

OBJEVENÍ NOEMOVY ARCHY

EXPEDICE DO STAROBYLÉ MINULOSTI

HENRI NISSEN

Obsah

Část 1: Lod' v horách

1. Je toto archa?
2. Je to pravda?
3. Existovala vůbec potopa?
4. Zprávy o potopě se nacházejí všude.
5. Meteorické přehánky
6. Velikovského teorie
7. Co bible o Noemovi říká?
8. Odborník na lodě: Účelná konstrukce
9. Odkud se ta voda vzala?
10. Údolí osmi
11. Proč se lidé dožívali takového stáří
12. Lid araratských hor
13. Popletená chronologie
14. Gilgameš navštěvuje Noeho
15. Berossus potvrzuje
16. Od Josefa Flavia do středověku

Část 2: Jiná Hora?

17. Na úpatí hory Ararat
18. Vojáci a dobrodruzi
19. Fernand Navarra: - našel jsem Archu
20. Interview s Elfred Leem
21. Hagopianova historka
22. Jiní svědci
23. Horečka „lovců archy“.
24. Fotografie – Líheň pro mýty
25. Podvodníci

Část 3: Zanedbaná hora

26. Reshit objevil archu
27. Ron Wyatt
28. Opravdový kritik
29. Zpátky k Arše
30. Přichází Bayraktutan
31. Referát
32. Záhadná jména míst
33. Hroby Noeho a Naamahy
34. Kniha Přímého
35. SEPDAC - nový pokus
36. Dealovy objevy
37. Naxuan nalezen?

- 38. Poslední kontrola
- 39. Byla Archa nalezena?

(Tahle kniha je zkrácenou verzí oproti anglickému originálu)

Foto: Sevkut Kurtius / Ilban Durupinar 1959

ČÁST 1: Lod' v horách

Když jsem v roce 1983 tento objekt uviděl poprvé, mou první reakcí bylo, že se musí jednat o oblast sesuvu, v níž byl objekt zformován přirozeně náhodou. Ale pak jsem tento objekt spatřil z helikoptéry a mohl jsem vidět, že leží na počátku úžiny. Vypadal, jako když letíte přes Atlantik a vidíte, jak se dole pod vámi plaví gigantické lodě. Podle zákonů aerodynamiky a fyziky je zcela logické, aby se archa nacházela přesně tam, kde se nachází – uprostřed masy bahenního sesuvu. Pak mi došlo, že formace nevznikla kolem velkého kamene, jak si obvykle představujeme. Není na žádném kameni nijak závislá. Má svou vlastní podstatu.

(Dr. Salih Bayraktutan, profesor geologie)

Kapitola 1

Je toto archa?

„Tamhle je archa!“ řekla Elin Berglundová a ukázala směrem k nehostinnému vrcholu šedohnědé skály na hoře.

„Kde?“ ptali se ostatní plni očekávání a netrpělivosti, poté co poslední dva dny strávili cestováním.

„Támhle, vedle té zelené plochy...“

Po chvíli si kdosi všiml symetrického tvaru.

Já jsem však nic neviděl, a to ani, když jsem celou oblast důkladně prohlížel svým dalekohledem. Nacházeli jsme se pět kilometrů od místa, o kterém mnozí tvrdí, že se jedná o skutečný vrak Noemovy archy!

Nebylo to na hoře Ararat, kde tolik hledačů archy pátralo po celé stovky let. Toto místo leží na druhé straně Ararského údolí, uprostřed horského pohoří, které příliš mnoho lidí ze západního světa nezná. Nachází se asi 19,3 km jihovýchodně od hory Ararat, na turecko-iránských hranicích.

Objevuje se záhadný objekt

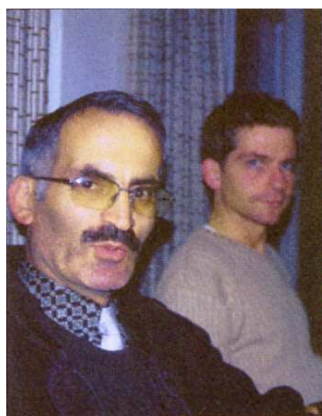
Až do přelomu dubna a května 1948 nebylo v těchto kurdských horách z archy vidět zhora nic. Svah, na kterém se z bahna znenadání vynořil objekt ve tvaru lodi, pokrývalo do té doby pouze bláto a tráva. Ať už z tohoto nebo jiného důvodu, byla tato stráž pojmenována „Mashur“, což znamená vzkříšení. V roce 1948 bylo v této části Turecka několik zemětřesení a ze dne na den začalo z bahna vyčnívat něco, co tam dříve nebyvalo.

Elin Berglundová (druhá zleva) a dánští hledači archy, kteří se s očekáváním a nadějí dívají směrem k arše vysoko v horách, zatímco se Dr. Salih Bayraktutan (vpravo) obrací k objektu ve tvaru lodi, který před více než dvaceti lety objevil.

Dánská expedice u dopravní značky značící Nahum Gemisi – Noeho velkou loď, před první výpravou do hor vlevo. Vpravo je novinář Joachim Frøsig z dánské televizní stanice TV2.

Geolog Dr. Salih Bayraktutan byl jedním z našich průvodců. Zde je spolu s televizním novinářem Joachimem Frøsigem.

Poznámky:

¹ Clifford L. Burdick, PhD. píše v „Ararat - the mother of Mountains“ CRSQ sv. 1 č. 4. června 1967, že hora Ararat se skládá z nejméně tří vulkanických vrstev, které vznikly v různých obdobích po potopě (o níž hovoří Bible) a že celá severovýchodní část hory byla odmrštěna při ohromné sopečné erupci, ke které pravděpodobně došlo nějaký čas poté, co opadly vody. Erupce, jejíž sílu je možné přirovnat k erupci, která zlikvidovala Pompeje.

Toto místo je nyní známo jako strž. Ahora, kde nové zemětřesení v roce 1840 vymazalo z mapy vesnici a klášter svatého Jakuba, který leží trochu výše na úbočí hory. Ohromné kusy hory byly roztroušené v okruhu několika kilometrů a popel pokryl oblast přes 100 čtverečních mil.

V blízkém okolí hory dosahovala vrstva popele tloušťky několika desítek centimetrů a ve vzdálenosti 15 kilometrů od hory, dosahovala stále ještě tloušťky několika centimetrů, jak se Burdick domnívá.

Z dálky bylo možné vidět, že to je něco, co má tvar obrovské lodi...

Místní Kurdové v blízké vesnici Uzengili, tvrdí, že hned od samého začátku, kdy se tento objekt objevil, si jej spojovali s Nuhem Gemisi – Noeho archou. Snad to bylo proto, že tento objekt byl veliký a měl tvar lodi nebo snad proto, že jakási stará žena měla nedlouho předtím sen, ve kterém, jak sama vypráví, obdržela poselství o tom, že se objeví Noemova archa, a že ji bude střežit jeden z místních mužů jménem Hassan.

Mladý pastýř jménem Reshit, jako první spatřil tento zvláštní objekt, a brzy o tom pověděl ve městě Dogubayazit – nejvýchodnějším tureckém městě. Jakýsi zámožný místní statkář cestoval do Istanbulu 1 300 kilometrů na západ, kam donesl zprávu o podivuhodném nález. Dříve však, než se tato zpráva dostala do západního světa, dopustil se jeden americký novinář, který byl tehdy v Istanbulu, zeměpisného omylu. Až do té doby se totiž zájem o hledání Noemovy archy soustředil na horu Ararat, a proto předpokládal, že se znovu jedná o záležitost hory Ararat. Proto umístil Reshitův nález někde „do dvou třetin cesty vedoucí na horu Ararat“.

Hledači archy se pokusili tuto novou vzácnou informaci realizovat a použít ji tak, aby zapadala do toho, co již věděli. Po celá dlouhá léta byli přesvědčeni, že tento Reshit, kterého již nikdy nepotkali, viděl archu právě na hoře Ararat. Nic však nenašli. Mezitím tento objekt ve tvaru lodi ležel po celých jedenáct let bez povšimnutí...

Kapitán İlhan Durupınar

Jednoho letního dne roku 1959 letěl nad touto oblastí turecký kapitán a kartograf jménem İlhan Durupınar, který z letadla objekt ve tvaru lodi vyfotil. Obrázek tohoto místa spolu s ostatními byl otištěn v časopise, který se tehdy jmenoval LIFE. To vyvolalo nový velký zájem o hledání Noeho archy – na hoře Ararat. Zřetelně bylo vidět, že objekt ve tvaru lodi neleží na hoře Ararat. Tento názor však sdílelo jen velmi málo lidí. Ať už tomu bylo jakkoli, bylo to prostě někde v horách. Ve stejnou dobu do těchto míst přišel jeden americký tým, aby objekt prozkoumal, avšak nesetkal se s velkým úspěchem. Zklamání z toho, že nenalezli nic jiného než jen hlínu, se vraceli domů a nález byl na více než jedno desetiletí zapomenut.

Uprostřed sedmdesátých let dvacátého století se o objekt začal zajímat velmi zvláštní Američan. Hlavní hledači Noemovy archy však tohoto člověka nebrali příliš vážně. Předpokládalo se, že archa se nachází na hoře Ararat, takže o tom nikdo nepochyboval. Avšak tento zvláštní Američan objevoval každým rokem více a více, až jednoho dne turecké úřady uznaly jeho nález a prohlásily danou oblast za chráněný národní park. Turecká armáda postavila k objektu šterkovou cestu, takže když jsou vhodné povětrnostní podmínky, to znamená, pokud není sníh, je možné projet autem téměř celou strmou horskou cestu vedoucí vzhůru k objektu. Najít toto místo tedy pro nás bylo poměrně jednoduché. „Teď je vhodná doba pro cestu na horu,“ řekla Elin.

Rychle jsme nastoupili do malého autobusu, který jsme si pronajali, a vydali se po šterkem vysypané silnici vzhůru. Když jsme překonali poslední serpentinu v nadmořské výšce kolem 2000 metrů, najednou se po naší levici ve svahu objevila archa.

„Vždyť leží vlastně v údolí! Copak archa nezakotvila na hoře?“ otázal jsem se Elin, která zde byla již dříve, a která byla naší průvodkyní na cestě. „Ano, ale archa zde neležela vždy. Sklouzla sem z tamté hory“, zasmála se, a ukázala nahoru na příkrý horský hřeben ve výšce 2700 metrů. Později jsem zjistil, že horský hřeben byl pojmenován tureckým jménem, které, když se přeloží, znamená „Přístaviště hrdinů“.

To bylo ono – objekt ve tvaru lodi – jakoby ohromná loď na cestě dolů do údolí ze svého původního kotviště na dvojité hoře Yitityatati, kterou můžete vidět v pozadí.

Když hora Ararat explodovala

Dr. Salih Bayraktutan, geolog, kterého jsme si najali, aby s námi cestoval, nám vysvětlil, že materiál z několika ohromných mas bahna, které se sesouvají s hory, se údolím sesunul dolů spolu s ohromným množstvím vody z protržených prehistorických jezer. Jeho teorie říká, že objekt ve tvaru lodi ležel dříve na hřebeni a spolu s masami bahna sklouzl na místo, kde se nachází nyní. To se odehrálo před mnohými a mnohými léty, možná i před několika tisíci lety.

Je celkem možné, že k tomuto sesuvu bahna došlo ve stejnou dobu, kdy hora Ararat za ohromné sopečné erupce téměř vybuchla¹ a tato erupce vyhodila do vzduchu téměř jednu šestinu hory. Není přesně známo, kdy k tomu došlo, ale musela to být erupce stejného stupně jako erupce na hoře svaté Heleny, ke které došlo v neděli ráno, 18. května 1980 ve státě Washington v USA.

„Jetzt gehen!“, řekl turecký řidič (vlevo).

Sopečný popel z této erupce dopadal až do Japonska...

Zemětřesení zanechalo na hoře Ararat ohromnou mezeru - takzvanou strž Ahora. Je tedy dost zvláštní, že právě v této strži Ahora mnoho hledačů archy neustále pokračuje v hledání, avšak zcela zbytečně.

Až do dneška dosud nikdo nenašel přesvědčivý důkaz o arše na hoře Ararat, avšak hledání pokračuje rok co rok dále.

Nyní jsme zde stáli a dívali se na jedinou známku prehistorické lodě, která zde v horách ležela.

A neležela na hoře Ararat, ale spíše nějakých 12 mil jihovýchodně, na neznámé a přehlížené hoře...

Jako fata morgana...

Turecký řidič zastavil a německy nám řekl, abychom si vystoupili „Jetzt gehen!“ Dříve pracoval v Německu. Vystoupili jsme a obdivovali legendární „lod“, která zde vypadala pouze jako zvláštní vyvýšenina v krajině. Myslím, že jsme všichni cítili závan historie, protože jsme se postupně dostávali do doby o nějakých pět tisíc let zpátky, do dnů Noema...

Rychle jsme celou oblast natočili na video a nafotili několik snímků, ačkoliv jsme věděli, že brzy před námi bude lepší příležitost, pořídit další záběry. Podvědomě jsme se drželi v uctivé vzdálenosti asi 500 metrů. Bylo to, jako bychom se neodvážili riskovat, že před námi je fata morgana, která se ztratí dříve, než se k ní dostaneme.

Je tohle opravdu archa...? Z našich předcházejících studií jsme věděli, že v drsném podnebí nenalezneme zachovalou dřevěnou archu, nedotčenou čtyřmi a půl tisíci let². Věděli jsme, že to bude spíše určitý druh otisku v zemi. Dřevo již muselo po celých těch letech buď shnít, nebo zkamenět. Ale pouhé nalezení té nejmenší známky, že archa existovala, by bylo úžasnou senzací. A my jsme zde stáli a dívali se na útvar dlouhý 158 metrů - stejné délky, jakou měla archa podle Bible. Je to možné, že se Noemova loď znovu po celých těch letech, kdy existovala pouze v příbězích a mýtech, objevila?

Salih a Hassan

Zatímco jsme stáli na vrcholu kopce a dívali se na „archu“, Dr. Salih Bayraktutan, turecký vědec, nám dával lekci z geologie a vybízel nás, abychom se vrátili později. Salih je geolog a profesor na Atatürkově univerzitě v Erzurum. Celých dvacet let s nálezem trpělivě pracoval, aniž by byl schopen svůj výzkum dokončit, díky nedostatku zásob, ale také i díky jeho partnerům, kteří jej opustili.

Pokoušel jsem se skupině roztržitého profesora překládat, ale jeho věty byly delší než vlastní hora Ararat a nakonec jsem jej nechal, aby vše vysvětlil bez jakéhokoli vyrušování v jeho výkladu. Skončil dříve, než si všiml, že jej již nepřekládám. Salih rozhodně netrpěl nedostatkem sebeironie, a velmi dobře vycházel s dánským televizním fotografem TV2, Magnusem Platzem, jehož mazaný a temný dánský humor jistě není pro začátečníky. Zatím se Magnus Platz a novinář z TV2 Joachim Frøsig spřátelili s Hassanem, starým Kurdem z nedaleké vesnice Uzengili.

V televizním filmu, který natočili, Hassan tvrdil, že v roce 1948, kdy se tento objekt poprvé objevil, dostala jedna žena ze sousedství ve snu zprávu, že archa bude objevena a že on, Hassan, ji bude střežit. Hassan to dnes dělá a ochotně vaří turecký čaj pro putující cizince, kteří cestují z dalekých krajin, aby uviděli jeho loď: Nuhum Gemisi.

Wyattovo tajemství...

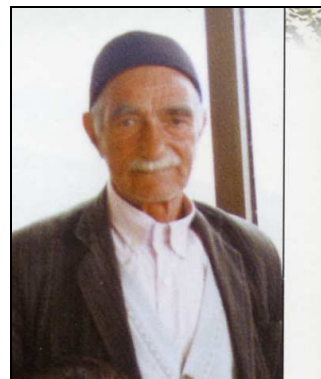
Televizní tým stojí na vrcholku hory a nechává Hassana, prostřednictvím kurdského tlumočnicka vyprávět, jak jednoho dne před mnoha lety uviděl záhadného cizince, jak se ukládá ke spánku na vrcholu objektu ve tvaru lodi. Hassan se s nedůvěrou a obezřetností přiblížil. Turci říkají, že Kurdové spávají s nožem v ruce, ale zdálo se, že tento člověk není ozbrojen. Hassan se připlížil ke spícímu cizinci blíže a přiložil mu k obličejí pušku. Cizinec, který byl tímto útokem překvapen, se snažil sebrat myšlenky a vysvětlit, že putuje po horách a pokouší se najít místo, které objevil turecký pilot z letadla. Vyčerpaný uleh ke spánku přímo na „arše“. To se odehrálo předtím, než se tito dva setkali a brzy poté se stali celoživotními přáteli.

Hassanův přítel již zemřel. Jmenoval se Ron Wyatt a byl z Nashville v Tennessee.

Příběh Rona je tajemství, které musím vysvětlit. Než jsem se vydal na naši cestu, četl jsem o tomto muži spoustu článků. Mnoho článků o něm tvrdilo, že je nepoctivý hledač štěstí. Některé se jej snažily zpochybnit tvrzením, že měl raději napsat seriál o Indianu Jonesovi. Vlastně jej unesli kurdští teroristé. Lidé v jeho okolí byli povražděni; byl obviněn ze špionáže a uvězněn v Saúdské Arábii.

Za kritikou stála jako obvykle skupina amerických kreacionistů, kteří byli přesvědčeni, že archa leží na hoře Ararat a ne zde. Pro nás nezasvěcené bylo celkem těžké pochopit tento nesoulad. A nalezení pravdy to také neusnadnilo.

Otázal jsem se Elin, která Wyatta osobně znala, a která s ním byla na expedici v Egyptě krátce před jeho smrtí v roce 1999, jaký z něj měla dojem. Dokázala o něm říci jen dobré věci. Ale bral jsem její ujišťování s trochou nadsázky.

Hassan vzpomíná, jak se archa vynořila z bahna.

Televizní fotograf Magnus Platz natáčí čtyřhodinový film z první dánské expedice v květnu 2001. Než byl odvysílán v národní televizi, byl sestříhán na 9 minut a 30 vteřin.

Nyní stejně nešlo ani tak o ujišťování, jako spíš o hledání pravdy o Noemově arše - a to bez ohledu na to, co jsem si o Wyattovi myslel.

Potopa...?

Geolog Salih Bayraktutan již skončil svou přednášku o tom, jak tato formace nemohla být přírodně zformována a jak je možné, že si zachovala své ostré hrany navzdory silné erozi okolní krajiny a pohybu sedimentárního podloží. Nakonec jsme se vydali k objektu. Ostatně, byli jsme přece na cestě za archou. Měli jsme přijít k něčemu, co snad kdysi zachránilo Noeho a jeho rodinu spolu se spoustou zvířat během potopy před 4500 lety.

Potopa? Ano, ale není to jen nějaký příběh?

Nyní nastal čas se na to podívat trochu zblízka. Věděli jsme, že američtí vědci našli před nedávnem v Černém moři nové důkazy „potopy“ - pouhých 115 kilometrů severozápadně od našeho nálezu „archy“. Také v jiných částech světa byly nalezeny geologické známky katastrofické potopy, ke které došlo před staletími.⁴ Tyto známky byly vykládány různě - vždy podle osobního přesvědčení daného geologa.

V týmu byli jak křesťané, tak i nekřesťané. Někteří zcela a neotřesitelně věřili Bibli. Někteří pochybovali. Několik lidí vyznávalo jiné náboženství. Ale ať už jsme věřili čemukoliv, věděli jsme, že jak potopa, tak i archa jsou dvěma největšími záhadami lidstva, které nejsou popsány pouze v Bibli, ale také v jiných starověkých historických zdrojích.

Noe a archa tvoří součást světové kultury. Téměř všechny děti tento příběh znají. Nenacházíme jej zapsaný pouze v křesťanství a judaismu, ale také v posvátné knize islámu - v Koránu. Tento příběh znají původní američtí obyvatelé i Čína. Po celé zemi nacházíme příběhy o velké a strašlivé potopě a o osmi prapředcích, z nichž mnohé kultury udělaly bohy. Jedná se pouze o mýty nebo je za nimi historické pozadí?

Jsou součástí prvního prehistorického příběhu světa? Čím hlouběji jsem se pouštěl do prehistorického období a bádal ve starověkých zdrojích, tím to bylo napínavější. K tomu všemu se vrátíme později - a budete se ještě divit, stejně tak, jako jsem se neustále znovu a znovu musel divit i já.

Mohla archa ležet na hoře Ararat?

Jak jsme se přibližovali k objektu ve tvaru lodi, měli jsme ohromnou horu Ararat po levici. Tyčila se zde jako stálá výzva našeho zájmu o nový nález.

V letech, které následovaly po naší první expedici k Durupinarovu objevu, jsem pátrání po arše na hoře Ararat sledoval prostřednictvím knih a článků. Výzkum posledních 50 let se zaměřoval především na výstupy na horu Ararat. O fantastických příbězích, které mezi lidmi kolovaly a o lidech, kteří si myslí, že viděli skutečnou archu na velké hoře, bylo napsáno nespočet knih.

Poznámky:

² Podle biblické chronologie uplynulo od Adama po současnost asi 6000 let. Potopa přišla podle tohoto výpočtu v roce 1656, to je tedy v roce 2344 př. n. l. (přibližně před 4 348 lety - v roce 2004). To se shoduje s hebrejskými, egyptskými a babylonskými chronologiemi (podle Davidsona a Aldersmithe).

Po studiu řecké Septuaginty - verze Starého zákona, toto datum stanovuje spisovatel a novinář Rene Norbergen na přibližně rok 3398 př. n. l. Tato verze Starého zákona byla zhotovena pro velkou knihovnu v Alexandrii egyptského krále Ptolemaie II. Filadelfa (287 - 47 př. n. l.) Přepisy této knihy jsou starší než pozdější hebrejské masoretské přepisy.

³ Biblické vyprávění o celosvětové potopě kvůli zlu lidstva můžeme nalézt v knize Genesis, 6. - 8. kapitole Starého zákona Bible.

⁴ Viz mapa s vyznačením, odkud jsou příběhy o potopě, které jsou uvedeny dále v této knize.

Proto mne velmi zarazilo, když jsem uslyšel o Durupinarově objevu, který se na neblaze proslulé hoře vůbec nenalézal. Pokud Durupinarův objev tvoří ruiny archy, nemůže být mnoho z těchto příběhů a zpráv vůbec pravda. To ale nebyla vůbec hezká myšlenka. Ted' jsem měl před sebou ještě větší studium, kterému jsem se měl věnovat, až se vrátíme domů.

V následujících kapitolách si společně projdeme výsledky, ke kterým jsem ve svém výzkumu dospěl. Setkáme se také s nejstarším žijícím členem prvních moderních expedic na horu Ararat, s výtvarníkem Elfredem Leem, s nímž jsem vedl interview. Osobně zná mnoho lidí, kteří tvrdí, že na hoře Ararat viděli archu. Namaloval jejich příběhy, a sám také byl na hoře Ararat, kde hledal archu. Stále věří, že ví kde je. Očekává na znamení od Boha, a pak se tam vydá znovu. Do té doby se však snaží udržovat svou touhu po arše pod kontrolou - což znamená - pokud se mu dostane onoho znamení.

Něco z jeho vyprávění a něco co jsem našel, bude s největší pravděpodobností šokovat mnohé, kteří se o archu zajímají.

Ale nemarněme čas.

At' už jste přesvědčeni o jednom nebo o druhém, po přečtení této knihy pro vás už příběh o Noemově arše nikdy nebude jen nevinnou pohádkou. To vám mohu slíbit.

*Celé hodiny jsme procházeli
kolem „archy“ a zkoumali ji ...
V popředí Niels Lind - lodní
inženýr.*

*Jeli jsme do nejvýchodnější a nejchudší části Turecka...
 Trasa naší expedice v roce 2001 zahrnovala Abrahamovo město Háran a Sanli Urfa (tehdy Ur)
 v jižním Turecku a cestu k pravděpodobně Babylonské věži v oblasti přehrad na řece Eufrat.
 Více o tom v kapitole 12*

Kapitola 2

Je to pravda?

Po zadním valu, kde odpadl jakýsi kus stěny, který nám usnadnil výstup, jsme se vyšplhali na archu. Na některých místech byly boky 6 metrů vysoké a strmé. Na jiných místech se zčásti zhroutily. Uprostřed lodi si prorazila cestu ohromná vápencová skála, ale celý objekt stále stál pevně a hrdě v okolní krajině a svými vysokými a strmými hranami ostře kontrastoval se svým okolím.

Po posledním zemětřesení v roce 1978 se celý objekt ještě více zvýraznil, řekl nám geolog. Něco se propadlo do země, zejména v okolí boků, zatímco střední části se vypouklily ven. Když jsme se chtěli dostat na „příd“, museli jsme jít přímo do kopce. Celé hodiny jsme prozkoumávali objekt ve tvaru lodi jak ze shora, tak i zvnějšku.

Co jsme to našli?

Určitě jsme nebyli první lidé, kteří přišli hledat Noemovu archu. Avšak byli jsme první, kteří si nechali otevřené veškeré možnosti, aniž bychom předjímalí jakékoliv přesvědčení. Nekladli jsme si za cíl splnění nějaké svaté mise. Naším cílem nebylo potvrzení Boží existence prostřednictvím nalezení archy, jak o to pravděpodobně usilovali dřívější hledači. Někteří z nás již věřili v Boha a nepotřebovali tento druh důkazů. Jiní pravděpodobně v Boha nevěřili. Neptali jsme se na to jeden druhého.

Láska k dobrodružství

Osobně jsem byl veden láskou k dobrodružství, nebo spíše láskou k „výzkumnému zpravodajství“. To zní lépe. Po celá léta jsem sledoval vyprávění těch, kteří hledali archu. A před mnoha lety jsem se rozhodl, že bych se rád vypravil do oblasti hory Ararat, a vše viděl na vlastní oči, pokud by se mi taková příležitost naskytla. Jednoho dne jsem narazil na video s takzvaným „objektem ve tvaru lodi“ neboli Dunupinarovým objevem. Již dříve jsem také viděl letecké snímky tohoto objektu, ale v populárních vyprávěních byly fotografie tohoto objevu často spojovány s příběhy o hledání na hoře Ararat.

Videofilm byl zčásti amatérské kvality a byl příliš rozvláčný. Celý film trval téměř dvě hodiny. Musím se přiznat, že když jsem se na něj poprvé pozdě v noci díval, usnul jsem při tom, a mého syna Joshe, který mne probudil, se to velmi dotklo.

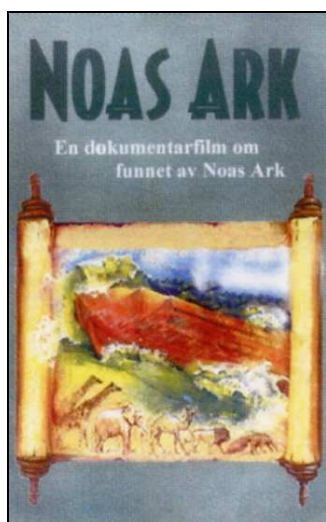
Ale byl jsem si vědom toho, že tento amatérský archeolog Ron Wyatt si všiml něčeho, čemu stálo za to věnovat více pozornosti. Později jsem se na tento film mnohokrát díval a hlouběji jsem se ponořil do písemných materiálů o objektu ve tvaru lodi. Také jsem studoval všechno, co se mně dostalo do rukou o výzkumech na hoře Ararat.

Roste zájem tisku

V Norsku se o archu a další mimořádné archeologické objevy již zajímala Elin Berglundová. Společně jsme začali plánovat cestu na horu Ararat.

Zpočátku jsem se tam chtěl vydat, abych získal nějaký příběh pro mé noviny. Ale pak mne napadlo využít hledání Noemovy archy k získání nových předplatitelů. Výpravu na toto místo jsme slíbili jako výhru pro jednoho z nových předplatitelů. Vítězem se stala Gunhild Gervinová z Gentofte v Dánsku. Ale do té doby než jsme ji zapsali do výpravy, nám napsala spousta lidí, kteří se o loď zajímali. Jednoho dne se nám ozval jakýsi novinář z Ritzaus Bureau a požádal nás o možnost účastnit se výpravy. Nějakou dobu byl klid, a já jsem se domníval, že nám poslal zprávu, kterou jsem asi přehlédl. Pak jednoho rána kolem velikonoce v roce 2001 mně mé děti řekly o dlouhém článku o naší výpravě. Zjistil jsem, že tento článek byl vytištěn ve většině deníků po celé zemi.

Začaly mně chodit žádosti od lidí, kteří se chtěli k výpravě připojit, a to trvalo, až dokud jsme se nenacházeli v oblasti hory Ararat v blízkosti Iránských hranic - devět Dánů, Nor a Švéd. Doprovázela nás také dánská televize TV2, která s námi vyslala novináře a fotografa, kteří měli o výpravě podat zprávu formou populárního televizního programu „Dags Dato“ 20. května 2001. Novináři nám řekli, že jim máme nechat volnost v tom, aby mohli celou zprávu podat svým vlastním způsobem. Domnívali jsme se, že jejich záměrem bude označit nás za „naivní lidi“, kteří věří, že mohou najít Noemovu archu. Ale právě naopak, vytvořili velmi pěkný a realistický film, který vyvolal ještě větší zájem.

Původní dvouhodinový video-film Rona Wyatta o pravděpodobném objevení archy je stále k dispozici na adrese:

www.wyattmuseum.com

Stopy koroze...?

Byli jsme celkem rádi, že hledač archy, Bill Fry byl u nálezů stejný den jako my, a že nám mohl povědět o svých pozorováních. Úzce spolupracoval s Ronem Wyattem. Na své výpravě v květnu 2001 doprovázel americkou fotografku na volné noze Barbaru Patt, která seděla na místě, kde byl nalezen železný nýt. Stopy po korozi byly stále viditelné... Již v červnu 1991 Ron našel jeden kulatý železný nýt, který se mu podobal. Celkem byly údajně nalezeny čtyři takové zbytky železných nýtů.

Barbara nám ukázala jasné stopy rzi po čtyřech nýtech, které byly nalezeny na východní straně lodi - na přístavní straně - na místě, které nyní vypadalo jako velká skála, jež je jakoby odkrojena. Nebyl to kámen, ale spíše pórovitý materiál. „To celé je částí lodi“, tvrdila Barbara.

Stopy lidské zručnosti na kamenech

Bill a Barbara zde byli, aby společně naplánovali konferenci o arše, která se měla konat v roce 2003 v Ankaře. Mimo formaci nalezla Barbara velký kámen, který se vedle východní stěny tyčil do výše 6 metrů. Vypadal, jakoby na něm byla nějaká rytina. Poté, co jsme pořídili

několik fotografií, jsme vše důkladně zakryli, abychom tak nález uchovali před krádeží místních hledačů pokladů.

Později, v září téhož roku se Bill Fry vrátil, aby kámen detailněji prozkoumal a pak o svém nálezu informoval tureckou vládu. Rytiny měly tvar dlouhých linií vyrytých do kamene. Neexistuje pro ně žádné vysvětlení, ale Bill Fry je přesvědčen, že kámen je součástí lodi. V červnu 2002 se znovu vrátil do Turecka a neúspěšně se pokusil přestěhovat 350 kilogramový kus skály do stavení, které bylo postaveno asi 450 metrů od objektu lodi, kde by skála byla uchována v bezpečí. Jakýsi místní politik však slíbil, že o ni bude dobře postaráno. Zjistil jsem, že Bill a Barbara měli ještě jeden zvláštní úkol - úkol, o kterém nehovořili. Později jsem se s nimi setkal znovu a Barbara mi řekla, co hledají: zvětšenou lebku, která byla nalezena v blízkém okolí, ale kterou již někdo ukradl. Mnoho věcí bylo z tohoto místa odneseno nebo zničeno vandaly nebo hledači pokladů. Když nyní zloděj zjistil, o jak mimořádnou lebku se jednalo, chtěl za ni neuvěřitelných 30 000 USD. Pokud zde byla zvětšená lebka nalezena, jaké pak bylo pro její nález vysvětlení? O tom existuje velmi zajímavá teorie, kterou v této knize předložím později.

Video klip: Zbytky nýtu na východním boku lodi.

Dole: Nýt, který v roce 1991 našel Wyatt.

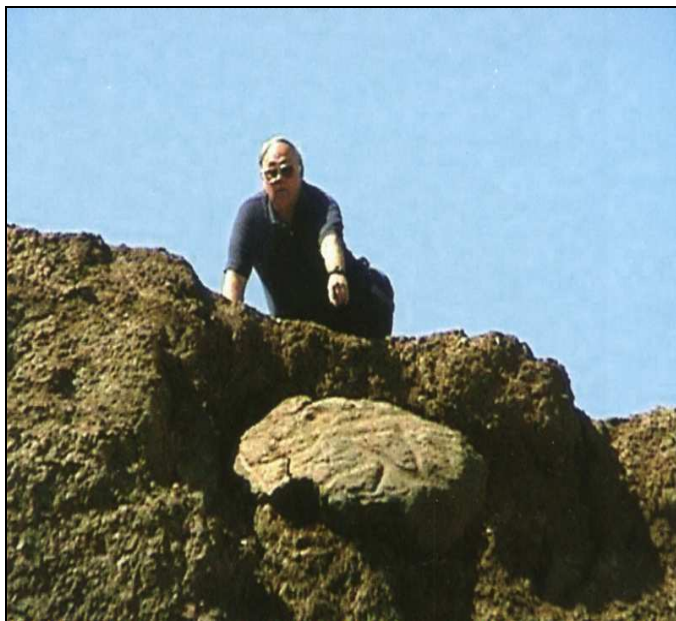

Zkamenělé dřevo...?

Prošel jsem podél 3 - 6 metrů vysoké západní strany „archy“ a díval se na světlé pruhy, které, podle dřívějších výzkumů, naznačovaly, že dole na spodní straně dřívě bylo dřevěné žebrovaní. Světlé pruhy se vyskytují v roztečích asi jednoho metru a je velmi obtížné tento nález vysvětlit jako přírodní úkaz. Pokusil jsem se je zachytit na video, a zatímco jsem při natáčení spolu s Oli Tindalid z Faerských ostrovů procházel kolem, všiml jsem si malého kamene. Byly na něm drážky, jako kdyby se jednalo o fosílii. Zvedl jsem jej a než jsem jej strčil do kapsy, abych jej později ukázal Salihovi, zběžně jsem si jej prohlédl. Zanedlouho našla podobný kámen nebo fosílii v blízkém okolí i Gunhild Gervinová. I ona jej schovala, aby jej později ukázala Salihovi. Salih se zběžně na kámen podíval, a pak se smíchem řekl:

„To je zkamenělé dřevo!“

„Právě to jsem chtěl slyšet,“ odpověděl jsem a smáli jsme se, zatímco se Salih na kámen ještě jednou podíval. Byl zcela přesvědčen, že můj a Gunhildin kámen je zkamenělé dřevo. Když si Gunhild nechala později náš nález prověřit v Geologickém muzeu v Dánsku, nedovedli potvrdit, že by byla řeč o zkamenělém dřevě. Nacházely se na něm „pruhované vápencové krystaly“, které se pravděpodobně „vytvořily v trhlinách a byly způsobené vodou s obsahem vápna, která přes něj protékala“. Později jsem si nechal svůj kámen prověřit geologem a ten

Bill Fry a Zafer Onay kámen přemístili.

mi řekl, že to byla zkamenělá rostlina, protože drážky byly ve tvaru prstu.

Nepovažovali jsme tyto nálezy za nijak zvlášť závažné.

Gunhild si také vzala několik malých tmavých vzorků z místa kolem „nýtu“, aby mohla stanovit, zda to vše, jak Barbara říkala, bylo součástí lodě. Vzorky byly tvrdé jako kámen a byly převážně zelenkavé barvy, o kterých se domnívala, že by to mohly být zbytky kovu.

O těchto vzorcích Geologické muzeum řeklo, že se do velké míry tyto nerosty skládají z křemičitých minerálů, a že zelenkavý odstín byl pravděpodobně způsoben epidotem, který ukazuje na to, že nerost byl pod zemskou kůrou hloubkově spálen. Následkem tohoto děje prošly původní minerály transformací (metaforfózou). Původní nerost byl pravděpodobně hroudou bláta. Jelikož jsou křemičitany hlavní složkou většiny nerostů, jednalo se vlastně o zcela běžný nerost. Co však bylo zvláštní, bylo, že tento rozdrobený nerost byl ve skutečnosti „hloubkově pálen pod zemskou kůrou“ a to až do roku 1949, kdy se objevil s menší pravděpodobností jako část horního jasného obrysu objektu ve tvaru lodi.

Asfalt z archy?

Zatímco jsme hovořili, Niels Lind přišel s kusem tvrdé „hlíny“, která se z lodi odlomila. Na jedné straně měla černý, poněkud mastný povrch.

„Páchne to a zápach mi nápadně připomíná těr, poznamenal Niels,

který je zkušený inženýr a o stavbě dřevěných lodí ví skutečně mnoho. On a Elin Berglundová vylezli k díře ve východním boku.

Ostatní začali zkoumat hmotu, která vypadala jako asfalt, a nacházela se nahoře v ohromné díře. Díra byla tak veliká, že jak já tak i Oli Tindalidová jsme si do ní mohli sednout. Niels Hansen (z Århus v Dánsku) si skepticky a analyticky zpočátku myslel, že se mohlo jednat o čerň po ohni, ale když se podíval na zem, zjistil, že čerň nepochází zespodu, ale spíše zevnitř, a že se nacházela

také za hlínou, kterou odstranil.

„Zvláštní. Takže to nemůže být od ohně,“ řekl.

Z Bible víme, že Noe dostal nařízeno, aby boky archy vymazal asfaltem. V 6. kapitole Genesis ve 14. verši Bůh Noemovi říká: „Učiň sobě koráb z dříví gofer; příhrady zděláš v tom korábu a oklejuješ jej vnitř i zevnitř klím.“(BKR) (smolou – ČEP; Klí = asphalt, viz Ex 2,3 – ČEP- poznámka překladatele).

To bylo příliš dobré na to, aby to byla pravda. Bylo by úžasné, kdybychom našli zbytky asfaltu na bocích této archy, archa jím přece byla potřena. Bylo celkem těžké tomu uvěřit. Na druhou stranu jsme nemohli najít žádné jiné rozumné vysvětlení, proč se na vnitřní straně této konkrétní formace nachází látka podobná asfaltu.

Katastrofální netečnost

Ale jak se tam ta díra dostala?

Tato díra zde byla možná proražena během první americké expedice v roce 1960. Poté co kapitán Dunupinar z tureckých vzdušných sil v roce 1959 tento objekt objevil a vyfotografoval z letadla, výprava toto místo navštívila.

Jedním ze členů této americké expedice byl Dr. Arthur Brandenberger, který působil jako profesor na Ohio State University v Columbus, Ohio. Již dříve pomocí steroplanigrafické fotogrammetrie - techniky, při níž pomocí vrstevnatého odstupňování řady fotografií, odhalil na Kubě rakety, které byly pomocí této techniky viditelné. Když dostal příležitost studovat tureckou fotografii, poznamenal: „Vůbec nepochybuji o tom, že tento objekt je lodí. Za celou svou kariéru jsem neviděl na stereo fotografii takovýto objekt.“¹

Gertrudin kámen vypadal jako zkamenělé dřevo, ale nebyl jím.

Archa při pohledu od východu. Na jejím boku jsou jasně viditelné barevné odstíny vedoucí od vrchu ke dnu, které vytvářejí opakující se vzorec. Tyto barevné tóny byly Wyattem a dalšími pokládány za zbytky dřevěných žeber. Porovnejte jejich velikost s dvěma postavami nahoře.

Napříč přesvědčení Dr. Brandenbergera, kterého se později pevně drželi, provedla expedice naneštěstí pouze velmi zběžnou prohlídku. Vypadá to, jako kdyby nemohli nebo nechtěli věřit tomu, že by to skutečně mohla být archa.

Byli pravděpodobně předem příliš silně přesvědčeni předsudkem pocházejícím ze silného zaměření se na skutečnost, že místem přistání byla hora Ararat. Tou dobou mnoho lidí, kteří se zajímali o archu, věřili, že Francouz *Fernand Navarra* našel o několik let předtím na hoře Ararat dřevo z archy. Později se zjistilo, že dřevo bylo mnohem mladšího data, ale nadace SEARCH to uchovala v utajení, k čemuž se vrátíme později.² Po dvou dnech nenalezla expedice nic jiného než špínu a nějaké kameny, které vypadaly jako desky, avšak bez letokruhů, takže dospěli k závěru, že se jedná pouze o shluk špíny, který vznikl jako běžný přírodní úkaz. To je teorie, kterou dnes Salih Bayraktutan odmítá, ale expedice v roce 1960 s sebou nevzala žádného geologa.

Přesto je tato dvoudenní prohlídka z roku 1960 znovu a znovu používána jako důkaz pro zdiskreditování Durupinarova objevu.

Když turecké úřady oficiálně uznaly Durupinarův nález za „Nuhum Gemisi“ (Noemovu archu), někteří zatrpklí hledači archy na hoře Ararat strhávali silniční značky. Někteří lidé, kteří se domnívali, že roky hledání na hoře Ararat utvořily základ pro hledání, začali Wyatta napadat, místo aby vzali v úvahu nové místo. To byla smutná kapitola dějin hledání archy.

Prohledávání a drobné nálezy

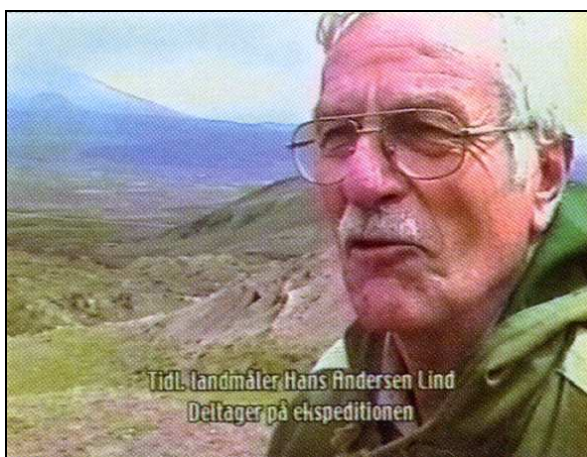
Četli jsme, že při prohledávání detektorem kovu byl pod povrchem nalezen kov a tak jsme jednoho dne také použili detektor kovu k prohledání našeho objektu. Průzkum provedl zkušený Hans Linds. Na každé místo, které detektor označil, jsme položili kámen. Po chvíli jsme zjistili, že kovy signalizované zařízením se nacházejí v přímých liniích v asi metrových rozstupech. To potvrdilo prohledávání, které již dříve provedli Waytt, Fasold, Bayraktutan a Baumgardner. Poté jsme stejným způsobem prohledali zemi v okolí asi 20 metrů od objektu.

I zde našel detektor v zemi kovy. Ale tyto signály se nevyskytovaly v přímých liniích jako ostatní. Vůbec jsme si neodvažovali cokoli vyvozovat z výsledků našeho prohledávání detektorem, stejně tak jako jsme si neodvažovali vyvozovat cokoli z našich dalších nálezů.

Mnoho z nás našlo mušle slávek, které se v nadmořské výšce 2 000 metrů nad mořem rozhodně nevyskytují.

Žádná přírodní formace

Večer jsme v hotelu hovořili s Dr. Salihem Bayraktutanem o tom, jak by mohl objekt ve tvaru lodi vzniknout.

Videoklip s bývalým zeměměřičem Hansem Lindsem, který si vzal na starosti naše prohledávání s detektorem kovu.

Poznámky:

¹ Citováno z „The Ark Conspiracy“, od Johnatana Graye, str. 14.

² Testování stárí stromu pomocí radioizotopu C14 dvěma americkými laboratořemi ukázalo, že strom byl pouze 1500 let starý.

„Jak můžeme vědět, že tento objekt nevznikl pouze přírodními procesy, jak tvrdí kritici?“ zeptal jsem sem. „Tvrdí, že mohl vzniknout z bláta nebo lávy, která se, když narazila na překážku, zastavila ve tvaru ohonu. Existuje mnoho případů, kde k tomu došlo, jako například v deltách.“

„Ano, ale tato formace nemohla přirozeně podle těchto hydrodynamických zákonů vzniknout,“ vysvětloval Salih.

Není zde žádná překážka. Navíc, uprostřed tohoto objektu ve tvaru lodi se nachází vápenec, ale před přídělí se vůbec nevyskytuje.

Právě tam by se vyskytoval, kdyby objekt vznikl tímto způsobem. Navíc není nehybný, ale pohybuje se spolu s objektem. Objekt archy začíná také zřetelným bodem, což by v případě, že by byl objekt vytvořen půdní erozí, nebylo.

„A co proud lávy?“

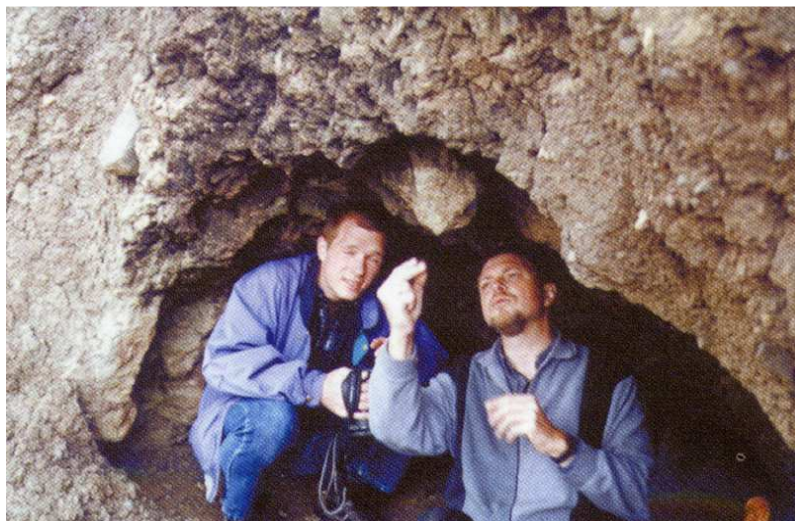
„Ano, bylo by možné představit si, že by symetrický tvar objektu byl vytvořen proudem lávy, který tudy dvakrát protekl. Na hoře Ararat existuje spousta takových případů. Ale zde není žádná stopa po lávě,“ řekl Salih.

Co jsme našli?

To co jsme našli, je jakási formace vysoko v horách, která má tvar lodi. Je stejné délky jako Noemova archa v Bibli. Pro přesnost, 300 loktů, což je kolem 158 metrů. Je jasné, že až do roku 1948, kdy se poprvé objevila, byla ukrytá pod bahnem. V průběhu času byla stále zřetelnější. Na začátku vyčnívala pouhý metr nad své okolí, nyní je to již 3 - 6 metrů. (Následující rok jsme naměřili jeden z jejích boků vysoký již 9 metrů. Eroze postupovala velmi rychle.)

Ačkoli byl objekt patrně tvořen půdou jako jeho okolí, setrval jako celek na svém místě a to i přesto, že bahno v okolí každoročně i nadále sklouzávalo dolů do údolí. Něco, co bylo uvnitř tohoto objektu, jej drželo pohromadě. Podle geologa vznikl útvar přírodními procesy. Ale na leteckých snímcích, které sám měl, můžeme vidět, jak se bahno pozvolna sesouvá z vrcholu hory dolů na místo, kde se objekt nyní nachází, takže získáte dojem, že se objekt dostal dolů jednoduše tak, že sklouzl dolů.

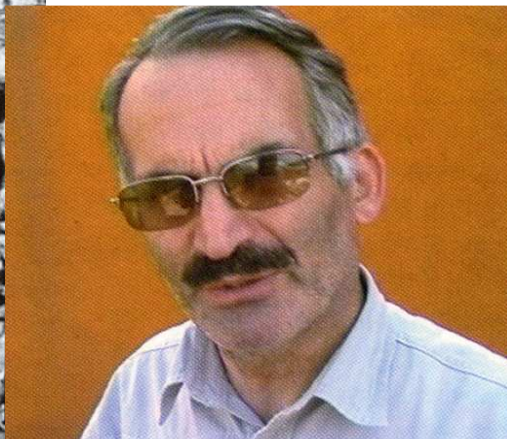
„Když jsem uviděl fotografii, byl jsem přesvědčen, že je zde něco skutečně zvláštního,“ řekl Salih vážně. Posledních dvacet let pracoval na tom, aby se objekt podařilo v rámci rozsáhlého archeologického výzkumu pomocí vrtů a odběrem vzorků a dalšího vykopat. Avšak stále narážel na problém nedostatku financí na práci, kterou bylo třeba udělat. V Turecku je mnoho

Prozkoumávání díry ve východním boku objektu. Zapáchá tam asphalt...

Grónka Grethe narazila na ulity ústřic a plžů - zvláštní místo zde nahore, daleko od moře.

„Když jsem uviděl fotografii, byl jsem přesvědčen, že je zde něco skutečně zvláštního,“ řekl Salih

jiných projektů, které jsou po právu pro rozvoj země upřednostňovány.

Než jsme odešli, požádal nás, abychom v Evropě našli partnery a pomoc pro vědecký projekt. Slíbili jsme, že uděláme, co bude v našich silách, a všichni jsme plánovali, že světu povíme o našem fantastickém objevu ve východním Turecku.

Televizní personál již odjel domů a 20. května 2001 se archa objevila na TV2 jako nejpobláznější zpravodajský pořad Dags Dato, který vyvolal velkou pozornost - přinejmenším v Dánsku.

Kapitola 3

Existovala vlastně potopa?

Když jsme se vrátili z Turecka, kontaktoval jsem vedoucího katedry geologie na jedné ze zdejších univerzit v Dánsku. Doufal jsem, že vzbudím zájem o spolupráci s Dr. Salihem Bayraktutanem a s tureckou univerzitou na spolupráci při vykopávkách onoho záhadného nálezu. Věděl jsem, jak dobře je tato katedra vybavena nejnovějšími technologiemi. Pokud by skutečně došlo ke spolupráci s Atatürkovou univerzitou, která nabízela vědomostní potenciál a personál, ale měla nedostatečné vybavení, mohlo by se společnými silami dosáhnout velkého pokroku. Dostal jsem poměrně přátelskou odpověď, ale vedoucí katedry se nepokoušel skrývat skutečnost, že stará zpráva o Noemovi vyžadovala přiznat celosvětovou potopu, kterou již předem vyloučil. Z toho důvodu zde nebyla žádná možnost spolupráce. Až do tohoto okamžiku jsem nebyl připraven na to, že téma potopy je mezi kruhy geologů prakticky tabu. Teorie velké potopy ve skutečnosti očividně činí velké problémy celému teoretickému systému, na němž geologové staví své poznání a vědu. Pokud by Noe, jeho archa a potopa ve skutečnosti existovaly, pak by byl celý domeček z karet ohrožen. Pochopil jsem, že starověký Noe by mohl pro určité moderní geology představovat hrozbu...

Víra a věda

Vysvětlení pro tyto negativní vibrace je jednoduché. V minulých stoletích vznikly dvě teorie o vývoji světa a od té doby se začaly těšit téměř naprostému přijetí ve vědecké komunitě. Ve skutečnosti byly do moderní praxe a teorie tak hluboce začleněny, že se téměř zapomnělo na to, že se jedná o *pouhé pracovní teorie*. Nyní jsou dogmatem:

První teorií je dobře známá evoluční teorie Charlese Darwina. Jak většina z nás ví, tato teorie ve své podstatě tvrdí, že všechny formy života se během procesu trvajících neuvěřitelné množství let vyvinuly z nižších vývojových stupňů. Tato teorii se vyučuje na všech státních školách. Domněnky evoluční teorie jsou bez nejmenšího vysvětlení raženy v populárně vědeckých pořadech v televizi frázemi jako, „když naši předci poprvé slezli se stromů“ a „před mnoha a mnoha miliony let, kdy naši předci ještě byli rybami nebo jednobuněčnými organismy“. Tvůrci těchto filmů si nenechávají ani okamžik na to, aby napříč všemu uvedli, že se jedná *pouze o teorii* - o teorii, která je sporná a musí být prověřována.

Druhá teorie je takzvanou teorií uniformity, kterou vyvinul Charles Lyell - která také působí v období posledních století, což je zcela patrné. Od jejího zveřejnění byly provedeny nové objevy, které hovoří proti ní, ale teorie již byla kanonizována jako dogma, a tak stěží a odrazuje od nezávislého výzkumu. Jednoduše řečeno tato teorie tvrdí, že veškeré změny ve vesmíru se odehrály na jednom místě, které dnes můžeme vidět. Tempo změny je totiž neuvěřitelně pomalé, a proto se předpokládá, že ke všemu došlo před miliony let.

Na evoluční teorii Charlese Darwina bylo zprvu pohlíženo s humorem, ale nyní je natolik zdogmatizovanou, že je velmi těžké brát v úvahu jiné možnosti.

Příklad. Existuje velmi oblíbené tvrzení, že geologické vrstvy vytvořily za miliony let z prachu a dalšího materiálu, který se kupil, jedna vrstva na druhou. Ale každý kdo žije v jiné části světa než v Lyellově bezpečné a pohodlné Anglii ví, že tempo, jímž půda eroduje, vysoce předčí neuvěřitelně pomalé tempo, které je předpokladem pro tvorbu jednotlivých vrstev. V teorii uniformity existují takto nelogické vztahy, které jsou naneštěstí zcela akceptované. Proč? Často získáváme dojem, že „věda“ má pevně v moci celé ty miliony let, které tak bezohledně razí na veřejnosti. Ale držíme se toho stranou!

Datování na nestálé půdě

Teorie, která tvrdí, že fosílie je možné datovat podle geologických vrstev, ve kterých byly nalezeny, je problematická, protože některé fosílie se nalézají v několika vrstvách. Nazývají se vícevrstvé fosílie. Můžete však například najít stromy a rostliny, které mají kořeny v uhelné vrstvě (což znamená, že by měly být 360 - 286 milionů let staré), zatímco jejich kmen se nachází v permské vrstvě (takže by měl být starý 286 - 245 milionů let) a jejich horní část se nachází v triaské vrstvě (tj. stáří pohybující se mezi 245 - 208 miliony let). Je naprosto jasné, že takové datování nemůže být pravdivé. Přesto, pokud máte takové štěstí, že najdete nějakou fosílii v jedné vrstvě, je tento systém datování používán zcela nekriticky. To se rozhodně nejeví jako seriózní počínání.

Někdy se také podle evoluční teorie, ve „špatných vrstvách“ nacházejí živočichové a rostliny. Ve skutečnosti však byly živočichové a rostliny, které byly považovány za již miliony let vymřelé, nalezeny ve stejné vrstvě spolu s uměleckými díly starověkého Řecka. V takovém případě se pak dané nálezy pouze označí za „špatně umístěné“ - a vědci i nadále pokračují v používání teorie a potvrzují své předem učiněné názory. Vypadá to snad věrohodně?

Ve své knize *Forbidden Archeology*¹ (Zakázaná archeologie, pozn. překl.) Michael A. Cremo a Richard L. Thompson mimo jinými výpravějí o bohyni Nampa, malé kameninové figurce, která byla nalezena v r. 1889 v hloubce asi 100 metrů mezi dvěma sedimentárními vrstvami (pliocén a pleistocén), takže by vlastně měla být datována na stáří 2 milionů let a to i přesto, že byla ve skutečnosti pouze několik tisíc let stará. V Bear Creek v Montaně bylo v r. 1926 hluboko v uhelných slojích (stáří nejméně 286 - 360 milionů let) nalezeno několik člověkem vyrobených předmětů spolu se dvěma lidskými zuby. V roce 1912 byl v uhelné sloji poblíž města Thomas v Oklahomě nalezen železný kotlík. V hroudě uhlí v Západní Virginii byl rovněž nalezen kovový zvon.² V r. 1958 byla v Itálii v uhelném poli nalezena celá lidská kostra - a to napříč skutečnosti, že tato vrstva odpovídá stáří 300 milionů let.

V roce 1891 jakési ženě v Illionis spadla lopatka s uhlím na zem, takže se uhlí roztránilo. Zjistila, že v jedné hroudě uhlí se nacházel zlatý řetízek - předpokládáné stáří tohoto uhlí bylo stanoveno na 300 milionů let...³ Ve Freiburgu v Německu byla v uhelné sloji nalezena fosílie lidské lebky...⁴ V uhlí byla nalezena také lžice. V uhelném dole v Schöningen poblíž Hannoveru v Německu byly nalezeny tři dřevěné oštěpy. Jsou vyrobeny z jedlového dřeva a Institut für Denkmalpflege

Poznámky:

¹ Michael A. Cremo a Richard L. Thompson: *Forbidden Archeology: The Hidden History of the Human Race* Publisher: BBT Science 1996, ISBN: 0-89213-294-9.

² Ch. E. Sells a Bryan Russell: *Ancient Secrets of the Bible*. Dell Publish., New York 1994, str. 243 - 247.

³ George Mulfinger: *The Flood and the Fossils*, Bob Jones University Press, Greenville. str. 5.

⁴ Otto Stutzer: *Geology of Coal*, University of Chicago Press, 1940. str. 271.

⁵ „Archeology“ May - June 1997. str. 25.

je datuje do období před 380-400 miliony lety ne proto, že by bylo možné stanovit jejich stáří, ale pouze proto, že se v institutu domnívali, že člověk té doby dospěl do tohoto stádia vývoje.⁵ Ale podle teorie geologických vrstev, na níž je toto chápání evoluce stavěno, se tyto oštěpy ve skutečnosti nacházely ve vrstvách, které byly 300 milionů let staré!

Na stejném místě byly nalezeny tisíce noh zvířat se známkami sečných nebo bodných ran, které ukazovaly na skutečnost, že byly zabity lidmi. Naneštěstí se však nacházely ve vrstvě devonu a kar-bonu nebo v třetihorních vrstvách, a tak tedy musely být 408 - 66 milionů staré, což však vůbec nesouhlasí s evolučním modelem, který tvrdí, že člověk existuje teprve několik set tisíc let.

Celý tento systém datování je směšný. Z ekologického výzkumu dnes také víme, že příroda musí být v neustálém koloběhu a rovno-váze. Takže myšlenka, že by se ryba měla proměnit na živočicha s předními nohami, není tak snadná jak se Darwin domníval. Problém, který tyto dvě zastaralé teorie představují, spočívá v tom, že se staly tak jednostrannými, že brání výzkumu, založenému na střízlivém rozumu, pokud takový výzkum nezapadá do již zavedených teorií.

Prostor pro Stvořitele?

Není možné si nevšimnout, že tyto teorie vznikly v kontextu, ve kterém se vyskytují náboženské základy. Bylo zde patrné úsilí zbavit se náboženství. Místo toho se však Darwinova a Lyellova teorie staly dalšími náboženskými dogmaty, kterým máme věřit, a ne neustále klást otázky. Od té doby se ateističtí učitelé ve školách snaží odtrhnout dětskou víru od svých malých žáků tím, že tvrdí, že Bible se, pokud jde o potopu, zmýlila. Ano, dokonce i teologie (nauka o Bohu) byla ovlivněna, protože se určití teologové pokusili čelit tomu, co pro ně bylo hmatatelnou skutečností. Lyell a jeho následovníci v předchozích stoletích kategoricky předem vylučovali možnost potopy nebo jakoukoliv jinou formu kolosální světové katastrofy. Až do té doby byla potopa ve vědecké komunitě uznávána. Mělo se za to, že geologické vrstvy byly vytvořeny celosvětovou potopou, ke které došlo přibližně před 4500 - 5500 lety.

Původní model vysvětlení

Zejména geologické vrstvy mohou být ve skutečnosti velmi dobře interpretovány jako nejlepší důkaz celosvětové potopy. Více než 75 procent suchozemského povrchu a 95 procent mořského dna je pokryto ohromnou vrstvou sedimentu. Tato vrstva se skládá z minerálních a organických materiálů a mohla vzniknout *bud'* prostřednictvím velmi pomalého procesu rozpadávání se (Lyellova teorie) *nebo* prostřednictvím celosvětové potopy.

Sedimentární vrstvy jsou ohromná pohřebiště všech druhů živočichů, ryb, ptáků, plazů, hmyzu, rostlin a lidských bytostí. Podle paleontologů je zde pohřbeno 99 - 100 procent všech druhů, které kdy žily na zemi. Fosilie těchto živočichů se nacházejí ve

Na této jílové tabulce, která byla nalezena v Sipparu (dnešním Abu Habba v Iráku) byl napsán Atrahasisův příběh. Předpokládá se, že pochází ze 17. století př. n. l. a můžeme ji vidět v Britském muzeu.

velmi zajímavém pořadí. Nejmenší živočichové jsou na dně a větší a rychlejší jsou nahoře. Velcí těžcí dinosauři leží poněkud níže. Nacházejí se přesně tak, jak by se nacházeli, kdyby byli zastížení katastrofou.

V dnešní době se zvířata a rostliny, které zemřou, rozkládají a tlí rychle. Je velmi obtížné vysvětlit, proč tomu tak nebylo i dříve, pokud nebyli pohřbeni nějakou katastrofou.

V 18. a 19. století byly nalezeny ohromné hromadné hroby s velkým množstvím různých druhů zvířat, která byla vzájemně propletena na jedné hromadě. Zvířata, která spolu normálně nežijí. Vše nasvědčuje tomu, že zemřela při jakési katastrofě.

Věda je však škodlivě ovlivněna skutečností, že v 18. a 19. století byly zahozeny veškeré náboženské myšlenky - a tak byla „zlikvidována“ i potopa. Později však archeologové a antropologové zjistili, že Bible není jediným zdrojem, který vypráví o ohromné potopě. Vyprávějí o ní téměř všechny starověké civilizované národy.

Objevení sumerských tabulek

Do roku 1849 anglický advokát a zaměstnanec velvyslanectví, Henry Austin Layard vykopal ve starověkém městě Ninive (Mosul) v Iráku přibližně 10 000 hliněných tabulek. Ty pocházejí z ohromné knihovny, kterou vybudoval poslední velký Asyrský král Assurbanipal (668 - 626 př. n. l.) krátce předtím, než bylo Ninive v roce 612 př. n. l. zničeno (což bylo mimochodem prorokováno jak Nahumem⁶ tak i Sofoniášem⁷ ve Starém zákoně).

Tabulky byly převezeny do Britského muzea v Londýně, ale trvalo celá desetiletí rozšifrovat tisíce kamenů s nápisy vyprávějícími o právu, obchodu, náboženském právu a o věcech jako o přidělech potravin pro politické vězně.

Pak v roce 1872 objevil anglický asyriolog Georgie Smith příběh o hrdinovi Gilgamešovi. Když se dostal k deváté a desáté tabulce, četl o tom, jak Gilgameš při svém zármutku z hledání smyslu života navštívil moudrého starého muže jménem Utnapishtim (což znamená „Ten, který našel život“) - muže, který možná mohl být překvapivě Noe!

Od té doby byla báseň přeložena do mnoha jazyků⁸ a je považována za jeden ze skvostů světové literatury. Obsahy starověkých hliněných tabulek podávají rodokmen králů jak před tak po potopě, a je zde uvedeno až deset králů před potopou (stejný počet jako počet patriarchů v Bibli) a Gilgameš byl pátým králem po potopě. Byl králem v městském státě Uruk v jižním Iráku - v jednom z nejstarších měst na světě. Archeologové také našli starou sumerskou zprávu o potopě, ve které Noe, který se zde jmenoval Ziusudra, což je sumerské jméno pro Utnapishtim (což také znamená „Ten, který našel život“). Ziusudra byl také králem Shuruppaku před potopou. Podle tabulek to bylo starověké město, které leželo na břehu Eufratu. Ziusudra si také postavil loď a potopu přežil.

Poznámky:

⁶ Kniha Nahuma je o Ninive. Roku 722 př. n. l. Asyřané dobyli s nepředstavitelným zvěrstvem Samariu, jak ještě nikdy nikde nebylo vidět. Ale o osmdesát let později Nahum prorokuje, že Ninive, hlavní město Asyrského království, bude zničeno. V roce 612 př. n. l. na toto proroctví došlo, když Babyloňané a Médové obsadili město. Do města, které bylo považováno za neporazitelné, pronikli po řece Tigris, která nepříteli umožňovala dostat se přímo do jeho středu (viz. Nahum 1:8 a 2:6).

⁷ Sofoniáš oznámil své poselství v ke konci 7. století př. n. l., s největší pravděpodobností před rokem 612 př. n. l. Sofoniáš 2:13-15 říká: „Nebo vztáhne ruku svou na půlnoci, a zahubí Asýrii, a obrátí Ninive v pustinu, a v suchost jako poušť. I budou uprostřed něho ležet stáda, všechny šelmy národů, pelikán i výr, na makovicích jeho nocovati budou; hlas zníti bude na okně, pustina na veřeji, když cedroví jeho obnaží. Takové bude to město plesající, kteréž sedí bezpečně, říká v srdci svém: Já jsem a kromě mne není žádného více. Jak jest učiněno pusté, peleší šelmám! Kdokoli půjde skrze ně, ckáti bude a zmítati rukou svou.“
Dnešní vědci jsou jediní, kdo vědí o kráse a majestátnosti, která se ukrývá pod poli Mosulu, na nichž se pasou stáda.

⁸ Překlady se velmi liší. Anglický překlad můžeme nelézt na: ancienttext.org/library/mesopotamia/gilgamesh/index.html

Pokud vše shrneme, všechny tyto starověké tabulky potvrzují biblické vyprávění. Mohli bychom si položit otázku, která z těchto zpráv je starší.

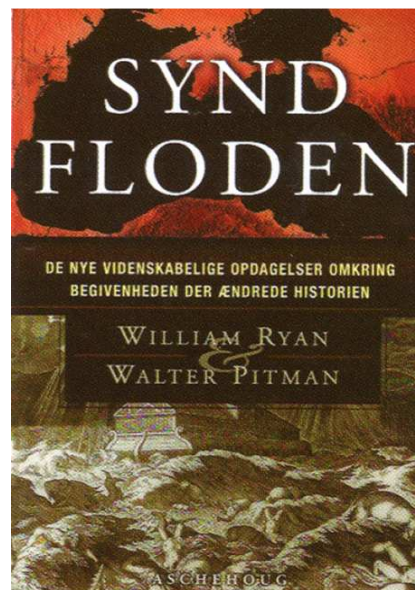
Důležité však je uvědomit si, ne co je chronologicky první, ale že zde existuje více stejných zpráv. Všechny z nich potvrzují skutečnost, že zde byla potopa a že zde byl jeden muž, který si postavil loď a zachránil svou rodinu. Sumerské zprávy tvrdí, že tento muž a jeho rodina se stali praotci lidstva, které dnes známe.

Potopa v černém moři?

Jeden z nejzajímavějších objevů v souvislosti s otázkou, zda vůbec existovala celosvětová potopa, přišel před několika roky. Napsal o tom vynikající dánský geolog Minig Rosing následující: „Existuje dobrý důvod věřit, že biblická potopa, kterou jsme začali považovat za mýtus, byla skutečnou historickou událostí. Událostí, která neztrácí nic ze své schopnosti fascinovat nás pochopením komplexní korelace mezi klimatem, geologií a kulturní historií, z nichž se zrodila.“¹² Rosing je pouze jedním z mnoha geologů a archeologů, kteří byli přinuceni upravit své chápání světa po objevení nových nálezů v Černém moři, které objevili v posledních několika letech geofyzikové William Ryan a Walter Pitman.¹³ Jejich objevy říkají, že přibližně před 7200 lety se do Černého moře valily vody silou rovnající se dvoust násobku síly Niagarských vodopádů. Na dně Černého moře našli písčité naplaveniny, které před proudem vody neobstály. Na stejném místě zde byly nalezeny jak slanovodní tak sladkovodní škeble. To naznačuje, že se moře změnilo ze sladkovodní nádrže na moře se slanou vodou. Na dně moře byl dokonce nalezen dům... Vědci se domnívají, že tato záplava byla způsobena vodou valící se ze Středozemního moře přes Bosporskou úžinu. Každou hodinu do Černého moře přitékl jeden kubický kilometr vody! Pokud jde o takto ohromná čísla, člověk se nemůže ubránit tomu, aby nemyslel na biblickou potopu a Noemovu archu, a to tím spíš, když si uvědomíme, že tato událost je datována do doby před 7200 lety a ne do období před miliony let, jak to často geologové dělají. Podle Bible došlo k potopě asi před 4500 - 5500 lety. Jde o přesně stejnou dobu, rozdíl může tvořit to, že Ryan a Pitman stanovili dobu podle škeblí, které našli - ty však mohly být starší než vlastní událost.

Místní nebo celosvětová potopa?

U vědců obvykle není běžné, aby do detailu uznávali biblické zprávy. Nehovoří o celosvětové potopě, ale spíše o zatopení ohromného údolí, které měřilo 2 500 kilometrů od severu k jihu a od východu k jihu. Vědci se domnívají, že na místě, kde se nyní nachází Černé moře, leží nám známý tehdejší svět. Domnívají se také, že potopa byla výsledkem tání během

¹³ **Noeho potopa - nové vědecké objevy o událostech, které změnily historii** od Williama Ryana a Waltera Pitmana. Simon a Schuster, New York.

¹² **Minik Rosing** v článku z jinak typicky ateistických novin, *Politika* pod vědeckým titulem: „Rozum a mysl“ (8/12/01).

doby ledové v severní Evropě a v Bibli (a dalších starověkých zdrojích) byla vykládána jako Boží trest. Je to velmi zajímavá teorie, avšak staví na konvenčních teoriích doby ledové. Tyto teorie však byly podrobně zrevidovány a zjistilo se, že jsou bezpředmětné, jelikož Antarktida a Grónsko byly v období před 3 - 4000 lety evidentně bez ledu (více v kapitole 4.). Ať už je tomu jakkoliv, Ryan a Pitman našli důkazy veliké potopy. Spolu s vědci z Bulharska a Turecka prozkoumali dno Černého moře. Prostřednictvím ultrazvukových vln a odebraných vzorků půdy zjistili, že Černé moře bylo kdysi sladkovodním

jezerem, které se nacházelo stovky metrů pod hladinou dnešního moře.

Důkazy katastrofické potopy?

Poblíž Černého moře v hloubce 150 metrů objevili vědci nábřeží s vodou omletými oblázky. To ukazuje na skutečnost, že se tam kdysi nacházelo pobřeží. V hlubších vodách byly nalezeny písčité valy, které by se normálně nacházely pouze v hloubce 3 metrů a méně.

Pokud by voda stoupala pomalu, pláž s písčitou naplaveninou by ji následovala. Skutečnost, že v takové hloubce byla nalezena pláž, znamená, že se hladina vody znenadání zvedla o více než 100 metrů. Muselo tam dojít k jakési vodní pohromě. Od hloubky 150 metrů a výše až k dnešnímu pobřeží se také vyskytují vrstvy, které se jinak vyskytují pouze na úbočích suchých údolí. Dnes ji pokrývá tenká vrstva bláta. Na pláži v hloubce 150 metrů byly nalezeny lastury jedlých mlžů. Tyto lastury patří sladkovodním mlžům. Naopak lastury, které byly nalezeny ve vyšších polohách mořského dna, jsou všechny od slanovodních živočichů.

Dům na dně Černého moře

Na dně Černého moře, v hloubce pouhých 95 metrů byl nalezen dům! První jej ve vzdálenosti několika kilometrů od pobřeží zpozoroval Robert Ballard, když vedl archeologický výzkum hloubky Černého moře v roce 2000. Dům měří přibližně 12 x 4 metry a je postaven z větví a jílu. Přilehlá kupka hnoje - stále pod vodou - obsahuje kusy dřeva, větve a leštěné kameny. V okolí domu byla nalezena člověkem zhotovená nádoba a několik nástrojů. Ballard tento nález odhaduje na dobu asi 5500 let př. n. l. Takové obydlí pod vodou je zcela neslýchané. Dřevo je ve vodě obvykle vlivem červů a bakterií velmi rychle zničeno. Avšak v Černém moři tomu tak není právě pro tak nízkou úroveň kyslíku, kterou nepřežijí ani tyto živočichové, napsal v tisku W. B. Ryan, odborník v oblasti mořské biologie z Columbia University.

Potopa - více než jen místní událost?

Někdo by si mohl jednoduše myslet, že potopa z Bible a dalších starověkých zdrojů byla vlastně jen místního charakteru a ne celosvětového. Šlo prý pouze o zátopu Černého moře. Byly také pokusy vysvětlit potopu obdobně zmíněním ohromné zátopy, ke které došlo před 5500 lety v jižním Iráku, jejíž jasné známky můžeme najít v půdních vrstvách ve starověkých městech Ur a Ninive. Avšak objevují se stále nové a nové důkazy svědčící o celosvětové potopě. Geologové Jim Teller z University of Manitoba v Kanadě, Nick Lancaster z Institute of Desert Research in Reno v Nevadě a Ashok Singhi z Laboratory for Physical Research v Indii přišli s důkazy, že kdysi došlo také v Arabské poušti k ohromné záplavě. Domnívají se, že místo, v němž se nachází záliv, který je pouze 100 metrů hluboký, bývalo dříve souší. Svá zjištění prezentovali na výročním setkání Americké geologické společnosti v Reno v r. 2000.

Tito geologové věří, že potopa byla následkem rozlévajících se vod z končící doby ledové. Přirozeně můžeme mít pokušení říci, že tito vědci své důkazy interpretovali na základě teorií, které již existovaly. Ale pro lidi, kteří věří, že zde kdysi byla potopa, to je znovu důkaz toho, že k celosvětové katastrofě opravdu došlo.

Kapitola 4

Zprávy o potopě se nacházejí všude

Spisovatel Claus Westermann sesbíral z celého světa 320 zpráv o potopě. Ostatní odhadují, že o potopě existuje kolem 6000 různých zpráv. Historik Aaron Smith napočítal neuvěřitelných 80 000 příběhů v 72 jazycích, které vyprávějí o potopě a 70 000 z nich vyprávějí o lodi.¹

Bez ohledu na to, kolik takových příběhů existuje, je skutečností, že příběhy o potopě se nacházejí ve starých legendách a mýtech po celém světě. Většina z nich zahrnuje vyprávění o lidech, kteří se zachránili na lodi. Bylo by velmi zvláštní, kdyby všechny tyto příběhy vznikly nezávisle na sobě pouze na základě fantazie.

Tyto příběhy nejsou ani ovlivněny křesťanstvím, protože mnozí z těchto primitivních lidí byli křesťanstvím ovlivněni až před několika málo staletími. Jejich příběhy jsou však mnohem starší. V mnoha případech bylo jejich stáří odhadnuto na dva až tři tisíce let. Samozřejmě, že tyto příběhy jsou plné místních odlišností, ale jejich jádro je vždy stejné. Všechny hovoří o tom, že kdysi v historii lidstva přišla ohromná potopa.

V sumerském příběhu o potopě se Noe nazývá Ziusudra (řecky Xisuthros). V Indii existuje příběh o Noemovi, ve kterém je známý pod jménem Menu.

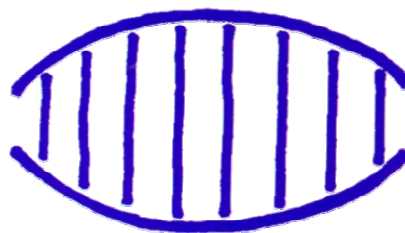
Potopa podle Řeků

Také Řekové mají ve své mytologii příběh o potopě.

Řekové dobyli Mezopotámii kolem roku 330 př. n. l. Není jasné, zda převzali mezopotamská vyprávění a změnili je tak, aby vyhovovala jejich mytologii, nebo zda měli svůj vlastní příběh o potopě. Víme však, že Řekové převzali velkou část mezopotamského náboženství a upravili si je podle svého, například astrologii.

Starořecká báje o Deucalionovi vypráví o tom, jak tento hrdina přivedl lidstvo na zemi zase k normálu „poté co vody opadly“.

Deucalion byl synem Prométhea (což znamená předem stvořený nebo také „mimořádně moudrý“). Podle této báje Zeus lidstvo potrestal tím, že na ně seslal potopu a pouze Deucalion a jeho žena Pyrrha, kteří se po devět dnů plavili ve veliké bedně, zůstali jako jediní přeživší. Po devátém dnu bedna přistála na hoře Parnassus. Zachráněná dvojice lidí se tak stala původcem nové lidské rodiny a jejich syn Hellén se stal otcem Řeků (Helénů).

Starý sumerský piktogramický znak pro zemi je znak ve tvaru plavidla s osmi čarami...

Pozůstatek příběhu o počátku nového světa od Noeho a arše s osmi lidmi, kteří přežili. Obdobně i v dalších starověkých kulturách nelézáme tento znak, který vypadá překvapivě jako nějaká loďka.

vessel = plavidlo, eight = osm
mouth = ústa

Čínský znak pro velkou loď sestává z těchto tří znaků: plavidlo, osm a ústa. Plavidlo s osmi ústy.

Také japonský znak je tvořen pozůstatky významu „osm“.

Poznámky:

¹ Podle Werner Keller, *The Bible and History*, Bantam Books, New York, 1980. Od roku 1955 prodáno 10 milionů výtisků.

Poznámky:

² Podle Rene Norbergen v knize „The Arch File“.

³ Anglický překlad je k dispozici na adrese: www.icr.org/pubs/imp/imp-214.htm

V Řeckých vyprávěních, stejně tak jako v mnoha dalších starších mýtech, hrají v lidském světě podstatnou roli bohové a polobohové. Právě proto považoval „osvícený“ západní svět mýty za pouhé výplody fantazie. Existuje však možnost, že skutečné události byly oděny do mytologického hávu a během let se změnily. Uctívání předků můžeme nalézt ve všech starověkých kulturách a stále se praktikuje například v afrických kulturách. Proto, aby se z předka stal „polobůh“ není třeba zase až tak moc času. A už vůbec není třeba tolik času na to, aby mu byly přiřčeny určité nadpřirozené schopnosti. A tak vzniká mýtus. Tak tomu bylo i s Noem v některých příbězích starověkých kultur o potopě, v nichž byl považován za boha. Oněch osm lidí, kteří vystoupili z archy, se v mnoha starověkých náboženstvích stali předky „bohů“. Například osm duchů předků v Egyptě, AKiHaWas, kteří pozoruhodně připomínají sumerského Asakusa a řeckého Akhyawu.

Abychom pochopili starověké zdroje

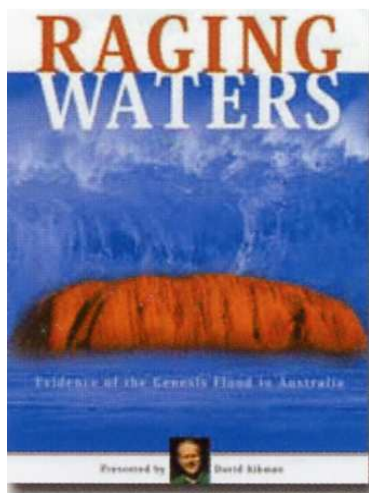
Biblické vyprávění říká, že Noe byl normální muž, který dělal chyby jako i my ostatní. (Opil se a obnažil se, proklel jednoho ze svých synů, atd.)

O chybách proroků, králů a jiných velkých vůdců se hovoří otevřeně. Proto je z pohledu novináře jednodušší uvěřit objektivnímu a kritickému vyprávění příběhu v Bibli než příběhu o oslavovaném hrdinovi a vyprávění o bozích, která se nacházejí v jiných náboženstvích a kulturách. Bible je také nejlépe zdokumentované dílo starověkého písemnictví. V mnoha různých jazycích můžeme nelézt tisíce originálních děl, zatímco většinu dalších zdrojů můžeme nalézt pouze v omezeném množství. Ať už se na Bibli díváme náboženským nebo světským pohledem, představuje jistou třídu. Avšak i ostatní zdroje obsahují vyprávění o skutečných událostech. Po mnohá léta jsme měli tendenci považovat příběhy starověkých kultur za klamné nebo za pohádky plné pověr. Velmi často jednáme jako nafoukanci, kteří stavějí na hodnotě pravdy, která v této éře existuje.

Například vždy, když do hry vstoupí nadpřirozeno, přijdou vědci s racionálním vysvětlením. Pokud prorok vidí něco, co má přijít a odehrát se o několik stovek let později, pak se předpokládá, že takový prorok musel žít až po prorokované události. Nadpřirozeno je zcela odstaveno, protože v moderním západním poznání pro něj není místa. Pokud jsou tímto způsobem degradovány a odhozeny starověké mýty, pak člověk ztrácí možnost objevit skutečné události, které zůstanou skryty ve vrstvách náboženství a jazyka. V této knize se budeme snažit nakládat se starověkými zdroji s velkým respektem, a to za účelem nalezení odpovědí na záhady prehistorických dob.

Čínská zpráva o potopě

V Číně koluje legenda, která tvrdí, že Číňané jsou potomky Nu-Waha, předka nejstarších lidí, jehož jméno je nápadně podobné jménu Noe. Spolu se třemi svými syny a svými třemi snachami přežil

„Raging Waters“ je dokument od Keziah Films, který tvrdí, že potopa ve starodávných dobách přepravila ohromnou Ayres Rock do vzdálené pouště ve střední Austrálii. Dosahovala Noeho potopa až do Austrálie?

Mapa světa Ptolemaiovy „Geografie“ byla sestavena kolem roku 150 n. l. Je to první známá mapa, která zobrazuje svět jako kouli, ale velikost zemského obvodu byla známá již dlouho předtím. Tato kopie je z roku 1290 a nachází se v Římě (Codex Vaticanus Urbinas). Lidé měli zřejmě celkem přesnou představu o tvaru Země.

potopu - přesně stejně jako tomu bylo u Noeho. Čínský znak, který je dnes používán pro slovo „loď“ pochází z velmi starého znaku, který sestává z lodě a osmi úst.²

Mezi Mai, neboli Maiusty, tyto starověké zprávy připomínají zejména právě zprávu z Bible. Zahrnují příběh o stvoření, potopě, Noemovi a arše a o Babylonské věži. Je celkem možné, že se tato vyprávění tak dobře zachovala prostřednictvím předávání z generace na generaci proto, že jsou napsána takovým typem rýmu, u nějž nejsou náhodné záměny pravděpodobné.³

Maiové jednu dobu ovládali většinu vnitrozemské Číny, ale Číňané je zatlačili do hor. Misionář Ernest Traux strávil většinu svého života vysoko v horách mezi Mai. Sesbíral jejich stará vyprávění a přeložil je do angličtiny. Podle maiustských tradic přišlo 40 dnů (stejně jako podle biblické zprávy) a pak 55 dnů oparu a mrhnutí způsobilo, že vody vystoupily až nad hory, takže již nebylo žádné místo, kam by bylo možné utéci. Lidé byli přemoženi hrůzou. Ale praotec Nu-Wah byl spravedlivý. Postavil si velkou loď. Celá jeho domácnost se nalodila a

přežila. Do lodě vzal vždy pár zvířat - samce a samice všech zvířat a ptáků - vždy po dvou. Když nastal čas, Bůh nařídil vodám, aby ustoupily a Nu-Wah vypustil holubici (také jako v Bibli). Vody ustupovaly do jezer a moří. Země se stala znovu obyvatelnou. Vykrmená zvířata byla nabídnuta Mocnému a Bůh jim dal požehnání.

Indiánské zprávy o potopě

Také různé indiánské kmeny podávají zprávy o potopě. Tyto zprávy se mezi jednotlivými kmeny často velmi liší. Například příběhy Čerokiů, indiánů žijících na jihovýchodě Spojených států vyprávějí, že přicházející potopu svému pánu oznámil jeho pes, když mu řekl, že si musí postavit velkou loď, do které vezme všechny, které chce zachránit.

Zpráva o potopě australských domorodců

Také australští domorodci mají svůj vlastní příběh o potopě a to už z dob dávno předtím, než se setkali s křesťanstvím. George Rosendale, který patří k rase australských domorodců vypráví⁷, že když slyšel poprvé v nedělní škole vyprávět o Babylonské věži, velmi ostře protestoval: „Vy bílí tomu nerozumíte. Událost se zmatením jazyků se neodehrála někde na Středním východě, ale zde, nedaleko Cooktownu. Moje babička mi vyprávěla náš příběh a stalo se to právě tam.“ Jeho babička tento příběh sama slyšela jako malá dívka:

„Náš příběh vypráví, že když lidé porušili zákony Ducha předků, velmi se rozčílil. (Je to právě Duch předků, který vše stvořil a dal všemu život). Poslal velký cyklón, který způsobil neustávající déšť, a pršelo tak dlouho, dokud vše nebylo zatopeno, s výjimkou vrcholku hory. Zachránilo se jen několik lidí, kteří tam vystoupili, zbytek se utopil nebo je sežrali krokodýli, když se pokoušeli plavat na bezpečné místo.

Také Maorové na Novém Zélandu mají příběh o potopě z doby před kolonizací.

Příběhy o potopě ve všech kulturách

John D. Morris a Tim F. LaHaye ve své knize *The Arch on Ararat*⁸ shromáždili seznam některých z mnoha zpráv o potopě. Tak vznikl velmi působivý seznam více než 212 zpráv.

(Pozn. red. - Pro zestručnění uvádíme pouze oblast a počet zpráv.)

⁷ Reprodukováno v časopise *Creation*, viz. *Answers in Genesis.com*.

⁸ Morris, John D. & Tim F. LaHaye, *The Ark on Ararat* (New York: Thomas Nelson Inc., 1976) str. 233 - 237

Mapa světa s vyznačením
míst kde se vyskytují
příběhy o potopě. Z knihy
Jonatana Graye: *The Ark
Conspiracy.*

MIDDLE EAST AND AFRICA

1. Africa (central)
2. Babylon
3. Bapedi Tribe (S. Africa)
4. Chaldea
5. Egypt (Pharaonic)
6. Egypt (Priestly)
7. Hottentots
8. Jumala Tribe
9. Lower Congo
10. Masai Tribe
11. Otshi Tribe (Kabinda)
12. Persia (Ahriman)
13. Persia (Bundehesch)
14. Persia (Testrya)
15. Persia (Yima)
16. Persia (Zala-Cupha)
17. Syria

PACIFIC ISLANDS

18. Alamblack Tribe (New Guinea)
19. Alfors of Ceram
20. Ami
21. Andaman Islands
22. Australia
23. Bunva
24. Dutch New Guinea (Mombrano River)
25. East Indian Island

26. Engano
27. Falwol Tribe (New Guinea)
28. Fiji
29. Fiji (Rokora)
30. Flores Island
31. Formosa Tribesman
32. Hawaii (Mauna-Kea) Tribesmen
33. Hawaii (Nu-U)
34. Kabidi Tribe (New Guinea)
35. Kurnai Tribe (Australia)
36. Leeward Islands
37. Maori (New Zealand)
38. Melanesia
39. Micronesia
40. Nais
41. New Britain
42. Otheite Island
43. Ot-Danoms
44. Polynesia
45. Queensland
46. Rotti Tribe
47. Samoa
48. Samo-Kubo Tribe (New Guinea)
49. Sea Dyaks (Borneo)
50. Sea Dyaks (Trout)
51. Sea Dyaks (Sarawak)
52. Sumatra
53. Tahiti
54. Toradjas

55. Valman Tribe (New Guinea)

FAR EAST

56. Anals (Assam)
57. Bahnara (China)
58. Bengal Kolhs
59. Benua-Jakun (Malaysia)
60. Bhagavata-Purana
61. China (Fo-hi)
62. China (Joa)
63. China (Tao-tse)
64. China (Upper Burma)
65. India (Rama)
66. Kamars (C. India)
67. Kamchadales (India)
68. Karens (Burma)
69. Lolos (S. China)
70. Mahabharata
71. Matsya-Purana
72. Menangkabans (Sumatra)
73. Satapatha Brahmana
74. Singphos (Burma)
75. Sudan
76. Tartary Mongols

EUROPE & ASIA

77. Celts
78. Druids
79. Finland

80. Iceland
81. Kelts
82. Lapland
83. Lithuania
84. Norway
85. Rumania
86. Russia
87. Siberia
88. Transylvania
89. Wales

HELLENIC

90. Apamea (Cibotos)
91. Apollodorus
92. Aristotle
93. Athenian
94. Cos (Meropes)
95. Crete
96. Diodorus
97. Hellenucus
98. Lucian
99. Megaros
100. Ogyges (Boeotia)
101. Ovid
102. Perirrhoos
103. Pindar
104. Plato
105. Plutarch
106. Rhodes
107. Samothrace
108. Sithnide Nymphs
109. Stephanus
110. Thessalonica

NORTH AMERICA

111. Acagchemens
112. Aleutian Island Indians
113. Algonquins (Manabozho)
114. Appalachian Indians
115. Arapahos
116. Arctic Eskimos
117. Athapascans
118. Blackfoot Indians
119. Caddoques
120. Central Eskimos
121. Cherokee
122. Chippewa
123. Cree
124. Delaware Algonquins
125. Dogribs
126. Eleuts
127. Eskimos (Alaska)
128. Eskimos (Norton Sound)

129. Esquimax
130. Flatheads
131. Greenland
132. Great Lakes Indians
133. Haidas
134. Hareskins
135. Huron Indians
136. Innuitt Eskimos
137. Iroquois
138. Kathlamets
139. Knistineaux
140. Kolosh
141. Koloshes
142. Lake Tahoe Indians
143. Lenni Lanape Indians
144. Luisenos
145. Mandans
146. Mantagnais Algonquins
147. Menominees
148. Montagnais
149. Natchez Indians
150. New California Indians
151. Nez Pierces
152. Ojibway
153. Pacullies
154. Papagos
155. Pimas
156. Potawatomi Indians
157. Rio Erevato Indians
158. Salteaux Algonquins
159. Sarcees
160. Smith River Indians
161. Spokanas
162. Thlinkuts
163. Thlinkuts (Yehl)
164. Thompsan Indians
165. Tinneh Indians
166. Twangs
167. Virginia Indians
168. Yakimas

CENTRAL AMERICA

169. Achagnas
170. Antilles
171. Aztecs
172. Aztecs (Coxcoxli)
173. Canaris
174. Cholulans
175. Cholulas
176. Coras (Lowland)
177. Coras (Highland)
178. Cuban Indians
179. Huichals

180. Mexico (Coxcox)
181. Mexico (Mexitli)
182. Michoacans
183. Muratos
184. Nicaraguan Indians
185. Panamanian Indians
186. Rio-Crevato Indians
187. St. Domingo Indians
188. Tlascalans
189. Toltecs

SOUTH AMERICA

190. Abederys
191. Ackwois
192. Araucaians
193. Arawaks
194. Brazilian Mountain Indians
195. Brazilian Sea Coast Indians
196. Caingangs
197. Carayas
198. Chiriguanos
199. Colombian Indians
200. Incas
201. Kataushys
202. Macusis
203. Maypures
204. Orinoco Indians
205. Pamarys
206. Peru (Bomara)
207. Peru (Guancas)
208. Peruvian Indians
209. Rio de Janeiro Indians
210. Tamanacs
211. Terra-Firma Indians
212. Tierra del Fuego Indians

Společná tajemná minulost

Přestože někteří lidé žili zcela geograficky izolováni od biblického světa středního východu, jako například indiánu v Jižní Americe a australští domorodci, přesto mají své vlastní příběhy o potopě. Jelikož tyto příběhy mají kořeny hluboko v minulosti jednotlivých kultur, je jasné, že se nejedná o něco, co s sebou přinesli běloši.

Nejpravděpodobnější vysvětlení je samozřejmě, že původně pocházeli z jednoho regionu a příběh si nesli s sebou. Norský průzkumník Thor Heyrdahl několikrát při svých expedicích v letech 1947 - 1970 přeplul oceány v člunu zhotoveném z rákosu a tak dokázal, že bylo možné, že naši „primitivní“ předkové, dávno před Kolumbem, přepluli přes Atlantik, Indický i Tichý oceán. Od té doby mnoho lidí přeplulo Atlantický i Tichý oceán i ve velmi malých člunech.

Právě nyní se objevila nová informace, která byla nalezena, že lidé ve starém světě měli vzájemné spojení prostřednictvím využívání mořských proudů jako dopravních prostředků a to někdy před třemi až čtyřmi tisíci let. Celá staletí před naší érou lidé z Mezopotámie dováželi z některých Amerických dolů naplaveninovou přírodní měď, cín a stříbro.⁹ Také znali vyspělou sférickou trigonometrii, díky níž počítali vzdálenosti podle rotace země. Sumerové byli první, kdo rozdělili kruh na 360 stupňů. Naneštěstí se mnohé z těchto vědomostí během staletí před Kristem za římského pustošení ztratily a byly Evropany znovuobjeveny až v 17. století.

⁹ James Bailey: *Sailing to Paradise*

Statistika zpráv o potopě z celého světa

- 88 % je o rodině, která se zachránila; 12 % hovoří o určité části této zprávy
- 70 % hovoří o lodi, v níž se přeživší lidé zachránili; 30 % hovoří o jiném druhu záchrany
- 95 % hovoří pouze o potopě; 5 % hovoří také o dalších událostech
- 66 % obviňuje z katastrofy zlo lidstva
- 67 % hovoří o tom, že byla zachráněna zvířata
- 73 % zahrnuje nějakým způsobem do příběhu zvířata
- 73 % hovoří o celosvětové potopě
- 53 % říká, že ti, kteří byli zachráněni, byli zachráněni z hory
- 35 % zmiňuje ptáka, který byl vyslán ven (jako v Bibli)
- 7 % zmiňuje duhu
- 13 % hovoří o obětování po potopě
- 66 % říká, že ti, kteří se zachránili, byli předem varováni
- 82 % tvrdí, že šlo o místní událost (často zde hrála roli místní hora)
- 9 % specificky tvrdí, že se zachránilo 8 lidí
- 37 % uvádí náhodné důvody pro vznik katastrofy

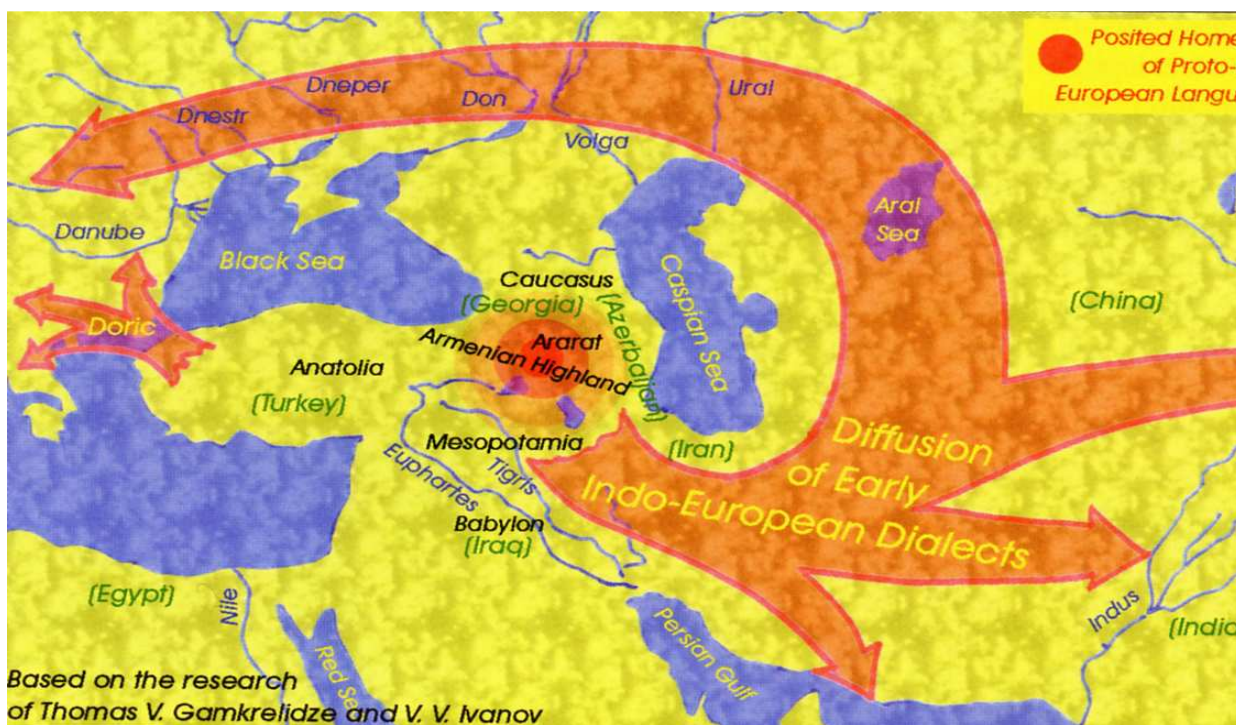
Místní zabarvení - stejná událost

Ačkoliv je mnoho zpráv místně upraveno, stále je zde shoda s biblickou zprávou.

Hora Ararat - společný původ?

Pokud nebudeme jako pravdu akceptovat pouze biblickou zprávu, existuje ještě nějaký jiný důkaz o tom, že lidé z celého světa pocházejí z jedné oblasti na světě? Ano, indoevropské jazyky mohou být zpětně sledovány až k takzvanému protoindoevropskému jazyku, který vznikl v této oblasti. Mezi indoevropské jazyky patří (vedle většiny evropských jazykových rodin, románské, germánské a slovanské jazyky) mnoho asijských jazyků jako bengálština, irianština, kurdština, afgánština, nepálština a romština (jazyky cikánů ze severní Indie).¹³ Sir William Jones v roce 1786 v Kalkatě vyslovil teorii, že všechny jazyky mají společný původ. Jones objevil jasnou souvislost mezi kořeny slov a gramatickými formami starověkého indického jazyka - sanskrtu a perštiny, řečtiny, latiny, keltštiny a germánštiny.

¹³ Existují také níže uvedené nezávislé jazykové řetězce: ugrofinské jazyky, turecké, mongolské a tunguské jazyky.

Lingvista Thomas V. Gamkrelidze a V. V. Ivanov zkoumali vývoj indoevropských jazyků a zjistili, že původní protoindoevropský jazyk vznikl právě na Arménské vysočině - která je známá také jako Ararat a Urartu, kde se nachází archa. Jiní badatelé dříve předpokládali, že místem zrodu těchto jazyků byla Evropa. Z Arménské vysočiny se jazyky přes Mezopotámii rozšířily na jihovýchod.

Překlad výrazu v mapě

Danube = Dunaj	Nile = Nil	Red Sea = Rudé moře	Azerbaijan = Azerbajdžán
Dnestr = Dněstr	Euphrates = Eufrat	Persian Gulf = Perský záliv	Anatolia = Anatólie
Dnepr = Dněpr	Tigris = Tigris	Aral Sea = Aralské jezero	Armenian Highland = Arménská vysočina
Don = Don	Black Sea = Černé moře	Georgia = Gruzie	Caspian Sea = Kaspické moře
Volga = Volha	Iraq = Irák	China = Čína	Caucasus = Kavkaz
Ural = Ural	Indus = Indus	Doric = dorština	
Diffusion of Early Indo-European Dialects = Rozšíření indoevropských dialektů			
Posited Homeland of Proto-Indo-European Languages = Předpokládané místo vzniku protoindoevropských jazyků			
Based on the research of Thomas V. Gamkrelidze and V. V. Ivanov = Podle výzkumu Thomase V. Gamkrelidze a V. V. Ivanova			

Kapitola 5

Meteorické přeháňky

V londýnských novinách The Sunday Telegraph vyšla 4. listopadu pozoruhodná historka:¹⁾

Článek vypráví, jak Dr. Sharad Master, geolog na universitě ve Witwatersrand, Johannesburg v Jižní Africe, rozpoznal na satelitových fotografiích jižního Iráku kráter o průměru asi 3,2 km. Objevil to náhodou, když četl o Saddam Husseinových průplavech a spatřil obraz ukazující různé formace – jeden z nich byl kruhový. Pozorování starších satelitových fotografií z osmdesátých let ukázalo, že ta prohlubeň bývala malé jezero. Avšak Saddam odvodnil během jeho kampaně proti Arabům močálové oblasti, a tím pádem vynikla kruhovitá obruba typická pro krátery.

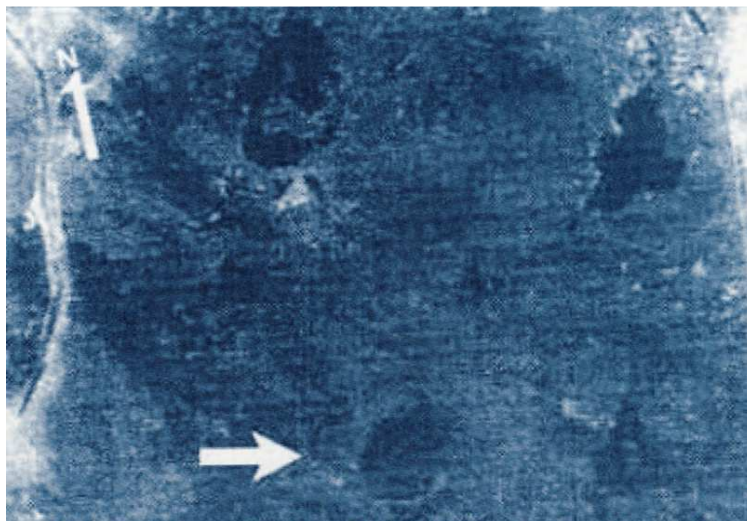
Někteří vědci navrhli, že ten kráter byl způsoben ničivým nárazem meteoru na zemskou kouli před asi 4000 lety. Energie nárazu toho meteoru se rovnala energii stovek atomových bomb dohromady. Kráter je v oblasti Al'Amarah, asi 16 km severozápadně od soutoku Tigridu a Eufratu.

Ten náraz zřejmě způsobil ničivé požáry a potopy. Bylo to v době, kdy začala světová potopa, a nebo to bylo ve spojení se zhroucením babilonské věže dále na sever, kde oheň a síra přšely z nebe a způsobily rozptýlení lidí do všech směrů?

Tady zanikla první civilizace

Sunday Telegraph prohlašuje, že to možná vysvětluje, proč mnoho ranějších kultur, jak se zdá, zmizelo kolem 2300 př.n.l. To se vztahuje na akkadskou kulturu ve středním Iráku (Babylonie) s jeho záhadným vladařem Sargonem (byl to biblický Nimrod?); platí to také na náhlý konec 5. dynastie starodávneho egyptského království po stavbě velkých pyramid a stovkách tehdejších obyvatel území dnešního Izraele. Do dneška archeologové vysvětlovali pád těch raných civilizací důvody jako jsou válka nebo klimatické změny, zatímco astronomové navrhli, že příčinou byl možná meteor.

V každém případě je ten kráter poměrně nový. Naplaveniny v té oblasti jsou z geologického hlediska velmi mladé, a tak cokoliv ten kráteru podobný útvar způsobilo, se muselo přihodit během posledních 6000 let, říká Dr. Master, který svůj objev popsal

Kráter v Iráku objevený na základě satelitních snímků, byl způsoben meteorickými přeháňkami asi před 2000 lety př. n. l. anebo dřív. Okolo roku 2345 př. n. l. se datují ve všech kulturách světa prudké změny. Podle tradičního chápání chronologie Bible, se v r. 2349 př. n. l. odehrála potopa. (Viz dále kapitolu o novější chronologii).

Poznámky:

¹⁾ "Meteor clue to end of Middle East civilisations" autor Robert Matthews, Science Correspondent, Daily Telegraph, London. Povídku následovala další informace v Telegraphu z 8. listopadu.

Poznámky:

² ...a sedm soudců pekla...
pozdvihli své pochodně, zapalující zemi jejich zsinálým plamenem. Otupené volání zoufalství se vznášelo k nebi, když bůh bouřky obrátil denní světlo na temnotu, když rozbil zemi jako hliněnou nádobu". - Popis Potopy z epické básně Gilgameše, zhruba 2200 př.n.l.

³ Traktát Brakhot (Seder Zerafim) kapitola IX, Fol. 59a, přeložil Maurice Simon, vydal I. Epstein (London, 1948).

⁴ www.science.com, 13. listopadu 2001.

⁵ Články: "Time, Life, and History in the Light of 15,000 Radiocarbon Dates", Whitelaw, 1970, Creation Res. Soc. Quart. 7, 56-71, 83, a "The biblical record of Creation, Flood and History in light of 30,000 radiocarbon dates", Proceedings, 15tá výroční konference společnosti Bible Science Association, pp. 197-202, 1979.

⁶ "The Cause of the Deluge Demonstrated", je přílohou ke 2. vydání knihy New Theory of the Earth (London, 1708).

⁷ Rabbi Joshua: "Existuje hvězda, která se objevuje jednou za každých 70 roků a zavádí kapitány lodí". Možná se to vztahuje na Halleyovu kometu. [W. M. Feldman, Rabbinical Mathematics and Astronomy (New York, 1931), pp. 11, 216]

v "Meteoritics & Planetary Science" vydaném v listopadu 2001. Jeho objev byl také zveřejněn v jiných časopisech. Dr. Master je členem vědecké skupiny *Impact Cratering Research Group*, která provádí výzkum kráterů, způsobených meteory z vesmíru. Dr. Benny Peiser, který vyučuje o nárazových kráterech na John Moores universitě v anglickém Liverpoolu, považuje tento kráter za jeden z nejvýznamějších objevů z toho období. To potvrzuje jeho vlastní výzkum v té oblasti. Poznamenal také, že kráter nalezený v Argentině datuje do stejného období, což naznačuje, že v té době do zeměkoule narazila přehánka masivních meteorů.

Objev toho kráteru také vrhl nové světlo na Gilgamešovu legendu, která mluví o "sedmi soudcích pekla", kteří se chopili svých pochodní a zapálili požáry v krajině a způsobili bouřku, která obrátila den v noc a přivedla mocnou potopu.²⁾ (viz Gilgamešovu kapitolu). Tato báseň je obvykle datovaná do období kolem roku 3000 př.n.l. Jiný zdroj z toho období se nazývá "Akkadova kletba", která mluví o tom, jak ohnivé střepiny přšely z nebe.

Tak velké meterory by způsobily potopu

Krátce před Kristovou dobou židovský astronom Rabi bar Nachmani napsal v tak zvaném "Babylonském Talmudu", že potopa v dobách Noémových byla způsobena dvěma "hvězdami", které spadly z nebe. "Když ten Svatý... chtěl na svět přivést potopu, vzal dvě hvězdy z *Khimy* a přivedl na svět potopu."³⁾

Mluvil ve skutečnosti o dvou velkých meteorech Středního Východu, jedním z nichž je ten, o kterém diskutujeme, a který spadl na Irák?

Bill Napier, astronom na Armagh Observatoři věří v meteorovou přehánku. Řekl v časopise Science Tuesday ⁴⁾, že kometa jménem Encke, která byla objevena v roce 1786, je pozůstatkem větší komety, která se rozbila na tisíce kousků asi před 5000 lety. Ty kousky se rozptýlily po celém vesmíru a některé možná narazily na zeměkouli v raném věku bronzovém, kdy meterový mrak možná zastínil slunce. Napier ty události spojuje s ochlazením podnebí, které lze v letokruzích datovat na období 2354-2345 př.n.l.

Podle Benny Peiser z Liverpoolské university John Moores, se našlo takový tucet nárazových kráterů. A jelikož voda zabírá více povrchu země než suchá zem, lze očekávat, že na dně oceánů je dvakrát tolik ohromných meterorů. To by způsobilo mohutné slapové vlny, tsunamis, jejichž následky by byly větší než náraz meteorů na pevniny.

Shodují se ta data?

A tak znovu vidíme, že biblické příběhy a jiné "mýty", jako Gilgameš, nejsou pečlivě vymyšlené povídky, tak jak se často tvrdí, ale mohou docela klidně popisovat skutečné události. Kdybychom sečítali pokolení od potopy do doby Kristovy, tak jak učinil irský arcibiskup James Ussher r. 1650 n.l., datovalo by to potopu do roku 2349 př.n.l.

Pochopitelně bychom měli ty zápisy brát s trochou rezervy, neboť některá pokolení byla možná vynechána. Podle mého osobního názoru se potopa datuje do doby asi 3500 př.n.l. To není ve shodě s výpočty Usshera kvůli chybě v hebrejském (tak zvaném Masoretském) překladu a opomenutí "zlých roků". K tomu se později vrátíme.

Aby se ty meteorové přehánky shodovaly s Gilgamešem, musely by se datovat před 3000 př.n.l., za předpokladu, že datování Gilgameše je správné.

Někteří vědci stanovují dobu potopy asi před 4950 lety, na základě datování radio karbonové metody C-14.5 Ukazují na velký vzrůst nálezů mrtvých lidí a zvířat asi tak před 5000 lety.

Z té doby existuje víc než dvojnásobek těchto nálezů než z jakékoliv dřívější doby. A na druhé straně je jich jedna osmina v následujících pěti letech. To možná naznačuje drastické snížení obyvatelstva. Pokud bylo způsobeno potopou, pak se to stalo asi před 5000 lety. A pád meteoru v jižním Iráku mohl být spojen s nedalekou babylonskou věží. To se mohlo docela dobře stát asi o 600 let později - a pokud se lidstvo od té doby rozptýlilo, pak by to vedlo k dočasnému úpadku babylonské a jiných tehdejších civilizací.

Ať už byl meteor v Iráku spojen s potopou nebo věží, jisté je, že meteor takového kalibru nemohl spadnout tiše! A možná budete tou zprávou vzrušeni, když vědci konečně určí datum, ve kterém meteor udeřil. To je možné měřením radioaktivity v jakékoliv roztavené hornině nebo sklu, kterou by způsobilo vysoké teplo takového nárazu. Ty věci ještě stále čekají na svůj objev.

Kráter Barringerova Meteoru v Arizoně je 1190 m široký a 200 m hluboký. Jeho stáří se odhaduje na 50000 let. Avšak datování přes několik tisíc let je založeno na předpokladech, které nebyly dokázány. Průměr kráteru v Iráku je víc než dvakrát tak velký - přibližně 3000 m!

Velikovsky to řekl...

Před 50 lety rusko-americký vědec Immanuel Velikovsky navrhl teorii, že zemi postihl počet katastrof způsobených pádem meteoru a vlivem jiných planet, jejichž oběžná dráha se přiblížila příliš těsně k zeměkouli. Jeho teorie byly velmi populární během desetiletí bezprostředně po druhé světové válce. Ve vědecké obci byl však považován za kacíře, poněvadž ta se držela Lyellova dogma, že Země se vyvíjela nesmírně pomalým tempem (teorie uniformity) bez drastických změn (katastrof).

Pozorování z vesmírného prostoru dnes potvrdilo některé z Velikovského teorií a objev v Iráku je možná dalším takovým příkladem.

Ve svých knihách Velikovsky předkládá stovky příkladů z přírody, které představují fakt, že přinejmenším jedna prudká celosvětová katastrofa se přihodila na začátku historické doby. K Velikovskému se ještě vrátíme.

Je teorie o kometě stará jako sama Potopa?

Dokonce i před Velikovským, astronomové a jiní badatelé během celé historie měli podobné myšlenky. Ten nejznámější je William Whiston, který v roce 1696 vydal knihu *New Theory of the earth*. V příloze ⁶ ke knize poukazuje na Halleyovu kometu, která se na obloze objevila jen o několik let před tím v roce 1682 a vzbudila hodně zájmu v astronomii. (Edmund Halley dostal tu poctu za teorii, že kometa se vrací každých 70 let, avšak to už bylo zpozorováno ve 2. století n.l. židovským astronomem ⁷).

Whiston věřil, že ta kometa se vrací po období 575 a 1/2 roku a byla tu v roce 2346 př.n.l., kdy způsobila masivní potopu. Whiston také našel starodávné prameny, které mluví o roku někdy kolem 700 př.n.l., jenž trval pouhých 360 dní.

Před Whistonem, David Herlicius v roce 1619 vydal spis o kometě, která se ukázala v roce 1618. Citoval Cicera, že při výskytu komety vždycky následuje nehoda a věřil, tak jako věřili jeho předchůdci Abraham Rockenbach (16.století), Seth Calvisius (1556-1615), Henricus Ecstormius, Christopher Helvicus (1581-1617) a David Herlicius (1557-1636), že kometa způsobila potopu v roce 2292 př.n.l.

Abrahama Rockenbach říká, jako ten nejpřirozenější fakt, že v roce 1656 po stvoření světa, tři dny po smrti Metúšelacha, "se v souhvězdí Ryby objevila kometa a viděl ji celý svět, tak jak se posunovala přes dvanáct znamení zvěrokruhu během jednoho měsíce; opět zmizela 16.dubna. Po tom bezprostředně následovala potopa..." ⁸ Avšak necituje žádné přímé zdroje. Možná tu informaci obdržel od Rabbi Isaac ben Solomona (Rashi), velkého židovského odborníka na astronomické jevy, který žil ve středověku na jihu Francie - jmenovitě v 11. století. Jeho poznámky k Bibli a Talmudu jsou stále ještě mezi rabíny považovány za unikátní.

Poznámky:

⁸ V roce 1656 od stvoření světa, po tom co Noé dosáhl věku 600 roků, tři dny před smrtí Metúšelacha, se v souhvězdí Ryby objevila kometa, spatřil ji celý svět tak jak se posunovala přes dvanáct znamení zvěrokruhu během jednoho měsíce; šestnáctého dubna opět zmizela. Po tom bezprostředně následovala Potopa, ve které se utopili všichni tvorové, kteří žijí na suché zemi a plazí se po povrchu země, s výjimkou Noého a tvorů, kteří s ním vešli do Archy. Je o tom psáno v Genesis kapitola 7. Citát podle Velikovského v "Na začátku".

⁹ "... on udělal souhvězdí Lva, Oriona i Plejády a souhvězdí jižní" (Job 9:9)

¹⁰ "Dovedeš spoutat mihotavý třpyt Plejád, nebo rozvázat pouta Oriona?" (Job 38:31)

¹¹ "Ten, který učinil Plejády a Oriona, obrací šero smrti v újito, ale i den zatmívá nocí, povolává mořské vody a vylévá je na tvář země, jeho jméno je Hospodin" (Amos 5:8)

Khima?

Rabbi Rashi se vyjádřil ke hvězdám zapsaným v té asi nejstarší knize Bible - v Jobovi 9:9 (kapitola 9 verš 9) a 38:31, zrovna tak jako v knize Amose 5:8.11. Tyto hvězdy jsou v hebrejštině nazvány Aiš, Kesil a Khima - přeloženy jako Arcturus, Orion a Plejády.

Rashi nazýval Khimu, přeloženou jako Plejády (sedm sester), "hvězdu s ocasem" - kometou. V židovských vysvětlivkách Talmudu, je Khima spojena s potopou.

Velikovsky prokázal, že překladatelé různých věků si zvolili různé hvězdy, a srovnáváním s jinými citáty z Talmudu zjistil, že Khima musí být Saturn. Proto Job 38:31 by měl ve skutečnosti znít: "Dovedeš svázat pouta Saturnu, nebo rozvázat uzdu Marsu?" A to dává smysl, poněvadž "pouta" Saturnu lze stále ještě dnes pozorovat dalekohledem. Kolem té planety jsou prstence. A Marsova "uzda" jsou jeho dva malé měsíce obíhající kolem planety. Byly už známy v dobách Homerových.

A tak co tento židovský rabín ve 2. století př.n.l. říká, je možno formulovat takto: "Dvě hvězdy vybuchly z planety Saturn a způsobily potopu". Historicky byl Saturn spojován s vodou a katastrofami. Chaldejský astronom Berosus v jeho popisu potopy říká, že Saturn (Kronos v řečtině) varuje krále Xisuthrose (Noého), že všeobecná potopa začne 15. dne měsíce Dasios.

Dvě hvězdy ze Saturnu

Pro velké civilizace minulosti, byl Saturn tou nejdůležitější hvězdou. Saturn byl vlastně uctíván v chaldejském, řeckém i egyptském náboženství. V chaldejštině byl Saturn nazýván hvězda boha Tammuze, zatímco Řekové jej uctívali jako jejich největšího boha, Kronose, kterého později z trůnu odstranil Zeus (Jupiter). Podobně i v Egyptě, byl Saturn ten nejsilnější ze všech bohů, jmenoval se Osiris a byl bratrem a manželem Isis.

Několik kilometrů od předmětu tvaru lodě, právě před přechodem mezi Turecko-Iránskými hranicemi, je o něco novější kráter z 19. století. Má v průměru 25 m a uvnitř je vidět, jak ten meteor prorazil skrze půdu a skálu (videový záběr z roku 2004).

V Indii byl Saturn spojen s Brahmou a Siva s Jupiterem. Ty stejné náboženské myšlenky se prolínají skrze všechny rané civilizace. Podle Bible to vychází z důvodu, že všichni lidé se původně rozptýlili z Babylonu v Iráku do všech koutů světa. Ať už věříte v babylonskou věž či ne, svědectví ukazuje na společný počátek. Zprávu o babylonské věži lze najít také na místech a v kulturách, kde by ji člověk nejméně očekával, dlouho před působením misionářů nebo před možností jiných biblických vlivů. Právě tak jako Noémova archa, to je zjevně společné dědictví od začátku lidstva.

Na závěr této kapitoly: máme jak historické prameny tak současná pozorování, která naznačují, že dvě "hvězdy" (meteory) spadly na zemi před 4000 až 5000 lety a přivodily příšernou potopu.

Je toto co se stalo? Že jeden nebo několik meteorů udeřilo na Zemi a prorazilo v zemské kůře díru, což katalyzovalo tu největší katastrofu, jakou Země vůbec kdy zakusila?

Kapitola 6

Velikovskeho teorie

Rusko-americký vědec Immanuel Velikovsky (narozen 1895 v ruském Vitebsku a zemřel v New Yorku v roce 1979) podává ve svých knihách ¹ zprávy o nesčetných příkladech archeologických nálezů a geologicky znatelných faktů, které naznačují, že země zakusila v našich dobách obrovskou katastrofu.

Génius Albert Einstein shledal rukopis Velikovskeho knihy *Worlds in Collision* (Svět ve srážce) velmi zajímavým. Avšak navzdory Einsteinova zájmu, Velikovsky nemohl najít pro tu knihu vydavatele, neboť její obsah vážně zpochybňoval oficiální vědecké teorie. MacMillan, vydavatel, který tu knihu přijal, byl vědeckou obcí vystavován nátlaku, aby ji vydal prostřednictvím pobočného vydavatele Doubleday. To nakonec způsobilo, že kniha se stala bestsellerem toho roku.

Povzbuzen tím úspěchem, vydavatel vytiskl v roce 1952 první část knihy *Ages in Chaos* (Věky v chaosu), která líčila Velikovskeho rekonstrukci historických událostí 1450-840 př.n.l. Pokračování, které mělo pokrýt následující roky až do roku 33 př.n.l., se rozrostlo do dvou velkých knih: *Ramses II. and His Time* (Ramses II a jeho doba) a *Peoples of the Sea* (Lidé moře).

Po těchto knihách byla vydána v roce 1955 *Earth in Upheaval* (Země v otřesech), která má pro nás největší význam ve spojení s potopou kvůli tomu, že jedna stránka za druhou obsahuje geologické a paleontologické svědectví naznačující potopu. Kniha zpochybňuje přijaté teorie geologie o tom, že vše co vidíme je výsledkem malých změn probíhajících během milionů let uniformní evoluce, bez nějakých dramatických katastrof jako potopa. Velikovsky byl přesvědčen, že také během naší nedávné minulosti proběhly mnohonásobné katastrofy.

Po tom, co byla vydána jeho kniha *Oedipus and Akhnathon* v roce 1960, Velikovsky začal psát rukopis, který nebyl nikdy vydán. Pojednává v něm o tom, co považoval za "společnou mezeru v paměti", kterou naše kultura trpí kvůli naší snaze - z Freudova hlediska - potlačit vědomosti o minulosti.

Vzrušující kacír

Nezávislý myslitel musí vyzvat oficiální vědu na mnoha úrovních a Velikovsky byl tak nezávislý, že ho po mnoho let nechtěly žádné university. Avšak po tom, co některé z jeho teorií se zdály být potvrzeny prvními raketami vyslanými k Venuši, Marsu a Jupiteru, byl pozván na přednášky pro velké skupiny na tak mnoha universitách, že nemohl všechna pozvání přijmout. V roce 1972 Canadian Broadcasting Corporation, vysílala jednodinový speciální program o Velikovském a jeho výzkumu, a BBC (British Broadcasting Corporation) následovala tohoto

Kdo byl?

Už jako dítě v Rusku, **Immanuel Velikovsky** mluvil několika jazyky a byl výjimečně nadaný v ruštině a matematice, tak jak je vidět z jeho prospěchu na Medvědnikově průmyslovce v Moskvě, kde mu bylo uděleno zlaté vyznamenání v roce 1913.

Potom cestoval do Evropy, zrovna tak jako na Střední Východ. Po nějaký čas studoval medicínu v Montpellieru, Francie, a byl studentem přípravného kurzu pro studium medicíny na universitě v Edinburghu, Skotsko. Právě před začátkem První světové války se vrátil zpátky do Ruska, kde dokončil své lékařské studie v roce 1921 na universitě v Moskvě.

Pak odcestoval do Berlína, kde vydával časopis *Scripta Universitatis*. Editorem matematické a fyzikální části byl sám Albert Einstein. Oženil se s houslistkou Elisheva Kramer a žil po 15 let v tehdejší Palestině, kde provozoval lékařství a zkoumal ten nejnovější objev doby, Freudovu psychoanalýzu, a psal články pro Freudův časopis *Imago*. V roce 1930 vydal tezi, která zavedla patologické encephalogramy (rentgenování mozku) na zjištění epilepsie, která je nyní běžně prováděna na diagnózu té nemoci.

(Kdo byl?)

V 1939, jen několik týdnů před začátkem II. Světové války, Velikovsky se svou rodinou odcestoval do New Yorku. Zatímco svět válčil, Velikovsky zkoumal Freudovy teorie o Oedipusovi a později vydal knihu Oedipus and Akhnathon, ve které zdůvodňuje, že Akhnathon byl tím legendárním Oedipusem.

Bylo to v New Yorku r. 1940, kde začal poprvé pracovat se svou originální myšlenkou o katastrofách. Nejprve ho uchvátily poznámky v židovské historii. Byla tu také egyptská povídka o pohromách v téměř neznámém Ipuwer-papyru, uloženém v Leidenu, Nizozemí. V tomto dokumentu egyptský mudrc Ipuwer nadává na událost, která způsobila pád tak zvaného Středního království.

Velikovsky byl přesvědčen, že Ipuwer popisoval tu stejnou situaci jako Bible. Na základě toho synchronizoval egyptskou a izraelskou historii ve své knize Ages in Chaos..

Po deseti letech výzkumu v USA byla vydána jeho kniha Worlds in Collision zrovna tak jak jiné knihy, podporující teorie o katastrofách, založené na astronomických událostech.

příkladu v roce 1973. Opět byl přijat. Až do své smrti v roce 1979 povzbuzoval mladší vědce a radil jim, aby pokračovali v jeho teoriích.

Kreacionisté - vědci věřící, že vše bylo nějakým způsobem stvořeno - dokázali nedostatek logiky ve vládnoucí evoluční teorii, jak před tak po Velikovskem. Člověk se může lehce dohadovat, proč byly jejich argumenty ignorovány, ale vysvětlení je jednoduché. Myslelo se, že ty argumenty jsou založeny na náboženských motivech. Velikovského však nelze podezřívat z náboženské misie. Byl ateista, Freudovec, a věřil v nějakou tu formu evoluce, ne během milionů let, ale na adaptaci během krátké doby, která byla částečně potvrzena.²

Velikovsky ale považoval starodávné mýty a příběhy, obzvláště ty z Bible, za věrohodné a vzal je jako znamení toho, že nějaká ta katastrofa se skutečně přihodila v naší nedávné minulosti. Tvrdil, že ta poslední astronomická kalamita se odehrála v letech 1500-1700 př.n.l. a jeho teorie byla pokusem o nenáboženské vysvětlení jevů, jako například překročení Rudého moře a Jozueho "dlouhého dne", kdy "slunce stálo" a "nepospíchalo k západu po celý den"³. Poukazoval například na to, že před "dlouhým dnem" byl ničivý déšť, který Velikovsky pochopil jako meteorovou přeháňku. "Když před Izraelem utíkali a byli na bétchoronské stráni, vrhal na ně Hospodin z nebe balvany až do Azeky; tak umírali. Těch, kteří zemřeli po kamenném krupobití, bylo více než těch, které Izraelci pobili mečem." (Jozue 10:11)

Když Bohu není dovoleno existovat...

Od padesátých do sedmdesátých let, kdy byla díla Velikovského poprvé vydána, ve vědeckém světě bylo jen málo pochopení pro jiné dimenze skutečnosti než pro tu čistě materiální. Vše tedy muselo být vysvětleno na základě pozitivistické vědy pro čas, prostor a místo, to jest věci existují jen tehdy, pokud je můžeme dokázat tím, co už víme.

Dnes, když lépe rozumíme nadpřirozeným jevům, je téměř směšné pomýšlení na to, že raději, než aby přijali existenci nadpřirozené moci (Boha), lidé spíše přijmou téměř izolovaná astronomická vysvětlení biblických událostí podle Velikovského. Velikovsky například tvrdí, že těch deset pohrom v Egyptě a rozdělení Rudého moře se staly důsledkem Jupiterova uvolnění Venuše jako masivní superkomety, která těsně minula zemí kolem roku 1500 př.n.l. Těch 10 pohrom zmíněných v biblické knize Exodus se prý stalo jako buď přímý nebo nepřímý důsledek toho střetu: prach z komety zabarvil vodu Nilu do krvavé barvy; hmyz, který zamořil Egypt pocházel z komety; mouchy a možná skarabové spadli z komety, zatím co teplo, které kometa přivodila, způsobilo urychlené množení domácích žáb; a zemětřesení způsobené kometou zbořily příbytky Egyptanů, ale ne příbytky Hebrejů.

V jeho recenzi Dr. Carl Sagan sarkasticky poznamenává: "Zdá se, že ta jediná věc, která nespadla z komety, je zvýšený obsah cholesterolu na zatvrzení faraonova srdce". Dr. Sagan dále píše: "Vše to prý spadlo ze zářícího obalu komety přesně v okamžik, kdy Mojžíš napráhl

svou hůl nad Rudým mořem a to se rozdělilo - buď důsledkem přílivových změn, způsobených gravitační přitažlivostí komety, nebo důsledkem vzájemného elektrického či magnetického působení mezi kometou a Rudým mořem, které Velikovsky víc nevysvětluje. Z toho vyplývá, že když Hebrejci dosáhli bezpečí na druhém břehu, kometa se zřejmě vzdálila dostatečně na to, aby se rozdělené Rudé moře zhroutilo zpět a utopilo faraonovu armádu".⁴

Sagan sice správně poukazuje na nepravděpodobnost Velikovského teorie, avšak přehlíží to, co je statisticky dokonce méně pravděpodobné - velký třesk, vedoucí k nesmírně složité a velkolepé paletě živočichů se složitou strukturou buněk a DNA profilů, které existují na naší planetě, zatímco všechny jiné planety se zdají být bez života. Žádná exploze nikdy nezpůsobila život, přesto víra v teorii Velkého třesku se stále ještě považuje za přijatou a správnou.

Když Bohu není *dovoleno* existovat a fakta dokazují, že něco nadpřirozeného se přihodilo, pak vysvětlení pracně sesmolená na základě omezeného chápání jsou docela neuspokojivá.

Přesto ale měl pravdu

I když Velikovského teorie byly někdy spekulativní a pochybné, dokázal zaostřit pozornost na dvě důležité oblasti:

1) Staré mýty nemůžeme prostě jen odepsat na základě našich současných omezených znalostí, ale potřebujeme zkoumat historický obsah těchto mýtů s větší úctou k tomu, za co se prohlašují.

2) Přivodil pozornost k mase svědectví navrhuje, že během naší historie se přihodily celosvětové pohromy, tak jak nám starověké mýty říkají.

Kdybychom se pustili do všech těch pozoruhodných faktů, které naznačují katastrofy, trvalo by to příliš dlouho. Avšak jsou shrnuty na konci knihy *Earth in Upheaval*⁵. Dávají nám představu, jak rozsáhlá ta svědectví jsou.⁶

Svědectví je všude

Kdekoliv vyšetřujeme geologické a paleontologické záznamy této Země, nacházíme znaky katastrof a otřesů, dávných a nedávných. "Z rovin se vyzdvihly hory, a jiné hory byly srovnány se zemí. Vrstvy zemské kůry byly přeloženy a stlačeny dohromady, převráceny a přemístěny nad jiné formace. Vyvřelé horniny byly roztaveny a zaplavily nesmírné oblasti země kilometry tlustými pláty. Po dnu oceánů tekly roztavené horniny. Popel se usazoval z ovzduší a vytvářel metry tlusté vrstvy jak na pevninách tak na dně rozlehlých oceánů. Pobřeží starodávných jezer byla nakloněna a nejsou už více horizontální. Mořská pobřeží ukazují propadliny nebo vyvýšeniny, na některých místech ty rozdíly jsou větší než tři sta metrů", píše Velikovsky.

Pozůstatky z Potopy?

Velikovsky pokračuje popisem "hrobů" geologických vrstev

Poznámky:

¹ Dr. Immanuel Velikovsky napsal *Worlds in Collision, Earth in Upheaval, Ages in Chaos, Peoples of the Sea, Ramses II and His Times, Mankind in Amnesia, Stargazers a Gravediggers*. Napsal také jiná díla a mnoho z jeho knih lze najít na Internetu. Zvláště si všimněte:
www.varchive.org/itb/index.htm

² Například je známo, že někteří ptáci změní barvu pír podle měnícího se prostředí. A to ne během milionů let, ale spíše jen několika staletí.

³ Jozue 10:13-14 "A slunce se nehýbalo a měsíc stál, dokud lid nevykonal pomstu nad svými nepřáteli. Není to zapsáno v Knize Přírodního? Slunce stálo v plovíně nebes a nepospíchalo k západu po celý den. Nikdy předtím ani potom nebylo dne, jako byl onen, aby Hospodin tak vyslyšel něčí hlas, neboť Hospodin bojoval za Izraele".

⁴ Rozbor knihy *Cosmic Collisions* provedený Dr. Carl Saganem, na Cornell University. Přeloženo z citátu v Dánštině na:
www.skeptica.dk

⁵ *Earth in Upheaval*, copyright 1955 Doubleday and Company, Inc. and Immanuel Velikovsky.

⁶ Díla Velikovského jsou napsána ve stylu "proudu vědomí". Nepoužívá téměř nic jiného než čárek na to, aby dal čtenáři možnost nabrat další dech. A tudíž některé věty jsme upravili tak, aby se je dalo lehčeji číst.

po mohutné katastrofě. Je těžké přitom nemyslet na potopu s jejími hlavními následky a změnami, které způsobila.

"Horniny na Zeměkouli jsou plné pozůstatků života vyhaslého ve stavu agonie. Sedimentární horniny jsou jeden ohromný hrob, také žula a čedič obsahují nesčetné živé organizmy. Lastury zkameněly s uzavřenými ventily, tak jak mají v živém stavu - tak náhlé bylo to pohřbení. Rozsáhlé lesy byly spáleny a odplaveny a pokryty mořskými vodami a pískem a obráceny v uhlí. Zvířata byla odplavena daleko na sever a vhozena na velké hromady a nasáknuta živičnými výtoky; a rozbité kosti a roztrhané šlachy a kůže zvířat jak žijících tak vyhynulých byly sraženy dohromady s rozštípanými lesy do velkých hromad; a velryby byly vyvrženy z oceánů na hory.

Horniny z drobcích se horských hřebenů byly přeneseny přes rozlehlé dálky od Norska do Karpat a do Harzských hor a do Skotska, a od Mont Blancu do Jurasu a od Labradoru do Poconosu; a Rocky Mountains se značně posunuly od jejich místa a Alpy se přesunuly stovky kilometrů na sever a Himaláje a Andy se vztyčily ještě výše a horská jezera se vyprázdnila skrze zástavy a pevniny byly roztrhány propadlinami a mořské dno kaňony. Suchá země zmizela v moři a z mořského dna vyrazily nové ostrovy a mořská dna byla proměněna ve vysoké hory obsahující mořské lastury a mohutná hejna ryb byla otrávena a uvařena v moři a nesčetné řeky ztratily svá koryta, byly přehrazeny lávou a obrátily svůj tok, a podnebí se náhle změnilo. Orná půda a louka se obrátily v pouště.

Sobi z Laplandu a polární lišky a medvědi ze zasněžené tundry a nosorožci a hroši z Africké džungle a lvi z pouští a pštrosi a mroži byli vrženi na hromady a pokryti štěrkem, jílem a sopečnou struskou, a trhliny mnoha hornin jsou naplněny rozbitými kostmi. Oblasti, kde rostly palmy byly posunuty do Arktidy a oceány se pařily a vypařená moře zkondenzovala pod mraky prachu a pokryla rozsáhlé oblasti kontinentů tlustými vrstvami ledu, a led se rozpustil teplem půdy a svrhl do oceánů ledovce jako loďstva; a sopky vybuchly.

Veškeré lidské příbytky byly rozbité a spálené a zvířata, ať už krotká či divoká, spolu s lidskými bytostmi utíkala do horských jeskyní, v nichž doufala nalézt útulek, a hory spolklý a pohřbily ty, kteří toho útulku dosáhli, a mnoho z druhů, rodů a čeledí ze zvířecí říše bylo vyhlazeno z existence do posledního jedinice; a země a moře a ovzduší opět spojily své živly v jediném velkém díle zkázy."

Stalo se to v nedávné minulosti

"Když sledujeme geologickou stezku, neúprosná logika, fakta a čísla nás vedly k závěru, že zeměkoule byla víc než jedenkrát jevištěm, na kterém se odehrála ohromná dramata, a žádné místo nebylo jejich účinku ušetřeno", uzavírá Velikovsky.

"Vzhledem ke svědectví jsme byli také přinuceni k doznání, že ty nejposlednější záchvaty přírody se udály v historických

dobách, jen před několika tisíci lety, kdy v některých částech světa civilizace už vstupovala do doby železné, ale v jiných částech stále ještě otálela v neolitické, nebo dokonce v paleolitické, nebo v kamenné době.

Laminace jezer a obsah soli v těch, které nemají výtok, ustupování vodopádů, vyzvednutí hor, analýza pylu a archeologické nálezy, zrovna tak jako pokles hladiny oceánů, všechno to ukazuje, jak nedávno v naší historii ty záchvaty přírody musely být".

Změny v zemské ose

Existuje také pádné svědectví toho, že ty velké globální katastrofy byly buď způsobeny nebo doprovázeny posunem zemské osy nebo nějakým narušením denního či ročního pohybu Země. Posun osy nemohly způsobit žádné vnitřní příčiny, jak se v devatenáctém století domnívali zastánci doby ledové. Muselo se to stát, a to opakovaně, pod nárazem vnějších sil. Láva s opačnou magnetizací stokrát intenzivnější než by to mohlo způsobit zemské magnetické pole, odhaluje charakter sil, které tu působily.

"Z geologického svědectví jsme tudíž došli k závěru, ke kterému jsme dospěli také cestou historických a literárních tradicí světového obyvatelstva, že země opětovně prošla katastrofálními událostmi v globálním měřítku, že příčinou těch událostí byl mimozemský činitel, a že některé z těch kosmických katastrof se udály jen před několika tisíci lety."

"Mnoho celosvětových jevů, jejichž příčinu lidé marně hledají, lze vysvětlit jediné takto: Náhlé změny podnebí, výlev moře na pevninu, rozsáhlá sopečná a seismická činnost, utváření ledové pokrývky, dešťová krize, vznik hor a jejich přemístění, vyzvednutí a pokles pobřeží, naklonění jezer, sedimentace, fosilizace, výskyt tropických zvířat a rostlin v polárních oblastech, zkameněliny zvířat a habitatů z různých oblastí světa, vyhlazení druhů a rodů, objevení se nových druhů, obraty zemského magnetického pole, a desítky jiných světových jevů.."

Velikovsky považuje všechna ta znamení za výsledek astronomických jevů, které účinkovaly a působily na zemskou kouli. To je však sporné. Lidé, kteří věří v Boha by řekli, že to učinil Bůh. Tyto dva názory a vysvětlení se však navzájem úplně nevylučují. Je možné, že Bůh použil astronomických mechanismů.

Všechna ta svědectví, o kterých se Velikovsky zmiňuje, by měla každému jasně říct, že potopa skutečně existovala.

Španelský umělec José Pérez
Montero, tak jak mnoho
jiných, se snažil představit
scénu, jak se zvířata a
ptáci shromáždili kolem
Archy. Cítily instinktem
přibližující se
ohromnou
katastrofu, tak
jak zvířata utíkají
před lesním
požárem dlouho
předtím, než je
objeví lidé?
A nebo Noemova
rodina pochytila
všechny ty
různé druhy
zvířat během
několika let
před po-
topou?

Kapitola 7

Co bible o Noemovi říká?

Po tom co jsme navštívili horu Ararat, co jsme stáli na "Arše" a šli Údolím osmi, čtení příběhu o Noemovi a jeho rodině v Genesis bylo docela novým zážitkem. Nebylo těžké si představit starého Noeho a Naamu (jak je v některých pramenech nazývána jeho žena), když jsme se procházeli navečer jejich vinicí, nebo když jsme seděli na balvanu a přehlíželi bujně zelené údolí, ve kterém se pásla zvířata a hráli si jejich vnukové.

Mnohokrát jsem se vrátil k biblickému záznamu o Noémovi v mnoha různých jazycích a v mnoha překladech. Zkoumal jsem originální hebrejský text slovo po slově, abych odhalil jakoukoliv novou informaci.

Podívejme se nyní na text, který Mojžíš napal před asi 3650-3550 lety. Možná měl zdroj, ze kterého tu informaci vzal. Dvakrát se ve Starém zákoně odvolává na *Sefir Ha Jašer*, či knihu Přímého (viz pozn ¹). V některých překladech bible je odvolávka na knihu Jašerovu, v jiných na "knihu Přímého". Ta kniha zřejmě později zmizela, ale možná byla opět nalezena, více o tom později. Člověk si dovede představit, že ta kniha byla starším zdrojem, ze kterého mohl Mojžíš čerpat informace.

Mojžíš také možná nabyl mnoho vědomostí z egyptských knihoven, ke kterým měl jako egyptský princ přístup. Ať už to je pravda či ne, Židé své povídky předávali ústní i psanou tradicí.

Semitské vyprávění

Semitské vyprávění nacházející se v Genesis, ve skutečnosti odpovídá žurnalistické metodě, ve které je příběh často vyličen ve dvou nebo třech vstupech. Ten první vstup (titulek, podtitulek a legendy, pokud tam jsou obrazy) je krátký souhrn. Ten druhý vstup (úvod) se vrací zpátky na začátek a dává o trochu víc informace. Ten třetí vstup (vlastní článek) zachází do hlubších podrobností. Pokud čtenář nebere tento literární styl v úvahu, nesprávně ten text pochopí a bude si myslet, že ta stejná příhoda se udála dvakrát nebo třikrát. Příběh o stvoření má tři vstupy. Ten první vstup je v 1. verši 1. kapitoly Genesis. Ten druhý vstup je od 2. verše 1. kapitoly až do 3. verše 2. kapitoly. Ten poslední vstup se nachází ve 2. kapitole verše 4-25.

Kolem roku 1800 př.n.l. Mojžíš napsal či shromáždil materiál o stvoření, který lze najít v knize Genesis (viz chronologickou kapitulu).

Ilustroval José Pérez Montero

Poznámky:

¹ Nachází se v knize Jozue, kapitola 10. a 13. a ve 2. Samuelově, kapitola 1, verš 17.

² Ten text je kromě drobných úprav z českého ekumenického překladu. Ty poznámky jsou ale od biblického překladatele Iver Larsena, který pracoval pro Wycliffa a jiné na různých biblických překladech po více než 25 let. Poznámky autora jsou na začátku označeny písmeny HN.

Poznámky:

³ 6:2 Význam tohoto textu se zdá nejasný. "Synové Boží" může znamenat anděly, vládce, nebo lidské potomky Šeta - ti, kteří začali vzývat jméno Boha, podle 4:26. "Dcery lidí" mohly být obyčejné ženy, které byly potomky Kaina a žily v úplné neznalosti Boha. Vybraný překlad je postaven na faktu, že slovo "bohové" (elohim) se může na jiných místech Starého zákona vztahovat na soudce či společenské vůdce. Lamech z rodu Kainova byl první, kdo si vzal víc než jednu manželku, viz 4:23.

HN: Výrazy "**Synové a dcery**" Boží se později objevují v Izaiášovi 43:6-7 "**Přived'** mé syny zdaleka a mé dcery od končin země, každého, kdo se nazývá mým jménem a koho jsem stvořil ke své slávě, koho jsem vytvořil a učinil". To se jasně vztahuje na lidi následující Boha, zatím co někteří považují Gen 6:1-4 za potvrzení existence nadpřirozených bytostí, jako na příklad padlých andělů. Mnoho biblických překladatelů se shoduje na tom, že "synové Boží a dcery lidí" je fráze označující ta počáteční pokolení lidstva.

⁴ 6:3 nebo možná "duchové", nebo "dech života".

⁵ 6:3 nebo "pokračovat". Není jisté, co to slovo a verš znamenají. 120 může znamenat buď normální délku lidského života, která měla od té doby platit, nebo období, které bylo lidem přiděleno na pokání a změnu jejich zlého životního stylu.

HN: Z knihy **Přímého** je jasné, že je tu míněno 120 let na pokání. Přímý 5:11 říká: "A Hospodin jim udělil dobu stodvaceti roků, pravice, 'Pokud se obrátí, pak bude Bůh svého záměru litovat a zemi nezničí'."

Kdy šli do Archy?

Tento styl vyprávění lze také najít v případě, kdy bylo Noemovi řečeno, aby vešel do Archy. Když si to člověk neuvědomí, zdá se, že Noe do Archy vstoupil a pak z ní zase vyšel.

"I řekl Bůh Noemu... Udělej si archu... Vejdeš do archy a s tebou tvoji synové, tvá žena i ženy tvých synů. A ze všeho, co je živé, ze všeho tvorstva, uvedeš vždy po páru do archy... Ty pak si naber k obživě různou potravu..." (6:13-21).

"Noe udělal všechno přesně tak, jak mu Bůh přikázal" (6:22).

Z chronologického hlediska by na tomto místě člověk očekával, že Noe už tu archu postavil a byl už se všemi zvířaty uvnitř. Avšak tato část je vlastně jen popis Noemova osobního charakteru, popis, který je několikrát opakován, aby neunikl pozornosti čtenáře.

Potom ale v kapitole 7., verše 1-4 nacházíme následující: "I řekl Hospodin Noemu: 'Vejdi ty a celý tvůj dům do archy... Ze všech zvířat čistých vezmeš s sebou po sedmi párech... neboť již za sedm dní sešlu na zemi dešť...'"

7:5 "Noe udělal všechno, jak mu Hospodin přikázal."

Pokud to vezmeme čistě z chronologického hlediska, pak Noe se svou rodinou opět vyšli z archy, neboť je mu řečeno, aby vzal další zvířata. Do příchodu deště stále ještě zbývá 7 dní.

7:7-10 "Před vodami potopy vešel Noe a s ním jeho synové i jeho žena a ženy jeho synů do archy... (a zvířata) vešla s Noemem do archy, jak mu Bůh přikázal. "Po sedmi dnech (*od kdy?*) pak pronikly na zemi vody potopy". Seděli v arše a čekali 7 dní? Nyní ale záplava vody skutečně přichází (7:11-12).

7:13-14 "Právě toho dne vešli Noe i Šém, Chám a Jafet, synové Noeho, i žena Noho a tři ženy jeho synů s nimi do archy, oni i všechna zvířata..." A tak zřejmě opět vyšli z archy, neboť nyní vlastně nastal den, ve kterém voda přichází a oni ještě jednou, po třetí, vcházejí do archy.

Žerty stranou. Noe vstoupil do archy jen jednou. Avšak to je způsob, jakým opakující se zpravodajský styl funguje. Následuje to, co Mojžíš vypráví o Noemovi a o potopě v Genesis kapitoly 6-9, s poznámkami biblického překladatele a s mými poznámkami označenými na začátku **HN:** (*pozn. 2*)

Zlovůle se rozšiřuje - 1.Moj. 6 kapitole

¹ Když se lidé počali na zemi množit, a rodily se jim dcery, viděli synové Boží (*viz pozn. 3*), ²jak půvabné jsou dcery lidské, a brali si za ženy všechny, jichž se jim zachtělo.

³ Hospodin však řekl: "Můj duch (*viz pozn. 4*) se nebude člověkem věčně zaneprazdňovat. (*viz pozn. 5*). Vždyť je jen tělo. Ať je jeho dnů sto dvacet let.

⁴ V té době - a také potom - byli na zemi Nefilim (*viz pozn. 6*), když synové Boží vešli k dcerám lidským, které jim rodily děti. To byli ti hrdinové starodávna, věhlasní válečníci. ⁵ Hospodin viděl, že zlovůle lidstva na zemi je veliká, a že každý sklon myšlenek jejich srdcí byl nepřetržitě jen zlý.

⁶ A Hospodin litoval, že na zemi učinil člověka a trápil se ve svém srdci. ⁷ Řekl: "Člověka, kterého jsem stvořil, smetu z povrchu země, člověka i zvířata, plazy i nebeské ptactvo, neboť lituji, že jsem je učinil." ⁸ Ale Noe našel u Hospodina milost. ⁹ Toto je rodopis Noeho: Noe byl muž spravedlivý, bezúhonný ve svém pokolení; Noe chodil s Bohem. ¹⁰ A Noe zplodil tři syny: Šema, Cháma a Jefeta. ¹¹ Země však byla před Bohem zkažená a plná násilí. ¹² Bůh pohleděl na zemi; byla zcela zkažená, protože všechno tvorstvo pokazilo na zemi svou cestu. ¹³ I řekl Bůh Noemu (viz pozn. ⁷): "Rozhodl jsem se skoncovat se vším tvorstvem, neboť země je planá lidského násilí. Zahladím je i se zemí. ¹⁴ Udělej si archu z goferového dřeva. V arše uděláš komůrky a vysmolíš ji uvnitř i zvenčí smolou. ¹⁵ A uděláš ji takto: Délka archy bude tři sta loket (viz pozn. ⁸ a ⁹), šířka padesát loket a výška třicet loket. ¹⁶ Archa bude mít světlík; na loket odshora jej ukončíš a do boku archy vsadíš dveře. (viz pozn. ¹⁰) Uděláš v ní spodní, druhé i třetí patro. ¹⁷ Hle, já uvedu potopu, vody na zemi, a zahladím tak zpod nebe všechno tvorstvo, v němž je duch života. Všechno co je na zemi, zhyne. ¹⁸ S tebou však učiním smlouvu. Vejdeš do archy a s tebou tvoji synové, tvá žena i ženy tvých synů. ¹⁹ A ze všeho, co je živé, ze všeho tvorstva, uvedeš vždy po páru do archy, aby s tebou zůstali naživu; samec a samice to budou. ²⁰ Z rozmanitých druhů ptactva a z rozmanitých druhů zvířat a ze všech zeměplazů rozmanitých druhů, z každého po páru vejdou k tobě, aby se zachovali při životě. ²¹ Ty pak si naber k obživě různou potravu, nashromáždí si ji a bude tobě i jim za pokrm". Noe udělal všechno přesně tak, jak mu Bůh přikázal.

Následky zlovůle - 1.Moj. 7 kapitole

¹ I řekl Hospodin Noemu: 'Vejdi ty a celý tvůj dům do archy, neboť vidím, že ty jsi v tomto pokolení jediný můj spravedlivý. ² Ze všech zvířat čistých vezmeš s sebou po sedmi párech samce se samicí, ale ze zvířat, která nejsou čistá, jen po páru, samce se samicí. ³ Také z nebeského ptactva po sedmi párech, samce a samici, aby zůstalo naživu potomstvo na celé zemi. ⁴ Neboť již za sedm dní sešlu na zemi déšť, který potrvá čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Smetu z povrchu země vše, co jsem učinil.' ⁵ Noe udělal všechno, jak mu Hospodin přikázal (viz pozn. ¹⁰). Šest set let bylo Noemu, když nastala potopa, vody na zemi. ⁷ Před vodami potopy vešel Noe a s ním jeho synové i jeho žena a ženy jeho synů do archy. ⁸ Z čistých zvířat i ze zvířat, která nejsou čistá, z ptactva i ze všeho, co se plazí po zemi, ⁹ vždy po páru vešli samec a samice k Noemu do archy, jak Noemovi Bůh přikázal. ¹⁰ Po sedmi dnech pak pronikly na zemi vody potopy.

Poznámky:

⁶ HN: Jaký to byl druh obrů?

Někteří věří, že to byla určitá rasa, možná potomci Kaina. Někteří navrhuji, že to byli nadlidé, či polobohové. To vše je ale spekulace, která se do zbytku bible nehodí. Co tu ale vidíme, je velmi důležité: Mojžíš nám říká, že v té době před potopou, a také v některých případech po potopě, lidé byli větší! Také později v bibli vidíme lidi abnormální velikosti, jako na příklad Goliáše. V oblasti, ve které si myslíme, že jsme archu našli, byly nalezeny kosti lidí abnormální velikosti. Jsou nyní uloženy ve Wyatt Museum ve Spojených Státech a také na jiných místech.

⁷ HN: Kdy to bylo? Lidem bylo nejprve dáno 120 let na pokání a po tom možná ještě uběhlo mnoho let. Avšak zlo a násilí se zhoršovalo. Nakonec je Noemu řečeno, aby postavil archu. Jiná možnost je, že ten text je založen na kruhovém principu zmíněném v úvodě. Pokud tomu tak je, Noe možná obdržel to celé poselství (prostřednictvím vidění nebo anděla?) na začátku těch 120ti let. Je mu řečeno, aby postavil velkou archu a má dost času na to, aby to udělal. Stavba archy během všech těch let slouží za varování lidu, aby se odvrátili od svých zlých způsobů.

^{8 a 9} 6:15 Loket zde používaný je buď babylonský, 50,3cm, nebo egyptský 52,5 cm, nebo starodávňý "královský" hebrejský loket, sedm šírek ruky, 51,8cm. Později se ujalo používání kratšího hebrejského lokte. Ten se rovná šesti šírkám ruky, 44,5 cm.

¹⁰ 6:16 Nejasný význam. Nejpravděpodobněji to je mezera jeden loket mezi boky Archy a střechou, aby světlo a vzduch mohly proniknout dovnitř

Poznámky:

HN: Proč je ten loket používaný v pozdějších letech kratší? Ten loket byl možná průměrná délka od lokte ke špičkám prstů. Noe pochopitelně používal své vlastní paže, nebo délky lokte, která byla v jeho době používána. Pokud dnešní loket odpovídá průměrné výšce člověka 1,8 m, pak Noe byl kolem 2,2 m vysoký.

HN: Okno, nebo vyvýšená střecha? Ta dodatečná výška jednoho lokte mohla být také vyvýšenina střechy uprostřed. Tak je to v některých jazycích přeloženo. A jak později uvidíme, vyvýšená střecha uprostřed v poměru 1/50 by byla ideální na dostatečný stok vody. Takové řešení naši lodní odborníci očekávají. Později v textu (8:6) Noe otvírá okno. To možná bylo jedno z "oken" nutných k ventilaci.

¹¹ **HN: Jak se ta zvířata dostala do archy?** Pokud měl Noe až 120 roků od prvního varování ke vstupu do archy, pak měl dost času na to, aby pochytil některé z různých druhů zvířat. Kniha Přímého se zmiňuje o pětiročním období stavby. Zvířata přichází pod nadpřirozeným vlivem a shromáždí se kolem archy. Ta, která se před ním pokloní, Noe vezme do archy.

HN: Jak se všechna ta zvířata vešla do archy? Logistické se tou otázkou zabývali a uvážili, kolik místa by ta zvířata zabrala, kolik žrádla by spotřebovala atd. John Woodmorappeho kniha Noah's Ark: A Feasibility Study je tím nej důkladnějším výzkumem. Postupně uvážil všechny problémy, které se mohly vyskytnout. Předpokládal rozměry archy v těch nejkratších loktech.

¹¹ V šestistém roce (viz pozn. ¹²) života Noeho, sedmnáctý den druhého měsíce, se provalily všechny prameny obrovské propastné tůňe a nebeské propusti se otevřely. ¹² Nad zemí se strhl lijavec a tval čtyřicet dní a čtyřicet nocí.

¹³ Právě toho dne vešli Noe i Šém, Chám a Jefet, synové Noeho, i žena Noeho a tři ženy jeho synů s nimi do archy, ¹⁴ oni i všechna zvířet rozmanitých druhů, všechen dobytek rozmanitých druhů, všichni plazící se zeměplazi rozmanitých druhů i všechno ptactvo rozmanitých druhů, každý pták, každý okřídlenec. ¹⁵ Vešli k Noemu do archy vždy pár po páru ze všeho tvorstva, v němž je duch života. ¹⁶ Vcházelí samec a samice ze všeho tvorstva, jak mu Bůh přikázal. A Hospodin za nim zavřel.

¹⁷ Potopa na zemi trvala čtyřicet dní, vod přibývalo, až nadnesly archu, takže se zdvihla od země. ¹⁸ Vody zmohutněly a stále jich nad zemí přibývalo. Archa plula po hladině vod. ¹⁹ Vody na zemi převelice zmohutněly, až přikryly všechny vysoké hory, které jsou pod nebesy. ²⁰ Do výšky patnácti loket vystoupily vody, když byla přikryta hory.

²¹ A zahynulo všechno tvorstvo, které se na zemi pohybuje, ptactvo, dobytek i zvířet a také všechna na zemi se hemžící havěť, i každý člověk. ²² Všechno, co mělo v chřípích dech ducha života, cokoli bylo na suché zemi, pomřelo. ²³ Tak smetl Bůh vše, co povstalo, co bylo na povrchu země: od lidí až po zvířata, po plazy a nebeské ptactvo, všechno bylo smeteno ze země. Zachován byl pouze Noe a to, co s ním bylo v arše. ²⁴ Mohutně stály vody na zemi po sto padesát dnů.

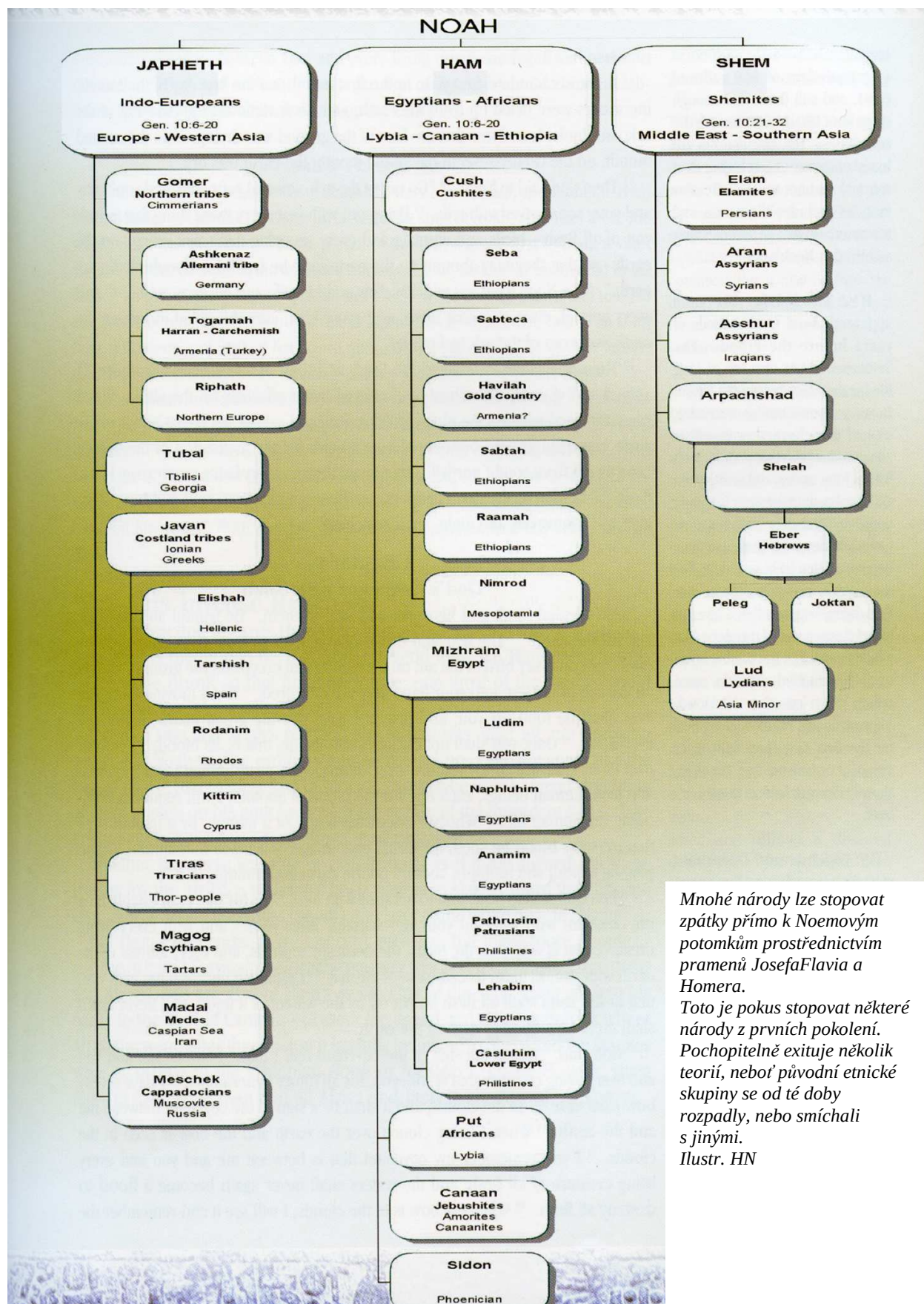
Nový začátek - 1.Moj. 8 kapitola

¹ Bůh však pamatoval na Noeho i na všechnu zvířet a všechen dobytek, který s ním byl v arše. Způsobil, že nad zemí zavanul vítr, a vody se uklidnily. ² Byly ucpány prameny propastné tůňe i nebeské propusti a byl zadržen lijavec z nebe. ³ Když přešlo sto padesát dnů, začaly vody ze země ustupovat a opadávat;

⁴ takže sedmnáctého dne sedmého měsíce archa spočinula na pohoří Araratu (viz pozn. ¹³). ⁵ A vody nadále ustupovaly až do desátého měsíce; prvního dne desátého měsíce se objevily vrcholky hor.

⁶ Když pak přešlo čtyřicet dnů, otevřel Noe v arše okno, které udělal, ⁷ a vypustil krkavce; ten vylétával a vracel se, dokud se vody na zemi nevysušily. ⁸ Pak vypustil holubici, kterou měl u sebe, aby viděl, zda vody z povrchu země ustoupily. ⁹ Holubice však nenalezla místo, kde by její noha mohla spočinout, a vrátila se k němu do archy, neboť vody dosud pokrývaly povrch celé země. Vztáhl tedy ruku, vzal ji a vnesl ji k sobě do archy. ¹⁰ Čekal ještě dalších sedm dní a znovu vypustil holubici z archy. ¹¹ A holubice k němu v době večerní přilétla a hle, měla v zobáčku čerstvý olivový lístek. Tak Noe poznal, že vody ze země ustoupily.

¹² Čekal ještě dalších sedm dní a opět vypustil holubici; už se však k němu zpátky nevrátila.

Mnohé národy lze stopovat zpátky přímo k Noemovým potomkům prostřednictvím pramenů Josefa Flavia a Homera.

Toto je pokus stopovat některé národy z prvních pokolení. Pochopitelně existuje několik teorií, neboť původní etnické skupiny se od té doby rozpadly, nebo smíchali s jinými.

Ilustr. HN

Poznámky:

134x22x13 metrů (což se rovná 569 železničním vagonům) a stále ještě mu zbylo dost místa pro 2000 až 16000 zvířat. Jeho výpočty jsou založeny na rodu, což je o stupeň vyšší než druh. Kromě toho do nich zahrnul dinosaury a mamuty s předpokladem, že byly stále ještě v Noemově době naživu.

¹² **HN: Dlouhý život:** Před potopou zjevně každý žil po mnoho set let. Také sumérské tabulky mluví o dlouhých životech králů před potopou. V jedné starodávné čínské historice se jeden z charakterů diví, proč existuje lítost, že lidé nežijí tak dlouho jak v minulosti. Jedním z vysvětlení jejich dlouhoživotnosti je možná to, že zeměkoule byla chráněna před kosmickým zářením, které zrychluje stárnutí lidí. Jedna teorie navrhuje, že vrstva páry pokrývala zeměkouli jako bublina, a že ta bublina praskla a spadla na zemi v podobě ohromného lijavce, způsobujícího potopu. Potom se objevila duha poprvé v historii a světlo z kosmického záření ostře pronikalo do ovzduší. Podíváme se na tu teorii později.

¹³ **HN: Který Ararat?** Následkem nepřesných překladů, evropané a později američané chápali "hory Araratu" jako samotnou horu Ararat. Jak jsme se už dříve zmínili, ten překlad způsobil velké nedorozumění. Hebrejský text jasně říká: "v horách Araratu" (následuje hebrejský text), "horách" v množném čísle.

¹⁴ **7:20** Obřadně čistá k obětem a k jídlu

¹⁵ **HN: První duha:** To naznačuje, že v zemském podnebí nastala drastická změna a podporuje to teorii, že Země byla v "bublině" či obalu páry (hydrosféra), která ji chránila před kosmickým zářením.

¹³ Léta šestistého prvního, první den prvního měsíce, začaly vody na zemi vysychat. Tu Noe odsunul příklop archy a spatřil, že povrch země osychá. Dvacátého sedmého dne ¹⁴ druhého měsíce byla již země suchá.

¹⁵ I promluvil Bůh k Noemu. ¹⁶ "Vyjdi z archy, ty a s tebou tvá žena i tvoji synové a ženy tvých synů. ¹⁷ Vyved' s sebou všechno tvorstvo, jež je s tebou, všechnu zvěř i ptactvo a dobytek a všechnu havěť plazící se po zemi. Ať se na zemi hemží, ať se na zemi plodí a množí". ¹⁸ Noe tedy vyšel a s ním jeho synové a jeho žena a ženy jeho synů. ¹⁹ Všechna zvěř, všechna havěť a všechno ptactvo, vše, co se plazí po zemi, vyšlo podle svých čeledí z archy.

²⁰ Noe pak vybudoval Hospodinu oltář a vzal ze všech čistých (viz pozn. ¹⁴) dobytčat i ze všeho čistého ptactva a zapálil na tom oltáři oběti zápalné. ²¹ I ucítil Hospodin libou vůni a řekl si v srdci: "Už nikdy nebudu zlořečit zemi kvůli člověku, přestože každý výtvar lidského srdce je od mládí zlý, už nikdy nezhubím všechno živé, jako jsem učinil. ²² Setba i žeň a chlad i žár, léto i zima a den i noc nikdy nepřestanou po všechny dny země".

Boží smlouva s Noemem - 1.Moj. 9 kapitole

¹ Bůh Noemovi a jeho synům požehnal a řekl jim: "Plod'te a množte se a naplňte zemi.

² Bázeň před vámi a děs z vás padnou na všechnu zemskou zvěř i na všechno nebeské ptactvo; na všechno, co se hýbe na zemi, a na všechny mořské ryby; jsou vám vydáni do rukou. ³ Každý pohybující se živočich vám bude za pokrm; jako zelenou bylinu vám dávám i toto všechno. ⁴ Jen maso oživené krví nesmíte jíst. ⁵ A krev, která vás oživuje, budu vyhledávat. Budu za ni volat k odpovědnosti každé zvíře i člověka; za život člověka budu volat k odpovědnosti každého jeho bratra. ⁶ Kdo prolíje krev člověka, toho krev bude člověkem prolita, neboť člověka Bůh učinil, aby byl obrazem Božím. ⁷ Vy pak se plod'te a množte, hemžete se na zemi a množte se na ni". ⁸ Bůh řekl Noemu a jeho synům: ⁹ "Hle, já ustanovuji svou smlouvu s vámi a s vaším potomstvem ¹⁰ i s každým živým tvorem, který je s vámi, s ptactvem, s dobytkem i s veškerou zemskou zvěří, která je s vámi, se všemi, kdo vyšli z archy, včetně zemské zvěře. ¹¹ Ustavuji s vámi svou smlouvu. Už nebude vyhlazeno všechno tvorstvo vodami potopy a nedojde již k potopě, která by zahladila zemi".

¹² Dále Bůh řekl: "Toto je znamení smlouvy, jež kladu mezi sebe a vás i každého živého tvora, který je s vámi, pro pokolení všech věků: Položil jsem na oblak svou duhu (viz pozn. ¹⁵), aby byla znamením smlouvy mezi mnou a zemí. ¹⁴ Kdykoli zahalím zemi oblakem a na oblaku se ukáže duha, ¹⁵ rozpomenou se na svou smlouvu mezi mnou a vámi i veškerým živým tvorstvem, a vody již nikdy nezpůsobí potopu ke zkáze všeho tvorstva. ¹⁶ Ukáželi se na oblaku duha, pohlédnu na ni a rozpomenou se na věčnou smlouvu mezi Bohem a veškerým živým

tvorstvem, které je na zemi".¹⁷ Řekl pak Bůh Noemu: "Toto je znamení smlouvy, kterou jsem ustavil mezi sebou a veškerým tvorstvem, které je na zemi".

Noemovi tři synové

¹⁸ Synové Noeho, kteří vyšli z archy, byli Šém, Chám a Jefet; Chám je otec Kenaanův.¹⁹ Tito tři jsou synové Noeho; podle nich se rozdělila celá země.²⁰ I začal Noe obdělávat půdu a vysadil vinici.²¹ Napil se pak vína, opil se a odkryl uprostřed svého stanu.²² A Chám, otec Kenaanův, spatřil svého otce obnaženého a pověděl to venku oběma svým bratrům.²³ Ale Šém a Jefet vzali plášť, vložili si jej na ramena a jdouce pozpátku přikryli nahotu svého otce. Tvář měli odvrácenou, takže nahotu svého otce nespatřili.²⁴ Když Noe procitl z opojení a zvěděl, co mu provedl jeho nejmladší syn,²⁵ řekl: "Proklet buď Kenaan (viz pozn. ¹⁶), ať je nejnižším otrokem svých bratrů!".²⁶ Dále řekl: "Požehnán buď Hospodin, Bůh Šémuv. Ať je Kenaan jeho otrokem!"²⁷ Kéž Bůh Jefetovi dopřeje bydlet ve stanech Šémových. Ať je Kenaan jeho otrokem!" (viz pozn. ¹⁷).²⁸ Po potopě žil Noe tři sta padesát let.²⁹ Všechny dny Noeho bylo devět set padesát let, a umřel.

Proč ta intenzivní reakce?

Noemova reakce k Chámovi byla tak intenzivní, že na tom musí být něco víc, než je tu řečeno. Židovská legenda vypráví, že Chám svého opilého otce vyklestil, aby jeho dědictví, to jest třetina světa, nebylo rozděleno na menší kousky.

Kdo by ale tvrdil, že Noemova reakce byla férová? Ta slova nakonec nepromluvil Bůh, a Noe byl normální lidská bytost, která se mohla rozhněvat jako každý z nás. Noe si uřízl ostudu a možná jen v hněvu a ve snaze přesunout vinu na druhého, vrhal své kletby na drzého syna... Tak, jak rozhněvaní otcové činí ve všech dobách. A litoval toho.

Ať už ta kletba byla férová či ne, vypadá to, že se realizovala na Afričanech, kteří byli obětmi otroctví víc než kdokoli jiný – stali se otroky prvně Arabům a Hebrejům (Šémovi) a později bělochům (Jefetovi).

Chámovi potomci ale nejsou pouze Afričané, ale mnozí další lidé - např. původní Egypťané před tím, než ta země byla obsazena Araby. Také Dravidianci a australští domorodci jsou možná původem z Cháma. Podle jednoho z Chámových synů, Kenaana, byla pojmenována země Kenaánská - dnešní Izrael a jiné země, do kterých šel Abraham. Po rozdělení území dnešního Kanaanu zákonně náleželo Šémovi a Semitům, kterým podle etiopské *The Book of Jubilees* (*Kniha jubilejí*¹⁷, kap. 8), byla dána většina Asie, zatímco Chámovi připadla Afrika a Jefetovi Sever, t.j. Evropa.

Poznámky:

¹⁶ 9:25 Jiné jméno pro Cháma. Po tom následuje podrobný popis území, pokud jde o řeky, oceány, horstva atd. Jak jsme se ale zmínili, kniha *The Book of Jubilees* nemusí být hodnověrná, nebo tak starodávná, za jakou se prohlašuje. Tak jak jiné komentáře, je možná z období po návratu Židů z Babylonu, napsaná několik staletí př.n.l.

¹⁷ HN: *The Book of Jubilees* - jedna z nejranějších židovských tak zv. Midrašim, t.j. volných rabínských komentářů k Pentateuchu, přidávajících další podrobnosti možná pochybného charakteru. Tvrdí se, že ten komentář byl napsán v době Mojžíšově. Snaží se sestrojit chronologickou tabulku počínaje stvořením Adama v roce 1. Ohledně rozdělení země v době Pelega (asi 100 let po potopě) říká v kap. 8: "A stalo se na začátku třiatřicátého jubilea (1569 let po stvoření), že rozdělili Zemi na tři části, pro Šéma a Cháma a Jefeta, podle dědictví každého z nich..."

Noemovi vnuci. Na této mapě Středního východu můžete vidět, kde se lidé pojmenovaní po Noemových vnucích a pravnucích domněle usadili (označeno v červenohnědé barvě).

Migrace, války a dobývání rozptýlilo většinu kmenů po celém světě, kde se rozpadli do ještě více kmenů a v některých případech opět sjednotili. V některých případech historické prameny a archeologické nálezy potvrzují, kde původně žili, zatím co v jiných případech existuje víc nejistoty. Na příklad s jistotou víme, že Javan jsou Řekové, zatím co není jisté, zda Taršiš je dnešní Tarsus v Turecku nebo to bylo dnešní Španělsko. Na Internetu můžete najít mnoho nových teorií o historii různých kmenů.

Ať už uznáte, že lidé celého světa jsou potomky Noeho či ne, fakt, že mnoho souvislostí existuje mezi jmény etnických skupin a Noemových potomků, je rozhodně dobrý důvod k zamyšlení.

Kapitola 8

Odborník na lodě: Účelná konstrukce

Jak Noemova archa vypadala? Jak dobře se plavila? Odborník na lodě nám o tom v této kapitole řekne překvapující věci. Nejenom že rozměry archy jsou v dobré proporci, ale v některých oblastech vlastně splňují a dokonce i předčí normy, ustanovené v mezinárodní Load Lines Convention (úmluva o nákladních linkách), kterou navrhla International Maritime Organization (IMO, mezinárodní námořní organizace) Spojených národů. Ty normy se dnes mezinárodně používají také na stavbu lodí. 4500 let staré proporce výšky a šířky archy se rovnají tomu, co se s největší pravděpodobností stane nejnovějšími pravidly Evropského společenství pro přepravu zvířat...

Jak Archa vypadala?

Od Středověku do dnešního dne mnoho lidí věřilo, že archa byla čtyřhrannou krabicí. To možná proto, že zkoumáním archy se většinou zabývali teologové. Umělci, kteří ve středověku archu namalovali, toho asi o plavbě moc nevěděli... Existují některé barokní obrazy archy, které jsou člověku téměř jen k smíchu - podobně jako místně inspirované evropské obrazy Marie a Josefa s velbloudem vedle srubu ve sněhem pokrytém jehličnatém lese!

Jsou ale také vážní nadšenci pro archu, kteří se přou, že archa byla čtyřhrannou krabicí na základě zkoumání hebrejského slova pro archu (hebrejský text). To není slovo, které se obvykle v hebrejštině pro loď používá. Tento názor mají obvykle ti nadšenci pro archu, kteří věří, že se nachází někde přímo na hoře Araratu. To je přirozené, neboť tak zvaní očití svědci v tom hrají hlavní úlohu a podávají umělci Elfredu Leeovi popis obdélníkové archy, která na Leeových obrazech vypadá jako velká krabice.

Naproti tomu jiní pátrači po arše věří, že formace tvaru lodě 19 km na jih od hory Ararat, je otisk archy, protože má tvar jako loď. Ten objev formace tvaru lodě vážně zpochybňuje dřívější domněnku, že archa měla tvar krabice.

Zeptejme se odborníka

Co ale na rozměry archy říká lodní odborník? Hans Otto Kristensen má mnohaletou zkušenost jako odborný poradce pro řadu dánských trajektových společností. Podílí se na velké části konstrukce trajektů, které plují dánskými vodami. Jednoduše řečeno - je expert.

Absolvent konstruktér **Hans Otto Holmgaard Kristensen** pracoval v téměř každé oblasti námořní konstrukce. Začal v Danish Maritime Institute a Dwinger Marine Consultants a potom pracoval pro lodní společnost Scandlines. V současné době pracuje pro Union of Danish Shipping Companies (dánský Rederiforening). Jeho práce zahrnuje bezpečnost a životní prostředí. Zahrnuje také jeho místo v organizaci Spojených národů, nazvané International Maritime Organization (IMO). Hans Otto Kristensen se aktivně podílí na určování mezinárodních pravidel a tím se stal hlavním činitelem ve znatelném dánském vlivu na vývoj pravidel a předpisů, obzvláště mezi rychlými trajekty a v oblasti ovládání nabírání vody. V souvislosti se životním prostředím, Hans Otto Kristensen vyvinul během posledního roku na počítači komplexní model, jehož účelem je regulovat spotřebu energie a emise lodí. Ten model používá Union of Danish Shipping Companies a je také částí modelu dánského ministerstva dopravy, tzv. TEMA 2000, modelu, který může vypočítávat spotřebu energie a emise na všech typech dopravních vozidel.

Mohla by krabice vlastně plout?

"Čtvercová krabice by si na vlnách nevedla tak dobře jako plavební zařízení se špičatými nebo zakulacenými konci, protože ony prorazí vlny a ty pak nevyhodí loď příliš vysoko z vody. A když je přesto loď vyhozena z vody, nepadne zpátky do ní tak těžce, jako padá tvar krabice. Jinými slovy, náraz na vodu by byl větší v případě tvaru krabice. Zakulacené konce způsobují klidnější pohyby a taková loď je bezpečnější, protože možnost jejího převržení, způsobeného vlnami, je zmenšena.

Jsou proporce dobré?

V Genesis kapitola 6, verše 14-16 není dáno moc stavebních instrukcí: *"Udělej si archu z goferového dřeva. V arše uděláš komůrky a vysmolíš ji uvnitř i zvenčí smolou(asfaltem).*

A uděláš ji takto: Délka archy bude tři sta loket, šířka padesát loket a výška třicet loket. Archa bude mít světlík; na loket odshora jej ukončíš a do boku archy vsadíš dveře. Uděláš v ní spodní, druhé i třetí patro."(ČEP)

Co nám ta informace říká?

"Ve srovnání s obsáhlými dokumenty, podle kterých se dnes lodě staví, popis Noemovy archy se dá nazvat krajně stručnými technickými podmínkami", odpovídá Hans Otto Kristensen. "I když popis archy zamlčuje některá fakta, která by byla z historického hlediska hodně vzrušující, jeho stručnost jej nečiní méně cennějším. Noemova archa byla s největší pravděpodobností první velkou lodí, postavenou v historii světa.

Rozdělena na komory

Nejprve chci upozornit na to, že archa měla být vybavena komorami. Zajímavé je, že zdrcující většina lodí postavených v minulosti, byla bez komor." Připomeňme si na příklad lodě nordických Vikingů, jejichž trup byl jediné dlouhé prostranství, sloužící jak pro posádku tak pro náklad. Člověk by právem mohl podotknout, že Noemova archa byla postavena tak, aby v ní bylo dost místa pro velký počet zvířat. To je zřejmé. A jelikož ten zápis o arše je spíše kontrolní, dovolím si to rozdělení lodě do komor vyložit jako bezpečnostní opatření, aby se celá loď nenaplnila vodou, kdyby utrpěla trhlinu v trupu. Takové zaopatření proti nabírání vody se nazývá zabezpečení způsobilosti lodě k plavbě. Až do 17. století se takové rozdělení na komory nacházelo pouze v čínských lodích známých jako 'junky'. Teprve až v 19. století začali rozdělovat trup z praktických důvodů, jako na příklad na oddělení motorové komory od ubytovny posádky a od nákladu. "Jiný důvod, proč rozdělení trupu na komory začalo být populární, byl bezpečnostní. Jak shora uvedeno, rozdělení zabraňuje nabírání vody

z díry do celého trupu, způsobené srážkou lodí nebo nárazem na skálu", praví lodní odborník. Rozdělování lodě do vodotěsných zón se dnes stalo matematickou vědou, které se Hans Otto Kristensen věnoval po mnoho let.

Rozměry

"Tím nejzajímavějším aspektem projektu archy je volba hlavních rozměrů", říká Hans Otto Kristensen. "Na jedné straně jsou zajímavé proto, že nám dávají představu o velikosti lodě a na druhé straně jsou neméně zajímavé proto, že vzájemné poměry těchto hlavních rozměrů lze srovnat s poměry rozměrů, používaných v současné stavbě lodí". Jeden loket byl asi půl metru, což dává Noemově arše následující přibližné rozměry:

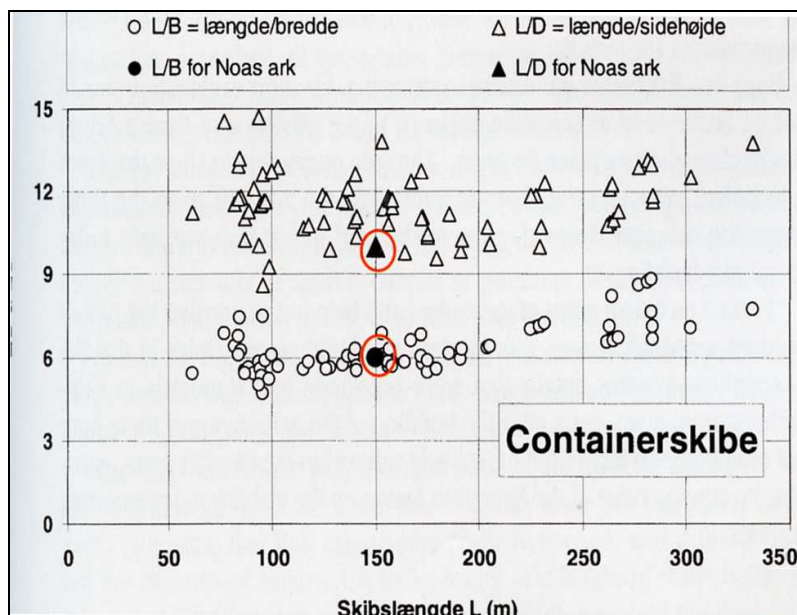
Délka = $L = 150$ m

Šířka = $W = 25$ m

Výška = $H = 15$ m

Ty rozměry nám dávají představu o velikosti archy, která mimochodem byla stejné velikosti jako některé z největších lodí světa na dopravu zvířat, do kterých se vejde kolem čtyřiceti tisíc živých ovcí.

Navíc je zajímavé, že vzájemné poměry mezi výškou a délkou (H/L) a mezi délkou a šířkou (L/W) lodě se rovnají osvědčenému způsobu stavby současných kontejnerových lodí, jak ukazuje obrázek dole.

Ilustrace ukazuje poměry délky k šířce, používané pro současné kontejnerové lodě (označené prázdnými kroužky). Poměr délky k šířce Noemovy archy je označen začerněným kroužkem. Podobně můžete vidět poměry výšky k délce, podle kterých jsou různé kontejnerové lodě postaveny (označené prázdnými trojúhelníky). Poměr výšky k délce Noemovy archy je označen začerněným trojúhelníkem. V obou případech se poměry Archy nachází uprostřed, t. j. její konstrukce je velmi blízko tomu, co se dnes považuje za ideální.

Zastřešení paluby podle mezinárodních požadavků

"Další zajímavostí na Noemově arše je to, že její střecha byla vyvýšena jeden loket, to jest 1/50 její šířky. Lidem, kteří nemají vědomosti o stavbě lodí, se to zdá bezvýznamné. Avšak hřeben střechy té lodi zakrýval palubu a byl uprostřed vyvýšen. Tím byla střecha z obou stran zešikmena a to způsobovalo snadný stok vody, která se na palubu dostala, zpět s lodě dolů.

V očích stavitele lodí je tento malý detail, nazvaný hřeben střechy, velmi nápadný, protože té stejné konstrukce se při stavbě lodí dodnes používá.

Ještě zajímavější je fakt, že poměr v arše použitý, 1/50 šířky lodě, je přesně ten stejný jako norma ustanovená Organizací spojených národů *International Maritime Organization* (IMO), která je při stavbě lodí mezinárodně používána.

Stabilita při dopravě zvířat - dodržování EU norem

"Ta poslední poznámka k hlavním rozměrům archy je, že dávají lodi takovou stabilitu, jaká by splnila požadavky, které Evropská unie (EU) připravuje pro lodě na dopravu zvířat."

V dnešní době je mnoho různých druhů lodí příliš vysokých, takže zvířata jimi dopravovaná mohou být za špatného počasí vystavena větším výkyvům, než snesou.

Nové požadavky, na kterých EU pracuje (na kterých se také podílí Hans Otto Kristensen), zajistí, aby zvířata při přepravě nezakusila velká zrychlení. Hlavní rozměry archy byly tak dobře zvolené, že by splnily všechny ty nastávající požadavky EU pro stabilitu.

Hans Otto Kristensen by rád zdůraznil, že jeho krátké vysvětlení by se nemělo chápat jako vědecké svědectví o existenci Noemovy archy, jelikož takové svědectví nelze předložit. Jeho jediným záměrem je ukázat, že z technického hlediska v biblickém popisu archy není nic, co by vzdorovalo znalostem a zkušenostem o stavbě lodí, které jsme dodnes získali.

Z technického hlediska by si lidé měli povšimnout, že biblický popis se úžasně shoduje se současnými zásadami pro stavbu lodí. Bible uvádí detaily, které se staly normami teprve až mnoho let po stavbě archy. Některé z nich nebyly ještě ani dodnes uvedeny v platnost, ale budou obsaženy v nadcházejících předpisech EU pro stabilitu při dopravě zvířat.

Kapitola 9

Odkud se ta voda vzala?

Stojím poprvé na podivném útvaru, o kterém mnoho z nás nyní věří, že je pozůstatkem otisku ohromné lodě, a přemýšlím. Ten milý příběh z hodiny náboženství o Noemově arše se všemi zvířaty a duhou, se začíná měnit z barevné báječné pohádky na historickou možnost.

Představte si, kdyby tady pod tou hromadou, na které stojíme, skutečně ležely pozůstatky lodě.... Mohla by nějaká jiná loď kromě Noemovy archy spočinout 2000 m nad mořem?

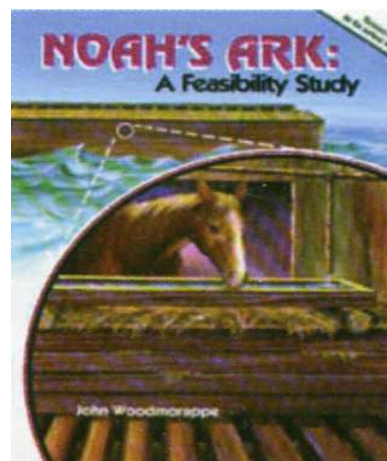
V okamžiku kdy si uvědomíte, že to je uskutečnitelné, váš mozek začne hledat odpovědi na všechny zjevně nevyřešitelné otázky s archou spojené: byly na arše také zvířata, jak nám bible říká? Byly v ní představitelé všech zvířat, nebo jen určité druhy? Jak se Noemovi podařilo dostat všechna ta zvířata do archy? Pochytil je během několika let, a nebo přišla sama od sebe tak, jak je jejich instinkt varoval před nadcházející katastrofou? Mohlo tam být dost místa pro všechna ta zvířata, a co žrala? Jak mohl "primitivní" člověk Noe postavit tak velkou loď? Jak mohla voda vystoupit tak vysoko, aby přikryla hory? atd., atd.

Takové otázky lidi přesvědčily, že ten biblický zápis je jen mýtem - to jest příběhem s obrazným ponaučením bez jakýchkoliv historických faktů. Pokud ale stojíme na samotné lodi, pak by to bylo zapotřebí vzít vážněji...

Zjišťování proveditelnosti

Ve skutečnosti mnoho inteligentních lidí tu záležitost systematicky vyšetřovali. Na příklad John Woodmorappe¹, vážený geolog, popsal všechny "nemožnosti", na které si člověk pomyslí v jeho knize *Noah's Ark: A Feasibility Study*, vydané v roce 1999.² Výsledky jeho zkoumání a zkoumání jiných lze najít na několika webových stránkách.³

Je to velmi zajímavé čtení a rádi bychom vysvětlili některé z těch výpočtů. Když se ale zatouláte do detailů, lehce ztratíte sled celkového děje. Není účelem této knihy "dokázat", že každý detail biblického popisu o Noemovi je správný či možný. Chceme se držet celkového obrazu a detaily necháváme na jiných. Pokud se mě týká, celkový obraz naznačuje, že před několika tisíci lety skutečně zeměkouli postihla rozsáhlá vodní katastrofa. Zda to bylo před čtyřmi nebo pěti tisíci lety, není důležité. A zda ta katastrofa zahrnula části země nebo byla globální, je také otevřená diskuzi. Avšak po celé zemi jsou zřejmá znamení ukazující, že ta katastrofa se skutečně přihodila. Pokud to, co jsme našli ve výšce 2000 m, jsou skutečně pozůstatky Noemovy archy, pak se jedná o více než místní povodeň v povodí Eufratu nebo na pobřeží Černého moře. Avšak detaily necháme stranou a důkladněji se podíváme na těžkou otázku:

Poznámky:

¹ John Woodmorappe je pověstný kreacionistický vědec, který toho hodně napsal v kreacionistických časopisech. Jeho kniha "Studies in Flood Geology" je sbírkou článků, které popisují různé aspekty globální potopy. Obzvláště článek

"A Diluviological Treatise on the Stratigraphic Separation of Fossils" (prosinec 1983) popisuje jeho TAB model (Tectonically-Associated Biological Provinces), který předvádí, jak potopa vytvořila archiv zkamenělin ve stavu, v jakém je dnes nacházíme. Woodmorappeova webstránka (www.rae.org/johnw.htm) obsahuje studijní návody k jeho knize "Noah's Ark: A Feasibility Study", a také vyvrácení námitek proti bodům, které v jeho knize předkládá.

² John Woodmorappe: "Noah's Ark: A Feasibility Study", 1999, Institute For Creation Research: 1-(619) 628-7640.

³ Na příklad <http://emporium.turnpike.net/C/cs/ark/>

Odkud se ta voda vzala?

Jak od shora - tak zespodu

Podle populárních verzí prostě jen pršelo a pršelo. Mojžíš ale ve svém popisu uvádí bližší podrobnosti. Je nám řečeno, že "... sedmnáctý den druhého měsíce, se provalily všechny prameny obrovské propastné tůně a nebeské propusti se otevřely. Nad zemí se strhl lijavec a trval čtyřicet dní a čtyřicet nocí." (Genesis 7:11-12 ČEP)

Jak je nám řečeno, nejenom pršelo, ale voda také pocházela z "pramenů propastné tůně". Ty prameny a tůně jsou ve skutečnosti uvedeny před "nebeskými propustmi". To naznačuje, že nejsou o nic méně významné. Hebrejské slovo pro pramen je *Majan*. Znamená vodotrysk, pramen, studně. Může také označovat moře, neboť výraz "obrovská propastná tůně" na jiných místech v hebrejském textu označuje moře.⁴ A tak je možné, že byly uvedeny do pohybu obrovské masy mořské vody, způsobující potopy. Dnes to vidíme v cunami vlnách na příklad v Bengálském zálivu, které dosahují výšky až 6m a valí se stovky km do území Bangladeše. Stačí, když ten efekt znásobíme 10 krát nebo 100 krát, abychom si představili výsledky nárazu obrovského meteoru do oceánu.

Výraz propustě či "propastné tůně" může také označovat podpovrchové vodní zdroje.⁵

Když text říká, že ty vodotrysky "se provalily", někteří lidé z toho usuzují, že *pod povrchem* země kdysi existovaly ohromné rezervoáry vody (Příběh o stvoření nám říká, že vody se shromáždily na jednom místě). Ve skutečnosti existuje svědectví o takových rezervoárech skrytých pod povrchem. Je zajímavé, že následkem podzemního tlaku, až 70 procent ze všeho, co vychází ze sopky během výbuchu, je voda, často ve stavu páry.

Ljavec po 40 dní

Většina profesionálních výzkumníků, vyšetřujících, zda byl celý svět zatopen či ne, věří, že pokud tomu tak skutečně bylo, voda musela pocházet zespodu a liják způsobilo špatné podnebí, které vyvolaly otřesy.

V Genesis 7:11-12 Mojžíš píše: "a nebeské propusti se otevřely. Nad zemí se strhl lijavec a trval čtyřicet dní a čtyřicet nocí". Pokud byla země postižena katastrofou, možná způsobenou nárazem meteoru nebo pohybem jiných planet, mohlo by to lehce vést k bouřkám a dešti trvajícím 40 dní. Avšak dešť normálně pochází z páry, která vychází z povrchu a pak se sráží. A to by víc vody na zem nepřidalo. Někteří vědci proto věří, že zmíněný dešť musel být nějakým způsobem mimořádný. A ve skutečnosti Mojžíšův popis stvoření obsahuje poněkud zajímavý detail, který určitě podněcuje představivost.

Poznámky:

⁴ Jako na př. v Genesis 1:2; Job 38:30, 41:22; Žalmy 42:8, 104:6; Izaiáš 51:10, 63:13; Ezechiel 26:19; Jonáš 2:3,4.

⁵ Ezechiel 31:4, 15.

Vody nad klenbou

V Genesis 1:6-9 je nám řečeno, že druhého dne tvoření Bůh řekl: "Bud' klenba uprostřed vod a odděluj vody od vod. Bůh učinil klenbu a oddělil vody pod klenbou od vod nad klenbou. A stalo se tak. Klenbu nazval Bůh nebem". Zápis pokračuje a říká nám, jak vody pod klenbou byly nahromaděny na jedno místo, čímž se objevila suchá země.

Slovo "klenba" je to stejné jako hebrejské slovo *raqija*, což znamená velký prostor. Později je nám řečeno, že v tom prostoru létají ptáci, z čehož vyplývá, že ten prostor je atmosféra. Otázka je, zda ty vody *nad* klenbou je prostě jen poetické vyjádření toho, že obloha je modrá jako moře, anebo zda je to poněkud odbornější výraz naznačující skutečnost, že atmosféra obsahuje vodu - anebo tam nad atmosférou skutečně existoval baldachýn páry?

Primitivní lidé nebo lidé geniální?

Současní teologové jak se zdá považují slova "vody nad klenbou" za poetický popis modré oblohy. Hodně toho ale naznačuje, že předhistoričtí lidé, obzvláště lidé před potopou, nebyli vůbec primitivní, ale že měli v mnoha oblastech větší znalosti než pozdější pokolení. Předpotopní lidé se také dožívali neobyčejně vysokého věku.

Místo abychom považovali tyto poznámky v bibli a v jiných zápisech zanechaných různými kulturami za primitivní, pokusíme se je v této knize rozeznat jako náznaky faktů, i když jsou někdy obklopeny mýty.

Na příklad "podsvětí" v řeckých bájích se považuje za čirou pověru. Je ale možné, že to jsou zbytky z předhistorických dob, kdy se lidé v lodích plavili kolem světa, a prozkoumávali "podsvětí" (dole pod), tak jak říkají Australané: "kde slunce září v noci a měsíc během dne". To také platilo pro Ameriky (Atlantis?), kde Sumeřané a Féničané možná našli jejich měď před třemi až čtyřmi tisíci lety). Nepodceňujme proto předhistorické civilizace.

Zem pokrytá horkem a zimou

Je však vůbec možné, aby zemi obklopovala pokrývka vodní páry? Ano, je to možné. Jak víme, Saturn má kolem sebe kruhy a podobné kruhy mohly být kolem země.

Fakt je, že zemská atmosféra má různé vrstvy⁶, velmi studené a velmi horké. Tyto vrstvy, které jsou dnes vysušené, mohly obsahovat jak led tak páru.

Troposféra je tou nejbližší k zemi (0-10km), a tak jak se vzdalujeme od povrchu, je čím dál chladnější. Ve výšce 70 km (v mesosféře) teplota klesne až do -54°C. Potom se to ale obrátí:

Právě tak jak Saturn má kolem sebe stále ještě plynové kruhy, jak je vidět na ilustraci, také zeměkoule mohla být před katastrofou potopy obklopena kruhy, které stínily její obyvatele před kosmickým zářením, které dnes urychluje naše stárnutí.

Poznámky:

⁶ Zemská atmosféra je rozdělena na troposféru (do 10 km), stratosféru (10-15 km), mesosféru (50-80 km), termosféru a ionosféru, která se skládá ze tří vrstev: D-vrstva (75-90 km), E-vrstva (95-150 km), a F-vrstva (nad 150 km).

Vrchní vrstvy termosféry (počínaje zhruba 100 km nad povrchem) jsou drasticky vytápěny UV a jinými paprsky ze slunce. Kolem 500 km a více od zemské koule, teplota dosahuje až 1 500°C! To je důvod, proč kosmické rakety musí být vybaveny ohnivzdorným krytem, když se pohybují skrze termosféru. Čím je teplota vyšší, tím je v těch vrstvách možno uskladnit víc páry.

Baldachýn vodní páry

Dr. Joseph Dillow⁷ provedl rozsáhlý výzkum ohledně té myšlenky o baldachýnu vodní páry obklopující zemskou kuli. Ten vodní obal ale nemusel být jen pára, mohl také obsahovat led, jelikož zemskou kuli obalují jak velmi horké tak velmi chladné vrstvy.

Teorii Dillowa později upravil Dr. Larry Vardiman, který věřil, že množství vody, která zemskou kuli obalovala v dobách potopy, mohlo být uskladněno v podobě malých částíček ledu rozmístěných v kružnicích obepínajících zemský rovník, podobných těm kolem Saturnu.⁸ Ten baldachýn vodní páry se možná zhroutil a spadl v podobě lijavce. Nebo sopečné výbuchy, spojené s průrvou obrovských propastných tůní, mohly do toho vodního obalu vmísit prach. Voda se pak na ty prachové částičky nabalila a spadla v podobě lijavce. Ten baldachýn ale nemohl být příliš tlustý, neboť by pak způsobil nesnesitelně horký zemský povrch.

Výzkumníci na Texas A&M universitě uvádějí, že atmosférický tlak na hladině moře mohl být kdysi dvakrát tak velký než dnešních 760 mm.⁹ Vardiman a Rush došli k závěru, že takový baldachýn páry by mohl zadržet až 2m dešťových srážek.¹⁰ I když to je docela velké množství vody v podobě deště, nestačilo by to na úplné pokrytí celé zemské koule včetně hor. Většina kreacionistických vědců tudíž věří, že hlavní zdroj vod potopy nebyl na obloze, ale v podzemí. Podzemní vody byly uvolněny výtlakem a pukáním tektonických plátů, což způsobilo sopečné výbuchy. Představte si, jak masivní množství vod z oceánů bylo vrháno na pevniny jako mocné proudy po dobu 40 dnů! Možná dokonce jednoho dne uslyšíme o "vnitřním oceánu" v hloubkách země, neboť roste svědectví toho, že hluboko v zemi je stále ještě uskladněno důsledkem vysokého tlaku ohromné množství vody v prostorových mřížkách minerálových krystalů.¹¹

Dno oceánů se vyzdvihlo

Skupina vědců¹² pod vedením geofyzika Johna Baumgardnera pracovala na možnosti, že některé tektonické pláty zemské koule byly v určité době minulosti vyzdviženy, což způsobilo, že ohromné množství mořské vody se rozlilo po pevnině. Ta teorie povstala z faktu, že mořské dno je z geologického hlediska velmi "mladé". Vědci si dokonce myslí, že bylo utvořeno po potopě. Model vypadá následovně: Kus původně tvrdé zemské kůry se pod

Poznámky:

⁷ J.C. Dillow, *The Waters Above* (Chicago, IL: Moody Press, 1981).

⁸ L. Vardiman, "The Sky Has Fallen", *Proc. First ICC*, 1986, 1:113-119.

⁹ Charles E. Sellier & Brian Russell: *Ancient Secrets of the Bible*. Dell Publishing, New York 1994, Pg. 99-101, 236-239.

¹⁰ D.E. Rush a L. Vardiman, "Preflood Vapor Canopy Radiative Temperature Profiles", *Proc. Fourth ICC*, Pittsburgh, PA, 1990, 2:231-245 - L. Vardiman a K. Bousselot, "Sensitivity Studies on Vapor Canopy Temperature Profiles", *Proc. Fourth ICC*, 1998, pp. 607-618.

¹¹ See L. Bergeron, "Deep waters", *New Scientist*, 1997, 155 (2097): 22-26: "You have oceans and oceans of water stored in the transition zone. It's sopping wet".

¹² S.A. Austin, J.R. Baumgardner, D.R. Humphreys, A.A. Snelling, L. Vardiman a K.P. Wise, "Catastrophic Plate Tectonics: A Global Flood Model of Earth History", *Proc. Third ICC*.

¹³ To uhlí tam ale také mohlo být dopraveno pohybem tektonických plátů země - podle teorie, že všechny kontinenty tak jak do sebe zapadají, kdysi tvořily jednu celistvou pevninu.

mořem uvolní. Část mořského dna začíná klesat do teplejší, měkké části kůry. Tryskají ohnivé proudy, hlavně kolem okrajů. Ty se tím změkčí a dno následkem toho klesá čím dál rychleji. To způsobuje ještě rychlejší pohyb plátů a tím vzniká trhlina v zemské kůře téměř 9000 km dlouhá. Tou trhlinou vytéká více nového horkého materiálu z vnitřní části země a vyplňuje prázdny prostor. Rozžhavený materiál tryská vertikálně do ohromné výšky (možná ty "prameny obrovské propastné tůně" o kterých mluví Genesis 7:11 a 8:2). Ty výtrysky vrhají vařící páru vysoko do atmosféry, která se tam ochladí a později padá ve formě lijavce po 40 dní.

Nové mořské dno, které nahradilo starou, tvrdou kůru, je teplejší a tudíž není ještě zcela vytvrzeno. Tím pádem se mořské dno zvedne o jeden až dva tisíce metrů. To vylije mořskou vodu přes kontinenty, a ta dokonce pokryje i hory (potopa).

Novými pohyby tektonických plátů se vytváří nová pohoří po celé zeměkouli: Himaláje, Andy, Skalnaté hory a pohoří Araratu - právě tam, kde se tři zemské tektonické pláty dotýkají. (V současném široce přijatém geologickém datování je o těch pohořích řečeno, že jsou mnohem starší. Ta datování ale nejsou fakta, která lze změřit. Jsou založena čistě na teorii uniformity, která předpokládá, že vše se vyvinulo pozvolna během milionů let, aniž by v tom hrály roli nějaké katastrofy. Baumgardner a jiní tuto teorii zamítají jako zastaralou a vědecky neobhájitelnou.)

Skleníkové podnebí - a ráj?

Pojďme ale o trochu dál. Výsledkem takového vodního obalu kolem země by byl téměř ráj, alespoň z hlediska podnebí. Země by měla rovnoměrné podnebí jako ve skleníku. Po celé zeměkouli by byla příjemná subtropická teplota, dokonce i na pólech dnes pokrytých ledem, říkají Vardiman a Dillow.

Takové podnebí by způsobilo růst bujené, šťavnaté vegetace po celé zeměkouli. To podporuje objev uhlí na Antarktidě, obsahujícího vegetaci, která zřejmě patří do úplně jiného podnebí. Podnebí na pólech muselo být v té době mnohem teplejší.¹³ Vědci mimochodem objevili, že polární ostrov Ellesmere v severozápadním území Kanady ukazuje jasné svědectví toho, že "podnebí v té oblasti bývalo vlhké a mírné", zatím co dnes je pokryto ledem ("New York Times", 24. září 1976).

Vlastní záměr těch vědců byl výzkum teorie, že Evropa možná byla kdysi spojena se Severní Amerikou. Podobné svědectví bylo objeveno i na jiných místech, což ukazuje, že podnebí v ne příliš dávné minulosti asi bylo podstatně jiné než dnes, možná kvůli ochrannému baldachýnu páry či ledu, obklopujícímu zeměkouli.

V minulém století vědec Oswald Heer našel v polárním Spitzbergenu, který je téměř trvale pokryt sněhem a ledem, 136 různých druhů zkamenělých rostlin, mezi nimiž bylo stříbrné kapradí, smrk, cypřiš, jilm, lískový ořech a vodní lilie. Existuje dokonce i svědectví, že v té polární oblasti kdysi bývaly palmy s datlemi. Podobné výsledky byly nalezeny i na jiných místech, což naznačuje, že v ne příliš dávné minulosti bylo podnebí velmi odlišné, což nahrává teorii o ochranné vrstvě vody nebo ledu kolem zeměkoule.

Větrné a oblačové podmínky by byly v takovém podnebí zcela odlišné. Horská pásma asi nebyla tak vysoká jako jsou dnes (protože jsou výsledkem pohybu tektonických plátů), a to by mělo účinek na tvorbu mraků, a je tedy proto možné, že vůbec nepršelo (podle bible předpotopní země byla zalévána prameny, které tekly do čtyř řek a také mlhou a rosou).

Pokud je ta skleníková teorie správná - dokud vodní katastrofa tu situaci nezměnila - vysvětlilo by to nepřítomnost letokruhů v útvech, vypadajících jako zkamenělé dřevo, které se nacházejí blízko naleziště archy a také i na jiných místech po celém světě (protože nebyla žádná roční období).

Dinosauři - a lidé s většími mozky

Výsledkem té skleníkové teorie by život jak rostlin tak zvířat vypadal daleko jinak, všechno by bylo daleko větší než je dnes! Mohlo by to svědčit o velikosti dinosaurů, mamutů a mořských nestvůr? Neboť bez přímého kosmického záření z vesmíru, které značně přispívá k našemu stárnutí, by jak lidé tak zvířata rostli do větších velikostí a žili by déle.

Analýzy zkamenělin, ve kterých je hmyz a vzduch zalit v jantaru, ukazují, že země měla kdysi atmosféru s obsahem kyslíku 30% ve srovnání s dnešními 21%! V takovém podnebí by se zranění rychleji hojila a lidé i zvířata by žili déle. Používali bychom dokonce i víc mozkové kůry... ha! Když se narodíme, máme kolem 200 miliard mozkových buněk. Avšak během prvních 6 týdnů našich životů jich kolem poloviny ztratíme, pravděpodobně kvůli nedostatku kyslíku a atmosférického tlaku.

To je možná důvod, proč bible a staré příběhy téměř ze všech kultur světa mluví o obrech a bozích s neobyčejně dlouhými životy...! ? Nemáte dojem, že jsme narazili na něco, co by možná vyřešilo mnoho z velkých záhad?

Kapitola 10

Údolí osmi

Jednoho dne jsme si vyjeli do "Údolí osmi". To je část údolí, které se kroutí kolem západní strany hory Araratu a leží asi 20 km jak od hory, tak od předmětu tvaru lodě.

Jméno "Údolí osmi" či "Oblast osmi" se pochopitelně vztahuje na osm lidí, kteří podle bible přežili potopu tím, že se uchýlili do archy. Mnoho starodávných civilizací a náboženství mluví o osmi božských předcích. Takových legend je velmi mnoho a zde se zmíníme jen o jejich existenci, spíše než abychom se ztratili ve všech jejich detailech.¹

Zvláštností tohoto údolí je počet kotevních kamenů s dírami v jejich horním konci. Ron Wyatt byl prvním, kdo na ty velké kameny narazil a během let jich v té oblasti našel víc. Spolu se svými kolegy prý našel celkem 13 kotevních kamenů, ale některé z nich byly buď odstraněny sběrateli, nebo zničeny místními obyvateli, kteří nechápou zájem cizinců o ty kameny. My víme, že v několika případech místní obyvatelé rozřízli kameny na půlky, aby zjistili, zda není uvnitř ukryt poklad nebo nějaká jiná cenná věc...

"Údolí osmi" je zhruba 20 km od hory Araratu a kvůli velkým kotevním kamenům, které tam byly nalezeny, mnoho pátračů po Arše je přesvědčeno, že v tom údolí se usadil Noe s Na'amou. Feizal, náčelník vesnice, ukazuje skalku, o které Wyatt prohlásil, že byla asi Noemovým oltářem.

Slyšeli jsme, že někteří vesničané mohou být agresivní. Avšak byl s námi Salih Bayraktutan a tak vše šlo podle plánu. Jedním z našich cílů je malá vesnička Arzep. Dokonce i Ron Wyatt tu vesnici před tím nesprávně nazýval Kazan. Kazan je totiž o několik kilometrů vzhůru po svahu hory.

Někteří věří, že Ron Wyatt zaměnil ta jména vesnic úmyslně, aby svedl ze stopy lovce pokladů, kteří ho ustavičně sledovali, aby ty památky z minulosti ukradli. Ten trik ale zlodějům nezabránil v tom, aby hroby vydrancovali.

Arménský hřbitov

Mnoho těch divných kamenů se nalézá v Arzepu, místě, které někteří nazývají "Vesnice osmi". Je tam také arménský hřbitov, částečně zničený, ve kterém jsou pravděpodobně pozůstatky křížáků a poutníků. Nachází se na východ od vesnice a moc pěkně nevypadá. Mnoho náhrobků bylo použito jako stavebního materiálu, zatímco jiné hroby jsou více méně otevřené a jejich kosti k dispozici. Když se tak po tom hřbitově procházíme, kurdské děti běhají kolem a hrají si například s pažní a stehenní kostí. Atmosféra je velmi napjatá. Lidé ječí a křičí. Šokuje nás pohled na to, jak otec pokáral syna úderem lopatou do hlavy.

Stojí za to ten hřbitov důkladněji prozkoumat. Pravděpodobně obsahuje nejenom kosti Arměnců, kteří tu žili před tím, než byli vyhnáni, ale možná také křížáků, kteří sem přišli když pátrali po arše. Dnes ale nebudeme sledovat dobu křížáckých výprav před tisíci lety. Půjdeme dále do minulosti, do dnů Noemových!

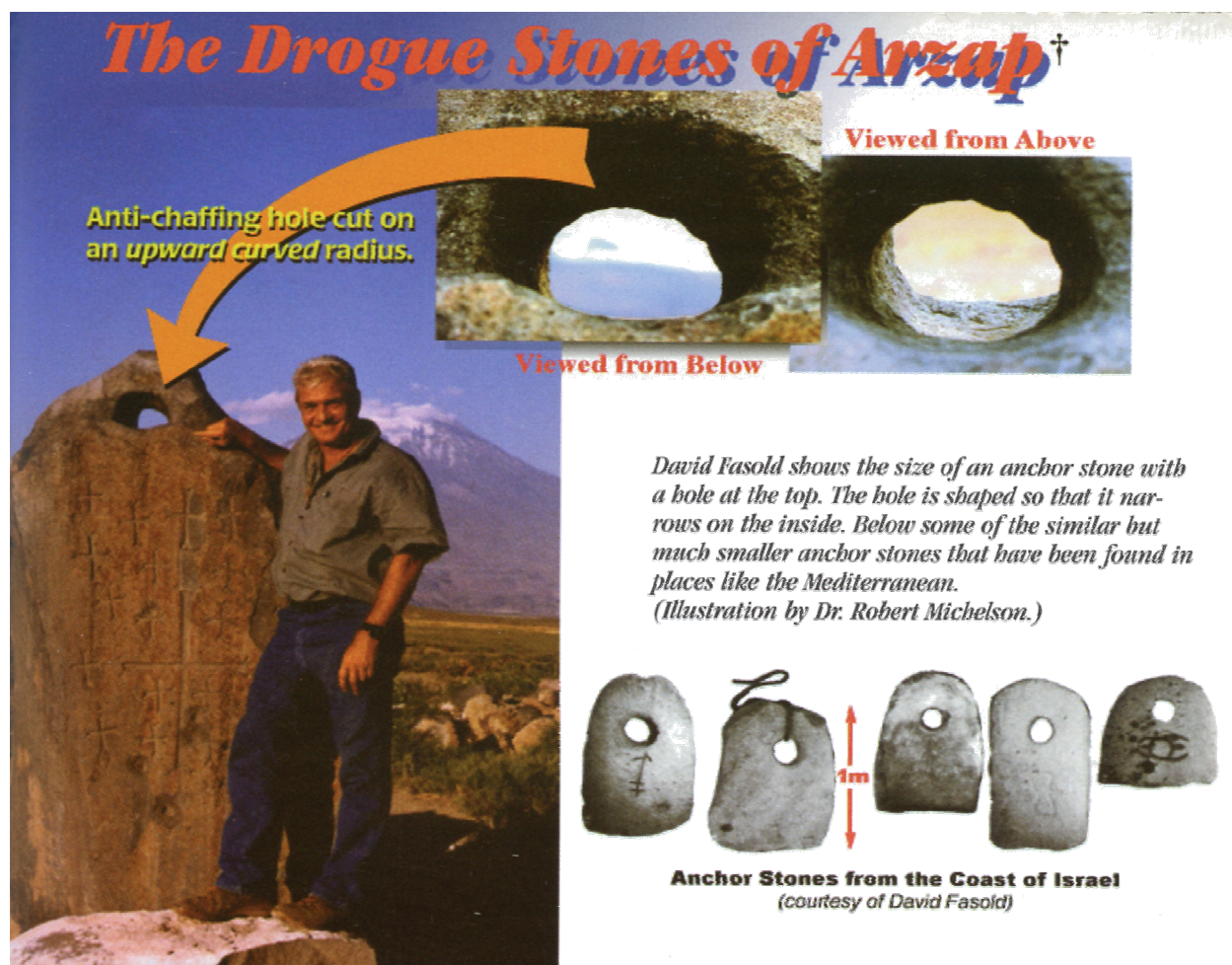
V jiné oblasti severně od vesnice byly nalezeny obrovské náhrobníky, které vypadají jako kotvy. Mají - či spíše v některých případech měly - nahoře díru. V některých zachovalých kamenech tu díru můžeme ještě dnes vidět. V této vesnici jsme také spatřili dům, ve kterém byly dvě půlky jednoho z těch velmi starých kamenů s rytinami použity jako stavební materiál.

Mohutné kamenné kotvy

Kameny lze najít severozápadně od vesnice a jen několik jich má zachovalé díry, zatímco ty ostatní se rozbily na místě, kde díra bývala, nebo jsou zasazeny s dírou v zemi. Přivázání lodě k velkému kamenu s dírou se provozuje na jiných místech světa, jako na příklad na Nilu. Jsou obvykle půl až jeden metr dlouhé.

Avšak tady v této vesnici a také na kopcích obklopujících "oblast osmi", bylo nalezeno jedenáct takových kamenů, které nemají velikost jednoho metru, ale dva metry, některé dokonce i tři metry!

Ron Wyatt byl prvním, kdo ty kameny objevil v roce 1977. Tvrdil, že jich našel celkem 13. Bill Fry jich od té doby našel 11. Jejich pravost lze dokázat (Bohužel, někteří místní podvodníci ty

kameny okopírovali a umístili kopie do odlehlých koutů, aby přilákali archeology a vydělali si peníze z těch falešných “kotevních kamenů”, a tak si musíme dávat pozor na padělky).

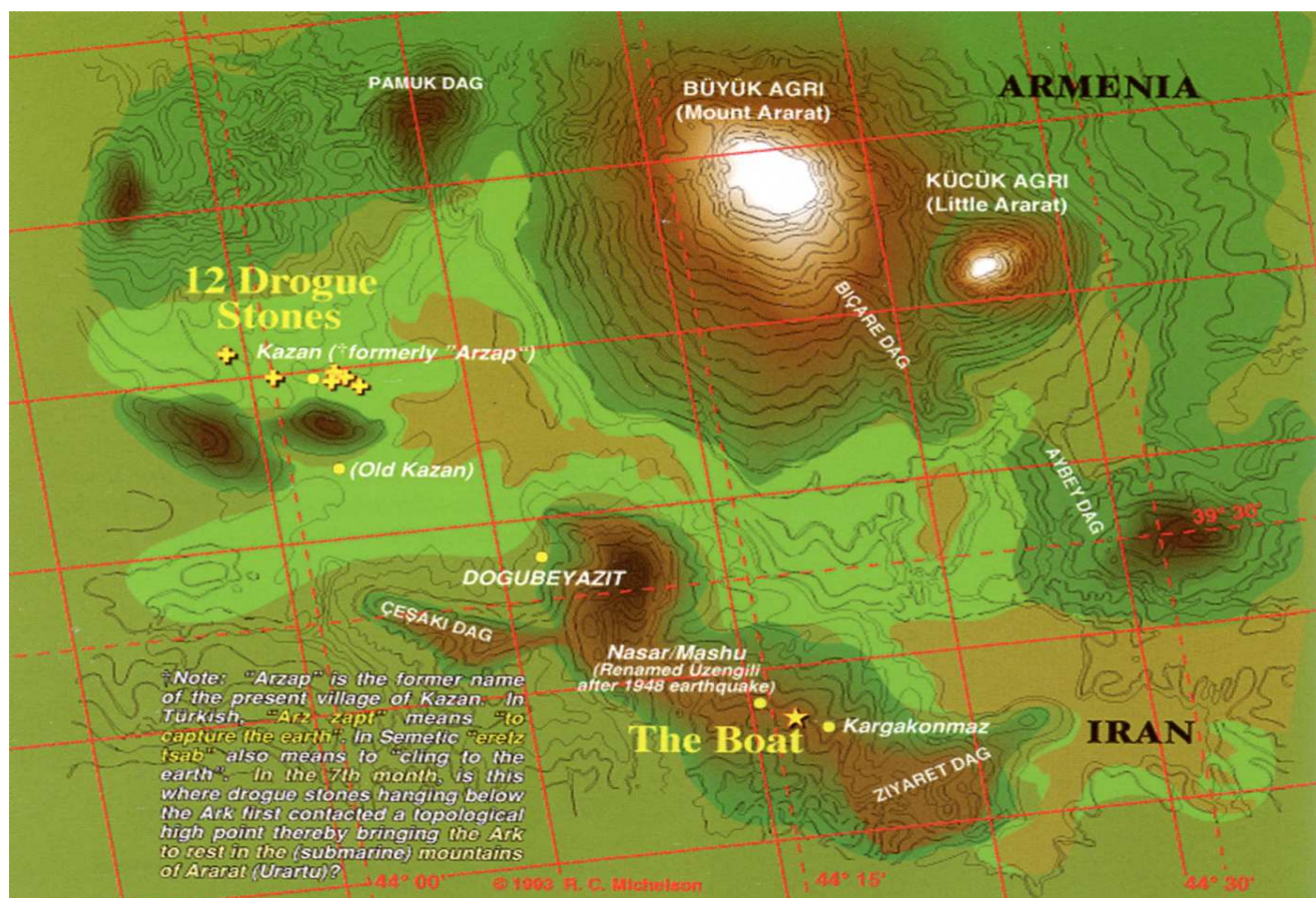
Bill Fry nenašel ty poslední dva kameny, které by měly být blízko archy, kolem 24 až 32 km od tohoto naleziště. Ty kameny byly s největší pravděpodobností ukradeny, nebo přinejlepším zajištěny místními úřady. Jsou ale pryč.

Dr. Salih Bayraktutan mi později řekl, že podobný kámen byl nalezen v dnešní Arménii a tak jich je možná 14 nebo i více. Díry v těch kamenech jsou zvláštní: zužují se dovnitř, to znamená, že suk na lanu nemohl z díry vyklouznout.

Kameny podél čáry

Ty kameny jsou umístěny podél oblouku, který začíná v tomto údolí a směřuje k předmětu tvaru lodě. S poněkud větší představivostí mohou také směřovat k hoře Araratu.

Na tom tak nezáleží. Skutečně zvláštní je to, že kotevní kameny či prosté kotvy se nacházejí tak vysoko v horách! Zdá se, že neexistuje žádné logické vysvětlení. Oceány a jezera jsou velmi daleko.

Robert Michelsonova mapa znázorňuje oblasti kolem naleziště blízko tureckých hranic s Iránem a Arménií. Žluté křížky označují místa, kde byly ty kotevní kameny nalezeny. Většina z nich je poblíž Arzepu/Kazanu. Ta ohromná hora s bílým sněhovým vrcholkem je samozřejmě hora Ararat (Velký Agri - s Malým Agri napravo). Turecké jméno hory Araratu je Agri Dagı.

Předmět tvaru lodě je označen žlutou hvězdičkou na spodní části mapy. Blízko "lodě" na jih se nachází vesnice Kargakonmaz (což znamená "Nepokojný krkavec"). Dále na jih je hora Ziyaret Dag (Poutnická hora), kde byly nyní nalezeny staré hroby. Severozápadně od lodě je vesnice Uzengili, která se do zemětřesení v roce 1948 nazývala Nazar či Mašu. Viz. vysvětlení jmen v pozdější kapitole.

Dále je podivné, že ty kotevní kameny jsou tak masivní. Obě věci by nedávaly smysl, pokud by tudy někdy v minulosti neplula ohromná archa.

Podle profesora Roberta Michelsona, Georgia, účelem kotevních kamenů bylo "vytvořit ve vodě brzdicí tah". Pokud jsou ty kameny zavěšeny na konci lodě, která jako větrem poháněná je táhne vodou, což má brzdicí účinek, který způsobuje, že hydrodynamická špicatá příď nebo zád čelí větru a větrem poháněným vlnám. Bez takového zaopatření by nárazy vlny natočily loď tak, že její bok by čelil větru a vlnám. Další nárazy větru a vln do boku lodě by pak s daleko větší pravděpodobností tu loď převrátily. Mořské kotvy a tažné kameny tomu účinně zabráňovaly."³

Účelem Noemovy archy nebylo plavit se kolem světa, ale jen chránit lidi a zvířata, dokud potopa neskončila. Bylo by tudíž rozumné ji vybavit tažnými kotvami, které by tu loď stabilizovaly.

Jméno vesnice Arzap či Arzep možná pochází z tureckého *Arz zapt*, což znamená "zajmout zemi", nebo možná ještě z dřívějšího semitského *erec tsap*, což se dá přeložit jako "přilnout k zemi".⁴

Přinejmenším jeden z těch kamenů je na vrcholu kopce. To je možná místo, kde se kotevní kameny poprvé dotkly vrcholku, tak jak vody začaly klesat. Spojily se se zemi - arz zapt - Arzap.

Osm zvláštních křížků

Na většině kamenů je osm křížků. Vypadají jako byzantsko-arménské křížky, které jsou na koncích zaokrouhlené, ale vertikální čára není pokaždé delší než ta horizontální.

Kříž je starodávný symbol nacházející se v mnoha kulturách. Na příklad starodávný symbol hákového kříže, který používali nacisté, pochází z Indie. Indové jej dnes používají, to ale neznámá, že jsou nacisté. A tak nelze s jistotou určit, zda křížky na kamenech jsou křesťansko byzantského původu. Mohou být datovány z dřívější předkřesťanské éry.

Ron ale našel také kotevní kameny s dírami, které vyčnívaly ze země, a na kterých žádné křížky vyryty nebyly. To naznačuje, že po tom co možná křížáci nebo Arménci ty kameny znovu objevili, ty křížky na ně vyryli na památku osmi lidí z archy.

Kultovní kameny?

Někteří kritikové se snažili vyvrátit teorii původu kotevních kamenů z archy návrhem, že to jsou pouze kameny, které používali místní obyvatelé pro mystické rituály, a že ty díry byly na svíčky nebo něco podobného. Pokud by tomu ale tak bylo, pak by nebylo praktické, aby se díry zužovaly směrem do středu. Kromě toho neexistuje žádné jiné svědectví o tom, že by taková náboženská praxe byla v té oblasti provozována.

Sekta Yezidi, kterou lze najít v částech jihovýchodního Turecka, se nejvíce podobá náboženství ohně. Nemají ale žádný takový rituál. Jedna odbočka té sekty na příklad uctívá slunce tím, že zdvihá nemocné děti za východu slunce, zatím co jiná skupina uctívá oheň. To se ale provádí tancem kolem ohně. V dírách nejsou žádné stopy svíček nebo ohně, ani na samotných kamenech nejsou žádné známky zčernání.

Raději než střílet od boku o praxi neznámých náboženství, dává více smyslu, abychom ztotožnili ty kotevní kameny s tím, jak vypadají: jako kotevní kameny. A tak bychom mohli spojit těch osm křížků vytesaných do kamenů s archou a s těmi osmi, kteří v ní podle Bible byli.

Poznámky:

¹ Viz. Aril Edvardsenovu
"Solgudens Autostrada" Hermons
Forlag (Publishing House).

²

www.ancienttexts.org/library/mesopotamian/gilgamesh/index.html
autor Timothy R. Carnahan.

³ Robert Michelson
<http://avdil.gtri.gatech.edu/RCM/RCM/5RCMArkeology/6Durupinar.html>

⁴ Arzap v turečtině znamená převzít zemi či pozemek. Arz znamená země či pozemek a Zapt znamená převzít do vlastnictví (Langenscheidt Universal Turkish).

Zatím co v semitismu (v tomto případě hebrejštině) erec znamená země či pozemek a zab znamená "přilnout, jako ještěrka přilne ke skále" (Stron'gs Exhaustive Concordance of the Bible).

Gilgameš se o kamenech zmiňuje

Bible se o kotevních kamenech nezmiňuje. Je ale možné, že se takových kotev běžně používalo (jak naznačují nálezy v Nilu) a tudíž nebylo nutné se o nich zmiňovat v tak stručném biblickém popisu archy. Korán se o kotvách zmiňuje ve spojení s archou v Houd Sura 11: "Jménem Allaha vrhne kotvu".

V sumerské epické básni o Gilgamešovi, na kterou se později podíváme, jsou jmenovány podivné kamenné předměty, které možná jsou ty mohutné kotevní kameny. Je to v souvislosti s tím, když Gilgameš musí přelout vody, aby se dostal k Utnapištimu (Noemovi). V anglické verzi, která je založena na standardní Accadian verzi s dodatky ze starodávného Babylonu, kde zmínka o kamenech v Accadianu schází, převozník Uršanabi říká Gilgamešovi toto: ²

"Uršanabi promluvil ke Gilgamešovi, řka: Tvé ruce, Gilgameši, zamezují převozu! Rozbil jsi ty kamenné předměty, vytáhl jsi jejich tažná (kotevní) lana (?). Kamenné věci byly rozbité, jejich tažná lana (!) byla vytažena!"

Vypadá to jako kdyby několik kotevních kamenů bylo zničeno a lana, kterými byly ty kameny přivázány k lodi, byla vytažena.

Později se vrátíme k Gilgameši, Bibli a Koránu, abychom se dozvěděli, co o arše říkají.

Paní Birthe Nissen a autor u jednoho z proslulých kotevních kamenů, které byly nalezeny v "Údolí osmi" takových 20 km od hory Araratu v pozadí a od předmětu tvaru lodě, který je situovaný na pravo od hory.

Kapitola 11

Proč se lidé dožívali takového stáří

Bible, mezopotamské královské rodopisy a několik jiných předhistorických zápisů nám říká, že lidé před potopou žili několik stovek let. Sumerské tabulky se zmiňují o tak mnoha tisících letech, že s největší pravděpodobností mluví o týdnech, zatímco biblické zápisy nepřesahují věk 1000 let. Mohlo by to vše být jen přehánění?

Metúšelach (Metuzalém)

Je všeobecně známo, že Metúšelach je tím nejstarším člověkem, který vůbec kdy žil. "Všech dnů Metúšelachových bylo devět set šedesát devět let, a umřel" (Genesis 5:27). Navíc, zemřel ve stejném roce, ve kterém přišla potopa. Jeho jméno ve skutečnosti znamená "Když zemře, stane se to". Také jiní lidé, zmínění z předpotopního světa, měli dlouhý život. Na příklad Noe dovršil 600 roků ještě před potopou. "Po potopě žil Noe tři sta padesát let. Všech dnů Noeho bylo devět set padesát let, a umřel" (Genesis 9:28-29).

Není divu, že kritikové bible ty dlouhé životy nazývají mytické a považují je za důkaz toho, že bible není spolehlivá. Namítají: všichni přece víme, že lidé průměrně nežijí déle než takových 80 let, i když slyšíme o vzácných případech, kdy se lidé dožili až 120 roků. Zlepšené životní podmínky a přístup k novým lékům možná v některých zemích zvýšil průměrnou délku života o pár desetiletí. Ale navzdory intenzivnímu výzkumu během posledního století, jsme nebyli schopni podstatně zvýšit maximální věk lidí.

Ty staré povídky v sobě možná ukrývají tajemství. Sám historik Mojžíš se ve skutečnosti zmiňuje o něčem, co se událo právě kolem doby potopy. Mojžíš, o kterém předpokládáme, že svá fakta založil na starodávných tradicích, které mu byly předány, říká v Genesis 6:3 "Hospodin však řekl: 'Můj duch se nebude člověkem věčně zaneprazdňovat. Vždyť je jen tělo. Ať je jeho dnů sto dvacet let' ". Po potopě rodokmeny ukazují značné zkrácení délky života dalších pokolení. Sám Mojžíš, mimochodem, žil do perfektního věku 120 let.

Neumíráme následkem těžké práce

To, že délka života byla náhle jen během několika pokolení zkrácena, je pro lidi, kteří nevěří ve všemohoucího Boha, pocho-pitelně zrovna tak mytické. Avšak nejnovější výzkumy potvrdily, že jen malé změny v biochemii člověka a ve množství kosmického záření stačí na dosažení delších životů. Vědci dokonce objevili Metušelachův gen, který je mutováním schopen prodloužit délku života.

Místo toho, abychom považovali náš průměrný věk za nor-mální a věk předpotopních lidských bytostí za extrémní, měli

bychom uvážil, proč se lidský věk tak zkrátil. Důvodem není to, že lidské tělo by nebylo schopno vydržet déle než 80 let. Neumíráme kvůli těžké práci, ale spíše proto, že jsme vystaveni jedům z chemie našeho vlastního těla a také vystaveni kosmickému záření. To znamená, že buňky těla jsou ničeny, což způsobuje, že stárneme rychleji a umíráme. Kdybychom nebyli vystaveni nezdravému prostředí, chemii a záření, mohli bychom se dožít 900 let jako v předhistorii?

Umírání skrze supernovu

Je několik astronomických jevů, které mohly ovlivnit délku lidských životů tehdy i dnes. Kosmické záření z vesmíru je vskutku jedním z hlavních činitelů, které omezují délku života člověka. Podle vědců, hvězda známá jako Vela explodovala před asi 20 000 až 30 000 roky a má největší podíl na smrtelném kosmickém záření, které dnes tiše bombarduje zemi.¹

Supernova je vzácný nebeský jev. Jde o explozi většiny materiálu ve hvězdě. A kdyby nebylo té supernovy Vela, dlouhý život by ve skutečnosti byl možný. Někteří lidé si proto myslí, že potopa se přihodila ve té stejné době, kdy záření ze supernovy zasáhlo Zemi. Z toho však vyplývá, že potopa se musela přihodit daleko spíše v předhistorických dobách. I kdybychom ale nemanipulovali s umístěním potopy do časové stupnice, supernova Vela stejně mohla hrát podstatnou roli.

Tak jak jsem se zmínil v kapitole 10. "Odkud se ta voda vzala", někteří vědci věří, že kolem zeměkoule kdysi existovala vrstva páry nebo ledu, která se během katastrofy při potopě, rozpadla. Pokud taková vrstva kolem zeměkoule opravdu byla, pak jejím úkolem mohla být účinná ochrana proti kosmickému záření! Jinými slovy: lidé, žijící před tou katastrofou ve "skleníku" nebyli vystaveni tomuto věk zkracujícímu kosmickému záření.

Potom, co ta vrstva páry (hydrosféra) spadla na zem v podobě lijáku, začalo být všechno živé tomu záření vystaveno. Zřejmě to ale trvalo několik pokolení, než ty škodlivé vlivy začaly mít trvalé účinky.

Podobným způsobem to mohly být také jiné astronomické jevy, které nejsou zatím ještě plně známy, jež měly vliv na délku lidských životů. Jak jsem již dříve zmínil, starodávné mýty naznačují meteorickou přeháňku - možná od exploze na Saturnu. Pro naše rychlejší stárnutí ale existují také jiní možní činitelé.

Biochemická vysvětlení

Vědci v úsilí o dosažení delších životů objevili, že biochemické mechanismy mohou v některých případech zvýšit životnost o téměř 50 procent.² Dokázaly to pokusy s banánovými muškami a červy. Někteří vědci tudíž věří, že v blízké budoucnosti bude možné manipulovat geny, nebo dokonce i odstranit ty, které způsobují naše stárnutí, a tím prodloužit délku lidského života. Zda mají příliš velký optimismus či ne, se časem ukáže. Během jejich výzkumů ale "náhodou" objevili řadu přijatelných vysvětlení toho, jak mohla délka

Poznámky:

¹ B. Aschenback et al., "Discovery of Explosion Fragments Outside the Vela Supernova Remnant Shock-Wave Boundary", *Nature* 373 (1995), 588. - A.G. Lyne et al., "Very Low Braking Index for the Vela Pulsar", *Nature* 381 (1996), 497-589.

² Simon Melov et al., "Extension of Life Span with Superoxide Dismutase/Catalase Mimetics", *Science* 289 (2000), 1567-69. - Judith Campisi, "Aging, Chromatic, and Food Restriction - Connecting the Dots", *Science* 289 (2000), 2062-63.

lidského života poměrně rychle klesnout z 900 na 120 roků. Následují některé z těch důvodů, nemůžeme se však vyhnout odborným výrazům a komplikovanému jazyku:

Reactive Oxygen Species (ROS) nás pomalu zabíjejí

Teorie stárnutí založená na volných radikálech, je jednou z předních vysvětlení senescence (process stárnutí).³ Když molekula obsahuje nepárový elektron, stane se vysoce reaktivní, protože ten nesdílený elektron agresivně "pátrá" po jiném elektronu, se kterým by se mohl spárovat. Některé volné radikály vytvořené uvnitř buňky, jsou odvozené z molekulárního kyslíku (O₂) a jsou nazývané *Reactive Oxygen Species (ROS)* (*reaktivní kyslíkové druhy*).⁴ Hrají hlavní roli v úbytku energie.

Tyto *reaktivní kyslíkové druhy* poškozují buňky. Při jejich pátrání po jiných nesdílených elektronech, napadají molekuly, které tvoří buněčnou membránu, proteiny a DNA. Jelikož toto poškozování buněk je kumulativní, škoda narůstá. A zrovna tak roste proces stárnutí.⁵ Naše buňky se ale dovedou bránit proti škodě, způsobené volnými radikály. Například enzymy Super Oxide Dismutasy (SOD) a katalasy volné radikály peroxydu vodíku ničí. Také enzymy glutathionu, peroxidasy, vitamíny A, C a E, minerály selén, zinek a mangán (antioxydanty) chrání naše buňky proti útokům volných radikálů, avšak nedostatečně.

Kolektiv farmakologů nedávno předvedl, že účinek stárnutí, způsobený reaktivními kyslíkovými druhy, může být do velké míry zpomalen zvýšením vrozených antioxidačních obran buňky s použitím enzymové mimetiky. Farmakologové použili enzymovou mimetiku na červech, což prodloužilo životnost červů o 44 %.⁶

Výzkumníci byli také schopni prodloužit životnost banánových mušek o asi 40%. Místo použití enzymové mimetiky, manipulovali geny mušek tak, aby produkovaly víc SOD a katalasy pro obranný mechanismus.⁷ SOD a katalasa jsou nezbytné pro naši schopnost bránit se proti stárnutí a nemocem. Pokud lidstvo, ve spojení s vodní katastrofou a drastickou změnou životního prostředí, zažilo pokles úrovně SOD a katalasy, pak by to mohlo vysvětlit naši zkrácenou životnost.

EC přispívají k našemu stárnutí

Výzkumníci také objevili, že výběrové snížení spotřeby potravin (kalorií) o 30% až 70%, může prodloužit délku života až o 40% pro širokou paletu tvorů, od kvasnic po savce⁸ (vegetariánská dieta tudíž může dát delší život, protože spotřeba zeleniny dodává méně kalorií a předchází vstřebávání toxinů, které se nahromadují ve zvířecím mase).

Po léta si vědci mysleli, že kalorické omezení prodlužuje předpokládanou délku života tím, že způsobuje snížení metabolického tempa, které dále vede ke snížení produkce ROS, to jest shora zmíněných reaktivních kyslíkových volných radikálů, které poškozují buňky. Avšak nedávná zkoumání a pokusy s kvasnicemi naznačují, že to prodloužení délky života je následkem jiného

Poznámky:

³ Toren Finkel a Nikki J. Holbrook, "Oxidants, Oxidative Stress and the Biology of Aging", *Nature* 408 (2000), 2390-47.

⁴ Sandeep Raha a Brian H. Robinson, "Mitochondria, Oxygen Free-Radicals, Disease and Ageing", *Trends in Biochemistry* 25 (2000): 502-08.

⁵ Robert Arking, *The Biology of Aging*, 2nd ed. Sunderland, MA: Sinauer Associates, 1998, 398-414.

⁶ Melov et al., 1567-69.

⁷ Raha a Robinson, 502-08.

⁸ Leonard Guarente a Cynthia Kenyon, "Genetic Pathways that Regulate Ageing in Model Organisms", *Nature* 408 (2000), 255-62.

Poznámky:

¹ David Z. Sinclair a Leonard Guarente, "Extrachromosomal rDNA Circles - A Cause of Aging in Yeast", *Cell* 91 (1997), 1033-42.

¹⁰ Su-Ju Lin et al., "Requirements of NAD and SIR2 for Life Span Extension by Calorie Restriction in *Saccharomyces cerevisiae*", *Science* 289 (2000), 2126-28.

¹¹ Sir2 je aktivován když poklesne energetická úroveň buňky, což se přihodí za kaloricky omezujících okolností. Aktivace Sir2 způsobuje smrštění chromosomů a geny v chromosomech jsou ztlumeny. Výsledkem toho poklesne produkce EC a tím je prodloužena délka života kvasnic. Pořádně opotřebovaný úsek DNA produkuje jedovatá EC, která by pak zkrátila předpokládanou délku života. Jelikož ale Sir2 může ztlumit geny v chromosomu, pak ten úsek DNA se tak rychle neopotřebovává. Neprodukuje tudíž tak hodně jedovatých EC a tělo tak rychle nestárne.

¹² Elizabeth Pennisi, "Old Flies May Hold Secrets of Aging", *Science* 290 (2000), 2048. - Blanka Rogina et al., "Extended Life Span Conferred by Contranporter Gene Mutations in *Drosophila*" *Science* 290 (2000), 2137-40.

¹³ Yi-Jyun Lin et al., "Extended Life Span and Stress Resistance in *Drosophila* Mutant *methuselah*", *Science* 282 (1998), 943-46.

¹⁴ Andrea G. Bodnar et al., "Extension of Life-Span by Production of Telomerase into Normal Human Cells", *Science* 279 (1998), 349-52.

biochemického mechanismu. Tento mechanismus není o nic méně komplikovanější, ale tady je v poněkud zjednodušené verzi. Uvnitř chromosomů jsou geny, které kodují DNA. Někdy jsou tyto geny z chromosomu odděleny. Ty oddělené geny vytvářejí samostatné kruhové kusy DNA (nazývané extra chromosomální DNA kruhy, či EC). Ta EC se sama množí a hromadí. Začnou soutěžit s genomem o nezbytné enzymy a jiné buněčné materiály. EC jsou tudíž pro buňky toxická a snižují délku života.⁹

Kolektiv výzkumníků z Massachusetts Institute of Technology nedávno zjistil, že enzym Sir2 do značné míry snižuje hromadění toxických EC v kvasnicích, a tudíž prodlužuje jejich životnost.¹⁰ Jelikož Sir2 se nalézá nejenom v kvasnicích, ale v celé biologické říši, včetně lidstva, je možná jednou z látek, která může předcházet našemu stárnutí.¹¹

Metúšelachův (Matuzalémův) gen

Výzkumníci na universitě v Connecticutu objevili mutaci u banánových mušek, která vyřadí z funkce gen. Ztráta funkce tohoto genu znamená, že organismus nemůže využít energii z jídla tak účinně jak před tím. To omezuje množství dostupné energie a podobně jako v kalorickém omezení, vede k delší životnosti. Výsledkem této mutace se předpokládaná délka života banánových mušek zdvojnásobila.¹²

Ale může to být i opačná reakce. Mutace jediného genu spojená s potopou, mohla vést ke kratší délce života. Výzkumníci ve skutečnosti totiž nedávno objevili jiný gen, patřičně nazvaný Metúšelachův gen. Pokusy byly opět prováděny na banánových muškách. Je zajímavé, že mnoho organismů je zdánlivě geneticky naprogramováno na zrychlování úmrtnosti. Předpokládaná délka života banánových mušek je velmi krátká. Nedávno ale vědci objevili genovou mutaci, která vede k prodloužení života. Úplná funkce tohoto Metúšelachova genu nebyla ještě objevena, ale ukázalo se, že jeho mutování prodloužilo předpokládanou délku života.¹³

Chromosomové poruchy

Lidé mají 23 párů chromosomů. Jeden člen toho páru pochází z matky a ten druhý z otce. Před každým rozdělením buňky se chromosom duplikuje a po rozdělení jsou původní chromosom a jeho duplikát od sebe odděleni.

Ve spojení s dělením buněk a kopírováním DNA má určitou funkci telomerasa. Je to enzymový soubor, který udržuje tak zvané telomery, což jsou zakončení na úsecích DNA

v chromosomech. Bez dostatečné činnosti telomerasy se při každém rozdělení buňky zkracují. A když tím nakonec telomery zmizí, chromosomy ztratí svou stabilitu, což ohrožuje replikační schopnost buňky, a to vede ke stárnutí.

Činnost telomerasy je tudíž důležitá. Výzkumníkům se podařilo zvýšit předpokládanou délku života tím, že zavedli telomerasu do kultivovaných lidských buněk s ochuzenou

činností telomerů. ¹⁴ To vede člověka k doměnce, zda se činnost telomerasy v lidském těle drasticky nesnížila ve spojení s potopou, čímž by se zrychlil proces stárnutí.

Velikost genomu

Vědci z university v Glasgow, Velká Británie¹⁵, nedávno odhalili značný vztah mezi velikostí genomu¹⁶ a délkou života. Výraz genom označuje celkovou skladbu DNA v organismu. Vědci z Glasgow pozorovali 67 druhů ptáků a zjistili, že větší genomy směřují k delšímu životu. Lidé mají velký genom - tři miliardy základových párů (genetických písmen) - avšak jen 28 000 až 120 000 genů. To znamená, že nekódující DNA tvoří zhruba 97% lidského genomu. Jinými slovy, máme širší potenciál než co současně využíváme. A člověk se může dohadovat, zda to využití našeho potenciálu v předhistorických dobách nebylo lepší.

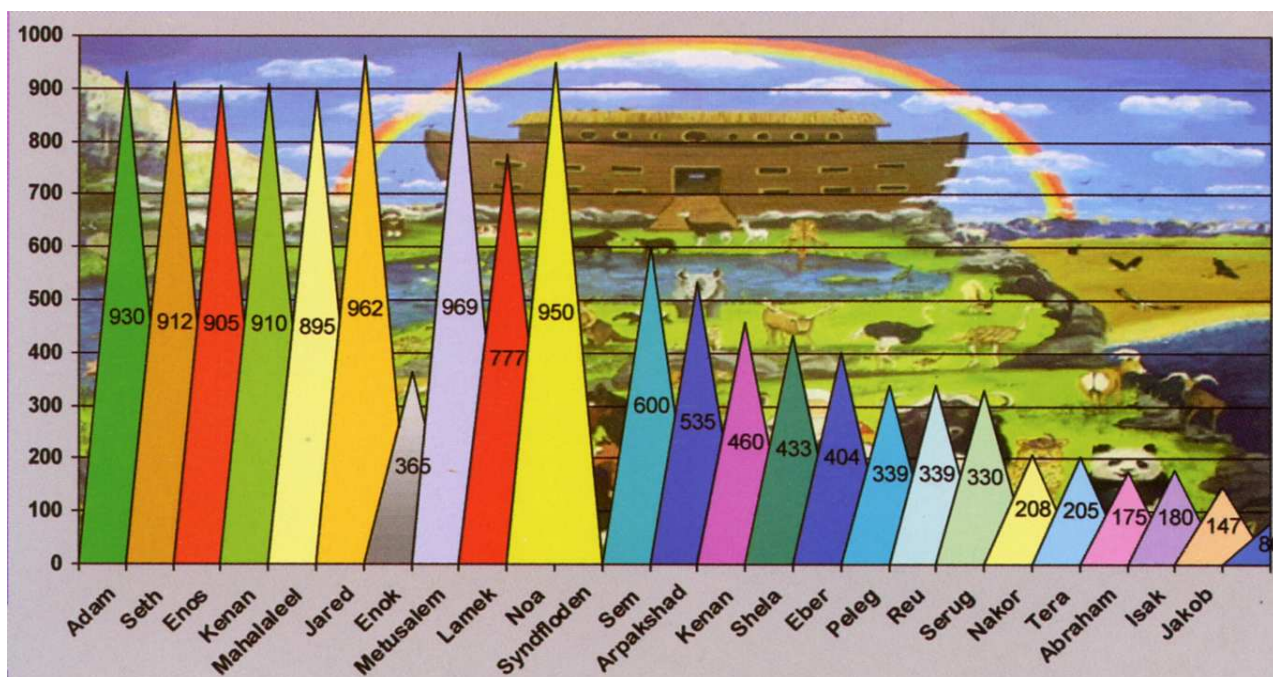
Výzkumníci jsou na prahu dalších významných objevů v chápání endokrinologie a hormonální kontroly stárnutí, zrovna tak jak v dekódování Wernerova syndromu (porucha vedoucí k předčasnému stárnutí). Také jak zmíněno v kapitole 9., snížené množství kyslíku v atmosféře po potopě mohlo lidem způsobit ztrátu poloviny mozkových buněk během šesti týdnů po narození. A tak je možné připustit celou řadu důvodů, proč první lidé žili déle a byli větší (a bystřejší) než jsme my dnes.

Lidé před potopou zřejmě žili stovky let. Po potopě se délka života soustavně snižovala. Fakt, že ta první pokolení žila poměrně déle, naznačuje kumulativní vliv. Přehled je založen na překladu řecké Septuaginty, která se zmiňuje také o Arpakšádově synu Kainanovi. Kainan není zmíněn v pozdějším Masoretském textu, na kterém je založena většina překladů bible. Také Lukáš se ale zmiňuje o Kainanovi (Lukáš 3:36), což naznačuje, že Ježíš a jeho současníci používali text, který tvořil základ pro Septuagintu zhruba 300 př.n.l.

Poznámky:

¹⁵ Pat Monaghan a Neil B. Metcalfe, "Genome Size and Longevity", Trends in Genetics 16 (2000), 331-32.

¹⁶ Slovo genom označuje plný charakter DNA daného organismu. Genomy zahrnují geny (které dekódují informaci potřebnou k výrobě proteinů v buňce), RNA (která staví molekuly) a nekódovanou DNA.

Věčerní pohled z hradu Isaac Pacha, ze kterého mohli po sobě následující vladaři kontrolovat Hedvábnou silnici z Evropy do mystického Východu.

Dole v údolí před hradem nalézáte Dogubayazit, nejvýchodnější město v Turecku. Před méně než sto lety se to město rozprostíralo kolem hradu v horách, ale nyní leží blízko nové silnice táhnoucí se údolím do Iránu. "Údolí osmi" je situováno mezi horami v pozadí. Hora Ararat je napravo a na této fotce ji nelze vidět.

Kapitola 12

Lid araratských hor

Za hradem Isaac Pasha, který stojí na východní straně s vyhlídkou na velkolepé údolí a dvě hory Ararat, stojí ještě starší hrad. Je většinou vytesán do skály, a někteří z nás se plazí nahoru po strmých schodech do jeskyň.

Jeskyňě vytesané do skalních stěn, jako jsou tyto, lze najít na různých jiných místech ve východním Turecku, kde žili Hurriáni před alespoň 4000 roky. Pokud věříme příběhu o Noemovi, pak by se tam usadili právě po tom, co archa uvázla na těchto horách.

Hurriáni jsou tou nejstarší lidskou skupinou, kterou archeologové v těchto horách vypátrali a našli známky. Možná ale bude brzy objevena ještě starší a mladší kultura. Každopádně, pozůstatky hrobů a tmavých skvrn po zříceninách byly nalezeny v horách kolem předmětu tvaru lodě. Ty hroby nebyly dosud datovány, ale jak uvidíte v pozdější kapitole, možná jde o legendární město Naxuan či Mešu.

Metsamor

Předměty z velmi dávné kultury byly také nalezeny v údolí Ararat v Arménii na severní straně řeky Arax. To je tak zvaný Metsamorský nález, odhalený blízko nukleární elektrárny nesoucí stejné jméno, která dodává Arménii přibližně 40% její spotřeby elektřiny.

Přibližně 29 km jak od hory Ararat, tak od předmětu tvaru lodě najdete jeskynní hrad, pravděpodobně datován zpět do doby Hurriánů - několik století po Noemovi.

Poznámky:

¹ "Kurdové... jsou potomky dvou velkých rasových skupin: Předariánského lidu, jako Gutiánů, Lulluiánů, Khurriánů, Kassiteů atd, a indo-evropského lidu, ze kterého jsou nejznámější Médové. Ten dříveji jmenovaný lid předariánský, který mluvil dosud neznámou jazykovou skupinou obecně nazvanou asiatická či kavkazská, se objevil od třetího tisíciletí př.n.l. a zůstal do prvního tisíciletí př.n.l., zatím co imigrace Médů a jiného indo-evropského lidu začala od ranného druhého tisíciletí př.n.l.". Podle starodávné historie Kurdistánu od islámské skupiny v Kurdistánu/Iráku – viz <http://www.komall.org/httpdocs/e-kurdistan/e-ancientkurdhist.htm>

² Akhenaten's World - www.geocities.com/Athens/Acropolis/7987/hurria_1.html praví: "Hurriánská jména osob a míst se poprvé objevují v mesopotamských zápisech z pozdního třetího tisíciletí. Zjevují, že oblast východně od řeky Tygridu, sahající do Zagorských hor, byla hurriánským domovem".

³ Kniha Jašerova 30:28 a 31:65.

⁴ Řeka Khabur je 320 km dlouhá. Pramení v jihovýchodním Turecku, plyne všeobecně na jih přes severovýchodní Syrii a vtéká do řeky Eufratu blízko Dayr a Zawru. Údolí Khaburu, které má nyní kolem 1,6 milionů hektarů orné půdy, je hlavní oblastí Syrie na produkci obilí. Ve starodávných dobách byla Khabur známa jako Habor. Podél jejích břehů v Gozanu byli usazeni izraelští zajatci ze Samaří v 8. století př.n.l. (2. Královská 17:6; 18:11) http://www.geocities.com/Athens/Acropolis/7987/mitann_1.html

Ten nejstarší Metsamor byl střediskem dolování kovů a astronomie. Lidé tu prý žili už odedávna okolo 5000 př.n.l. až do 17. století. Už 2000 let před Babyloňany tu lidé postavili hvězdnou observatoř (podobnou jako Stonehenge v Anglii), která jim umožnila vytvoření dvanáctiměsíčního kalendáře. Existují také náznaky toho, že tam byl znám zvěrokruh ještě před tím, než se ukázal v Mezopotámii.

Staré město pokrývá plochu přibližně 10 hektarů, zatím co sousední město pokrývalo plochu okolo 100 hektarů. Ke konci Doby železné byl Metsamor možná jedním z největších měst na světě, někteří odhadují počet jeho obyvatel na 50 tisíc. Metsamorské vykopávky možná vrhnou světlo na ty první dny tady na horách. Prozatím můžeme považovat Hurriány za nejstarší lidskou skupinu.

Hurriáni - "Velikáni"

Slovo Hurrián může znamenat "vysoký" nebo "šlechtný". Podle jiného překladu to je "člověk, kteří bydlí v jeskyních". Hurriáni se také mohou psát "Khurriáni - což nám může připomínat Kurdy, kteří se v té oblasti nacházejí. Možná tam byli po celou tu dobu. Samotní Kurdové v Iráku tvrdí, že pochází, kromě jiných, z Khurriánů.¹

Nevíme, odkud Hurriáni pocházejí, avšak tu první zmínku o nich nacházíme na konci třetího tisíciletí v Mesopotámii - před více než 4000 roky. Z toho starodávného nálezu je zjevné, že domovinou Hurriánů byla oblast východně od řeky Tygris v Zagorských horách.² Ty hory jsou hned na jih od Araratu. Království Hurriánů se nazývalo Hurri.

Hurriáni jdou na západ

Od třetího tisíciletí před Kristem se Hurriáni rozšířili na jihozápadě v oblasti kolem jezera Van. Malé skupinky také žily v severní Mezopotámii kolem řeky Eufratu. Kolem 1700 až 1500 př.n.l. vpadli do Mezopotámie a východní Anatolie v Turecku. Odtud jich určitý počet pokračoval cestou do současné Sýrie a Izraele.

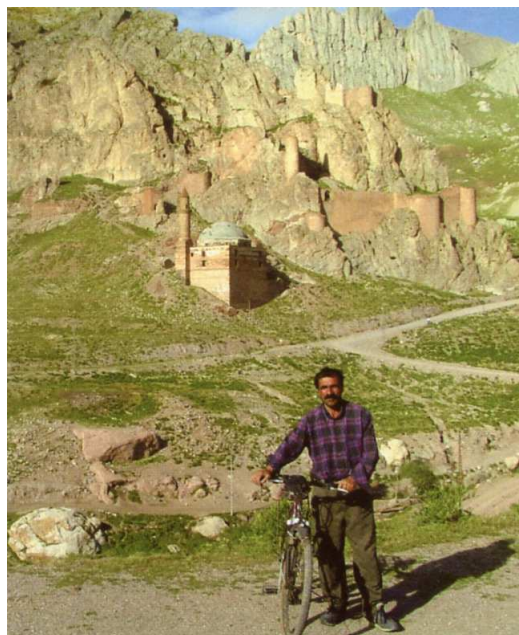
Většina krajiny mezi těmi dvěma řekami byla v tehdejší době pod Emorejci v babylonském království, které centralizovalo moc a zařídilo systém zákona a pořádku (Hammurabiho sbírka zákonů). Avšak kolem roku 1600 př.n.l. toto království v severním Turecku vydrancovali Chetejci, sousední lid, který se Hurriánům podobal.

Hurriáni byli s největší pravděpodobností Indo-Evropané podle jmen jejich králů a věcí jako například válečných vozů, které jsou indo-evropského původu. Uctívali bohy, jako Mithru a Varunu, spojené s Ariánci v Iránu a Indii. Hurriáni uctívali také některé stejné bohy jako sousedící Chetejci, kteří přebývali více na západ v Turecku. Používali některá stejná jména a měli některé stejné mýty. Také Chetejci byli Indo-Evropané. Hurriáni časem

začali používat smíšené mezopotamské náboženství a kulturu, mluvili babylonsky a užívali mezopotamský systém písma, když zaznamenávali svůj vlastní jazyk na hliněné tabulky. Přesto, že bylo nalezeno mnoho textů napsaných v hurriánském jazyce, ten jazyk nebyl prozatím dešifrován.

Hurriáni jsou také v bibli

V Genesis kapitole 36. Chorejec Sír a jeho kmen jsou nazváni Chorejci (Hurriáni). Seírské hory, což byla drsná horská krajina jižně od Mrtvého moře, jsou po něm pojmenovány. Ezau a jeho synové to území dobyli a Ezau nechal své dcery za manželky seírským pohlavárům.³ Země v jižní oblasti dnešního Izraele a Jordánu byla později pojmenována Edom (po Ezauovi). Ezau žil pravděpodobně mezi zhruba 2145-1995 př.n.l. (viz kap. 13). Tito *Chorejci* možná byli někteří z těch stejných Hurriánů, kteří se rozšířili od Araratu a Zagroských hor až do Syrie a Izraele.

Hrad Eski Beyazit, vestavěný do Araratských hor, je datován zpátky přinejmenším do civilizace Urartu (zhruba 800 př.n.l.) a byl předchůdce města Dogubayazit. Předtím tam možná existoval ještě starší jeskynní hrad.

Království Mitanni

Jak tak čas plynul, Hurriáni se stali hlavní mocností a kolem 1550-1250 př.n.l. král *Sudarna I.* založil hurriánské království *Mitanni*. Jeho hlavní město bylo *Wašukanni* u řeky Khabur⁴ (je to velký přítok do Eufratu v severní Syrii).

To království existovalo ve stejném čase, kdy téměř neznámý lid z východu, Cassitové, vpadli do Babylonu a tam vládli od 1530-1170 př.n.l. Byli také Indo-Evropané jako Hurriáni a Chetejci. Můžeme tedy vidět, že Jefetovi potomci získali nadvládu a moc nad celou touto oblastí po vládě Chámových a později Šémových synů. Hurriáni časem vládli nad veškerou horní Mezopotámií.

V roce 1475 př.n.l. egyptský král Tuthmosis III. znovu dobyl Syrii, avšak hurriánský král chtěl získat mír prostřednictvím manželství s egyptskými princeznami. Později bylo království Mitanni napadeno na dvou frontách Chetejci a Asyřany, a později kolem roku 1270 př.n.l. bylo násilně připojeno k Asyrské říši. Přežila jen jediná hurriánská pevnost v Araratských horách. Nicméně, Hurriáni byli po Noemovi jedním z prvních obyvatel této oblasti.

Toulali se na východě

Většina starodávné známé historie světa pochází z Mezopotamie. Podle Mojžíše to je oblast, do které lidé šli po potopě. Zřejmě putovali podél řek do nížiny na jihozápadě, neboť tam Genesis v kapitole 11,2 pokračuje ve vyprávění o tom, co se stalo po potopě: "Když táhli *na východ*, našli v zemi Šineáru pláň a usadili se tam" (ČEP). Avšak většina překladů

uvádí, že táhli "z východu", protože jinak by neskončili v Mezopotámii, ale v Iránu. (Viz Bible kralická, KJV, NRSV atd.). Anglický překlad *Today's English Version* píše: "tak jak se toulali po východě, našli v Babylonii pláň a usadili se tam".

Podle knihy proroka Daniela, kapitola 1. verš 2., pláň Šineáru a pozdější Babylonie byly jedno a totéž. Šineár byla země mezi řekami Efratem a Tygridem. Lze si lehce představit, že Šineár je semitická verze jména Sumer.⁵ Sumer je tou první "zemí" známou v té oblasti mezi dvěma řekami. Každopádně to byla jedna z prvních civilizací na zeměkouli z období kolem 3000 př.n.l. Existují také známky výskytu ještě starších obyvatel, jako civilizace Ubaid, která musela žít před potopou.

Sumer je normálně umístěn do té nejjižnější části Iráku, ale je možné, že Sumer (Šineár) se rozkládal v celé oblasti mezi těmi dvěma řekami, dokud nepovstala nová střediska moci Babylon a Akkad. Ve skutečnosti existuje oblast nazvaná Cinar (Šineár), která je situována až v severní Mezopotámii (dnešní jižní Turecko), a která tam je dokonce i dnes označována na dopravních značkách.

Pokud tato oblast je tím biblickým Šineárem, pak "na východ" lze chápat tak, že Efrates se otáčí na východ právě po tom, co řeka stekla s hor. Také tam je pláň.

Popletení mezi východem a západem lze vysvětlit tím, že hebrejské slovo pro východ v podstatě znamená "vpředu". To proto, že v té době východ slunce byl považován za bod, ze kterého člověk rozlišoval pravou a levou stranu. Hebrejský text je následovný: "A když táhli ze 'vpředu', našli ploché údolí v zemi Šineáru a tam žili".⁶ V řecké verzi Septuaginty LXX je udáno "z vycházení" (slunce).

Mezopotámie

Oblasti mezi řekami Efrates a Tygris se nazývají Sumer, Akkad, Babylonie, Kaldej a Mezopotámie. Mezi těmi dvěma řekami, v současné době v Turecku, Sýrii a Iráku, zuřily po další dva tisíce let krvavé války o vládu nad Středním východem.

Podle bible všechny tyto etnické skupiny původně přišly z Araratských hor. Zpočátku všichni mluvili stejným jazykem, avšak v pátém pokolení nastal jazykový zmatek a lid se rozešel. To se přihodilo ve spojení s velkou věží nazvanou Babylonská věž, která byla podle bible postavena na pláni Šineáru. A to je tam, kde byly nalezeny pozůstatky poschoďových, pyramidám podobných věží, nazvaných zigguraty. Některé z nich by mohly být tou biblickou věží. Mohla by jí ale také být chrámová věž v Etemenanki, severně od Baghdádu, kterou Kaldejci později obnovili pod vládami krále Babylonu Nabopolassarem a jeho synem Nebukadnesarem II.

Poznámky:

⁵ Aril Edvardsen zastává stejnou teorii v jeho čtyřsvazkové sérii o "Autostrada of the Sun God"

⁶ A tak bylo jak cestovali z východu, našli ploché údolí v zemi Šineárské. A tam žili" (meziřádková bible od J.P. Green, Sr.)

Co se stalo v Araratských horách?

Bible jasně neprohlašuje, kdo zůstal v Araratských horách. Místo toho sleduje ty, kteří cestovali dolů do Mezopotámie. Byli to někteří z Chámových potomků. Pak sleduje semitského Abrahámma, který žil v Ur, ale cestoval do dnešního Izraele, s odbočkou do Egypta, kromě jiných míst. Později se vrátíme k jednomu z těch potomků, jmenovitě Gilgamešovi, který žil v Sumeru.

Nejbližší odpověď na otázku kdo se v těch horách usadil je, že to byli synové Joktánovi. Je o nich napsáno, že žili v horách východu, od Meše do Sefaru (později se blíže podíváme na teorii Davida Deala, že Meša leží v Araratských horách a že Meša a Nazuan jsou jedno a to stejné místo - blízko předmětu tvaru lodě).

Synové Joktánovi jsou pátým pokolením po Šémovi, nejstarším synovi Noeho. Joktánův bratr se jmenoval *Peleg*, "neboť za jeho dnů byla země rozčleněna; a jméno jeho bratra bylo Joktán" (Genesis 10:25). Podle bible se z tohoto místa lidé začali toulat do různých směrů, což se určitě vztahuje na události té stejné doby, spojené s Babylonskou věží v Mezopotámii.

Svět rozdělen na tři

Pokud vezmeme v úvahu jiné, méně spolehlivé prameny, jako je kniha Jašerova⁷, pak Noe rozdělil svět mezi jeho tři syny následujícím způsobem: Potomci Šéma dostali Střední východ a Východ. Jefetovi dal Evropu a možná Rusko západně od řeky Donu, zrovna tak jak "vzdálené ostrovy". Chám dostal Jemen, Egypt a zbytek Afriky.⁸

Na světě bylo dost místa na růst. Jejich potomci se mohli prostě rozejít do tří různých směrů, avšak místo toho se jich zřejmě většina přemístila do Mezopotámie a brzy začali mezi sebou bojovat. Chámův syn Kanaan začal tím, že uchvátil zemi Kanaanskou (Libanon a Izrael), která náležela synům Šémovým. Někteří také odcestovali do Egypta a usadili se podél Nilu, zatímco jiní šli do Indie a vybudovali nové civilizace kolem řeky Indu. Tyto dvě civilizace se začaly vytvářet kolem roku 3000 př.n.l., ale to je o něčem jiném.⁹

Tím prvním vládcem v Mezopotámii byl Chámův vnuk Nimrod. Po staletí jeho linie nadále drancovala Asyřany a Babyloňany (obojí lid byli Semité, to jest rodinného původu ze Šéma) a později Chetejce a Hurriány, obojí byli Indo-Evropané (potomci Jefetovi). Místo, aby každý žil ve své zemi, cestují sem a tam, a mezi tím se snaží jeden druhého vydrancovat a ovládat.

Podle knihy Jašerovy, Šém zůstal s Noemem. A jelikož některá pojmenování míst tam v horách se podobají jménům Joktanových synů, můžeme si představit, že Semité byli prvními obyvateli, kteří žili v Araratských horách.

Poznámky:

⁷ Jedná se o židovský text nalezený ve Středověku, který má stejný název jako kniha, na kterou se bible dvakrát odvolává. Byla vydána v hebrejštině r. 1625 (možná 1613) a potom přeložena a v menším množství vydána v Krakově, Praze, Frankfurtu, Konstantinopoli (Istanbulu), Amsterdamu a Kalkatě. Později v angličtině v roce 1839 v USA. Není jisté, zda je tento pramen hodnověrný.

⁸ Také v "Edda", napsané islandským historikem Snorre Sturlasonem (přibližně 1200 n.l.), je země popsána jako tři pevniny: Afrika, Evropa a Asie. Sturlason píše: "Blízko středu světa byl postaven velmi seriózní dům a hostinec, nazvaný Troj - to co nazýváme 'Turkzemě'". V roce 1870 archeolog Schliemann našel zříceniny Troje v Turecku!

Podle místní tradice největší jezero Turecka, jezero Van, tady vyfotografováno NASA Land Satelitem v září 1984, prý zahrnovalo rajsskou zahradu.

Podle jiné teorie, někteří z Jefetových potomků zůstali v horách. Arménci, kteří byli v té oblasti po tisíce let, tvrdí, že jsou potomky Haiga, který byl synem Togarmaa (Genesis 10:3). Togarma byl synem Gomera tedy vnukem Jefeta - Šémova bratra. A když se podíváme na ten první známý lid, který archeologové spojili s touto oblastí, vidíme indo-evropský lid, dříve zmíněné Hurriány.

Dále k jezeru Van

Po nějakém tom čase stráveném ve stínu hory Araratu, cestujeme nyní dále na jih. Sledujeme klikatý horský terén dolů k největšímu jezeru v Turecku, jezeru Van. Je to obrovské jezero, které, jako Loch Ness, má svou vlastní nestvůru, právě tak jako unikátní odrůdu bílých koček, tureckých Van koček, o kterých se říká, že na rozdíl od většiny jiných koček, rády plavou. Jsou také známy jejich dvěma odlišně zbarvenými očima.

Jezero Van je situováno 1720 m nad mořem. V nejširším místě má 119 km a pokrývá plochu 3713 km². Má slanou vodu, neboť z tohoto vysoko situovaného jezera není žádný odtok.

Podle místních lidových pověstí, rajskou zahradu lze najít na dně jezera Van, avšak není známo, že by se tam někdo potápěl, aby ten skrytý poklad vypátral. Zdá se, že jej něco skrývá, pokud je pozůstatostí z potopy. To je velmi vzrušující výzva pro potápěče.

Na jihovýchodním břehu jezera Van leží hlavní město té provincie, jmenuje se také Van. Nedaleko města Vanu se nalézá starodávný hrad, který je víceméně vytesán do skály. Pochází ze starodávného Urartského království, které povstalo kolem roku 1300 př.n.l. a trvalo až do roku 584 př.n.l., kdy Médeové konečně porazili Urartu a zničili jeho hlavní město, o což se pokoušeli po staletí předtím Asyřané.

Urartské království

Urartu byl pravděpodobně ten stejný lid jako Hurriáni po jejich pádu. Ať už je tomu jakkoliv, existovala mezi nimi jakási spojitost. Asyřané vládli nad většinou malých království v té oblasti, avšak lid Urartu se protlačil na východ, když Aramejci donutili Asyřany k ústupu ze Syrie (1078-977 př.n.l.).¹⁰

Zhruba od 850-584 př.n.l. Urartské království mělo své centrum v Tušpě, o trochu víc na západ od města Vanu na jezeře Van, několik set kilometrů jižně od hory Araratu. Urartu často válčili s Asyřany. Šalmeneser III. porážel jednoho urartského krále za druhým, avšak urartský král Menua (zhruba 800 př.n.l.) časem získal vládu nad celou vysočinou. Urartu později přesunuli své hlavní město dále na východ do Erebuni (celou cestu kolem dnešního Jerevanu až do Arménie) a pod králem Sarduriem II. (764-735) se roztáhli jihozápadně až k severním hranicím Sýrie. Zdá se ale, že se roztáhli příliš moc. Další rok, 743 př.n.l., nechvalně známý asyrský vladař Tiglath-Pileser III. zatlačil Urartu zpátky a získal vládu nad severní Sýrií.

Poznámky:

⁹ Ten první egyptský král, Skorpion, je datován kolem 3100 př.n.l., avšak seznam králů je sestaven na slabém základě. Civilizace Indus je tou nejranější známou civilizací v jižní Asii. Kvetla od 2600 do 1800 př.n.l., avšak existují známky ještě starších sídlišť - možná před potopou.

¹⁰ Aramejci jsou rodem po Aramovi, jedním ze Šémových synů. Žili v Syrii, která je často nazývána Aram.

¹¹ Genesis 8:4

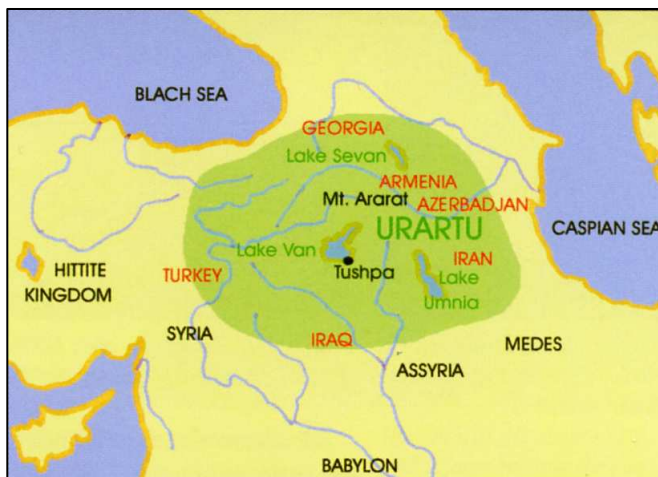
¹² 2Královská 19:37

¹³ Isaiáš 37:38

¹⁴ Jeremiáš 51:27

O osm let později Asyřané opět napadli Urartské království a zabrali obě jak Urmii, ležící na velkém jezeře téhož jména v Iránu, tak okupované Tušpu na jezeře Van, ale nebyli schopni dobýt celé Urartské království. V roce 714 př.n.l. nový asyrský vladař, *Sargon II.*, napadl urartského krále Rusa I. (735-714př.n.l.) a porazil jeho armádu.

Urartu se ale opět zmobilizovali a nahromadili dostatek síly na to, aby je nikdo nedobyl až do roku 584 př.n.l., kdy je dobyli Médové na jihovýchodě v dnešním Iránu. Zničili hlavní město a od té doby Urartu zmizelo jako etnická skupina toho jména. Možná byli později přivedeni znovu k životu pod jménem Kaldejci.

Urartská civilizace existovala od zhruba 1300 do 584 př.n.l. a jejím centrem bylo většinou Tušpa na jezeře Van. Pokrývala Araratské pohoří a někdy celý severní Irán, dnešní východní Turecko a Arménii, zrovna tak jak části Gruzie a Azerbajdžánu.

Archa uvízla na Urartských horách

Urartu je mnohokrát v bibli jmenováno. První zmínka je ve spojení s uvíznutím archy "na horách Araratu".¹¹ Ve skutečnosti by to mělo znít "na horách Urartu", neboť není žádné pochyby, že tento biblický verš se vztahuje na Urartské království. Tak se ta oblast jmenovala v době, když Mojžíš tu zprávu napsal.

Další zmínka o Urartu je v bibli ve 2. Královské, kde je řečeno, že Asyrský král Sancherib byl zavražděn svými syny Adramelekem a Sareserem přitom, jak se modlil ve svém chrámu. "... a unikli do země Araratu. Po něm se stal králem jeho syn Esarchadon".¹² Araratské hory byly dobrým místem na skrývání. To se stalo kolem roku 681 př.n.l., zatím co urartský král Rusa I. stavěl nové hlavní město poblíž jezera Van.

Tu zprávu také popisuje prorok Izaiáš.¹³ V každém případě tam jsou ty stejné souhlásky RRT (aRaRaT; uRaRTu), které jsou také použité ve vyprávění o arše. V mnoha překladech bible je ale země Ararat přeložena jako Arménie (angl.překlad KJV), protože ta později tu oblast zahrnula.

Urartský útok proti Nebúkadnesarovi II.

Také prorok Jeremiáš jmenuje Urartu, když kolem roku 600 př.n.l. prorokoval, že světová moc Babylónie bude zničena. Jmenuje tři království, která ji napadnou: "Vztyčte v zemi korouhev, zatrubte mezi pronárody na polnici, posvěťte proti němu k boji pronárody, svolajte proti němu království *Ararat, Miní a Aškenaz*".¹⁴

Útok přišel v roce 539 př.n.l., když se Peršané spojili s Médy a jinými kmeny v Iránu a východním Turecku, aby napadli Babylónii. Mezi těmi kmeny byly *Urartu*, *Miní* (království Mannai jižně od jezera Urmia v Iránu), a *Aškenaz*¹⁵, což byla asi Scythiánská rasa¹⁶ mezi Černým mořem a Kaspickým mořem, za araratskou oblastí. Toto spojenectví zničilo novou

Dopravní značka v jižním Turecku označuje silnici vedoucí do Cinaru (Šinaru?)

Někteří lidé spojují kopec zřícenin v Cinaru v jižním Turecku s Babylonskou věží. Většina lidí ale věří, že věž byla situována blízko Baghdádu.

Babylonskou říši, kterou kontrolovali Kaldejci od roku 612 do 539 př.n.l. s vladaři jako byl Nabopolasar, Nebúkadnesar II. nebo Nabonid na jejím trůně. Noví perští regenti, kteří se ujali vlády po pádu Novobabylonské říše, vlastně dovolili židovským vyhnancům, aby se vrátili domů. Tím se Izaiášovo i Jeremiášovo proroctví vyplnilo.

Kdo byli Kaldejci?

Od jezera Van jedeme na západ do Diabaktiru, měděného města. Sestoupili jsme nyní s hor a přejíždíme přes rozlehlou rovinu. Krajina je plochá jako placka, narušená jen malými vyvýšeninami na místech, kde kdysi ležela menší města. Zatímco překračujeme řeku Tigris, Elin Berglundová mi vypráví její teorii o Kaldejcích, kteří v roce 612 př.n.l. získali vládu nad Babylonem. Ona věří, že Kaldejci sem přišli z Araratských hor.

"Víš, bible mluví o Uru v Kaldeji jako o Abrahámově rodišti", říká a pokračuje: "Většina lidí dnes věří, že Abrahámovo rodiště je Ur, které bylo nalezeno a vykopáno v jižním Iráku. Proto se také domnívají, že Kaldej je situována dole v Babylonu, kde vládl Nebúkadnesar II.

Kaldejci ale původně přišli odsud, kde se právě nacházíme". Tak tomu věří Elin a předkládá následující svědectví: "Po Nebúkadnesarovi později vládl Nabonid, poslední babylonský král, který spoluvládl se synem Belšasarem. On a jeho matka pocházeli z Háranu, který se nalézal tady v Turecku. Dokazují to rytiny, nalezené zhruba 80 až 100 metrů jižně od naleziště Bábelu. Nabonid uctíval boha měsíce Sina, což byl bůh známý v Háranu.

Jiná rytina v Argitisu blízko jezera Vanu má nápis: "Toto je kořist z měst, kterou jsem získal pro lidi z Khaldisu během jednoho roku... Khaldisovi, tomu dárci, Khaldisům, svrchovaným dárčům, dětem Khaldisa všemohoucího..."¹⁷ Eli vysvětluje: "Caldiané či Khaldiané byl výraz používaný k označení lidí, kteří provozovali Khaldis, systém sedmdesáti devíti nebeských bohů, s bohem měsíce Sinem v jejich středu". Řekové přizpůsobili části toho systému božstev v Pantheonu. Také v Římě stojí Pantheon, který postavili se stropem otevřeným směrem k bohům.

Kaldejští vladaři v Babylonu možná přišli z horské krajiny na severu, když v roce 612 př.n.l. vpadli do Mezopotámie. To se stalo přibližně v tu stejnou dobu, kdy se Arménce přesunuli do hor, což možná naznačuje, že Kaldejci ty hory opustili.

Poznámky:

¹⁵ Aškenazský lid byli pojmenováni po Jefetově vnuku.

¹⁶ Podle židovského historika Josefa Flavia, Scythiáni byli tentýž lid, který bible nazývá Magog, obvykle považován za Rusy. Josefus píše v *Antiquities*, p. 1123, že: "Magog založil Magogiany, tak po něm pojmenované, ale které Řekové nazývali Scythiáni".

¹⁷ www.fact-index.com/k/kh/khaldis.html

¹⁸ Genesis 11:31 "I vzal Terach svého syna Abrama a vnuka Lota, syna Háranova, a snachu Sáráj, manželku svého syna Abrama, a vyšli spolu z Kaldejského Uru. Cestou do země kenaanské přišli do Háranu a usadili se tam".

Háran, Abrahámovo město

Později dorazíme k Háranu, které leží blízko Syrských hranic. Tam se Abraham uchýlil po tom, co odešel z Uru. To jméno je odvozeno od Abrahamova nejstaršího bratra Hárana. Také Laban, Rebeka, Ráchel a Lea¹⁸ z toho místa pocházeli. Dnes je Háran jen větší vesnicí, ale kdysi to bývalo hlavní město, které jako takové ustanovil assyrský král. Háran byl strategicky situován u řeky Balikhu, která vtéká do Eufratu a město také leží na silnici mezi Ninivem a Karkemišem.

Vyšli jsme si pěšky za město a spatřili zříceniny university, kterou zničila řecká armáda Alexandra Velikého, když převzal vládu nad Perskou říší. Kráčíme kolem velkého, vydlážděného nádvoří, obklopeného troskami zdí se studnou uprostřed a se stovkami vytesaných kamenů a sloupů, které byly také zničeny.

Elin pokračuje: "Podle mé teorie tuto školu založil Abraham". Odvolává se na Abrahamovu návštěvu starého Noeho v knize Jašerově, aby získal moudrost od něho a z hvězd. Ať už tomu tak bylo či ne, škola, tato asi první univerzita na světě, tu byla založena kolem roku 2000 př.n.l. a měla styky s Egyptem. Astrologie se zvrhla na uctívání model, podobně jak tomu bylo ve zbytku Assyrského a Babylonského království.

Město se přizpůsobilo Peršanům a jejich náboženství během pozdější perských válek s Řeky od 6. do 4. století př.n.l. a také po tom, co Alexander Veliký dobyl město pro svou Řeckou říši.

Když se Římská říše stala křesťanskou, pohanští filozofové z Říma a Athén utekli na východ a v Háranu založili novou Platonickou akademii, ve které byla smíchána starodávná Kaldejská pohanština s novějšími římskými náboženskými formami. V 6. století n.l. do té oblasti přišel Islám a pod kalifem Umarem II. byla založena islámská universita. Kalif ponechal pokračovat profesory v jejich práci. Oni si ponechali své pohanské názory z minulosti a tak jak před tím, přežili také tuto změnu nadvlády. Avšak před muslimy udržovali své okultní vědomosti v tajnosti. Křižáci tu postavili hrad, který stále ještě stojí na jednom vrcholku nad městem. Bylo tam jedno ze středisek na uctívání boha měsíce ve městě. Na druhém vrcholku je mešita.

Domy v Háranu jsou až 3,7 m vysoké a postavené z jílu. Jejich účelem bylo chránit dům před venkovní teplotou. Teplota tu dosahuje až 55° C a tudíž není divu, že uctívali měsícem osvětlené noci...

Zhruba jeden a tři čtvrtě kilometru od hradu je kopec. Na cestě procházíme dvěma bránami, které označují vchod do "Domu Aranova", což byla rodina Sáraje. V této kapitole jsem se dříve zmínili o Aramejcích. Rodem pocházeli od Noemova vnuka Arama, který byl synem

Háran bylo Abrahamovo město a později se stalo střediskem uctívání boha měsíce Sina - známého také jako Nanna. Uctívali Noeho manželiku Na'amu? Háran bylo v jisté době hlavní město Assyrského království. Byli tu také Řekové a křižácký hrad v pozadí vypráví svou historku o jiné důležité éře s Háranem jako střediskem.

Alexander Veliký je tady nazván Alxander Krutý. Mezi jinými zničil Háranskou universitu - možná tu první na světě.

Jákobova studna. Lidé v Háraniu určitě ví, kde se Jákob z bible setkal s Ráchel. Bylo to právě tady u studny, kam všichni obyvatelé Háraniu chodili až do nedávna pro vodu.

Šémovým. Původním jazykem Aramejců byla *hurriánština*, ale později měli svůj vlastní jazyk *aramejštinu*, podle znalců jazyků vyvinutou pod vlivem akkadštiny (a nebo to možná ovlivnila Babylonská věž?). Každopádně, aramejšтина se později stala tím nejpoužívanějším obchodním jazykem Středního východu a vysunula z vedoucí pozice hebrejštinu mezi Židy v Kristově době.

Romantický Háran

Sára či *Sáraj*, což bylo její původní jméno, byla manželkou patriarchy Abrahama a je popsána jako "velmi krásná". Tak krásná, že Abraham musel dvakrát lhát a říci, že není její manžel ze strachu, aby ho nezabili dva králové, kteří se o Sáraj ucházeli.

Žili v Háraniu dost dlouho po tom, co Abraham se svým otcem Terachem odešel z Uru v Kaldeji. Tím jejich Urem byla možná *Urfa*, ležící jen takových 48 km odsud. Mohl ale také uniknout z Uru, který byl vykopán během třicátých let minulého století v jižním Iráku ?

Jeden z Abrahamových bratrů byl Nachor a ten druhý byl Háran, který ale zemřel před tím, než opustili Ur, a tak asi pojmenovali to město po něm.

Když Abraham a Sáraj po jejich několikaletém pobytu v Háraniu odešli do Kenaanu (pozdějšího Izraele), vzali s sebou Háranova sirotka Lota. Lot se usadil v úrodné Sodomě, avšak po Božím zásahu sírného deště, kdy bylo proměněno v popel pět měst, byl ten kraj přetvořen na pustou oblast Mrtvého moře. To je ovšem jiný příběh.

Sáraj a Abraham měli syna Izáka a shodli se na tom, že si určitě nemá vzít za manželku místní kenaanskou ženu. Poslali tudíž svého sluhu zpátky do *Háraniu*, aby tam našel pro Izáka manželku. Sluha se setkal s velmi krásnou Rebekou právě tam u studny. Ona byla vnučka Náchora, Abrahamova bratra, který stále ještě v té době v Háraniu žil.

O pokolení později, když Ezau a Jákob, dvojčata narozená Izákovi a Rebece, se stali smrtelnými nepřáteli, Rebeka poradila svému oblíbenému synu Jákobovi, aby utekl zpátky k jejímu bratru Labanovi do Háraniu. Když Jákob přišel do země "Paddan-Aram" (Aramův pozemek - t.j. země Aramejců), setkal se u studny s krásnou Ráchel. Zamílovali se do sebe. Otec Laban ho ale ošidil tak, že pracoval sedm roků, aby se nakonec podvodem oženil s její sestrou Leou. A až po dalších odpracovaných sedmi letech si mohl vzít za manželku Ráchel!

Háran tedy bylo dějištěm těch nejromantičtějších zpráv v bibli, zahalených do vůně záhad Východu. Na vrcholku kopce nalézáme *tel*, malý kopeček s původním městem a tady je možné prokopávat se jednou vrstvou za druhou skrze dlouhou historii toho města. Bylo provedeno několik vykopávek, avšak v malém měřítku kvůli nedostatku financí. A to je velká škoda, protože

v Háraniu by toho určitě mohlo být odhaleno dost o životě prvních obyvatel tohoto místa a Araratských hor.

Strávili jsme noc v *Urfa*, či *Urhai*, tak jak se to místo nazývalo v aramejštině. *Sanliurfa*, zářící Urfa, je jeho jméno od roku 1983. Nápisy na tabulkách, nalezených v Ebla, se vlastně zmiňují o městě jménem Ur, ležícím blízko Háraniu. Je tudíž možné, že v určité době bylo Urfa nazýváno Ur. To ale nutně neznamená, že to byl Abrahamův Ur.

V Urfu jsme mimo jiné navštívili jeskyni pod citadelou města, kde podle místní tradice prý generál Terach skrýval svého syna Abrahama. Vládce *Nimrod* by prý toho chlapce zavraždil.

I když to je fantastická povídka, možná není tak docela ve shodě s pravdou.

Naše zkoumání lidu *Urartu* zakončíme *Arméni*, kteří společně s *Kurdy* žili v Araratských horách po nejdelší dobu.

Arméni

Od roku 612 do 559 př.n.l. žili *Arméni* v *Urartských* horách pod vládou *Médů*. Od roku 559 do 331 se spojili s *Peršany* pod vládou krále *Kýra* a jeho následovníkem. Král *Darius I.* ve svých spisech jmenuje *Arménii* jako svou třináctou provincii spravovanou satrapem.

Nikdo neví odkud *Arméni* pochází. Víme jen, že mluvili indo-evropským jazykem. Podle jedné teorie přišli z *Íránu*. Jiná teorie navrhuje, že přišli z oblasti na sever od *Černého moře*. Třetí říká, že přišli z *Phrygie* na západě. *Arméni* tu v té oblasti bydleli až do nedávné doby, avšak většinou pod nadvládou jiných:

Řekové: Po tom co byli *Perskou* provincií, *Arméni* se ocitli pod řeckou nadvládou v roce 331 př.n.l., avšak mohli si ponechat své vlastní krále a zůstali nezávislí až do roku 200 př.n.l.

Seleúkeia (Seleucid): *Arménie* se po nějakou dobu ocitla pod *Seleúkeiou*(východní část *Řeckého království*), avšak docílila svobody když *Seleucid* podlehl *Římanům* v roce 189 př.n.l.

Arménie opět nezávislá: Po pádu *Mezopotamské říše* přišlo období, kdy nad *Arménii* neměla nadvládu žádná světová moc. Na krátkou dobu měla *Arménie* příležitost k expanzi. Pod *Tigranem I. Velikým* (zhruba 95-56 př.n.l.) se *Arménie* stala téměř světovou mocí. Avšak *Římané* pod *Lucullusem* a pak *Pompejem* je zatlačili zpátky a zmenšili její území. V roce 66 př.n.l. se *Arménie* poklonila této velké moci a stala se římskou kolonií.

Abrahamova jeskyně, kde prý byl jako dítě ukryt před Nimrodem, se nachází pod citadelou Urfy ve velké mešitě, která bývala kostelem.

Římané a Parthiánci (lid, který žil v soudobém Iránu a Afganistanu) o tu oblast bojují a střídavě si podmaňují své vazalské krále.

Byzancie a Peršané: Po obrácení Arménie na křesťanství ve 4. Století n.l., boj pokračuje mezi pozdějšími státy Byzancie a novou Perskou říší, která se snažila přinutit Arménce k obrácení na Zoroastrianismus.

Islám: Od 7. století o to postižené území bojovaly islámské armády s Byzancií. V 11. století hodně lidí uteklo od toho ustavičného drancování a usadili se v Cilicii (oblast mezi Tauruskými horami a Středozemním mořem v současném jižním Turecku), která byla později nazvána Malá Arménie. Tato země se spojila s křižáky navzdory náboženským rozdílům a ve 14. století měla krále z Ciliciánské rodiny.

Osmanové tu oblast převzali v 15. století a drželi se ji za nerozhodného styku s Persií až do roku 1922, kdy pokračuje jako část současného tureckého státu.

Rusi: V 19. století Turci a Peršané museli odevzdat část Arménie Rusku. Turci a Rusi o tu oblast bojovali a Arméni žádali Rusy o pomoc proti svým tureckým pánům. Jejich vzpoura ale zkrachovala a byli ke konci 19. a na začátku 20. století sultánem vyhnáni na sever a jih násilným etnickým čištěním.

Kurdové, kteří už v malém počtu v té oblasti byli, se také zúčastnili genocidy a Turci si toho byli vědomi. Kurdové zabrali arménské oblasti a často jim dali nová jména.

Sovětský Svaz: V roce 1920 se severní část Arménie stala částí Sovětského Svazu, a v roce 1936 vytvořila Arménskou Sovětskou republiku. Dnes je Arménie nezávislým státem, avšak oblast zahrnující horu Ararat se po první světové válce stala částí Turecka.

Přesto ale zápas mezi Turky a místními Kurdy pokračuje. Někteří z Kurdů bojují za nezávislý stát. I když archa usedla v oblasti, kterou mnoho Evropanů a Američanů považuje za odlehlou, mezinárodní boje o tuto oblast probíhaly během celé historie.

Tuto dvou kopějkovou ruskou minci jsme našli v Arzepu - ve Vesnici Osmi. Pravděpodobně pozůstatek z první světové války, kde na krátkou dobu byla část arménského sektoru pod ruskou vládou.

Kapitola 13

Popletená chronologie

Když se člověk snaží zjistit kdy Noe žil a kdy se odehrála potopa, je přirozené sledovat čas do minulosti s pomocí chronologií, nalézajících se v Genesis 5. a 11. kapitole. Většina teologů a jiných odborníků na bibli ale raději letmo přejde tyto zprávy o dlouhých životech, aniž by je pořádně uvážili, nebo se jimi zabývali. Doba potopy je ve skutečnosti většinou udávána na základě výpočtu, který v roce 1650 vypracoval irský arcibiskup a astronom James Ussher (1580-1656). Podle jeho chronologií se potopa přihodila 2349 roků před Kristem a není pochyb o tom, že Ussher byl na to kvalifikovaný a bral to vážně.

Problém ale je, že on předpokládal, že byla zahrnuta všechna pokolení. Další chybu udělal v tom, že nevzal v úvahu mezery tak zvaných "roků zla", období pod cizími vladaři, která asi byla jednoduše vynechána, tak jak bylo na Středním východě zvykem.

Při počítání předpotopního období, James Ussher nevědomě ztratil přes 1656 roků, protože své výpočty založil na Masoretské verzi Starého zákona, ve které byly nalezeny mnohé číselné chyby ve srovnání se starším řeckým překladem Septuagintou. Citáty v Novém zákoně ukazují, že Písmo, na které se Ježíš odvolával, bylo blíže řecké verzi.

Vezměte prosím na vědomí to, že nemáme v úmyslu zpochybňovat nebo diskutovat o neomylnosti bible¹, ale spíše se díváme na přepsanou hebrejskou verzi Starého zákona, která se objevila asi 100 let po Kristově smrti. Tato verze byla z části protestem proti první křesťanské církvi. Kromě chronologických chyb, hebrejské vydání mělo zabudované chyby kvůli novému systému písmen, který se skládal z kvadratičtějších písmen.

V devátém století se do toho textu zjevně vkradlo víc chyb, když do něho byly přidány tečky a čárky na doplnění samohlásek mezi hebrejské souhlásky. Masoretská verze byla ale užívána v Západní církvi od 4. století, protože se předpokládalo, že ten hebrejský text je nejpřesnější. Měli bychom se ale více spoléhat na řeckou verzi, tzv. Septuagintu LXX, kterou nechal egyptský král Ptolemaios přeložit dvaasedmdesáti židovskými zákoníky pro svou královskou knihovnu v Alexandrii.

Ne 2 349, ale 3 537 před Kristem !

I kdybychom ale použili hebrejskou verzi, která byla základem Starého zákona, existuje svědectví, že Ussherovo datování potopy na 2349 př.n.l. není správné. Je zapotřebí to datování přesunout zpátky do zhruba 3537 př.n.l. To co následuje je založeno na podrobném článku "Creation and Catastrophe Chronology", který publikoval australský Barry Setterfield v roce 1999.² A tak následujme Setterfielda zpátky do historie:

James Ussher, irský arcibiskup (1580-1656), byl také schopným astronomem. V roce 1650 vypracoval chronologii předhistorických událostí, ale přehlédl některé tak zvané "roky zla", o kterých není nikde zmínka.

Poznámky:

¹ Někteří křesťané přičítají velkou váhu "neomylnosti" bible. Jiní jsou humanitní a nepovažují bibli za věrohodný zdroj.

A jiní zase - včetně autora - přičítají větší váhu na inspiraci Slova. Jelikož bible je sbírkou spisů napsaných lidmi, uznáváme, že bible může obsahovat lidské chyby, jako ty, které bereme v úvahu v této kapitole. Věříme ale, že pasáže a jejich autoři byli inspirováni Duchem Božím, a že bible je spolehlivá také z historického hlediska.

2. Timoteovi 3:16-17 říká: "Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu".

Zda souhlasíte s jedním nebo druhým náhledem, bible je stále ještě tím nejlepším zdrojem pravého judaismu a křesťanství.

Barry Setterfield

² Aktualizováno na

[www.setterfield.org/scriptochron.
.htm](http://www.setterfield.org/scriptochron.htm)

Setterfield napsal také vzrušující knihu o astronomii a měnící se rychlosti světla, nazvanou *The Atomic Constants, Light, and Time*. Jeho přepočítání atomových světelných roků na zemské roky znamená, že geologické vrstvy od potopy, zhruba 3536 př.n.l. zapadají do období infra-kambriumu, které prý bylo před 600 miliony roky. I když on sám je vlastně kreacionista, narazil na značný odpor mezi kreacionisty v USA kvůli jeho nekonvenčním představám. Mezi údery, které od nich obdržel, je zpráva z *The Institute for Creation Research*, která jeho představy vyvrací. Ta zpráva má titulky "Has the speed of light decayed?" a vyšla v *IMPACT* No. 179, May 1988, autor byl Gerald A. Aardsma.

Pevný bod: 586 př.n.l.

Vezmeme zničení chrámu v Jeruzalémě králem Nebukanesarem II. v roce **586** př.n.l. jako pevný bod, který je dobře dokumentován. Toto datum je všeobecně uznáváno v rozmezích plus minus jeden rok.

Prorok Ezechiél, který je zajatcem v Babylonu, podává ve své knize (Ezechiél 4,1-5) zprávu, že uctívání model se dělo po 390 roků, od rozdělení izraelského království na Dům Judský a Dům Izraelský do pádu Jeruzaléma. Po smrti Šalomounově se izraelské království rozpadlo na dvě části roku **976** př.n.l.³

Šalomoun vládl 40 let a stavba chrámu začala ve 4. roce jeho vlády, tedy v roce **1012** př.n.l.

Období od korunování prvního izraelského krále Saula do zničení chrámu bylo 40 let (vláda Saula)+40 let (vláda Davida)+40 let (vláda Šalomouna)+390 (modloslužba)=510 roků.

Saul se tedy stal králem v **1096** (586+390+40+40+40)⁴

Vypuštění roků zla

Je známo, že během celé historie králové občas vynechali ty roky ze svých letopisů, ve kterých byli pod nadvládou cizích vladařů (vylučovací princip). Král Šalomoun zjevně učinil totéž, když v 1. Královská 6:1 mluví o 480 letech od exodu Izrelitů z Egypta do začátku stavby chrámu, poněvadž Lukáš ve Skutcích navrhuje, že uplynulo 573 roků! Tuto etapu vysvětlíme: Lukáš nám říká, že Izraelité putovali 40 let na poušti (Skutky 13:18), pak uplynula doba 450 let soudců (Skutky 13:20), pak 40 let vládl král Saul (Skutky 13:21), 40 let vládl král David (1. Královská 2:11) a 3 roky vládl král Šalomoun před tím, než se začalo s výstavbou chrámu (1. Královská 6:1). To dává dohromady 573 roků, to jest o 93 let více než Šalomoun udává v 1. Královské 6:1!

Znamená to, že Šalomoun byl špatným matematikem? Neznamená. On prostě vyřadil roky zla.

Když se na to zaměříme, Izrael byl pod cizí nadvládou přesně po dobu 93 let (!) : 8 let pod mezopotamským králem (Soudců 3:8); 18 let pod moábským králem (Soudců 3:14); 20 let pod kenaanským králem (Soudců 4:2-3); 7 let pod Midjánci (Soudců 6:1); a 40 let pod Pelištejci (Soudců 13:1). Když ta čísla sčítáme dohromady, dávají 93 let - přesně ten stejný počet roků, který byl odňat z údaje v 1. Královská 6:1! Chronologie vypracované prvními církevními otci to nepřímou potvrzují.⁵

Šalomoun klidně vyřadil roky pod cizí nadvládou a tudíž bychom měli být opatrní a nepřijímat všechna biblická čísla jako dogma. Možná použil vylučující princip. Z tabulek mohly být odstraněny roky zla, anebo možná nějaké zlé osoby, o které nikdo nechce mluvit. To neznamená, že Starý zákon není spolehlivý; prostě to znamená, že jej musíme chápat z hlediska orientálního způsobu počítání. Princip vylučování je ve skutečnosti používán ve všech starodávných kulturách. Vladaři světových říší Egypta i Babylónie v pozdější době odstranili některé své předchůdce ze seznamů a z pomníků.

Exodus se udál spíše než se předpokládá

Můžeme nyní pokračovat dále zpátky časem. Stavba chrámu začala v roce 1012 př.n.l. a období od exodu z Egypta do počátku stavby chrámu bylo 573 let. Exodus se tedy udál v roce 1585 př.n.l., plus minus 6 roků.

Zhruba 40 let po exodu začali Hebrejci pod vedením Jozueho bojovat o Kenaanskou zemi (Izrael). Datum vychází na období kolem 1545.

Podle obecného názoru, Hebrejci opustili Egypt někdy kolem 1400 až 1200 př.n.l., ke konci pozdní doby bronzové. Určitá fakta ale potvrzují naše dřívější datum.

Podle bible Jozue dobyl kenaanská opevněná města, jako na příklad Jericho. Archeologové často poukazují na to, že kolem roku 1400 př.n.l. tam žádná města na dobytí neexistovala, protože na základě vykopávek, kenaanská města byla už v té době zničena. Archeologický časopis *Biblical Archaeology Review* ⁶ tvrdí, že města Jericho, Gibeon, Hebron, Horma/Zefat, Ai a Arad (Tell Arad a Tell Malhata) neexistovala na konci pozdní doby bronzové. Na druhé straně všechna ta města, zrovna tak jak Debir, Lachiš, Hazor a Bethel existovala na konci střední doby bronzové.

Tak jak se bible zmiňuje, většina těch měst byla ve skutečnosti obehnaná hradbami. A všechna byla zničena na konci střední doby bronzové (jedinou výjimkou je Ai, které nemusí být to pravé Ai). Khirbet Nisya na druhé straně splňuje jak biblické tak archeologické podmínky. Také Gibeon byl v té době opuštěn. Jeho zničení je zmíněno v knize Jozue 9:27.

Archeologické svědectví potvrzuje, že Jozue by neměl žádná města na dobytí, kdyby tam přišel až kolem roku 1400 př.n.l. Avšak když tam Jozue přišel podle naší opravené chronologie, všechna ta města existovala, a izraelité je dobyli.

+ 430 roků v Egyptě

Nyní se pokusíme o další krok zpět. V Exodusu 12:40-41 Mojžíš píše, že exodus začal v ten stejný den, kdy Jákob s jeho rodinou přišli do Egypta o 430 roků spíše. Jako bývalý egyptský princ, Mojžíš věděl přesné datum z královských záznamů.

To se shoduje s Genesis 15:13, kde Bůh řekl Abramovi (to jest Abrahamovi), že jeho potomci budou "utiskováni po čtyři sta let". O tom se také mluví ve Skutcích 7:6. A tak oba jak Nový tak Starý zákon se shodují. Také první církevní otcové potvrzují, že Hebrejci strávili v Egyptě plných 430 let. ⁷

Víme, že zpočátku, když Josef byl při moci, Hebrejci byli přijati a žili ve svobodě. Pak ale byli zotročeni. To se mohlo stát o takových 30 let později, když na trůn zasedl nový farao a zbavil Josefa moci. Na základě jiných pramenů Barry Setterfield prohlašuje, že 39 let po jmenování Josefa na vládního činitele a 41 let před jeho smrtí (zemřel ve 110 letech), proběhla masivní změna.

Poznámky:

³ To si lze překontrolovat v seznamech nacházejících se v 1. a 2. Královské.

⁴ Také tyto datumy lze překontrolovat v 2. Letopisů 36:21 a Jeremiáši 25:11, které nám říkají, že babylonské zajetí trvalo 70 let. Židům byl dán každý sedmý rok jako rok šabatu. Oni to ale nedodržovali, a proto byli v zajetí 70 let. Takže 7x70 roků=490 roků, během kterých nedodržovali šabatové roky. V knize Agea 2:16 je nám řečeno, že 70 let vypršelo ve druhém roce vlády krále Dariuse, to je zhruba 520 př.n.l. Pokud 490 let skončilo v roce 520 př.n.l., pak chrám začal být stavěn v roce 1010 př.n.l. - což je velmi blízko datumu 1012, ke kterému jsme dospěli dřívěji.

⁵ "Theophilus to Autolykus" v *The Ante-Nicene Fathers, Book III, Chs. 23-30*, A. Roberts and J. Donaldson, eds. Eerdmans Publishing Company.

⁶ *Biblical Archaeology Review* for September/October 1987, pg. 53.

⁷ Jiní se snažili zkrátit období v Egyptě na 200 roků, protože na 430 roků schází dostatek pokolení. Barry Setterfield si ale myslí, že Hebrejci často vynechali pokolení narozená v egyptském otroctví. Považovali ta první a poslední pokolení za dostačující, ale pokolení uprostřed vynechali, tak jak jsme viděli dřívěji. Také druhá věc. Kdyby tam Hebrejci byli jen 200 let, nemohli by se rozmnožit na populaci dvou milionů lidí. Budeme tedy pokračovat s biblickým údajem celých 430 let.

Zpátky k Abrahamovi 2 305

Nyní jsme došli zpátky 1585 plus 430 roků do roku kolem 2015 let př.n.l. (+/-6let) kdy Jákob se svou rodinou přišli do Egypta. Dokonce i víme, že to bylo pravděpodobně v dubnu, protože Exodus (a příchod Jákobův do Egypta) se udály během židovského Pesachu. V té době (2015 př.n.l.), kdy Jákob se svými syny přicestovali do Egypta, byl 130 let starý⁸. Jákob se tedy narodil v roce 2145 př.n.l. Jelikož Izákovi bylo 60 když měl Jákoba, a Abrahamovi bylo 100 když měl Izáka, můžeme jít zpátky dalších 160 let před narozením Jákoba do roku **2145** př.n.l. a určit Abrahamovo narození na **2305** př.n.l. (2145+160).

To potvrzují první církevní otcové, kteří možná obdrželi ty informace od apoštolů, a ti je zase obdrželi od samého Mistra Ježíše Krista. Podle Theophila z Antiochu, Abraham se narodil 760 let před Mojžíšovou smrtí.⁹ Je zajímavé, že oba jak Korán tak arabská tradice udávají Abrahamovo narození na zhruba 2300 př.n.l.

Je také zajímavé, že 17 000 takzvaných Ebla tabulek (nalezených v letech 1975-1976 n.l. v severní Sýrii) jsou přesně z toho období (2400-2250 př.n.l.). Zahrnují spisy o městech v Kenaanu (Izraeli), o kterých se dřív předpokládalo, že pochází z pozdější doby: Salim (možná Malkisedekovo město)¹⁰, Hazor, Lachiš, Megido, Gaza, Dor, Sinai, Aštarot, Jopa a Damašek. Město Urusalima (Jeruzalém) je zde zmíněno poprvé v historii. Profesor archeologie D.N. Freedman z university v Michiganu je přesvědčen, že zpráva o setkání Abrahama s Malkisedekem (Genesis 14) a vyprávění o Abrahamovi, které následuje, patří do Ebla období a ne do pozdějšího tisíciletí, tak jak se všeobecně věří.¹¹

Nedůsledné překlady

Určení Abrahamova narození na rok 2305 př.n.l. +/-6 let nezávisí na překladu Starého zákona (SZ), ale chronologie před Abrahamem je velmi ovlivněna tím, zda používáme Masoretský text nebo řeckou Septuagintu. Ty dva texty se od sebe liší, a je proto důležité vědět, který je ten původní.

Můžeme na příklad uvážít, jaký text užívali Ježíš a jeho učedníci. Jejich citáty se někdy neshodují s Masoretským SZ, který tvoří základ našich současných překladů. Jsou ale ve shodě s řeckou Septuagintou, která je více než o 300 let starší.¹² Vidíme, že jeden z důležitých Pavlových citátů z Pentateuchu se vůbec v Masoretské verzi nenalézá.¹³

Ezdrášova a Nehemiášova kompilace

Podle všeobecného názoru prorok Ezdráš¹⁴ a guvernér Nehemiáš¹⁵ sesbírali knihy Starého zákona, které krátce na to uznala tak zvaná Velká Synagoga (zhruba 440 př.n.l.). Tento zdroj napsaný ve starodávné hebrejštině se nazývá *Vorlage*. Během času tento text sloužil jako zdroj pro tři různé verze:

1) První byla *Samařský Pentateuch* (SP), těch prvních pět knih bible napsaných Mojžíšem. SP verze, tak jako *Vorlage*, byla napsána v Paleo-hebraické formě a to zhruba 408 př.n.l. Ammonec Tobiáš si

Poznámky:

⁸ Genesis 47:9.

⁹ Theophilus z Antiochu poukázal na to, že uběhlo 660 let od narození Izáka do konce putování pouští a Mojžíšovy smrti. To zahrnovalo 60 let do narození Jákoba; pak Jákobových 130 let při jeho vstupu do Egypta; pak 430 let pobytu v Egyptě; a nakonec 40 let v poušti - celkem 660 roků. Jelikož Abraham byl 100 let starý když se narodil Izák, nevyhnutelně z toho vyplývá, že sám Abraham se narodil 760 let před Mojžíšovou smrtí a vstupem Izraelců do Zaslíbené země (660+100). Tato informace od Theophila naznačuje, že oboje jak datum Abrahamova narození 2305 př.n.l. +/-5let, tak 430ti letý pobyt v Egyptě jsou v úplném souladu s učením církevních otců (Barry Setterfield).

¹⁰ Genesis 14:18

¹¹ D.N. Freedman: *Archaeology and Biblical Religion* 1978: "Nyní věřím, že příběh v Genesis 14 odpovídá Ebla tabulkám nejenom pokud jde o obsah, ale že zprávy z Genesis pochází ze stejného období... Stručně řečeno, zprávy z Genesis 14 a také z kapitol 18-19 nepatří do druhého tisíciletí př.n.l., ale spíše do třetího tisíciletí př.n.l." (Citováno v *Ebla Tablets - Secrets of a Forgotten City*, autor je Dr. Clifford Wilson, p.126-127, Master Books, 1979).

udělal její kopii, když byl vyhozen z Nehemiášova chrámu (viz Neh. 13:4-9 a Ezdráš 4:1-4). To tvoří svaté písmo pro samaritánské Izraelce do dnešního dne.

2) Tou druhou verzí byl *Septuaginta* (LXX), kterou zhruba 250 př.n.l. z originálu přeložilo 72 židovských učenců vyučených v Alexandrii. Tato verze byla nutná vzhledem k rostoucímu počtu řecky mluvících Židů, kteří žili v Egyptě pod řeckou ptolemaiovskou dynastií. Většina odborníků se shoduje na tom, že překlad LXX pěti knih Mojžíšových a knihy Jozuovy byl velmi přesný kvůli jejich vážnému postavení v kanonickém Písmu. Východní část křesťanské církve stále ještě považuje Septuagintu za oficiální starozákonní text.

3) Mnohem později, kolem roku 100 n.l. byl ten starodávný hebrejský text přepsán na tak zvanou Masoretskou verzi s kvadratickými znaky "současné" hebrejštiny, a pak kolem roku 900 n.l. byly přidány samohláskové znaky. Tato verze se naneštěstí stala podkladem pro mnoho verzí Starého zákona. V *Our Bible and the Ancient Manuscripts*¹⁶, Sir Frederick Kenyon napsal, že ty dva stupně procesu mohly být lehce "značným zdrojem mylných názorů".

Svitky Mrtvého moře odhalují změny

Svitky Mrtvého moře, nalezené po druhé světové válce, zachycují písemné pasáže napsané během období od asi 300 před Kristem do 1. století po něm. Texty před rokem 70 n.l. jsou stejné jako Septuaginta a také jako starozákonní citáty užívané Josefem Flaviem, Ježíšem a apoštoly v Novém zákoně.¹⁷ Avšak svitky napsané po roce 100 n.l. se shodují s Masoretským textem.¹⁸

Profesor Sigfried Horn píše: "jsem si jist, že Matouš cituje z hebrejského textu, který se shoduje se zdrojem, který použil řecký překladatel (*Septuaginta*)". Tyto hebrejské a řecké texty existovaly a byly citovány před zničením Jeruzaléma v roce 70 n.l. Titem. Byly, slovy profesora Horna, "hebrejskou biblí, která byla v oběhu během působení Ježíše a apoštolů".

Proč byl ten text změněn? Kvůli synodě v Jamnii, která proběhla kolem roku 100 n.l. Horn píše, že na konci 1. století bylo to zpracování normováno. Nepřežila ani jediná kopie různícího se textu (kromě Svitků Mrtvého moře, které už byly v té době ukryty v jeskyních).

Rabín Akiba ben Joseph byl nesporně ředitel synody. Ve svém stáří Akiba se vším co vlastnil, podporoval vzpouru Bar Kochby proti Římanům. Byl dokonce oslavován jako Mesiáš. Akiba byl časem zajat a poslán do Říma, kde byl v roce 137 n.l. popraven ve věku 82 roků. Synoda v Jamnii zamítla původní hebrejskou verzi a verzi Septuaginty LXX, která byla na hebrejštině založena. Podle profesora Horna to bylo proto, že tyto verze "se staly křesťanskou biblí". Horn, Sir Frederick Kenyon a jiní odborníci souhlasí, že Masoretský text (MT) byl "soupeřící verzí", a kromě několika málo výjimek se stal základem pro většinu překladů SZ od 4. století n.l.

Poznámky:

¹² Příklady: Ježíš cituje ze Žalmu 8:3 v Matouši 21:16, nebo apoštol Pavel cituje Ozeáš 13:14 v 1Korintským 15:55, nebo cituje z Izaiáš 64:4 v 1.Korintským 2:9. Na základě takového srovnávání je zřejmé, že citáty v Novém zákoně jsou téměř doslova podle LXX. Kdybychom na druhé straně srovnali citáty v NZ se současným SZ, shledali bychom v našich verzích SZ nesrovnalosti. Je zcela zřejmé, že téměř všechny současné překlady SZ byly založeny na Masoretském textu.

¹³ V Židům 1:6 Pavel cituje Deuteronomium 32:43. Píše: "A když chce uvést prvorozeného do světa, praví opět: 'Ať se mu pokloní všichni andělé Boží'." Když se na tu pasáž podíváme v Deuteronomiu, shledáme, že Pavlův důležitý citát o Mesiášově božství tam není! Je v Masoretské textu vynechán, ale lze jej najít v řeckém textu, tak jak Pavel cituje. Masoretský text vlastně vynechává jinou důležitou část toho verše, neboť řecký text pokračuje: "A nechť jsou všichni synové Boží v něm posilněni".

¹⁴ Ezdráš byl židovský kněz, autor knihy Ezdrášovy a možná také první a druhé knihy Letopisů. Mluví o událostech ke konci židovského exilu v Babyloně, o období počínajícím propuštěním Židů v roce 538 př.n.l. perským králem Kyrem a o Ezdrášově reformě v Izraeli v roce 458 př.n.l.

Nešťastné zpracování se stane normou

Kolem roku 200 n.l., křesťan Origenes z Alexandrie sestavil sborník šesti verzí Starého zákona. Jelikož pět z těch šesti verzí bylo založeno na Masoretském textu, je ten sborník plný chyb.¹⁹

Sir Frederick poznamenává: "...cílem Origenova díla nebylo nalézt původní verzi Septuaginty LXX, nýbrž přivést Septuagintu LXX do souladu s Masoretským hebrejským textem, který byl v té době používán, a za tím účelem si do velké míry dovolil změny v textu".

Biskup Taulus z Tella v Mezopotámii naštěstí uskutečnil roku 617 n.l. syrský překlad, podle kterého bylo možno podrobně identifikovat Origenovy změny. Výsledkem toho byl text Septuaginty LXX zachován v původní verzi a stále ještě dnes existuje. Rozdíly mezi texty jsou ve většině případů poměrně malé, ale v chronologiích jsou někdy velmi značné rozdíly. Chronologii se seznamem 21 pokolení od Adama do Abrahama lze najít v Genesis 5. a 11. kapitole. Genesis 5 popisuje patriarchy od Adama do Noeho (a potopu), zatímco Genesis 11 popisuje období od potopy (a Šéma) do Abrahama.

Poznámky:

¹⁵ Nehemiáš napsal knihu Nehemiášovu (zhruba v roce 430 př.n.l.) a byl židovským funkcionářem vysokého postavení pod perským králem Artaxerxesem. V roce 445 př.n.l. ve funkci guvernéra perského krále dostal povolení k opětovné stavbě Jeruzaléma. Dokončil svou práci během následujících 13 let a pak šel zpátky na královský dvůr v Persii. Nehemiáš se pak znovu vrátil do Jeruzaléma o dva roky později, aby bojoval proti korupci a úpadku.

¹⁶ Our Bible and the Ancient Manuscripts, page 49 (Eyre and Spottiswoode:London).

¹⁷ Sigfried H. Horn, emeritní profesor archeologie na Andrews University, Berrien Springs, Michigan, v časopise "Ministry" z listopadu 1987: "The Old Testament texts in Antiquity".

¹⁸ Frank Cross r. 1953 v The Bulletin of American Schools of Oriental Research, No. 132, pp. 15-26.

¹⁹ Ten sborník obsahoval tři řecké verze založené na Masoretském textu, dále obsahoval hebrejský MT, řecký MT a také obsahoval překlad Septuagintu LXX s Origenovými změnami.

Chronologie Septuaginty je správná

Když srovnáte Septuagintu, samařský Pentateuch (SP) a Josefovy historické spisy, shodují se v každém aspektu kromě případu Lámecha, ve kterém se Josefus shoduje s MT. Chronologii jsme přijali na základě většiny. Když přijde na Noeho, všechny texty se shodují, zatímco MT se shoduje také ve vztahu k Jeredovi a Metušelachovi. Kromě toho Genesis 11 se ve své genealogii zcela shoduje se Septuagintou LXX a SP, zatímco Josefus podporuje šest jmen z jedenácti. Také tady vládne většina. Všechny texty se shodují o Abrahamovi a MT podporuje také Šéma.

Septuaginta LXX je tedy potvrzena Josefem v Genesis 5.kapitole a SP potvrzuje text v Genesis 11. kapitole. To dokazuje, že LXX dává chronologický obraz, který je přesně takový, jaký se nalézal v původním zdroji.

Na základě toho je pravděpodobnější, že pokud jde o Genesis 5 a 11, Masoretský text se neshoduje s původním zdrojem do takové míry, jako se s ním shodují citáty Ježíše Krista a apoštolů a jako se s ním shoduje Septuaginta LXX a Josefus.

Chronologie církevních otců se shodují se Septuagintou LXX v Genesis 5 a 11. A to se shoduje s učením apoštolů, které muselo být založeno na původním zdroji nebo na Septuagintě LXX. Lukáš vlastně ve svém evangeliu zahrnuje do období po potopě Kenana, tak jak to činí Septuaginta LXX. To silně potvrzuje chronologii Septuaginty LXX.

Chronologické rozdíly mezi Septuagintou LXX a masoretským textem MT jsou velmi důležité. V Genesis kapitole 5. je ten rozdíl 600 roků! V kapitole 11. je rozdíl přes 700 roků! Jelikož MT prošel dvěma změnami, jednou v hebrejském písmu a druhou v doplnění samohláskových znaků, musíme podezřívat, že Masoretský text Písma je tou nesprávnou verzí.

Vypadá to tak, že během přepisu z Paleo-hebraické verze do Masoretského textu, číslo 100 v těchto důležitých kapitolách zmizelo, nebo bylo systematicky opomíjeno.²⁰

Také mnoho archeologických nálezů potvrzuje věrohodnost Septuaginty. Když Jozue zemřel, byl pohřben "v Timnat-serachu v Efrajimském pohoří na sever od hory Gaaše" (Jozue 24:30). Překlad Septuaginty LXX k tomu přidává důležitou poznámku: "V hrobu kam ho pohřbili, uložili kamenné nože, kterými obřezal syny Izraele v Gilgálu".

Kamenné nože lze najít ve skalním útesu blízko Jozuovy vesnice Kefr Išua. V roce 1870 n.l. byl v jednom hrobě na severní straně hory nalezen velký počet kamenných nožů.²¹

Rok Potopy: 3 537

Už jsme prokázali, že Abraham se narodil v 2305 +/-10 roků nehledě na to, který text používáme. A tak to můžeme vzít jako počáteční bod a postupovat časem zpátky, abychom se dostali k potopě.

Když použijeme věk patriarchů při narození jejich určitých synů podle překladu Septuaginty LXX, **potopa** se přihodila 1232 let před narozením Abrahama, to jest roku **3537** př.n.l. A Adam pak byl stvořen o 2256 let před tím, to jest v roce 5793 př.n.l.

To se docela shoduje s názorem starodávné církve. Theofilus z Antiochu (115-181 n.l.) datuje Stvoření na rok 5537 př.n.l., Hippolit se zmiňuje o roce 5500 př.n.l. a Julius Africanus (který zemřel v roce 240 n.l.) určuje stvoření do roku 5537 př.n.l.. Axumovy letopisy je určují na rok 5500 př.n.l., zatímco talmudista (Petrus Alliacens) nabízí datum kolem roku 5244 př.n.l. Arabské dokumenty zmiňují rok 6174 př.n.l.

Zbytečný konflikt s archeologií

Je pozoruhodné, že Masoretský text, který je základem většiny překladů bible, nemůže pro potopu stanovit dřívější datum než rok 2657 př.n.l. a pro stvoření dřívější datum než rok 4313 př.n.l. A to je škoda, protože tam biblická čísla přichází zbytečně do konfliktu s různými archeologickými nálezy.

Na příklad v USA jsou borovice až 4900 let staré. Bylo dokázáno, že rostou velmi pomalu a jsou spíše náchylné na vynechání letokruhu než na jeho přidání. A tak jejich věk je zhruba správný. To znamená, že ten nejstarší z těch stromů začal růst někdy kolem roku 2900 př.n.l.

Pokud bychom se drželi kratší Masoretské chronologie, znamenalo by to, že ty stromy by musely přežít potopu. Zatím co podle chronologie Septuaginty ta první borovice začala růst nejednom po potopě roku 3537 př.n.l., ale také po událostech v Babelu zhruba 3302 př.n.l. a po Pelegově "rozdělení země" roku 3006 př.n.l.²²

Dokonce i ty starodávné borovice nám říkají, že potopa se přihodila spíše než vyplývá z Masoretského textu. Nové, revidované datum potopy se daleko lépe hodí do archeologických nálezů²³ a do našich znalostí o egyptské a sumerské civilizaci, které jasně povstaly PO POTOPĚ. Když smícháme

Poznámky:

²⁰ To se přihodilo také v Novém zákoně. Ve Skutcích 27:37 je řečeno, že na lodi bylo s Pavlem 276 lidí, když ztroskotala v bouři. Některé rukopisy ale udávají počet 76. Číslo 200 bylo opomenuto.

²¹ Profesor Werner Keller to sděluje na str. 163 v *The Bible as History*.

²² Peleg (což znamená rozčlenění) byl tak pojmenován proto, že "za jeho dnů byla země rozdělena" (Genesis 11,25). Některí věří, že tím je míněno rozdělení na kontinenty.

²³ Stále však jsou nevyřešené záhady. Několik archeologických nálezů lidských pozůstatků jsou zařazeny do dob tisíce let před stvořením Adama a Evy. Máme dvě možnosti: Buď je to datování chybné, anebo před Adamem existovala jiná civilizace. Některí lidé považují biblický zápis o stvoření za "znovu-stvoření", které následovalo předcházející civilizaci a zkáze. (Ignorujeme datování, která nejsou založena na radiouhlíkových zkouškách a jen se díváme na teorie o věku geologických vrstev a na jiné milionleté teorie, které právě tak nejsou dokázány.)

biblickou a archeologickou informaci, výsledkem je následující časová tabulka (pochoptitelně s nějakými výhradami):

Nová časová tabulka předhistorické doby

Stvoření Adama a Evy podle bible	zhruba 5 793 př.n.l.
Metsamorská kultura v Arménii - zpracování kovů atd	zhruba 5 000 př.n.l.
Náznaky prvního lidu v Mezopotámii (Turecko-Irak)	zhruba 5 000 př.n.l.
Narození Noema podle Gilgameše v Šurupaku na Eufratu	zhruba 4 137 př.n.l.
Ubaid kultura v Mezopotámii (hliněné střepy, chrámy, znalost železa)	zhruba 3 900 př.n.l.
Warka kultura v Mezopotámii (pro-gramotné období)	zhruba 3 600 př.n.l.
Potopa zničí všechny starodávné kultury (3 537-36)	zhruba 3 537 př.n.l.
Bábelská věž a rozehánění lidí	zhruba 3 302 př.n.l.
Noe umírá - s největší pravděpodobností žil v Araratských horách	zhruba 3 187 př.n.l.
Země (kontinenty?) jsou "rozděleny" (v době Pelega)	zhruba 3 006 př.n.l.
Zmenšena na 1/8 (založeno na 30 000 radiouhlíkových měřeních)	zhruba 2 950-2 450
Sumerská města/státy povstávají v jižní Mezopotámii/Iráku	zhruba 2 900 př.n.l.
První Urská dynastie v jižní Mezopotámii	zhruba 2 750 př.n.l.
1. egyptská dynastie a začátek egyptského Sothis kalendáře	zhruba 2 770 př.n.l.
Civilizace Indus kvete v Pakistánu a západní Indii	zhruba 2 500 př.n.l.
Ochlazení podnebí, měřeno ve třech stromových letokruzích	2354- 2 345 př.n.l.
Sargon I (Nimrod?) zakládá Akadiánské království v Mezopotámii	zhruba 2 340 př.n.l.
Pád akadiánské a egyptské kultury, pravděpodobně	zhruba 2 300 př.n.l.
Narození Abrahama	zhruba 2 305 př.n.l.
Abraham uteče z Uru do Karanu (po jeho srážce s Nimrodem)	zhruba 2 250 př.n.l.
Abraham odchází z Karanu (Turecko) a cestuje do Kenaanu a Egypta	zhruba 2 230 př.n.l.
3. Urská dynastie v Mezopotámii	zhruba 2 100 př.n.l.
Jákoab vchází do Egypta	zhruba 2 015 př.n.l.
Mojžíš se narodí, nalezne ho princezna Meris a vychová jako prince	zhruba 1 665 př.n.l.
Mojžíš nashromáždí materiál a píše o Stvoření a Potopě	zhruba 1 600 př.n.l.
Exodus - Mojžíš vyvádí Hebrejce z otroctví v Egyptě	zhruba 1 585 př.n.l.
Hyksoský lid vpadá do zeslabeného Egypta, který není schopen obrany	1 600-1 500 př.n.l.
Na konci doby bronzové II jsou kenaanská města zničena	zhruba 1 550 př.n.l.
Jozue vede Izraelce do Kenaanu - dobývá města	zhruba 1 545 př.n.l.

Kapitola 14

Gilgameš navštěvuje Noeho

Zpátky do doby Noemovy. Pět pokolení po Noemovi žil v Iráku muž jménem Gilgameš.

Ve starodávném městě Ninive u řeky Tigridu bylo nalezeno tisíce hliněných tabulek, které vypráví dlouhou a fascinující historku o Gilgamešovi. Byl králem ve městě Uruk v Sumeru, dnešním jižním Iráku. V určité době se odebral do hor, aby navštívil mudrce jménem Utnapištim. Ten mudrc byl pravděpodobně starý Noe. A z toho důvodu je historka o Gilgamešovi vzrušující částí našeho pátrání po existenci Noemovy archy a kde usedla.

Máme tu velmi, velmi starý pramen, možná starší než bible, a také ten nám říká o potopě a muži, který ji přežil. Navíc, hrdina navštívil toho muže a slyšel jeho vyprávění. Tabulky z Ninive (právě tak jak tabulky nalezené na jiných místech) mají text napsaný v sumerštině, akkadštině, babylónštině, asyrštině, hittitštině a hurriánštině. Příběh o Gilgamešovi je normálně přeložen z akkadského zápisu zhruba 700 př.n.l., s nějakými přídávky z jiných verzí na doplnění některých mezer. Podání jednotlivých zápisů se velmi různí, ale není pochyby o tom, že všechny popisují tu stejnou událost.

Jedna ze sumérských hliněných tabulek, obsahující část historky o Gilgamešovi, napsané v kuneiformštině.

Před a po potopě

"Potopa byla v babylonském historickém vědomí zakořeněna hlouběji než v našem. Rozdělili svou minulost na 'před potopou' a 'po potopě'; všechno co spadalo do 'před potopou' byla záhadná prehistorie", píší dva dánští odborníci, Ulla a Aage Westenholz v předmluvě k jejich novému překladu Gilgameše z roku 1995.¹

Sumerské tabulky vyprávějí o linii až 10 králů, kteří vládli před potopou a o linii králů, kteří vládli potom. Také bible mluví o 10 králích či předcích, kteří žili před potopou.

Král jednoho z prvních městských států

Abychom umístili Gilgameše do historické souvislosti, opět se podíváme jak na archeologická tak biblická stanoviska. Archeologové se do jisté míry shodují, že kolem roku 3 000 př.n.l. a nějakou dobu potom se ve starodávném Suméru začala objevovat malá města a království. Do té doby neexistovalo sjednocené království, i když některá z těch měst začala utvářet spolupracovní svaz.

Jedním z těch městských států byl Uruk v jižním Iráku. Podle starodávných tabulek, pátým králem Uruku po potopě byl Gilgameš. I když archeologové a historikové datují Gilgameše kolem 2900 př.n.l., nemůže být vyloučeno, že Gilgameš žil mnohem později.

Poznámky:

¹ Gilgameš - Enuma Elish. Guder og mennesker i oldtidens Babylon. Spisovatelé Ulla a Aage Westenholz, Carsten Niebuhr Institute na universitě v Kodani. Spektrum Publisheres, 1995.

O Gilgamešovi jako králi Uruku se poprvé mluví v pramenu, napsaném r. 1820 př.n.l. Akkadská verze, ten nejčastěji překládaný pramen, je ze 7. století př.n.l.

Když vědci chtějí zjistit datum, často si nejsou jisti a musí svá data určit na základě předpokládaných bodů v časové stupnici, kterou lze později posunovat na základě nových objevů. Byl na příklad nalezen pečetní válec a jeho datum potvrzeno na asi 2120 př.n.l. Ten válec má na sobě zřejmě scénu z Gilgameše. Můžeme z toho tudíž usoudit, že Gilgameš žil před tímto rokem. V tom textu Gilgameš dbá na varování, a my víme (či myslíme si), že věštění se provozovalo mezi roky 2000 a 1850 př.n.l. Je možné, že mohl žít v tom období. Avšak podle všeobecného názoru žil dřív, a proto se předpokládá, že to věštění je v tom časovém horizontu přídatkem.

Jak jsme se ale zmínili, historici a archeologové předpokládají, že Gilgameš žil kolem roku 2900 př.n.l. Podle překladu Septuaginty LXX Starého zákona, lze určit dobu potopy kolem roku 3537 př.n.l. Noe podle té chronologie umírá zhruba v roce 3187 př.n.l. Když Gilgameš Noeho (nazvaného Utnapištim) navštívil, byl ještě mladý, velmi silný lovec, pravděpodobně ne starší než 40 let. Bylo to ještě předtím než se stane králem Uruku. Avšak Gilgamešův popis Noeho jako muže, který získal věčný život, může vést k domněnce, že to setkání se odehrálo v Noemově stáří. Podle mého dohadu Gilgameš ho navštívil kolem roku 3189 př.n.l. a sám Gilgameš žil od zhruba 3225 př.n.l. a městské státy v Sumeru vznikly o něco dřív než se normálně předpokládá. (Někteří historikové vlastně věří, že ta města se začala objevovat už kolem roku 3300 př.n.l., a tak tu není žádný velký rozdíl mezi názory.)

Gilgameš mohl velmi pravděpodobně žít v době, kdy potomci Noemových synů a dcer obývali Mezopotámii. Možná byl dokonce jedním z Chámových praprávnuků.²

Tisíce hliněných tabulek

Hliněné tabulky, které mimo jiné vypráví také o Gilgamešovi, byly poprvé objeveny v 19. století během vykopávek v Ninive na Tigridu v severním Iráku. Ninive bylo nejsilnější a nejslavnější město na Středním východě za vlády Asyřanů v posledním tisíciletí před Kristem.

V té době Asyrský král Sargon II (722-705 př.n.l.) založil v Ninive knihovnu obsahující tabulky z pálené hlíny. Za jeho následovníka krále Assurbanipala (669-627 př.n.l.) byla knihovna rozšířena, takže obsahovala přinejmenším 3000 tabulek, které jsou nyní rozbité na 24 tisíc kousků. Navzdory těm dva a půl až třem a půl tisícům let, rytiny na těch tabulkách se poměrně dobře zachovaly, protože ležely pod zemi. Sestavování všech těch kousků zpátky dohromady je ohromnou skládačkou, ale archeologové jsou naštěstí velmi trpěliví lidé.

Historika o Gilgamešovi je napsána v akkadštině na jedenácti tabulkách. Zachovala se jen asi polovina té básně, avšak lze najít

Poznámky:

² V Mesopotámii je také svědectví o dřívějších obyvatelích - o Ubaid kultuře (hliněné střepy, chrámy, znalost železa) kolem 3900 př.n.l. a o Warka kultuře (tak zvané programotné období) kolem 3600 př.n.l. Pokud jsou tato datování správná a pokud je doba potopy správná, ty kultury existovaly PŘED záplavou. Utnapištim (Noe) vlastně v Gilgamešově básni poznamenává, že před záplavou žil u řeky Eufratu ve městě Šuruppak. Podle bible civilizace před záplavou je datována zpět do zhruba 5793 př.n.l.

³ Někteří věří, že "vody nad klenbou", zmíněné v Genesis 1:6-8, byla vrstva přehřáté vodní páry v atmosféře, která filtrovala kosmické záření. Následkem toho lidé stárnuli pomaleji než po potopě. Zeměkoule uvnitř té "bubliny" by byla jako skleník, ve kterém by lidé, rostliny a zvířata žili déle a rostli do větší velikosti. Ta teorie také vysvětluje obrovské rostliny, dinosaury, mamuty a obry, jejichž mnohé kostry byly objeveny.

většinu příběhu o Noemovi, i když ve větách je mnoho mezer. Hlavními postavami jsou král Gilgameš a jeho přítel Enkidu, kteří překonají nadpřirozeného býka. Po tom co jeho přítel zemřel, Gilgameš v zoufalství vyhledává svého předka Utnapištima, aby zjistil smysl života. Utnapištim je popsán jako nesmrtelný po tom, co přežil velkou potopu, která se velmi podobá biblické potopě. Je lehké pochopit to, že Noe byl považován za nesmrtelného. Pocházel z pokolení před potopou - pokolení, která žila daleko víc let než pozdější pokolení³ Noe žil po mnoho následujících pokolení svých potomků.

Co nám Gilgameš říká?

Historka o Gilgamešově setkání s Noemem (Utnapištimem) začíná na tabulce IX a pokračuje na tabulkách X a XI. Kromě skvělé literární úrovně, historka o Gilgamešovi nám může poskytnout významnou informaci, i když zabalenou do řečnictví a básnické stylizace. Tady můžeme vzít v úvahu jen citáty několika slok z té velmi rozsáhlé básně.

Čtyři činitelé mne vedou k domněnce, že se jedná o víc než pouhou báseň - že ta báseň je založena na skutečných událostech:

1. Gilgameše lze najít v seznamu králů Uruku jako pátého krále tohoto města, které existuje a bylo nalezeno v jižním Iráku.

2. Gilgameš cestuje přes zeměpisné okolí, které by mohlo odpovídat cestě ze Suméru do Araratských hor. Celá náhorní rovina Anatolie je plná hor, které on přešel.

3. Gilgameše překvapuje, že Utnapištim je normálním člověkem. I když je báseň později obrácena na pohádkám podobný příběh, ty původní složky lze stále ještě rozeznat.

Naše teorie, podle které budeme postupovat, tedy je následující: Gilgameš existoval a kvůli jeho pátrání po smyslu života a nesmrtelnosti se vydal na cestu, aby našel starodávnoho Utnapištiho (Noeho). Na cestě přichází k Dvojčatům vrcholů (Mašu), plaví se přes jezero (možná to je to největší jezero Turecka, Van), spatří jakési ohromné kotevní kameny a mluví s Utnapištimem (Noemem). Když se opět vrátí, vypráví o své cestě a jeho historka se později dostane k doslechu básníkovi, který ji napíše ve formě dramatické a mýtické básně, založené na po sobě jdoucích poněkud neskutečných zprávách. Když

Noe je v Gilgamešově historce nazýván Utnapištim a pochází ze Šurru-paku. Jeho otcem byl Ubara-Tutu. To jméno se vlastně nalézá v seznamu králů ze starodávnoho města Šurru-paku, dnes známého jako Fara, které leží severozápadně od Uruku. Všechno to svědectví naznačuje, že Gilgamešova báseň není pouhou fantazií...

člověk, tak jak já, byl v oblasti, o které se věří, že tam archa spočívá, může si Gilgamešovu cestu velmi lehce představit - byl tady, nebo zase tam, atd.

Tabulka IX začíná v řádcích 1-8 následovně ⁴:

*Nad přítelem svým Enkiduem Gilgameš hořce naříkal,
toulaje se pustinou.
"Zemřu! - nejsem přece jako Enkidu?
Mé nitro protíná hořký smutek,
mám strach ze smrti a nyní se toulám pustinou –
vydám se do kraje Utnapištima, syna Ubartutu,
a budu co nejvíc spěchat!
Když jsem dorazil k horským průsmykům za setmění,
viděl jsem lvy a byl jsem vyděšen!*

Po tom následuje boj se lví pýchou. Víme, že Utnapištim není jen pomyslná osoba, neboť je jmenován i jeho otec. A tohoto otce Ubara-Tutu lze najít na seznamu králů Šurupaku, současného Fara, severozápadně od Uruku. On je tím jediným králem Kiše, kromě Utnapištima, který je jmenován v seznamu králů před velkou potopou.

V řádku 37 se Gilgameš ocitá u Mašu, u těch "Dvojčat vrcholů":

*Ta hora se nazývá Mašu.
Potom dorazil k hoře Mašu,
která denně hlídá východ a západ slunce,
nad kterou sahá jen klenba nebeská,
a jejíž úbočí sahá až do podzemí.
Byli tam škorpiónové bytosti držící stráž v její bráně.
Vzbuzují třesoucí hrůzu, pohled na ně je smrt,
jejich hrozný nimb se žene přes hory.
Za východu a západu oni hlídají slunce.*

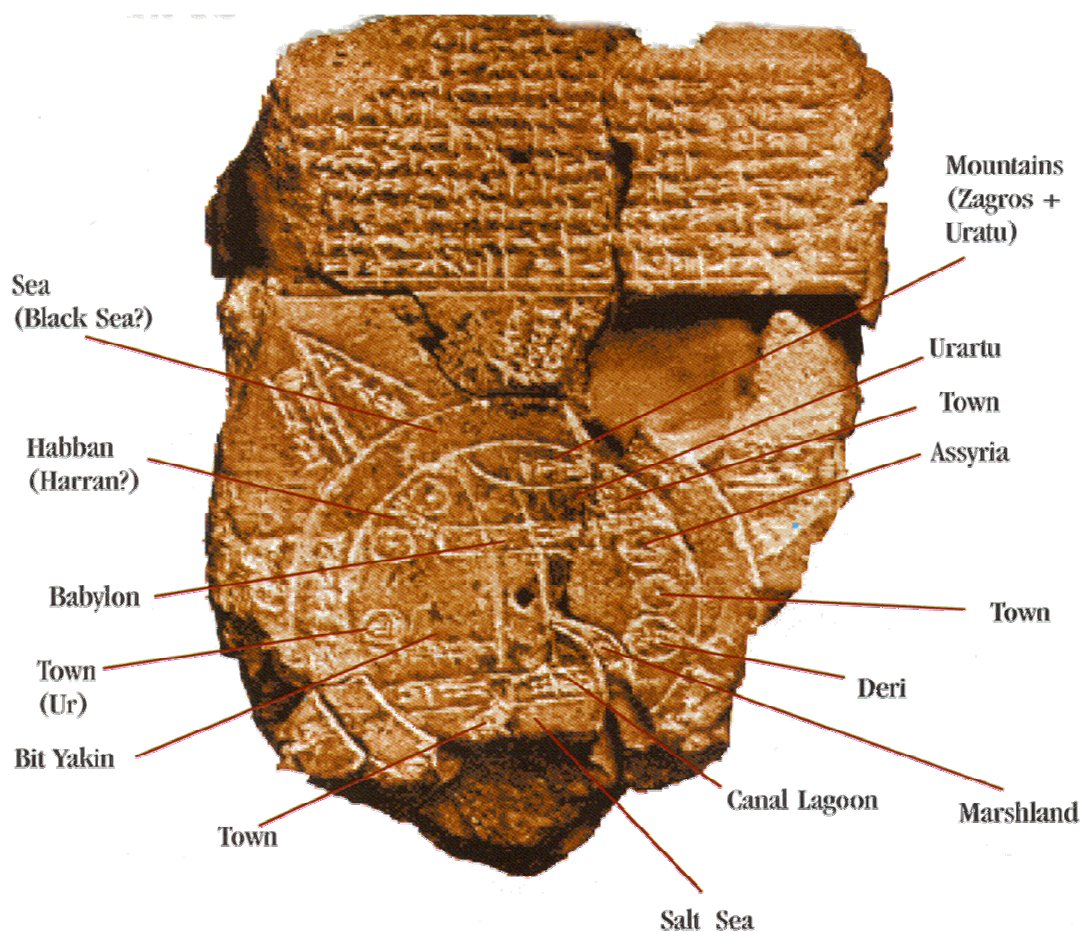
Ta "dvojčata vrcholů" člověku připomínají horu se dvěma hřebeny, která se tyčí nad předmětem tvaru lodě - tak zvaná Yigityatagi, "kolébka hrdinů", která se také nazývá Zed' nebe, kvůli jejím vertikálním stěnám a dvěma vrcholům.

Na silnici z Erzurumu do Dogubayazitu je také průchod mezi dvěma vysokými horami. Během vlády Uraratského království se tam svedlo mnoho bitev, když jejich nepřátelé museli tím průsmykem cestovat. Žádná z těch hor ale není tak extrémní jako popis Dvojčat vrcholů. Je pravděpodobnější, že Gilgameš popisoval Velký a Malý Ararat, dva vrcholy spojené sedlem.

Poznámky:

⁴ Citujeme z překladu na internetu, který lze najít na následující adrese <http://www.ancienttexts.org/library/mesopotamian/gilgamesh/> Část tabulky schází. Slova v závorkách překladatel doplnil z jiných verzí.

Gilgameš pochopitelně necestoval *přes* hory, neexistovaly žádné tunely, ale spíše *mezi* horami. Místo aby šel kolem 19 km široké hory, přešel přes ni. To mu možná trvalo několik dní a nocí, což se shoduje s básní, která nám říká, že na cestě nic ve tmě nevidí.

Nemůžeme si ale být jisti, zda hory Velký a Malý Ararat v té době existovaly. Jak víme, jsou to sopečné hory a dr. Bayraktutan věří, že povstaly v pozdější době. A tak uvažme jednu z těch prvních možností: strmou horu Yigityatagi.

Jak jsme se už zmínili, někteří angličtí překladatelé používají původního jména Mašu místo Dvočata vrcholů, a jak se jeví z kapitoly o záhadných jménech míst, jména Mašur a Mašer se nalézají blízko předmětu tvaru lodě.

“Mašer” znamená Soudný den. “Mašur” znamená “povstálý”. A stojí za to poznamenat, že z nějakého nevyzpytatelného důvodu, ta místa měla ta jména dlouho před zemětřesením v roce 1948.⁵

Jak jsme se už zmínili, Yigityatagi (Mašer) dnes není moc vysoká hora se hřebeny sahajícími k “nebeské klenbě”. Má ale dva (dvočata) vrcholy. A když stojíte u paty hory, máte pocit,

Mapa světa ze 7. století př.n.l. Popisuje, jak byli Babyloňané chápáni ve světě se dvěma řekami Eufratem a Tigridem a oceány, obklopujícími jejich zemi jako kruh. Nebo ten kruh představuje zeměkouli? Hory a Urartu jsou označeny směrem na sever. Mapa, naryšovaná na hliněné tabulce, je nyní v British Museum.

Poznámky:

⁵ Podle Fasolda, Ark-Update May-June 1991.

že se tyčí do nebe. Když se držíme mé teorie, že Gilgameš existoval a vrátil se do Sumeru se zprávami, jak by pak popsal Mašu lidem, žijícím na ploché rovině Suméru? Možná následovně: "Mašu je hora tyčící se přímo do nebe!" Kdybyste viděli ten strmý hřeben, chápali byste, co tím mínil. Máte dojem, že označuje nějakou ohromně vysokou horu. A tak si myslím, že mýtus o Mašu povstal takovýmto způsobem.

Údolí Ráje - nebo osmi

Gilgameš nakonec dospěje k bujné zahradě plné drahocenných kamenů. Podle sumerské mytologie, postava Noeho se ocitla v rajském místě známém jako Dilmun (místo, které bylo později zařazeno do nějakého ostrova).

Věřím, že Gilgameš vyprávěl o "Údolí osmi", kde podle místní tradice Noe po potopě žil a pěstoval své hrozny. Po namáhavé cestě horami a brzy ráno po strašné noci, to krásné údolí muselo vyčerpanému Gilgamešovi zářit jako krystaly a připadalo mu jako ráj. Setká se tam s hospodskou Sidurií, se kterou rozmlouvá po tom, co ji nejprve vystrašil svým malátným vzezřením. Rozhovor je na tabulce X.

Ty kamenné věci?

Ptá se na směr cesty a ona ho vede k Uršanabimu, Utnapištimovu převozníku, který má "ty kamenné věci"(řádek 88). Možná tím Gilgameš označuje kotevní kameny? Brzy na to se Gilgameš zaplete do zápasu s převozníkem a nakonec ty kamenné věci rozbije. Od řádku 156:

*Uršanabi promluvil ke Gilgamešovi, řka:
"Tvé ruce, Gilgameši, zamezují převozu!
Rozbil jsi ty kamenné věci, vytáhl jsi jejich tažná lana (?)
Ty kamenné věci byly rozbité, jejich tažná lana (!!) byla
vytažena!"*

Jak to uvádíme v kapitole o "Údolí osmi", bylo tam nalezeno 13 takových kotevních kamenů, všechny s dírou v horním konci na protažení lana. Ty kameny pak bylo možno použít k manévrování lodě. Pokud to nejsou ty kotevní kameny, o kterých mluví převozník, co jiného by to mohlo být? Gilgameš je nyní poslán do lesa, aby oloupal kůru z kmenů (300 pro správnou míru...!)

Které moře?

Otázka je, kde to "moře" leželo? Mohlo to samozřejmě být Černé moře severozápadně

od Araratu. To je ale pochopitelně tak nějak přes příliš. S větší pravděpodobností to je jezero Van, na jih od Araratu, které je největším jezerem v Turecku. Gilgameš asi k tomu jezeru dorazil na své cestě ze Suméru k Araratu. (To je samozřejmě před Dvojčaty vrcholů, je ale možné, že básník ten sled událostí přehodil.) V básni slyšíme o "Mrtvém moři" a skutečně jezero Van má vlastně slanou vodu, je bez odtoku - mrtvé moře.

Jiné vysvětlení by bylo, že údolí mezi horami nebylo odvodněno jak dnes. Dr. Bayraktutan věří v existenci geologických náznaků, že voda v oblasti Dogubayazitu a archy dosáhla do výše až 1500 metrů. Dnes tím údolím teče jen řeka, ale vrstvy hornin ukazují známky toho, že v té oblasti bývalo mnohem víc vody.

Přes pusté hory

Jak nám Gilgameš vypráví o svém žalu a pátrání po věčném životě, několikrát opakuje to, že šel přes hory, ve kterých nebyly žádné stezky. Bylo to něco docela jiného než plochý Sumér, který znal. Od řádku 249 je psáno:

*Gilgameš promluvil k Utanapištimu, řka:
"To proč (?) musím jít dál,
abych spatřil Utanapištiho, který se nazývá 'ten
Vzdálený' ".
Procházel jsem všemi horami,
překročil jsem nebezpečné hory a překročil
všechna moře - to je proč (!) sladký spánek
nezjemnil mou tvář,
námahou beze spánku jsem přetížen,
mé svaly jsou naplněny bolestí.*

Potom mu Utanapištim říká, aby si s tím nedělal starosti, neboť všichni zemrou a nikdo neví kdy. Od řádku 298:

*Pachtil ses bez ustání, a co máš!
Pachtěním se vyčerpáš,
naplníš své tělo smutkem,
tvůj dlouhý život přivádíš blízko
(předčasněho) konce!
Lidstvo, jehož výhonek je utržen jako stonek rákosí,
skvělý mladík a hezká dívka... smrt.*

Pouhý člověk

Na tabulce XI ten rozhovor pokračuje. Od řádku 1:

*Gilgameš promluvil k Utanapištimu, tomu Vzdálenému:
"Díval jsem se na tebe,
ale tvé vzezření není neznámé - jsi jako já!
Ty sám nejsi odlišný - jsi jako já!
Má mysl si umínila s tebou zápasit,*

*(avšak místo toho) má paže na tobě umdleně spočívá.
Řekni mi, jak to, že stojíš ve Shromáždění Bohů,
a našel jsi život!"*

Utnapištim vypráví historku o Potopě

Utnapištim promluvil ke Gilgamešovi, řka:

*"Zjevím ti Gilgameši věc, která je skryta,
řeknu ti tajemství Bohů!
Šuruppak, město, které určitě znáš,
situované na březích Eufratu,
to město je velmi staré a v něm byli Bohové.
Srdce Velkých Bohů je pohnula k tomu, aby uvalili potopu.
Jejich Otec Anu vyslovil přísahu (utajení),
udatný Enlil byl jejich Poradcem,
Ninurta byl jejich Komoří,
Ennugi byl jejich Ministr průplavů.
Ea, ten Chytrý Princ (?), byl s nimi pod přísahou
a tak opakoval jejich rozmluvu rákosovému domu:
'Rákosový dome, rákosový dome! Zdi, zdi!
Ó muži ze Šuruppaku, synu Ubartutua:
Zboř dům a postav loď!
Zřekni se bohatství a hledej živé bytosti!
Pohrdni vlastnictvím a udržuj při životě živé bytosti!
Přiměj všechny živé bytosti, aby šly do lodě.
Do lodě, kterou postavíš,
její rozměry se musí jeden k druhému rovnat:
její délka musí odpovídat její šířce.
Zastřeš ji, jako Apsu.*

Z toho popisu by si člověk myslel, že loď by měla být tak široká, jak je dlouhá. Ve skutečnosti je tu ale řečeno, že strany si musí vzájemně *odpovídat*. A to je něco úplně jiného. Námořník a "lovec archy" David Fasold to chápal jako instrukce ke stavbě lodě podle univerzálních pravidel na stavbu lodí, které Utanapištim potom plně vysvětluje:⁶

*Rozuměl jsem a promluvil k mému pánu Eaovi:
'Můj pane, na ten rozkaz, který jsi vyřkl,
budu dbát a vykonám jej.
Co ale odpovím městu, obyvatelstvu a starším!'
Ea promluvil, rozkazuje svému sluhovi:
Ty, dobře tedy, toto jim musíš říct:
Zdá se, že Enlil mne odmítá
takže nemohu ve vašem městě přebývat (?),
ani svou nohou vstoupit na Enlilovu zemi.*

Poznámky:

⁶ David Fasold: The Ark of Noah, kapitola 5.

*Půjdu dolů do Apsu, abych žil s mým pánem Eaem,
 a na vás on dá hojně pršet,
 nepřeborné množství ptactva, myriádu(!) ryb.
 Přinese vám sklizeň bohatství,
 ráno dá, aby pršely shora bochníky chleba,
 a večer déšť pšenice!"*
*Právě když se rozbřesklo
 země se kolem mne shromáždila.
 Tesař nesl svou sekyrku,
 rákosník nesl svůj kámen (na zplošťování),
 ... muži...
 děti nesli asfalt,
 ti slabí přinesli cokoliv jiného bylo zapotřebí.
 Pátého dne jsem rozvrhnul její vnějšek.
 Její plocha byla jako pole,
 její stěny byly každá desetkrát 12 loktů vysoké,
 strany jejího vršku byly stejné délky,
 každá desetkrát 12 loktů.*

Zmíněná plocha pole, jako velikost paluby, je jeden IKU - stará babylonská plošná míra. Podle Fasolda se přibližně rovná ploše paluby toho předmětu tvaru lodě.

*Rozvrhl jsem její (vnitřní) konstrukci a narysoval její
 obraz (?)*
*Opatřil jsem ji šesti palubami
 a tím ji rozdělil na sedm (poschodí).
 Její vnitřek jsem rozdělil do devíti (oddělení).*

Na tomto místě Fasold podotýká, že ty paluby se podobají velké pyramidě v Babylonu. Rozměry různých stupňů té pyramidy záhadně odpovídají jistým zeměpisným místům na zeměkouli, jako na příklad Stonehenge v Anglii. Možná je tedy nějaké spojení mezi ladnými rozměry archy a pyramidami. Utnapištim (Noe) pokračuje:

*Zarazil jsem zátky (abych zabránil nabírání) vody v její
 střední části.
 Zajistil jsem lodní kůly a zásobil se čím bylo zapotřebí.
 Třikrát 3600 (jednotek) surového asfaltu jsem vložil do
 pece na tavení asfaltu,
 třikrát 3600 (jednotek) asfaltu... do toho,
 bylo třikrát 3600 nosičů dřevěných sudů, kteří nesli
 (rostlinný) olej,
 kromě 3600 (jednotek) oleje, který sami spotřebovali (!)*

Také v této sumerské básni je zmíněno, že archa byla vymazána asfaltem, srovnejte to s informací v bibli (Genesis 6,14).

*Zabil jsem hovězí dobytek na jídlo (!),
a den po dni jsem zabíjel ovce.
Dal jsem dělníkům (?) pivo, olej a víno, jako kdyby byly říční
vodou,
a tak si mohli uspořádat veselku jako na oslavu Nového roku.
... a přiložil jsem ruku na olejování (!).
Loď byla dokončena před západem slunce.
Její spuštění bylo velmi těžké.
Museli pod ní dávat klády od předu dozadu,
dokud se její dvě třetiny neponořily do vody (?).
Naložil jsem na ni cokoli jsem měl:
veškeré stříbro, které jsem měl, jsem na ni naložil,
veškeré zlato, které jsem měl, jsem na ni naložil.
Všechny živé bytosti, které jsem měl, jsem na ni naložil,
Přiměl jsem všechny mé příbuzné a přátele, aby na loď nastoupili,
a všechnu polní zvěř
a řemeslníky jsem přiměl, aby tam nastoupili.*

*Šamaš určil stanovený čas:
'Ráno dám pršet z nebe bochníky chleba,
a večer děší' pšenice!
Vejdi dovnitř lodě a utěsni vchod!'
Ten stanovený čas se dostavil.
Ráno nechal pršet bochníky chleba,
a večer děší' pšenice.
Díval jsem se jak vypadá počasí -
počasí vypadalo děsivě!
Vešel jsem do lodě a utěsnil vchod.
Na zatěsnění lodě, Puzuramurrimu, převozníkovi,
jsem dal místo spolu s obsahem.
Právě když začalo svítat
na obzoru vystoupil černý mrak.
Uvnitř něho burácel Adad,
před ním šli Šullat a Haniš,
poslové jdoucí přes hory a kraj.
Erragal vytáhl uvazovací kůly,
vpřed vyšel Ninurta a způsobil přetečení příkopů.
Anunnaki zvedl pochodně,
a zapálil krajinu jejich zábleskem.
Ohromující šok nad Adadovými skutky zachvátil nebesa,
A veškeré světlo obrátil na tmu.
Země se tříštila jako hliněná nádoba.*

Jižní vítr

*Jižní vítr vanul po celý den...
vanul prudce a ponořil tu horu do vody,
zaplavující lidi jako útok.*

Další zvláštní bod, který stojí za povšimnutí. Na prvním řádku stojí: "Jižní vítr vanul po celý den" - a pokud Noemova archa měla být větrem donesena z Šuruppaku v Iráku do Araratských hor na sever, musel vanout od jihu. Utnapištim pokračuje:

*Nikdo nemohl spatřit svého druhu,
ve vodním proudu jeden druhého nerozeznali.
Bohové byli potopou vyděšeni,
a ustoupili, vzestupující do Anuova nebe.
Bohové se krčili jako psi,
choulíce se při venkovní stěně.
Ištar ječela jako ženská při porodu,
sladkohlasá milenka Bohů nařikala:
"Ty dávné dny se, běda, obrátily na jíl,
protože jsem řekla zlé věci ve Shromáždění Bohů!
Jak jsem mohla říct zlé věci ve Shromáždění Bohů,
dávaje příkaz ke katastrofě, aby zničila můj lid!!
Brzy na to co jsem porodila mé drahé lidi
naplňují moře jako tolik ryb!"
Bohové - ti z Anunnaki - plakali s ní,
bohové pokorně seděli a plakali, vzlykali smutkem(?),
jejich rty hořely, vyschlé žízní.
Šest dní a sedm nocí
přicházely vítr a potopa, bouře srovnala zemi.
Když přišel sedmý den, bouře bila,
potopa byla válkou - zápasící sama se sebou jako žena
svíjící se (při porodu).*

*Moře se uklidnilo, utišilo se,
hurikán (a) potopa se zastavily.
Po celý den jsem se díval dokola - nastal klid
a všechny lidské bytosti se obrátily na jíl!
Terén byl rovný jako střecha.*

Lod' usedá v Nisiru

*Otevřel jsem příklop a čerstvý vzduch (denní světlo!)
padl na strany mého nosu.*

*Epická báseň o Gilgamešovi se
nalézá na několika
kuneiformských tabulkách.
Kuneiformská písmena byla
vtisknuta do vlhkého jílu a
tabulky pak byly vysušeny a
vypáleny. Kvůli zcházejícím
kouskům a puklinám v
tabulkách, lidé, kteří ty nápisy
rozlušťují, musí často hádat o
jaké slovo se jedná.*

*Padl jsem na kolena a dřepěl v pláči,
 slzy stékaly po stranách mého nosu.
 Pátral jsem po pobřeží v té velké ploše moře,
 a v dálce dvanácti lig se vynořila oblast (suché země).
 Loď se pevně usadila na hoře Nimuš,
 hora Nimuš tu loď držela a nedovolila žádný výkyv.
 Jeden den a druhý hora Nimuš držela tu loď,
 a nedovolila žádný výkyv.
 Třetí den a čtvrtý, hora Nimuš držela tu loď,
 a nedovolila žádný výkyv.
 Pátý den a šestý, hora Nimuš držela tu loď,
 a nedovolila žádný výkyv.*

Byl Nisir nalezen?

Utnapištim říká Gilgamešovi, že archa usedla na Nimuš. Dříveji se to četlo jako Nisir či hora Nisir, nyní je to přeloženo na *Nimuš*. Avšak slovo KUR, znamenající horu v řádku 140 na tabulce XI "*a-na KUR ni-ir i-te-mid GIŠ eleppu*" neznamená v sumerštině horu, ale spíše kopec, či krajinu, či oblast.

Robert M. Best, který napsal knihu, ve které tvrdí, že historka o arše není nic víc než místní povodeň řeky Eufratu⁷, ten řádek překládá: "v krajině Nisir usedla dřevěná loď". Dále tvrdí, že archa usedla na písčitém nábřeží nebo nějakém vyvýšeném povrchu! Je docela drastické, když někdo změní text tak, aby zapadl do jeho vlastních představ. Ten Nisir, o kterém mluví Gilgameš, nicméně nemusí být vysoká hora, ale kopec, malá hora, nebo jen oblast nazvaná Nisir.

Poznámky:

⁷ Robert M. Best, *Noah's Ark and the Ziusudra Epic, Sumereian Origins of the Flood Myth*. Enlil Press.

⁸ Interview Davida Fasolda s asi 60 let starým Kurdem jménem Rešit z Uzengili, 1984.

⁹ Tak jak se nachází na starých mapách (David Fasold, *The Discovery of Noah's Ark*, 1990, pp. 108-114.)

¹⁰ Podle Fasoldovy teorie ti "Sedmi Mudrcové" jsou možná předkové z Kainova kmene, kteří byly potopou vyhlazeni. Jak je dobře známo, Kain byl tím prvním vrahem - zavraždil svého bratra Abela a byl vyhnán do krajiny nazvané Nod - na východ od Ráje.

To je velmi zajímavé, neboť současní kurdští vesničané v Uzengili, ti nejbližší sousedé předmětu tvaru lodě, říkají, že svou vesnici přejmenovali z Nisir⁸ na Uzengili po tom, co se ten předmět objevil po zemětřesení v roce 1948. Vesnice byla původně nazývána Sar nebo Nasar nebo Nisir.⁹ To znamená "obětovat" nebo "ukázat". Uzengili lze přeložit jako "slib".

Jak vidíte, je tu několik klíčů, ke kterým se vrátíme v kapitole o záhadných jménech míst.

Holubice a krkavec

Utnapištim pokračuje:

*Když přišel sedmý den
 vyslal jsem holubici a vypustil ji.
 Holubice vylétla, ale vrátila se zpátky ke mně;
 žádné bidýlko nebylo na dohled a tak se vrátila ke mně.
 Vyslal jsem vlaštovku a vypustil ji.
 Vlaštovka vylétla, ale vrátila se zpátky ke mně;
 žádné bidýlko nebylo na dohled a tak se vrátila ke mně.*

*Vyslal jsem krkavce a vypustil ho.
Krkavec odletěl a spatřil jak vody opadávají.
Žere, drbá se, kýve se, ale neletí zpátky ke mě.
Potom jsem vyslal všechno všemi směry a obětoval jsem.
Před horou-ziguratem jsem uctíval s kadidlem.
Sedm a sedm kultových nádob jsem umístil,
a (do ohně) pod (nebo: do jejich misek)
jsem nalil rákosí, cedr a myrtu.
Bohové tu sladkou vůni ucítili,
a srojili se kolem (ovčí) oběti jako mouchy.*

Po tom se rozpoutá mezi bohy diskuze, ve které je Enlil požádán, aby už nikdy víc neposlal potopu takového rozsahu. Enlil požehná Utnapištimu a obrátí ho na poloboha.

Utnapištim pak podrobí Gilgameše zkoušce: nemá spát po dobu 7 dní a 6 nocí. Gilgameš to nezvládl. Epická báseň končí tím, že Gilgameš se vykoupe a je poslán domů. Dostane rostlinu, která mu má dát věčný život, ale na jeho cestě domů ji sežere had - jasná obdoba hada v Rájské zahradě.

Konečně dorazí do svého rodného města Uruku, které bylo založeno "Sedmi Mudrci", zatímco on sám zpevnil jeho hradby.¹⁰ Uruk - či Erek jak je nazýváno v bibli - bylo možná obnovené předpotopní město. Podle Berosuse, ta první pokolení po potopě šla zpátky do měst v Iráku, která byla pohřbena, aby je znovu postavili.

Ta stejná událost

Navzdory náboženské souvislosti, v Utnapištimově zprávě nacházíme ty stejné události jako v biblickém vyprávění o potopě a Noemovi.

1. Bohové(Bůh) jsou(je) rozhněván(i) zlem.
2. Jak Utnapištim tak Noe jsou varováni před nastávající katastrofou.
3. Jak Utnapištim tak Noe mají postavit loď na záchranu života na zemi.
4. Loď má několik poschodí a je vymazána asfaltem.
5. Loď usedne na hoře.
6. Jak Utnapištim tak Noe otevřou palubní okénko.
7. Jak Utnapištim tak Noe vyšlou holubici a krkavce.
8. Oba obětují bohům(Bohu).

Bez ohledu na neshody, není pochyby, že ty historky popisují tu stejnou událost.

Jsou Atrahasis a Ziusudra starší?

Nacházejí se i starší zprávy. V akkadštině se ta hlavní postava jmenuje Atrahasis (ten extra moudrý). Dokonce i dále v minulosti nacházíme sumerský zápis Ziusudrův. Ta původní verze

se ztratila, ale kopie, které byly napsány později, stále ještě existují. Dá se debatovat o tom, který zápis je starší, zda biblický nebo sumersko-arkadský. Pokud víme, Genesis byla napsána po používání prvních hliněných tabulek, ale to není rozhodující. Před oběma verzemi existovaly dlouhé *ústní* tradice.

Avšak Mojžíšova historka je objektivnější a přesnější. Nezobrazuje nadpřirozený aspekt do podrobností, ale zmiňuje se jen o Bohu, který za tím vším byl. Mojžíš, jako egyptský princ, měl velmi pravděpodobně přístup do Faraových knihoven, přístup k mudrcům, právě tak jak k hebrejským ústním tradicím.

Není důležité který zápis byl napsán jako první, ale to, že se vzájemně *potvrzují*. Různé fráze jsou tak stejné, že nepochybně mluví o té stejné potopě. Zpráva o potopě se nachází nejen v prvních mezopotamských civilizacích, ale téměř ve všech starodávných civilizacích! To naznačuje, že asi nemluvíme o řadě místních povodní, které se udály ve stejnou dobu, ale o celosvětové katastrofě.

Zpráva o potopě je dědictví, které si různé etnické skupiny vzaly s sebou, když se rozptýlily z Araratských hor a Sinearské roviny do celého světa. Anebo možná přesněji: po všech oceánech.

Bible není tím jediným zdrojem, který mluví o tomto druhu rozptýlení lidstva a obydlování (ve spojení s Bábelskou věží). V kapitole 5. jsme viděli, že znalci jazyků Thomas V. Gamkrelidze a V.V. Ivanovs stopovali všechny indo-evropské jazyky zpátky do jejich počátečního bodu v Arménii - to jest do Urartských hor. Na místo, kde pravděpodobně Gilgameš našel Utnapištima a smysl svého života.

Kapitola 15

Berosus potvrzuje

Jedním z těch nevzrušujících pramenů je kaldejský astrolog Berosus, který žil v Babyloně a později se přestěhoval do Řecka. Naneštěstí žádné původní Berosusovo dílo dnes neexistuje. Berosusova díla známe jen z citátů a knih jiných filozofů a historiků.¹ Člověk se tedy může obávat, že během překladu a citování se toho hodně ztratilo.

Když mluvíme o biblických textech, máme tisíce kopií, na kterých můžeme vybudovat naše znalosti a pokud jde o Gilgameše, babylonské tabulky jsou v Britském museu dobře udržovány.

Tak tomu ale není s dílem Berosuse. Jsme závislí na citátech citátů...Berosusova ztracená díla citoval v následujících pokoleních řecký muž jménem Polyhistor (105-35 př.n.l.)², jehož práce se také naneštěstí ztratila. Avšak jeho citáty z Berosuse jsou opět citovány Židem Josefem Flaviem (37-100 n.l.)³, a Řekem Athenaeusem (200 n.l.)⁴, koptickým biskupem Klementem z Alexandrie (150-215 n.l.)⁵, a dalším Řekem, Abydenusem (4. století n.l.)⁶. Abydenusův rukopis se také ztratil, ale odvolává se na něj biskup Caesarea Eusebius (264-338 n.l.)⁷, a byzantský mnich a historik Syncellus (9. století n.l.)⁸, který cituje také některé z dřívějších pramenů, které povstaly po Berosusovi.

Bylo by na místě podotknout, že v této situaci existuje možnost nesprávných překladů. Navzdory tomuto faktu je Berosus znám jako důležitý historický, i když sice ne tak přímý, pramen prehistorie a Noemovy archy.

Důvod proč byl Berosus pokládán za tak důležitého je, že do nálezů hlíněných tabulek v Mesopotámii v 19. století, Berosus byl téměř jediným pramenem, kromě bible, který jsme o životě v Babylonu měli.

Kdo byl?

Když Řekové dobyli Persii v roce 330 př.n.l. pod vedením Alexandra Velikého, Berosus žil v Babylonu. Narodil se pravděpodobně kolem roku 350 př.n.l.

Peršané vládli v Babyloně téměř 200 let, zhruba 539-330 př.n.l. Perská říše zahrnovala Egypt, Palestinu a Asyrii, ale i jiné oblasti. Do Babylonu byla nashromážděna velká část znalostí a všeobecné historie říše. Pro muže jako Berosus, který všechny ty informace sledoval a studoval, to muselo být jako kdyby žil v knihovně Kongresu. Alexander Veliký naneštěstí zničil hodně kulturních pokladů té společnosti, když tuto říši ovládl a přebíral nad ní moc. Když jsme byli v Haranu, měste Rebecky, Ráchel a Lei v jihovýchodním Turecku, viděli jsme zříceniny university, kterou Řekové zničili - university, která je možná datována do dob Abrahamových, a která se považuje za tu první na světě. Haran hraje roli v okultní literatuře.

Poznámky:

¹ Berosus je citován, kromě jiných, těmito lidmi:

² **Alexander Polyhistor** (zhruba 105-35 př.n.l.), řecký filozof, zeměpisec a historik. Původně byl otrokem v Římě, později povýšen na občana. Jeho díla se ztratila, ale je citován Eusebiusem, Syncellusem, Josefem, Atheneusem a Klementem z Alexandrie.

³ **Flavius Josefus**, židovský kněz a historik (37-100 n.l.). Citoval Alexandra Polyhista.

⁴ **Athenaeus** (200 n.l.), řecky gramatik a autor. Citoval Alexandra Polyhista.

⁵ **Klement** (150-215 n.l.), biskup v Alexandrii. Citoval Alexandra Polyhista.

⁶ **Abydenus**, učedník Aristotela, řecký filozof a vědec, který žil ve 4. století. Jeho rukopis se ztratil, ale cituje ho Eusebius a Syncellus.

⁷ **Eusebius Pamfilius** (264-338 n.l.), biskup v Caesarei. Cituje Abydenuse, Apollodoruse a Alexandra Polyhista.

⁸ **Syncellus** (ranné 9. století n.l.), byzantský mnich a zákoník, známý jako "George Syncellus". Citoval Abydenuse, Apollodoruse a Alexandra Polyhista.

Berosus se odstěhuje do Kosu

Když Řekové vydrancovali Babylon, Berosus to město opustil. Byl možná unesen do Řecka jako zajatec. V tehdejší době ti nejvýše kvalifikovaní a vycvičení občané byli vzati do zajetí a pracovali v hlavních městech svých únosců.

Ať už dobrovolně či ne, Berosus se nakonec ocitl na řeckém ostrově Kosu, kde postavil observatoř na astronomii a také školu. Díky jeho ohromným znalostem učil v Athénách, kde byla na jeho čest vztyčena měděná socha s pozlaceným jazykem - uznání jeho řečnických schopností.

Berosus napsal tři knihy kolem roku 290 př.n.l. Originály se naneštěstí ztratily, ale byly citovány v tak mnoha jiných knihách, že víme o čem pojednávaly. První kniha obsahovala popis Babylonu, příběh o stvoření světa a o "rybím muži" Oannesovi, který učil umění a vědy. Obsahem dalších dvou knih je popis 10 králů⁹ před potopou, zpráva o Velké potopě, dále seznam kaldejských a arabských králů a také historie Asyrie, Babylónie a Persie.

Navíc byla nalezena jiná díla, popisující Berosuse. Často se nazývají pseudo-Berosus, protože odborníci mají pochyby o jejich hodnověrnosti.¹⁰ V těchto dílech lze najít podrobnosti, které neexistují v Berosusových knihách, jako na příklad to, že jedním z Noeho jmen bylo Arsa a po něm byla pojmenována města.

Historie Kaldejců

Na základě pramenů z chrámu Bela v Babylonu, *Babylonica* ve svých spisech popisuje Berosusův svět před a po potopě. Původní obyvatelé Babylonu byli Kaldejci. Jejich jméno pochází ze skupiny nebeských bohů nazývaných "Kalda", které uctívali.

Někteří vědci věří, že Kaldejci pocházeli z východních Turecka, neboť svědectví o kaldejských zvycích bylo nalezeno v oblasti kolem jezera Vanu, nedaleko od předpokládaného usazení Archy. Kaldejci byli přírodní potomci Arpakšáda, který se narodil pouhé dva roky po potopě (podle židovského historika Josefa Flavia, který žil v té stejné době jako Ježíš, a který pro Římany sepsal historii Židů).

Arpakšád, Elam, Ašúr, Lúd a Aram byli synové Šéma a vnuky Noeho.¹¹ Podle nich byly pojmenovány různé národy, například Ašúr byl předkem Asyřanů a Aram předkem Arménů, jejichž jazyk se později stal obchodním jazykem Středního východu (Ježíš mluvil aramejštinou).

Také Židé považují Arpakšáda za jednoho ze svých předků, protože byl dědečkem Hebera (předka Hebrejců).

Proslulé Berosusovy hliněné tabulky

Je zřejmé, že Berosus napsal své historky na základě písemných pramenů. Když toto starodávne sumerské dílo bylo napsáno, hliněné tabulky už existovaly. Berosusův spis o předpotopním období zahrnuje také určitý počet pohádkám podobných historek o rybím muži,

Poznámky:

⁹ V *Genesis* 5.kapitole nám Mojžíš dává seznam deseti králů - patriarchů - žijících před potopou.

¹⁰ Byly zveřejněny v roce 1498 dominikánským knězem jménem Giovanni Nanni z Viterbo, což je na sever od Říma. Byl také znám pod jménem Annus Viterboský. On kromě toho zveřejnil zlomky Manethoa, egyptského historika, který byl současníkem Berosuse. Jeho sbírka prací, spolu s jeho poznámkami, se nazývala *Antiquities*. Šest let po Giovanniho smrti Petrus Crinitus tvrdil, že byly falešné. Papež proto zabavil všechny tyto rukopisy a uschoval je ve Vatikánu.

¹¹ Podle *Genesis* 10:22-23.

¹² Podle některých ze starodávných spisů, Nabonid byl posledním králem Babylonu a otcem Belšasara, který vládl nad Babylónem spolu se svým otcem Nabonidem během poslední části Nabonidovy vlády. To je tentýž král Belšasar, o kterém mluví Daniel v kapitole 5. Říká nám, jak se při oslavě, kde se pil alkohol, napil ze svatých nádob ze stříbra a zlata, které byly uneseny z chrámu v Jeruzalémě. Hned po tom uviděl, jak ruka píše na zeď slova "mené, mené, tekel, peres". Daniel to vyložil následovně: "mené - Bůh sečetl tvé království a ukončil je; tekel - byl jsi zvážen na váhách a shledán lehký; peres - tvé království bylo rozlomeno a dáno Médům a Peršanům" (*Dan* 5:26-28). Tu stejnou noc Peršané dobyli Babylon a Belšasar byl zabit.

kterému dal řecké jméno Oanes.

Občas se ale vyskytují zajímavé shody mezi tímto líčením a biblickou zprávou. Například existence deseti králů před potopou je stejná jako počet patriarchů z bible. Tím desátým byl Noe. Jejich jména jsou pochopitelně odlišná, poněvadž jména tehdy něco vyjadřovala a tudíž se změnila podle jazyka, kterým člověk mluvil. Noe znamená "být utěšen". V angličtině by se mohl jmenovat *Comforter*, v češtině *Utěšitel*. Kromě toho jméno změnilo svůj význam podle hlediska. Na příklad Alexandra by jeho nepřátelé těžko nazývali "Velikým", spíše možná "Strašným".

Berosusův Noe se jmenoval *Ziusudra* (nebo v řečtině *Xisuthros*), což znamená "ten, kdo našel život". Utnapištim, jméno Noeho postavy v Akkadštině, jedním ze starodávných jazyků z Mezopotámie, mělo stejný význam.

Sumerané a Babyloňané nazývali Noeho *Atra-hasis*, to jest "obzvlášť moudrý člověk".

Moudrost je pohřbena

I když Berosus čerpá tu historku z hliněných tabulek, přidává k ní také nějaké věci, které se na těch tabulkách nenacházejí. Jmenovitě to, že sumerskému Noemovi, Xisuthrosovi, bylo před potopou řečeno, aby zakopal své tabulky v Sipparu, které je umístěno poblíž dnešního Baghdádu. Xisuthros byl také podle Berosuse vytržen do nebe po tom, co Archa uvázla a prý slyšel hlas z nebe, který mu říkal, aby odcestoval do Babylonu a tam zůstal a vykopal ty tabulky.

Člověk by lehce Berosuse obvinil z tvrzení, že jeho vlastní lid, Kaldejci, jsou lepší než Řekové, neboť pochází přímo z Velkého předka. Berosus ale mohl jednoduše mluvit o babylonských vykopávkách v Sipparu, které proběhly za aramejského krále Nabonida¹² (555 př.n.l.) za účelem nalezení starodávných spisů.¹³

Berosus také určil datum potopy, něco, co se na starodávných tabulkách nenachází. Neudává ale rok.

Berosusův text ¹⁴

"Kronos¹⁵ se mu zjevil (Xisuthrosovi) ve snu a řekl: 'Lidstvo bude zničeno velkou potopou patnáctého dne měsíce Daisiosu'¹⁶. On (Kronos) nařídil, aby pohřbil všechny starodávné, střední a konečné (to jest všechny) spisy a uložil je ve městě Si[s]parenes (=Sippar¹⁷), ve městě Slunce. Měl postavit loď a nastoupit na ni spolu se svými příbuznými a blízkými přáteli. Měl do ní přinést jídlo a nápoje a naložit na ni ptáky a zvířata. Když to vše dovršil, měl vyplout. Zeptal se kam má plout a on (Kronos) odpověděl: 'K bohům se modlit, aby to s lidstvem dobře dopadlo'. Poslechl a postavil loď pět lathů dlouhou a dva lathy širokou. Udělal vše, co mu bylo přikázáno a vzal svou manželku, děti a blízké přátele s sebou do lodě."

Poznámky:

¹³ Podle Komoróczy (1973) pp. 134...

¹⁴ Do angličtiny přeložil z Dánské verze Mogens Weitemeyer, *Herodots og Berossos beskrivelse af Babylonien*, vydalo Museum Tusculanum Forlag, na Kodaňské universitě, 1995, ISBN 87 7289 356 7. Tato verze je postavena na sbírce těch nejjistějších či nejranějších pramenů. První část je ze Synkellosova Byzantského vydání z 9. století.

¹⁵ Řecké jméno babylonského boha Ea, toho stejného jako je sumérský Enki, známý také jako Pán Eridu (Ráje).

¹⁶ Daisios je makedonský měsíc. Datum odpovídá 11. dni buď května nebo června.

¹⁷ Starodávné město blízko dnešního Baghdádu.

¹⁸ Eusebiův armenský překlad ze 4. století uvádí rozměry archy jako délka pěti stříl šípu a šířka dvou stříl.

Ptáci jsou vypuštěni

Když potopa proběhla a opět ustala, Xisuthros vypustil několik ptáků. Nenašli ani žrádlo ani místo na odpočinek, a tak se vrátili na loď. Po několika dnech Xisuthros ptáky opět vypustil. Vrátili se na loď se žrádlem a měli na sobě bláto. Když je vypustil potřetí, zpátky na loď se nevrátili. Xisuthros chápal, že vystoupila suchá zem, ale nebyla v dohledu. Uvolnil lodní okno a zjistil, že loď uvázla na hoře. Spolu se svou manželkou, dcerou a kapitánem loď vystoupili, padli na kolena, postavili oltář a obětovali bohům. Potom zmizeli."

Bible obsahuje ty stejné prvky v Genesis 8.kapitole: vypuštění ptáka (verše 6-12), otevření okna ve střeše lodi (verš 13) a oběť díkůvzdání na oltáři (verš 20).

Xisuthros prostě zmizí

Po tom následuje Berossův přídavek o Xisuthrosově zmizení. To se neshoduje s epickou básní o Gilgamešovi, ve které Gilgameš vyhledává Xisuthrose, který žije se svou manželkou a vypadá jako normální člověk.

Když se Xisuthros s kapitánem loď, svou manželkou a dcerou nevrátili, ti, kteří v lodi čekali, z ní vystoupili a začali křičet jeho jméno. Xisuthrose nebylo nikde vidět, avšak z nebe se ozval hlas prikazující jim, aby byli bohabojní, neboť byl spolu s kapitánem loď, svou manželkou a dcerou odnesen k bohům a s nimi přebývá. "A řekl jim, aby šli zpátky do Babylonu a přikázal jim, aby vzali ty spisy ze Sipparosu a dali je lidstvu. Řekl jim také, že se nacházejí v krajině Arménské. Když to uslyšeli, podali bohům oběti a šli pěšky do Babylonu."

Kde jsme?

Poznámky:

¹⁸ *Myths from Mesopotamia: Creation, the Flood, Gilgamesh, and Others* (Oxford World's Classics) autor Stephanie Dalley. *Berosos and Manetho, Introduced and Translated: Native Traditions in Ancient Mesopotamia and Egypt*, autor Gerald P. Verbrugghe.

¹⁹ Gilgameš mluví o IKU, což se rovná mírák v bibli.

²⁰ Většina této informace pochází z knihy Jonathana Graye *The Ark Conspiracy*.

Zajímavé je, že také Berossus potvrzuje, že Babyloňané pocházeli z Arménie, odkud přišli pěšky. Těm, co z lodi vyšli, je řečeno, že "se nacházejí v krajině Arménské", ale zároveň podle Berossuse ti lidé původně pochází z Babylonu, do kterého se nyní musí vrátit.

"Loď usedla uprostřed Arménie v horách Koryai (Kurdů) a někteří seškrabali asfalt z loď a vzali si jej s sebou na používání jako amulety." Tento asfalt je Berossovým ekvivalentem návodu v bibli, kde je Noemovi řečeno, aby asfaltem vymazal loď jak zevně tak zevnitř, aby byla vodotěsná.

Po tom co došli do Babylonu a vykopali ty spisy v Si[s]parosu, znovu postavili Babylon a zároveň založili mnoho měst a vybudovali chrámy."

Podle Berosuse, Babylon (nebo Sippar) existoval před potopou a odtud ti, co potopu přežili, původně pocházeli. Berosus nepotvrzuje současnou kritiku bible, podle které potopa byla jen místní povodeň řeky Eufratu. Kdyby tomu tak bylo, archa by neusedla na Arménských horách skoro tisíc km vzdálených.

Astronomická čísla - nebo nesprávný překlad?

Berosusova čísla jsou úplně přehnaná. Pokud by byla správná, pak uplynulo 432 000 roků od stvoření do potopy. Je to časové období, během kterého vládlo jen 10 králů... Jedná se tu pravděpodobně o chybu v překladu. Berosus nebo hliněné tabulky asi udávají jiná čísla.

Jedním z předních světových kapacit na hliněné tabulky je profesorka Stephanie Dalley z Oxfordu, Anglie. Prohlédla si babylonská čísla a domnívá se, že těch 432 000 roků by se mělo vydělit pěti. To by dalo 86 400 týdnů (1661 roků), což je téměř ta stejná doba jako biblických 1656 roků od Stvoření do Potopy.¹⁸

Berosusova čísla by se neměla brát doslova ani když mluví o arše. Berosus píše, že archa byla 5 lathů dlouhá a 2 lathy široká. To se rovná 960 x 384 metrů. Americké fotbalové hřiště je jen 110 metrů dlouhé (včetně okrajových zón) a 48 metrů široké. To podle Berosusových rozměrů znamená, že jen na samotné palubě archy bylo dostatek místa pro téměř 70 celých fotbalových hřišť! To je asi 80 krát více než rozměry, které udávají Mojžíš a Gilgameš.¹⁹

Říkal, kde byl?

David Fasold, jeden z průkopníků v pátrání po arše, měl kariéru jako důstojník v námořní pěchotě a byl lovcem pokladů na dně oceánů. Fasoldova znalost starodávné plavby mu pomohla k objevení neuvěřitelné shody. Délka Archy 515 stop, když je převedena na stupně a minuty dává 8°35', což se rovná rozdílu mezi zeměpisnými délkami archy a hrobky krále Daria. Když člověk znal délku archy, mohl si vypočítat její přesnou polohu!

Zdá se to neuvěřitelné, a tak si prohlédneme svědectví, a ať se čtenář sám rozhodne, zda je to možné či ne.²⁰

Fasolda napadlo, že rozměry 5 x 2 lathů bylo spíše označení stupňů než velikost archy. Místo lathů se těch čísel mělo použít jako poměru. Berosus možná narážel na egyptskou míru (tzv. mr), které se používalo jak při plavbě tak při stavbě pyramid.

Mocná Perská říše (zhruba 490 př. n. l.) se rozprostírala od Libye do Indie. Jen o několik staletí později, v době Berosuse, byla dobytá říší Řeckou.

Poměr 5:2 dává trojúhelník s úhly 90 a 36 stupňů.

Středem světa byla Velká pyramida

Jak Peršané tak starodávni Egypťané dovedli měřit a vypočítat zeměpisnou šířku a délku. Věděli, že svět je kulatý a rozdělili jej do 360 stupňů (něco, co Evropané objevili až ve středověku).

Egypťané se, přirozeně, považovali za střed vesmíru a umístili zeměpisný střed světa poblíž Káhiry, a na tom místě postavili Velkou pyramidu. To nebyla jen domýšlivost. Když na zeměkouli sestrojíte linky od severu na jih a od západu na východ tak, aby se protínaly ve Velké pyramidě, každá z těch čtvrtí zeměkoule obsahuje stejnou plochu pevnin! Mohli tedy právem říct, že to byl střed světa.

Střed světa je přemístěn do Persepolisu

Když Peršané založili svou světovou říši a dobyli Egypt v roce 525 př.n.l., neměli v úmyslu nechat střed světa v cizí zemi. A tak jednoduše přemístili střed světa do Persie! Přesněji řečeno, byl přemístěn do místa na západ od Persepolisu.

Od té doby to místo jako zeměpisný střed světa označoval ohromný pomník krále Daria.²¹ Na základě polohy slunce a hvězd, Peršané a všichni jejich poddaní na souši i na moři si mohli určit svou polohu kdekoli na zeměkouli ve vztahu k tomuto společnému výchozímu bodu.

Dnes používáme Greenwich v Anglii jako střed světa, nebo alespoň jako poledník (nultý), od kterého jsou určeny linky zeměpisné délky. Pro určení zeměpisné šířky užíváme jako výchozí linku rovník.

Oba, jak egyptský tak perský střed světa, ležely na té stejné zeměpisné šířce, 30 stupňů na sever od rovníku.

Peršané jednoduše přemístili střed na východ. Podle dnešního měření by to bylo 52 stupňů a 50 minut na východ (od Greenwich).

Poznámky:

²¹ Král Darius (či Dareios) je také zmíněn v bibli, v knize Ezdraš kap. 5-6 a znovu v knize Daniela kap. 6. Daniel, Žid násilím přestěhován, viděl "nápis na zdi" pro krále Belšasara. "Ještě té noci byl kaldejský král Belšasar zabit. Darjaveš médký se ujal království ve věku šedesáti dvou let" (Dan. 5:30-6:1). Daniel se stal jedním ze tří královských poradců. Byl ale vržen do jámy s hladovými lvy, protože se nepřestal modlit k Bohu. Když v té jámě přežil do rána, král uvěřil v Boha Izraele a nařídil, aby se v celém jeho království "všichni třáslí před Danielovým Bohem a obávali se ho".

Bod protnutí?

Fasold se domníval, že Berosusovy rozměry 2 x 5 označovaly navigační trojúhelník, a že za použití toho trojúhelníku by člověk mohl zjistit přesnou polohu archy. Fasold na mapu nakreslil ostrý úhel 36 stupňů vzhledem ke starodávnému poledníku s výchozím bodem v Persepolisu, právě tak jak by to učinili lidé v dobách Berosusových. Předpokládal, že archa spočívá na sever od Persepolisu, neboť starodávne prameny jmenují Kurdské hory nebo Arménii. Musí proto ležet na severu, a to po směru pohybu slunce od východu na západ. Jak ale člověk zjistí bod protnutí mezi čarou pod úhlem 36 stupňů od poledníku a čarou pod úhlem 90 stupňů? Přemýšlel nad slovem "délka". Berosus možná nesprávně přeložil "pět lathů široká". Odpovědí je možná zpráva o arše.

Když převedeme 300 loktů na stopy, rovná se to 515 stopám (za předpokladu, že bylo použito egyptského lokte)²². Když těch 515 stop převedeme na 515 minut zeměpisné délky, rovná se to osmi stupňům a pětatřiceti minutám (stupeň se rovná šedesáti minutám a my víme, že Babyloňané tohoto systému používali; my jej máme od nich).

Když jdeme 8 stupňů 35 minut na západ od Dariovy hrobky, kde skončíme? 44 stupňů 15 minut východně od Greenwich. Tato zeměpisná délka se protíná s čarou 36 stupňového úhlu (poměr 5:2) na zeměpisné šířce 39 stupňů 26 minut severně od rovníku.

A kde to místo je? Vezměte si mapu a zkontrolujte si to! A nebo ještě lépe, digitální mapu světa (jako Encarta World Atlas), na které si můžete pomocí myši zjistit přesnou zeměpisnou šířku a délku jakéhokoliv místa na zeměkouli. A mohu vám říci, že bod průtnutí je přesně tam, kde jsme jej očekávali !!! Právě nedaleko Uzengili, vesnice v "Araratských horách".

Božský plán, nebo...?

Jak to, že archa skončila přesně 515 minut západně od Dariovy hrobky? (Ten stejný počet minut, jako je její délka ve stopách?)

Vysvětlení je samozřejmě opačné: Poloha a rozměry archy byly pro svět po potopě tak důležité, že když se Peršané rozhodli přemístit "střed světa" k sobě, nějaký zeměpisný nadšenec v Persii zajistil, že to bude přesně 515 minut východně od archy.

A kdyby to nestačilo: oba jak egyptský střed Velké pyramidy tak perský střed Dariovy hrobky se nalézají na 30 stupních severní zeměpisné šířky. To je 9 stupňů a 26 minut jižně od archy, to znamená v převodu 566 minut. A součet délky a výšky archy je 566 stop.

Mohla by to být jen náhoda?

Náhoda?

Délka Archy:

300 loktů = 515 stop

+

Výška Archy:

30 loktů = 51 stop

=

Délka + šířka Archy:

330 loktů = **566 stop**

Archa je **515** minut (čili 8 stupňů 35 minut) západně od starodávného perského poledníku.

Archa je **566** minut (čili 9 stupňů 26 minut) severně od starodávného středu světa jak perského (Dariova hrobka) tak egyptského (Cheopsova pyramida).

Poznámky:

²² Za předpokladu, že 300 loket archy byly egyptské lokte o délce 52,3 cm, délka Archy byla 157 m. Předmět tvaru lodě v Duripinaru má přesně tu stejnou délku.

Bod protnutí podle Fasoldových výpočtů je $44^{\circ}15'$ na východ (od Greenwich) a $39^{\circ}26'$ na sever (od rovníku). To je velmi blízko Uzengili, také známého jako Mesha. Nazar, vesnice v Araratských horách, kde leží předmět tvaru lodě, je označena na této turecké silniční mapě. Je to jen náhoda...?

Kapitola 16

Od Josefa Flavia do středověku

Jméno **Flavius Josefus** (37 - zhr. 100 n.l.) se často vyskytuje během pátrání po arše kvůli jeho knize *Antiquities of the Jews* (*Židovské starožitnosti*), která se o Velké potopě, arše a Noemovi zmiňuje.

Josefus bojoval proti Římanům v židovské vzpouře, která vedla ke zničení Jeruzaléma roku 70 n.l. Byl zajat a později propuštěn, po čemž se usadil v Římě. Tam napsal dílo *The Jewish War* (*Židovská válka*), ve kterém popisuje válku mezi Židy a Římany, kromě židovského vlastního příběhu v *Židovských starožitnostech*.

Josefus byl skvělým nekřesťanským pramenem, ze kterého lze odvodit fakta o Ježíšovi a prvních křesťanech. Díky jemu máme potvrzení téměř z nepřátelského tábora o tom, že Ježíš, Jan Křtitel, vladař Pilát, Jakub a jiní žili. Může také potvrdit jiné podrobnosti z evangelií (Matouše, Marka, Lukáše a Jana). Avšak ten hlavní důvod proč je Josefus tak významným zdrojem informace je, že ty diskutované události se odehrály během jeho života nebo těsně před tím.

Na druhé straně, když Josefus píše o dávné minulosti, nemá na vybranou, než se spoléhat na jiné písemné autority jako Thora - Kniha Zákona (pět knih Mojžišových), díla Berosusova, nebo Nic(h)olase z Damašku, nebo cokoli jiného, co tradice nabízí. V povrchních článcích a knihách o arše se autoři často odvolávají: "Josefus píše", že arše byl z archy seškrábán. Zapomínají ale, anebo nevědí, že v tomto případě Josefus jen cituje Berosuse.

Josefus píše:

"... jak plynul čas, zvrhli se, nedávali čest Bohu a opustili zvyklosti svých předků, které jim byly určeny, ani se nestarali o nějakou spravedlnost vůči lidem... neboť mnoho Božích andělů se spojilo se ženami a zplodili syny, kteří se prokázali jako nespravedliví a pohrdali vším dobrým, neboť se spoléhali na svou vlastní sílu. Podle tradice ti mužové konali to, co odpovídá skutkům těch, které Řekové nazývají obry. Noe byl ale jejich činy velmi zneklidněn a tak, jak se mu jejich chování nelíbilo, přemlouval je, aby zlepšili své povahy a své skutky. Když ale viděl, že se mu nepodřídili, ale zůstali otroky svých zlých požitků, měl strach že ho zabijí, spolu s jeho manželkou a dětmi a těmi, se kterými se jeho děti oženili. Z té země proto odešel."¹

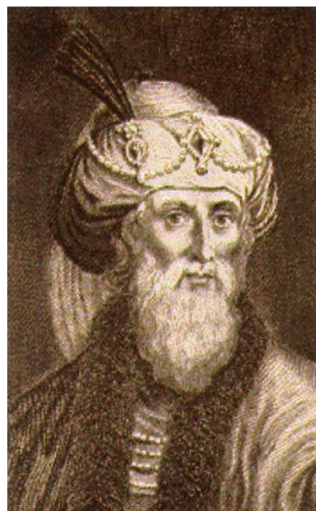
Zdá se, že Josefus buď napsal své vlastní pokračování ke zmínce o obrech v Genesis 6, nebo podporoval židovskou legendu: "Bůh Noeho miloval pro jeho spravedlnost. Přesto ale nejenom odsoudil ty jiné muže za jejich špatnost, ale rozhodl se zničit celou lidskou rasu a učinit jinou rasu, která by byla čistá

Římská busta, o které se říká, že je Josefa Flavia, muže, který zpočátku povstal proti Římanům a později se k nim přidal (z Les Dossiers d'Archéologie 2001).

Poznámky:

¹ *Antiquities of the Jews* - Book 1, Ch. 3:1. Přeložil William Whiston. Nepodstatné věty byly odstraněny a označeny závorkami (...).

*Historik Josefus, představen
tady v anglickém překladu,
který provedl William
Whiston.*

od špatností. Rozhodl se zkrátit jejich životy a učinit jejich věk kratší než býval, jen sto dvacet let... Bůh mu navrhl následující zařízení a způsob úniku: aby udělal archu čtyři poschodí vysokou, tři sta loktů dlouhou, padesát loktů širokou a třicet loktů vysokou... Ta archa měla pevné stěny a střechu a byla vyztužena příčnými trámy, takže nemohla být žádným způsobem potopena nebo přemožena prudkostí vody. Ta katastrofa se přihodila v šestistém roce Noeho vlády, a to bylo 2 656 let po Adamovi”.²

Josefus se tu velmi pozorně drží informace v Genesis. Je ale zajímavé, že přidává na archu jedno poschodí a přidává 1000 roků k biblické chronologii, která se, podle všeobecně přijatých výpočtů biskupa Usshera, zdá mít 1656 roků od stvoření do potopy. V překladu Josefa, který provedl Paul L. Maier, je od stvoření do potopy 2262 roků. Více informací o datování najdete v kapitole 13. "Popletená chronologie".

“... voda se lila po čtyřicet plných dnů, až byla o patnáct loktů výše než země. ... Když déšť přestal, voda začala jen pomalu klesat po sto padesáti dnech (to jest sedmnáctého dne sedmého měsíce), pak její klesání na chvíli ustalo. Po tom archa usedla na vrcholu určité hory v Arménii (všimněte si, že Josefus v knize *Židovské starožitosti* v 19. kapitole, píše o přistání Noemovy archy u vrcholku arménských hor). Když to Noe poznal, otevřel ji, a spatřiv malý kousek země kolem ní, nadále pokojně vyčkával a vytvořil si radostné naděje na záchranu. Jen o několik dní po tom, když voda poklesla o něco víc, vyslal krkavce, jelikož se chtěl dovědět, zda nějaká jiná část země byla odvodněna a zda může z archy bezpečně vyjít. Avšak krkavec, nacházeje veškerou půdu stále ještě zaplavenou, se opět k Noemu vrátil.”³

Tak jak řecká verze biblických Knih Zákona v Septuagintě, tak také Josefus, který původně psal v aramejštině a byl později přeložen do řečtiny, užívá jméno Arménie místo hebrejského Urartu či Ararat, které pochází z doby, kdy to království v Arménii existovalo. Není pochyby o tom, že Ararat a Arménie jsou synonymy označující tutéž oblast. Josefus pokračuje: “A po sedmi dnech vyslal holubici, aby se dověděl stav půdy. Ta se k němu vrátila pokryta blátem, a přinesla olivovou ratolest. Tím se Noe dověděl, že země byla zbavena vody. A tak po tom, co na lodi zůstal dalších sedm dní, vyslal živé tvory ven z archy. Také Noe se svou rodinou vyšli ven, kdy obětoval Bohu a hodoval se svými druhy. Arméni ale to místo nazývají *Místo sestupu*; neboť archa byla na tom místě zachráněna, místní obyvatelé ukazují její pozůstatky do dneška.”⁴

Uvázla

Překlad Josefova díla od Williama Whistona z roku 1737 v poznámce pod čarou naznačuje, že řecké jméno místa, kde archa "uvázla" či "sestoupila" (řecky "apo bah taj reon"), byla odvozena jména arménského města Nachidšeuhan, které bylo domněle první město postavené po potopě. Píše:⁵

Poznámky:

² *Antiquities of the Jews* - Book 1, Ch. 3:2-3. Přeložil William Whiston.

³ *Antiquities of the Jews* - Book 1, Ch. 3:5.

⁴ *Antiquities of the Jews* - Book 1, Ch. 3:6.

⁵ Poznámka 1 *Antiquities of the Jews*.

⁶ *Antiquities of the Jews* - Book 1, Ch. 3:6.

⁷ Matouš 14.

Toto "apo bah taj reon", neboli Místo sestupu, je patřičný překlad arménského jména právě tohoto města. V Ptolemy je nazýváno Naxuan a arménským historikem Mosesem Chorenensisem je nazváno Idšeuan. Avšak na tom vlastním původním místě je nazýváno Nachidšeuan, což znamená První místo sestupu. Je trvalým památníkem zachování Noemovy archy na vrcholu hory, na jejímž úpatí bylo postaveno jako první město po potopě. Viz Antiq. B. XX. ch. 2. sect. 3. Moses Chorenensis, který jinde také říká, že jiné město, o kterém tradice vypráví, se nazývalo Seron neboli Místo rozptýlení, na základě rozptýlení Xisuthrusových či Noemových synů, které se z toho místa poprvé odehrálo. Zda se stále ještě nějaké pozůstatky archy zachovaly, tak jak se lid té krajiny domnívá, si nemohu být jist. Není tomu tak dávno, co si Mons. Tournefort umínil, že se na to místo sám podívá, ale setkal se s příliš velkými nebezpečími a potížemi a tak nechtěl riskovat ohrožení života.

Dnes existuje město nazvané Nakhichevan (či Naxcivan) v enklávě Ázerbájdžánu mezi Iránem a Arménií asi 100 km jihovýchodně od hory Araratu. Také severně od Igdiru je na hranicích malé město téhož jména. Jazykoví odborníci se nemohou shodnout na tom, zda to jméno pochází z "místa přistání" či ne. A jak později uvidíme, ten původní Nachidšeuan či Naxuan byl možná nalezen mnohem blíže.

Josefus pokračuje a cituje různé prameny: "Kaldejec Berosus... při popisu okolností potopy pokračuje následovně: "Říká se, že v Arménii je stále ještě nějaká část té lodi, u hory Cordyaeonu; a že někteří lidé odnášejí kousky asfaltu a užívají je jako amulety na odvrácení zlomyslností." Také Egyptan Hieronymus, který napsal fénické starověké památky, a Mnaseas, a mnoho jiných, se o tom stejném zmiňují. Avšak Nicolaus z Damašku v jeho šestadevadesáté knize má o nich zvlášť co říci. Takto vypráví: "V Arménii je velká hora, přes Minyas, nazvaná Baris, na které se údajně zachránilo mnoho lidí, kteří utekli v době potopy; a že člověk, který se plavil v arše, přistál na jejím vrcholu; a že pozůstatky trámů se dlouho zachovaly. To je možná ten muž, o kterém napsal zákonodárce Židů, Mojžíš."⁶

Jeho současníci

Nicholas Damašský (narozen 30 n.l.) je spojován se židovským králem Herodem Velikým, jehož životopis napsal. Napsal také o historii světa. Jak shora zmíněno, v prvním století, jen krátce před Josefovou dobou, napsal o arše. Zajímavé je, že Nicholas píše o trámech v minulém čase. Že se "dlouho zachovaly" avšak nyní zřejmě zmizely nebo jsou skryty.

Všimli jsme si také, že pisatel se neдрží biblického zápisu. Podle něho to nebyl jen Noe se svou rodinou, kdo se zachránil, ale "mnoho lidí" se prý vyšplhalo na tu úchvatnou horu, i když bible nám říká, že dokonce i vrcholy hor byly zatopeny a že každý člověk zahynul. To stojí za povšimnutí, poněvadž Nicholas píše v židovské souvislosti, zatím co biblický popis musel být jednodušší. Je ale dobře známo, že Herodes nebyl bohabojný, a že lidé, se kterými se spolčoval, asi taky nebyli.

Když Nicholas píše jak Noe přistál na Barisu (což je pravděpodobně to stejné jako Marris, arménské jméno hory Ararat), ani to není fakt z bible, ale spíše nám to říká, že Baris byl v té době nejvyšší horou. Ta sopka asi vyrostla do větší výšky než všechny ostatní hory v Arménii té doby.

Byla Archa skryta sopečným výbuchem?

Víme, že v určité době ohromný sopečný výbuch vyhodil šestinu hory Ararat do povětří a tím zanechal rokli. Až nyní na severovýchodní straně hory. Nemluvíme o zemětřesení v roce 1840 n.l., které vyhladilo nedalekou vesnici a klášter. Ne, to byl daleko větší výbuch, který se udál možná před tisíci lety.

Při takovém úžasném Božím činu jsou popel, láva, kameny a hlína rozházeny přes velkou plochu. Výbuch sopky Mt. St. Helens v USA, státě Washingtonu roku 1980 by se dal jeho silou k tomu přirovnat.

Tento ohromný sopečný výbuch hory Araratu mohl archu zničit, nebo ji skrýt pod popelem, hlínou a lávou. Zároveň učinil okolní krajinu neobyvatelnou a vyhubil místní obyvatele, takže od té doby nikdo nevěděl, kde archa přesně spočívá.

Víme také, že na druhé straně hranic v Iránu bývala mega sopka, a že v tom okolí jsou pravidelná zemětřesení.

Kdyby jedna z těchto sopek vybuchla kolem Ježíšovy doby nebo před tím, to by vysvětlilo, proč nikdo na základě ranných pramenů neví, kde archa leží. Místo toho povstala nejistota, protože archa se vlastně ztratila.

Naši předkové samozřejmě věděli, že archa byla umístěna v araratských horách, nevěděli ale přesně kde. Na základě informace v Genesis, že Archa spočinula "na pohoří Araratu" se předpokládalo, že to musí být na té nejvyšší hoře v té oblasti. Byla to také hora Ararat, kterou západní Evropané později nazývali Barris, Marris nebo Agri Dagh. Tato západoevropská jména posílila nedorozumění ohledně "Araratských hor".

Ty první křesťanské prameny

S rozvojem křesťanství se dostavil nový zájem o Noemovu archu. Mnoho církevních otců o arše napsalo:

Biskup **Theophilus Antiochský** v severní Sýrii (180 n.l.) znovu potvrzuje biblická fakta, ale také přidává:⁸ "A pozůstatky archy lze dodneška vidět v Arabských horách..." Je možné, že by Kurdské hory byly nazývány také horami Arabskými? A nebo má ten Theophilus svou vlastní teorii?

Církevní Otec **Eusebius** napsal ve 3. století, že malou část archy lze stále ještě spatřit v "Gordíanských horách". Opět jsme v Kurdských horách, on ale pravděpodobně cituje Berosuse.

Poznámky:

⁸ *Ante-Nicene Fathers, II, 117.*
Přeložil Marcus Dod.

⁹ Kypr

¹⁰ Citováno z knihy Jonathana Graye *The Ark Conspiracy (Spiknutí kolem Archy)*, p. 10.

¹¹ Isidore of Seville, *Etymologies, in Scriptorium Classicorum Bibliotheca Oxoniensis*, (1911), XIV,8,5, trans. Montgomery, p. 80.

Také historik **Faustus Byzantský** (4. století), který byl Řek a psal o arménské historii, situoval archu v Gordiánských (Kurdských) horách v Cantonu Gordukhu. Činí to ve spojení s vyprávěním Sv. Jakuba (biskup v Nisibis, nyní Nusaybin asi 100 km od Cudi Dagħ v Sýrii). Podle legendy se Sv. Jakub marně snažil archu najít, ale místo toho mu anděl dal kousek dřeva z Archy jako odměnu. Pozdější opětovná vyprávění umísťují tu příhodu na horu Ararat, ale Jakub byl biskup v Sýrii.

Dále biskup **Ephiphianus Salamiský**⁹ (4. století) prohlašuje, že archa přistála v Gordiánských horách. Tvrdí také, že její pozůstatky lze stále ještě najít, a když člověk důkladně pátrá, může také najít oltář, který Noe postavil na díkuvzdání Bohu za svou spásu. V roce 380 n.l. obhazuje pravdu křesťanství a píše: "Vážně bys chtěl navrhnout, že nejsme schopni dokázat náš bod, když dokonce až dodneška jsou v zemi Kurdů na ukázkou pozůstatky Noemovy Archy?"¹⁰

Samozřejmě to může být jen planá řeč, ale tento řecký biskup také prohlašuje, že až tak pozdě a to v roce 380 n.l., archa je "dokonce až dodneška" ukazována v zemi Kurdů. Jelikož Kurdové nikdy neměli svou vlastní zemi, musel mít na mysli oblast, ve které Kurdové obvykle žili.

Zmatek začíná

Isidore Sevillský (560-636 n.l.) z jižního Španelska také určuje polohu archy v Kurdských horách, ale bez jakéhokoli vysvětlení přidává: "*Ararat je hora* v Arménii, o které historikové svědčí, že na ni archa po potopě usedla. A tak dodneška tam lze vidět její dřevěné pozůstatky".¹¹ Isidore jako ten první západoevropský pramen svou poznámkou zavádí zmatek ohledně hory Araratu. To, že nemluví o "horách" v množném čísle, je možná kvůli špatnému překladu bible. Každopádně, západní Evropané začali diskutovat o jedné určité hoře, přesto že bible mluví o určité oblasti, o *horách* Araratských.

Víme, že v té době nebyla v Arménii žádná hora nazývaná Ararat. Arméni, Kurdové a Turci mají všichni své vlastní názvy svých největších hor. Avšak v Evropě byla od té doby ta největší hora nazývána Ararat. Isidorovy spisy známe jen z citátu v 16. století a tak pozdější přepis jmen je také možný.

Chápání muslimů

Korán - svatá kniha muslimů napsaná po 7. století. V ní je Noe považován za jednoho z proroků a je tam napsáno: "Archa spočinula na Al-Judi" (Houd 11:44).

Podle muslimské tradice existuje několik hor Al-Judi. Jednou z nich je Cudi Dagħ, či Jabal Judi na hranicích mezi Sýrií a Irákem. Cudi se vyslovuje Judi s jemným zvukem "J". Tato hora byla spojena s Noemovou horou. Také jména míst se po celé té hoře vztahují na Noeho a archu. Jiné možné místo jsou Judi hory v Saudské Arábii, které jsou zeměpisně blíže dvěma islámským

Eusebius (264-340), tak jak ho zobrazil André Thevet v Les Vrais Portraits et Vies Hommes Illustrés, 1584.

svatým městům Mecce a Medině. Ta třetí hora Al-Judi je přesně to stejné místo, kde byl nalezen předmět tvaru lodě - blízko hranic s Iránem.

Mohammed se velmi zajímal jak o judaismus tak o křesťanství. Někteří odborníci věří, že předtím, než založil nové náboženství, byl členem židovsko-křesťanské monoteistické sekty v Saudské Arábii.

Mnoho biblických historek lze najít také v Kumranu, ale těm historkám byl dán jejich vlastní charakter. Například zpráva o potopě v kumranské literatuře je o lidech, kteří odmítli uctívat toho jediného Boha. To je ten stejný problém, jaký měl Mohammed s pohany v Saudské Arábii. On sám přestal sloužit mnoha bohům a přel se, podobně jako Židé a křesťané, že je jen jeden Bůh.

Mohammed se přímo neodvolává na ty stejné Kurdské hory tak jak tehdejší překlady bible, ale spíše jmenuje jednu určitou horu. Jedním z možných důvodů je, že měl o arše nějakou doplňkovou informaci.

Jako obchodník Mohammed možná cestoval podél "Hedvábné silnice" vedle hory Araratu, anebo obchodoval s obchodníky, kteří podél té silnice cestovali a od nich tu historku slyšel. Stojí tedy za povšimnutí, že Korán se zmiňuje o jedné určité hoře - Al Judi. Avšak v arabštině Al Judi znamená, že něco je vysoké a nemusí to být nutně jen jedna jediná hora.

Zmatek o tom, kde Archa je

Biskup **Eutychius** byl biskupem v Alexandrii v devátém století. Říká: "Archa spočinula na Araratských horách", tak jak říká bible, ale také dodává, že "je to Jabal Judi blízko Mosulu". Toto město je ale daleko, až u Ninive, přes 240 km na jih od hory Cudi Dagh, té druhé Al Judi. Musím za něho poznamenat, že žil v Egyptě.

Al Masudi v 10. století udává, že archa usedla na "Jabal Judi" - a k tomu dodává, že to je asi 40 až 50 km od řeky Tigris. Tento popis se hodí k hoře Cudi v Sýrii.

Ibn Haukal (10. století) nazývá tu horu Al-Judi, ale určuje její polohu blízko Nesbinu (dnešního Nusaybinu v Sýrii), kde prý Noe postavil město u paty té hory.

Ve 12. století **Benjamin Tudelský** píše, že jistý Omar Ben al-Khatab odstranil archu z dvojčet vrcholů a znovu ji vybudoval na ostrově v Tigridu, známém jako Jizireh Ben Omar. Jednou píše o patě hory Araratu a potom zase o patě hory Cudi Dagh. Z toho vyplývá, že buď neměl zdání, o čem mluví, nebo že v té době někteří lidé nazývali horu Cudi hora Ararat. Kvůli nedostatku informací se ten zmatek množí.

Hedvábná silnice na východ

Jednoho dne jsme stáli spolu s Dr. Salih Bayraktutanem a zkoumali jeden z tak zvaných "kotevních kamenů" na hoře kolem Údolí osmi. Právě pod námi se táhla malá silnice, která mi připomínala úzké silnice, jenž prochází mezi poli v Dánsku. Klikatila se a točila mezi horami, až se ztratila z dohledu.

To byla ta starodávná Hedvábná silnice. Prostřednictvím této silnice **Marco Polo** (1254-1325) a jiní dobrodruhové a cestovatelé putovali pěšky, na koni nebo na velbloudu na jejich cestě na Daleký východ, tak jak pátrali po hedvábí, koření a jiném vzácném zboží, aby je přinesli na Západ a prodávali za velké ceny.

Hrad Isaac Pasha

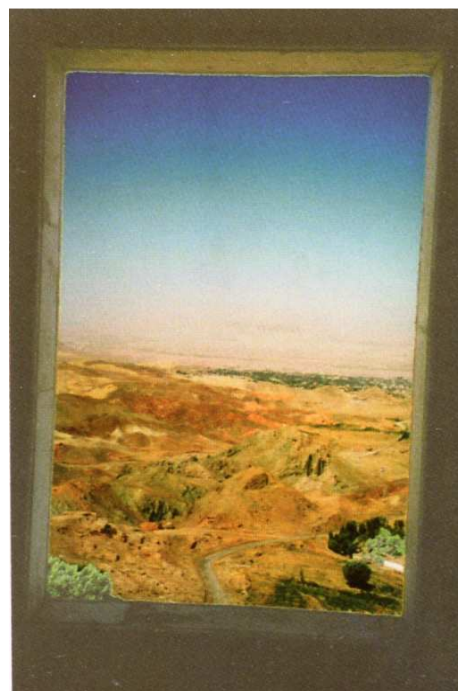
Tito cestovatelé museli také projít kolem hradů místních králů. Jedním z těch hradů byl Isaac Pasha, který je situován s vyhlídkou na údolí. Je jenom 400 let starý, avšak před tím, než byl postaven, na jeho místě existoval jiný hrad, vytesaný do útesu hory hned za hradem Isaac Pasha. Ty jeskyně se datují zpátky až k Urartskému lidu (1300 př.n.l.) a pravděpodobně dokonce i k Hurriánům (zhr. 2000 př.n.l.), kteří se také nazývali jeskynní lidé.

Obchodníci na jejich cestě s největší pravděpodobností ten hrad ze zdvořilosti navštěvovali. Většinou byli vítáni s velkou pohostinností a pozváni do nádherně vyzdobené haly pro hosty na hradě Isaac Pasha a bylo jim předloženo jídlo a pití, zatím co podávali zprávy ze vzdálených zemí, kterými putovali. Možná s těmi králi také obchodovali, ale určitě jim dávali dary.

Z jídelny se táhla chodba k pánovu harému, kde ty nejkrásnější ženy, často z dalekých zemí, trávily čas mezi právě těmito stěnami. Z harémové části vedlo schodiště do malé, ohrazené zahrady, kde se mohly těšit ze slunečních paprsků v těch poněkud chladných výškách. Nikdy z hradu nevyšly, ale mohly se dívat na tu majestátní krajinu a snít o tom, že jsou někde pryč z tohoto místa. Určitě jim nebylo dovoleno s cestovateli volně mluvit. Ženy a muži byli do velké míry drženi od sebe, ale prostřednictvím kleštěnců se ženy mohly dovědět novinky ze zemí, ve kterých kdysi žily před tím, než byly doneseny na hrad jako dary pro krále.

Ararat nemohl být přehlédnut

Cestovatelé z Evropy museli projít přesně tímto údolím, kde se tyčí impresivní hora Ararat se sněhem pokrytým vrcholem Ataturk 5165 metrů nad mořem. Určitě si vzpoměli na biblickou zprávu o Noemově arše. A když neusedla na té nejvyšší hoře, kde by pak usedla? Mnoho cestovatelů vykládalo o mamutí hoře Araratu, "kde přistála Noemova archa", avšak kromě těchto bezcenných domněnek neexistovaly žádné vážné výzkumy. Poznámky jako:

Z harému mohly ženy hledět na krásnou krajinu a snít o tom, že jsou daleko, daleko od hradu.

Dominikánský mnich Vincent Beauvaiský se zmiňuje o "tom prvním městě, které Noe postavil" jménem Laudume, které prý leželo na úpatí hory. (kresba z *Il Capitolo del Domenicani*.)

"lidé říkají, že archa tam stále ještě je", ustavičně povstávají, avšak ta tvrzení neobsahují žádné solidní svědectví.

Seznámíme se s několika obchodníky, kteří se ubírali touto Hedvábnou silnicí podél tohoto místa. I když nám toho o arše nemohou říct víc, než že "lidé říkají, že archa tam stále ještě je", mohou nám říct něco o pozadí a prostředí:

William Rubrucký (1255), Františkánský mnich, byl vyslán francouzským králem Louisem IX. k mongolskému vladaři. Píše, že poblíž tohoto města (Naxua) je hora, o které je řečeno, že "tady spočívá Noemova archa". Jedna je větší než ta druhá a u jejich paty teče řeka Araxes. A je tam město, které nazývají Cemanum, které přeloženo znamená "osm", a říkají, že je tak pojmenováno po osmi lidech, kteří vyšli z archy, a kteří toto město postavili na velké hoře. "Mnoho se jich snažilo tu horu slézt, ale nebyli schopni..."

Potom znovu vypráví příběh, jehož pramenem je biskup, o pobožném mnichovi, který se marně pokoušel tu horu zlézt, až když ho nakonec zastavil anděl a dal mu kousek dřeva z Archy, který je nyní uložen v klášteře Etchmiadzin v Dadjivanu.

William k tomu těžkopádně dodává, že "ta hora se mi nezdá tak vysoká, aby ji lidé nebyli schopni zlézt". Nalézá ale vysvětlení v místním bájesloví: "Jeden stařec mi dal dobrý důvod k tomu, abych se ji nepokoušel zlézt. Ta hora se nazývá Massis, což je ženský tvar v jejich jazyce. 'Nikdo by se tu horu neměl pokoušet zlézt, protože je matkou země.'" (Víme, že slovo Massis není ženského rodu. Takový druh slov nemá v arménštině žádný určitý rod, ale hora byla asi stejně tak považována za matku.)¹²

To, že William jmenuje Cemanum jako "město osmi", činí historku o arše obzvlášť zajímavou. Ta oblast byla v té době totiž stále ještě obydlena křesťanskými Armény, i když spadali pod tureckou nadvládu. Je možné, že mu ukázali Údolí osmi s jeho starodávnými památníky a také vesnici, která se nyní nazývá Arzep, a kterou jsme navštívili, abychom si prohlédli kotevní kameny. Nemůžeme si ale být jisti, zda to je to místo, které on nazývá "Město osmi".

Vincent Beauvaiský píše ve 13. století: V Arménii je vznešené město nazvané Any, kde se nachází tisíc kostelů a sto tisíc rodin či domácností. Tataři to město dobyli během dvanácti dnů. Blízko něho je hora Ararat, na které spočívá Noemova archa, a u paty té hory je první město, které Noe postavil, nazvané Laudume. Poblíž toho města teče řeka Ararthosi, která se táhne přes rovinu Mongan, ve které Tataři někdy přezimují, a vtéká do Kaspického moře..."

To město, které doměle Noe postavil, Laudume, je možná to stejné město, které William Rubrucký nazývá Cemanum - Město osmi. Může to také být město, které Rubrucký nazývá Naxua.

Poznámky:

¹² John Montgomery: *The Quest for Noah's Ark*, 2nd Edition, 1974.

¹³ *Lonely Planet: Turkey* pp. 623-624.

¹⁴ John Montgomery: *The Quest for Noah's Ark*, 2nd Edition, 1974.

Později se k tomu vrátíme.

Avšak velké město s tisícem kostelů se dá těžko najít. "Any" je dnes pusté město 45 km východně od Krasu. Any má stále ještě jeden kilometr dlouhou hradbu a mnoho zřícenin. Bylo pravděpodobně zničeno zemětřesením v roce 1319 n.l. a Hedvábná silnice pak vedla jinou trasou, čímž to město ztratilo svou důležitost. Avšak podle Lonely Planet, průvodce Turecka, Any mívávalo téměř sto tisíc obyvatel.¹³

Odoric Pordenoneský (1286-1331), Františkářský mnich ze severní Itálie, také tu oblast navštívil a chtěl horu zlét. Nejmenuje Ararat, ale Sarbiscalo, což je s největší pravděpodobností ta stejná hora. Prohlašuje také, že podle místních obyvatel nikdo nikdy nebude tu horu schopen zlét, protože to není příjemné "tomu nejvyššímu" (Bohu).

Je tu také **Jordanus**, francouzský Dominkán a misionář v Indii, který kolem roku 1330 n.l. tu horu popisuje jako obydlenu velkými hady a divokou zvěří. Ani on tu horu nezlezl, ale věřil, že byl na místě, kde Noe zasadil svou vinici. Ta poslední část je velmi zajímavá, neboť v Údolí osmi je ve skutečnosti místo, které kvůli jeho starodávným kamenným zídkám někteří lidé spojují s Noem a jeho vinicí.

Marco Polo je často zmiňován spolu s cestovali kolem hory Araratu ve 14. století. Avšak i tento velký dobrodruh nečiní nic víc než to, že opakuje místní pověsti o té hoře.

Píše: "Ve střední části Arménie stojí nadmíru velká a vysoká hora, o které se říká, že na ni spočinula Noemova archa". Zmiňuje se také o tom, že sníh a led vrchní oblasti hory nikdy neroztaje (The Travels of Marco Polo, New York, Crown Publishers, 1958).

Sir **John Mandeville**, který od 1322-1356 cestoval po celém světě, a Jean de Barbe či Jean de Bourgogne z Liège ve Francii, jsou možná jeden a ten stejný muž. Vypráví, že lidé šli z Erzerumu (dnes středoškolské město) k hoře, kterou on nazývá Sabissocolle. To jméno zní velmi známě, když člověk vezme v úvahu Odorickovo jméno města Sarbiscalo. Avšak John Mandeville pokračuje: "... a tam vedle je jiná hora nazvaná Ararat, ale Židé ji nazývají Taneez, kde spočinula Noemova loď a stále na té hoře ještě je. Za jasného počasí ji lidé mohou vidět z dálky. Ta hora je plných sedm mil vysoká. Někteří lidé říkají, že tu loď uviděli a dotknuli se jí, a vložili své prsty do částí, ze kterých vyšel ďábel, když Noe řekl "Benedicte". Avšak ti, kteří to vypráví, mluví bez znalostí, neboť nikdo nemůže na horu vylézt kvůli hojnosti sněhu, který tam na hoře vždycky je, jak v létě tak v zimě, takže žádný člověk se tam nevyšplhal od dob Noeho, kromě jednoho mnicha, který z Boží milosti přinesl dolů jednu desku, která je stále ještě v klášteře u paty hory. A poblíž je město Dayne, které Noe založil, blízko něhož je město Any, ve kterém bývalo tisíc kostelů."¹⁴

Také Marco Polo, proslulý badatel, který kráší italské bankovky, šel kolem hory Araratu. Blíže ji ale nezkoumal.

Adam Olearius se zmínil, že archa je možná zkamenělá.

John Mandeville se s největší pravděpodobností odvolává na zprávu Vincenta Beauvaiského. Avšak fakt, že o tom píše po zemětřesení v roce 1319 n.l., aniž by poukázal na vliv, který to zemětřesení mělo na město, přiměje člověka ke zpochybnění toho, zda svou zprávu pořádně vyšetřoval.

Španel **Gonzales de Clavijo** (1415) také tu horu popisuje a má za to, že u její paty leží město, které domněle postavil Noe, ale které bylo od té doby opuštěno. Může to být *Laudume* nebo *Cemanum*. Kromě toho nemá nic nového co by o arše řekl.

Adam Olearius (1647) popisuje velkou horu Ararat a udává, "Arméni a samotní Peršané jsou přesvědčeni, že na té jmenované hoře jsou stále ještě nějaké pozůstatky archy, ale že čas je tak ztvrdil, že se zdají absolutně zkamenělé". Potom se zmiňuje o dřevěném kříži, který byl údajně vyroben ze dřeva z archy...¹⁵

Současník Oleariuse, francouzský cestovatel **Boulé Legouze**, načrtl kresby jak Velkého tak malého Araratu v roce 1647n.l.. Byly to ale naneštěstí zcela nereálné pohledy podle stylu té doby. Kromě toho, že umisťují archu na jejím vrcholu a poukazují na Sv. Jakuba a na malé hory, ty kresby nám neříkají nic zajímavého.

Holandský cestovatel **Jans Janszoon Struys** se dověděl od přítele z kláštera poblíž Araratu (patrně Sv. Jakuba), že "Archa není zničena, a že po tolika staletích je stále ještě tak celá, jako ten první den, kdy tam přistála". On sám ji ale neviděl.

Angličan **Sir John Chardin** vytesal Ararat ze dřeva roku 1711, tak jak se jeví z Echmiadzinu. Ten dřevěný model je realističtější než Legouzova kresba. Ukazuje archu téměř legendárním způsobem na vrcholu hory. Je také vidět, že model byl vytvořen před zemětřesením v roce 1840, během kterého se rokle Ahora rozšířila.

Poznámky:

¹⁵ Tim La Haye a John Morris: *The Ark on Ararat*, Thomas Nelson Publishers 1976.

¹⁶ Toto místo později prozkoumal, mimo jiné, Navarra a zjistilo se, že to nebylo nic víc než skální výčnělek.

¹⁷ Výzkum sopečného výbuchu Mount. St. Helens, který byl velmi podobný tomu na hoře Araratu, ukázal, že všechno v okruhu 70ti kilometrů bylo zničeno, ale vegetace se po katastrofě opět vrátila s úžasnou rychlostí.

Lidé říkají...

V populárních knihách o arše jsou tyto zprávy cestovatelů a badatelů často znovu líčeny. Avšak to jediné, co nám skutečně sdělují je, že "lidé říkají, že tam nahoře je" (na hoře Araratu). Občas bylo prohlášeno o nějaké černé skvrně na boku hory, že to je archa¹⁶, ale žádný z místních obyvatel tam nahoře nikdy nebyl. Neodvažovali se zlézat horu Ararat kvůli pověřivému strachu.

Veškerá znalost polohy archy zjevně zmizela, pravděpodobně po ohromném sopečném výbuchu, který vyhodil do povětří jeden bok hory Araratu (možná zhruba kolem Kristovy doby) a zanechal krajinu zpustošenou.¹⁷

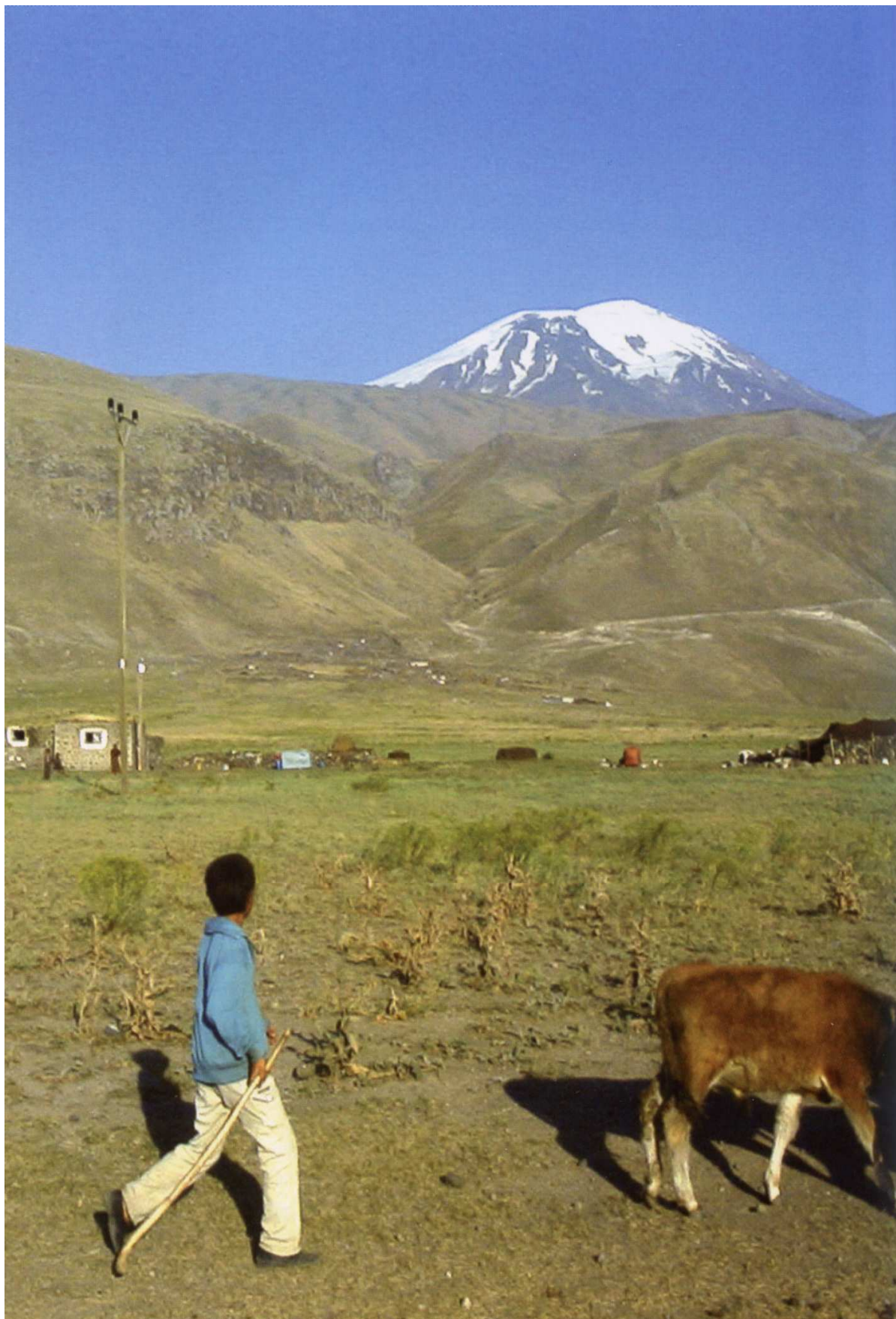

ČÁST 2

Jiná Hora?

"Ta hora je plných sedm mil vysoká; a někteří lidé říkají, že tu lod' uviděli a dotknuli se jí, a vložili své prsty do částí, ze kterých vyšel d'ábel, když Noe řekl "Benedicte". Avšak ti, kteří to vypráví, mluví bez znalostí; neboť nikdo nemůže na horu vylézt kvůli hojnosti sněhu, který tam na hoře vždycky je, jak v létě tak v zimě, takže žádný člověk se tam od dob Noeho nevyšplhal, kromě jednoho mnicha, který z Boží milosti přinesl dolů jednu desku, která je stále ještě v klášteře u paty hory."

Sir John Mandeville, 1322-1356

Kapitola 17

Na úpatí hory Ararat

Byli jsme ubytováni v chladném hotelu nedaleko toho největšího města v kraji, Dogubayazitu, které bylo výchozím bodem pro mnoho “lovců archy”. Město leží jen několik kilometrů od Iránských hranic. Před námi tu bylo ubytováno mnoho věhlasných “lovců archy”.

Hotel byl stále ještě chladný po dlouhé tuhé zimě, kterou tady v horách místní obyvatelé každý rok zažívají. Během zbytku roku se tato oblast Turecka těší stejnými teplotami jako ostatní země, avšak v zimě teploty klesnou do suchého mrazu 40-50 stupňů pod nulou. Avšak Dogubayazit není bez svých výhod. Je situováno o 490 m níže než Kars a Erzurum, které leží ve velmi větrné výšce 1980 m.

Léta jsou velmi horká, obzvlášť kolem sopek v Araratských horách, kde je mnohem tepleji než by se jinak v té nadmořské výšce očekávalo. I když byl květen a sníh roztál a slunce svítilo na modré obloze, bylo tu stále ještě zima, takže topná tělesa nestačila pokoje pořádně vytopit.

Dvojčata hor - Hora Ararat

Z hotelu jsme měli vyhlídku na mocnou horu Ararat. S jejími 5165 m a mamutím obvodem, se majestátně nořila do oblaků, takže pohled na její sněhem pokrytý vrchol byl úžasným zážitkem, ne však tak častým.

Směrem na severozápad sklouzá do řetězce hor, ale jinak stojí téměř osamocena jako kužel sopky protínající roviny, které se rozprostírají mezi 760-1370 m. Nad rovinami se tyčí jen ta osamocená hora. Od výšky kolem 2680 m jsou její boky znatelně strmější. Ve výšce 3350 m přestává růst tráva. Výše se hora rozděluje na dvojčata s vrcholy 3925 m a 5165 m, které se na západě nazývají Malý Ararat a Velký Ararat. Velký Ararat je od výšky 4270 m podobný iglú.

V Arménii byla ta hora původně nazývána Massis. Ta dvojčata byla pojmenována Pokur Massis (Malý Ararat) a Medz Massis (Velký Ararat). V turečtině se nazývá Büyüik nebo Agri Dagi a na druhé straně hranic, v Iránu, bylo její perské jméno Koh-i-nuh (Noemova hora). Obvod hory je obrovský. Kdybyste chtěli na náhorní rovině kolem ní pěšky obejít, museli byste absolvovat takovou 80ti kilometrovou túru.

Ne všechny hory se zdají tak impresivní, ale hora Ararat stojí v krajině ojedinelá, a tak může člověk už z velké dálky spatřit její nádherný vrchol. Nemohli jsme se tedy vyhnout tomu, aby nás ta kolosální a skvělá hora načisto neuchvátila. Byla jako magnet. Není divu, že tak mnoho cestovatelů věřilo, že vrchol právě této hory skrývá Noemovu archu ve svém trvalém sněhu. To jim také místní obyvatelé znovu a znovu vyprávěli spolu s fantastickým

vyprávěním o četných nebezpečích pro ty, kteří by se pokusili zlézt tu "svatou" horu (Mateřskou horu).

Jak se nakonec rozhodli na Araratu?

Hora Ararat...! Tato fantastická hora ustavičně proti nám "bojovala". Ustavičně nám přicházela na mysl otázka: Proč nepátráme po ztracené Noemově arše na hoře Ararat, tak jak v minulosti to činilo stovky jiných horolezců? Není to přece právě tato hora, kolem které je tolik záhad? Není to právě tato hora, o které mnoho svědků tvrdí, že na ni archu spatřili a jiní zase že našli dřevěné úlomky...? Není to přesně tato hora, kterou běžní lidé spojují s Noemovou archou? Ano, je. Možná bychom se měli podívat na to, jak se všichni ten zájem soustředil právě na tuto horu.

Existují dva zřejmé důvody:

1. Některé biblické překlady chybně přeložily, že archa usedla "na hoře Ararat", místo "na horách Ararat"(pohoří Ararat) - množné číslo.

2. Hora Ararat je současně tou nejvyšší a nejvíc imponující horou v té oblasti a "lovci archy" se domnívali, že musela usednout právě na té nejvyšší hoře.

Uvažujme o těchto dvou důvodech.

Je to v bibli?

Jak už bylo zmíněno, historky o arše a potopě lze najít ve folklóru většiny lidových tradic a náboženství. Byl to ale biblický zápis, co přimělo tak mnoho "lovců" k tomu, aby pátrali po arše na vlastní hoře Araratu. V původním textu Genesis kapitola 8., verš 4., vidíme, že archa narazila na dno na "RRTských" horách. Hebrejščina nemá samohlásky, jen souhlásky. Následkem toho byla písmena RRT v různých dobách různě přeložena.

Hebrejský text bible nám udává, tak jak bylo zmíněno, hory RRTské. To se dá číst buď jako aRaRaT, nebo jako uRaRTu. Tím nejrozumnějším předpokladem je, že by se to mělo číst jako Urartské hory (jméno království, které existovalo od zhruba 1300-600 př.n.l.)

Septuaginta je řecký překlad Starého zákona (ze 3. století př.n.l.). Překládá RRT jako Ararat. I když je použito jméno místa Ararat, to jméno neoznačuje jedinou určitou horu, ale spíše topografickou oblast s jejími horami.

Poznámky:

¹ Viz. kapitolu 15. o Berossusovi.

² Místo situované blízko naleziště předmětu tvaru lodě, nazvané Ziyaret, což znamená "dobrovolná pout".

Targumy je osobitě označení aramejských překladů nebo parafrází Starého zákona (zhruba 5. století př.n.l.). Mluví o přistání archy na Quardovských horách (*Kurdských horách*). To je velmi důležité. Targumy byly napsány v aramejštině zvláště pro Židy, kteří se chystali vrátit zpátky domů a zapomněli svůj vlastní jazyk (hebrejštinu) během svého zajetí v Babylonu. Aramejščina v té

době nakonec částečně nahradila hebrejštinu v samotném Izraeli. Targum byla psaná verze toho, co bylo během babylonského vyhnanství předáváno ústně. Targum aktualizoval RRT na Quardovské hory.

Od jejich pobytu v Babylonu (Iráku) Židé ztotožňovali RRT s Kurdeckými horami. Babyloňané nebo Peršané možná věděli podle stupňů a minut, kde archa spočívá.¹ Proto je velmi kritické, že Targum jmenuje Kurdecké hory. Podle mé osobní teorie bylo známo nejenom místo přistání archy, ale samotná archa byla viditelná a přístupná během začátků babylonských říší - v nichž to naleziště bylo pravděpodobně svatým místem poutí.² Určitě víme, že tam Gilgameš putoval.

Samařské vydání Zákona, **Pentateuch** skládající se z pěti Mojžíšových knih (z 5. století př.n.l. nebo později), také popisuje místo přistání archy jako *Kurdecké hory*, severně od Assyrie³ (to je severně od dnešního Iráku). Také to je důležité. Samaritáni byla směs Židů a cizinců. Nebyli tudíž považováni za čistokrevné Židy (viz příhodu Ježíše a samařské ženy – evangelium Janovo, 4.kapitola). V jejich verzi knih Zákona byla jména míst aktualizována. Když tedy Pentateuch jmenuje výslovně *Kurdecké hory* severně od Asýrie, mluví o východním Turecku. Autoři Pentateuchu možná znali zeměpisná místa, které si jiní Židé neuvědomovali.

Také **První syrští křesťané** měli svou verzi bible - Pešitu, která byla sestavena 400 roků po Kristu. V této verzi Genesis 8:4 archa usedla na "horách Quarduských" - to jest Kurdeckých horách.

Všechny tyto původní překlady jasně ukazují na "Kurdecké hory", aniž by jmenovaly jednu určitou horu. Když ale byla bible přeložena do evropských jazyků, jméno Ararat (z řeckého textu) se vrylo do lidských pamětí spolu s myšlenkou, že se jedná jen o jednu určitou horu jménem Ararat.

King James Version (1611) překládá RRT v Genesis 8:4 jako Ararat, avšak to stejné jméno v 2.Královské 19:37 a Izaiáš 37:38 jako "Arménie" To vyvolalo zmatek, ve kterém se těžko rozlišuje mezi Arménií a Araratem, zmatek, ke kterému nemuselo dojít. Od té doby se poloha archy nebrala jako pohoří, ale spíše jako jedna určitá hora: hora Ararat.

Poznámky:

³ **Assyrie:** starodávné království situované kolem řeky Tigridu s městem/státem Assurem. Založili je Semité o něco dříve než 2000 př.n.l. Podle Genesis 10:22, **Assur (Ašúr)** byl jedním ze Šémových synů.

Assyřané jsou jeho potomky. Kolem 1200 př.n.l. se Assyřané stali hlavní mocí na celém Středním východě. Byli založeni v Assuru a později se usadili v Ninive, Kalahu a Sargonsborgu (Korsabadu) - všechno podél Tigridu v Mesopotámii.

Assyřané válčili proti **Mitanniům** v Syrii, aby získali přístup ke Středozemnímu moři a také soupeřili s **Hittity** v Malé Asii (dnešním Turecku).

Babylonie mezi 1200-900 př.n.l. občas odebrala nadvládu od Assyrie. Avšak po roce 900 př.n.l. Assyřané zabrali Arménii a Syrii, spolu s Fénicií, Palestínou a Babylonií.

Babylon byl srovnán se zemí v 689 př.n.l. Krátce po roce 671 př.n.l. assyrská moc dosáhla svého vrcholu dobytím Egypta.

Assyrský pád začal hnutím k nezávislosti a spojení jejich nepřátel. V roce 614 př.n.l. byl dobyt Assur a Ninive bylo dobyto v roce 612 př.n.l., při čemž bylo zabito mnoho Assyřanů. Assyřané byli známi pro jejich **nelidské zacházení** s utlačovanými lidmi a pro jejich **administrativní schopnosti**. Ve svých hlavních městech vybudovali velké paláce a vodní systémy.

(Assyrie)

Ti nejznámější králové byli Tiglatpileser III, Sargon II a Sankerib.

Assyřané, kteří se z kulturního hlediska podobali Suméřanům a Babyloňanům, nashromáždili mnoho babylonských textů, uložených ve velké knihovně krále Assurbanipala v Ninive. Jejich příspěvky zahrnovaly hlavně zákony a kroniky králů s jejich lovy, válkami a budovami. Jejich náboženství bylo postaveno na babylonském. Bohové byli místní a jejich hlavním bohem byl Assur, který byl původně normálním člověkem - jedním ze Šemových synů.

Můžeme tudíž dojít k závěru, že bible nemluví o přistání archy na hoře Araratu, ale spíše někde v horách či pohoří Ararat - v množném čísle - na horách království Urartského, horách, které byly později označovány jako hory Arménské nebo Kurdské. Všechny ty názvy označují jedno a to stejné místo.

Kde tedy jsou ty Kurdské hory?

Všichni víme, že Kurdové dnes žijí v horách severního Iráku. Žijí ale také v horách východního Turecka a západního Iránu. To je ta stejná oblast, kterou obývali starodávni Urartové. Když tedy mluvíme o Kurdských horách, naše pátrání zahrnuje hory mezi Iránem, Tureckem a Irákem, kde Kurdové původně žili a kde žijí dodnes.

Dnešní Kurdové věří, že jejich Kurdistan by měl zahrnovat část Turecka, Iránu, Iráku a Sýrie a že by měl být větší než Francie. Tento Kurdistan je ohraničen Tauruskými horami na západě, Iránskou náhorní plošinou na východě, Araratskými horami na severu a rovinami Iráku na jihu. Kurdská oblast se skládá hlavně z hor a náhorních plošin. I když Kurdové se nyní většinou přesunuli dolů do údolí, jejich původ je v těchto horách. Kurdové jsou horalé a Kurdské hory byly vždycky jevištěm sporů soupeřících mocností. Navzdory mnoha pokusům, Kurdové nikdy nebyli dostatečně silní na to, aby se ztotožnili s vytvořením svého vlastního státu.

Jméno Kurdistan se objevilo teprve až ve 13. století a v té době označovalo jen oblast, ve které Kurdové žili. Kurdové byli známi jako lid už mnohem dříve. Slovo "Kurd" může znamenat "ten první" a tak Kurdové byli možná prvními obyvateli těch hor.

Když Židé během jejich zajetí v Asýrii a Babylonu (dnešním Iráku) mluvili o Kurdských horách místo o Urartu, činili to tak proto, že království Urartu tehdy kolem roku 700 př.n.l. už neexistovalo a od té doby byla východní část té oblasti známa jako Kurdské hory.

Jak už bylo zmíněno, blízko předmětu tvaru lodě je hora, která se nazývá Al-Judi či Al Cudi (vyslovují se téměř stejně). Obě ta slova jsou arabská a zdá se, že jsou spojena s *Al-Judi* (ty vysoké) v Koránu (Al-Judi je podle Koránu místo, na kterém archa přistála). *Al Cudi* na druhé straně znamená "Kurdské". Jelikož Islam je důležitý jak pro Turky tak pro Kurdy, v jejich jazycích lze najít mnoho arabských slov.

To vše neznamená, že archa *nemohla* přistát na samotné hoře Araratu, znamená to ale, že nemůžeme pátrání omezit jen na tu horu.

Hora Ararat byla ale tou nejvyšší horou...

Ano, hora Ararat je dnes jasně nejvyšší horou té oblasti a závěr, že archa usedla na hoře Araratu je tudíž docela pochopitelný.

Jak ale víme, že archa usedla na té nejvyšší hoře? Nevíme, naopak. To by bylo daleko nepraktičtější a téměř nemožné, aby mnohá zvířata a lidé sestoupili dolů s tak vysoké a příkré hory, jakou je Ararat.

Nikde v biblickém zápisu - ani v žádném jiném textu když na to přijde - není řečeno, že archa uvázla na té nejvyšší hoře. Přistála někde v horském pásmu.

Dobře. Kdyby existovaly nějaké vyšší hory než ta, na které archa usedla, nevšiml by si jich přece Noe? Ne, nevšiml. Noe neviděl nic, když vyslal ptáka, aby našel suchou zemi. Je jasně řečeno, že se nepodíval ven dříve než *po tom*, co odstranil střešní kryt, či "příklop archy". To bylo to první co udělal, otevřel příklop, který musel být ve stropě:

Genesis 8:6-9:

“Když pak přešlo čtyřicet dnů, **otevřel Noe v arše okno, které udělal**, a vypustil krkavce; ten vylétával a vracel se, dokud se vody na zemi nevysušily. Pak vypustil holubici, kterou měl u sebe, aby viděl, zda vody z povrchu země ustoupily. Holubice však nenalezla místo, kde by její noha mohla spočinout, a vrátila se k němu do archy, neboť vody dosud pokrývaly povrch celé země. Vztáhl tedy ruku, vzal ji a vnesl ji k sobě do archy.”

Kdyby Noe viděl oblast kolem archy, nebylo by mu zapotřebí vyslat krkavce a později holubici. Zřejmě ale postavil archu bez jakýchkoliv otevřených otvorů ve střeše, aby jimi voda nevtékala dovnitř. "Archa bude mít světlík; na loket odshora jej ukončíš" (Genesis 6:16). Archa měla pravděpodobně jen to jediné okno. Avšak na základě jen těch několika kousků informací si toho nemůžeme být jisti.

O týden později Noe vysílá hlubuci ještě jednou:

Genesis 8:11-12:

“A holubice k němu v době večerní přilétla, a hle, měla v zobáčku čerstvý olivový lístek. Tak Noe poznal, že vody ze země ustoupily. Čekal ještě dalších sedm dní a opět vypustil holubici; už se však k němu zpátky nevrátila.

Teprve až na tomto místě se Noemu dostane příležitost k tomu, aby si prohlédl okolí na své vlastní oči:

Genesis 8:13:

“Léta šestistého prvého, první den prvního měsíce, začaly vody na zemi vysychat. Tu **Noe odsunul příklop archy a spatřil**, že povrch země osychá. ⁴ Dvacátého sedmého dne druhého měsíce byla již země suchá.”

Teprve až když Noe odsunul příklop archy a podíval se ven, spatřil, že země byla suchá. Člověk proto nemůže automaticky předpokládat, že archa usedla na té nejvyšší hoře, nebo že kolem ní žádné vyšší hory nebyly.

Hora Ararat je sopkou

Nenašli by ale ti ptáci tu horu a neusedli by na ni? Ne. Neusedli by na ni, pokud ta hora byla stále ještě činnou sopkou. I kdyby její výbuchy ustaly, byla by stále ještě pustá a určitě by na ni holubice nenalezla žádnou olivovou ratolest. Vzhledem k tomu, čím země během potopy prošla, je docela možné, že sopky stále ještě kouřily.

Hora Ararat je sopkou a máme svědectví o tom, že byla utvořena pod vodou, a že v té době ještě nedosáhla své dnešní výšky. Je stále ještě činná a občas lze slyšet její mumláni. Od posledního sopečného výbuchu v Abora rokli na Araratu uplynulo pouhých 120 let. Geolog Salih Bayraktutan věří, že přinejmenším ta poslední jeden a půl kilometrová část hory vyrostla později od doby Noemovy.

Je na příklad pozoruhodné, že na hoře Ararat nebyly nalezeny ty stejné zkameněliny zvířat a rostlin jaké byly nalezeny na jiných nesopečných horách v té oblasti. Současný stav hory Ararat neukazuje žádné znaky toho, že by byla ponořena ve vodě. Existuje ale svědectví, že ta nejnižší část hory mohla být utvořena pod vodou rychle chladnoucí lávou, podobně jako v případě dobře známých oceánských sopek na Havajích a Islandu.⁴

To potvrzuje, že sopka Ararat vešla do existence během katastrofických změn, které mohla způsobit jen mega potopa.

Avšak "lovci archy" na hoře Araratu se jen málo zajímali o geologii a argumenty, které jim představuje. Horolezectví bylo tou jedinou metodou, kterou se snažili archu najít. Mohl by to být důvod, proč ji dosud nenašli?

Poznámky:

⁴ Na tuto teorii mezi jinými poukázal PhD. Clifford L. Burdick v "Ararat the Mother of Mountains".

Kapitola 18

Vojáci a dobrodruzi

Po několik staletí o tom kolovaly pověsti, až se někdo konečně rozhodl si zkontrolovat, zda archa skutečně na té hoře je.

Ten první horolezec

Když ruský doktor a profesor **Dr. J. J. Friedrich Parrot** zlézal Ararat s mužstvem pěti dalších lidí v roce 1829, zjistil to, co místní obyvatelé o té hoře říkali. Podle pověry, kdokoliv by se odvážil tu horu zlézt, aby spatřil archu - která tam podle pověry prý byla - nepřežije, aby o tom mohl vyprávět. Parrot vzdoroval jejich pověře, vyšplhal se na vrchol a tam umístil kříž. Lehké jako hračka!

Archu ale neviděl, na vzdory tomu, že je to naznačeno v různých filmech, jako na příklad ve filmu Davida Balsingera "Neuvěřitelný nález Noemovy archy". Ve své knize *Cesta k Araratu* Parrot napsal, že ani archu ani žádné kousky z ní neviděl. Parrot ale začal mapování hory a velký ledovec na severní straně byl po něm dokonce pojmenován: Parrotův ledovec.

V roce 1835 **Carl Behrens** se vyšplhal na vrchol a svědčil o tom, že Parrotův kříž tam stále ještě stojí.

A nyní začíná linie dlouho přetrvávajících pověstí, které někteří z "lovců archy" tak velice zdůrazňují.

Jedna povídka mluví o pastýři z vesnice Bayazid (nyní Dogubayazit), který spatřil velkou dřevěnou loď. **Turecká expedice** v roce 1833 prý tu pastýřovu povídku potvrdila. Našli "dřevěný trup, který v létě vyčníval z ledovce". A expedice v roce 1840 odhalila stejný objev. Informace první expedice nebyla prověřena, naopak, byla vyvrácena Carl Behrensem, když v roce 1835 zdolal tu stejnou horu, a vůbec se nezmínil o něčem takovém, co prý expedice spatřila jen dva roky před tím.

Zemětřesení, které zbořilo Arghuri

V roce 1840, když ta druhá expedice prohlásila, že tu archu také opět spatřili, v Ahorské rokli nastalo silné zemětřesení, které zabilo 2000 lidí. Nebylo proto rozumné poslat nahoru další expedici. To zemětřesení 20. června udeřilo navečer a zničilo takových 200 domů, které tvořili vesnici Arghuri (Ahoru), postavené kolem kláštera Sv. Jakuba. Všechny oběti prý byly zabity během krátké chvíle po začátku zemětřesení, jehož podzemní hukot způsobil, že kameny z nebe padaly jak na vesnici, tak na klášter a na pastýře.¹

V roce 1845 tam přijel německý rodák **Dr. Herman von Abich** a také on tu horu zdolal. Východní výběžek a dva ledovce mají jeho jmenovku: Abich I a Abich II. Ten německý

Ruský doktor a profesor fyziky Dr. J. J. Friedrich Parrot vedl expedici a zlézal horu Ararat už v roce 1829.

Poznámky:

¹ Ruský doktor a profesor fyziky **Dr. J. J. Friedrich Parrot** vedl expedici a zlézal horu Ararat už v roce 1829.

V oblasti severně od Ahorské rokle najdete stovky sopečných kamenů datovaných zpátky pravděpodobně do toho prvního obrovského výbuchu před několika tisíci roky, kdy jedna šestina hory Araratu byla vyhozena do povětří, zanechávající za sebou Ahorskou rokli. Zemětřesením bylo zabito 2000 lidí.

Poznámky:

² Retold by Violet m. Cummings: *Noas'h Ark: Fable or Fact?* Spire Books 1975.

doktor prý neměl žádný zájem o nalezení archy. Chtěl jen zjistit, zda je lépe vidět hvězdy, když člověk vyleze do dostatečné výšky, aby nebyl narušován okolním světlem. Potom se von Abich přidal k ruskému **plukovníkovi Chodzkému**, který se do průzkumu hory Araratu pustil v roce 1850 s mužstvem, aby ji systematicky pročesal a tu archu našel. Nic takového nenašel. Ani ji nenašel britský major **Robert Stuart** se svou skupinou v roce 1856.

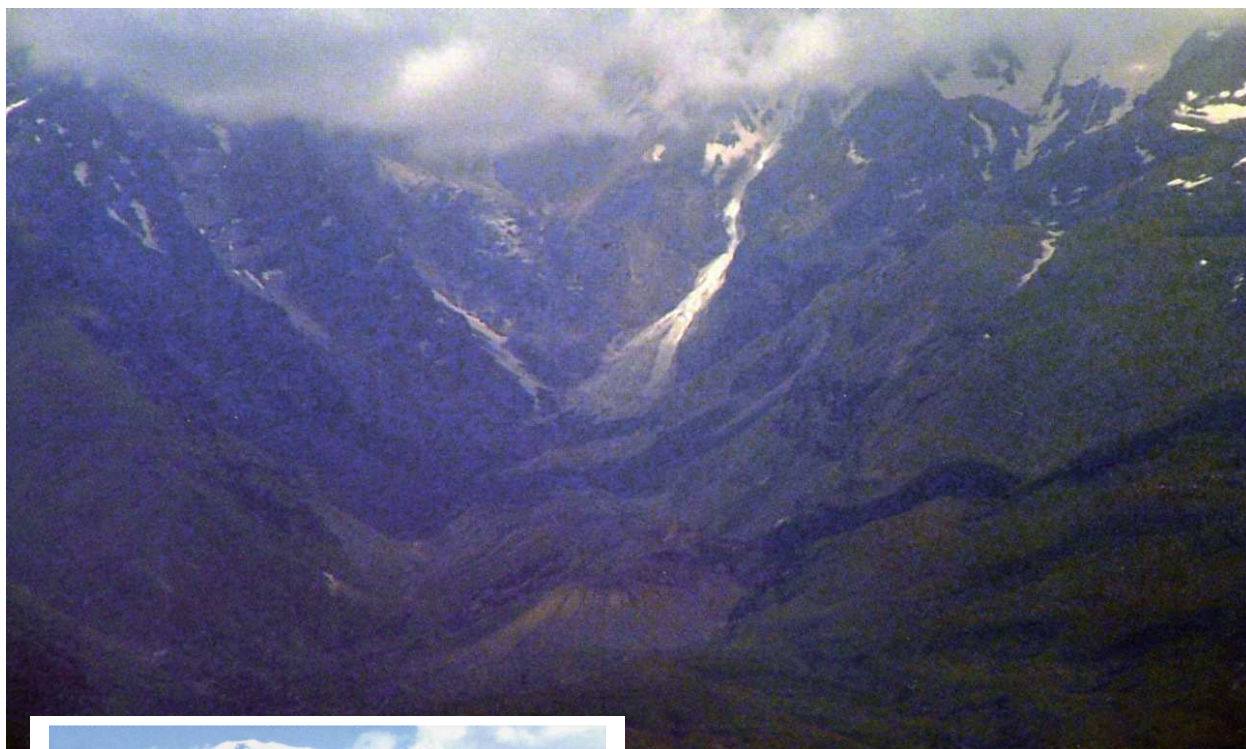
Neuvěřitelná historka

Mezi mnoha neuvěřitelnými historkami je jedna z téhož roku 1856.

Haji Yearam, či Jeremiáš Poutník tak jak byl nazván po jeho pobytu v Jeruzalému, tvrdil, že jeho otec byl na hoře Araratu jako průvodce pro tři západní ateistické vědce. Chtěli dokázat, že archa neexistuje. Když se vyšplhali na horu, spatřili ji. Následně však vyhrožovali jeho otci, aby o tom nikdy nikomu neřekl. Haji byl Adventistou s.d.. Jeho duchovní vůdce, ctihodný Williams z Broctonu, Massachusetts, tvrdil, že Hajiovu neuvěřitelnou historku potvrdil jeden z těch tří vědců, když se na své smrtelné posteli v Londýně ze všeho vyzpovídal. To bylo údajně vytištěno v článku v roce 1918 buď v Broctonu nebo Bostonu. Haji zemřel v roce 1920. Navzdory usilovnému pátrání ten článek nebyl nikdy nalezen. Jediný případ, který se tomu možná podobá, je případ liberálního vědce z Royal Geographic Society v Londýně, **Henryho Danby Seymoura**, který zlézal Ararat v letech 1845-46 a možná opět v roce 1856. Byl možná zapojen do veřejné debaty o Noemově arše s křesťanským vědcem a politikem jménem **James Bryce**, který zlézal horu o 20 let později v roce 1876.

Tento příběh je dobrým příkladem zprávy, které mnoho věřících *chce* věřit, protože nepřímo potvrzuje existenci archy a naznačuje, že ateisté ji udržují v tajnosti. V jeho historce je asi možná zrnko pravdy, jako například to, že někteří ateisté zlezli horu Ararat. Kdyby ale opravdu archu našli, nebyli by už víc tak ateističtí. Navíc by to bylo nemožné, aby všichni tři udrželi tak ohromující tajemství.

Dříve zmíněný **James Bryce** (1838-1922), uznávaný anglický politik a autor, byl na základě svých intenzivních studií přesvědčen, že biblické historické záznamy jsou pravdivé. Bryce zlézal Ararat v roce 1876. Jeho průvodci se vzdali na místě, kde začínal sníh a tak musel tu poslední trasu vyšplhat sám. Tam asi ve výšce 4000 m

Ahorská rokli povstala ze série úžasných zemětřesení. V roce 1840 byla zničena vesnice a klášter pod rokli. Toto jsme vyfotili v červnu 2004 ze silnice severně od hory, vedoucí tureckým průjezdem mezi Arménií a Iránem do Nachevanu. Na spodní fotce můžete zachytit pohled na rokli a nad ní je snímek zblízka na místa, kde jich tak hodně marně pátralo po pozůstatcích archy.

nad mořem našel ve sněhu metr dvacet dlouhý kus zformovaného dřeva. Pokud jste náchylní docházet k předčasným závěrům a domníváte se, že to dřevo muselo být z archy, vzpomeňte si na to, že Parrot, Abich a Chodzko zasadili na vrcholu Araratu dřevěné kříže o mnoho let před tím, a že všechny ty kříže se ztratily.

Zemětřesení v roce 1883

Bylo 2. května 1883. Araratská oblast se znovu chvěla mocným zemětřesením. Vesnice byla pohřbena pod kameny a ledem. Turecká vláda tam poslala své činitele, aby posoudili škody a spolu s nimi tam šel britský plukovník **Gascoyne**, který byl atašé na velvyslanectví.

Jak Gascoyne tak Turci byli přesvědčeni, že spatřili "obrovskou zád' lodi z velmi tmavého dřeva, jak vyčnívá z ledovce". Řekli sdělovacím prostředkům po celém světě co našli, a že místní obyvatelé o tom věděli už po šest let. To původní prohlášení pro tisk se nikdy nenašlo. Nejbližší k tomu byl článek v britském náboženském časopise "Prophetic Messenger"². Ten článek ten příběh vypráví v jiném světle. Líčí, jak procházeli hustým lesem, aby se tam dostali, avšak žádný takový les v té oblasti neexistuje. Turci oznámili, že archa byla nedotčena a že jenom její boky byly poškozeny. Loď tvoří hlavně její boky. Byla prý postavena z goferového dřeva. Ano, podle bible byla postavena z goferového dřeva. Jak ale oni věděli, že to byl gofer? Nikdo totiž neví, co goferové dřevo je...

To je asi další případ kdy si někteří lidé myslí, že něco viděli - z dálky - a hned se ženou do tisku. Ke zprávám se pak stále něco přidává, až to skončí tím, že jedli uprostřed archy svačinu. Když se ale ruská expedice (**Markow a Kovalewsky**) v roce 1888 po arše opět sháněla, nebyli schopni ten nález potvrdit.

Falešný biskup?

V roce 1887 "Nestoriánský arcibiskup Jeruzaléma a Babylonu", Dr. Nourri, vedl průzkum zdroje řeky Eufratu. Pustil se také do Araratu a údajně spatřil trup v trvalém sněhu: "Přístupné byly jen příd' a zád' lodi. Prostřední část byla pokryta ledem. Archa je postavena z velmi tlustých desek tmavočerveného dřeva".

Kdo on byl? Později nebyl schopen dokázat své uhlašené tituly a jeho líčení nebylo přesvědčující, neboť se chlubil s drobnými podrobnostmi, avšak uviděl "archu" jen z dálky na "dostřel pušky". Navíc, led obvykle neroztaje do takové míry v dubnu, kdy archu domněle viděl...³ Byl náboženským fanatikem nebo lhářem? Možná obojí.

Znovu dřevo

V roce 1888 **E. de Markoff**, člen ruské Královské Zeměpisné Společnosti vyprávěl, že našel dřevo nad stromovou hranicí ve výšce asi 4300 m. V tom dřevě byly ale vyřezány iniciály C.B. Ty iniciály se hodily ke jménům dvou dřívějších ruských horolezců. A tak je možné, že oni vyřezali své iniciály na dřevěný kříž, který zasadil Parrot.

Arménští pastýři

Máme k dispozici také zprávu Arména Arthura Churchiana, narozeného v roce 1915, který žil po celý svůj život v USA. V roce 1975 tvrdil, že jeho otec **Jakob Churchian** viděl archu zhruba v roce 1890. Arthur popsal archu do takových podrobností, že člověk by ho považoval za očitého svědka. Když pak ale tentýž muž napsal do časopisu "The Ararat Report", že také věří, že uvnitř země žijí malí lidé, a že úřady to zatajují, pak tak nějak ztrácí svou hodnověrnost...

Poznámky:

² Opět to vylíčila Violet M. Cummings v knize *Noah's Ark: Fable or Fact?* Spire Books 1975.

³ Podle Lloyd Bailey: *Noah, University of South Carolina, 1989.*

⁴ Violet M. Cummings se o tom zmiňuje v její knize *Noah's Ark: Fable or Fact?*, pp. 176-177 ve spojení s Al Judi.

⁵ Bill Crouse se o tom pře v *The Ararat Report*.

⁶ Violet M. Cummings v knize *Noah's Ark: Fable or Fact?* Spire Books 1975

Jiní arménští mladí hoši - pastýři si také pamatují na historky, které jim vyprávěli starší hoši o tom, jak spatřili archu. Velcí hoši jsou ale známí tím, že se snaží udělat dojem na ty mladší. Jiným mladým pastýřem, který se ukázal o 70 let později v USA a vyprávěl ohromující zprávy, byl jistý George Hagopian. Později se k němu vrátíme.

Vojenské kroniky?

Po Druhé světové válce malá skupina sedmi tureckých vojáků ohlásila, že viděli Noemovu archu na své cestě zpátky z Bagdadu. Neuměli číst a psát, ale jakmile zjistili, že američané se zajímají o Noemovu archu, požádali v roce 1946 svého přítele, který uměl psát, aby napsal a poslal dopis na americké velvyslanectví v Turecku, ve kterém nabídli své služby jako průvodci těm Američanům, kteří chtěli pátrat po arše.

To první co mi přišlo na mysl bylo, že ti vojáci si prostě chtěli vydělat peníze. Ať už tomu tak je či ne, archu údajně na hoře Ararat viděli. Je zajímavé, že užívali slovo "Ararat" když ztotožňovali horu, na které archu viděli, neboť Turci ji dodnes nazývají "Agri Dag" jak v místním dialektu tak na současných mapách. Jiné hory v Turecku, o kterých tradice mluví jako o "Noemových horách", jsou také typicky nazývány Ararat.⁴ Trasa, kterou ti dva vojáci popisují, připomíná spíše silnici k hoře Cudi (také nazývané Al Judi), která je situovaná v jižním Turecku. Ta silnice by je vedla také podél řeky Tigris⁵ (nepleťte tuto horu Al-Judi s jinou Al-Judi, která je blíže hory Araratu, o které pojednáme později).

Pokud je známo, žádní američané si nenajali žádné turecké vojáky jako průvodce a od té doby se ani ti vojáci neukázali.

Ruská verze

V srpnu 1916 prý ruský pilot **Vladimír Roskovitsky** řekl, že během průzkumného letu spatřil zamrzlé jezero, na jehož konci z ledu vyčníval obrovský trup lodi. Čtvrtina vraku byla pokryta ledem. Jedna strana byla rozbitá a druhá měla velké dvěře se dvěma poschodími, ale jedno chybělo. Když to slyšeli Roskovitského nadřízení, údajně také nad tuto oblast vzlétli a potvrdili existenci vraku.

Na základě této zprávy o objevu prý ruský car Nicholas II. vyslal expedici. Sto padesát vojáků pracovalo na hoře po dobu jednoho měsíce. Vědecká expedice prý změřila archu a pořídila nějaké fotky a také odebrala vzorky dřeva. "Naneštěstí" během revoluce se všechno ztratilo.

Tuto historku o arše zařadila Violet Cummingsová do své knihy *Noah's Ark: Fable or Fact*⁶, spolu s mnoha jinými zdroji. Divné na této historce je to, že před několika lety byla prohlášena za padělek. Přesto byla do historky přimíchána některá fakta. Poprvé byla tato historka zveřejněna v americkém náboženském časopise *New Eden Magazine* v roce 1939. Autor **Floyd M. Gurley** se přiznal - naneštěstí až v roce 1986 - že podrobnosti té

James Bryce (1838-1922), anglický politik a autor, zlézal horu Ararat v roce 1876 a našel kus zpracovaného dřeva (125 x 13 cm) ve sněhu nad 4000 m výškovou značkou.

historiky byly plody fantazie ⁷. Řekl ale "lovci archy" Eryl Cummingsovi, že něco z té informace obdržel od ruského imigranta. Cummings řekl, že ví o britské kopii náboženské publikace, kterou M. Gurley opsal téměř slovo od slova ⁸.

Problém je, že lidé jako Gurley, kteří se chtějí proslavit v souvislosti s Noemovou archou a píší velmi povrchně, nemyslí na následky zveřejnění nebo kopírování pověstí, ať už za účelem novinářské senzace nebo na propagování náboženských zájmů. Takový druh "svědectví" o Noemově arše dělá víc škody než užitku.

Benjamin Franklin Allen, důstojník ve výslužbě, se po vyjití článku vyslovil, že Gurley volně zařadil určitá fakta, o kterých věděl, že byla pravdivá, jmenovitě to, že dva ruští vojáci mluvili o pilotovi, který spatřil něco, co mohlo vypadat jako loď, a že následkem toho tam byla vyslána pěchota. Usoudili, že "to musí být Noemova archa".

Naneštěstí, případy kdy někdo spatří podivný balvan nebo čedičový blok na hoře Araratu a tvrdí, že "to musí být Noemova archa", jsou příliš časté a jednoduše se nemůžeme na ty domněnky spoléhat.

Můžeme k tomu ještě něco dodat? Ano. **Alexander Koor**, ruský plukovník, vlastně napsal podobnou anonymní zprávu o arše, která byla daleko podrobnější než Gurleyova verze. Byla zveřejněna v Běloruských novinách *Rosseja* v roce 1945. Koor tvrdil, že nevěděl o Gurleyově historce, která byla vytištěna pět let před tím. (Autor a novinář Rene Noorbergen o tom pochybuje a věří, že Koor vlastně použil Gurleyho zprávu a jednoduše k ní přidal podrobnosti).

Koor (který zemřel v roce 1971) byl během první světové války umístěn v oblasti Araratu a poukázal tam na 20 historických míst a na to, že by měly být důkladněji prozkoumány. Našlo se mnoho artefaktů, mezi nimi byl sumérský nápis (z období krátce po Noemovi), nalezený v Karadě blízko Araratu, který říká: "Bůh zasel semeno slova do vody... voda naplnila zemi, spadla dolů se shora... jeho děti přistály na hoře". Ve svém prohlášení 9 Koor vysvětluje, že ruský nadporučík jménem **Zabolotsky** pravděpodobně spatřil ze svého letadla něco, co by se mohlo podobat Noemově arše. Později v roce 1921 se ke Koorovi dostaly zprávy ze druhé a třetí ruky o pátrání z let 1916-17, které mělo Zabolotského objev prozkoumat. Mnozí věřili, že archa se nalézá v "sedle" mezi Velkým a Malým Araratem.

Violet M. Cummings má živý a podrobný popis toho, jak archa domněle vypadala, s mnoha komorami atd., že měřila 152 x 15 m, a že byla pokryta tmavohnědým vosku podobným materiálem jak zevnitř tak zvenčí. Dřevo bylo dobře zachované, kromě díry v přídi a vchodu ze strany, kde bylo trochu shnilé a pod dotekem se drobilo. Dřevo bylo údajně buď cedr nebo modřín. Archa prý také ležela s jednou stranou v ledu. V okolí bylo nalezeno spálené dřevo a něco, co se podobalo oltáři.

Tyto detaily byly přirozeně uváděné proto, aby vedly myšlenky člověka na Noeho oběť po potopě.

Poznámky:

⁷ V dopise předloženém vydavateli časopisu *The Ararat Report*, David Fasold píše: "Mám dopis od Floyd Gurleyho, s jeho osobním záhlavím nahoře uprostřed v modré barvě, který mi poslal z Havaje do San Diega. Když jsem se snažil odepsat, bylo mi řečeno, že zemřel. Zažádal jsem si o kopii jeho úmrtního listu a také tu mám. Ve svém dopise se mi Floyd Gurley přiznává, že Roskovitského povídka byla celá výmyslem pro jeho časopis. Dokonce i jméno Vladimír Roskovitsky bylo vypůjčeno od jeho přítele, který byl taxikářem v San Francisku. Píše, že "sklání hlavu hanbou" nad tím, kolik problémů způsobil zveřejněním té historiky". (David Fasold v dopise Mathew Kneislerovi 20. února 1998, zveřejněn na Kneislerově webu.)

⁸ *The Explorers of Ararat*, p. 376.

⁹ Richard C. Bright: *The Ark, A Reality?*, Guilderland NY, 1989, p. 45.

¹⁰ Violet M. Cummings: *Noah's Ark: Fable or Fact* pp. 57-58.

¹¹ *The Explorers of Ararat*, p. 388.

Všechny ty informace s fotografiemi a kresbami byly prý odeslané poslem hlavnímu veliteli podle příkazu cara.¹⁰ Avšak carský režim padl v roce 1917, většina carovy rodiny a mnoho vůdců bylo během bolševické komunistické revoluce zavražděno. Spolu s královskou rodinou zmizelo i toto svědectví. Otázkou je, zda-li vůbec kdy existovalo.

Nevíme, zda archu opravdu našli, popsanou do takových podrobností, a pořídili její obrázky, anebo zda to je historka, kterou spekulace a pověsti postavily na skutečné události, jenž se odehrála v době Velké říjnové revoluce 1916-17. Revoluci stranou, je velmi divné, že nikdo z těch lidí, kteří prý byli uvnitř archy, si neudělal záznamy o tom, co se přihodilo, které by později zveřejnil, nebo že si neschoval jednu z těch domnělých mnoha fotek, nebo nějaké jiné svědectví. Nemáme žádný důkaz toho, že tato údajně dokumentovaná ruská expedice vůbec co kdy našla.

Poslední ruský car Nicholas II. údajně vyslal expedici 150 vojáků na Ararat, aby změřili archu.

Povídky o ruských fotkách

Máme tu také další případ, ve kterém tři ruští piloti, kteří se účastnili expedice, potvrdili Mr. Evansovi, spolu se svými jmény a hodnostmi, že archa byla "jako nová", že ji změřili a prováděli na ní jiné zkoušky. Dveře zmizely. Pořídili fotky a film, který poslali ruské vládě. Evansova dcera, Mrs. **Gladys Evans**, ten zápis podala. Naneštěstí ten dokument se ztratil během úklidu(!)

Mr. **Alvin Holdenbecker** z Minnesoty říká, že jeho teta Eva měla otce, který byl lékařem pro ruskou expedici na pátrání po arše. Teta Eva ve věku 19 let pomáhala v domě carovy rodiny a její otec, který byl dobrým přítelem carovy rodiny, ji ty obrázky ukázal. Tvrdí, že bolševici zavraždili co nejvíc členů té expedice, které pochytili, a že zkonfiskovali veškeré fotky a zprávy, a že ona jediná přežila, jelikož byla poslána do dvora Keisera Wilhelma v Německu. Popsala archu z obrázků jako tři poschodí vysokou loď s okapovou střechou, která měla otvory pro světlo a ventilaci. Avšak její slovo je tím jediným svědectvím, které máme. Nebo přesněji, slovo jejího synovce. Ani výzkum nebyl schopen tu ruskou expedici potvrdit. Bývalý ředitel KGB popřel existenci dokumentů o arše, když se ho na to zeptal arménský "lovec archy" Armet Arslan.

Sestra **Bertha Davis**, která o nedělích vyučovala děti náboženství v Hotville, California, ukazovala fotky archy v letech 1935-41, které se mohly podobat ruským tvrzením. Tři lidé říkají, že ty fotky viděli: Joe Bosse, Walter Hefner a jeho sestra Maurine¹¹. Byly to ale skutečné fotky, nebo jen malby?

Dva američtí vojáci ze druhé světové války, **Dale Nice** a **Roy Tibbetts** dali interview v New Mexico v roce 1977, které bylo nahráno. Tvrdí, že oba viděli podobné fotky, které jim ukázal australský voják **R. Taylor**. Ten tvrdil, že ty fotky sám vyfotil.

Nafilmováno?

Ta ruská expedice nás nadále straší. **Ray Lubeck**, americký voják umístěný na Midway ostrovech za druhé světové války tvrdí, že v roce 1942 on spolu s asi 30 jinými viděl černobílý film, na kterém asi 50 ruských vojáků pochoduje kolem "Noemovy archy" blízko vrcholu hory Araratu. Ten zhruba 30 vteřin dlouhý záběr měl amerického komentátora, který řekl, že ruští vojáci jdou napadnout turecké vojáky. Lubeck ale věří, že ti vojáci byli z první světové války na základě jejich olivově zelenošedých uniforem. Jak ale, pro všechno na světě, rozeznal barvu těch uniforem na černobílém filmu? Lubeck popisuje archu jako 23 m širokou a 15 m vysokou a přes sto metrů dlouhou. Říká, že byla zcela nedotčena, ležící na širém prostranství bez jakéhokoliv sněhu.

Lubeck to své povídání nikde nezveřejnil. Hovořil o těch věcech až když byl na semináři spolu s malířem Elfredem Leem v osmdesátých letech. Navzdory mnoha pokusům, žádný takový záběr nebyl v archívech ve Washingtonu nalezen. Ani Lubeck nemohl najít ani jednoho z jeho 30 kámošů, kteří domněle ten stejný film viděli.

A tak i tento klíč nás nechává tam, kde jsme začali...

*Kurdský střihač ovcí
u teplých sírových
pramenů v Diyadinu.*

Kapitola 19

Fernand Navarra: - našel jsem Archu

Francouz Fernand Navarra značně přispěl ke zvýšení zájmu o horu Ararat, který rostl během druhé poloviny 20. století. Název jeho knihy *Našel jsem Noemovu archu*¹ upoutal pozornost každého. Jeho realistický popis přesvědčil mnoho lidí, že archa byla nalezena, i když je možná skryta pod vrstvami ledu.

Navarra byl během své vojenské služby ve francouzské armádě umístěn na Středním východě. Ve svém volném čase zlézal hory spolu s arménským utečencem Alimem, který mu jednou, když byli na hoře Hermon, řekl o svaté hoře v jeho domovině - o Araratu.

Někdo Alimovi řekl, že archa tam na hoře stále ještě je. Během následujících 15 let Navarra sesbíral všechnen materiál, který jen mohl sehnat o arše, o potopě a o zemích přilehlých k Araratu.

V roce 1952 Navarra jel autem přes Evropu do Turecka a pak dalších tisíc kilometrů, až dosáhl Iránských hranic. V padesátých letech bylo cestování autem mnohem obtížnější než dnes. Když dorazil do svého cíle ve východním Turecku, spolu s některými místními obyvateli a několika tureckými vojáky, zlezl horu Ararat až k samému jejímu vrcholu ve výšce 5165 m.

Mýtus je vyvrácen

Když se tam dostali, snažili se dosáhnout západní strany hory, kde ležel tmavý stín, ten na který poukazovali mniši, a o kterém tvrdili, že to je archa skrytá v ledu. Nikomu z místních obyvatel se nikdy nechtělo na horu vylézt a zkontrolovat si to. Když tam Navarra dorazil, byl zklamán, neboť se ukázalo, že "polovina archy" je vlastně skalní výčnělek. Legenda byla konečně uložena k věčnému spánku.

Navarra ale také slyšel historky o arše, podle kterých byla uložena v jezeru. Snažili se proto dostat k jezeru Kop ve výšce asi 4000 metrů. Navarra dále pokračoval sám, protože jeho druh se vrátil zpět, neboť už nebyl více schopen snášet zimu. Jít sám v takových podmínkách je velmi nebezpečné. Podařilo se mu dorazit k Parrotovu ledovci. A tam učinil svůj

Francouz Fernand Navarra s tvarovaným kusem dřeva, o kterém věřil, že byl z Noemovy archy, protože jej našel vysoko na hoře Araratu. Ty první zkoušky vskutku naznačovaly, že to dřevo je 5000 let staré. Avšak dvě zkoušky pomocí radioaktivního uhlíku C14 ukázaly, že bylo staré jen 1300 až 1900 let.

neuvěřitelný objev ve 14 hodin odpoledne 17. srpna 1952! ²

"To musí být Archa"

"Jsem sám na ledě, kde světlo je jasné a čiré. Jsem tak vzrušen, že si nejsem vědom svého vyčerpání. Na nebi nahoře pravidelně krouží orel a vznáší se na proudech větru. Překračuji přes rameno ledovce a sestupuji do ledovcového nánosů. Na jedné straně vidím rozpraskanou ledovou stěnu; na druhé strmou skalní stěnu; a na dně mezi nimi tmavou masu. Velmi jasně vyniká. Vzájemně se v ní objímají křivky a rovné čáry. Je celkově přinejmenším sto dvacet metrů dlouhá a tvar je velmi podobný lodi.

Nikdy jsem neměl žádné vidiny. Jsem velmi rozvážný člověk a spoléhám se na schopnost, která odsunuje vidiny stranou, na zdravý selský rozum. Co by to mohlo být? V takové výšce, uprostřed ledové prázdnoty? Možná zříceniny budovy? Kostel, útulek, zapomenutý dům, o kterém návštěvníci této oblasti nevěděli? Nebo pozůstatky zříceného letadla? Ale na letadlech nikdy nebyly použity nosníky této velikosti ani při hrdinských dnech letectví. To jsou pozůstatky archy! Jinak se to nedá vysvětlit. Prostě to nemůže být nic jiného. S největší pravděpodobností tu leží zbytky dna biblické lodi, po tom co zbytek konstrukce byl urván. Neříká nám přece Berosus, že v jeho dobách lidé v oblasti Araratu odtrhávali kousky z archy, aby seškrabali asfalt, který ji pokrýval?

Fošny, které zanechali, tu ležely po celý čas nedotknuté a byly přírodou chráněny. A dnes jsou stále ještě chráněny. Naproti strmé skalní stěně byly uvolněny ohromné bloky a leží na těch tmavých tvarech.

Archa tam je, ale nemůžete se k ní dostat. I kdybych měl potřebné vybavení na to, abych se tam dolů mohl spustit, byl bych těmi bloky nevyhnutelně rozdrcen. To jediné co mohu dnes učinit, je vtisknout si ten obraz co nejpodrobněji do paměti a pak se vrátit k mým druhům. Přisahám ale, že se sem vrátím!"

"To může být jen Archa!"

Když Navarra a mnoho jiných "lovců archy" narazí na nějaký stín v ledu nebo na nějaké dřevo, typicky činí předčasné závěry a předpokládají, že našli archu. Navarra mnohokrát napsal "neboť to nemůže být nic jiného ve výšce téměř 5000 m".

Avšak přítomnost dřeva na hoře se dá vysvětlit jinými způsoby. Mohlo tam být přineseno na oklamání lidí. Mohly to být pozůstatky dřevěné boudy, kterou postavili mniši nebo poutníci. Je možné, že podnebí bylo před 1500 roky mnohem mírnější, a stromy tudíž mohly růst ve vyšších polohách. Dřevo mohlo být do těchto výšek katapultováno mocnými sopkami nebo zemětřesením. Nebo... nemůžeme se spokojit se závěrem, že "to musí být archa".

Poznámky:

¹ Fernand Navarra: *J'ai trouvé l'arche de Noé*.

² To, co následuje, píše ve své knize *Našel jsem Noemovu archu*, str. 101-102.

³ B.J. Corbin *The Explorers of Ararat*. California, 1999.

Nový výstup v roce 1953

Tak jak slíbil, Navarra se vrátil v roce 1953, ale onemocněl, možná kvůli nadmořské výšce a musel se vzdát. Tvrdil, že tentokrát byl pouhých 100 m od archy.

Následujícího roku Američan **John Libby** tvrdil, že byl 30 m od útvaru, o kterém dodnes věří, že je archa. To ovlivnilo Navarra k rozhodnutí, aby se na Ararat vrátil potřetí v roce 1955. Tentokrát si s sebou vzal svou manželku a tři syny, aby vypadali jako turisté a nevzbudili příliš velkou pozornost.

Spolu se svým nejstarším synem Raphaelem, který měl pouhých 11 let, zlezl Ararat na západní straně. Druhého dne kolem sedmi hodin ráno dosáhli jezera Kop. Pokračovali k ledovci, o kterém Navarra věřil, že tam dříve pod ledem spatřil stín archy. Byli vyčerpaní a tak se utábořili. Navarra začal z nevysvětlitelného důvodu panikařit a zatím co Raphael spal, vzal si trochu kokainu, který měl s sebou... Nastala noc, počasí se začalo zhoršovat a kousek od nich dopadl kus lávy, který se odtrhl z masívu. Na druhý den začaly padat kroupy, atd. Pokračovali v sestupu a časem dosáhli hluboké trhliny v ledu, kde Navarra znovu objevil dřevěné prkno, které viděl několik let před tím. Optimisticky dochází k závěru "to musí být archa". Ten útvar však není nic jiného než pouze ledovcový nános. Potom málem zmrzli během třinácti hodinové sněhové vánice, ale později vykopali z ledu dřevěnou desku.

Navzdory všem jejich útrapám sestoupili dolů živí a později si Navarra nechal to dřevo datovat expertem v Egyptě, který řekl, že je 5000 let staré. Navarra pak vydal svou knihu, která měla ohromný úspěch.

Fernand Navarra v popředí, odpočívající na Parrotovu ledovci, kam vedl SEARCH expedici v roce 1969. Mezi jejími členy byli Harry Bud Crawford a Hugo Neuberg, které lze vidět v pozadí. Fotku pořídil Elfred Lee.

Pochyby o věrohodnosti

Pak se začínají klubat různé věci. Navarrův společník Alain Seker popřel, že byl s Navarrem na expedici v letech 1952-53. Samozřejmě to mohlo být kvůli faktu (podle Navarry), že expedici opustil, protože zmrzal.

Navarrův syn Raphael, který Navarru doprovázel, když našli dřevěnou desku v roce 1955, od té doby odmítl o tom nálezu cokoli říct.

Navarrův přítel a spolubadatel z té první expedice v roce 1952 J.A. de Riquier, později vážně Navarru obvinil, že se snažil získat kus dřeva ze starodávné konstrukce ve vesnici na úpatí hory s úmyslem ten kus "najít" na hoře.

Turecký nadporučík jménem Sahap Ataly, který řekl, že zlézal tu horu spolu s Navarrem v roce 1952, veřejně Navarru obvinil, že přinesl kus dřeva s sebou na horu, aby si vydělal peníze z prodeje knih a obrázků. Ataly to obvinění učinil v souvislosti s Navarrovou poslední expedicí SEARCH v roce 1969.³ Navarra nikdy nepřiznal, že vzal Sahap Atalyho s sebou na expedici v roce 1952.

A jako to poslední, ale neméně důležité, je uhlíková zkouška C14 toho dřeva, která ukazuje, že může být staré jen mezi 1300 až 1900 roků, tedy příliš mladé na to, aby bylo z Noemovy archy. Tato informace se dostala na veřejnost teprve až o mnoho let později. Mnozí z vás to dokonce čtou poprvé právě tady.

Americký zájem

Avšak důsledkem Navarroových nálezů, zájem o archu a o jejím nález na hoře Araratu rozbujel hlavně v Americe. Byly vytvořeny různé organizace, které vybavily expedice na horu Ararat, aby archu našly. Tou první organizací výrazné důležitosti byla SEARCH, vedená bývalým duchovním Adventistů s.d. Robertem (Bud) Crawfordem.

V roce 1969 organizace SEARCH vyslala expedici do Turecka s Navarrem jako průvodcem. Této expedice se zúčastnil také malíř a fotograf Elfred Lee. Je nejstarší mezi "lovci archy" z období expedice SEARCH, kteří jsou stále ještě naživu. Pátrání po arše už ale nyní zanechal. Hrál centrální roli v posledním období pátrání po arše, a proto jsem ho požádal, zda by mi nesdělil nějakou informaci ze zákulisí. On souhlasil.

Kapitola 20

Interview s Elfred Leem

“Elfred Lee, hrál jsi stěžejní roli v pátrání po Noemově arše. Kdy ses do toho pátrání zapojil?”

“V letech 1968-69, hned když jsem se vrátil z Vietnamu. Obrátila se na mě organizace SEARCH, která potřebovala někoho s mými dovednostmi. Existovaly ještě jiné skupiny, které pátraly po arše. My jsme ale chtěli do našeho pátrání přidat vědecké metody a věrohodnost. A tak jsem se přestěhoval do Washingtonu D.C. a žil tam po mnoho let”, vysvětluje Elfred Lee.

Elfred Lee se narodil jako dítě misionářů v roce 1940 v Koreji a během druhé světové války byl po tři roky v dětském vězeňském táboře na Filipínách. Osobně zažil hlad a byl svědkem mučení a od popravy ho zachránili američtí výsadkáři v roce 1945. O pět let později byl opět zachráněn americkými jednotkami od komunistické invaze v Koreji. Kvůli svým zážitkům se dobrovolně přihlásil do Vietnamu jako fotograf a ilustrátor pro US armádu.

V helikoptéře filmoval pro Pentagon a byl sestřelen. Po Vietnamu pracoval v Křemíkovém údolí, kde mezi jinými ilustroval raketoplány.

“Byl jsi SEARCHEM zaměstnán?”

“Když měli peníze, trochu mně jich dali... Byl jsem členem rady a jedním z průkopníků. Práce byla založena na informacích od francouze Fernanda Navarry z Bordeaux. Napsal knihu *Našel jsem Noemovu archu*. Tvrdil hodně věcí, a my jsme to chtěli dokázat, potvrdit to, a já jsem měl za úkol to dokumentovat.”

“Šel jsi na expedici s Navarrem v 1969 a 1970?”

“Ano, v roce 1969 jsme měli velmi dobrou expedici s Navarrem a jeho synem Cocoem, který uměl anglicky. Byl s námi vědec z Polárního Institutu Severní Ameriky a britský vědec, který pracoval na Jižním pólu. Byli tam Ralph Lenton, Hugo Neuberg, Ross Arnold, John Bradley a Crawfordovi... Tito muži byli velmi zdatní jak fyzicky tak vědecky a vzali si s sebou vybavení. Jednoho z nich dokonce vyznamenala královna Elizabeth za hrdinnou práci v Arktidě. Měli ohromné zkušenosti s ledem. Potřebovali jsme lidi, kteří jsou schopni zkoumat co je uvnitř ledu. Přinesli jádrové vrtačky a elektronické přístroje na hlubokou podpovrchovou detekci. Já jsem byl fotografem a natočil jsem film, který se mnohokrát objevil v televizi.”

Kromě “lovce archy”, Elfred Lee je také váženým umělcem, který nama-loval řadu dobře známých osobností, jako na př. herečku Loni Anderson. Toto je poněkud legrační malba presidenta Ronalda Reagana - jako barbara...

Dřevo z Archy?

“Když jsi vylezl na horu s Navarrem, on opět našel dřevo...”

“Ano, víc kusů dřeva a přesně na místě, kde řekl, že to viděl před tím v roce 1955. Dokonce i Hugo Neubergen, ten nejostřejší kritik, který s námi byl, to přijal. Ale s Navarrem se nesnášeli. Hugo měl velmi dobré vzdělání, uměl německy, rusky a několik dalších jazyků, měl postavu jako Rambo nebo Arnold Schwarzenegger... Navarra ho nenáviděl hned od začátku a nazýval ho chlapeckým skautem a kovbojem...”

“Když Navarra a SEARCH to dřevo našli, svolal jsi tiskovou konferenci v Istanbulu. Proč?”

“Já ji nesvolal. Chtěli to Navarra a Ralph Crawford, president. Crawford měl nějaké osobní problémy s penězi a pitím a... měl svůj vlastní program. Vzdávám mu úctu za jeho námahu, kterou do toho vložil. Nelíbilo se mi ale to, jak chtěl publicitu. Já jsem z opatrnosti navrhl: Pánové, nepořádejme tiskovou konferenci tady v Istanbulu. Vraťme se do USA a nechme si nejprve to dřevo datovat vědci. Byl jsem poměrně mladý, měl jsem 29 let a musel jsem se jim podřídit. Crawford a Navarra byli stejného typu. Milovali publicitu. A tak jsme měli našich 15 minut slávy. Našli jsme Noemovu archu a naše fotky a jména šly do celého světa. Když se k tomu nyní vracím, vím, že to je směšné. Musím se ale přiznat, že jsem byl tím vzrušením také stržen.”

“Ano, pochopitelně. Potom sis ale nechal to dřevo přezkoušet...”

“Ano, muži se odebrali na cestu po Evropě a já přinesl to dřevo zpátky domů do USA. Každý den jsem je nosil ve svém ruksaku. Zašel jsem přímo na Pensylvánskou universitu, která v té době měla tu nejskvělejší laboratoř na uhlíkové datování. Předal jsem jim to, ale udělal jsem něco, o čem nikdo nevěděl. Chtěl jsem Navarru prověřit. Byl jsem v jeho domě a on mi dal kousek dřeva z jeho objevu v roce 1955. I když jsem mu důvěřoval, chtěl jsem, aby to prověřil někdo bystřejší než já. A tak jsem označil dva vzorky dřeva: N označující Navarrovo dřevo a O naše. Nikdo o tom nevěděl. Všichni byli v Evropě.”

“Co ta zkouška odhalila?”

“Všechno vyšlo stejně. Ukázalo se, že Navarra našel jeho dřevo na stejném místě jako my to naše. To je velmi důležité, neboť někteří z kritiků, kteří byli s ním v tom prvním případě řekli, že tam to dřevo on sám podstrčil. Byli to také charismatické primadony, kteří mu jeho proslulost záviděli.”

“Myslíš, že ho kvůli tomu kritizovali?”

“Z části. Potřebujeme kritiky. Proto mluvím s tebou, za předpokladu, že to zveřejníš. Chci tu záležitost objasnit. Chci upřímnost a pokud lžu, prosím tě, řekni mi to.”

Elfred Lee na koni během expedice SEARCH v roce 1969 před zlézáním hory Araratu. (Foto: Elfred Lee)

“Dobře, řeknu.”

“Zkoušky ukázali, že Navarrovo dřevo bylo nasáknuto tou stejnou vodou z roztátého ledu. Nemohlo být vzato z nedaleké vesnice, tak jak někteří naznačili. Když se muži vrátili z Evropy zpátky domů, nechali si to dřevo vyzkoušet také na Oddělení lesnictví a obojí řekli, že to dřevo bylo druhem bílého dubu.”

“To dřevo ale bylo příliš mladé na to, aby pocházelo z Archy..”

“Ano, zkoušky ukázaly, že bylo asi 1700 až 1900 roků staré.”

Fakta byla skryta

“Co se stalo, když jsi výsledky ukázal Crawfordovi?”

“Crawford příliš hodně mluvil na veřejnosti o goferovém dřevě “5000 roků starém”. Když jsem mu ty zprávy ukázal, okamžitě řekl, “schovej ty zprávy! Nezveřejňuj je. Lidé je použijí proti nám. Něco tu není v pořádku”. A tak jsme to uložili do archívu.”

“Jak ses cítil?”

“Cítil jsem se velmi špatně.”

“Později jsi dostal dopis...”

“Potom Jean A. de Riquier (který doprovázel Navarra ve výpravě roku 1952) napsal dopis obviňující Navarra z pokusu o zakoupení kusu dřeva ze starodávné konstrukce v nedalekém městě. Zašel jsem k prezidentovi a dopis mu ukázal. Hugo Neuberg byl toho dne v kanceláři a přeložil jej z francouzštiny. Crawford okamžitě řekl, “Znič ten dopis. To není pravda, něco

nesedí. Nic o tom dopisu nikomu neříkej". Měl jsem z toho špatný pocit. V duchu jsem si myslel: Co je tedy pravda? Nebyl jsem hotov ke kapitulaci, ale zároveň bych nešel do televize, abych zveřejnil lži. Mé stanovisko bylo, že všechny zprávy ze zkoušek jsme zatím neobdrželi a musíme to vše uvážit a vydat prohlášení.

Pak do toho vešel Rene Noorbergen. Byl dobrým autorem, napsal už bestseller a stali jsme se dobrými přáteli. Seznámil jsem se s jeho rodinou atd. Také on prošel druhou světovou válkou jako já. Byl samozřejmě velmi kritický.

Navarra nám pak dal výsledky zkoušek, které si nechal provést v Bordeaux, Káhiře a Madridu. Ti lidé nepoužili uhlíkového datování. Byli ale velmi dobří v datování starodávného materiálu, obzvlášť ti v Káhiře. Prozkoumali přeměnu buněk z Navarrova dřeva. A to je proč jsem tak vděčný za to, že jsem také já poslal na zkoušky kousek Navarrova dřeva a vím, že je tu spojitost. Jakékoliv průzkumy na Navarrově dřevě se vztahovaly také na dřevo naše a opačně. Ti lidé byli velmi dobří ve zkoumání starodávného materiálu prostřednictvím vytváření lignitu 1, přeměny buněk, stupně fosilizace, letokruhů atd. Došli k závěru, že to dřevo je 5000 roků staré! A tak Crawford byl opět šťastný.

Pomoc od National Geographic

Začalo se nám dostávat hodně pomoci od Smithsonian Institute a od National Geographic. Seznámil jsem se s redaktorem. Bylo nám řečeno, že bílého dubu se hodně používá na stavbu lodí, protože to je dobrý materiál k tomu účelu. Zda to bylo goferové dřevo nevíme. Nikdo neví, co goferové dřevo je, avšak Don Shokey věří, že to je dřevo zpracované do vrstev slepených do sebe asfaltem. A ve dřevě, které jsme našli, byl asfalt!

*Americká organizace SEARCH přesvědčila Fernanda Navarru (uprostřed), aby vedl expedici na místo, kde našel dřevo na hoře Araratu v roce 1955. V roce 1968 musela ta expedice být zrušena kvůli jeho vyvrtnutému kotníku. Avšak v roce 1969 šli tito muži do Turecka. Tady jsou na Dulleském letišti: Hugo Neuberg, Ralph Lenton, Navarra, Harry Crawford a Elfred Lee.
(Foto: Elfred Lee)*

To dřevo bylo skrz naskrz prosáklé. Bylo velmi tvrdé, jako kámen. Vypadalo jako zfosilované, zkamenělé. Velmi husté a černé, letokruhy nebylo téměř vidět, což také přispívá k teorii o světě před potopou s hydrosférou². Začínalo to do sebe zapadat.

K tomu přišla informace od Dr. Libbyho, který vynalezl uhlíkový datovací systém. On nám řekl, že existuje určitý problém se spolehlivostí jeho teorie. Dřevo, které jsme našli, bylo po staletí ovlivňováno uhlíkem obsaženým ve vodě z roztátého ledu. Nebylo to tedy tak jednoduché, jak se to mohlo zdát."

"Potom byla ta hora uzavřena - Proč?"

"V té době byly vzpoury na tureckých univerzitách a Turecko mělo problémy s Řeckem ohledně Kypru. A tak jako obvykle, probíhaly protiamerické demonstrace, neboť jsme se snažili být přátelé obou jak Řeka tak Turecka...

Nicméně, Crawford odletěl do Řeka, což v té době nebylo velmi moudré a dokonce se chlubil, že pracoval pro CIA. To pochopitelně všechno pokazilo. V tisku vyšly zprávy, že jsme nelegální vědci pracující na hoře Araratu. A tak expedice plánovaná na rok 1970 byla zrušena a hora Ararat byla uzavřena po 12 let...

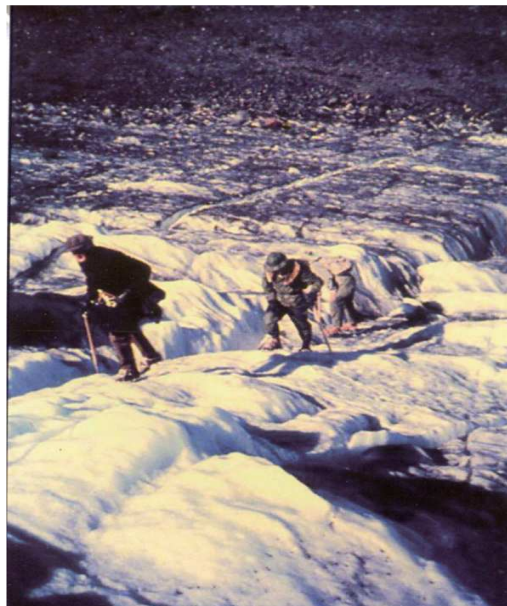
Crawford byl tedy poslán zpátky do Denveru, Colorado a později se tragicky zabil v záhadné dopravní nehodě uprostřed pouště ve dvě hodiny v noci. Je to podezřelé. Hodně mluvil...

Zapojuje se do toho Jim Irwin

Pak se do toho zapojil astronaut Jim Irwin. Dokázal prostřednictvím svých politických známostí získat povolení. Vztyčil na Měsíci tureckou vlajku. On byl ten, který jezdil v měsíčním vozidle a on také na Měsíci objevil "Genesis kámen", který dokazoval, že prvky byly stvořeny a nejsou tedy výsledky evoluce. Pobytem na Měsíci se obrátil na víru. Přiletěl zpátky jako křesťan a chtěl se zapojit do pátrání po arše."

"Co jsi mezitím dělal?"

"Mezitím jsem také odpovídal na otázky a pomáhal lidem s informací. A najednou jsem zjistil, že se objevily zprávy v televizi nebo byl natáčen film a já jsem byl v dluzích. To je ale v pořádku, není to můj projekt. Byl jsem do toho jen náhodou zapojen déle než jakákoliv jiná osoba dnes naživu, a pokud je mi známo, vím toho víc o poloze archy než kdokoli jiný. Pokud toho někdo ví víc, ať se hlásí. Já tam byl v pravý čas, a měl jsem potřebnou dovednost, vzdělání a výcvik. Mám akademickou hodnost magistra a doktorát v archeologické ilustraci.

Fernand Navarra, Harry Bud Crawford a Hugo Neuberger zlézají Parrotův ledovec při jejich pokusu o nalezení Archy v roce 1969.
(Foto: Elfred Lee)

Poznámky:

¹ Lignit, druh uhlí, známý také jako hnědé uhlí, je přechodný stupeň mezi kvalitní rašelinou a kamenným uhlím. Z geologického hlediska je lignit poměrně nedávného původu a vyskytuje se ve vrstvách křídý a třetihor. Je obvykle hnědo-černý a často ukazuje vláknitou nebo dřevitou strukturu. Lignit má menší kalorickou hodnotu než normální uhlí kvůli jeho vyššímu obsahu vody (30-75 procent) a nižšímu obsahu uhlíku (60-68 procent); vysoký obsah těkavé látky (52,5-62,5 procent) způsobuje rychlý rozpad lignitu na vzduchu. Tepelná hodnota lignitu je 17212 kJ na kilo.
(Encarta® 2002)

² Lee má na mysli teorii, že před potopou polovina vody oceánů byla ve stratosféře ve formě přehřáté vodní páry.

*Pátrací kolektiv v roce 1969 vyfotografován v základním táboře. Zleva: Fernand Navarra mladší, syn francouzského badatele Fernanda Navarry, pak Harry Bud Crawford, který byl generálním tajemníkem SEARCHu, sám Fernand Navarra, Elfred Lee a vpředu dva vědci Hugo Neuberg a Ralph Lenton.
(Foto: Elfred Lee)*

Zatím co jsme čekali na povolení, sehnali jsme peníze něco přes miliónů dolarů. Najali jsme si firmy na zaopatřování fondů a jednu korejskou firmu, která se specializovala na zaopatřování peněz od křesťanů. Zaplatili jsme plukovníku Pakovi 37 000 dolarů za seznam adres. Později jsme zjistili, že on naše peníze použil na zaopatření pro Sun Myung Moona na podporu jeho stoupenců.”

Interview s Elfredem Leem pokračuje v příštích kapitolách.

Kapitola 21

Hagopianova historka

Během následujícího roku po tom, co Navarra a SEARCH "našli dřevo" z archy na hoře Ararat a předtím, než to bylo potvrzeno, se objevili tak zvaní očití svědkové, kteří tvrdili, že archu spatřili! Jeden z nich prý byl dokonce uvnitř archy! Jeho jméno bylo George Hagopian, který v roce 1970, ve věku 72 let, pověděl svou neuvěřitelnou historku Elfredu Leeovi.

Hagopianova historka

Jako desetiletý kluk, George Hagopian šel v roce 1912 se svým dědečkem na osmidenní výpravu na vrchol hory Ararat. Na té výpravě oba viděli archu, tvrdil Hagopian.

Hagopian prožil většinu svého života v USA, přesto si i jako starý pán do podrobnosti pamatoval, jak archa vypadala. Popsal ji Elfredu Leeovi, který pak archu namaloval podle Hagopianova popisu. Lee o tom říká:

„Dostali jsme dopis od paní Mary Board z Marylandu, která znala George Hagopiana. Napsala, že byl starým Arménem a že se procházel po arše a byl vychován na hoře Ararat. Jako dítě se svým otcem pásł ovce na Araratu každé léto. Žil sám ve své garáži vedle svého domu, který byl pro něho příliš velký. Byl zdrcený žalem, starý, nemocný a trpěl samotou. Paní Mary Board chtěla, abychom o něm zjistili více informací. Také jiné expedice od ní obdržely dopisy, ale na její žádost nikdo nereagoval.

A tak jsem jel do Marylandu, abych si s panem Hagopianem osobně promluvil. Bylo mu tehdy asi 72 let. Měl velmi silný arménský přízvuk a někdy mu bylo velmi těžko rozumět. Vedl jsem s ním mnoho hodin trvající pohovor. Načrtl jsem všechno, co o hoře Ararat vysvětlil. V té době byly hranice na druhé straně a on musel jít přes Rusko do Arménské republiky, aby vystoupil na horu Ararat.”

Pochybná informace

Když se ale člověk podívá na Hagopianovy historky trochu hlouběji, najde některé věci, které v něm vzbudí pochybnosti, zda ta jeho fantastická historka je pravdivá. Tvrdí, že šel se svým strýcem, aby našli trávu po čtyřech letech sucha. Sucho trvalo od roku 1901 do roku 1904, avšak pokud měl Hagopian 72 let v době rozhovoru s Leem v roce 1970, pak by se musel narodit v roce 1898 a to by znamenalo, že měl ve čtvrtém roce sucha pouhých 6 let. On však tvrdil, že mu bylo kolem 10 let.

Elfred Lee strávil hodiny a dny s George Hagopianem, který mu vyprávěl svou historku o arše, kdy tvrdil, že ji jako dítě v Arménii viděl.

Řekl také, že o dva roky později ve věku 12 let tam opět vystoupil a archu opět spatřil. To by bylo v roce 1906 (dva roky po období sucha), nebo v roce 1910, pokud je jeho křestní list správný. Řekl, že strýc, dědeček a mnoho jiných z jejich vesnice (která byla vzdálená přinejmenším 240 km od hory Ararat, na jezeru Van) archu spatřili. Kdyby ale bylo možné archu vidět po tak dlouhou dobu, proč byl on jediný, kdo o tom teprve až nyní vyprávěl? Obzvlášť s ohledem na fakt, že tito lidé žili blízko hory Ararat... ?

Jezero Van je sice slané jezero, avšak jeho okolí je docela bujné. Proč by šli na pustou horu 240 km na sever, aby našli trávu? A jak by na tu horu vylezli, když měli na starosti zvířata? Pro tak malého kluka by bylo nesmírně obtížné překonat živly, které nemohli překonat dokonce i trénovaní muži jako Jim Irwin. A Hagopian zmínil i fakt, že ho hrozně bolely nohy po dlouhé pěší túře od jezera Van. Celkem ten výlet trval 8 dní!

Hagopian tvrdil, že byl členem sultánovy tělesné stráže, i když měřil jen 162 cm. Nechal by se sultán chránit tak malými lidmi? Svěřil by svůj život do rukou muže, který náležel k utiskovanému lidu, jež sultán později poslal do vyhnanství anebo jich sta tisíce zahubil? Hagopian tvrdil, že zakročil proti třem sultánovým atentátníkům. Proč nikdo jiný neslyšel o těch třech atentátech na sultána, které selhaly? Stalo se to vždycky za zavřenými dveřmi, když u toho byl Hagopian?

Hagopian dale tvrdil, že utekl, když Turci vyhlazovali Armény, ale chytli ho na ruských hranicích s falešným cestovním pasem a poslali ho na 18-ti měsíční nucené práce na Sibiř. Víme však, že tisíce jiných Arménů uteklo do Ruska, kde jim Rusi zajistili bezpečí a neposlali je do zajateckých táborů. Po propuštění prý vážil jen 44 kg a živil se prodejem horké vody a chleba v Jerevanu, arménském hlavním městě. Z této činnosti si prý vydělal dostatek peněz na cestu do USA. A nevypadal prý nějak ošuměle.

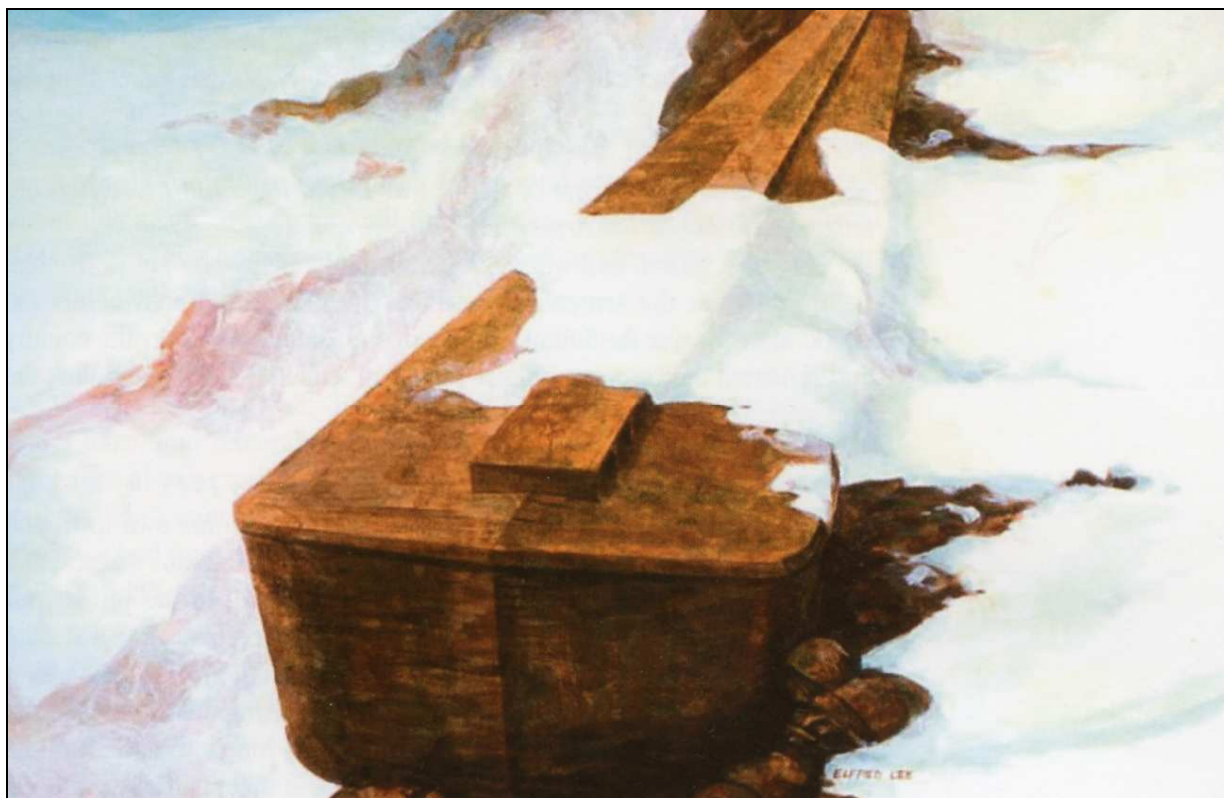
Tvrdil, že v roce 1922 mu hrozili američtí vládní činitelé v uniformách a představitelé tureckého velvyslanectví v hotelu Mayflower, aby nic neříkal o tureckém napadení Arménů. To udal jako důvod, proč nikomu neřekl, že spatřil archu, kterou chtělo mnoho lidí objevit. Sdělil to až nyní jako osamocený stařec. Proč by ho ale americké úřady zastrášovali mlčenlivostí?

Hagopian odhadoval, že archa, kterou viděl, byla kolem 300 metrů dlouhá a 180 metrů široká. To je však asi dvakrát více než délka a sedmkrát více než šířka, kterou udávají biblické míry 157 x 26 metrů¹.

Hagopian také řekl, že archa byla celá a on byl dokonce i uvnitř. Avšak další pozdější "očitý svědek" Ed Davis tvrdil, že v roce 1945 byla rozpolcená na dvě části. Někteří "lovci archy", kteří zastávají teorii, že archa je na hoře Ararat, si myslí, že Hagopian spatřil jen její jednu půlku. Pokud by tomu tak bylo, pak archa by byla čtyřikrát tak dlouhá jako biblická specifikace.

Poznámky:

¹ Tyto rozměry jsou založeny na egyptském loktu a ne na pozdějším anglickém. Když byste je srovnali s anglickým loktem, pak Hagopianovy rozměry jsou ještě přehnanější.

Kdo se může za koho zaručit?

Zeptal jsem se (autor Henry Nisen) Elfreda Leea ohledně některých z těch kritických otázek, které Hagopianova zpráva vyvolává, a které se tudíž týkají také Leeova materiálu o arše:

HN - *“Co si dnes myslíš o Hagopianově historce - třicet let po tom, co ti ji vyprávěl?”*

EL - *“Hagopian je jedním z těch nejhodnotnějších pramenů, které máme.”*

HN - *“Stále mu ještě věříš?”*

EL - *“Ano. Dokonce jsem nechal Rene Noorbergena, aby si ty pásky poslechl a překontroloval si Hagopianovu zprávu. A Hagopian take prošel zkouškou detektrem lži. A každý, kdo ho zná, říká, že je poctivým mužem. Ve skutečnosti nás požádal, abychom nepoužívali jeho jméno a nechtěl žádné peníze. Řekl: “Chci, abyste si mne vyslechli, vrátili se na Ararat a našli archu”. Sehnání veškeré této informace mi trvalo jeden a půl roku a nikdo jiný na celé zeměkouli ji nemá.”*

HN - *“Hagopian ale tvrdí, že byl tělesnou stráží pro sultána a třikrát byl svědkem pokusů o atentát na sultána. Použil by ale sultán ke své tělesné stráží někoho z arménského lidu, kteří byli jeho nepřátelé, a kteří byli na jeho rozkaz vyhlazováni...?”*

EL - *“Stal se tou stráží proto, že byl přeborník v zápase. Byl velmi silným mužem.”*

HN - *“Ale malé postavy...”*

EL - *“Byl v turecké armádě a o své křesťanské víře zřejmě mlčel. A jelikož byl váženým zápasníkem, stal se sultánovou stráží.”*

Vypadala takto Noemova archa? Ve svých dvaasedmdesáti letech Armén George Hagopian řekl, že jako dítě viděl archu na hoře Ararat, a že vypadala jako ta na obrázku, tak jak “diktoval” umělci a “lovci archy” Elfredu Leeovi. Všimněte si, že v Hagopianově paměti je archa téměř obdélníkového tvaru jen s trochu zakulacenými hranami, že se zdá smontovaná ze dvou půlek podél a má nahoře podélnou krabici s řadami oken. Také její rozměry byly větší než ty v Bibli...

Můžeš si celou tu historku překontrolovat a všechna fakta zapadají do té doby.”

HN - *“Bylo to ale v době první světové války a sultán válčil s Rusy o Arménii.”*

EL - “Byl ve stráží, a když začala perzekuce, dostal se do potíží. Před tím byli Arméni perzekuováni podobně jako Židé od nacistů v Německu. Po válce byl sultán zabit, zemi přebíral Atatürk a přejmenoval Ottomanovu říši po sobě, nazval ji Turecko a potom začaly masakry.”

HN - *“Masakry tam byly už předtím - ten nejhorší byl v roce 1915.”*

EL - “Hagopian byl ale v turecké uniformě a šel do svého města a byl svědkem toho, jak jeho vlastní rodina byla dlouhými noži zmasakrována. Kapitán se k němu obrátil a řekl mu: “Ty jsi další na řadě. To jediné, co tě zachránilo, je turecká uniforma. Máš 24 hodin na rozhodnutí, zda se stát muslimem, nebo zůstat křesťanem.” Jeho smrt byla tedy naplánovaná a on utekl se svým řeckým přítelem. Utíkali každou noc a během dne se skrývali. Jeden den měli takový hlad, že ukradli ovci a pak se skryli na stromě. Majitel ovce, který byl Armén, je chytil a chtěl je zabít. George mu řekl: “Já jsem Armén”. Ten muž mu ale řekl: “Ne, jsi v turecké uniformě. Pokud jsi Armén, recituj 23. Žalm”. On tak učinil v perfektní arménštině a ten muž jim poté pomohl k útěku ze země. Avšak za hranicemi byl vyslýchán, nechťeli mu uvěřit a řekli: “Toto je falešný cestovní pas. Chceš, abychom tě poslali zpátky, nebo do zajateckého tábora na Sibiři?” Hagopian řekl: “Pošlete mne třeba do pekla, ale ne do Turecka”. A oni mu řekli: “Pošleme tě na Sibiř, tam je o hodně chladněji...” Šel do zajateckého tábora, ale kvůli jeho dobrému chování ho propustili a on šel do Jerevanu a tam prodával horkou vodu na kávu a černý ruský chléb. Ušetřil si každý halír a koupil jízdenku do Francie a odtud se dostal do New Yorku.”

HN - *“Pracoval ve Francii, aby si mohl koupit jízdenku?”*

EL - “Ne, pracoval v Jerevanu.”

HN - *“Jak si ale mohl vydělat tolik peněz jen z prodeje horké vody a chleba v chudé zemi?”*

EL - “Je Armén...! Arméni jsou dobrými obchodníky. Dostalo se mu také pomoci od církve. Když přišel do Ameriky, jeho prvním cílem bylo vrátit se zpátky do Turecka s fotografem. Opravdu se tam vrátili a dostali se do Izmíru. Avšak kvůli válce mezi Turky, Armény a Řeky se nedostali dále. Fotograf toho hodně nafilmoval z proslulého izmírského případu, v němž Turci naházeli Armény a Řeky do vody. A byl tam americký válečný člun a oni utíkali ke kapitánovi a žádali ho, aby ty lidi zachránil.

On jim ale odpověděl, že má rozkazy, aby se do toho místního konfliktu nemíchal. Vrátili se tedy zpátky do USA. V hotelu Mayflower ve Washingtonu svolali tiskovou konferenci, na které ten film ukázali. Setkal se s nějakými Turky, kteří později k nim přišli s oficiálními úředními dokumenty a řekli jim: "Nesmíte o tom více mluvit". Sebrali jim všechnen film a tito Turci jim vyhrožovali smrtí. Později odešel do důchodu v Marylandu, prodával koberce, mlčel, koupil si nemovitost a tam jsem ho konečně našel."

HN - *"A uvěřils mu?"*

EL - *"Ano, dobře jsem ho poznal. Nelhal by. Občas měl potíže s pamětí, ale já ho vyslýchal ze všech směrů křížovým výsledkem. Vzal jsem s sebou Ralph Crawforda, prezidenta, a on nechtěl, abych to zveřejnil, neboť Hagopian nesouhlasil s místem, které jsme my našli. Já ale na to nedal, neboť jsem si myslel, že celkově nás to přivede na správné místo. A přivedlo, protože Hagopian a Ed Davis (jiný očitý svědek) byli schopni sloučit dohromady dvě vzájemně si odporující myšlenky ohledně místa, kde se archa nacházela. Hagopian řekl při mnoha příležitostech, že lidé v jeho vesnici a celý arménský národ znal tajemství polohy Noemovy archy. Nemůžeme najít nikoho, kdo by byl ještě naživu. On byl možná tím posledním, kdo ji ve skutečnosti viděl."*

HN - *"Kdyby to byla pravda, pak by o tom dnes vědělo mnoho Arménů..."*

EL - *"Oni tam ale nebyli. Nové pokolení Arménů je tak sekulární a prozápadní, podobně jako Židé. Jsou velmi ateističtí. Prošli holocaustem a nechtějí mluvit o jejich arménském dědictví."*

HN - *"Je možné, že tito starší lidé jen věří svým vlastním představám?"*

EL - *"Právě proto jsem ho opět a opět vyslýchal."*

HN - *"Namaloval jsi archu tak, jak si ji Hagopian a Davis pamatovali. Vypadá to ale jako archa na starých středověkých malbách. Nevypadá jako loď. Mohla se plavit?"*

EL - *"Archa byla krabice, podobně jako Schrána smlouvy, ve které izraelité uložili Desatero přikázání. Nebyla postavena na cestování. Byla konstruována tak, aby se udržela na vodě. Hollywood vzal mé kresby do San Diega dlouho před tím, než jsem se sem přistěhoval. Také válečné námořnictvo vytvořilo z mých kreseb model podle měřítka. Nevěděl jsem o tom, až když se to objevilo ve filmu. Zkoušeli, zda-li je tento výtvar schopen se udržet na vodě. Ptali se také mě na názor. Zjistili, že to byla ta nejstabilnější loď, kterou kdy viděli a že Noemova archa mohla podle těchto kreseb čelit cunami vlnám až přes 60 metrů vysokým."*

HN - *"Podle loďařského technika, se kterým jsem mluvil,*

obdélníková loď tvaru krabice, jako tato, by nebyla schopna tak dobře prorážet vlny jako loď se špičatou přídílí."

EL- "Dobrá, bylo to trochu zakulacené."

Pochyby od zastávce teorie archy na Araratu.

Bill Crouse - jeden z araratských "lovců archy" se v časopise "Ararat Report" opatrně snažil přiblížit k Leemu a Hagopianovi. Píše, že Hagopianovy zprávy se dají "těžko prokázat za falešné", a že Hagopian "už víc mezi námi není", a proto je těžké to posuzovat. Avšak po několika předběžných manévrech nabírá odvahu a píše:

"Mám s Hagopianovou zprávou potíže? Mám nějaké, ale nestačí na to, abych tu historku odbyl. Dělá mi starosti fakt, že samotné svědectví je z druhé ruky. Ze zkušenosti mám pochyby o způsobu, jakým výzkumníci archy v minulosti vyloudili svědectví z údajných očitých svědků. Když člověk chce věřit zprávě, tak jak výzkumníci archy zoufale chtějí, je často těžké zachovávat pořádnou nestrannost. Často jsou slova vkládána do úst informátorů. Negativní nebo odporující fakta jsou jednoduše ignorována. Hodně potíží mám také s dlouhou dobou 70 let od Hagopianova dětství až do doby jeho svědectví. Ta léta mohou opravdu zamlžit podrobnosti. Na druhé straně ale starší lidé si dovedou živě a podrobně pamatovat svá ranná léta. Jiná záležitost, kterou mohu těžko odbýt, je Hagopianova společenská situace. Byl prý osamocený člověk bez příbuzných a měl jen málo přátel. Člověk v jeho situaci je proto náchylný k tomu, aby se cítil důležitý a z toho důvodu si může přikrašlovat své dětství! Zeptejte se jakéhokoliv psychiatra."²

Poznámky:

² Z "The Ararat Report", znovu vytištěno v *The Explorers of Ararat*, červenec 1999.

³ V dopise Mathew Kneislerovi z 20. února 1998, zveřejněném na Kneislerově webu, David píše: "Navzdory historkám Roskovitského a Hagopiana a uměleckého podání Elfreda Leea toho, co oni viděli, Bible říká, že Noe odsunul příklop ve střeše. Otázka je, kdo ten příklop znovu zasunul zpátky? Za mého pobytu v Dogubayazitu jsem navázal hovor s Elfredem Leem v malé pekárně přes ulici od hotelu Ararat (tak jak byl tehdy nazýván) a zeptal jsem se ho: "Jsou ty schody na přídi nebo na zádi v popisu archy na hoře Araratu toho očitého svědka Hagopiana?" Odpověděl, že schody jsou jeho nápadem. Tolik o Hagopianově očitém svědectví toho, jak archa vypadala". <http://www.arksearch.com>

Odpovědi na obvinění

HN - "Dave Fasold ve svém dopise³ tvrdí, že ty Elfrede Lee jsi namaloval schody, přestože Hagopian se o nich nezmínil."

EL - "David Fasold o mně nic neví. Setkal jsem se s ním na hoře Ararat a mám k němu úctu za to, co se snažil dělat. V tomto ale nemá pravdu. Ten žebřík na arše jsem namaloval podle Hagopianových instrukcí. Já sám jsem jej tam nechtěl. Řekl jsem: "Strýci George - Bible neříká, že na straně archy byl žebřík". On řekl: "Já jsem to ale viděl - tak to namaluj". A tak jsem na tom pracoval, bylo to velmi obtížné. "

HN- "Jonathan Gray, australský spisovatel, prohlásil, že jsi namaloval archu na fotografii použitou ve filmu "V pátrání po Noemově arše". Cituji: "Gentleman jménem Elfred Lee NAMALOVAL tvar lodí na fotografii Araratu. Ano, je tomu tak. A co víc, gentleman jménem Sallier, který připravil obraz pro film "In Search of Noah's Ark" (V pátrání po Noemově arše), vzal malý kámen asi tři centimetry vysoký, obdělal jej do tvaru

Archa tak jak ji popsal George Hagopian a namaloval Elfred Lee. Všimněte si schodů na zádi archy. David Fasold obvinil Leeho, že je tam přidal. Lee ale tvrdí, že to bylo opačně. Vůbec nemyslel, že by tam ty schody měly být. Hagopian ale trval na tom, aby je Lee namaloval.

modelu archy, a položil jej ve státě Utah před hromadou půdy v malé vyschlé naplavenině asi třetinu metru vysoké. Komentář k filmu o tom prohlásil: "Toto je v kaňonu na hoře Ararat". Položili to také před nějaký sníh a fotografovali to tak zblízka, že jsi nemohl říci, jak to bylo velké." (Jonathan Gray v Discoveries: Questions Answered pg. 54.)

HN - "Dobře tedy, namaloval jsi tu Archu?"

EL - "Jonathan Gray tvrdí něco, co je pitomost. Nezná mne. Obviňuje z klamu na základě klamu. To je absolutně nesprávné. Nikdy bych to neudělal. Můj celkový cíl všeho toho je vzdát čest Bohu tím, že pracuji vědeckým a poctivým způsobem. Vůbec ani nevím, o čem mluví. Víím ale, že někdo jiný namaloval archu na fotografii, a já jsem je z toho veřejně obvinil. Existuje fotografie, která byla použita v dokumentárním filmu, jehož producentem byl Charles Sellier a Dave Balsinger, nazvaném "V pátrání po Noemově arše". Můj film byl první. Nazýval se "Pátrání po Noemově arše". Také jméno SEARCH nadace pochází ode mne. Měli nejprve jiný název víc náboženský, ale já jsem jej změnil, protože musíme být vědečtí a náboženství vynechat, aby nás jiní lidé mohli překontrolovat. Ať oni mají věhlas a slávu, my musíme být zticha. My jsme ale zticha nebyli - a dostali jsme se za to do nesnází."

Ta druhá nadace se jmenovala Holy Ground Foundation. Použili fotografii, kterou pořídil Eryl Coming, pokud se nemýlím. On a Violet byli z našich prarodičů a já jsem je důvěrně znal. Nyní, když zesnul, mám volný přístup k jeho archívům, protože jsem zadarmo přispěl do jeho knih. Pořídil fotografii z Ahorské rokle směrem vzhůru - a já nevím, jak se to dostalo do rukou Holy Ground Foundation, ale rozeznám retušovanou fotku, když ji vidím. Víím, jak to dělat. To ale nebylo dobře provedené.

Když ji měřili, zjistili, že je 60 metrů vysoká a Noemova archa nebyla zdaleka tak velká. Potom tvrdili, že to byla Noemova archa. Oklamali mnoho lidí, včetně Jima Irwina. A já říkal: "Ne, ne, ne! Toto je retušovaná fotka". Víš tedy, jsou tu lidé, kteří mají iluze, že najdou Noemovu archu, a že Bůh je k tomu pomazal. Musel jsem se pozastavit a zeptat se sám sebe: Chci najít Noemovu archu, nebo chci, aby byla nalezena? To není projekt Elfreda Leea. Jsem člověk, který si nezasluhuje žádnou slávu nebo zásluhu. Jsem jen nástroj. Pokud mne chce Bůh použít – výborně, pokud ne, mám jiné věci na práci. Jsem dost zaneprázdněn."

HN - *"Co ten model Archy v Utahu?"*

EL - "Je pravda, že Sellier a Balsinger udělali model archy podle mé malby a vsadili jej do hor v Utahu. Přehráli expedice jiných lidí. Tak to Hollywood dělá. Nic zvláštního na tom není."

HN - *"Je to ale jasné a zřejmé pro lidi, kteří se na ten film dívají, že to není skutečné, ale že je to kulisa?"*

EL - "Dobře, přejí si, aby to lidem oznámili hlasitěji. V jedné z mnoha knih, které byly vydány, je fotografie tohoto modelu vyrobeného za účelem filmování. A pokud neříkají, že to je model podle měřítka, pak je mi to líto. To není správné."

Kapitola 22

Jiní svědci

Seržant ve výslužbě Ed Davis je “lovcem archy”, který byl pravděpodobně hned po George Hagopianovi brán s největší vážností. Ed Davis tvrdí, že když sloužil v Iránu během druhé světové války, viděl archu rozpůlenou na dvě části na hoře Ararat.

Vysvětluje, že pomohl některým místním obyvatelům s hledáním pitné vody a že oni ho z vděčnosti chtěli za tuto službu vzít na horu. Osm místních obyvatel (z Iránu?) ho provázelo. Tři z nich pokračovali až do pátého dne, kde procházeli kurdskými “tajnými trasami” na místo, které skryli před Turky, tak zvané “Útesy soudného dne”.

Ed Davis to popisuje jako pravý dobrodruh: “Odhaduji, že se to tak nazývá proto, že je to místo, na kterém člověk může lehce ztratit život a mnoho lidí také život ztratilo. Někteří z nich však ne kvůli jejich vlastní činnosti”.¹

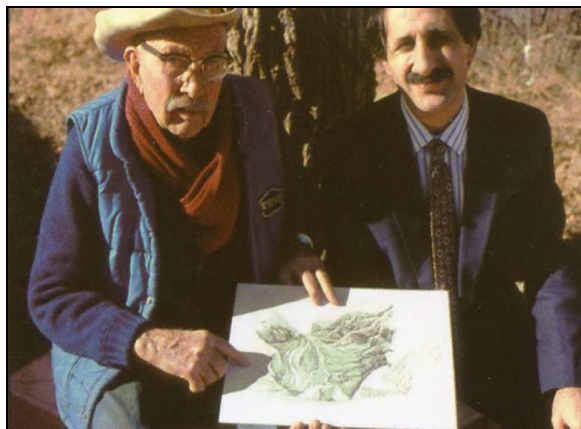
Taková prohlášení ve vás pravděpodobně vyvolají poplachový signál, i když Davis prošel zkouškou detektorem lži. Jak to Davis mohl vědět?

Legendární Lawrence of Arabia je také v Ed Davisově fantastické povídce, ve které tvrdí, že byl u jeskyně, kde se Lawrence kdysi skrýval. Od té doby nikdy nikdo na takovou jeskyni nenarazil, ani nikdo neslyšel žádné pověsti o Lawrencovi na Araratu.

Davis a ti tři muži, kteří ho doprovázeli, přišli k vyčnívající skále. Počasí bylo pochmurné a mlhavé, ale najednou slunce skrze tu mlhu prosvítlo a muslimové se začali modlit k Allahovi. Potom ukázali na jedno určité místo a řekli: “To je Noemova archa”. Davis ji zprvu nemohl vidět, ale pak ano. “Je to obrovská lidmi vytvořená konstrukce, která leží na svém boku a je částečně pokryta ledem a kameny. Přinejmenším třicet vyčnívajících metrů je jasně viditelných. Mohu dokonce vidět i dovnitř. V místě, kde byla archa rozpůlena, vyčnívají trámy tak nějak pokroucené a sukovité. Voda stéká dolů z místa, kde loď sedí”.

Jak je to možné, že Davis jednu chvíli tu archu stěží mohl vidět a hned nato ji popisuje do takových živých podrobností? A to není vše. Jeho společník Abas, ukázal jiným směrem o kousek níže, kde leží ta druhá půlka archy. A Kurdi řekli, že archa je rozbita na mnoho kousků.

Davis tvrdí, že na tom vyčnívajícím konci archy viděl “přinejmenším tři poschodí”, a Abas řekl, že v tom vrchním je 48 komor. Davis také řekl, že uvnitř archy viděl chodby. Abas však řekl, že se musí čekat do druhého dne, aby se tam dolů sešplhali pomocí lana.

Ed Davis rozmlouvá o své zprávě očitěho svědka s Arménem Ahmet Arslanem během tajné schůze v roce 1987. Foto: Elfred Lee

Poznámky:

¹ Z jeho výpovědi jako očitěho svědka na konferenci o arše v Farmingdale, USA, 1986, znovu prohlášeno v *The Explorers of Ararat*, 1999.

A věřili byste tomu, že příští ráno sněžilo? A tak podle Davise se další pátrání neuskutečnilo.

Byl Davis na jiné hoře?

Otázka je, zda viděl Davis vůbec kdy archu jinde než na malbě, kterou Elfred Lee pro něho namaloval v roce 1987 na základě jeho popisu? Jsou tam okna, která neexistovala v jeho prvním popisu z roku 1986, tak jak poukazuje "lovec archy" Doris Bowers. Také jiný "lovec archy" Bill Crouse, byl skeptický. V Davisonově vysvětlení² si všiml šesti nesrovnalostí, které zkráceně uvedeme:

1. Davis vysvětlil, že byl v Harmadanu (Irán), a mohl vidět horu Ararat. Avšak jedná se o vzdálenost přes 600 km. Samotné zakulacení zeměkoule to činí nemožným.

2. Davis tvrdí, že jel autism z Harmadanu do Abasovy vesnice, která je pod horou Ararat a trvalo mu to asi polovinu dne to je kolem dvanácti hodin. Asi by to bylo nemožné dojet tu vzdálenost v tomto čase na tak špatných silnicích, jaké tam byly v roce 1943.

3. Vypadá to,³ že cestoval s Kurdy. Avšak Davis řekl, že Abas byl *Lourd*, což je lid kolem Harmadanu. Lourd nemohl být náčelníkem vesnice u Araratu, která je obklopena Kurdy.

4. Pokud by archa byla tam, kde Davis tvrdí (kolem 4000 m nad mořem), bylo by ji v létě vidět.

5. Davis nám řekl, že Abas a jeho lid v minulosti našli na arše med stále ještě v hliněných nádobách a také peří v klecích, rybí kosti a fazole, které byly stále ještě k jídlu.

6. Davis také tvrdí, že spatřil Rajskou zahradu. Přesně 80 km od Harmadanu je hora, nazvaná "Kuh e Alvand". Také tato hora je podle tradice místem usednutí Noemovy archy⁴, zrovna tak jak Rajská zahrada. Hora je 3570 m vysoká a pokryta sněhem jen během určité části roku. Mnoho věcí naznačuje, že pokud vůbec někde byl, bylo to právě tam (v Iránu). Davis zemřel v roce 1998.

Poznámky:

² V časopise "The Ararat Report".

³ Z jeho zprávy v knize od Don Shockeyho *The Painful Mountain*, Pioneer Pub. Co., 1986.

⁴ V knize Dr. John Montgomeryho *The Quest for Noah's Ark*, 2nd ed. Dimension Books, 1974, předkládá francouzskou mapu z roku 1730 lexikonu Bible (*Dictionnaire Historique de la Bible*, Calmet) nakreslenou Pierre Daniel Huetem. Tam je "Arche de Noe" na hoře, která - s trochou dobré vůle - by mohla být Kuh e Alvand či Alvand Kuh-hora v Iránu. Avšak hora Ararat je nakreslena hned vedle ní. Ta mapa není přesná, ale spíše legendární mapa "pozemského ráje", včetně Rajské zahrady, situované na té mapě v jižním Iráku.

Věděl toho příliš moc

Zeptal jsem se Elfreda Leea ohledně některých z těch kritických námitek:

HN - "Davis tvrdil, že obdržel hrozby a záhadné telefony od lidí, kteří ho obvinili ze zrady Abasova rodinného tajemství a tudíž "Allahova černá ruka" byla nad ním. Seš si jist, že byl věrohodný?"

EL - "Ano, měl příliš mnoho informací a znalostí, a tak ho nelze vyřadit. Bylo mu kolem devadesáti a já jsem ho navštívil v jeho domě a seznámil se s jeho manželkou. Když poznáš příbuzné nějaké osoby, můžeš si velmi rychle prověřit věrohodnost té osoby. Když jsem se s ním poprvé setkal, nevěřil jsem mu. Byl jsem skeptický."

HN - "Bill Crouse měl některé kritické námitky proti Ed Davisovi. Prověřil si, že Davis nemohl vidět horu Ararat z místa, kde v Iránu byl, 600 km vzdáleného.

Ed Davis tvrdí, že viděl velkou loď s několika palubami, jak leží rozbitá na dvě půlky hluboko v rokli na hoře Araratu. Tady vidíme Archu, kterou namaloval Elfred Lee podle Ed Davisova popisu. Dvě půlky Archy lze vidět jak leží každá na jedné straně rokle.

EL - "Bill Crouse najde cokoliv negativního, ale to je vpořádku. Je mým přítelem. Každopádně neznal ani Hagopiana ani Ed Davise. Existují detaily, o kterých nevím. Vím ale, že způsob, kterým všechno popisuje, je podobné Hagopianovu vyprávění."

HN - "*Davis mohl vědět o Hagopianově vyprávění před tím, než řekl svůj příběh tobě...*"

EL - "Možná, on ale řekl, že o Hagopianovi nevěděl. A já vím z první ruky, že Ed Davis tam byl. Nemohl by to tak dobře popsat a tak hodně se shodovat s Hagopianem, kdyby tam nebyl."

HN - "*Kde ses s ním seznámil?*"

EL - "Po expedici v roce 1985, když jsme byli vyhnáni AK47 puškami a kdy náš stan a vše bylo teroristy spáleno. Šli jsme do Farmingtonu v Novém Mexicu, kde bydlel Eryl Cummings. Tam jsme měli konferenci o arše. Já jsem měl zahajovací řeč. Vyprávěl jsem o všech dřívějších expedicích, do kterých jsem byl zapojen, a mluvil jsem o nejednotnosti, nesouladu a nečestnosti. Řekl jsem, že nikdy nebudeme mít úspěch, dokud neodstraníme nejednotnost. Všichni jsme se pak spojili do kruhu a modlili se za jednotu. Také jsme se modlili za

Ed Davise, který s námi nemohl být, poněvadž byl, myslím, po infarktu. Potom zazvonil telefon a byl to Ed Davis na jeho smrtelném lůžku - cítil se mnohem lépe a chtěl přijet. Někdo tedy odjel a dovezl ho pozdě toho večera a on vyprávěl svůj příběh. Když se postavil, byl jsem vskutku skeptický. Měl na sobě kovbojské holínky a kovbojský klobouk ozdobený indidánskými šperky a stříbrem... A já byl z Washingtonu, kde jsme všichni nosili šedé obleky. Když ale začal mluvit, byl jsem vzrušen. Bylo to jako kdybychom naslouchali Georgu Hagopianovi. Popsal všechny detaily takovým způsobem, že tam musel být.

Zašli jsme do malého pokoje a já jsem spustil magnetofon, abych natočil to, co říkal. Také jsem si dělal náčrtky. Pokoj byl nappán lidmi pořizujícími fotografie a jak mluvil, potřeboval jsem víc papíru, neboť obraz rostl a rostl v průběhu jeho vyprávění. Nakonec jsem měl pokreslených takových deset listů, které jsem dohromady slepil do jednoho celku. Když spatřil své svědectví nakreslené na papíře, byl je schopen popsat do malých podrobností, podobně jako Hagopian. Když se vyprávění vizualizovalo, mohl říci: "Ne tak, dej ten balvan kousek dál". Tento muž, o kterém se předpokládalo, že po své nemoci musí být unaven a možná umírá, chtěl diskutovat celou noc. Já jsem ale začínal být unaven."

Závěr

HN - *"K jakému závěru jsi došel z vyprávění těchto dvou očitých svědků a z Navarrova dřeva?"*

EL - "Našli jsme polohy různých míst na hoře, o kterých Navarra řekl, že tam viděl dřevo. Bylo to přímo dole pod Hagopianovým místem s ledovci. V té době jsme nevěděli, že archa byla rozbitá. To nám řekl Ed Davis, a proto si myslíme, že ty kusy dřeva z archy odplavila dolů voda z tajícího sněhu."

HN - *"To dřevo ale bylo stále ještě příliš mladé. Nemohlo být z kláštera na hoře?"*

EL - "Ano, také to je možné. Avšak klášter, o kterém víme, byl daleko dole v Ahorské rokli. Nestál vysoko na hoře. Ani nemohlo pocházet ze stromu. Žádné stromy ve výšce nad 3400 metrů nerostou. To je hranice, kde končí pásmo lesa. To velké dřevo pochází z výšky 4500 až 4900 metrů."

HN - *"Jak ale mohlo být z archy, když pomocí uhlíkového datování se dokázalo, že je staré pouhých 1700 až 1900 let?"*

EL - "To je jiná věc. Mluvili jsme s Dr. Wilburem F. Libby, který ten uhlíkový datovací systém vynalezl. Řekl: "S vašimi vzorky dřeva máme problém. To dřevo není suché, jako kousek nalezený v jeskyni v Novém Mexicu. Toto je dřevo, které bylo nasáklé vodou z tajícího sněhu a ledu ve velkých nadmořských výškách a bombardováno uhlíkem C14 pozdějšího vzniku". Toto dřevo je znečištěno materiálem pozdějšího data. V blízkosti nálezu dřeva se také často pasou ovce a kozy a rostou tam různé byliny a tráva, ale ne stromy. V té vodě jsou organické materiály, a ty to dřevo znečistily a daly mu mnohem mladší věk, když bylo datováno uhlíkem C14."

HN- *"To dřevo tedy stále ještě může být z archy...?"*

EL – *"Říkám, "Co jiného to je?" To musí být dřevěný koráb ve výšce 4500-4900 metrů. Má tři paluby. Je uprostřed otevřen, jako areál s oknem ve střeše pro světlo a ventilaci celého vnitřku. Na palubě byly spatřeny klece větší než jakýkoliv slon, kterého známe. Menší klece byly na druhé palubě, včetně železných tyčí, které vypadaly jako slepičí kurník pro ptáky. Někteří lidé říkají, že v té době nebylo železo, ale podle Bible Tubal-kain pracoval se železem⁵. Na palubě byl stále ještě nábytek a keramické bedny a kamna na vaření..."*

HN - *"To vše stavíš na tvrzení dvou lidí. Kdyby lhali, nebo kdyby si ty věci jen představovali, nebo kdyby si to v hlavách pletli, tak jak starí lidé občas činí, co ti pak zbývá?"*

EL - *"Lidé nevěří, že někdo krácel po Měsíci. Lidé zesměšňují Kolumba..."*

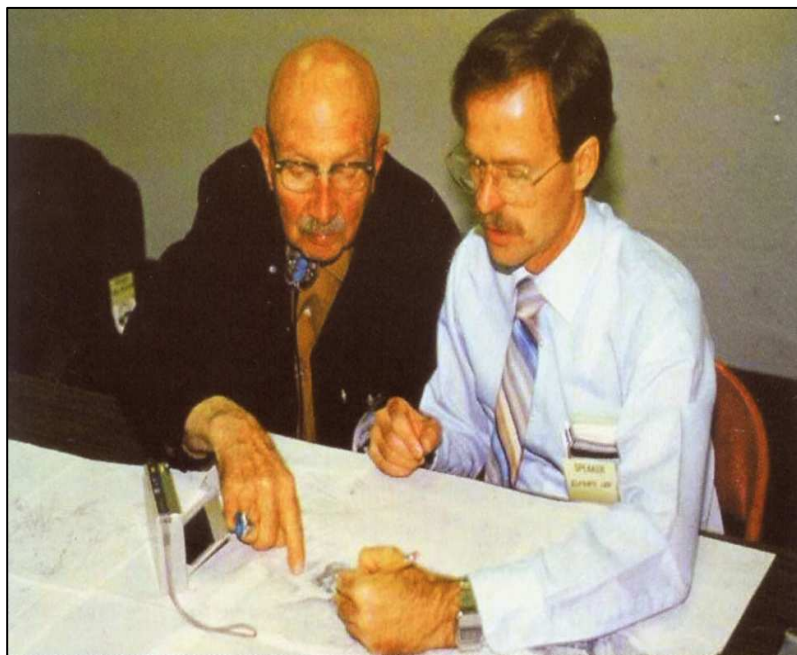
HN - *"Toto je ale něco jiného..."*

EL - *"Znám ty muže a kdyby měli nějaké chybičky v jejich pamětech, dá se to odpustit. Když ale lidé stárnou, obvykle zapomínají na současnost a pamatují si své dětství a co se stalo hodně dávno."*

HN - *"Jsi stále ještě přesvědčen, že archa je na hoře Ararat, nebo může být na jiné hoře? Bible mluví o "horách Ararat" a to může být po celé Arménii."*

EL - *"Ano, Arméni nazývají horu Ararat Massis - to znamená Mateřská hora. A v Arménii je jen jedna hora dostatečně vysoká na to, aby byla horou archy..."*

To byl rozhovor autora této knihy Henry Nisena s Elfredem Lee.

Ed Davis radí Elfredu Lee, jak nakreslit archu tak, aby odpovídala jeho popisu. Fotka je pořízena v roce 1986 na konferenci "lovců archy", na které se Ed Davis objevil a imponoval posluchače svým vyprávěním. Otázka je, zda to byla pravda či ne...

Poznámky:

⁵ Genesis 4:22

Ed Behling - nachytán jak se chlubí?

Američan Ed Behling je tím jediným žijícím tak zvaným očitým svědkem, který tvrdí, že spatřil archu nejenom z letadla, ale také na hoře Ararat.

V roce 1973 byl Behling umístěn na letecké základně v Diyarbakiru, Turecko. Když se vrátil zpět do USA, pak jednoho dne po službě řekl při návštěvě kostela, že viděl archu. Nevěděl, že ten den byl v tom kostele "lovec archy" Bob Stuplich, který se již delší dobu houževnatě snažil archu najít. On tuto zprávu oznámil novinářům, a tak se Behling objevil na předních stránkách novin jako nový očitý svědek, který potvrzuje umístění archy na hoře Ararat.

V radiovém interview z roku 1982, vedeném *Prophecy in the News* v Oklahomě řekl, že on spolu s některými Kurdy překonali horu Ararat v roce 1973 a spatřili tam Noemovu archu. Avšak některé z jeho údajů neseděly. Odhadoval vzdálenost k hoře Ararat kolem 160 km, zatímco skutečná vzdálenost z Diyarbakiru je 400 km. "Lovec archy" Pat Frost, který byl na té hoře devětkrát, věří, že Behlingův popis té oblasti je kopie Leeovy kresby podle Hagopianovy zprávy. Po interview a pozornosti, kterou to vzbudilo, se Behling stáhl z veřejnosti a odmítá odpovédět na podrobnější otázky jiných "lovců archy". To nejpravděpodobnější vysvětlení je, že ten muž byl příliš velká huba. Jedna lež pokryla jinou a začalo se to hromadit, až se nakonec Behling ocitl v pasti.

Kapitola 23

Horečka „lovců archy“.

Po Navarrově neuvěřitelném objevu dřeva na hoře Ararat, což není totálně pravdivé, začal opravdový hon. Tak zvanou SEARCH expedici následovalo mnoho jiných expedic, vypravených organizacemi a soukromými osobami. Dalo se do toho hodně peněz a byla napsána a vydána řada knih, které převzaly všechny ty zprávy, aniž by kladly nějaké otázky.

Člověk se diví, proč „lovci archy“ na Araratu nebyli kritičtější k těm historkám nebo tak zvaným očitým svědkům.

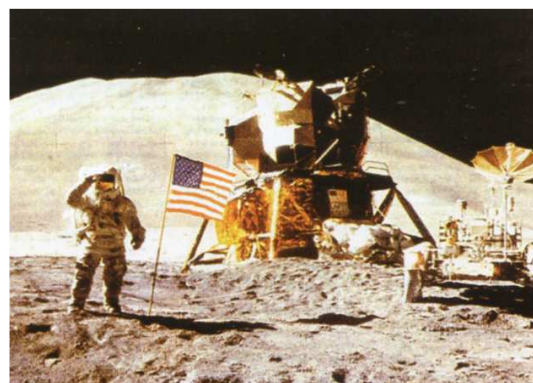
Asi předtím než si potvrdili výsledky pátrání, se už nevědecky rozhodli, že archa *musí být* na hoře Ararat, a tak nešlo o nic jiného než o její nalezení. To bylo možná jejich velkou chybou.

Nebezpečné dobrodružství

Možná to bylo víc než náboženské přesvědčení, co přimělo všechny ty „lovce archy“, aby se šplhali na horu Ararat. Bylo to také dobrodružství, možná dětské sny. Většina těch horských dobrodruhů byli muži. Někteří z nich tím byli úplně posedlí. Archa tam musí být! Chytla je horečka „lovců archy“ a když nic nenašli, vrátili se ke svým milovaným. A to se opakovalo. Vystavovali se nebezpečí, a někteří došli k osudnému konci, jako 28 letý Paul Jerncs z Drammenu, Norsko. Předpokládá se, že v září 1986 zahynul na horách. Jerncs se snažil dosáhnout vrcholu a zmizel. Nikdy víc už nebyl spatřen, a jeho tělo nebylo nikdy nalezeno.

James Irwin, který byl osmým astronautem krácejícím po Měsíci, spadl s útesu, když se snažil najít archu v roce 1982. Podle vedoucího té skupiny, Boba Stublicha, Irwin si vyrazil čtyři zuby, utrpěl čtyři hluboké rány v hlavě, a jeho ruce byly roztrhané a oteklé do dvojnásobné velikosti.¹ Irwin přesto po měsíční léčbě v USA šel zpátky. A znovu v letech 1985 a 1986 a 1987...

Můžeme obdivovat odvahu a výdrž těchto „lovců archy“. Nemůžeme ale obdivovat nesystematickou metodu, kterou mnoho z nich v jejich pátrání používá, ani jejich neochotu uznat geologické a ledovcové svědectví, které se neshoduje s jejich vírou, že archu lze najít na hoře Ararat. Geologicky proto, že hora Ararat je sopkou a ledovcově proto, že led se v různých vrstvách pohybuje různými rychlostmi a tudíž by rozdrtil archu na kousky, kdyby ležela v ledu.

James Irwin se nezajímal jen o chůzi po Měsíci. Osmkrát se pokusil najít Noemovu archu na hoře Ararat. Když spadl do hluboké rokle v roce 1982, málem se zabil. Nicméně, Irwin se tam znovu vracel v letech 1985, 1986 a 1987.

Tato ledovcová činnost nevylučuje, že by se mohly najít kousky jejího dřeva. Je ale nepravděpodobné, že archa by stále ještě byla zachována tak celá, jako na Leeho malbách založených na zprávách Hagopiana a Ed Davise.

Konečně systematik

Jedním z mála "lovců archy", který systematicky zkoumal domnělé nálezy archy, je Američan Dr. Charles Willis. Je neurologem, má akademické teologické vzdělání a po mnoho let se zajímal o archeologii. Expedice v roce 1973, které se zúčastnil jeho syn John, fotograficky zjistila, že to, co se ve výšce 3 600 metrů zdálo být archou, nebo alespoň nějaký lidmi vytvořený předmět, byla ve skutečnosti skála. Willis věří, že toto nedorozumění mohlo být zdrojem mnoha falešných tvrzení, včetně těch, které učinili George Greene, Ed Davis, Ed Behling a George Hagopian - ti nejznámější "očití svědci". A velká část této araratské horečky se dá přičítat jejich práci.

Willis také vedl pohovor s jiným samozvaným očitým svědkem Mr. Officerem, a došel k závěru, že byl patologický lhář. Willis pečlivě zkoumal tu nejhořejší oblast Ahorské rokle, kam se mnoho "lovců archy" neustále vrací ve víře, že tam archa musí být skryta. Ani Willis ji tam nenašel. Potom věřil, že možná leží tak hluboko v ledu, že ledovcový pohyb by ji nemusel zničit. V roce 1983 zkoumal východní náhorní rovinu. V roce 1986 to znovu zkusil, při čemž celá skupina pročesávala východní náhorní rovinu s detektory kovů. Jejich motivací byla nová teorie Guy Leduce, že archa byla postavena také s použitím železa a bronzu. Také tento výzkum přinesl negativní výsledky. Willis ale pracoval systematicky. V roce 1988 se opět vrátil na východní náhorní rovinu s radarem, který zjistil, že led je 25 metrů hluboký, ale po arše nebylo ani stopy. Pokračovali ve výzkumu dále a dále na západ na vrcholu hory Ararat, kde led byl 30 metrů hluboký. Radarové signály se opět vrátily aniž by objevily náznaky archy. Nakonec vrtali díry do hloubky až 12 metrů, ale byl tam jen led.

Archa tady není

Po všech těch namáhavých expedicích, Willis a jeho kolektiv, který se skládal jen z oddaných křesťanů, došli k závěru, že archa se na hoře Ararat nenalézá, a že domněnky o nálezech mají malou nebo žádnou cenu.²

Willis se již nezamýšlí vrátit se na horu Ararat. Má ale zájem o horu Cudi, která leží daleko víc na jih na hranicích Iráku. Doufá, že tam nalezne nějaké známky Noemovy přítomnosti. Nevěří ale, že archa by celý ten čas přetrvala. Myslí si spíše, že během času byla rozbita a použita jako stavební materiál.

Avšak ten bezvadný a systematický výzkum provedený Willisem nezpůsobil, aby se jiní "lovci archy" vzdali. Mezi novými hledači je Ital Angelo Palego, který byl od roku 1990 na hoře Ararat téměř každý rok. Sebejistě tvrdí, že našel Noemovu archu ve výšce 4 300 metrů a v novinách a časopisech i na jeho webu ukazuje fotografie údajného nálezu, jehož polohu určuje na 39° 43' 0,08"

Poznámky:

¹ Bob Stublich z *The Explorers of Ararat*, p. 100.

² Charles Willis v *The Explorers of Ararat*, p. 124.

severní šířky a 44° 16' 51,5" východní délky. Mnozí ostatní "lovci archy" Palegův nález nepodporují. Věří, že to je jen další skála nebo čedičový útes, který byl dříve na leteckých fotografiích omylem považován za archu.

Dlouhý seznam

Následující seznam post-Navarrových expedicí na horu Ararat je sestaven téměř jen z Američanů a tudíž není vyčerpávající. Kromě těchto expedicí byly plánované další, ale neuskutečnily se buď proto, že nedostali nutná povolení, nebo kvůli kurdskému terorismu. Většina expedicí z následujícího seznamu byly uskutečněny:

John Libi, USA - zdolal horu Ararat osmkrát v letech **1954-69**. Nejblíže se dostal k nález, když objevil nějaké kamenné zídky, které mohly být používány jako ohrádky pro zvířata.

Tajné expedice pořádané časopisem **National Geographic Society**, Smithsonian Institutem a Davidem Duckworthem v letech 1958, 1964 a 1968, se s velkou pravděpodobností udály, ale není to oficiálně potvrzeno, jen založeno na svědectvích z několika pramenů.³ Ty expedice byly tajné proto, že prestižní instituce nechtěla riskovat svou pověst tvrzením, že pátrá po Noemově arše, která je považována za legendu. Strážce Duckworth tvrdí, že viděl dohromady složený obraz lodi.

SEARCH Foundation - expedice v letech 1968 a 1969 financované Američany, s badatelem Fernandem Navarrem jako hlavním pátračem, Elfredem Leem jako kresličem a jinými. Ta první expedice musela být zrušena, když si na poslední chvíli Navarra vyvrtnul kotník. Během expedice v roce 1969 "našli" kusy dřev, které tam možná Navarra umístil jednoho dne, kdy se od skupiny odloučil.⁴ Ty kusy dřeva byly zprvu předvedeny jako důkaz Noemovy archy, avšak pozdější zkoušky založené na metodě uhlík C14 (zkoušky, které byly před expedicí SEARCH udržovány v tajnosti), ukázaly věk dřeva jen na 1300-1900 roků.

V roce **1972** Dr. **John Morris** spolu s Johnem Bultemem, Billem Ellisonem, Rogerem Losierem a Johnem Seiterem zlezli horu Ararat a zkoumali Ahorskou rokli, Cehennem Dere a Parrotův ledovec. Tam do Johna Morrisa udeřil blesk, když stál na Zap skále a on děkoval Bohu za ochranu... (mluvme o elektrizujícím zážitku!) Navzdory ohromení a sněhové vánici, všichni se dostali dolů živi.

V roce **1973** **John Willis**, Dr. Lawrence Hewitt, Eryl Cummings, Ray Anderson, Jerry Williams, Geoff McMahon a Jack Darnell se šplhali do Cehennem Dere (Kaňonu pekla)

Dr. Charles Willis blízko vrcholu hory Ararat, kam pořádal expedice v letech 1983, 1984, 1986 a 1988. Během poslední výpravy kolektiv prozkoumával východní náhorní rovinu s radarem a vrtali do ledu díry. Dr. Willis došel k závěru, že archa nemůže být umístěna na hoře Ararat. Místo toho začal hledat na hoře Cudy blízko Iránských hranic. (Foto: Charles Willis, www.ancientworldfoundation.org)

Poznámky:

³ Rene Noorbergenovo interview s bývalým zaměstnancem Davidem Duckworthem, později sdělení vojenského kaplana Clairra Shaffera Dr. Willisovi o skupině z National Geographic Society, která strávila noc v Trabzonu, Turecko, na jejich cestě zpátky od Araratu, a nakonec to bylo krátce diskutováno v *The Explorers of Ararat* pp. 430-35.

⁴ To jich navrhuje mnoho, včetně Buda Crawforda, který byl členem té expedice v 1969.

a zjistili, že předmět ve výšce 3 700 metrů byla jen skála.

V roce **1974** Bob Stublich a Dr. John Warwick Montgomery, spolu s jinými zlézali horu Ararat a spatřili černou skvrnu v ledu v horní části Parrotova ledovce a Abich I oblasti.

V roce **1975** Bob Stublich znovu zlézal Parrotův ledovec na hoře Ararat.

Od roku **1976** do roku **1993** byl Ray Anderson na hoře Ararat pěkrát.

V roce **1978 John McIntosh** zlezl na horu Ararat sólo, v roce 1982 s Jimem Irwinem a jinými, v roce 1984 s Rickem Hatchem a Dorisem Bowersem, v roce 1985 s Billem Crousem a jinými, v roce 1986 byl v Turecku, aby zkoumal Ed Davisova tvrzení, ale musel se vzdát jakékoliv naděje na zlézání hory kvůli teroristické činnosti Kurdů. Opět v roce 1987 on a Dick Bright se musel vzdát průzkumu. V roce 1988 tam šel s Al Jenny a Chuck Aaronovou výpravou na pořizování leteckých snímků. V roce 1989 ho jiní "lovci archy" požádali, aby zůstal doma kvůli knížce, kterou nedávno předtím vydal Dick Bright, v níž byla fotografie jak John McIntosh křtí mladého muže v řece Eufratu. Obávali se, že by mohl být zatčen. Byl v Turecku opět v roce 1993, ale marně a znovu v letech 1996, 1997 a 1998, kdy jim opět nebylo povoleno tu horu zlézat, ale místo toho si prohlíželi kotevní kameny a jiné věci.

V roce **1982** astronaut **James (Jim) Irwin**, který kráčel po Měsíci v roce 1971, zlézal Ararat. V jedné chvíli opustil skupinu a utrpěl pád. Přežil jej, ale zlomil si nohu a měl rozdrásaný celý obličej. Celkově se zúčastnil šesti různých expedicí na horu Ararat. Ty další byly v letech 1983, 1984, 1985, 1986 a 1987. Irwin zemřel v roce 1991.

V roce **1983** Bob Stublich, Jim Kunes a Bill Spear tu horu zlezli a také fotografovali z malého letadla. Toho stejného roku Dr. Charles Willis a jeho kolektiv zlézali východní náhorní rovinu. Také John Morris, Ahmet Arslan, Brian Bartlet, Ed Crawford a Donald Barber byli toho roku také na hoře Ararat.

V roce **1984** Don Shockey soupeřil s horou Ararat při první z jeho devíti výprav. Téhož roku tam byl také Bill Crouse. Také John Morris z *Institute for Creation Research* tam byl se svou skupinou. Marvin Steffens přišel se skupinou z International Expeditions a Jim Irwin s jeho High Flight Foundation skupinou spolu s Johnem Christiansonem, Dick Brightem a **Ronem Wyattem**. **Na této výpravě Jim Irwin spolu s Wyattem navštívil formaci tvaru lodě** na nedaleké hoře a to naleziště ho imponovalo, avšak nadále pokračoval v pátrání na hoře Ararat.

V roce **1985** Bill Crouse vedl Probe-expedici na horu Ararat, které se zúčastnili také Elfred Lee, John McIntosh, Bob Garbe, Ken Alexander, Jim Willis a jiní.

Téhož roku Jim Irwin, Bob Stublich a Dick Bright dosáhli vrcholu z jižní strany, ale byli prostřednictvím rádia svoláni zpátky. Institute for Creation Research (ICR) financoval výpravu, jejímiž

členy byli **pouze Turci**, aby se vyhnulo problémům s povolením.

V roce **1986** Nor Paul Olav Jernés zmizel a pravděpodobně zemřel při jeho nelegálním pokusu o zlézání hory, když byla zavřena.

Tentýž rok Jim Irwin a Bob Stublich byli zatčeni pro špionáž, ale byli rychle propuštěni. Na druhé straně Dr. Charles Willis a jeho Snow Tiger kolektiv strávili na východní plošině hory osm dní.

V tomto obrovském kolektivu byli mimo jiné Steve Connelly, Guy Leduc, Pat Frost, Bob Garbe, Carl Nestor, Richard Froiland, Deborah Redmer, James Willis a sám Dr. Charles Willis.

Dick Bright, Ron Lane a Ahmet Arslan zlézali s jejich kolektivem nazývaným "Summit Expedition". Na této expedici měl být Dr. Ole Honningdalsnes, ale zmizel.

V roce **1987** Bob Stublich a Jim Irwin opět ofotografovali západní stranu z helikoptéry a Holand'an Jon van den Boesch z Evangelische Omroep natáčel film pro seriál o stvoření světa. Téhož roku se John Morris zúčastnil expedice na horu jako představitel ICR.

V roce **1988** Al Jenny, Chuck Aaron a John McIntosh pořídili více fotografií z helikoptéry.

Dr. Charles Willis (tak jak už bylo zmíněno) s jeho Snow Tiger Team pořádali expedici s radarem a vrtáním v ledu na východní náhorní rovině ve výšce tak asi 5000 metrů. V tom velkém kolektivu byl Robert Baker, B.J. Corbin, Donald Davis Jr., Guy Leduc, Scott Little, Larry Mast, Ross Mehan, Willis Newton Jr. a Willis Newton III, Deborah Redmer, Robert, Margaret a Christopher Roningenovi, James Willis a Dr. Charles Willis.

V roce **1986** Chuck Aaron, Bob Garbe a B.J. Corbin zlézali pro "Emmanuel Expedition" se zemi pronikajícím radarem a zkoumali západní náhorní rovinu. Mezi jinými členy tohoto kolektivu byl David Montgomery, Kathy Montgomery, Paul Schiemer, Chuck Aaron Jr., John Wanvig a Deborah Redmer. V říjnu téhož roku John Morris, Bob van Kampen, Grant Richards a Henry Morris III tam byli na ICR expedici.

V roce **1990** Robin Simmons, Don Shockey, Chuck Aaron, George Adams, Ahmet Arslan, Carl Baugh, B.J. Corbin a jiní vedli tak zvaný "Ararat 8 Team". Kromě výzkumu na samých

Kolektiv Snow Tiger v roce 1988 při výstupu z jižní strany na horu Ararat ve výšce asi 3900 metrů. Členy kolektivu byli Robert Baker, B.J. Corbin, Donald Davis, Jr., Guy Leduc, Scott Little, Larry Mast, Ross Mehan, Willis, Newton Jr. a Willis Newton III, Deborah Redmer, Robert, Margaret a Christopher Roningenovi, James Willis a Dr. Charles Willis, kterého lze vidět uprostřed za tureckou vlajkou.

"svazích" hory, také filmovali a natáčeli na video z helikoptéry. Také v roce 1990 Ital Angelo Palego zlézal horu Ararat. Tvrdí, že viděl obrysy archy ve třech kusech pod ledem blízko míst, o kterých Navarra tvrdí, že našel podledovcové stíny archy - kolem vrchní části Parrotova ledovce západně od Abich I.

V **1993** přijeli Dick Bright a John McIntosh do Turecka, aby přistáli na hoře v helikoptéře. Nedostali se ale dále než do Karsu, kde jim termínovali jejich povolení kvůli terorismu v oblasti Araratu. Avšak pustili tam italského badatele Palegoa.

V letech **1994, 95, 96, 97, 98** a **99** bylo v Turecku mnoho "lovců archy", ale žádnému z nich nebylo dáno povolení zlézat horu Ararat. Dave Larsen z USA, je v seznamu od roku 1999.

V letech 1999 a 2000 skupina dřívějších "lovců archy" z USA BASE Institute (Bob Cornuke, David Faltot, Bob Stuplich, Larry Williams a Dick Bright) místo toho zlézali horu Sabalan v Iránu.

To jediné co se v roce **2000** uskutečnilo, byly schůzky na Ataturské universitě, kterých se zúčastnili Jim Hall, Rex Geissler, John Bradley, Peter Aletter, Michael Holt a Yavuz Konca. Přitom ve stejné době Palego zlézal horu Ararat.

V roce **2001** se uskutečnilo mezinárodní "mírové zlézání" hory Ararat.

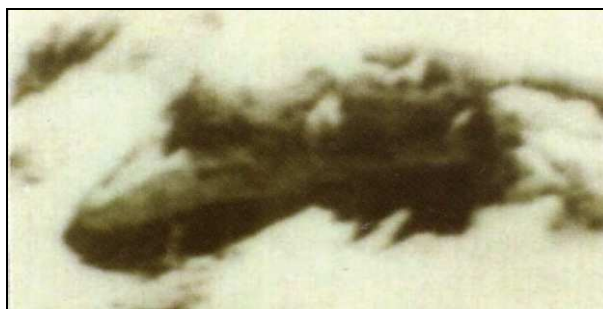
V roce **2002** se ta hora hemžila "lovci archy" následkem senzace, kterou vyvolal (neúspěšný) satelitový snímek hory Ararat. Podle místních průvodců, bylo toho roku na hoře přes 100 lidí. Existují nyní plány na otevření restaurace a vybudování přístupnějších cest. Turistika to přebrala...Po konci turistické sezóny v prosinci byl Palego opět na té hoře ...

V srpnu **2004** Daniel P. McGivern z Hawaie, plánoval investovat 900 tisíc dolarů na vyšetřování "Ararat anomálie" v severozápadním rohu západní náhorní roviny. Průvodce mu měl dělat Ahmet Ali Arslan, profesor na Seljuk universitě v Turecku. Jeho zájem vzbudily tajné CIA fotografie, zveřejněné v časopise *Washington Post Insight*. Časopis zaplatil za nové satelitové fotky - nadarmo.

Honba za divokou husou rok po roce pokračuje, avšak povstává z toho jedna otázka: Díváme se na tu správnou horu?

Kapitola 24

Fotografie – Líheň pro mýty

Člověk by si myslel, že fotografie by byly tím nejlepším druhem svědectví na podporu všech těch řečí o arše na hoře Ararat. Avšak během posledních asi padesáti let, pověsti o fotografiích a nejasných satelitových snímcích opětovně způsobovaly problém v pátrání po arše.

Obrazy na retině (oční sítnice)

Tři američtí vojáci ze druhé světové války tvrdí, že viděli fotky archy ve "Stars and Stripes" (noviny US ozbrojených sil v Evropě, Středomoří a severní Africe, od roku 1942 do současnosti). Jsou to **Vince Will**, **Lester Walton** a **Andy Anderson**. Výzkumník archy Cliff Moody nebyl schopen najít ani jedno jediné vydání s fotkami archy (což by se dalo přičítat faktu, že "Stars and Stripes" jsou tištěny v mnohonásobném vydání). Na druhé straně ale našel nejméně 49 článků o arše jen v samotných "Stars and Stripes" vydaných mezi zářím 1949 a srpnem 1984! Ty články zřejmě lícily archu tak živě a realisticky, že vtiskly obrazy na retině těch vojáků (zůstaly v živé paměti vojáků-pozn.překladaatele)

Vojenské snímky

Také mnozí jiní v US armádě slyšeli z druhé nebo z třetí ruky řeči o fotografiích archy, které prý byly údajně pořízeny, mimo jiné, z U2 špionážních letadel a tudíž samozřejmě přísně tajné. Avšak americká armáda dosud zapírá, že by vůbec kdy měla fotky Noemovy archy, i když snímky hory Ararat pořízeny byly.

Jeden z vojenských fotografů, který věří, že spatřil něco co by mohlo být Noemovou archou, byl **William Todd** z Yuma, Arizona. V letech 1951-55 americká armáda spolu s tureckými úřady pořídili fotky celého Turecka pro nové topografické mapy, jelikož předešlé mapy nebyly přesné. William Todd byl do této činnosti zapojen v letech 1953-55. Během snímání spatřil něco, co se mu zdálo jako abnormální výčnělek z ledu kolem Ahorské rokle na hoře Ararat asi ve výšce 4400 až 4900 metrů. Letadlo bylo asi 600 metrů nad tím předmětem, o kterém každý z posádky věřil, že to byla Noemova archa. I když Todd sám vyvolal negativy a rozdal 4-5 fotografií každému z posádky, všechny zmizely! Tvrdí, že své vlastní snímky dal baptistickému kazateli, který zemřel.

Je to archa anebo jen 190 metrový výtok lávy? Tento obraz je zvětšenina tak zvané "Araratské anomálie" z fotografie, která byla až do nedávna klasifikovaná jako CIA fotografie z roku 1949, kterou lze spatřit na stránce dole. Tato fotografie se ukazovala mezi "lovci archy" po mnoho let z jednoduchého důvodu - protože byla přísně tajná. Z nových satelitníchch fotografií se zdá, že ta anomálie sklouzla po svahu dolů. Stále se ale ještě neví, zda to není nic víc než skála z lávy.

Po jeho smrti ty fotografie nebyly nikdy nikde k nalezení. Todd od té doby ztratil kontakt se svými vojenskými kamarády. *The Naval Photographic Science Center Archives* ve Washingtonu D.C. má mít ty negativy, ale nemohou je najít...¹

George Greene téměř v tu stejnou dobu v roce 1953 pořídil z helikoptéry fotografie předmětu podobajícího se lodi na Araratu, ale nemohl zaopatřit dostatek peněz na expedici. V roce 1962 byl zavražděn a jeho záběry se rovněž ztratily. Kolem 30 lidí potvrzuje, že ty fotografie také viděli.²

Avšak v sedmdesátých letech **Tom Crotser** z Holy Ground Mission zjistil, že předmět, který Greene vyfotil, byla velká skalní formace. Mnoho jiných "lovců archy", kteří o té skále vědí mohou potvrdit, že to není nic víc než skála. Navzdory těmto názorům byly ty fotografie použity ve filmu "V pátrání po Noemově arše". Byly možná retušované s tvrzením, že je možné rozeznat i desky. Skála je situovaná ve výšce 3 600 metrů na východním kraji Ahorské rokle a s největší pravděpodobností je to ta stejná skála, kterou spatřil Todd. Tu stejnou formaci opět zkoumal **Bob Stuplich**, který v roce 1983 provedl rozsáhlé fotografování hory Ararat z helikoptéry.

Americký pilot tryskové stíhačky **Gregor Schwinghammer**, si vzpomíná, že když nad tou oblastí letěl v roce 1959, spatřil ze svého F-100 tryskáče něco, co mohlo vypadat jako archa. Pořídil fotografie, ale nikdo z nich nemohl vyšpekulovat, co to je. Někdo usoudil: "To musí být Noemova archa!" Avšak s největší pravděpodobností to byla jiná skála. Od té doby byly ty snímky zveřejněny v novinách a to bez Schwinghammerova požehnání.³

Také pilot **Gus Pipkin** z Kalifornie, věří, že ze svého DC-4 spatřil loď na hoře Ararat, když v roce 1963 letěl za dobrého počasí z Erzurumu do Diyarbakiru. Avšak trasa, kterou popisuje, se nezdá realistická.

Kapitán **Walther D. Hunter** říká, že viděl záběry pořízené z letadla U2 mezi roky 1969-70, na nichž byl předmět podobající se lodi. Měl špičaté konce, tak jako na fotografii, kterou viděl zaměstnanec Smithsonian Institute.⁴ (Většina tak zvaných "očitých svědků" mluví o téměř obdélníkové arše.) To, co Hunter viděl, mohly být fotografie předmětu tvaru lodě, které pořídil turecký pilot Durnipar v roce 1959. Jde však o předmět, který ale nebyl na hoře Ararat.

Poručík v US námořnictvu **Al Shappell** říká, že viděl "lodi podobnou konstrukci" když letěl nad horou Ararat v roce 1974. Bylo to přísně utajené posláním, aby vyfotil podezřelou sovětskou radarovou stanici. Odhadoval, že ta konstrukce mohla být 100 metrů dlouhá, 30-60 metrů široká a 9-15 metrů vysoká, což jsou asi 2/3 biblických rozměrů archy. Měla tvar obdélníku jako krabice a ležela blízko vrcholu hory.

Generál US letectva **Ralph Haven**, který byl umístěn v turecké Ankaře, svědčil Elfredu Leeovi v roce 1985, že spatřil předmět, o kterém mu Lee řekl a jehož kresby mu ukázal. Generál potvrdil, že letectvo mělo fotografie toho předmětu a že dokonce viděl jeho dva diáky ve Fort Leavenworth, Kansas, během informační schůze nějakých lidí, kteří měli odjet do Turecka.

Poznámky:

¹ Bill Toddova informace v prohlášení Rex Geisslerovi, 27.3. 1999, které bylo zveřejněno v *The Explorers of Ararat*.

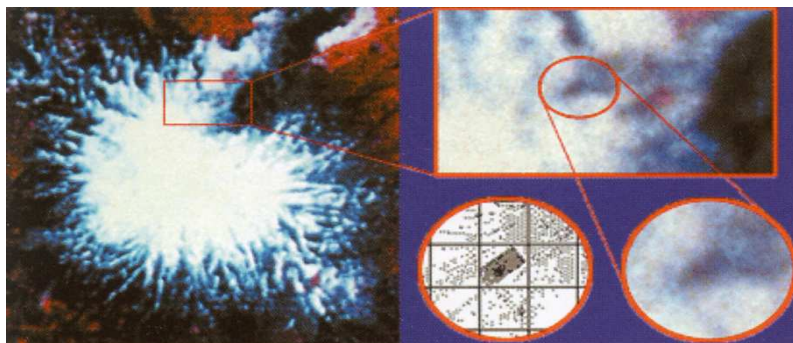
² Podle Violet M. Cumming: "Noah's Ark: Fable of Fact?" p. 144.

³ Interview se Schwinghammerem v *Ararat Report*.

⁴ Viz. kapitolu o "lovcích Archy" po Navarrově.

⁵ *The Explorers of Ararat* p. 458-459.

⁶ "Field Notes" rubrika v *Research & Exploration*, odborné publikaci společnosti *National Geographic Society*, podzim 1994.

Ilustrace z Crawfordova webu. Satelitová fotografie nalevo ukazuje ledovou čepičku na hoře Ararat 13. července 1973 během vyjimečného tání. Předpokládá se, že ten tmavý stín je archa, tak jak je vidět v levém kroužku.

Když se ale na to chtěl znovu podívat, diáky se z informační sady ztratily.⁵

Speciální fotografování z kosmu

Ed Crawford, kanadský presbyteriánský duchovní z Edmontonu tvrdil, že v roce 1987 viděl archu na satelitové fotce. Fotografie, o které mluvil byla pořízena v roce 1973 řízeným satelitem. Je to pravděpodobně ta stejná formace, kterou ohlásil Bob Stuplich v roce 1974 jako "černou skvrnu". Satelitová technologie nebyla ještě tak pokročilá, aby poskytla veškerou informaci, kterou Crawford měl.

Crawford také zlézal horu Ararat v letech 1983, 1987 a opět v roce 1990. Na té poslední výpravě se dostal k tomu předmětu a označil jej, tak jak udává na svém webu. Nález je situován na zeměpisné šířce 39° 42' 59,7" severně a zeměpisné délce 44° 17' 29,3" východně.

Crawford také věří, že v Ahorské roklině na hoře Ararat našel v roce 1983 rytiny v původní sumerštině.⁶ Text v původních sumerských znacích podle jeho výkladu udával toto: "Boží obětní smlouva oblohy přinesla oblouk (duhu), vyjděte, množte se a buďte plodni". V září 2001 Crawford o svém nálezů informoval turecké úřady a zažádal si o jejich spolupráci ve vykopávkách.

Scott van Dyke z Mount Ararat Research Foundation v Texasu si nechal jedním tureckým podnikem zmapovat 130 čtverečních km hory Ararat ve výšce nad 3 000 metry. Použili Zeiss kameru s vysokou citlivostí a čtyři různé druhy filmů, včetně infračerveného, a pořídili 910 vzájemně přesahujících fotografií v stereo párech (na ukázkou hloubky). Fotky byly tak ostré, že na nich bylo možno vidět lidi a ovce. Odborník na sopky Matthew Kneisler z *The Lunar & Planetary Institute* v Houstonu potom poukázal na řadu předmětů, které by mohly být vytvořené lidmi, ale nemohl říct nic konkrétního. Alespoň se nyní tvrdí, že pod sněhovou hranicí se archa nikde nenalézá. Pokud na té hoře je, pak se nachází v horních ledových oblastech (pokud není pohřbena hluboko pod lávou).⁷

George Stephen III, který je armádou vycvičený specialista na dálkovou detekci, dokáže zhodnotit fotografie pořízené z velkých vzdáleností, jako ty ze satelitů a letadel. Tvrdí, že v roce 1989 zpozoroval dva lidmi vytvořené předměty blízko vrcholu. Odhadovaná vzdálenost mezi nimi byla 360 metrů. Říká, že čas od

Poznámky:

⁷ Hora Ararat je sopečnou horou, která vyrostla během období přinejmenším tří výbuchů. Ty poslední pravděpodobně po potopě.

času jsou pokryty 9-20 metry ledu. Oblast, kterou popisuje, je ta stejná oblast, kterou si před tím prohlíželi "lovci archy" Shockey, Simmons, Adams a Arslan.

George Stephen III neřekl, na základě které fotografie své výsledky dokládá, a proto je těžké brát ho vážně. Divné je, že Stephen říká, že osobně v Noemovu archu nevěří. Ten stejný Stephen dříve pracoval s použitím podobného dálkového fotografování na zjištění místa, kde izraelci překročili Rudé moře.⁸ V současné době probíhá fotografování oblasti nad sněhovou hranicí Araratu s použitím hyperspectral kamery (HSI) a termální IR-kamery. Ta druhá může měřit rozdíly teplot. Je naděje, že archa může možná vydávat jinou teplotu než kámen. A nakonec bude také použit Synthetic Aperture Radar (SAR), který "vidí" skrze led, říká Tom Pickett.

David Montgomery, který se zúčastnil B.J. Corbinovy expedice na Ararat v roce 1989, tvrdí, že krátce před expedicí dostal vzkaz od bohatého známého, který měl styky ve vysokých kruzích. Tento známý dostal důvěrné zprávy o satelitu, který se uprostřed sedmdesátých let údajně odchýlil z dráhy a tím našel předmět na vrcholu hory. Byla svolána schůze národní bezpečnosti a okamžitě tam vyslali letadlo na pořízení fotografií. Existovaly obavy ze sovětské raketové základny. Obavy se zjevně vytratily a došli k závěru, že místo základny to může být Noemova archa. Kvůli nebezpečí "svaté války" byl ten objev orázněován jako přísně tajný... Montgomeryův známý si tudíž myslel, že jeho přítel by se mohl ocitnout v nebezpečí, kdyby tu archu objevil.⁹

To je další tajné spiknutí zasazené do úrodného prostředí archy. Je docela možné, že americká armáda objevila konstrukci a zjistili, že to není sovětská raketa. Avšak ani vláda Spojených Států Ameriky, tak jak všichni ostatní, nemůže na základě fotografie prokázat, zda ten předmět je nebo není proslulá Noemova archa!

Nové satelity s lepším rozkladem

19. října 2001 Earthwatch v Londýně vyslal z kosmického střediska Vandenberg na oběžnou dráhu nový globální pozorovací satelit Quick Bird 2. Tento satelit dokáže pořídit fotografie s detaily na půl metru, což z něj činí ten nejlepší komerční globální pozorovací satelit na světě.

Profesor Porcher Taylor z Richmond University je předním členem "myšlenkového tanku" amerického *Center for Strategic and International Studies* (CSIS) ve Washingtonu. Od roku 1993 shromažďuje informace o abnormálnosti na hoře Ararat, které bylo zpozorováno na přísně tajných vojenských fotografiích pořízených CIA. Avšak až do roku 2002 CIA popírala existenci jakýchkoliv takových snímků. CIA má totiž strategii na zničení jakýchkoliv fotografií po tom, co z nich byla informace zjištěna. Avšak *The Defence Intelligence Agency* (DIA) šest takových snímků zveřejnila v roce 1995. Ty obrázky lze stále ještě vidět na DIA webu. Tvzení, že všechny fotografie jsou zničeny, tudíž není zcela pravdivé.¹⁰

Poznámky:

⁸ Zmíněno v knize "The Gold of Exodus"

⁹ Ohlášeno v *The Explorers...* str. 466.

Türkiye'nin en iyi gazetesi

SABAH

SALI 3 EYLÜL 2002

Bıçak Festivali'nde Üzeyir Garih'e saygı duruşu yapıldı

KAHRAMANMARAŞ'TA için bir dakikalık saygı duruşu yapıldı. Dünya Barış Günü'nde düzenlenen festivalde Bakan Ali Doğan'ın da katıldığı Bıçak Festivali'nde, bıçaklanarak öldürülen isadımı Üzeyir Garih Sırmberk ARSLAN (SHA)

Nuh'un Gemisi'ni hızlı kuş bulacak

Amerikalılar, Ağrı'nın doruklarındaki Nuh'un Gemisi'ni bulmak için son teknolojiyle donatılan **QuickBird** (Hızlı Kuş) adlı uyduyu devreye soktu

BÜYÜK TUFAN'DAN BERİ AĞRI'NIN DORUKLARINDA BEKLİYOR
Nuh Peygamber'in Büyük Tufan öncesinde içine tüm canlılardan birer çift aldığı dev bir gemi yaptığı tüm semavi dinlerin kitaplarında yer alıyor. Bilim dünyası, geminin, tufanın ardından suları çekilmesiyse birlikte Ağrı Dağı'nın zirvesinde bir yerlerde karaya oturduğu konusunda da yaklaşık 60 yıldır hemfikir.

Uzaydan 61 cm'lik cismi bile çekiyor

İKONOS uydusunun uzaydan gönderdiği fotoğraflar, bilim dünyası için tam bir hayal kırıklığı olmuştur. Uydunun fotoğraflarında Ağrı sisler ardında kalmıştı.

QuickBird (Hızlı Kuş) ise İKONOS'tan çok daha ayrıntılı fotoğraf çekiyor. 61 santimlik nesneleri bile görüntüleyen 'Hızlı Kuş' un uzaydan çektiği Eyfel Kulesi tüm detaylarıyla seçiliyor.

BİLİMLERDARLARI

Nuh'un Gemisi'nin yerini bulabilmek için seferber oldu. İKONOS uydusundan sonra şimdi de dünyanın en iyi ve en ayrıntılı fotoğraf çeken uydusu QuickBird (Hızlı Kuş), rotasını Ağrı'ya çevirdi ve fotoğraf çekmeye başladı. Bilimadamları, kısa süre sonra Büyük Tufan'da Ağrı Dağı'nın doruğuna oturduğundan emin oldukları geminin kesin yerini belirleyeceklerini söylüyorlar. Nuh'un Gemisi arayışları 1940'lı yıllarda başladı. 1949'da uydudan çekilen fotoğraflarda, Ağrı'nın kuzeybatı platosunda 3 bin 300 metre yükseklikte garip bir şekil tespit edildi.

FOTOĞRAFLAR ARŞİVLERE GİZLENDİ

1973 ve 76'da Keyhole adlı uydunun çektiği fotoğraflarda ise Ağrı anomali (bozukluğu) adı verilen garip şekil bilim dünyasının gündemine oturdu. Birçoğu, Amerika'nın gizli arşivlerinde tutulan bu fotoğraflarda görülen 183 metre uzunluğundaki şeklin Nuh'un Gemisi olduğu fikrinde birleşti. 1999'dan 2000 yazına kadar İKONOS adlı uydusu Ağrı'ya net çok sayıda fotoğrafını çekti. Bunların çok net olmaması üzerine Colorado eyaletinde bulunan DigitalGlobe şirketine ait QuickBird uydusu devreye sokuldu. Bu uydusu, uzaydan 61 santimetreye kadar olan cisimlerin net fotoğraflarını çekebiliyor.

CIA DA GEMİNİN PEŞİNE DÜŞTÜ

PROJENİN başında Stratejik ve Uluslararası Araştırmalar Merkezi'nden Porcher Taylor var. Taylor, CIA'ya bağlı olarak da Ağrı'nın fotoğraflarının analiz uzmanı olarak çalışmış. Taylor, QuickBird fotoğrafları çekmeye başladığı zaman, ellerinde Başkan George W. Bush'u Nuh'un Gemisi'nin tam yeti konusunda ikna edecek kesin delilleri olduğunu söylüyor. Taylor'ın ekibinde, efsane haline gelen Nuh'un Gemisi'nin peşinde birçok uzman kişi var.

DÜNYA FOTOĞRAFLARI BEKLİYOR

BUNLARIN başında Boston Üniversitesi'nden Faruk el Baz geliyor. Eski Mısır Devlet Başkanı Emver Sedat ve Urdu'nun ölen Kralı Hüseyin'e danışmanlık yapan Baz, Ay'a mis programındaki çalışmalarıyla bilim dünyasının dikkatini çekmişti. Uygun fotoğraf sabırsızlıkla beklediğini söyleyen Baz, "Araştırma yaptığımız nokta çok yüksekte. Burada bir buzul kütlesi olabilir. Hiç keşfedilmemiş bir bölge. İdeal hava koşullarında neyer olduğunu göreceğiz. Sabırsızlıkla bekliyoruz" dedi.

DIŞ HABERLER

Sizinkiler

Turecké noviny SABAH informují o novém pokusu o nalezení Noemovy archy prostřednictvím satelitu známého jako "Quick Bird". Článek je datován z 3. září 2002.

V roce 2001 Taylor získal *Insight*, aby financovala soukromý satelit na fotografování severo-západní strany hory Ararat (*Insight* je časopisová příloha novin *Washington Post*). Byly pořízeny snímky z oblasti ve výšce kolem 4 600 metrů naproti Ahorské rokle, ve které až do té doby pátralo mnoho horolezců - navzdory faktu, že je nemožné, aby se archa nalézala v tomto kráteru,

Poznámky:

¹⁰ *Insight*, *Washington Post*, 4th April 2003.

který byl vytvořen obrovským sopečným výbuchem. Fotografie té abnormálnosti byly ukázány odborníkům. Čtyři z nich řekli, že to byla lidmi vytvořená formace, dva to pokládali za skálu a podle jednoho se na základě těchto snímků nedalo určit, co to je. Délka té abnormálnosti se odhaduje na 180 metrů a jeden odborník na historická námořní plavidla věří, že rozeznává pozůstatky trupu lodě, jak vyčnívají z ledovce. Všechny předcházející průzkumy tohoto druhu ukázaly, že se jedná o blok lávy nebo výčnělek skály.

V roce 2002 Porcher Taylor a Insight, časopis novin Washington Post, dostali na základě zákona o administrativní otevřenosti přístup k CIA snímkům z roku 1949. Porcher Taylor zjistil, že také v roce 1956 CIA pořídila fotografie s vysokým rozlišením z U2 letadel a v roce 1973 s použitím dálkové detekce ze satelitu KH-9 a dokonce i jasnější snímky z let 1976, 1990 a 1992 z pokročilého satelitu KH-11. Avšak jen ta fotografie z roku 1949 nejjasněji ukazuje něco "abnormálního".

Od října 1999 do léta 2000 jiný soukromý satelit "Ikonos-2", náležící společnosti *Space Imaging*, pořídil snímky toho místa, aniž by vynesl archu na světlo.

Avšak kolektiv analytiků, skládajících se ze sedmi vědců a odborníků na fotografie, se nemohl shodnout na tom, co na těch snímcích je. Někteří věří, že ten předmět se od roku 1949 pohnul, což by znamenalo, že není součástí hory.

Snímky z Ikonosu mohou ukázat jen předměty, které jsou velké jeden metr nebo víc. Kolektiv ale stále ještě věří, že fotografie ukazují předmět rozbitý na mnoha místech a svou barvou je odlišný od okolních sopečných hornin. Věřící, že také povrch toho předmětu vypadá hladší než ostře rozervané okolní formace.

Zatímco jsem čekal na Istanbulsém letišti v září 2002, náhodou jsem přišel na článek v místních novinách SABAH. Pojednával o dalším americkém pokusu fotografovat horu Ararat ze satelitu "Quic Bird". Někdy se zdá, jakoby nikoho nenapadlo, že kolem té hory žijí místní obyvatelé, kteří by archu mohli rozeznat, zlézt tu horu a podívat se na ni zblízka. Lidé zjevně víc důvěřují nejasným fotografiím pořízeným z kosmu. A pokaždé jsou do nějakého podobného projektu vloženy velké částky peněz.

Když jsem tuto knihu dokončoval v roce 2004, jiná skupina (kterou vedl **McGivern**) inzerovala, že plánují v srpnu zlézt horu Ararat, aby prozkoumali tak zvanou "Ararat anomálii". Hlavním popudem k té expedici bylo zveřejnění do té doby přísně tajných CIA snímků. Avšak v srpnu 2004 tam nešli. Dobrá, možná příští léto...

Kapitola 25

Podvodníci

Zastánci teorie o arše na hoře Ararat dosud nepředložili žádné hmatatelné svědectví, a to je jejich hlavní problém. Příliš mnoho váhy bylo tudíž dáno na tvrzení tak zvaných "očitých pramenů" a na řeči o fotografiích a tajných vojenských objevech a na paranoidní dojmy, že CIA nebo komunisté ničí veškeré svědectví, atd.

To je perfektní prostředí na lákání těch nejlepších lhářů. A naneštěstí někteří "lovci archy" a obzvláště autoři knih a filmových scénářů o arše, jim v mnoha případech uvěřili a tím odhalili, že většina z výzkumů archy bylo založeno na příliš slabých základech.

Donald M. Liedmann - je všechny napálil - trvalo to 9 let

Jedním z těch lhářů byl Donald M. Liedmann, o kterém Violet Cummings napsala ve své knize *Noah's Ark: Fable of Fact?*.¹

Donald M. Liedmann jednoduše oslovil Jamese M. Leeho, zaměstnance Search Foundation, který vystavoval materiály o arše ve stánku na sjezdu křesťanských podnikatelů v Chicagu v roce 1969. Tomuto úplně cizímu člověku řekl, že je Dr. Donald M. Liedmann, neurolog z University of Uppsala ve Švédsku, a že má titul Ph.D. z jiné university. Tituly vždycky imponují a tento Dr. Donald M. Liedman také řekl, že viděl fotografie z ruské expedice na horu Ararat, která se podle "lovců archy" uskutečnila během první světové války.

Donald M. Liedmann také řekl, že byl velitelem eskadry v Royal Airforce (Královském letectvu) a byl dvakrát sestřelen během 6 měsíců, ale zázračně to přežil. Tento podvod vlastně trval od roku 1969 až do roku 1978...

Liedmann chodil v sedmdesátých letech na krátkou dobu do Trinity kostela v Lubbocku, Texas, a to pod jiným jménem - Jakob Liedmann. V tomto církevním prostředí sdílel své neuvěřitelné historky, které učinily ohromný dojem. Tento kostel také navštěvoval pilot, který jednoho dne vzal tohoto "veterána" z Královského letectva na let, při kterém byl odhalen jako podvodník, neboť neznal ani to nejjednodušší letecké názvosloví. Sbor se o tohoto chudáka lháře postaral, a po jeho veřejné zpovědi se mu dostávalo pomoci a pastýřské péče. Po třech měsících opět zmizel. The Ararat Report pak zveřejnil, že tento "očitý svědek" se vůbec nikdy k arše ani nepřiblížil.

George Jammal podvedl TV

Ještě horší bylo, když herec George Jammal také prohlásil, že viděl archu na hoře Ararat. Jeho podvod pokračoval po osm let a byl dokonce nafilmován jako očitý svědek v "The Incredible Discovery of Noah's Ark" pořadu, vysílaném televizní stanicí CBS 20. února 1993. Ten program natočila

filmová společnost *Sun International Pictures* a byl z velké části založen na filmu "*In Search of Noah's Ark*", který byl natočen tou stejnou společností v roce 1976. (Víc o tom filmu později.)

V červnu 1993 "*The Skeptics' Society*" (Společnost pochybovačů) odhalila, že její poradce Gerald Larue společně s Jammalem tento praktický žert zosnovali. Chtěli ukázat, že *Sun International Pictures* dostatečně své zdroje nezkontroluje. "*The committee for the Scientific Examination of Religion*" ten podvod zveřejnila v březnu, avšak dostal se na vědomí celé zeměkoule teprve až tu historku vydaly *The Associated Press* a *Time Magazine*. Jak zahanbující...

Je lehké napálit fanoušky Araratu?

Jammal jednoduše tvrdil, že po arše pátral v letech 1972, 1980 a 1984 a tím podvedl téměř všechny uznávané fanoušky teorie "Archa na Araratu". Tvrdil, že během poslední expedice se uchýlil do přístřeší v jeskyni, kdy se ukázalo, že to byla samotná archa! K podvodu se připravil studiem knih a map jednoho z nejvíce uznávaných "lovců archy", Dr. Johna Morrise². Jeho svědectví mělo splnit očekávání "lovců archy".

Jammal pak jednoduše napsal kreacionistovi Duane Gishovi a brzy měl interview s lidmi jako Dr. John Morris a žurnalista Bill Crouse, který do té doby odhalil řadu jiných podvodů. Mnozí lidé některým zprávám nedůvěřovali a zpochybňovali je, avšak zřejmě si tvrzení tohoto chlapíka nepřekontrolovali, až když bylo příliš pozdě. To ohrozilo jejich vlastní věrohodnost. Jsem si jist, že dnes hořce litují své bývalé naivity.

Na příklad mohli Jammala požádat, aby jim ukázal cestovní pas, zda je patřičně orazítkovaný tureckými úřady, nebo aby jim ukázal hotelové účty. Mohli také lehce zjistit, že je hercem. Měli zaujmout kritičtější postoj k tomuto muži, který potvrzoval jejich vlastní teorii. Pohled zpátky je jasný, poučný a není pochyby o tom, že fanoušci teorie, že archa je na Araratu si z toho vzali zahanbující ponaučení.

Naložené železniční desky

Jammal předvedl kousek dřeva, o kterém řekl, že je z archy. Nikdy však uvnitř archy nebyl, nikdy neviděl ani stín hory Ararat, nikdy vůbec ani nebyl v Turecku! Jammal byl jen hercem z Long Beach, California, jedním ze známých Geralda Laruea, člena Společnosti pochybovačů. Jammal měl před tím interview se *Sun International production*, měl pocit, že ho využili a chtěl se pomstít.

Ten kus dřeva, o kterém Jammal tvrdil, že jej utrhl z archy, bylo vlastně dřevo nalezené ve Spojených Státech. Jammal zašel na hřbitov vlaků a vzal kus borového pražce. Vzal to dřevo domů a naložil je do omáčky teriyaki, vína a jiných tekutin a pak to vařil až se mu ta deska zdála dostatečně zčernalá a naložená. Potom ji usušil svým fenem a ukázal producentovi Sellierovi na svědectví toho, že byl uvnitř Noemovy archy. Sellier ale nebyl přesvědčen. Proto Jammala

Poznámky:

¹ str. 328-

požádal, aby našel alespoň jednoho uznávaného specialistu na archu, který by mohlo jeho nález potvrdit tak, aby se mohl stát součástí jeho programu.³

Jammal si získal Dr. Johna Morrise, aby potvrdil a "dokázal", že byl uvnitř archy a že toto dřevo je z té proslulé lodě. Dr. Morris si prostě nedovedl představit, že by někdo mohl tak podvádět. V dubnu 1993, hned po vysílání toho programu natočeného společností *Sun International Pictures*, Dr. John Morris program nazval "pozitivní produkcí".

Jiní ale cítili něco podezřelého. Krátce před vysíláním programu Robin Simmons (který vyrobil svůj vlastní dokumentární program "The Riddle of Ararat") dal CBS zplnomocněncům na vědomí, že s tím programem není něco vpořádku. Avšak CBS se to stejně rozhodla odvysílat. Televizní výzkumník David Balsinger uvěřil Jammalovi, a prostě se rozhodl poslat o tom "dobrý posudek". Pak v časopise *Time Magazine* bylo napsáno v jejich vydání z 5.7.1993 s trochou ironie:⁴

Falešná archeologie

"Tento kousek dřeva je tak drahocenný, je to dar od Boha." Tato dojemná slova promluvil George Jammal, když vystavoval relikvii, o které řekl, že pochází z Noemovy archy. Jeho vystoupení bylo jednou z vrcholných atrakcí dvouhodinového programu *The Incredible Discovery of Noah's Ark*, vysílaného ve špičkovém diváckém čase, který CBS vysílala v únoru. Co však diváci nevěděli, a ani se nezajímali to zjistit, bylo to, že Jammal byl podvodníkem, a že velká část jeho programu byla založena na vyložené směšné pseudovědě. Jammal to dřevo držel a bez mrknutí řekl divákům, že jej objevil během pátrání po Noemově arše v roce 1984 na sněhem pokryté hoře Ararat v Turecku. S kolegou "Vladimírem" vlezli dírou v ledu do dřevěné konstrukce. "Věděli jsme tehdy, že jsme našli archu!" Na důkaz, že v té legendární lodi byli, Jammal vytrhl kus dřeva. "Potom" Jammal pokračoval, "udeřila tragedie. Ve chvíli, kdy Vladimir couval, aby pořídil fotografie mne a naleziště, upadl. To způsobilo utržení laviny, která za hrozného hluku strhla a pohřbila Vladimíra i s fotoaparátem... a tak tam zemřel". Film tedy nebyl a Jammal byl prý z toho tak rozrušen, že tu historku nebyl schopen vyprávět - až nyní."

Pochybný film o Arše

Film o arše, na kterém byla založena většina CBS programu, byl vysílán na NBC 2. května a 24. prosince 1977. Také tento dokumentární film je jedním z důvodů, proč tolik lidí věří, že archa se musí najít na hoře Ararat. Kromě tak zvaných "očitých svědků", byly použity některé hollywoodské triky na manipulaci diváků, aby uvěřili, že archa je na hoře Ararat, tak jak jsme se už dříve zmínili v interview s Elfredem Leem.

Na konci CBS programu jeden Holanďan prohlásil, že spolu s Jimem Irwinem letěli kolem hory Ararat a spatřili předmět, o kterém věděli, že to byla Noemova archa... Pak byla ukázána fotografie z jiné situace. Tu stejnou fotografii lze spatřit na straně 31 knihy *Noah's Ark and the Lost World*, kterou napsal John D. Morris v roce 1988. Legenda pod fotkou objasňuje, že byla pořízena naslepo, vysunutím paže přes okraj skalního útesu. Ten kdo ji pořizoval nemohl mít ani ponětí o tom, co fotil.⁵ Ta legenda zní následovně:

Můj přítel tuto fotografii pořídil, když natáhl svou kameru přes okraj útesu. Bylo to pro něho příliš nebezpečné, aby se sám přes okraj propasti podíval. Podařilo se mu ale pořádit několik snímků skrytého kaňonu pod námi. Když jsme ten film vyvolali a zkoumali ty fotografie, byl na nich vidět podivný předmět vypadající jako Noemova archa, tak jak ukazují tyto zvětšeniny. Jelikož on sám ten předmět vlastně neviděl, nejsme si jisti, co to ve skutečnosti je. Čím dál více ty fotografie zkoumáme, tím méně věříme, že to je archa. Určitě ale plánujeme se tam vrátit a pořádně se na to podívat! Nazýváme ten snímek 'Záhadná fotografie'."

Vyprávěč CBS programu nám také řekl, že Jim Irwin si byl jist, že viděl archu, ale udržoval to v tajnosti až do doby, kdy mohl zařídit expedici na tu horu. Naneštěstí zemřel před tím, než se to mohlo uskutečnit. Avšak ta kniha s fotografií byla vydána v roce 1988, dlouho před jeho smrtí a tak to "tajemství" asi nebylo tak dobře udržováno...

Historiky z Araratu jsou plné takových tvrzení a svědectví, které se ztratily. Jsou o lidech, kteří zemřeli před tím, než mohli tu archu odhalit, jsou plané spiknutí, tajných leteckých fotografií, a tak ten seznam stále pokračuje...

Avšak ve stínu strhující hory Ararat leží přehlédnutá hora, která je starší než sopečný Ararat, a která může poskytnout něco solidního, jmenovitě siluetu tvaru lodě, která má stejné rozměry jaké podle Bible měla Noemova archa.

O tom se dá přirozeně debatovat a dosud neexistuje žádný důkaz, že to jsou pozůstatky nebo otisky Noemovy archy. Máme jenom náznaky. Doufáme, že na tomto nalezišti budeme moci provést pořádný vědecký výzkum.

V poslední části této knihy se blíže podíváme na tento nález, se kterým jsme začali.

Poznámky:

² John Morris zlézal horu Ararat a je vedoucím US kreacionistické organizace The Institute for Creation Research.

³ Australský lovec archy v *Discoveries: Questions Answered*, p. 55.

⁴ "Phoney Archaeology" v *Time Magazine* July 5, 1993, p. 51.

Foto: Henri Nissen

ČÁST 3

Zanedbaná hora

*"Co by se stalo, kdyby byla tato formace nalezena na Agri Daghu (pohoří Ararat)?
Možná se mýlím, ale mám za to, že zprávy o tom(o formaci tvaru lodě)
by se pravděpodobně rozletěly daleko a široko jako o nalezišti,
na kterém archa spočinula.
Jaký to rozdíl dělá jedna hora!"*

Dr. William H. Shea¹

ARCHAEOLOGY

FROM THE AIR the ship-shaped outline lies in the center of a landslide on the slope of a mountain that is only 25 miles from the Russian border. The landslides are of recent origin, may have packed thick mud and stones around the strange form. The photo was shot by a Turkish aerial survey plane from 10,000 feet.

NOAH'S ARK?

Boatlike form is seen near Ararat

Tento článek vytištěný v časopise LIFE Magazine 5.září 1960, včetně letecké fotografie oblasti kolem toho předmětu tvaru lodě, podnítl nový zájem o nalezení archy.

Kapitola 26

Reshit objevil archu

Jednoho dne v roce 1948 jeden kurdský dvaadvacetiletý mladík přiběhl a volal na vesničany Nazaru: "Nalezl jsem Noemovu loď!" Tento mladý muž byl pastýř jménem Reshit. Vesnice Nazar, která byla po této události přejmenovaná na Uzengeli, leží asi 20 km na jih od hory Ararat, podle map na *protější* straně údolí. Opravdu se zdají jedna druhé mnohem blíže, ale je těžké odhadovat vzdálenosti z velké hory.

V roce 1948 tu oblast postihlo zemětřesení, které způsobilo mocný sesuv půdy, který se valil z vrcholu hory nazývané Al Judi (což někteří vyslovují Al Cudy) dolů po jejím svahu. Zelené, travnaté pole kde Reshit pásával své ovce a kozy, se po tomto sesuvu stalo řekou půdy, kamení a bahna v nekonečném chaosu tekoucím tři a půl kilometrů dolů do údolí pod ním. To nebylo poprvé, co takovou zkázu zakusili.

Ze středu masy bahna se vynořil oválný předmět, připomínající obrovskou loď... Lidé z vesnice vyšli, aby se na to podívali. Reshit a jiní místní Kurdové diskutovali, co by to mohlo být. Reshit byl přesvědčen, že to je Noemova loď.

To se přihodilo před tím, než západní "lovci archy" začali doopravdy pátrat po arše v těchto končinách. Je s podivem a můžeme být překvapeni, že muslimský pastýř jakým byl Reshit okamžitě ztotožnil tento oválný předmět s archou. Samozřejmě, tou jedinou možnou lodí nalezenou na horách by mohla být pouze ta z příběhu Bible o Noemově arše.

Reshit také sešel dolů do Dogubayazitu a oznámil jim tam to, co viděl on spolu s vesničany. Řekl, že se asi jedná o Nuhun Gemisi - Noemovu loď - která vystoupila na povrch v místech, kde se předtím normálně pásli ovce.

Ta historka se dostala do novin

Jednoho dne zámožný 69 let starý farmář, Shukra Asena, přinesl tu zprávu až do Ankary, kde našel korespondenta z Associated Press (AP), Edwina B. Greenwalda.

Turecké noviny tuto zprávu vydaly 13. listopadu 1948. Brzy vytiskly zprávu i jiné zahraniční noviny tím, že reprodukovaly článek vydaný v AP. Do této zprávy se ale naneštěstí vkradlo velmi závažné nedorozumění. Novinová zpráva vyprávěla o mladém muži jménem Reshit, který spatřil pozůstatky předmětu, o kterém tvrdil, že je to loď, a že leží vysoko na *hoře Ararat*. Takto podaná zpráva se ocitla v novinách proto, neboť západní svět se domníval, že archa spočívá právě tam. V těch novinách vyšel dodatek, který popisoval horu Ararat tak, jak to čtenáři očekávali, pochopitelně se závratnými výškami a hroznou masou ledovců. Archa se prý vynořila kvůli neobyčejně horkému létu, kdy led hodně roztál. Agentura AP také změnila historku tak, že Reshit prý

ze svého pole spatřil archu v trhlíně, což je asi dvě třetiny cesty na vrchol hory. (Docela obtížné místo kde mít pole!) Reshit, podle AP verze, se k ní sešplhal dolů a svou dýkou se snažil vydlat kousek z příděl. Ta hmota byla tak tvrdá, že ji nemohl odlomit. Byla věkem zčernalá. Reshit trval na tom, že to nebyla prostá formace hornin. "Poznám loď, když nějakou uvidím", řekl."²

Reshit ale ve skutečnosti ten kuriózní předmět neviděl na hoře Ararat. Člověk si dovede představit, jak se ten starý farmář Shukra Asena snažil to místo popsat žurnalistovi. Možná to bylo prostřednictvím tlumočníka a došlo k nedorozumění. A tak žurnalista uvedl jen horu Ararat. "Zjednodušení vede k pochopení, když vynecháváme nepotřebnou informaci", tvrdí žurnalisté. Avšak v tomto případě zjednodušení vedlo ke zmatku.

Autorka Violet Cummings zahrnula tohoto záhadného Reshita, se kterým do té doby nemluvili žádní Američané, jako jednoho z "očitých svědků" v její knize o arše na hoře Ararat.³

Učitel na biblické škole pochybuje

Děkan biblické školy v North Carolina, **A.J. Smith**, chtěl toho Reshita najít, aby si s ním promluvil z očí do očí a nechal si od něho tu archu ukázat. Smith odjel do Turecka v roce 1949 a nabídl odměnu komukoliv, kdo by ho přivedl do styku s Reshitem.

Ten mladý pastýř ale nebyl k nalezení. Smith došel k závěru, že neexistoval žádný Reshit ani nikdo, kdo by vůbec kdy archu spatřil v okruhu 160 km. To řekl Lloyd Bailey, který kriticky vyšetřoval mnoho různých zpráv o arše.⁴ Bailey pochyboval, zda ta zpráva je pravdivá a přísně pokáral autora Tim LaHaye a "lovce archy" Johna Morrisa ve své knize kvůli tomu, že se snažili omluvit děkanův neúspěch argumentem, že "možná mu lidé nepomohli hledat pastýře proto, že jsou muslimové a on je křesťanem". Každý kdo s muslimy pracoval ví, že to je nesmysl⁵. Většina muslimů jsou lidé velmi ochotní a pohostinní a pokud je navíc řeč o odměně, zřídka se zdržují. Ten problém byl spíše v tom, že ten děkan se soustředil jen na horu Ararat. Jen velmi málo lidí ve východním Turecku umí anglicky, kromě průvodců, kterým jde jen o vydělávání peněz na naivních turistech. Kromě toho asi nebylo mnoho lidí, kteří by náhodou znali toho mladého pastýře, který se toulal po horách. Nebyl to dokonce ani on, kdo tu historku přinesl do tisku, ale farmář Shukra Asena.

Teprve až když byl Reshit starcem, našel ho nyní zesnulý námořní důstojník David Fasold a zjistil tu historku - takových 40 let po tom, co se to přihodilo. O necelý rok později vyšel nový objev, který mohl uvést "lovce archy" na správnou stopu, avšak předpojaté koncepty je udržovaly většinou na jejich "honech po divoké huse".

Pilot to fotí z nebe

V roce 1959 turecký pilot jménem Sevkut Kurtius fotografoval oblast východních hranic Turecka na přání NATO kvůli zhotovení podrobnějších map. Tento kout Turecka sousedí s bývalou sovětskou republikou Arménií, a tím pádem dědičným úhlavním nepřítelem

Poznámky:

¹ Čtvrtletník organizace Creation Research Society, vol 13, Sept 1976, "The Ark-Shaped Formation in the Tendurek Mountains of Eastern Turkey", autor Dr. William Shea.

² Korespondent pro Associated Press, Edwin B. Greenwald v článku z Istanbulu, 13. listopad 1948. Viz ilustraci na str. 196.

³ Violet Cummings Has anybody Seen Noah's Ark? 1982 Creation Life 0-890510865.

⁴ Lloyd Bailey: Noah, 1989, University of South Carolina Press.

⁵ Když jsem žil v Africe, byl jsem obklopen muslimy po tři roky. Také v Turecku jsme se u muslimů setkali s laskavostí, otevřeností a ochotou. Nepřišli jsme ani na jeden pokus o použití - a tím o zničení - nálezu.

Turk Reports 'Ship' Atop Mt. Ararat

By EDWIN B. GREENWALD

ISTANBUL, Nov. 13 (AP)—The petrified remains of an object which peasants insist resembles a ship has been found high up Mt. Ararat, biblical landing place of Noah's ark.

Apparently hidden for centuries it came to light last summer when unusually warm weather melted away an ancient mantle of snow and ice.

While various persons from time to time have reported seeing objects resembling a "house" or a "ship" on the mountain, Turks who have seen this new find profess it to be the only known object which could actually be taken as the remains of a ship.

Shukru Asena, a 69-year-old farmer who owns large acreage in that far-off eastern frontier district, told about the discovery in an unheralded visit to the Associated Press bureau here. This is his story:

Early in September a Kurdish farmer named Reshit was about two-thirds of the way up the 16,000 ft. peak when he came upon an object he had never seen before, although he had been up the mountain many times. He moved around it and then climbed higher to examine it from above.

There, Reshit said, was the prow of a ship protruding into a canyon down which tons of melting ice and snow had been rushing for more than two months. The prow was almost entirely revealed, but the rest of the object still was covered.

The contour of the earth, Reshit said, indicated the invisible part of the object was shaped like a ship. The prow, he added, was about the size of a house.

Reshit climbed down to it and with his dagger tried to break off a piece off the prow. It was so hard it would not break. It was blackened with age. Reshit insisted it was not a simple rock formation.

"I know a ship when I see one," he said. "This is a ship."

He spread the word among little villages at the base of the mountain and peasants began climbing up its northern slope to see the weird thing he had found. Each who came back said it was a ship.

There is no folklore there about the ark, Shukru Bey said, and persons who saw Reshit's find came away in great surprise. There are no cameras in the wild, isolated country where Turkey, Russia and Iran meet, hence no one came away with a picture. The snows have been falling again, perhaps have covered it again by now.

An expedition from America last September was reported hoping to see if it could find remains of the ark preserved in the ice atop Mt. Ararat, but no one in that eastern area has reported any foreign visitors.

(In Annapolis, Md., Frederick Avery, model ship maker for the naval academy museum who was to have been a member of the American expedition, said the trip had been "called off for the time being".)

Avery said the "international situation and fighting in that area" had complicated plans and that the expedition could not get clearance and get ready in time. Mt. Ararat is frozen 10 months of the year. August and September are the only months of thaw.)

TELLS OF FINDING ARK—Shukru Asena, bushy-mustached farmer from eastern Turkey, said that startled peasants had found the petrified remains of a ship high up Mt. Ararat, Biblical landing place of Noah's Ark. It was brought to light by extraordinarily heavy thaws that washed away the ship's ancient mantle of ice and snow. Here, Shukru Asena points out the location of Ararat on a map.

Sovětským Svazem. Když Sevkut Kurtius letěl nad touto oblastí, náhodou vyfotografoval divný předmět tvaru lodě, který se nezdál, že by měl patřit do těch hor.

Když kapitán İlhan Durupinar, který byl nejen kapitánem v tureckém letectvu, ale také kartografem, ty fotky prohlížel, všiml si toho předmětu a ohlásil to svým nadřízeným. Mohla by to být ruská raketa? Poslali tu fotografii kapacitě na fotogrametrii Dr. Arthuru Brandenburgerovi z Ohio State University v Columbusu, Ohio. Dr. Brandenburger předtím přispěl k nálezům ruských raket na Kubě, což způsobilo začátek kubánské raketové krize, která vysunula svět na okraj atomové války.

Brandenburger okamžitě věděl, že tento útvar je předmět tvaru lodě a ne raketa. Avšak co by dělal předmět tvaru lodě na horách?

To přece nemůže být Noemova archa?

První expedice

Žurnalista Rene Noorbergen, který před tím pracoval jako válečný korespondent a v té době měl velký zájem o nalezení archy, se tam snažil vypravit expedici. Později, v roce 1974, Noorbergen napsal článek **The Ark Files (Archa byla zaregistrována)**. Přemluvil Brandenburgera, aby na tu výpravu šel, ale pak se ten pokus neuskutečnil. Nebyly prostředky k provedení expedice takového druhu, a tak Noorbergen se dal dohromady s Georgem Vandemanem, evangelistou v Církvi ASD, který mohl zajistit potřebné peníze. V červnu 1960 odcestovali do Turecka spolu s Bandenburgerem a dvěma výzkumníky

Korespondent pro Associated Press (AP) v Istanbulu vysvětluje, jak pastýř jménem Reshit našel Archu na hoře Ararat. Avšak... ve skutečnosti to byl předmět tvaru lodě asi 20km jižně od Araratu, který Reshit objevil.

Wilburem Bishopem a Hal Thomsenem. Noorbergen přemluvil také archeologa Dr. Siegfrieda Horna, respektovaného v biblické archeologii, aby šel s nimi. V Turecku se ke skupině přidal kapitán Durupinar.

Byl jim přidělen vojenský doprovod a kvůli nedostatku vhodných silnic byli donuceni cestovat na koních. Když se tam konečně dostali, to jediné co viděli, bylo bláto. Použili dynamit, aby zjistili, zda je pod tím bahnem něco zajímavého, avšak to jediné co našli, byly podivné kvadratické kameny. Zdrželi se na tom nalezišti pouhé dva dny, po čemž došli k závěru, že to je jen přírodní formace. V kolektivu ale nebyl žádný geolog, který by mohl jejich nedorozumění opravit. Přírodní jevy by nemohly vytvořit takovou formaci. Dokonce i po tak mnoha letech od jejich povrchního výzkumu je stále ještě těžké zbavit se tohoto nedorozumění.

Fotky toho nálezu byly zveřejněny v australském časopise PIX v červenci a později v časopise LIFE 5 v září 1960 s legendou:

“NOEMOVA ARCHA? Blízko Araratu lze vidět tvar lodě. Během jeho obvyklé prohlídky leteckých fotografií své země, kapitán turecké armády Durupinar náhle civěl na jednu z nich. Je tam vyfocena hora asi 36 km jižně od Araratu, na které je nějaký útvar 150 metrů dlouhý, připomínající tvar lodě. Kapitán to sdělil jiným. Brzy se na toto naleziště vypravila expedice zahrnující americké vědce.

Ve výšce 2130 metrů, uprostřed trhlín a sutin po sesuvu půdy, badatelé našli jasnou travnatou plochu ve tvaru lodě, jejíž obrubu tvořily strmé výčnělky slisované horniny. Její rozměry jsou velmi podobné těm udaným v Bibli: "A uděláš ji takto: Délka archy bude 300 loket, šířka 50 loket a výška 30 loket", to jest 137x23x14 metrů. Rychlý dvou-denní průzkum nezjevil žádné známky toho, že by ten předmět byl vyrobený lidmi. Avšak jeden vědec ze skupiny řekl, že nic v přírodě by nemohlo vytvořit tak symetrický tvar. Snad budou možná v budoucnu provedeny důkladnější vykopávky na vyřešení té záhady."

Jeden člen skupiny, Arthur Brandenburger, stále ještě věřil, že to může být archa. Avšak jeho úvahám se nedostávalo moc podpory. Rostoucí obec "lovců archy" v USA rychle usoudila, že to nemá nic společného s archou. Jejich nejdůležitějším argumentem asi bylo, že ten předmět se nenacházel na hoře Ararat, kde podle jejich přesvědčení archa musí být. Jejich názor vznikl následkem nesprávného překladu "na hoře Ararat" místo "na pohoří Araratu" (Genesis 8,4).

Tak jak jsem poukázal v první části této knihy, to je nedorozumění, které se datuje na Západě od 13. století. Podle článku vzdálenost k hoře Ararat byla 36 km (později byla v knize Violet Cummings⁶ udána jako 80 km(!) - daleko do Iránu), když to vpravdě může být nanejvýš 20 km, měřeno z vrcholu hory.

A těch 2130 metrů uvedených v časopise, je ve skutečnosti jen 1930 m.

V časopise LIFE unáhleně předpokládali, že biblických 300x50x30 loktů se rovná 137x23x14 metrům, neboť použili anglického lokte. Od té doby jsme si uvědomili, že loket na konstrukci archy nebyl s největší pravděpodobností anglický loket, ale spíše královský egyptský loket, který Mojžíš dobře znal. Tyto egyptské lokte, kterých se používalo také na stavbu pyramid, byly 52,82 cm. Správné rozměry archy by tudíž měly být 158x26x16 metrů. Také židovské chrámy byly postaveny s použitím "starého" lokte, který byl o píd' delší než nový loket. Mesopotámský loket byl ještě o trochu větší než egyptský - kolem 53,3 cm. Loket je vlastně délka předloktí lidské paže. To, že délka lokte se během prvních staletí po Noemovi zmenšovala, může naznačovat, že lidé byli původně větší.

Pokud Noe používal svého vlastního předloktí jako míru, pak byl asi 2,2 metry vysoký. Jedna z teorií navrhuje, že lidé před potopou byli vyšší důsledkem hydrovrstvy v ionosféře, která je chránila před kosmickým zářením přicházejícím z vesmíru.

Poznámky:

⁶ Violet Cummings: Noah's Ark; Fable or Fact?

Nemluvil o hoře Araratu

Jaká je ta opravdová historka točící se kolem Reshita? Byl jen mýtus? Ne. Reshit existuje a skutečně viděl to, o čem hovořil. Byl jednoduše nesprávně citován.

To objevil "lovec archy" David Fasold, když navštívil vesnici Kargaconmaz. To jméno znamená "krkavec neusedne" - což pochopitelně spustí "zvony a sirény" mezi těmi, kdo jsou obeznámeni s různými historkami o arše. V mnoha z těchto vyprávění ptáci hrají velkou roli a v Bibli v1.Mojžíšově je napsáno, že "Když pak přešlo čtyřicet dnů, otevřel Noe v arše okno, které udělal, a vypustil krkavce.

Když kolektiv dorazil k tomu předmětu tvaru lodě, to jediné co spatřili bylo hodně bláta. Strany předmětu byly v té době jen kolem jednoho metru vysoké. Vyhodili dynamitem do povětří díru v zemi, avšak našli jen několik čtverhraných kamenů, které připomínaly dřevo bez letokruhů. Po pouhých dvou dnech ten nález opustili.

Ten vylétával a vracel se, dokud se vody na zemi nevysušily" (Genesis 8:6-7). Kargaconmaz, tak jako mnoho jiných míst blízko předmětu tvaru lodě, má jméno, které se zdá být spojeno s archou.

Ta místa byla tak pojmenována dlouho před tím, než se tam kdokoliv začal ohlížet po arše. Vesnice byly vlastně asi před 100 lety znovu obydleny. Jména vesnic pochází z daleké minulosti, kterou si nikdo nepamatuje. Avšak nyní, když se ten předmět tvaru lodě najednou vynořil z bahna, jména nabyla významu a jsou dokonce fascinující. Nevíme, zda ta jména pochází z doby Noeho, ale i kdyby pocházela i z pozdější doby, naznačovala by, že někdo už v té době spojoval místa kolem předmětu tvaru lodě s Noemovou archou.

Reshit se objevil

David Fasold našel Reshitovu stopu v Kargaconmazu. Ve své knize⁷ napsal, jak na své druhé cestě na místo předmětu tvaru lodě v roce 1985 cestoval směrem na východ k Iránským hranicím do vesnice Kargaconmazu. Silnice tam vedoucí byla vymletá deštěm a nesjízdná. Jeden z jeho tureckých pomocníků jménem Dilaver, musel nechat své malé auto trčet na místě. Tu poslední část cesty museli jít pěšky. Třikrát se na cestě zastavili, aby si odpočinuli a Fasold si myslel, že nebude schopen vystoupit celou cestou až na vrchol. Když ale vylezli za další obzor, překvapivě tam našli osly, kozy a kurdskou chráněnou ohradu. Tou první osobou, která si cizinců všimla, byla žena. S ječením utíkala pryč a skryla se za velký balvan. Jiný Fasoldův pomocník, Nuri, k ní zašel a vysvětlil ji, kdo jsou. Pak zavolal na obchodníka Mustafu a Fasold mezi tím proudem slov zaslechl jméno *Reshit*. Rodiny, které v té oblasti žily, se nazývaly Selman, Eraslan, Öser a Sarihan.

"Reshit Sarihan", Fasold křičel tak, jak si vzpomněl na to jméno z článku v novinách. Každý se na něho díval. Nuri se pak zasmál a řekl: "Evet, Sarihan" ukazující na ženu za balvanem a pak na sebe. Byli spříznění. Fasold se pak zeptal na Reshita Sarihana a Nuri odpověděl: "Je v Dogubayazitu". Řekli Fasoldovi, že Reshit se často o ovce stará v letních měsících a spí ve stanu, ale nyní je v Dogubayazitu, kde má příbuzné.

Jestliže to byl ten stejný Reshit, který objevil poprvé předmět tvaru lodě, pak 38 let stará záhada by mohla být konečně objasněna. Fasold se s ním chtěl okamžitě seznámit. Dilaver dostal za úkol Reshita nalézt, a měli se sejít ve vestibulu hotelu Ararat.

Ali Oglu Reshit Sarihan byl tehdy 60 let starý. Fasold ho popisuje jako tichou a zdrženlivou osobu, trochu holohlavou a s knírkem. Všechno co říkal, přicházelo přímo z jeho srdce. Byl zdvořilý a okouzlující. Řeči se v Dogubayazitu rychle rozšířily a tamní průvodci na horu Ararat si k tomu rozhovoru přisedli. Mezi nimi byl Abdullab Turan, syn Ahmeta Turana, jiného dobře známého horského průvodce, pak Halis Ceven, Yesil Gozlu a ochotný obchodník jménem Mustafa Yavus, který po mnoho let dovážel

Poznámky:

⁷ David Fasold: *The Ark of Noah*, 1988, Wynwood Press ISBN 0-922066-10-8.

zboží z Indie. Byli tam také starší z vesnice Uzengeli. Fasold řekl, že rozhovor nahrával a celé interview trvalo přesně 59 minut a 50 vteřin⁸.

Ano, změnili jsme jméno

Prostřednictvím tlumočnicka Reshit vyprávěl, že "lod'" se vynořila uprostřed pátého měsíce v roce 1948 na poli, na kterém se pásávaly ovce. Každý z vesnice si to pamatuje. Bylo zemětřesení a "lod'" se kousek po kousku vynořovala. V roce 1951 bylo další zemětřesení a něco z ní spadlo dolů. Fasold se zeptal, zda se ta vesnice nazývala Nasar až do roku 1948.

"Ano!"

"Změnili potom jméno vesnice na Uzengeli?"

"Ano!"

"Znamená Nasar (Nisir, Nesire) "přinést oběť"?"

"Ano, ano, oběť!"

Fasold se o to zajímal proto, že epická báseň o Gilgamešovi jmenuje Nisir jako místo, kde archa přistála. Fasold se také zmínil o svahu Masher (což znamená "poslední soud", nebo "povstálý z mrtvých" [Mashur Günü]), a to způsobilo mezi Kurdy živou debatu. Byli ohromeni, že znal význam toho jména. Reshit vysvětlil, že sedláci věděli, že to, co se s "lodí" stalo nebylo normální, že to byla "Nuhunova loď" a že to byl *mu'cize* - zázrak.

Fasold se zeptal, zda to zemětřesení nezničilo vesnici.

"Ne, nezničilo. Avšak někteří lidé se odstěhovali na jiná místa daleko od té hory".

Fasold se zeptal náčelníka vesnice, proč neviděli spojení mezi jejich horou a Al Judi (Cudi), místem, o kterém Korán říká, že na něm přistála Noemova archa. Bylo mu řečeno, že jenom vrchol se nazývá Al Judi, protože je velmi vysoká (Judi znamená vysoký a ne hora).

Reshit se přiznal, že neumí číst, takže najít spojení v Koránu nemohl. Když se ta formace objevila v roce 1948, vesničané v Nazaru diskutovali, zda by to nemohla být Noemova archa. Někteří z nich se přeli, že archa je na hoře Ararat. Proto o tom po všechna ta léta mlčel až do této chvíle, když se ho nyní na to Fasold ptal.

Někteří "lovci archy" stále ještě považují Reshita za očitého svědka, který spatřil archu na hoře Ararat. Tato historka stále ještě nebyla opravena⁹ na příklad na webu NoahsArkSearch.com/eyewitness, který se jinak snaží poskytnout o arše veškerou informaci. Je to naneštěstí zabarveno předpojatou představou o tom, kde archa má být situovaná.

Byl také on ošizen?

V historce o Reshitovi by se také mělo zmínit, že Fasoldův spolutestovatel Ron Wyatt, který ten předmět tvaru lodě několik let před tím znovu objevil, nebyl přesvědčen, že to byl ten skutečný Reshit. Ve svém zpravodaji Wyatt prohlásil, že "lovec

Poznámky:

⁸ David Fasold: *The Ark of Noah*, pp. 322-324.

⁹ V roce 2004, kdy je tato kniha napsána, Reshit je stále ještě v seznamu očitých svědků v tom nejoficiálnějším webu hory Ararat: <http://www.noahsarksearch.com/Eyewitnesses.htm> - Na tom webu čtete, že Reshit spatřil Archu v "ledu hory Araratu" a že měla tvar "domu" (ty jiné možnosti jsou "krabicová pramice" a "doutník"). Nicméně nebylo doplněno to, zda Archa byla poškozena, zda spočívala na výčnělku skály, zda měla okapy atd.

archy" (Fasold) byl ošizen skupinou místních obyvatel. Také Wyatt byl ubytován v hotelu Ararat (nyní Isfahan) v Dogubayazitu, spolu s guvernérem Sevketem Ekinciem a tureckým kontaktem panem Mine Unlerem.

Když si uvědomil, co se stalo, řekl o tom Mine Unlerovi a guvernérovi. Guvernér zašel k "Reshitovi" ve vestibulu a přímo se ho na tu historku zeptal. Podle Wyatta se guvernérovi přiznal, že se ho skupina mužů zeptala, zda by si nechtěl vydělat nějaké peníze tím, že udělá turistovi radost. Vše co měl dělat, bylo říkat "ano" na jeho otázky.

Avšak "lovec archy", kterým určitě Fasold byl, nechtěl uvěřit, že Reshit ho ošálil a tak odjel domů a svou historku o Reshitovi zveřejnil. Podle jiného "lovce archy" Jonathana Graye, "tento lovec archy" (kterého nejmenuje) údajně řekl, že zemětřesení - jev, který způsobil vynoření "archy" - se udál přesně 15. května 1948 (uprostřed pátého měsíce), což bylo v ten stejný den, kdy byl založen stát Izrael.¹⁰

Komunikace mezi Wyattem a Fasoldem naneštěstí nebyla v té době nejlepší, protože oba byli silné tvrdohlavé osobnosti. Ve své knize Fasold říká, že se na Wyatta rozzuřil právě předtím, než se to vše odehrálo. Důvodem bylo to, že Wyatt chtěl měřit výšku "archy" podle biblických rozměrů, zatímco Fasold měl jinou teorii. Ve své teorii se Fasold snažil zasadit tři paluby Bible do sumérských šesti poschodí. Fasold ve své knize *neříká*, že Wyatt a guvernér o jeho historce pochybovali, jen to, že Wyatt v jednom okamžiku průzkum přerušil, protože musel jet do Igdiru, aby obdržel povolení. Žádné povolení ale nedostal, a tak se museli vzdát bližší prohlídky "archy".

Toho večera byli spolu u jídla a Fasold se sdílel se svým novým objevem. Avšak po této výpravě Wyatt a Fasold přestali mezi sebou spolupracovat.

Co se stalo?

Já osobně soudím, že Fasold sehnal pravého Reshita, avšak guvernér, který nemohl vědět, kdo Reshit byl, dal Wyattovi najevo, že ten muž byl jednoduše podvodník.

Wyatt mu uvěřil, protože nevěděl, co se stalo předtím. Možná o tom nikdy neslyšel, neboť vztahy mezi ním a Fasoldem přestaly být přátelské a přestali mezi sebou spolupracovat. Fasold přehnal výklad data zemětřesení, protože hledal nadpřirozené spojení ve všem, co vyšetřoval. Měl o náboženský pohled na celou věc velký zájem. "Archa" vynořující se v den znovuzrození Izraele se hodila do jeho vzorce. Měl také velký zájem o dosazení matematických vzorců pyramid k rozměrům archy a o sloučení starodávných nebiblických mýtů o arše s Biblí. Wyatt byl však skeptický ke všem těmto pohledům a teoriím.

Poznámky:

¹⁰ Jonathan Gray v *Discoveries: Questions Answered*, p. 56, Adelaide, Australia, 1999.

Kapitola 27

Ron Wyatt

Pro 27 let starého Rona Wyatta byla fotografie v časopise LIFE rozhodující. Vlastně až do jeho smrti v roce 1999 se plně věnoval předmětu tvaru lodě a dalším sporným archeologickým nálezům, ke kterým ho archa přivedla.

Informace v této kapitole je založena v první řadě na zprávě od samotného Wyatta. Později se vrátíme ke kritice Wyatta, která existuje obzvlášť v křesťanských kruzích zajímajících se o biblickou archeologii. Kritika, která není bezdůvodná, ale která zasela daleko víc pochyb o nálezech, než je přiměřené. Nejprve se ale podívejme na ohromnou práci, kterou Ron Wyatt vykonal, a která podstatně přispěla k výzkumu předmětu tvaru lodě.

Jak už bylo dříve zmíněno, ten první výzkumný kolektiv z roku 1960 zamítl předmět tvaru lodě jako nic víc než přírodně vytvořenou formaci. Ron se ale své víry tak lehce nevzdal. Odhodlal se osobně odcestovat do Turecka a to naleziště si prozkoumat. V té době to však nebylo možné, protože jeho děti byly ještě příliš mladé. Mezitím se tedy s celou myslí soustředil na shromáždění informací o Noemově arše, o Turecku, o hoře Ararat, o stavbě lodí a jiných souvislostí. Čím víc četl a prováděl pokusy, tím víc byl přesvědčen, že archa není umístěna na hoře Ararat, tak jak většina lidí věřila.

Lodě nepřistávají na horách

Využil té doby čekání, kdy zkoušel konstruovat model archy aby zjistil, jak by reagovala ve vodě, když se přiblížila k různým horám. Tímto velmi konkrétním způsobem objevil různé hydrodynamické zákony. Hora Ararat je kuželovitá a v ohromné potopě by její vrchol byl buď ponořen, nebo by z vody vyčníval. Loď, která by byla tažena podvodními proudy ke špičatému vrcholu hory vyčnívajícímu z vody (jako hora Ararat), by normálně nenarazila do té hory, ale proud by ji strhl kolem ní. (Pokud by tato loď nebyla nějakou mocnou silou vržena přímo do hory, což by ji pak ale úplně zničilo.)

Ani by nemohla usednout na vrchol hory, kdyby plula nad jejím ponořeným vrcholem a vody by klesly. Vodní proudy by opět loď vedly od hory. Kdyby loď přistála na hoře, musela by veplout do přirozeného přístavu - do hory tvaru půlměsíce. Wyatt tedy horlivě pátral, zda se taková hora nalézá blízko předmětu tvaru lodě (později takovou horu objevil. Jmenuje se Yigityatagi, a tyčí se asi 2,4 km od předmětu tvaru lodě).

V letech 1973-75 on a jeho děti žili na Hawaji, kde ve svém volném čase studoval sopky. Ta největší sopka na světě, Mauna Loa, je na Hawaji a je téměř 9 000 metrů vysoká (velká část z toho je pod vodou) a 120 km široká. Také tam se přesvědčil, že není možné, aby

Prátelé i nepřátelé srovnávali Rona Wyatta s Indiana Jonesem. (Tento akvarel vytvořila z fotky Viveka Pontén.)

Wyatt vyrobil tuto mini verzi archy jako skutečnou loď. Ne jako čtyřhrannou krabici, kterou jak tak zvaní očití svědci tvrdili, viděli na hoře Arartu.

archa usedla na sopce, obzvlášť když ta sopka, hora Ararat, byla činná, což by se za těch okolností dalo očekávat.

Skutečné rozměry

Ron si všiml, že ten předmět tvaru lodě neměl ty stejné rozměry jaké se obvykle od archy očekávají. Byl takových 150 m dlouhý, zatímco mnoho překladů udávají délku archy jen 137 m.

Avšak díky jeho zájmu o egyptskou historii, Rona napadla odpověď: starodávni Egypťané měli delší loket - 52,32 cm, zatímco anglický loket je jen 45,7cm dlouhý.

Možíš, který tu zprávu o potopě zapsal, neměl k použití jiných loktů kromě toho egyptského. A pokud používal ten egyptský, rozměry se daleko lépe hodí. Ve skutečnosti se ukázalo, že se shodují téměř perfektně.

Kousky skládačky začaly zapadat do sebe. Míra "loket" pochází z délky lidského předloktí. Noe možná používal jako míry svého vlastního předloktí, nebo používal délku lokte, která byla normou té doby. Pokud tomu tak bylo, pak Noe a lidé jeho doby byli o 14% vyšší než jsou dnes (když dnešní průměrná výška je 1,8 m). Noe a lidé té doby mohli být v průměru 2,2 m vysokí.

(Nemůžeme si ale být naprosto jisti, zda egyptský loket se rovnal Noeho loktu, protože anglický a egyptský loket nejsou ty jediné lokte, které existovaly. Během psaní této knihy jsem našel starou loktovou hůlku, která patřila mým pra-pra-rodičům. Je delší. Podivné je, že loket používaný ve skandinávských zemích je vlastně delší než anglický i egyptský, měří plných 62,76 cm ¹)

Akta Archy

V roce 1975 vyšla kniha Rene Noorbergena *The Ark File* (Akta archy). Noorbergen se zúčastnil té první výzkumné expedice a jeho informace Rona Wyatta tak hodně zajímala, že navázal kontakt se všemi členy toho kolektivu kromě jednoho, aby sehnal další podrobnosti.

Zjistil, že přinejmenším jeden z těch ostatních členů kolektivu, Dr. Arthur Brandenburger, stále ještě věřil, že ten předmět tvaru lodě skutečně byly pozůstatky lodě, i když podle oficiálního úsudku to byla jen přírodní formace.

Ron byl odhodlán cestovat do Turecka. Avšak žádný z členů toho kolektivu mu nemohl pomoci najít, kde ta formace přesně je, protože cestovali na koních a vedl je turecký vojenský doprovod. Nejenom že Ronovi nepomohli k nalezení té formace, ale ani mu neposkytli žádnou podporu k bližšímu prozkoumání toho předmětu.

Poznámky:

¹ Pochází z předloktí prvních skandinávských lidí, kteří mohli tehdy měřit takových 2,5 m. Pokud bylo použito tohoto lokte, pak 300 loktů archy by představovalo 188 m. Podle Thora Heyrdahla, skandinávský lid přišel z oblasti Černého moře pod vedením Odina, který byl později prohlášen za boha. Byl ten loket Odinův? Byl jedním z těch prvních extra velkých lidí, kteří podle Bible také žili po potopě - Genesis 6:4 - anebo se to dá vysvětlit tím, že do míry byla zahrnuta také délka ruky?

Do Turecka

Avšak v roce 1977 se Ron vydal do Turecka, aby se podíval svými vlastníma očima na předmět, který spatřil v časopise LIFE sedmnáct let předtím. Jeho dva synové trvali na tom, aby je vzal s sebou, a tak z toho nakonec byl kolektiv o třech lidech. Ron nebyl bohatý. Původně chtěl být lékařem, ale musel se studií vzdát a spokojit se s místem zdravotního pomocníka. Nyní si ale konečně našel dost peněz, aby mohli odjet do Turecka.

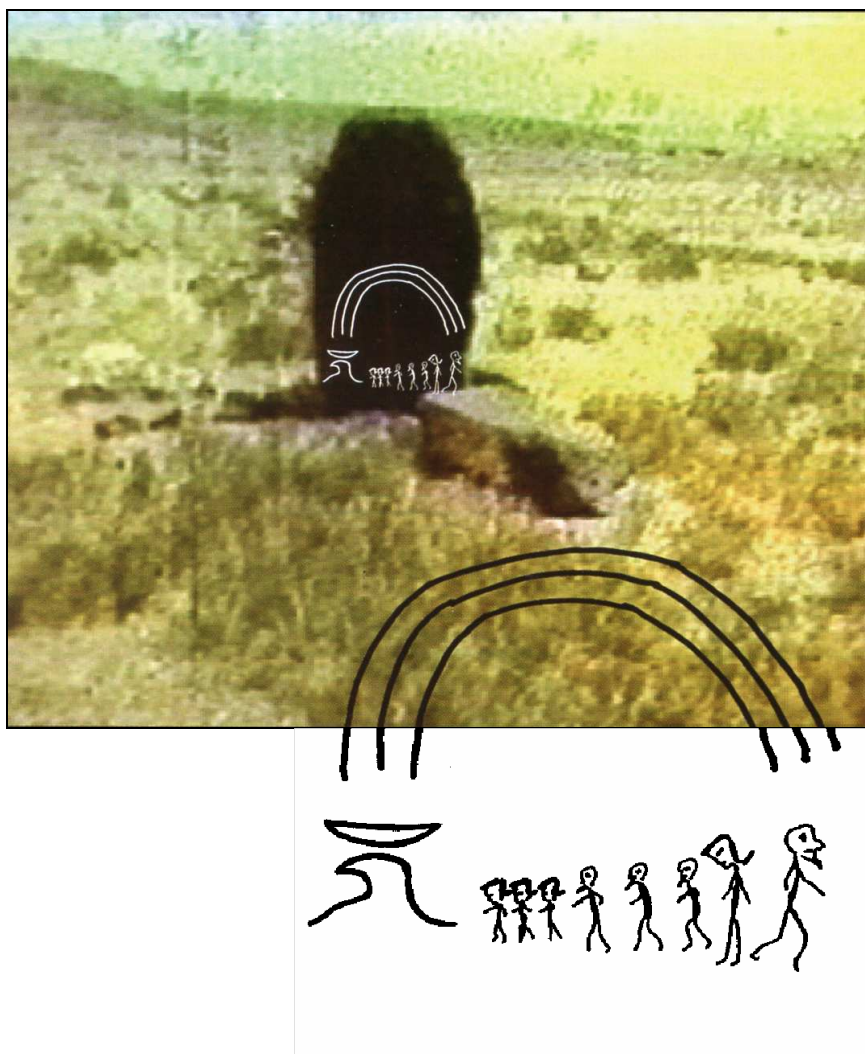
Ty první tři dny jejich čtrnáctidenní dovolené zabralo cestování: letadlem, vlakem a autobusem hluboko do východního Turecka. Ron nevěděl, kde archu najít, ale měl dětskou víru, že Bůh ho povede. A tak on se svými dvěma syny se k Bohu obrátili s modlitbou, aby taxík, kterým měli jet tu poslední fázi jejich cesty z Erzurumu do Dogubayazitu, zastavil na místě, ze kterého by měli začít hledat. Brzy na to musel taxikář zastavit. Na silnici byly kameny. Když sesbírali kameny do tří hromad, taxikář se opět rozjel. Nedojel daleko a auto se mu opět dvakrát zastavilo. Museli se vrátit do nejbližší obce.

Našli se kotevní kameny

Příštího dne si najali jiného taxíka a našli své tři hromady kamení. Odtud se začali toulat po krajině a brzy narazili na osm obrovských kamenů s dírami ve vrchním konci. Všechny kameny kromě jednoho měly vyryté křížky. Další podobné kameny se našly později, bylo jich celkem 13.

Objevení tohoto a několika podobných kotevních (tažných) kamenů v "Údolí osmi" Rona Wyatta přesvědčilo, že je na pravé stopě. Tato fotografie byla pořízena ve výšce asi 1500 m daleko od oceánů a moří. Tady jiný "lovec archy", Flemming Andersen, pózuje spolu s místními Kurdy. Všimněte si vyrytých křížků. Wyatt ty křížky spojil s "osmi", kteří byli v arše.

Tento záběr z Wyattova amatérského filmu je tou jedinou známou fotografií obsahující dva kameny; jeden z nich je převrácen. Kvůli osvětlení ty rytiny na neštěstí nemůžeme vidět. Tady jsme do fotografie vložili rytiny založené na náčrtku, provedeném paní Wyattovou. Ty kameny byly později ukradeny a zatím se ještě neobjevily. Několik lidí je ale vidělo, včetně Dr. Bayraktutana. Vidíte duhu, loď nesoucí se na vlnách, osm lidí z nichž dva byli větší než ti ostatní (Noe a Na'ama). Čtyři z nich byly ženy a jejich vlasy vypadaly jako písmeno "Z". Všichni muži měli vousy.

Ty kameny vypadají jako kotevní kameny užívané po celém světě, kde jsou však mnohem menší. Nikdo se k těm kamenům předtím nevyjádřil a místní kurdští rodáci, kteří žili v horách, neměli o lodích žádné znalosti a nevěděli, na co ty divné kameny jsou.

Zda by Ron Wyattovi měla být přičítána zásluha za nalezení předmětu tvaru loď, či ne, nemění nic na faktu, že si zasluhuje titul objevitele, když uvážíme ty kotevní kameny. Téměř jistě jsou spojeny s archou. Některé z nich byly nalezeny na malých kopečcích, kam kotvy nenáleží. Člověk si dovede představit, jak byly od archy odříznuty, tak jak se plavila tímto údolím, které leží mezi horou Ararat a horami přilehlými k místu předmětu tvaru loď.

Objevené hroby

Druhý den Ron a kluci vyrazili od druhé hromady kamení a našli starý kamenný dům, jehož podlaha byla v hloubce 1,2 m. Střecha zmizela a budova byla ohrazena kamennými náspy. U domu našli dva náhrobníky s rytinami. Jeden stál, druhý ležel na zemi.

Duha, velká vlna, loď a osm odcházejících lidí bylo - podle Wyatta - vyryto na obou kamenech. Čtyři z těch lidí měli vousy, zatím co ty druhé čtyři postavy měly dlouhé vlasy. Jeden muž a jedna žena byli větší než ti ostatní.

Ron si byl přirozeně jist, že se to vztahuje na archu a předpokládal, že ty náhrobní kameny možná označovaly hroby Noeho a jeho manželky. Usoudil to z toho, co na těch dvou kamenech viděl. Na ležícím kameni byly oči paní Noemové zavřené. Na tom druhém velkém kameni, který ještě stál, byly zavřené oči obou z nich.

Ron to místo filmoval na 8 mm film, avšak ty rytiny na neštěstí nelze na filmu vidět. Ale paní Wyattová ty rytiny reprodukovala ve formě náčrtku. Místní obyvatelé od té doby všechny kameny odstranili, kromě balvanu na horském svahu, který Ron, pravděpodobně příliš unáhleně, považoval za oltář Noeho.

Předmět ve tvaru lodě

Třetího dne byli kluci vyčerpaní, a tak Ron se toulal po kopcích sám. Znovu vyrazil od jedné z těch hromad kamení, které on s klukama nasbírali a nechal se taxíkem zavést tak daleko, jak jim prašná cesta dovolila. Dále se pak pěšky toulal po horách, až ten předmět tvaru lodě našel. Byl ale obklopen blátem a v tu chvíli Ron nemohl nic dělat. Utahán si lehl, aby si odpočinul a usnul.

Další den jej a kluky sledovali někteří místní chlapi, zjevně jim šlo o peníze. Museli utéct a kluci ten předmět sami neviděli. Není ale pochyb o tom, že Ron jej viděl. Hassan, místní Kurd, který ten předmět hlídá, o tom svědčí. Hassan našel Rona jak spí právě nad tím předmětem tvaru lodě.

"Ne" na vykopávky

Když byl Ron Zpět v USA, začal pociťovat nátlak vědomí, že viděl tak fantastická naleziště a nebyl schopen je propagovat. Věděl, co má udělat: získat o své nálezy zájem archeologů a jiných odborníků.

V roce 1978 Ron navázal styk s archeologem Dr. Bill Sheaeem z Biblical Research Institute, který v roce 1976 vydal článek o předmětu tvaru lodě. Shea požádal tureckou vládu o povolení pro vykopávky na tomto nalezišti, ale dostalo se mu negativní odezvy. Navzdory této překážce, další zemětřesení, které nastalo v roce 1978 ten předmět výrazněji odhalilo.

Elin Berglundová, která s Ronem spolupracovala na několika výpravách řekla, že Ron, který byl velice věřícím mužem, prosil

*Paní Mary Nell Wyatt se zúčastnila mnoha Ronových expedicí. Hodně informací v této kapitole je založeno na jejích zpravodajstvích.
Foto: Viveka Pontén.*

Dopis z NORSAR potvrzuje, že zemětřesení 25. listopadu 1978 v 8.57 ráno se skutečně stalo.

Kroužek označuje epicentrum zemětřesení (39,90° šířky a 44,07° délky) blízko města Igdiru jen 38 km severně od předmětu tvaru lodě v Uzengili, který po tom byl ještě výraznější.

některé ze svých blízkých přátel, aby Boha požádali o zemětřesení, které by umožnilo útvar podobný tvaru lodě lépe rozeznat, aniž by někdo byl tím zemětřesením zraněn. A jestli tomu chcete věřit nebo nechcete, že za tím byl Bůh, v listopadu 1978 nastalo skutečně zemětřesení! Tímto zemětřesením byly odhaleny strany "archy" místy až do výšky sedmi metrů!

Vypadalo to, jako kdyby ten obrovský předmět tvaru lodě byl pozdvížen ze země, protože zemětřesení způsobilo, že půda kolem tohoto útvaru se z jeho stran sesula. Z nevysvětlitelného důvodu se ten předmět tvaru lodě sám nezhroutil, tak jak se zhroutila ostatní země kolem...

Od té doby ten útvar vyčníval ze země velmi charakteristickým způsobem, takže ho nikdo nemohl přehlédnout.

Lidé žijící kolem vyprávějí, že to dotyčné ráno bylo nebe posířeno tak zvláštním způsobem, že každý vyšel z domu, aby se na ten podivný jev sám podíval na vlastní oči, a v tu chvíli zemětřesení udeřilo. Tím pádem nebyl nikdo zraněn.

Nastalo tehdy opravdu nějaké zemětřesení, ptá se kritický žurnalista? Jon Kvam z Isfjordenu v Norsku, se o to zajímal a uvědomil si svou skepsi. Proto se dotázal NORSAR, norsk-amerického vědeckého centra pro geofyziku a seismické měření, zda v oblasti Araratu opravdu bylo naměřeno nějaké zemětřesení právě v tu dobu. V dopise datovaném 21.11.2000, hlavní výzkumný společník Tormod Kvarna to ve své odpovědi potvrzuje. Cituji z norského dopisu (přeloženo):

"Ohledně telefonního rozhovoru týkajícího se minulých zemětřesení blízko hory Ararat během období od listopadu do prosince 1978, posílám Ti informaci ze seznamu vydaného International Seismic Center (ISC). Během tohoto období bylo hlášeno jen jedno zemětřesení a to v okruhu 150 km od předpokládaných souřadnic té hory. Datum té aplikace je 25. listopad 1978 v 08.57.25 GMT. Souřadnice jsou 39,90 stupňů severní šířky a 44,07 stupňů východní délky. Předpokládaná hloubka toho zemětřesení je přibližně 10 km. Tato registrace je založena na 41 globálních stanicích. Síla toho tehdejšího zemětřesení byla udána 3,7 stupňů na Richtervě stupnici."

A tak zda věříte, že Bůh vyslyšel Ronovu modlitbu, anebo že to byla přírodní náhoda, nic nemění na tom, že to zemětřesení se skutečně stalo a na fotografiích pořízených před a po něm je naprosto jasně vidět, že ten útvar podobný lodi víc vyčnívá.

Tak jak je na mapě vidět, ohnisko zemětřesení bylo blízko Igdiru, jen asi 38 km od předmětu tvaru lodě. Síla zemětřesení a jeho vzdálenost od tohoto útvaru byly přesně takové, že jakoby vystoupil a tím byl lépe vidět, ale nebyl přitom poškozen a nikdo tím nebyl zraněn. Místní obyvatelé považovali to zemětřesení za velmi neobvyklé a za zázrak, který způsobil, že Noemova archa

vstala z hrobu. Ta oblast se nazývala *Mashur* - což vlastně znamená povstálý...

157 metrů = 300 egyptských loktů

V srpnu 1979 se Ron na to místo vrátil s arménským kazatelem, který uměl turecky. Změřili délku tohoto útvaru na 156 metrů. K tomu navíc připočítali kousek, který vyčníval ze zadního konce a který se zdál být odlomen a tím celková délka útvaru byla 157 metrů, což je ekvivalentní 300 egyptským loktům!

Laboratorní zkoušky

Ron přinesl s sebou zpátky domů vzorek podivného čtyřhranného "kamene", které se nacházel uprostřed formace, a nechal si přezkoušet jeho minerální obsah v Galbraith Labs v Knoxville, Tennessee. Vzorek z přilehlého okolí formace ukázal obsah uhlíku 1,88%, zatímco vzorek ze vnitřku formace dosáhl až 4,95%. Takový obsah uhlíku ukazuje, že ten "kámen" byl kdysi živou organickou látkou z rostlin. Jednoduše řečeno, je to zkamenělé dřevo. Přesněji, je to dřevo, které bylo přeměněno na kámen procesem, ve kterém byly buňky dřeva nahrazeny, ale jeho struktura se zachovala. Zkouška ukázala také překvapivě vysoký obsah železa.

Jim Irwin projevil zájem

V roce 1983 Ron Wyatt navázal spojení s astronautem Jimem Irwinem, který byl na Měsíci se stanicí Apollo 15. Irwin se zajímal o nalezení archy na hoře Ararat a když měl s Ronem schůzku ohledně jeho nálezů, rozhodli se spolu cestovat do Turecka v srpnu 1984, aby Irwin mohl ten předmět tvaru lodě uvidět.

Zatímco byli v Ankaře, Jim představil Rona vlivným lidem²,

I když obrys předmětu tvaru lodě bylo lehce vidět z letadla, před zemětřesením v roce 1978 jej bylo těžko rozeznat od přilehlých hromad bahna. (Viz. foto na str. 199.) Zemětřesení uvolnilo strany od několika metrů bahna a tím pádem jeho obrys vyčníval jasněji, tak jak vidíte na této fotce, kterou pořídil výzkumný kolektiv Dr. Johna Baumgardnera během expedice v roce 1987.

kteří měli známosti v turecké vládě, takže Ron mohl obdržet povolení ke snímání toho pozemku dvěma detektory kovů. Jim Irwin a jiní z jeho skupiny se šli na ten předmět podívat a byli toho snímání svědky.

K jejich překvapení, signály ze skenování ukazovaly přítomnost kovu v pravidelných intervalech na přímých linkách podél tohoto předmětu tvaru lodě. Také z vnějších stran dostávali signály rozpoznávající kov asi ve třímetrových intervalech. Na videu, které filmoval Wyatt, Jim Irwin řekl:

"Ano, dostali jsme nějaké skutečně pozitivní údaje, není-liž pravda, tak jak jsme snímali nahoru a dolů podél té formace... Podle mezer (mezi těmi pozitivními údaji) to hodně vypadá jako lidmi vyrobený předmět."

Pokud jde o Irwina, pokračoval v pátrání na hoře Ararat, kde až do té chvíle každý předpokládal, že tam spočívá archa. Přitom ale měl velký zájem o ten předmět tvaru lodě a hodně pomohl Wyattovi, který jeho prostřednictvím našel kontakty v turecké vládě. Když britský lovec pokladů David Fasold projevil zájem o pátrání po arše na konci toku lávy z hory Ararat, Jim Irwin ho odkázal na Wyattův výzkum.

Zájem Jima Irwina o Wyattovu práci znamenal, že jiní "lovci archy" se snažili tu slávu ukradnout. Ron Wyatt krátce po své návštěvě Marv Steffins svolal tiskovou konferenci v Ankaře, kde předložil kámen a tvrdil, že našel archu. Skončilo to tím, že úřady jeho materiál zabavily a The New York Times vytiskly obvinění proti Ron Wyattovi, že prý se snaží nezákonně vyvést materiál z Turecka. On ale k tomu měl povolení, což potvrdil turecký konsulát, když se vrátil do New Yorku.

Jiní "lovci archy" z hory Ararat žárlili na zájem, který nový nález vyvolal a začali Rona Wyatta a jeho nález špinavě pomlouvat. Ron například řekl, že závistivý soupeř ho dal uvěznit v Saudské Arábii tím, že ho udal jako izraelského špiona. Ron se snažil dostat do Saudské Arábie a před svou cestou o tom řekl jen Jim Irwinovi a tomu podezřelému "lovcu archy".

Jindy se jeden ze soutěžících "lovců archy" snažil o to, aby turecké úřady zabavily Ronovy snímací přístroje z důvodu, že v hotelovém vestibulu veřejně prohlásil, že ty přístroje jsou zakázané.

Poznámky:

² Dr. Gulek, který působil jako ministr vlády pro Atatürk, dále Orhan Baser a Mine Unler se stali jeho vládními kontakty.

Tato stará vybledlá fotografie z webu Bill Frye anchorstone.com potvrzuje, že Ron Wyatt, Orhan Baser a jiní ve skutečnosti našli kamenný památník blízko iránských hranic. Byl rozbit, ale Ron prý údajně ty rytiny vyfotil a na základě těch fotografií paní Wyattová načrtla kresbu, viz. str. 212.

(Ron ale k tomu obdržel povolení.) Jiný "lovec archy", Elfred Lee, rozšířil řeči, že těsně před průchodem celníci se Ron snažil ve svém zavazadle skrýt nějaký kámen. Lee je pravděpodobně ten "umělec", o kterém se ve Wyattově zpravodaji mluví následovně:

"Ten umělec byl druhý, který se snažil ukrást pověst nálezce. Turecké archívy ukazují, že Lee jejich ministerstvu řekl, že to byl ve skutečnosti ON, kdo Ronovi to naleziště ukázal a že ON si zaslouhuje být uznán jako pravý 'objevitel'." ³

Tato negativní publicita od "lovců archy" z hory Ararat je stále ještě tím hlavním důvodem, proč je to naleziště tak hodně v pochybách a proč dosud nebylo možno získat dostatek finanční podpory na provedení masivního průzkumu naleziště a jeho okolí.

Ještě další otisk Archy

Bylo toho víc než ten předmět tvaru lodě: Ron, spolu s Orhan Baserem z Istanbulu prozkoumávali oblast nad tím předmětem - podél hřebenu. Našli tam formaci 6 x 12 metrů, na jejíž obvodu byly kameny téhož druhu, které Ron považoval za zkamenělé dřevo a uvnitř byly jiné podivné "kameny".

Podle Ronovy teorie možná před tisíci lety na tom místě archa původně usedla a potom údolím sklouzla dolů do její současné pozice. To se přihodilo následkem velkého sesuvu půdy, jehož stopy jsou jasně viditelné. Archa se utrhla a zanechala za sebou do země zabořené dno, které podle Rona obsahovalo zátěž. Vzal si jeden z těch vnitřních kamenů domů do laboratoře.

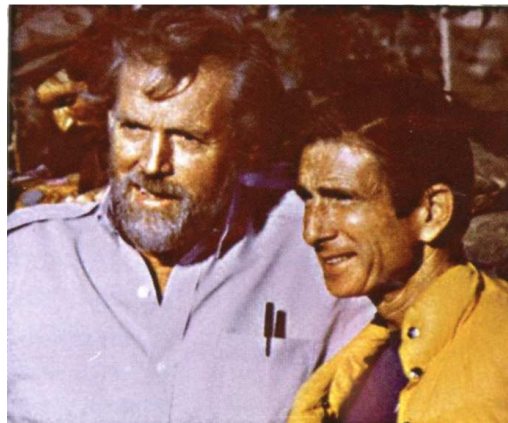
Tato lodní formace, kterou Ron považoval za původní umístění archy, se nacházela hned pod horou tvaru půlměsíce a byla ze tří stran obklopena horami. Ron podle toho usoudil, že právě takové místo bylo vhodné pro přistání lodě v horách.

Památník vedle Noemovy archy

Tam nahoře blízko iránských hranic skupina našla tak zvanou stélu. Stéla je na výšku postavený opracovaný kámen s nápisem a výzdobou. Slouží jako památník. Ten památník byl rozbit na několik kusů a použit jako část hraniční značky.

Wyatt řekl, že pořídil fotografie těch kusů, aby později ten památník "obnovil" a rozluštil, co na něm bylo vyryto. Žádné fotografie ale nebyly nikdy zveřejněny. Veřejnosti byla předložena jenom kresba toho kamene, kterou vytvořila paní Wyattová.

Tato stéla měla několik rytin. Ron odhadoval tři druhy písma. Jeden kousek stély byl obzvlášť čitelný. Obsahoval kresbu celého hřebenu s vrcholem v pozadí, loď s osmi tvářemi uvnitř a dva havrany - jeden nad lodí a druhý nad horou. Úžasné bylo to, že tvar lodě byl přesně ten stejný jako tvar předmětu tvaru lodě, když se na něj díváte z letadla.

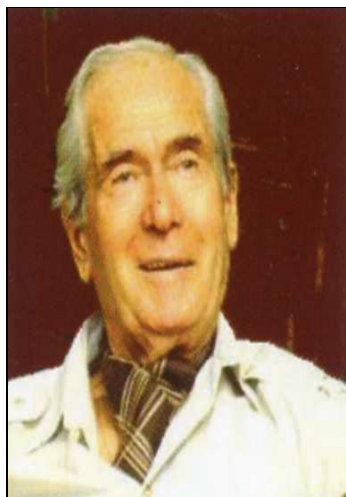

Astronaut James Irwin (vpravo) se hodně zabýval pátráním po arše. Tady je s Ronem Wyattem v roce 1984 v Turecku.

Poznámky:

³

www.wyattnewsletters.com/noahark/na11.htm

Ten nejslavnější archeolog Turecka, Ekrem Akurgal, vykopal hittitská(chetitská) města v Turecku.

A pokud je možno Ronově kresbě důvěřovat, pak ten objev je skutečným průvodcem. Na této kresbě není těžké najít ten typický hřeben - je to samozřejmě Yigityatagi - Nebeská stěna směrem na východ. Oba jak ten předmět tvaru lodě tak to co nazýváme "ten první otisk" archy mají být podle kresby napravo od hřebenu, když se díváme od severu. A je tomu tak. Na kresbě je vrchol napravo od hřebenu, který tam ale dnes není, zmizel...

Existuje několik teorií o tom, co se s tím vrcholem stalo. Podle jedné teorie to byla sopka v Iránu, která od té doby vybuchla. Jiná možnost je, že to byla malá hora, která ve spojení se zemětřesením erodovala a tím uvolnila jezero, jehož voda se valila údolím dolů a odplavila loď dobrých jeden a půl kilometrů dále dolů.

Pokud ta stěla vypadala tak, jak ji manželé Wyattovi popisují, zobrazuje krajinu tak, jak vypadala v době před zmizením hory, kdy ještě loď stále spočívala výše po svahu tesně pod tím hřebenem. Na zbytu stěly byly kresby různých zvířat. V té oblasti bylo nalezeno mnoho kamenů s rytinami z doby Hurriánů - t.j. přibližně před 4000 lety. To je skutečně fascinující myšlenka, že tento kámen mohl být ozdoben rytinami z tak dávné doby!

Podle Wyatta byla tato stěla nalezena hned dole pod výše zmíněnou formací o rozměrech 6x12 metrů.

Když se Ron vrátil zpět k předmětu tvaru lodě, našel tam zkamenělinu, která vypadala jako pozůstatek kovové spony. Když se vrátil do USA, opět si nechal tento nález prozkoumat v Galbraith laboratoři. Ten předmět se skládal z 8,08% železa, 11,55% kyslíčnicku železitého (rezu), 11,45% kyslíčnicku hlinitého a 6,06% hliníku.

Ron poslal Jimu Irwinovi vzorky těch zvláštních kamenů, které se nacházely uvnitř menšího otisku lodě výše po svahu hory, a on je pak dále poslal do Los Alamos National Laboratories v New Mexico.

Také Turci začali

Poté, co Marv Steffins vypustil své jalové žvásty, turecká vláda se rozhodla k dalšímu výzkumu pověřit své vlastní vědce. Mezi těmi odborníky byl Dr. Salih Bayraktutan. V říjnu 1984 si Turci vypůjčili detektor kovů od Rona Wyatta, který šel to naleziště znovu zkoumat spolu s tureckými experty. Potvrdili a souhlasili s tím, že detektory pozitivně reagovaly na přítomnost kovu v pravidelných intervalech.

Podle Wyatta, tento unikátní hřeben, hora, loď s osmi tvářemi a dvěma krkavci, jeden nad lodí a jeden nad horou, lze vidět na kamenném památníku. Kresba je z náčrtku paní Wyattové

Podle Wyattova zpravodaje objevili v malé hloubce pod půdou několik různých 1,2 metru dlouhých kovových tyčí. Ron je sám nikdy neviděl, ale bylo mu řečeno, že byly dány do Mine and Mineral Museum v Ankaře.

Po celém světě proslulý turecký archeolog Ekrem Akurgal, který vedl rozsáhlé vykopávky hittitských měst⁴, potvrdil Wyattovy nálezy v roce 1985, když se ti dva setkali v Ankaře. Prohlédl si výsledky snímání provedeného jeho kolegy a neměl žádné pochyby o tom, že ten zvláštní útvar je loď. Daroval Wyattovi svou knihu *Ancient Ruins of Turkey* s psaným věnováním: "Panu Ronu Wyattovi, gratuluji k úspěšným nálezům". David Fasold natočil na kameru rozhovor mezi Akurgalem a Wyattem, ve kterém Akurgal řekl: "každopádně to je loď".

Akurgal, který se sám prohlásil za ateistu, řekl tureckým novinářům, že se jedná o Noemovu archu. Když se ho zeptali proč si to myslí, odpověděl: "protože neexistuje jiné vysvětlení".

Wyatt se později setkal s různými státními tureckými ministry, kteří projevíli zájem a souhlas s těmi objevy a řekli, že jsou ochotni spolupracovat.

Kov na Arše?

Ron si nechal v USA vyzkoušet ještě jeden vzorek. Tentokrát to bylo něco, co on považoval za zátěž ze dna lodi. Analýza ukázala, že ten "kámen" obsahoval 84,14% kysličníku manganičitého. Vzorek ale neobsahoval minerály nalezené v předešlých vzorcích, což potvrdilo Ronovu odměnku, že jako zátěž byl použit materiál, zbytek z výroby kovů. Také chemik v Reynolds Aluminum ten vzorek vyšetřil a věří, že to je odpad z výroby kovů.

Kritikové podotýkají, že na dně oceánu se našly spousty manganových hrudek. Ty jsou ale jen průměrně 5 cm veliké, zatímco tyto jsou až 25 cm nebo i větší. Hrudky ze dna oceánu mají průměrný obsah 35% manganu a ten nejvyšší vůbec kdy nalezený obsah byl 50%. Ronův vzorek ukázal 84%. Mořské hrudky se také skládají z niklu a kobaltu; tento vzorek je neobsahoval. To je další znak toho, že ta formace není přírodní.

Pozdější zkouška třech vzorků z formace, kterou Ron považoval za pozůstatky kovu, ukázaly obsah 19,97%, 12,30% a 11,55% kysličníku železitého (rezu). Měly také 8,08%,

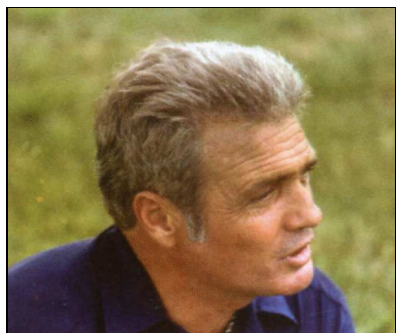
Poznámky:

⁴ Hittitové (Chetitě) byli zmíněni pouze v Bibli a tak mnoho lidí si myslelo, že Hittitové nikdy neexistovali, až když byli v 19. století opět objeveni. Tvořili velkou říš zhruba 1500 př.n.l. Byli první, kteří používali železo a první, kteří používali válečné vozy spolu s královstvími v Mesopotámii.

⁵ Na'ama je také jméno užívané pro Noeho manželku v knize *Přímého* 5:15, kde je dcerou patriarchy Enocha. To není ta Na'ama tady zmíněná, poněvadž její bratr, Túbal-kain, byl jedním z Kainových potomků, zatímco Enoch byl jedním z potomků Šeta. Podle *Knihy Jubilea*, Noeho manželka se jmenovala Emzara a byla dcerou Rake'ela. Bible žádné určité jméno Noeho manželky neudává.

Srovnejte kresbu s fotografií na této straně: Na levo vidíte hřeben, který je zblízka ještě víc kresbě podobný. Hora napravo, která od té doby zmizela, byla údajně kdysi nalezena (přidána).

V březnu 1985 lovec pokladů David Fasold doprovázel Wyatta na výpravě do Turecka. Vzal s sebou nový typ snímáče, a tak jak Wyatt, byl tím nálezem velmi vzrušen. Avšak oba byli samotáři a skončilo to tím, že

13,97% a 8,60% železa. Pro porovnání, kontrolní vzorky z okolí formace měly jen 0,77% kysličníku železitého a 0,54% železa. To potvrdilo, že ve formaci bylo víc železa, než kdyby byla přírodním jevem.

Na rozdíl od ostatních "lovců archy", Ron věřil, že Noe ke stavbě lodi použil kov. Bible to potvrzuje v Genesis 4:22, kde vidíme, že pokolení před Noemem vyráběla kov: "Také Sila porodila, a to Túbal-kaina, mistra všech řemeslníků obrábějících měď a železo. Sestrou Túbal-kainovou byla Naama".⁵

David Fasold

V březnu 1985 Ron Wyatt cestoval do Turecka s britským lovcem pokladů David Fasoldem. Během této návštěvy se setkal s Dr. Ekrem Akurgalem a Saudsko Arabským princem Samran Al Moteriem.

Fasold měl nový přístroj - snímáč kovů, který dovedl rozeznat různé druhy kovů pod povrchem. Věděl také o novém tak zvaném "radaru podpovrchového rozhraní", kterým lze měřit a graficky reprodukovat předměty skryté pod zemí. Kdyby byl předmět tvaru lodě tím radarem snímán podél, napříč a z boku, dalo by to jeho třírozměrný obraz. A to vypadalo slibně.

Wyatt byl křesťanskými "lovci archy" tvrdě kritizován, avšak Fasold pravděpodobně nebyl křesťan. Věřil ale epické básni o Gilgamešovi a jiným starodávným mýtům. Na druhé straně byl vzrušen Wyattovým nálezem a pomohl tomu, aby byl nález uveden na Discovery Channel a také o tom napsal knihu.⁶

Když Wyatt, Fasold a Princ Samran do té oblasti přišli, zjistili, že zloději vykopali hroby a zničili "dům" a "náhrobníky", které označovaly místo odpočinku Noeho a jeho manželky. Zbyly jen úlomky kamene s rytinami.

Vchází Baumgardner

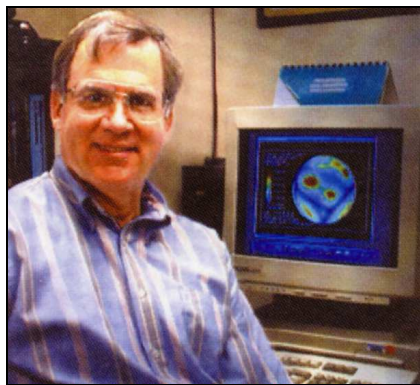
V červnu 1985 se Ron Wyatt, David Fasold a geofyzik z Los Alamos Laboratories, John Baumgardner, vrátili do Turecka.

Baumgardner a jiní zkoumali ten útvar podobný lodi třemi různými druhy snímání. Kdykoliv přístroj pozitivně reagoval, položili na to místo kámen a označili je žlutou stuhou. Baumgardner, který byl původně skeptický, byl čím dál víc přesvědčen, že to může být Noemova archa. Avšak po nějakých pozdějších údajích si to rozmyslel, ale o tom pojednáme později.

K předmětu tvaru lodě se vrátili v srpnu 1985, aby pokračovali ve své práci. David Fasold získal Toma Fennera z GSSI (továrny na výrobu radarového zařízení), aby šel s nimi a ten výzkum řídil s použitím nejnovějšího SIR radarového systému. Objednal také reportéry z ABC "20/20", aby přišli a tu událost zaznamenali. Dále tam přišla filmovat skupina, kterou poslal finanční podporovatel

Poznámky:

⁵ Geofyzik John Baumgardner měl velký zájem a cestoval do Turecka osmkrát.

Geofyzik John Baumgardner měl velký zájem a cestoval do Turecka osmkrát.

Johna Baumgardnera, a navíc dva jiní vědci z laboratoře v Los Alamos. Baumgardner také získal CBN (The Christian Broadcasting Network), aby celou zprávu uvedli v programu The 700 Club.

Opět tu oblast snímali a natáhli stuhy. Změřili délku té formace na 157,2 m, což se rovná 300 egyptským loktům. Zdálo se, že to vše bude dobře klapat. Náhle je však napadli kurdští teroristé, aby využili přítomnost veřejných sdělovacích prostředků na propagování svého boje za svobodu. Vojáci je ale tvrdě odrazili a mnoho Kurdů zastřelili, zbytek jich utekl. Potom byl v celé té oblasti vyhlášen výjimečný stav.

Baumgardner a jeho kolektiv odjeli domů před tím, než tam začal zkoumat Fasold. Znovu tedy nic nešlo podle plánu.

V roce 1985 bylo provedeno několik obsáhlých průzkumů předmětu tvaru lodě s třemi různými druhy snímačů. Na označení míst pozitivních výsledků - a tudíž znaků podzemní konstrukce - položili stuhy.

Opět ošizen

V říjnu téhož roku se Ron Wyatt opět do této oblasti vrátil se svým doma vyrobeným snímačem, ale musel se vzdát. Na této výpravě měl s sebou autora, kterého paní Wyattová v jejím zpravodaji nazývá Mr. T. Ron byl přesvědčen, že on byl tím mužem, který ho udal Saudským úřadům, ale přesto se s ním snažil spolupracovat, neboť věřil, že kniha pana T. bude vzájemně prospěšná. Když ale přivedl toho bývalého "lovce archy" do Vesnice osmi, ta křehká spolupráce se roztříštila a skončilo to scénkou, ve které Ron odmítl autorovi ukázat, kde archa spočívá.

Ron totiž zjistil, že Mr. T s sebou tajně vzal profesionální kameru a různé scény filmoval s úmyslem prodat je BBC (the British Broadcasting Corporation) a jiným, místo toho, aby si jen pořídil fotografie pro svou knihu, tak jak se s Ronem předem dohodli.

Po této konfrontaci v Turecku se tento Mr. T. prý údajně snažil ublížit Ronu Wyattovi falešnými prohlášeními. Například přemluvil podnik na snímáče, aby od Rona vyžadoval návrat snímáče, který si od nich Ron vypůjčil a před svým návratem domů někde v Turecku ztratil. Později Wyatt náhodou ten snímáč našel v hotelu, ve kterém byl Mr. T. ubytován. To je alespoň to, co paní Wyattová uvádí v jejím zpravodaji. Tato neuvěřitelná historka byla více méně potvrzena rozhovorem archeologa Bill Shea s Mr. T., na který se také ten zpravodaj odvolává.

Mezi "lovci archy" byla jáma černé tmy, jakoby je někdo popouzel jednoho proti druhému prostřednictvím pomluv a lží.

Snímání je odvoláno

Ron byl zpátky v Ankaře v květnu 1986 ve snaze obdržet povolení ke snímání a v červnu se tam opět vrátil s Davidem Fasoldem. Měli výborné přístroje a David, který věděl jak je používat, byl výsledky snímání nadšen.

Ron nechtěl tu příležitost propásnout a zavolal Baumgardnerovi, aby ho a Billa Shea přesvědčil, aby přiletěli do Turecka. Když dostal povolení ke snímání, oni s jeho návrhem souhlasili. Baumgardner přijel se svou manželkou, svým finančním podporovatelem a filmovou posádkou. Bill Shea přijel krátce po tom.

Věci ale opět nešly podle plánu. Tentokrát to bylo kvůli balónu na horký vzduch, který si Baumgardnerova filmová posádka přivezla na focení z výšky. Když jej zkoušeli na hotelovém parkovišti aut, chytl se a celý shořel i s jejich vybavením. Úřady jim povolení zrušili a celá výprava musela být odvolána. Příčina toho požáru není známa, ale spolupráce mezi Fasoldem a Wyattem nicméně skončila.

Je také docela možné, že na tom místě Baumgardner přestal Wyattovi věřit. Když tam dojel Bill Shea, to jediné co mu Ron mohl nabídnout, byla prohlídka Údolí osmi a jiných historických památek. Místo, kde se nacházel útvar tvaru lodě, bylo uzavřeno.

Od té doby se Shea zapojil do nálezů výše po svahu hory, kde je svědectví o předhistorickém městě. Našel také velmi starý hrnčířský úlomek, na kterém bylo vyryto slovo "Noe". To jsme ale už rozebírali.

Odborník na snímání - lidmi vyrobeno

Po návratu do USA, Wyatt vzal radarové údaje, které pořídil spolu s Davidem Fasoldem, do GSSI, podniku, který ten radar vyrobil. Ani ředitel Rosetta ani Tom Fenner, který provedl to první radarové snímání v Turecku, nepochybovali, že ten předmět byl lidmi vyrobený. Ředitel později sdělil Channel 9 zprávám v Hudsonu: "Toto není přírodní předmět. Odrazy se opakují příliš pravidelně na to, aby to byl přírodní typ rozhraní".

V článku v Sunday Telegraph ze 3. srpna 1986, Rosetta opakoval, že "V přírodní geologii byste nikdy nic takového nemohli vidět... ať už to je cokoliv, vyrobili to nějakí lidé".

Ron si složil dvoutýdenní kurz, aby se naučil se snímačem zacházet a v roce 1987 podnikl pět cest do Turecka, aby tu formaci snímal podél a napříč. Po rozkolu s Wyattem, David Fasold začal pracovat nezávisle a spojil se se Salih Bayraktutanem z University of Ataturk.

Wyatt snímal do hloubky jednoho až tří metrů a z toho byl schopen zjistit, jak byla ta podzemní "lod" postavena. Tvrdil, že mohl rozeznat tvary komor a dveře s náspem vedoucím do každého poschodí, spolu s masivními dřevěnými trámy vyčnívajícími ze zadního konce. Zjistil, že uprostřed kýlu byl velký prázdný prostor, který svými rozměry zapadal do otisku, který spolu s Orhanem Baserem našli v roce 1984 dále vzhůru po svahu hory. David Fasold to vše také předtím zjistil a vyspekuloval s jeho MFG přístrojem. Ten přístroj byl ale často kritizován jako elektrická verze proutku na hledání vodního pramene. V tomto případě však schválený radarový snímač dal tytéž výsledky.

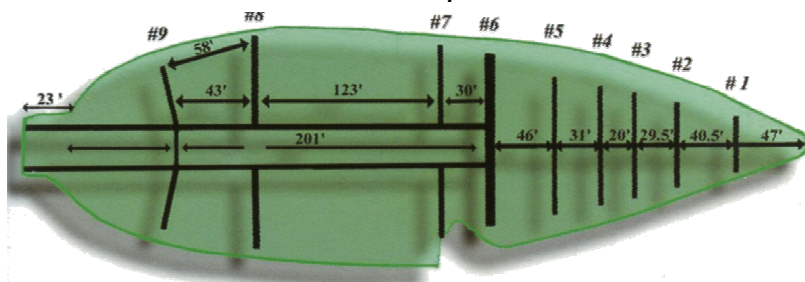
Turecké uznání - a překvapení

20. června 1987 turecké úřady oficiálně uznali, že útvar tvaru lodě byla Noemova archa. Konal se oficiální zahajovací ceremoniál, ve kterém guvernér Ekinci hodil symbolicky první lopatu a spolu s jinými mluvil o budoucím návštěvním středisku. Armáda a veřejné sdělovací prostředky o té události referovali a Ron Wyatt hodil další lopatu.

Když se všichni chystali k odchodu, guvernér požádal Rona, aby předvedl snímač žurnalistům. Během té ukázky Ron vysvětlil, že radar detektoval něco pod povrchem, co by mohl být kousek dřeva. Guvernér rozkázal jednomu z vojáků, aby to vykopal. Našel 45 cm dlouhý kus zkamenělého dřeva. Každý nad tím žasl, nejvíc Ron, který se během posledních deseti let marně snažil o povolení k vykopávkám toho naleziště. Guvernér pak Wyattovi nařídil, aby to zkamenělé dřvo vzal do USA a nechal je prozkoumat. To vše bylo nafilmováno tureckou televizí a vysíláno příští den.

Radarová snímání

Radarová snímání provedená s použitím Geophysical Survey System SIR 3 od července 1986 do listopadu 1987.

Na základě snímání Ron zrekonstruoval následující možné pře- pážky komor a chodeb pod povrchem. (Ilustrace od Wyatt Archaeological Research)

Jedena z vrcholných událostí Ron Wyattova dlouhého pátrání po arše; turecké úřady uznaly jeho nález na tiskové konferenci v únoru 1987, které se zúčastnil guvernér Agri provincie Sevkett Ekinci.

"Nuhun Gemisi" je na tureckých mapách situována blízko vesnice Uzengili a k nalezišti vedou oficiální silniční směrovky.

To zkamenělé dřevo bylo vyzkoušeno v Galbraith Labs 16. září a Ron celý ten proces filmoval. Výsledky ukazovaly 0,7019 procent organického uhlíku - téměř 100 krát víc než anorganického. Kámen takový obsah organického uhlíku nemá, ale dřevo ano.

Co v tom bylo?

Ron pokračoval ve snímání v červenci téhož roku a na základě různých snímání si myslel, že bude moci nakreslit, jak archa vypadala. Ty dvě vrchní paluby nebylo možno zrekonstruovat. Byly zničeny a víc už nebylo možné zjistit, zda například měly vertikální nebo šikmé strany. Bylo ale docela možné rozeznat, že ta vrchní paluba nebyla tak dlouhá jako paluba pod ní. To bylo vidět z tloušťky usazenin.

Nejlépe se zachovala ta nejspodnější paluba. Obsahovala malé místnosti, byl v ní úsek, který se táhl podél, zatím co ostatní místnosti byly po stranách a nebyly od sebe zcela oddělené. To je výsledek Ronova záznamu snímání, avšak o jeho výkladu radarových záznamů se dá debatovat.

Tvrdá kritika

I když v té době se Wyatt už po deset let snažil dokázat, že ten předmět tvaru lodě je víc než pouhou přírodní formací, skupina "lovců archy" z hory Ararat a jejich zastánci zabránili tomu, aby Ronovy objevy byly brány vážně.

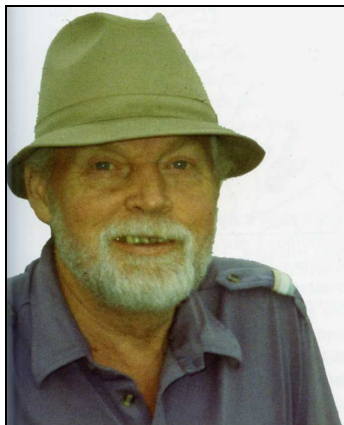
Pokračovali v posměšné kritice Wyatta a jeho nálezu. Mnoho příkladů jejich zlomyslnosti lze najít na internetu. Dokonce i když Ron a jeho společníci (Richard Rives, Marv Wilson a Er. Alan Roberts) byli uneseni kurdskými PKK teroristy (či bojovníky za svobodu, tak jak se sami nazývají) v září 1991 a museli chodit pěšky po horách po tři týdny, následkem čehož se Ron vrátil domů o 9 kilogramů lehčí a kulhal, jeden kritik tvrdil, že Ron celou tu ničemnou událost předem zařídil...

Dokonce i po jeho smrti v roce 1999 to vrhání bláta pokračovalo. Kromě toho, že to bylo pro truchlící krajně nepříjemné, znatelně to poškodilo výzkum předmětu tvaru lodě.

V roce 1992 australský geolog Andrew Snelling, který nyní pracuje v Institute for Creation Research v San Diegu, California (vedeného bývalým "lovcem archy" na hoře Ararat Johnem Morrisem), v jeho článku v časopise *Creation Ex Nihilo* zuřivě Rona napadl. Podle Snellinga byla Wyattova tvrzení o Noemově arše falešná.⁷ Článek byl napsán s obvyklým přísným distancováním se a arogancí vzhledem k amatérovi, který nemohl předložit žádné Ph.D. tituly. Ronova vdova Mary Nell se snažila těm obviněním odporovat v článku. Její odezvy ale ten časopis nechtěl zveřejnit, jdou však najít na Internetu.⁸ Snelling na to zase odpověděl.⁹

Samozřejmě že Ron nebyl bez chyb. Byl tvrdohlavý a diktátorský. Existuje svědectví, které naznačuje, že ke konci osmdesátých let trpěl určitým stupněm perzekuční mánie, a tudíž bylo těžké s ním pracovat. Nemůžeme ale zapomenout na to, že to byl právě Ron, kdo za velkých osobních výdajů a obětí objevil tajemství předmětu tvaru lodě. Nezasloužil si takového zacházení, jakého se mu dostalo. Někteří lidé musí mít černé svědomí.

Jak už bylo zmíněno, Wyatt zemřel v roce 1999 na rakovinu. Jiní dnes přebrali jeho práci na předmětu tvaru lodě. Nezávisle na sobě, lidé z Evropy, USA, Austrálie a Turecka pracují každý svým způsobem, aby se dostali na dno záhady o Noemově arše.

Peníze a v některých případech i odborníci scházejí. Avšak trocha po trošce je to tajemství odhalováno. Nebude to trvat dlouho a dovíme se, zda to je Noemova archa nebo není.

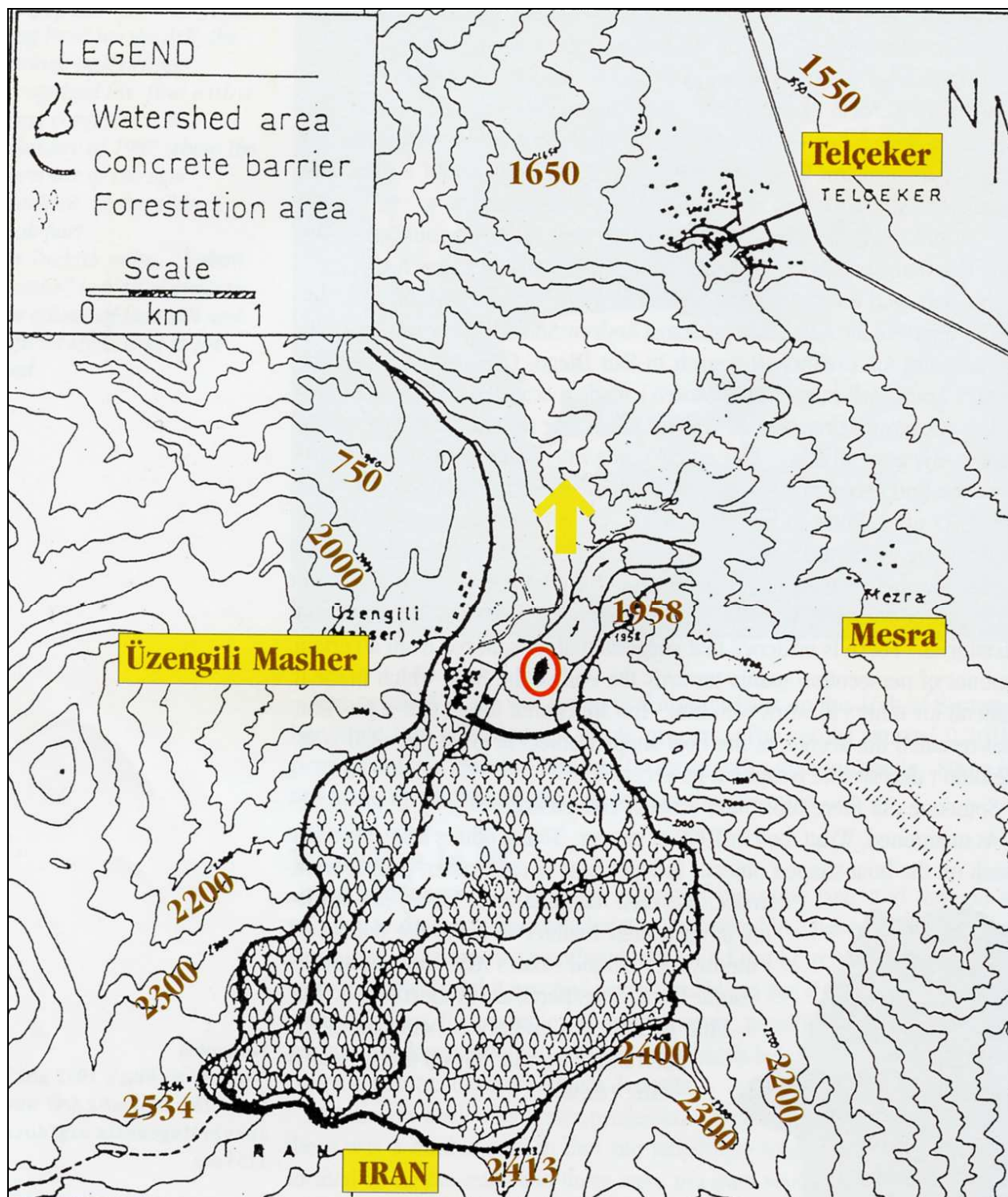
Ron Wyatt zemřel v roce 1999.
Foto: Viveka Pontén

Poznámky:

⁷ Andrew Snellingův 1992 článek *Could This Be Noah's Ark?* www.answersingenesis.org/docs/1154.asp

⁸ Odpověď paní Wyattové: Reply to "Ex Nihilo Allegations", viz: <http://www.pilgrimpromo.com/WAR/discovered/html/chapter03.htm>

⁹ Snellingovu odezvu na Mary Nellovu obhajobu lze vidět na: <http://www.answersingenesis.org/docs/526.asp>

Obr. 1 Topografická mapa oblasti poblíž vesnice Mahser. Naleziště Noemovy archy je přibližně 0,5 km východně od vesnice v prostředí aktivně se pohybujícího sesuvu půdy. Plán ukazuje rysy na stabilizaci terénu, včetně zalesňování, odvodňování a stavby podpěrné bariéry.

LEGENDA k obrázku 1: Oblast rozvodí, Betonová bariéra, Zalesněná oblast, Měřítka

Ilustrace ze zprávy od Dr. Bayraktutana a Dr. Baumgardnera, na které jsou čísla zdůrazněna barvou. Na severu se krajina náhle svažuje dolů se sesuvem půdy tekoucím ve směru šipky. Čísla představují nadmořskou výšku

Kapitola 28

Opravdový kritik

Během mého výzkumu jsem přišel na mnoho kritiků Rona Wyatta a předmětu tvaru lodě. Většina jich prostě opakuje to, co jiní už řekli, aniž by si ten materiál sami prozkoumali. To ale neplatí o Johnu Baumgardnerovi.

Dr. John Baumgardner, který má Ph.D. v geofyzice a pracuje v Los Alamos National Laboratory, New Mexico, navštívil předmět tvaru lodě osmkrát mezi roky 1985 a 1988. Zúčastnil se dvou velkých průzkumů spolu s Dr. Salih Bayraktutanem v letech 1987 a 1988.

V roce 1987 použili radarové technologie a snímali předmět tvaru lodě 72 krát po 2 metrových intervalech. Pořídili 1200 údajů s magnetometrem a podrobně je analyzovali. Kromě toho pořídili mnohonásobné údaje se seizmografem. V roce 1988 provedli nějaké vrty a další snímání se seizmografem.

Baumgardnera lze vidět na různých videích, které byly vysílány v TV a je často citován jak těmi, kteří věří, že to je archa, tak těmi co nevěří. Baumgardner zpočátku věřil, že to *může* být archa. Avšak v kritickém článku o předmětu tvaru lodě, který napsal Dr. Andrew Snellingovi v Creation Magazine Vol. 14, Number 4, Dr. Baumgardner učinil svou pozici velmi jasnou: To nebyla archa.

V dopise, který napsal v roce 1996, a který lze najít na internetu¹, prohlašuje:

"Záběry mé osoby na videu, které byly během posledních tří let několikrát vysílány v USA a britské televizi, odrážejí mé ranné nadšení nad možností spojení toho naleziště s Noemovou archou, avšak přesně nepředstavují mé velmi pevné závěry, ke kterým jsem dospěl po rozsáhlých geofyzikálních průzkumech, které jsme na tom nalezišti prováděli v letech 1987 a 1988. Uvědomuji si, že tato odpověď je stručná, ale mé přesvědčení je doufám jasné, že pozůstatky archy musí být někde jinde, že takové pozůstatky, zdůrazňuji, nejsou spojeny s touto formací tvaru lodě. Ta hlavní tvrzení, která Wyatt a Fasold o tom nalezišti činí, jsou falešná."

Proč...?

Je zřejmé, že tak jasné zamítnutí bylo jako voda na mlýn kritiků. Proto jsem se spojil s Dr. Baumgardnerem prostřednictvím emailu, v souvislosti s touto knihou, abych zjistil, proč tak náhle z lodi "vyskočil".

Měl strach z toho, že ztratí tvář ve vědecké obci, protože pracoval na "náboženském" předmětu jakým je Noemova archa? To je nanejvýš zjevný předpoklad, a tak jsem se ho v emailu přímo zeptal:

Autor: "Měl jsi strach o svou pověst, tak jak řeči kolují?"

"To prostě není pravda. Jako apoštol Pavel považuji jakoukoliv ztrátu pověsti, kterou bych mohl utrpět, jako že je to

Dr. John Baumgardner odpovídá na otázky - 15 let po tom co v Turecku prováděl snímání.

Poznámky:

¹ www.tentmaker.org/WAR/BaumgardnerLetter.html (od Gary Amiraaulta)

kvůli Kristu", odpověděl Baumgardner, jsa křesťanem. Dále mně řekl: "Ronovo tvrzení, že toto stanovisko zaujímám ze strachu o ztrátu zaměstnání, prostě není pravda. Odvážně tady dávám najevo své kreacionistické přesvědčení. V únoru jsem například podal veřejnou lekci nazvanou 'Odhalení evoluce jako intelektuálního padělků' tady v našem kulturním domě. To bylo od té doby několikrát vysíláno naší místní kabelovou televizní stanicí. Jsem přesvědčen, že všechny ty údaje - včetně seizmických měření, která jsme obdrželi v roce 1987 - jsou vnitřně jednotné a ukazují k velmi pevnému úsudku, že tvar a stabilita toho naleziště jsou způsobeny pohrbeným skalnatým hřebenem. Bahno z jednoho nebo několika sesuvů půdy teklo kolem této hřebenu podobné překážky a vytvořilo velmi symetrický mandli podobný tvar", prohlašuje Baumgardner.

Záhadný V-tvar

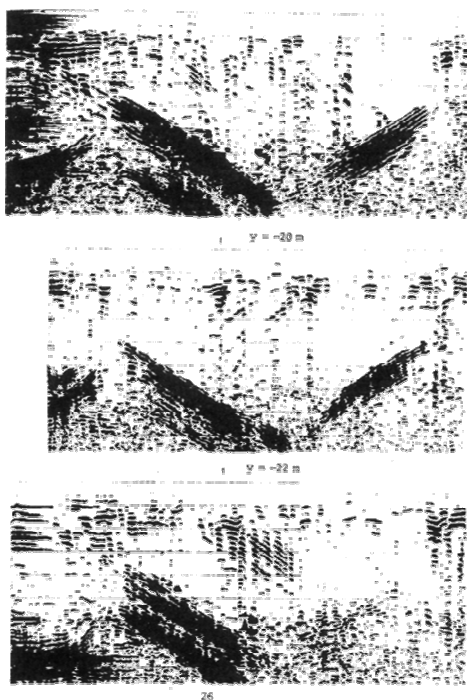
Tak jak bylo řečeno, Dr. Baumgardner snímal ten předmět v roce 1987 spolu s Dr. Salihem Bayraktutanem. Ti dva výzkumníci prováděli snímání ve dvoumetrových intervalech. Jejich údaje jim poskytly řezy napříč, jako když nožem nakrájíte bochník chleba. To jim dalo dobré ponětí o tom, co se v té záhadné formaci skrývá. Nejzajímavější byl V-tvar, který se jasně objevil na některých radarových obrazech - na příklad v -18y, -20y a 22y.

Co mohlo ten V-tvar způsobit? Člověka pokouší představa, že by to mohl být kýl archy.

Avšak Baumgardner měl jiné vysvětlení: "V roce 1988 jsme vyvrtali čtyři díry, abychom dostali vzorky a mohli určit složení toho podpovrchového materiálu. Vrt zjevil velký, většinou podpovrchový hřeben skály pod osou naleziště. Toto skalnaté těleso ve skutečnosti vystupuje na povrch přes přibližně jednu třetinu celé délky předmětu - od poloviny směrem k dolnímu konci.

Ve vrtných jádrech bylo lehce rozpoznat materiál spojený se sesuvy půdy od skalního podloží, podle přítomnosti nebo nepřítomnosti šterku velikosti hrášku. Takového šterku bylo hodně v bahně, ale vůbec nic ve skalním podloží.

V-tvar, který jsme našli v roce 1987, zapadá do místa hřebenu ztotožněného vrty v roce 1988. Ten V-tvar v obrysech radarových odrazů ve skutečnosti představuje horizontální vrstvu několik metrů pod povrchem. Když jsme to místo přejížděli radarovou anténou, nejprve jsme vystoupili několik metrů vertikálně navrch hřebenu a pak sestoupili stejnou vertikální vzdálenost na druhé straně. Ten V-tvar na radarových obrysech byl výsledkem rozdílů vertikálních vzdáleností od skalní vrstvy, když jsme byli na vršku kopečku ve srovnání s našim měřením když jsme byli v dolinách na obou stranách kopečku. Jinými slovy, V-tvar způsobily vertikální rozdíly v povrchové topografii, když jsme to

Údaje snímání ukazovaly záhadný V-tvar, který by mohl být kýlem lodi.

místo přecházeli s anténou. "Vrtná jádra nám dala vlastní vzorky materiálu pod povrchem a umožnila nám vyložit radarová měření s vysokým stupněm jistoty."²

Žádná záhada

Jinými slovy: Baumgardner usuzuje, že ten "záhadný" V-tvar je jen odraz radarových signálů od rovného rozhraní mezi dvěma vrstvami hornin, které mají značně odlišné elektrické vlastnosti. Tvar V se na radarových záznamech objevuje proto, že radarová anténa musela být tažena přes vyčnívající hřeben podél středu předmětu tvaru lodě. Hřeben měl tvar obráceného V a návrat radarových signálů od rozhraní trval déle když byli na vršku toho hřebene, než když byli na jeho spodku na každé straně.

Radarový přístroj musel být tažen přes kopeček, kde jak Baumaardner věří, byl tvar V zjištěn.

Grayův seznam svědectví

Proti Baumgardnerovi jsem se dále postavil se seznamem "svědectví", které nashromáždil australský archeologický autor Jonathan Gray v jeho knize.³

Jonathan Gray se ujal mamutího úkolu na shromáždění informací o Ron Wyattových nálezích (což zahrnuje místo, kde je údajně skryta schrána smlouvy, jinou horu Sinaj než tu, kterou tak obvykle označujeme, jiné místo, kde Izraelci překročili Rudé moře, a další věci). Wyatt pokaždé své svědectví nezveřejnil a kritikové ho obvinili ze lhaní nebo z přílišné představivosti. Gray, který byl původně skeptický ohledně Wyattových neobvyklých nálezů, po svém výzkumu usoudil, že všechna Wyattova tvrzení byla pravdivá. Gray zavedl určitou metodu na vyšetřování nálezů, založenou na víc než třiceti návštěvách toho útvaru, jak jím samým tak jinými.

Podívejme se na Grayův seznam svědectví, či ukazatelů, že předmět tvaru lodě je Noemova archa:

1. **Lodní kotevní kameny** v blízkém okolí.
2. **Kov** nikde v zemi kolem tvaru lodě, ale pouze uvnitř formace.
3. **Uvnitř je organizovaný vzorek** železa v pravidelných intervalech.
4. **Radarové svědectví** o lidmi vyrobené konstrukci (stěny, dutiny, nádrže, chodby, dveře v boku, násypy atd.).
5. **Pravidelná vertikální žebra** kolem boků – překřížená.

Poznámky:

² Dr. John Baumgardner v jeho emailech autorovi od října 2001 do dubna 2004 - které nám dovolil publikovat. Baumgardner také četl tuto kapitolu a po nějakých opravách s těmi citáty souhlasil.

³ To je z jeho přehledného díla "Discoveries - Questions Answered", které pojednává o všech Wyattových objevech.

Horizontální formací, aby vytvořily "mřížkovou konstrukci".

6. **Zkamenělé vrstvené dřevo.**
7. **Zkamenělé nýty** obsahující pokročilou slitinu.
8. **1,2 metry dlouhé kovové tyče.**
9. **Železné úhlové podpěry.**
10. **Struska** (odpadový produkt) z nějakého druhu výroby kovu, která pochází z takového místa uvnitř předmětu tvaru lodě, které naznačuje, že ta struska mohla sloužit jako balast.
11. **Ta formace má stejnou velikost** (jak délku tak šířku), jakou měla Noemova archa.
12. **Je na správném místě** (v bibli "na horách" - množné číslo - Araratu)

Docela imponující seznam! A pokud bude jen několik z těchto ukazatelů skutečně dokázáno, pak budeme blíže k nalezení Noemovy archy než jsme vůbec kdy byli předtím. Poprvé máme správné svědectví - něco, co jsme nikdy na hoře Ararat nezískali.

Avšak Baumgardner o tom pochybuje a většinu těch tvrzení popírá:

ad 1) "Lodní kotevní kameny v blízkém okolí."

"V prvé řadě, to, že tyto náhrobní kameny označující arménské hroby, jsou vlastně kotevní kameny z Noemovy archy, není vůbec jasné. Zdá se, že jsou vyrobeny z místní čedičové horniny, která tvoří většinu blízké hory Ararat. Navíc, ty nejbližší náhrobní kameny jako tyto jsou deset km vzdálené.

Nepochybně to jsou arménské náhrobní pomníky. Otázka je, zda byly opravdovými kotevními kameny před jejich současným používáním. Když uvážíme fakt, že se všechny zdají být vyrobeny z místní čedičové horniny, která je tam tak bohatě k dispozici, věřím, že s největší pravděpodobností kotevními kameny nebyly", říká Baumgardner.

ad 2) "Kov nikde v zemi kolem tvaru lodě, ale pouze uvnitř formace."

"Pokud vím, to je falešné prohlášení. *Žádný* kov není k té formaci přidružen", podotýká Baumgardner.

Autor: "Avšak v novinách a v David Fasoldově knize *jsi citován jak říkáš, že tam byly kovové výskyty v přímých linkách.*"

Baumgardner: "Během mé první návštěvy naleziště v roce 1985 jsem byl sveden David Fasoldovým tvrzením, založeným na jeho výkladu výsledků toho, co on nazýval technika 'generátoru molekulární frekvence'. To, že pod našima nohama je ve skutečnosti kov, byl pouze Fasoldův výklad. Teprve až později jsem si uvědomil, že Fasoldova technika byla takový druh proutkaření a neměla naprosto žádné vědecké podklady, které by ji podpíraly."

ad 3) "Uvnitř je organizovaný vzorek železa v pravidelných intervalech."

Baumgardner: "Toto tvrzení je založeno na Fasoldově a Wyattově používání proutkařské techniky, o níž jsem přesvědčen, že je druhem věštění, činnosti, která je jednoznačně samým Bohem v Mojžíšově zákoně odsouzena. Nebylo a není žádné hmatatelné svědectví podpovrchového železa. To byl jednoduše jejich výklad výsledků, které viděli v jejich proutkařské technice. V rámci normálních fyzikálních zákonů neexistuje naprosto žádné vysvětlení toho, jak by taková technika mohla fungovat."

Poznámky autora k bodům 2 a 3:

Podle Graye, to tvrzení o kovu je založeno nejenom na MFG, ale také na dvou druhích detektorů kovů, pulsově indukčním a feromagnetickém. Ron ty kovové linky našel v roce 1984 s použitím konvenčního Whiteova detektoru kovů, a John s Ronem užívali konvenčních detektorů kovů na potvrzení údajů z MFG, podle Graye (a to lze vidět jak na David Fasoldově videu z let 1985 a 1986 Field Surveys, tak na videu "Discovered - Noah's Arch"). Fotografie ukazují červené a žluté stuhly, které byly položeny, aby označily výsledky a ukázaly nálezy přímých linek kovu. Podle Graye, výsledky ukázaly železo na 5400 různých místech. Linky byly narušené kolem místa, kde z té "lodi" vyčnívá skalka, což naznačuje, že ta skalka zničila pravidelnost vzorku, protože ten předmět tvaru lodě na ni narazil.

ad 4) "Radarové svědectví o lidmi vyrobené konstrukci (stěny, dutiny, nádrže, chodby, dveře v boku, náspy atd.)"

Baumgardner: "Tato tvrzení podle mého názoru vyjadřují použití přílišné představivosti vzhledem k faktům. Černé balvany uvnitř naleziště jsou kousky sopečného skalního podloží, a netvoří žádný pravidelný vzorek. Ty kameny jsou velmi zvětřelé pozůstatky předpotopního nebo potopního plátku sopečně vytvořeného dna oceánu."

ad 5) "Pravidelná vertikální žebra kolem boků - překřížená horizontální formací, aby vytvořily 'mřížkovou konstrukci'."

Baumgardner: "Proběhlo rozdílné zvětřávání téměř vertikálních náspů na obou stranách naleziště. Měkčí zóny zvětřaly víc než ty k nim přilehlé, které byly poněkud odolnější. Když ale člověk pečlivě prozkoumá materiál tvořící ty vertikální stěny, tak jak jsem učinil já a jiní, nesvědčí o žádné vnitřní konstrukci velkého měřítka ani o variaci kompozice. Materiál tvořící ty vertikální stěny je totožný s materiálem sesuvu půdy, plným šterku velikosti hrášku, který člověk nachází v terénu obklopujícím samotné naleziště. A uvnitř samého naleziště jednoduše neexistuje žádná horizontální 'mřížková konstrukce'."

ad 6) "Zkamenělé vrstvené dřevo."

Baumgardner: "Jsem přesvědčen, že toto tvrzení je záměrnou

I hereby certify that on June 17, 1991 I was on the Akyagla site where there is a large boat formation which could be Noah's ark and I can verify that Mr Ron E Weyatt found a large metal rivet that appears to have been struck when hot, in or upon the boat formation.

John N.
Paul Marshall
Frank D. James
Olin O. Williams
Roger P. Marshall
John W. N.
John L. Lippert
1st Lt. C. C.
H. Marshall

Francis A. Higgins, Jr.
 Allen Roberts
 George S. Baker

Passes walking with him right when he picks up the first disjunct zone, just outside the hall of the last formation. Further down.

*V červnu 1991 byl nalezen velký
nýt. Na tomto dokumentu 26ti
svědků ten nález potvrzuje svými
jmény a podpisy.*

konstrukcí lží ze strany Rona Wyatta. Zkoumal jsem ten kus kamene, o kterém tvrdil že je zkamenělé vrstvené dřevo, kolem roku 1990 a zjistil jsem, že to není nic víc než plát vyvěřelé čedičové horniny. Jeho jemnozrná krystalická vnitřní struktura byla zřejmá z jednoho konce, který se odštipil. Nabídl jsem, aby vzorek z toho plátu byl analyzován v Los Alamos National Laboratory, ale Ron odmítl. Mimochodem, tato nabídka stále ještě platí."

Poznámky autora:

Ronovo "zkamenělé dřevo" - kousek "palubního trámu", bylo nalezeno 20. června 1987 za přítomnosti guvernéra, jak už bylo uvedeno. To bylo filmováno a vysíláno v televizi. Ten plát byl analyzován v Galbraith Laboratory v Knoxville, Tennessee. Výsledky ukázaly, že vzorek obsahoval asi 100 krát víc organického uhlíku než anorganického. Kdyby to byl kámen, neobsahoval by tolik organického uhlíku. Dřevo ale ano. Ten "palubní trám" byl také zkoumán odříznutím tenkého plásku, který byl zkoumán pod mikroskopem. To proběhlo v

Teledyne-Allvac Labs v roce 1992, kde to bylo také filmováno. Pod mikroskopem bylo potvrzeno, že v tom byly dřevěné struktury, jak je na videu vysvětleno.

Ukázalo se také, že to byly tři vrstvy slepené dohromady - to jest vrstvené dřevo - a byly v tom také známky kůry. Dřevo z vrchních dvou stran byl nějaký druh cypřiše.

Jak už bylo zmíněno, Noe měl archu postavit z "goferového dřeva". Neexistuje žádný druh dřeva známý jako gofer, ale arménské slovo (což je kořen hebrejského) gofer znamená "vrstvené". Slepování mnohonásobných vrstev dřeva dohromady byla technika používaná také ve starodávném Egyptě na výrobu truhel.

ad 7) "Zkamenělé nýty obsahující pokročilou slitinu."

Baumgardner: "Během mých osmi návštěv naleziště mezi léty 1985 a 1988, já a všichni jednotlivci v našem výzkumném kolektivu jsme byli ustavičně na pozoru, zda by se nenašly na tom nalezišti jakékoliv druhy lidských artefaktů. To zahrnovalo například hlíněné střepy, které by měly označit jakékoliv starodávné naleziště navštěvované velkým množstvím poutníků. A starodávni historikové, jako Josefus, naznačili, že po staletí k arše chodilo mnoho poutníků. Nenašli jsme nic, co by bylo souhlasné s tím, co ti starodávni historikové popsali a určitě žádný druh nýtů, o kterých Wyatt

Poznámky:

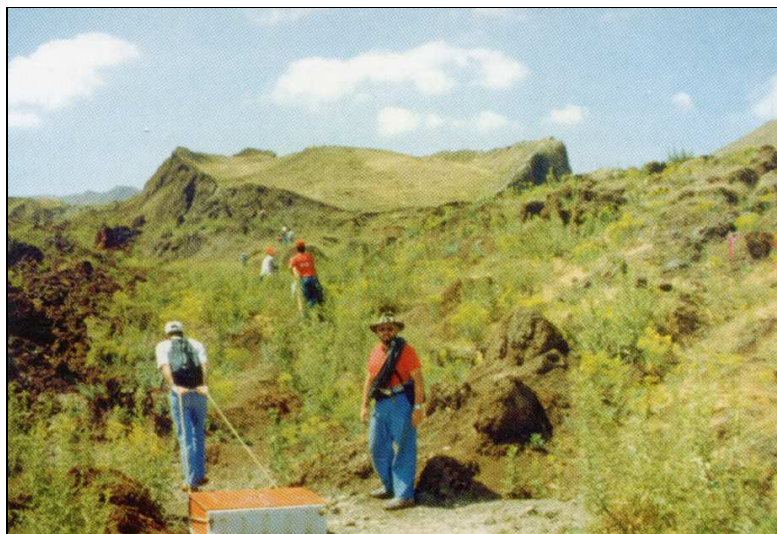
4 wyattmuseum.com/noahs-ark-10.htm+/na24.htm

tvrdil, že byly nalezeny.

Uvědomuji si, že to je vážné obvinění, ale osobně mám podezření, že Wyatt tam záměrně ty domnělé artefakty zasadil", říká John Baumgardner, kterého dříve noviny v Livermore, California citovaly, jak říká, že ty kovové tyče byly nalezeny.

Autor: "Bylo, cos řekl, založeno na Ronově tvrzení a zjistil jsi později, že to nebyla pravda?"

Baumgardner: "To je správné."

Poznámky autora:

Chci vám jen sdělit, na čem jsou Ronova tvrzení založena: V červnu 1991 byl nalezen kulatý nýt. Ten nález potvrdilo 26 svědků svými jmény a podpisy⁴ (viz předcházející stranu).

V roce 1984 byl nalezen počet takových nýtů na boku archy snímáním detektory kovů. Ron Wyatt je vyfotografoval, protože neměl povolení k jejich vyjmutí. Vypadalo to, jakoby byly ve skupinách po sedmi.

My jsme osobně viděli jeden nýt na východní straně předmětu v květnu 2001 a opět v září 2002, jak jsme o tom už diskutovali.

V Teledyne-Allvac 11. února 1992 provedli laboratorní zkoušky toho nýtu, který Ron Wyatt přinesl s sebou domů. Tyto zkoušky ukázaly, že v pozůstatcích toho nýtu je speciální slitina titanu, hliníku, železa a jiných kovů. Mimo nýt nebyly žádné slitiny, ale byl tam zjištěn o 1350 procent větší obsah organického uhlíku. To naznačuje, že kulatý nýt byl z nějakého druhu kovové slitiny, zatímco materiál kolem něho bylo kdysi dřevo. Organický uhlík se nenalézá v kameni nebo čediči, ale nalézá se ve zkamenělých pozůstatcích dřeva.⁵

ad 8) "1,2 metry dlouhé kovové tyče."

Baumgardner: "Ron mi to tvrdil ke konci roku 1985. Podle mého názoru jeho tvrzení nemá žádné faktické opodstatnění. Měl jsem pohovor s tureckými úřady, o kterých Ron tvrdil, že ty tyče našli. Důrazně prohlásili, že nic takového nebylo z vykopávek vyňato v září 1985.

Poznámky autora:

V roce 1985 Turci to naleziště prozkoumali a Ron Wyattovi řekli (podle Wyatta), že našli 1,2 m dlouhé železné tyče. Ron sám ty tyče nikdy ve skutečnosti neviděl, ale věřil, co mu turecké úřady řekli. Asi tak o měsíc později o tom

V popředí radarový odborník Tom Fenner na jeho cestě k předmětu tvaru lodě. Zadní konec toho předmětu tvaru lodě lze vidět v pozadí, což je také jeho nejnižší konec.

Poznámky:

⁵ Ty 4 provedené analýzy ukázaly, že lokace 1 měla obsah uhlíku 1,88% a 1,97%, zatímco lokace 2 měla obsah 0,14% a 0,13%. Vědci zapojení do analýzy učinili v jejich zprávě následující poznámku: "Je zajímavé si všimnout toho, že v lokaci 1 (pravděpodobně část zkamenělého trámu) byl zjištěn daleko vyšší obsah uhlíku (1,9%), než v lokaci 2 (pravděpodobně zkamenělý kov)." (<http://www.wyattmuseum.com/noahs-ark-12.htm>).

⁶ Discoveries. Section B: Has Noah's Ark been found? Pg 71.

⁷ MUL.APIN, tabulka č. 86378, British Museum.

řekl mladému vědci jménem Baumgardner, který také naivně uvěřil, že to je pravda. *Baumgardner* to pak sdělil novinám, prohlásil to ve svém zpravodaji a také během semináře, který pořádal pro zaměstnance Lawrence Livermore National Laboratory.

Avšak když se na ty tyče zeptal Turků, nikdo je nebyl schopen ukázat. Nejblíže se k nim můžeme dostat Ronovým tvrzením, že slyšel, že byly dány do *Mine and Mineral Museum* v Ankaře. Také já jsem se na ty tyče zeptal Salih Bayraktutana, avšak marně.

ad 9) "Železné rohové podpěry."

Baumgardner: "Půlku toho předmětu mám v šufletu psacího stolu tady v mé kanceláři. Můj vlastní opravdový závěr je, že to je přírodní kousek podložné horniny z mořského dna na tom nalezišti. Všimněte si prosím, že se skládá z kysličníku železitého a ne z kovového železa."

Poznámky autora:

Gray své tvrzení zakládá na Fasoldovu video, ve kterém Dr. Baumgardner v květnu 1985 zkoumá ten předmět tvaru lodě s použitím detektoru kovů. Najednou vykřikne: "nerozložené železo!" Detektor kovů ukazoval na perfektně čtvercový flek.

Baumgardner k tomu nyní poznamenává: "Nikdy jsem nic takového neřekl, natož abych to vykřikl. Bylo mi okamžitě jasné, že ten materiál byl kámen, pravděpodobně kysličník železitý, a zřejmě ne kovové železo".

Gray pokračuje: "Fasold tam přiběhl s video kamerou. Tam ve stěně, obklopen vyschlým bahnem, byl perfektně čtvercový konec trámu a z něho vyčnívalo něco, co se zdálo jako železné šupiny, které způsobily ty signály.

O něco později držel v ruce kousek svářkové ocele. Byla to roztažená a vykovaná rohová podpěra (Ne, to bylo Fasoldovo vysvětlení!), s jasně viditelnou zrnitostí. Ta rohová podpěra byla vyzkoušena v Los Alamos National Laboratory. Ukázala 91,84% FE203", píše Gray.⁶

Avšak Baumgardner na to poznamenal: "Zdůrazňuji, že to nebyla svářková ocel! Byl to kus kysličníku železitého. Nazývat to 'roztáženou rohovou podpěrrou', bylo Fasoldovo vyložení - produkt Fasoldovy vlastní velmi úrodné představivosti".

Autor: "*Může ale 'přírodní kus kamenného podloží' obsahovat téměř 92% železa, aniž by to bylo železo?*" Ptá se ignorantní žurnalista...

"Všimni si, že to je kysličník železitý a ne kovové železo. Kysličník železitý se v přírodním světě běžně vyskytuje", říká Baumgardner.

ad 10) "Struska (odpadový produkt) z nějakého druhu výroby kovu, která pochází z takového místa uvnitř předmětu tvaru lodě, které naznačuje, že ta struska mohla sloužit jako balast."

Baumgardner: "Osobně jsem si nechal jeden vzorek analyzovat tady v Los Alamos. Jeho složení, i když neobyčejné pro kontinentální

Kolektiv, který zkoumal ten předmět tvaru lodě. Od leva: Producent James Burroughs, turecký pomocník z Masheru, Jeffrey Wayman, turecký řidič, spoluproducent Dan Devaney, ještě další turecký řidič, Semsi Yazici, Necmettin Tamas, Salih Bayraktutan a John Baumgardner. Tom Fenner je v popředí přede všemi. Na fotce nejsou Mahlon Wilson a Thomas Anderson, kteří se toho také zúčastnili.

horniny, není tak neobvyčejné pro sopečné horniny vytvořené na mořském dně, které jsou po tom změněny silným hydrotermálním procesem, což je případ základních hornin na tom nalezišti".

Autor: Znamená to, že tyto kovy (31,44% manganu, 41,95% titanu, 11,33% křemíku a 7,19% hliníku) by se mohly náhodně vyskytovat v sopečné hornině?

Baumgardner: "Všimni si, že ta čísla představují obsah prvků ve formě kyslíčků. Navrhuji, že tento dotyčný vzorek není sopečného, ale hydrotermálního původu, vytvořený na mořském dně blízko termálního průduchu. Jinými slovy, je to manganová hrudka. Vzpomeň si, že skalní podloží pod tím nalezištěm je původem plátek dna oceánu."

Poznámky autora:

Manganové hrudky nacházející se na dně oceánu jsou průměrně 5 cm velké, zatím co struskový balast, o kterém tady mluví Gray, jsou hroudy o velikosti až 25 cm.

Menší manganové hrudky nacházející se na dně oceánu obvykle obsahují 35%, nanejvýš 50% manganu. Ten struskový materiál obsahuje 84%. Hrudky na dně oceánu obsahují také nikl a kobalt. Podle Graye, balastový materiál je neobsahuje.

Baumgardner prohlašuje, že ten jediný vzorek, který viděl a zkoušel, byl veliký 3 cm a Wyatt prý mu o něm tvrdil, že pocházel z Durupinarova naleziště. Napsal referát Ronu Wyattovi,

ve kterém podle Graye prohlašuje, že ten vzorek byl "odpad z výroby hliníkové slitiny". A Ron z toho usoudil, že to je důkaz o velmi ranné výrobě hliníku ve starodávných dobách.

Baumgardner: "To byl podstatně nesprávný výklad mého referátu o analýze, který jsem Ronovi poslal. On z existence skromného obsahu hliníku v těch kamenech vyvodil, že ty kameny představují 'odpad z výroby hliníkové slitiny', když hliník je ve skutečnosti běžnou složkou většiny hornin zemské kůry".

ad 11) "Ta formace má správnou velikost shodnou s bibli (jak délku tak šířku), aby to mohla být Noemova archa."

Baumgardner opětovně potvrzoval, že ta formace má přibližně správnou délku. (Tu stejnou délku jako Noemova archa.)

Poznámky autora:

Ve skutečnosti jenom délka odpovídá 300 (egyptských) loktů - což se rovná 157 metrům. (Baumgardner a Wilson v roce 1985 naměřili 157,2 m a Fasold téhož roku 157 m.)

A to jen když se započítává zadní část, která se zdá odlomená. Šířka 42 metrů je zřejmě příliš velká, zatímco by měla být 26 metrů, aby se rovnala 50 loktům zmíněných v bibli.

To nanejvýš *jednoduché* vysvětlení - pokud to je archa - je, že strany byly váhou bahna a horních palub vytlačeny ven.

Fasold a Gray nabízí komplikovanější vysvětlení: Rozměry archy určovaly objem lodě, který byl k dispozici pro náklad. Těch 26 m (50 loktů) se vztahuje na šířku spodní paluby a strany se rozepínaly tak, že na vrchní palubě byly 42 m od sebe. Extra objem takto vytvořený, byl anulován chodbou podél středu lodě, která nebyla k dispozici na uskladnění nákladu. Navíc, poměr spodní šířky k vrchní šířce je 0,618, což je poměr, na němž je založena přírodní logaritmická křivka, kterou lze najít všude v přírodě - jako skořápky šneků a podmořských živočichů, spirály galaxií atd. Archa byla podle Fasolda a Graye postavena na základě tohoto poměru 0,618 (zlaté číslo).

Jonathan Gray má velmi složité výpočty, ze kterých se nematematicům točí hlava. Zajímavé ale je, že když ten model použijete, pak plocha archy byla přesně jeden akr (4047 čtverečních metrů), což se podle Graye rovná "ash IKU", který je zmíněn na sumérských tabulkách.⁷

ad 12) "Je na správném místě (v bibli "na horách" - množné číslo - Araratu)."

Baumgardner opětovně potvrzoval své přesvědčení, že archa usedla v "horách Araratu".

V naší korespondenci podotýká, že si nemyslí, že archa je na vlastní hoře Ararat, protože *ta hora* se zdá být příliš mladá, je to popotopní sopka. To je jedním z důvodů, proč se v první řadě začal zajímat o předmět tvaru lodě.

Kdo mluví pravdu?

Celou pravdu a nic než pravdu...

Baumgardnerovy závěry se dramaticky liší od toho, co tvrdil Wyatt a co Gray vysvětluje ve své knize. A tak jak uvidíme v pozdější kapitole, Baumgardnerův kolega, geolog Dr. Bayraktutan s Baumgardnerem téměř zcela nesouhlasí.

Lže někdo, anebo by se to dalo vysvětlit jinak? Můj osobní dojem je, že Baumgardnerovo zapírání toho předmětu tvaru lodě má víc důvodů než jen vědecké. Myslím si, že ten nejhlavnější důvod byla Wyattova osobnost. Někteří lidé považují jeho "unáhlené závěry" a intuitivní usuzování jednoduše za lhaní.

Baumgardner neskrývá to, že považuje Rona Wyatta za lháře: "Důvod proč jsem se od Rona v roce 1986 distancoval, byl můj úsudek, že se na něho nedalo spoléhat, že propadl lhaní jako části svého hlubšího psychologického problému", říká Baumgardner.

Zklamání a strach ze svedení.

Baumgardner se mohl *osobně* cítit Wyattem zklamán z dobrého důvodu. Jedenkrát v roce 1985 a jedenkrát v roce 1986 šel na Wyattův požadavek do Turecka s filmovou posádkou a nic užitečného z toho domů nepřinesl. To mu muselo být trapné... (Baumgardner poznamenává: "Neměl jsem nic co dělat s filmovou posádkou, která se objevila na scéně v roce 1985".) (Stejně mu to ale muselo být trapné, a tak to můžeme nechat).

Nejrozhodnější ale byla Baumgardnerova publikace o 1,2 m dlouhých železných tyčích, které se od té doby ztratily. (Viz. bod 8.)

Baumgardner: "Věřím, že ty tyče nikdy neexistovaly, ale že Ron tu příhodu vynalezl. Všechny turecké úřady jejich existenci popírají, včetně Dr. Bayraktutana, který se toho průzkumu zúčastnil na podzim v roce 1985 a který tam byl přítomen v době, kdy Ron řekl, že ty tyče byly vykopány ze země", říká Baumgardner.

Kdokoliv má i trochu cti v odborném povolání svého života, si dovede představit jak hluboce se mohl mladý Baumgardner cítit zklamán tímto otcovským Ronem. Dal svou odbornickou pověst na špalek a žádné tyče nebyly! Baumgardner ale zapoměl, že to nemusel být nutně Ron, kdo lhal. Možná nelhal nikdo. Avšak tak jak mnoho jiných věcí v Turecku, tak také ty tyče mohly zmizet. Možná budou jednoho dne opět objeveny. Stále ještě pátráme.

Možná bychom se měli podívat také na *teologický* svět, abychom porozuměli proč Baumgardner (a někteří křesťané - kreacionisté) se tak distancují od Wyatta.

V roce 1985 byl Baumgardner "sveden" (tak jak to on podává) do snímání přístrojem, který někteří pokládají za okultní. V té době bylo mnoho amerických křesťanů téměř v panice z toho, aby se nenechali svést novým náboženstvím, které se všude objevovalo. Knihy varovaly před hnutím Nového

Věku, různými způsoby zamaskovaném. Baumgardner došel k závěru, že to byl druh proutkaření. "Bylo to z mé úcty k Bohu a Jeho komunikaci s lidstvem prostřednictvím Bible, že jsem se distancoval od toho přístroje. Navíc jsem si začal být silně vědom toho, že pro tu metodu neexistují naprosto žádné vědecké podklady", vzpíná si Baumgardner.

Generátor molekulární frekvence

V roce 1985 David Fasold, kterého bychom možná mohli považovat za stoupence Nového Věku, přinesl na naleziště předmětu ve tvaru lodě tak zvaný generátor molekulární frekvence (MFG). To je přístroj, který se zdá využívat elektrické indukce - přístroj, který kritikové přirovnávají k neblaze proslulému proutku tvaru V, jehož špička se zaměří k zemi, když konce "cítí" vodu. To se ve skutečnosti děje, ale žádný fyzikální zákon to nemůže vysvětlit. Kritikové tedy tvrdí, že to hraničí s okultismem a odvolávají se na Deuteronomium 18:10, kde je varování proti všem druhům čarodějnictví. Avšak označení tohoto přístroje jako čarodějnictví se zdá být ohromně nesprávným výkladem! Proutek rozdělený na dvě větévky není v Bibli nazván čarodějnictvím a MFG nemá nic co dělat s proutkem, kromě toho, že v obou případech máme dva konce, které člověk drží v rukou.

MFG údajně vysílá do země elektrickou radiovou frekvenci a když ten signál narazí na kov, ukáže porušení elektromagnetického pole, které lze postřehnout. Osoba držící MFG ve svých rukou funguje jako typ antény, právě tak, jak dotykem ruky na anténu rádia může člověk zesílit nebo narušit příjem. I když může být těžké pochopit, co se ve skutečnosti děje, nic záhadného nebo okultního na tom není. Avšak Baumgardner s tím nesouhlasí.

A člověk si dovede představit dopad, jaký taková obvinění z okultismu proti Wyattovi a jeho podporovatelům, mají na většinu náboženských kruhů, které dosud měly ten zdaleka největší zájem o nález archy. Takové obvinění ztěžuje rozlišení pravdy mezi všemi pomluvami a zmatkem, tvrzeními a protitvrzeními...

Lov pokračuje

V září 2001 jsem o tom problému mluvil s Dr. Bayraktutanem. Nechápal stanovisko svého starého přítele Baumgardnera, ale ohledně Wyatta dodal:

"Nemusíme přehánět nebo činit závěr z něčeho, co není ještě jisté. Fakta mluví za sebe: Máme předmět tvaru lodě ve výšce 2000 metrů, který není přírodním výskytem. Nenašli jsme nic, co by vyvrátilo možnost, že to je Noemova archa. V našich výzkumech vidíme znaky určitých konstrukcí, které se přírodně nevyskytují. Způsob, jakým si myslíme, že ten předmět cestoval dolů s hory v sesuvu půdy, je velmi zajímavý. Na té hoře jsme nyní našli znaky nějaké ranné civilizace, atd. atd. atd. To vše si vyžaduje, abychom pokračovali ve vyšetřování."

Kapitola 29

Zpátky k Arše

Opět v září 2002 jsem cestoval se skupinou norských a dánských nadšenců k arše do hor Araratských. Elin Berglundová a já, kteří jsme tam oba jeli podruhé, jsme tento zájezd vedli.

Elin je obzvlášť dobrá po mytologické a historické stránce, na příklad jak vznikl první kmen v té oblasti nebo proč se Assyrská říše pojmenovala po bohu Assurovi. Je to podivné, to bylo jméno vnuka Noeho. Nebo že jméno aramejec naznačuje kořen v Assurově bratru Aramovi. Většina z nás ví, že Semité pochází z Noeho syna Šéma. Avšak méně jich ví, že Egypt se kdysi nazýval Mizrim či Mizraim podle Cháмова syna, který byl prvním egyptským králem. Citát z Knihy Mrtvých, která pochází z té doby, nám říká, že v té nejranější historii Egypta věřili jen v jednoho všemohoucího Boha, právě tak jak věřil Noe.¹

Avšak s Chámovým vnukem Nimrodem, synem Kúše, už začal polyteismus uctívání mnoha bohů. Do toho byli zahrnuti bůh-matka po Noeho manželce a mnoho jiných bohů vytvořených z lidí.

Elin si také myslí, že může stopovat starodávné skandinávské bohy zpátky do oblasti Černého moře. Většina bohů národů světa jsou ve skutečnosti jejich předkové. Před tisíci lety bylo běžné, aby lidé a kraje byli pojmenovány podle jejich předků.

Skandinávský bůh Odin, byl vlastně předkem či náčelníkem Odinského klanu, z něhož pochází skandinávský lid a Anglosasové a pravděpodobně Frankové a Westphaliánci. Světoznámý norský vědec Thor Heyrdahl věřil, že původ těch lidí lze najít v oblasti Kavkazu, to jest ne daleko od usednutí archy. Tato teorie je postavena obzvlášť na ságách, které napsal islandský historik Snorre Sturlason kolem roku 1200 n.l., ve kterých je také země popsána jako "Kringla Heimsins" t.j. "kulatý balón, na kterém žijeme", tak jak o kulatosti země napsal ve své tezi "Sphaera Mundi" soudobý irský mnich Johannes Sacrobosco. Jak uvidíte, ti pisatelé byli dobře informovaní!

Náboženští historikové si dělali z Heyrdahla blázna tím, že prohlásili Odina za mýtického boha a ne lidkou bytost. Avšak Heyrdahl sledoval Snorreův popis a zjistil, že Odinův "nebeský" hrad Asgaard byl ve skutečnosti v ruském městě Asovu, kde řeka Don vtéká do jezera Asov. Odin byl náčelníkem Aesiru. Tam stál jejich hrad předtím, než odtud byli zhruba v roce 1200 př.n.l. římskými vojsky vyhnáni na sever. Takže As-ov, Asgaard (dánsky) nebo As-gorod (rusky) byla ve skutečnosti farma, hrad Aesir. "As" znamená oheň a Aesirští tak byli nazýváni proto, že uctívali oheň, tak jak činili následovníci Zarathustra dále na jih v Iránu.

Dánsko-norská skupina si zajistila Dr. Salih Bayraktutana (napravo) jako jejich geologického průvodce. Koptický geolog, Sad'd Kirolos (nalevo) byl také členem skupiny.

Poznámky:

¹ Bůh je jeden samotný a žádný jiný kromě něho neexistuje:

- ten, který učinil všechny věci
- božský duch, skrytý duch - Bůh je od začátku a byl od začátku. Existoval od pradávna a byl, když nic jiného nemělo bytí. Existoval když nic jiného neexistovalo a co existuje, On stvořil. Bůh je život a jen skrze něho člověk žije. On dává člověku život, vdechuje do jeho chřípí dech života. Vytvořil lidi a utvořil bohy (anděly). (Egyptská Kniha Mrtvých, E.A. Wallis, Dover Publications Inc.: New York, 1967.)

Jméno sousední země Azer-bajdžán znamená Země Ohně - či Země Aesiru? Odinův lid původně přišel z Azerbajdžánu – místa nedaleko archy. V roce 1991, když byla železná opona mezi Východem a Západem roztažena, autor Björn Wegge objevil, že kolem 10 000 členů skupiny známé jako Udinský lid se stále ještě nachází v kavkazských horách v Azerbajdžánu². Zjevně tam zůstali, když Odin odcestoval do Asova a později dále na sever. (Mimochodem, lidé z tohoto Udinského lidu se později stali jedněmi z prvních křesťanů a částečně si zachovávali své vlastní náboženské způsoby v ostrém kontrastu proti ostatní společnosti, která byla obrácena na Islám kolem roku 1300 n.l.).

Heyrdahl se také odvolává na Anglo-saskou kroniku a na Cantebury kroniku, které se o Odinovi zmiňují v anglické dynastii. Odin je dobrým příkladem toho, že "bohové" minulosti byli jednoduše králové či předkové.³

Kde je Salih?

Elin Berglundová a já jsme se předem dohodli s Dr. Salih Bayraktutanem, profesorem geologie na universitě v Erzurumu, že přijde a povede naši jednotku. Avšak autobus, který pro nás měl na letišti starodávného arménského města Karsu přijet a dovést nás do Dogubayazitu, se neukázal.

Elin, která měla na starost organizaci zájezdu, byla šokována, že se něco takového může přihodit a našla na letišti telefon a snažila se zavolat každého, na koho si mohla vzpomenout, ale bez úspěchu. Tato oblast Turecka není docela tak stejná jako naše moderní města Oslo a Kodaň a z mé zkušenosti v Africe jsem věděl, že takový druh překážek se dá očekávat.

Byli jsme tedy nuceni improvizovat. Stál jsem na schodech před letištěm a pořádal přednášku pro skupinu, která byla nucena naslouchat, zatím co Elin se snažila navázat spojení se Salihem. O několik hodin později, v ještě rušnějším terminálu, já a další muž jsme se rozhodli zajít do města a najmout jiný autobus, samozřejmě za mnohem vyšší cenu, protože musel jet tam a zpátky téhož dne. Nakonec jsme se ale do Dogubayazitu dostali a navíc ještě před západem slunce.

Jeli jsme k hranicím co je dnes Arménie, ale hranice byly naneštěstí z politických důvodů zavřené. Škoda, bylo by to zajímavé najít nějaké arménce, kteří pocházejí z té oblasti, a poslechnout si jejich názory.

Koptický geolog

Navzdory našemu nepřítomnému profesoru geologie, měli jsme naštěstí v naší skupině jiného geologa: Sa'd'd Kiroloose, zkušeného dánského geologa egyptského původu - nebo jak on tomu dává přednost, koptického původu (jeden z potomků Mizraima). Studoval na Alexandrijské universitě v Alexandrii v Egyptě a od té doby absolvoval kurzy na Aarhuské universitě v dánském Aarhusu. Po většinu svého života pracoval v Dánsku a Norsku. Zabývá se zkoumáním půdního podloží a v poslední době pracuje jako odborný

Poznámky:

² *Udin je správné hláskování jména Odin.*

³ *Thor Heyerdahl og Per Lillieström: Jakten på Odin. På sporet av vår fortid. J.M. Stenersens Forlag A-S, 2001.*

poradce pro výzkum životního prostředí. Kirollos byl zajímavý člověk. Slyšel o arše z rádia. DR1 ("dánské rádio 1") vysílalo interview, které jsem té stanici poskytl, a Kirollos po tom navázal kontakt s moderátorem Andersnem Laugesenem: "Kde bych mohl toho muže najít?", zeptal se ho, a krátce na to se mnou navázal styk. Jeho rukopis se podobal hieroglyfům a ukázalo se, že má i jiné znalosti než jen geologii. Avšak jeho zkušenosti a znalosti geologie byly nejzajímavější.

Co na tom záleží, že *mytologické* a dokonce i *historické* prameny naznačují existenci archy? O tom by se vždycky dalo debatovat. Některým stačí na přesvědčení jména míst, na která se podíváme později. Avšak ta se určitě dají objasnit nesprávnými pojmy dávných období.

Ne, musíme sehnat geologa. Musíme mít vzorky zkamenělého dřeva a jiné hmotné svědectví z předmětu tvaru lodě, které se nevycvičeným očím jeví jako bláto nebo kamení. Musíme mít vzorky půdy a prozkoumat je, abychom zjistili, co se dělo během posledních 5 až 10 tisíc let a zda existují nějaké známky o potopě. Musíme si nechat prozkoumat lávu z nedaleké hory Araratu, abychom měli důkaz, zda tam archa stále ještě může nebo nemůže být.

Možná to bylo jeho zázemí v koptické kultuře, co v něm vzbudilo zájem o výzkum něčeho geologicky tak nemyslitelného, jako je archa.

Protiautoritativní, ano prosím!

Když jsem poprvé začal hledat Noemovu archu, nikdy mi nenapadlo, že to pátrání může vážně zpochybnit věci jako je evoluční teorie⁴. To nebyl můj záměr v zájmu o archu, ale ani by mě to nezastavilo ve výzkumu těch možností. Kde jsme se ocitli, když evoluční teorie se obrátí v takové dogma, že alternativní teorie se nesmí vůbec ani vzít v úvahu? To je podstatně nevědecké. Přesto je to ale v určitých kruzích velmi přijatý názor. Velmi málo se jich odvažuje zpochybňovat tyto překonané teorie, i když jich mnoho tuší, že je nelze obhájit.

Sad'd Kirollos nepřišel na zájezd s takovým kamenem úrazu. Cokoliv uvážil, měl vždy hlavu otevřenou ke všem možnostem. Měl správný typ protiautoritativního postoje. To byl ten stejný postoj, kterému jsem se musel naučit během mých studií na žurnalistu: neboj se vrazit svou hlavou do zdi. Možná ta zeď neobstojí! Kirollosův stálý refrén, když uslyšel něco nového, byl:

"To je *velmi* zajímavé. Ne, ne, to nemůže být vyloučeno..." To, že se mnou navázal spojení, mne velice povzbudilo. Nyní se mi naskytla příležitost ptát se muže, který byl výtečný v geologii. Žurnalisté přece nemohou vědět všechno o všem.

Poznámky:

⁴ Tato teorie nám říká, že všechny věci se vyvinuly tím stejným tempem, jaké můžeme nyní pozorovat. To jest téměř v neměřitelném tempu, což vede k milionům a tisícím milionů roků vývoje.

Měli jsme v plánu, aby Kirollos provedl výzkum, který by sloužil jako základ pro pozdější důkladnější vědecký výzkum, o který by, jak jsme doufali, projevíli zájem špičkoví geologové.

Imponující hora

Když autobus dojel do města Igdir, spatřili jsme mocnou horu Ararat jak vystupuje na obzoru. Netrpělivě jsme ji začali fotografovat s jejím sněhem pokrytým vrcholem, přesto, že řidič se nás opět a opět snažil povzbudit, abychom počkali na pozdější příležitosti: "Pojedeme hned vedle ní. Budeme velmi blízko", snažil se vysvětlit. Alespoň já jsem tomu tak rozuměl. Nikdo z nás moc turečtině nerozuměl a řidič s jeho kolegou neuměli mluvit žádným jiným jazykem. Chtěli jsme po cestě zastavit a podívat se na některá starodávná města, ale oni nerozuměli ani slovo z toho, co jsme říkali, nebo možná nechtěli rozumět.

Když jsme se přiblížili k hoře Ararat, nemohl jsem popřít pocit zklamání, že "naše archa" nebyla na té imponující hoře. Kdyby byla u paty této hory, mnohem lehčeji by se našli patroni. My jsme ale chtěli hledat někde kolem 20 km odtud na nepodstatné hoře, o které nikdo nikdy neslyšel, i když se věří, že tam byl Gilgameš a jiní poutníci... Bill Shea měl pravdu: "Jaký to rozdíl dělá jedna hora!"

Autobus funěl vzhůru po silnici točící se kolem jižního boku hory Ararat. Brzy jsme byli na druhé straně a kromě té mocné hory byla krajina docela rovná. Záře slunce v nás vzbudila pocit klidu a těžko jsme si dovedli představit, že tomu není tak dlouho, co se tu uskutečnily krvavé bitvy mezi Kurdy a Turky, nemluvě o zuřivém povstání Arménců, které se odehrálo na tomto stejném místě v minulosti na rozhraní století.

Dogubayazit byl nyní před námi, jako poslední město před Iránem. Našli jsme si ve městě hotel, který měl sloužit jako naše základna, a příštího dne jsme vyjeli k nalezišti předmětu tvaru lodě.

Zkamenělé dřevo z levoboku?

Eroze zanechala znatelné stopy během těch jeden a půl roku, co jsme tu byli naposled. Voda ze zimního období s sebou vzala hodně bahna dolů do údolí. Archa - jak nyní ten útvar budeme nazývat - byla tam kde obvykle, avšak nyní měla trhliny a pórovité strany naznačující, že celá formace bude možná během krátké doby

V Igdiru jsme konečně z autobusu spatřili imponující horu Ararat. Byli jsme ale stále ještě 24 km daleko...

Když jsme tu stáli na slunci, bylo to tak uklidňující. Těžko jsme si dovedli představit krveprolití, která jen nedávno proběhla mezi Kurdy a Turky, nemluvě o zuřivém měření sil, ve kterém byli zapojeni Arméni téměř před sto lety.

zničena. Člověku vrtá hlavou, že tento předmět tvaru lodě, který tak hodně kritiků nazvalo "přírodní formací", si tak dobře zachoval svůj tvar, zatímco všechno kolem bylo odplaveno s hory dolů.

Již první den jsme si všimli, že něco se změnilo! Hned u východní strany archy byl malý kopeček. Vypadalo to, jakoby se odlomila část levého boku archy, možná už dost dávno. Potom byla archa i ten odlomený kus pokryty bahnem.

Archa začala být opět viditelná následkem zemětřesení v roce 1948 a ještě výrazněji viditelná po dalším zemětřesení v roce 1978. Následkem sněhu a deště je bahno kolem formace každým rokem odplavováno po svahu dolů. Celá ta oblast se svažuje dolů po asi tak 5 km do plochého údolí mezi touto horou a horou Ararat. Dole v údolí vede silnice z Dogubayazitu k Iránským hranicím.

Na západním "pravém" boku jsou nyní místa tyčící se až 9 metrů nad okolní oblastí až k "zábradlí". Pokud to bude takto pokračovat, zanedlouho se dostaneme dolů ke kýlu!

Kvůli velkému množství vody v zimě 2001/2002, velká část kopečku zmizela a pod bahnem lze nyní vidět nashromážděné "kamení". Na první pohled se to zdá jako hromada sutin, ale po důkladném prozkoumání vypadají jako zkamenělé dřevo. Mohli jsme rozeznat linky a náznaky kůry.

Geologické diskuze

Geolog Saď'd Kirillos chodí kolem se svým speciálním kladívkem, roztloukává horninu a přitom mluví o velkém množství minerálů a zkamenělin v té oblasti. Sbírá vzorky s sebou domů k dalšímu výzkumu.

Odd Standall z norského Strømmenu, pracuje pro Statoil, norskou státem vlastněnou společností na naftu a přírodní plyn, které také vyváží do Spojených Států.

Elin Berglundová poukazuje na intenzivní erozi v západní straně; nebo v námořním názvosloví: v pravoboku.

Má také hodně vědomostí o geologických vztazích. Oba jsou skeptičtí a opatrní, ale oba také souhlasí, že vzorky z boku archy mají úplně jiný charakter než bahno kolem, které se pohybuje, zatím co archa zůstává na místě.

Bylo nám řečeno, že to je následkem vápence, který proniká uprostřed té formace, avšak Dr. Bayraktutan později to nedorozumění zamítl. Ten kámen je pohyblivý spolu s Archou. On si to vysvětluje tak, že ta formace je zastavena zuženou topografií, což oslabuje tok bahna.

Bill Fry

A opět jsme měli velké štěstí, když jsme narazili na Billa Frye, který byl v té oblasti také tehdy, když my jme tu byli poprvé. Bill byl přítel Ron Wyatta, který ten předmět tvaru lodě znovu objevil. Bill říká, že před jeho smrtí v roce 1999 ho Ron požádal, aby se toho projektu chopil, neboť měl obavy z toho, jak to půjde dál.

Ronova vdova Mary Nell Wyattová a nový správce Wyattova musea v Tennessee, Richard Reeves, věří, že oni mají výhradní právo se vyjádřovat ke spornému Ronovu životnímu dílu. Bill na arše začal pracovat v roce 1997 a během posledních několika let věnoval všechn svůj čas na hledání řešení té záhady o arše a jiných pozoruhodných objevech, do kterých byl Wyatt zapojen. Bill se dohodl s úřady, že založí museum v budově blízko archy, která je nyní návštěvním střediskem, a která od oficiálního uznání tohoto naleziště stála prázdná.

Turecké úřady to naleziště neuznaly jako Noemovu archu. Nemluvíme o archeologickém potvrzení, ale spíše o chráněné památce - o nějakém tom druhu národní rezervace. Úřady na neštěstí neměly prostředky na hlubší vykopávky a tak Bill Fry se do toho vložil jako patron.

Nad vchodem do tohoto návštěvního střediska se už objevila cedula, která udává jako oficiálního patrona Billův web: www.anchorstone.com, se kterým jsou spojeny různé aktivity. Bill nám řekl, že na tom projektu nyní spolupracuje s místní cestovní kanceláří, protože úřady pochopitelně chtějí, aby to vedl Turek. Jak jsme si ale všimli, Turci nejsou v té oblasti sami...

Kurdi

Když cestujete po Dogubayazitu a po okolní oblasti, netrvá to dlouho a všimnete si pod povrchem existujícího napětí mezi Turky a Kurdy (ty dvě skupiny tvoří většinu místního obyvatelstva).

Když jsem ten první večer vyšel z hotelu, okamžitě jsem potkal kurdského průvodce. Je vnuk kurdského revolucionáře z Iránu, který si marně činil nároky na kurdskou nezávislost. On a jiní Kurdové si myslí, že mají výhradní právo na návštěvníky a nelíbí se jim, že Turci to od nich přebírají. Jednou byla Elin svědkem toho, jak tureckému řidiči vyhrožovali zabitím, kdyby vzal skupinu cizinců. On ji ale přesto vzal a stále je ještě naživu. Ne všechno se má brát doslova. Avšak ohrožování života ukazuje, jak rychle může konvice dojít k varu.

Není to tak dlouho, co kurdské hnutí o nezávislost bylo obviněno z nepokojů v této oblasti a z mnohonásobných vražd. Ron Wyatt byl dokonce na dva týdny odvezen do iránských hor.

(V roce 2002 jsme zjistili, že muž, který vykonával špinavé záměry místní mafie, je nyní za mřížemi pro vraždu, kterou skutečně spáchal.)

Bill Fry diskutuje se skupinou v Údolí osmi.

Zkamenělý nýt

Ve formaci archy jsme opět našli zkamenělý nýt na levoboku a Bill potvrdil, že takový nýt Ron Wyatt také našel v červnu 1991 na protější straně lože za přítomnosti svědčící skupiny amerických cestovatelů. Všichni se podepsali, že to viděli.

"Kde ale je 1,2 metrů dlouhá tyč, o které se Ron Wyatt dověděl a mnoho svědků tvrdí, že ji viděli?", zeptal jsem se Billa.

"Také já jsem se ji snažil najít. Stopa končí u tureckých úřadů, kteří nechtějí potvrdit její existenci. Nechtějí ani popřít možnost, že úřady ji mají ve svém vlastnictví. Mnoho jiných nalezených předmětů později zmizelo, a v některých případech se jedná o krádež místními lidmi nebo jinými", říká Bill Fry.

Čest je všechno

To je něco, co lidé ze Západu těžko přijímají. Ze západního hlediska, úřady nemají co ztratit tím, kdyby informovaly veřejnost o krádeži archeologického artefaktu.

Avšak v zemích východní mentality to je úplně něco jiného. Tady čest znamená všechno! Kdyby se nějaký archeologický artefakt ztratil, vláda by často prostě celý ten případ uzavřela, neboť to je trapné. Místo otevřené politiky, která se skrze myšlenky křesťanství stala částí západního systému, na Východě se často dá přednost mlčení, aby se zachovala čest. Spíše než vynést nějakou nepohodlnou záležitost na světlo, tak jak je to ve zvyku na Západě, je lepší na ni zapomenout.

Jsme hosté

Když Noemovu archu zkoumáme, jsme v Turecku hosty. Musíme dodržovat pravidla, která tady platí. Nemůžeme tudíž najít ani sarkofág, který byl údajně objeven a vykopán na pozemku, o kterém mnoho lidí věří, že to byla Noemova vinice. Tato "vinice" byla nalezena v "Údolí osmi" blízko kurdské vesnice Arzep, kde byly nalezeny dva velmi staré náhrobní kameny s rytinami archy. Sarkofág zmizel. Byl odebrán v noci a turecké úřady o tom nic neví. Celá ta historka je uvedena v kapitole "Hroby Noeho a Naamah".

Kapitola 30

Přichází Bayraktutan

Po dnech čekání, Salih Bayraktutan se konečně ukázal. A vyšlo najevo, že stálo za to na něj čekat! Ten trochu roztržitý profesor prošel vědeckými údaji, získanými průzkumem předmětu tvaru lodě. Jeho opravdové vědecké metody, které používal, nám hluboce imponovaly, navzdory zklamáním, nedostatku zařízení a jiným překážkám, které je jinak ztěžovaly.

Ve skutečnosti pracoval na geologickém výzkumu předmětu tvaru lodě a okolní oblasti už od roku 1983, avšak třikrát to bylo zastaveno, protože cizí partneři to odvolali dříve, než byl výzkum dokončen.

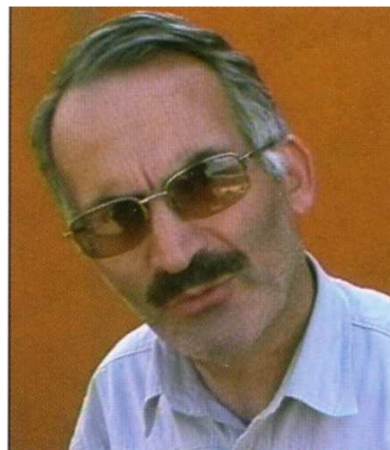
Salih: "Celkově ten projekt nebyl nikdy dokončen. Třikrát jsme začali, ale pokaždé, když jsme našli nějaké svědectví, partneři to z různých důvodů odvolali. Stále ještě čekám na stabilnějšího partnera, abychom to mohli dokončit", vyprávěl Salih večer, když jsme s ním měli seminář ve vestibulu hotelu Ararat v Dogubayazitu.

Autor: "*Kteří partneři tam byli?*", zeptal jsem se ho.

Salih: "V první řadě jsme provedli velké, opravdové průzkumy spolu s Dr. Baumgardnerem, který to naneštěstí rychle odvolal. Dále jsem prováděl nějaký výzkum spolu s Wyattem a Fasoldem, ale oni nemohli sehnat podporu a byli donuceni to odvolat, také kvůli občanské válce (s Kurdy) a jiným problémům. Pak tu byla také německo-americká skupina, která byla možná víc zaneprázdněna snahou dokázat, že to *není* archa. Také oni náhle zmizeli. Byl tu také Australan, který to použil v soudním procesu, kde před soudem lhal o tom, co jsem řekl, aby docílil zákazu kreacionistických knih na australských školách."

Autor: "*Co si myslíš o Dr. Baumgardnerovi?*"

Salih: "Vysoce si ho cením. Má báječnou rodinu a je dobrým vědcem. Navštívil jsem ho v jeho domě", sdílí Salih radostným hlasem. "Nechápu ale jeho reakci", prohlašuje. "Zatímco byl tady, souhlasili jsme s úsudky našeho výzkumu, avšak o dva roky později jsem se dověděl, že změnil své názory. Nechápu proč. Během posledních 4-5 let jsem pracoval spolu s muži jako profesor Robert Michelson, Bill Fry a Dave Deal. Ano, Mr. Deal je dobrý v 'dálkovém vnímání' fotografií. Vlastně našel kousek výše po svahu hory oblast plnou hrobů a v jednom z těch hrobů jsme našli kosti, zkamenělou půdu, paleopůdu, keramiku a jiné věci, které jsou datovány zhruba 3600 roků zpátky do minulosti. Očekáváme, že tam jsou ještě další hroby ve větší hloubce. Po patnáctileté práci jsem došel k závěru, že tento náález je tak významný, že by jeho průzkum neměl být ponechán nahodilým lidem jako jsem já a několik jiných."

Dr. Salih Bayraktutan

Potřebujeme geology, geoformology, klimatology, paleoklimatolog, architekty, archeology, geofyziky, matematiky, počítačové odborníky, vědce, kteří umí rozluštit satelitové fotografie, odborníky na dálkové snímání a jiné. Všichni takoví odborníci by měli být shromážděni, aby tu oblast prozkoumali."

Autor: *"Když se snažíte nalézt vědce, je problémem to, že o arše mluví různé svaté knihy?"*

Salih: "Ano, a to z toho aspektu, že existuje neochota jednat o věcech, které sahají mimo pozitivistickou vědu. Proto je důležité najít patrony, kteří to uznají jako významný kulturně-historický náález, který stojí za další výzkumy, bez ohledu na to, co nalezneme."

Nepřirozené

Autor: *"Co si myslíš o tvrzení, že ta formace se utvořila kolem té velké skály, která skrze ni vyčnívá?"*

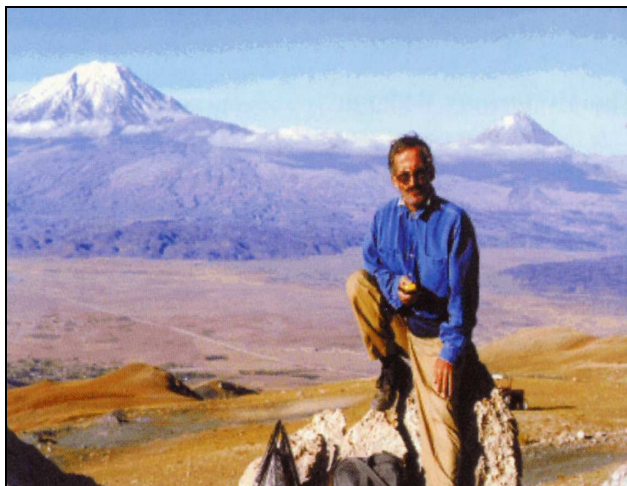
Salih: "Kdyby ta skála ležela v horní části formace, bylo by to možné. Bud' sesuv půdy nebo tok lávy narazil v topografii na překážku. Mnoho případů takového typu formací vidíme v řečištích. Tato formace ale nemohla být tím způsobem utvořena, protože ta skála je uprostřed tohoto útvaru. Tok lávy se někdy rozdělí na dva a o něco dále se ty dvě větve opět spojí. To utváří formaci, která se může podobat tvaru lodě. Takové formace lze najít na příklad na Malém Araratu. Podobně jako v případě řečiště, způsobuje to překážka vpředu, takže silueta formace je utvořena za tou překážkou. Na základě normálních hydrodynamických zákonů tudíž není možné, aby ta velká skalka uprostřed formace způsobila utvoření takového útvaru. Ať už tam ta skalka je či není, ten předmět zvláštního tvaru by tam stejně byl. Má svou vlastní 'kostru' s jejím hydro-dynamickým a symetrickým tvarem, s jejím poměrem délky k šířce typickým pro lodě atd."

Skrytá vnitřní konstrukce

Salih: "Je tu skrytá vnitřní konstrukce, která ještě čeká, abychom ji konkrétně dokázali. Avšak svědectví, které už máme, je podle mého názoru dostatečné na úsudek, že tam je pravidelná vnitřní konstrukce. Materiály, ze kterých byla ta konstrukce postavena, se s velkou pravděpodobností rozpustily, avšak zůstal po nich jakoby otisk, tak jak byly ty materiály během mnoha let nahrazeny."

Autor: *"Jak víme, že ty vnitřní konstrukce existují?"*

Salih: "Ty konstrukce dávají záznamy ve formě radarových signálů na GPR (zemi pronikající radar). Podle mého názoru to je velmi neobvyklý útvar, obzvlášť v oblasti častých zemětřesení. Normálně by takový typ předmětu byl v geomorfologické oblasti zničen a zamíchán do okolí a neudržel by si svou vlastní odlišnou konstrukci. To co tady máme, je něco úplně neslýchaného."

"Podle mého názoru toto je vyjímečně vzácný předmět, obzvlášť v oblasti postižené častým zemětřesením", vysvětluje Dr. Salih Bayraktutan. "Normálně by takový typ předmětu byl v geomorfologické oblasti zničen a zamíchán do okolí a neudržel by si svou vlastní konstrukci. To co tady máme, je něco úplně neslýchaného."

Fotografie: Robert Michelson

S naším výzkumem jsme ale neskoncovali. Naším cílem je najít materiál, který ty signály způsobuje a pečlivě odebrat vzorky, abychom je mohli analyzovat chemicky, isotopicky a ohledně stáří. Momentálně ale nemáme možnosti toho docílit."

Vrty nic nedokázaly

Salih: "Rok po snímání radarem GPR v roce 1988 jsme provedli tři vrty podél středu předmětu. Nemohli jsme se ale trefit na linky, které ty signály vysílají. Kdykoliv jsme začali vrtat, narazili jsme na překážky, které nás donutily vrtat vedle a po tom jsme ztratili orientaci.

Původně jsme natáhli plastické stuhy různých barev na označení míst, ve kterých byly ty linky snímáním zpozorovány, ale místní obyvatelé si všechny ty stuhy naneštěstí sesbírali. Natočili jsme na video, kde ty stuhy ležely, takže s dostatečnou námahou budeme možná moci ta umístění linek zrekonstruovat...Jinak bychom museli provést nová snímání.

Dalším důvodem, proč jsme se nemohli do těch abnormálních linek trefit bylo to, že naše vrtné zařízení bylo zastaralé. Museli jsme používat vodu na chlazení vrtáku na průnik půdou. Voda se tím pádem smíchala s jílem, o kterém jsme předpokládali, že z něj ty signály vychází, takže když jsme ty vzorky dostali na povrch, všechny jemné frakce se ztratily. Získali jsme jen několik vzorků se šterkem a jílem.

Použili jsme nesprávné techniky. V budoucnu budeme muset použít suché vrtání se stlačeným vzduchem místo vody. Je také možno použít pěnu. Rozhodli jsme se v budoucích vrtech použít lepší zařízení a potřebujeme také najít radarové linky, které byly dříve naměřeny."

Autor: "Dr. Baumgardner, se kterým jsi ty vrty provedl, říká, že ty vrty ukázaly skalní podloží pod tím předmětem, které ty radarové signály vydávalo. Z toho usuzuje, že to není archa."

Salih: "Ne, ne. Ty vrty nám ve skutečnosti nic neukázaly, protože jsme se nemohli trefit do linek, které ty signály vydávaly a vzorky, které jsme získali, nebyly k užtku. Baumgardner na základě toho nemůže právoplatně usoudit, zda

jde o archu nebo ne."

Ten záhadný V-tvar

Autor: *"Snímání ukazují V-tvar na dně předmětu. Odkud to pochází?"*

Salih: "Mnoho míst vlastně ukazuje W (dvojitě V). V takových místech je kolem 2,5 metrů mezi linkami. Toto W ukazuje podzemní topografii a výsledkem použité radarové techniky se vyvýšená země jeví jako V. Avšak Tom Fenner, který ty radarové vzorky pořídil, odsadil účinky té topografie. Ty výsledky musíš odsadit, abys dostal představu o signálech, které by ten předmět vydal, kdyby byl snímán z rovného povrchu. Když je ten účinek vyvýšené země odsazen, stále ještě zůstává V-tvar (nebo přesněji U). Křivka není tak špičatá. Je víc zakulacená a úhel je menší - ne 40 stupňů ale možná 10-15. Ani jsme špičaté V nečekali, neboť pokud to je archa, byla by víc jako trajekt, t.j. kýl by byl víc zakulacený (než například na plachetnici). Tento V-tvar se vyskytuje na takových 80 procentech předmětů, ale tam, kde do něho pronikla velká skalka, tato konstrukce je zničena. (To znamená, že ta konstrukce existovala před tím pronikem skalky - autor)

Našli jsme během snímání abnormální linky, které jsou zcela vertikální a horizontální. Pokud si vzpomínám, podél předmětu je přinejmenším devět vertikálních linek. Někteří si mysleli, že to jsou pouhé trhliny a tak ten projekt opustili", Dr. Bayraktutan úžasem kroutí hlavou. "... Protože to v žádném případě nemohou být trhliny. Měřili jsme podél stran a žádné pukliny tam nejsou. Našli jsme dokonce slabé abnormálnosti uprostřed.

Víme, že ty výsledky dávají rozdíly v materiálu, ale zatím ještě nevíme, co ten materiál je, zda jde o chemické rozdíly nebo jen rozdíly v tuhosti různých materiálů."

Tři vrstvy a vnitřní konstrukce

Autor: *"Ukazují vaše snímání několikanásobné vrstvy?"*

Salih: "Ano. Jedna je blízko povrchu a druhé dvě blízko dna."

Autor: *"Někteří ale tvrdí, že dno lodě je stále ještě výše po svahu v hořejší oblasti?"*

Salih: "Ne. Ten první zvláštní útvar výše jsme zkoumali třikrát. Je umístěn asi 100 metrů vzhůru po svahu, pod skálou. Je s tou skálou rovnoběžný. Avšak nenašli jsme tam nahoře žádné stopy dna. Na druhé straně jsme ale tam nahoře neprovedli žádná radarová snímání, a tak nemůžeme s jistotou říct, co tam v zemi je.

"Polohu toho prvního otisku jsme zjistili z letecké fotky a potom jsme jej v té oblasti našli. Má stejný geometrický tvar a odpovídající velikost, ale jinou orientaci. Nedávno ale byla přes ten otisk postavena silnice a tak je částečně zničen. Kromě toho vojsko po té oblasti jezdí s buldozéry a jinými velkými stroji".

Autor: *"Na letecké fotografii můžeš sledovat trasu, po které ta "lod" sklouzla z toho hořejšího naleziště do její současné polohy."*

Pokud ta loď zvládla tu projížďku dolů sesuvem půdy, její vnitřní konstrukce musela být velmi pevná. Dnes to ale tak nevypadá. Jaké by to mohlo mít vysvětlení?

Salih: "Ten předmět musí mít pevnou konstrukci držící jej dohromady, to je zřejmé. Na radaru vidíme, že tam uvnitř něco je."

Autor: *"Pokud si představujeme, že existuje konstrukce držící "archu" dohromady, proč pak není viditelná zvenku?"*

Salih: "Na některých místech vyčnívají kameny podobající se fošnám. Avšak eroze by způsobila rozpad takových věcí po uvolnění z bahna."

Autor: *"Je možné, že ta loď sklouzla dolů po svahu hory před asi 2000 roky, kdy konstrukce byla ještě dostatečně pevná, zatímco nyní už více méně zmizela?"*

Salih: "Ano, to je možné. Stále jsme ještě ten sesuv půdy nedatovali. Existuje ale současná nejmodernější technika na datování půdy. K takovému datování však potřebujeme finance."

Tři období sesuvu půdy

Usoudili jsme, že proběhly tři sesuvy půdy. Ten první začal na iránské straně hranic od jihu na sever. V té době bylo v oblasti Dogubayazitu jezero. Břehy jezera dosahovaly k místu, kde se sesuv půdy obrací 90 stupňů na východ. Dislokace způsobená zemětřesením zabránila toku tím směrem. Ten první sesuv půdy se přihodil, když tu bylo jezero a hora Ararat měla jen polovinu své dnešní velikosti. Během tohoto prvního sesuvu půda sklouzla do jezera, které tu bylo, protože vidíme, že údolí má tvar delty."

Autor: *"Míníš, že celé údolí bylo zatopeno?"*

Salih: "Ano. V té době tu bylo jezero". (nebo potopa světa v době Noeho?) Později ale byl jiný sesuv půdy. Bylo jich vlastně několik, ale všechny ve stejnou dobu. Když jdeš nahoru podél bílého hřebenu skal vedle iránských hranic, zjistíš, že ta skála byla vyzdvižena zemětřesením, které se událo ve spojení se sesuvem půdy.

Při tomto druhém sesuvu vlivem zemětřesení už z této oblasti jezero zmizelo a na jeho místě se objevil nějaký druh zemědělské půdy.

Třetí sesuv půdy se udál teprve až v roce 1949 a je stále ještě aktivní. Půda se stále ještě pohybuje. Tento sesuv půdy způsobila série zemětřesení, která následovala krátce jedno po druhém. Ten předmět tvaru lodě se stal viditelným teprve až po tomto třetím sesuvu půdy.

Obyvatelé Uzengili si docela dobře pamatují, jak pole byla normálně plochá a lehce se obdělávala, avšak po zemětřeseních se celá ta oblast stala nerovnou.

Mám fotografii pořízenou o 10 let dříve, na níž jsou boční strany "archy" jen kolem jednoho metru vysoké. Obrys není dotčen a její konce nejsou ještě zničené. Od té doby ale půda kolem "archy" se sesouvala dále dolů do údolí, zatím co "archa" se ocitla na otevřenějším prostranství. Možná byla o takových 10 procent vyzdvižena, ale 90 procent z toho je důsledkem eroze okolní půdy.

Od roku 1984 jsem sledoval a měřil pohyby předmětu s použitím geodetických metod a nákladného GPS systému. Vsadil jsem do předmětu a do okolí značky, avšak naneštěstí také ty byly místními obyvateli odstraněny".

Příliš kvapně zamítnuto

Salih: "Když stojíš na vysokém místě s výhledem na okolní oblast, můžeš vidět, že sesuvy půdy se pohybují dolů směrem k menší ploše, do zúženého koryta kolem 300 metrů širokého a 1,2 km dlouhého. Vypadá to, jako by se "archa" zastavila na začátku toho zúžení. Není tam umístěna náhodou, neboť podle zákonů fyziky by se právě tam musela zastavit!"

Autor: *"Víme, kdy se ty první dva sesuvy půdy udály?"*

Salih: "Ne, žádná data nemáme, avšak odebral jsem během posledních deseti let vzorky, které mám nachystány na datování, když se k tomu naskytne příležitost.

Když jsem ten předmět poprvé uviděl v roce 1983, má první reakce byla, že to je jen oblast sesuvu půdy, ve kterém byl ten útvar utvořen přírodně a náhodou.

Jiní geologové z Ankary a Istanbulu říkali totéž. Říkali, že takové typy útvarů se objevují v oblastech zemětřesení a sesuvu půdy.

Avšak dvě věci mi vrtaly hlavou a přiměly mne k důkladnější prohlídce té oblasti:

1. V první řadě jsem přemýšlel o té skalce. Kdyby byla na předku toho předmětu, hned bych šel domů. Avšak ona tam nebyla.

2. Za druhé, viděl jsem ten předmět z helikoptéry a zjistil, že leží na kraji zúžení. Vypadalo to, jako když letíš nad Atlantikem a vidíš kolosální lodě, jak tam plují. Podle aerodynamických a fyzikálních zákonů to dávalo smysl, aby "archa" ležela přesně na tom místě, uprostřed toku bahna.

Potom jsem pochopil, že ta formace nevznikla kolem velké skalky, tak jak ukvapeně usuzujeme. Je na té skalce nezávislá. Je sama o sobě odlišnou entitou."

Kapitola 31

Referát/Zpráva

Jednoho večera mi Salih Bayraktutan ukázal referát, který on, Baumgardner a jiní napsali v červenci 1987. Ukázal mi jednoduchá radarová měření, jejichž grafy byly v referátu okopírovány, spolu se seizmickým měřením. Není pochyby o tom, že tam dole něco je, avšak dokud neprovedeme uspokojivé vrty, je těžké usoudit, co to je.

V roce 1987 byla provedena radarová, magnetometrová a seizmická měření. Všechny tři druhy ukázaly známky materiálu, který jsme nemohli ztotožnit s okolní hlininou, a který se vyskytoval v rovnoměrných vrstvách kolem 4,5-7,6 metrů pod povrchem.

Radarová měření

Od 19. do 23. července 1987 byla provedena radarová měření. Na asi 71 grafických výtiscích získaných z těchto měření, se ten materiál ukázal ve tvaru "V" asi 6-7,6 metrů pod povrchem. Pokud si člověk představuje tento předmět jako pozůstatky nebo otisk obrovské lodě, pak ten tvar "V" by se podobal kýlu lodě. Ten tvar "V" byl objeven prostřednictvím malého radarového vozíku, který byl přes ten předmět tvaru lodě vlečen 71krát po dvoumetrových intervalech. Jelikož se povrch uprostřed toho útvaru vzdouvá, je potřeba ten tvar "V" trochu narovnat.

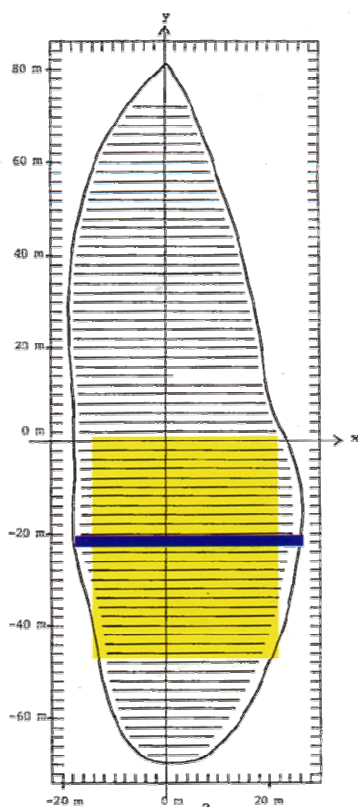
Umělec David Deal (nebo Big Deal, jak sám sebe nazývá) nebyl přítomen v době měření, ale vytvořil grafickou rekonstrukci, do které to vydutí uprostřed započítává. Tolik ale to zakřivení odsadil, že "V" se stalo téměř ploché. Myslím, že Dave tu korekturu "V" tvaru přehání, neboť povrch se tak hodně nevzdouvá. To "V" je ale ve skutečnosti rozevřenější než na radarových záznamech. Také Tom Fenner, který byl v kolektivu jako radarový odborník a ty průzkumy vrstev řídil, také on ta měření přizpůsobil s ohledem na povrchové vydutí, říká Dr. Bayraktutan.

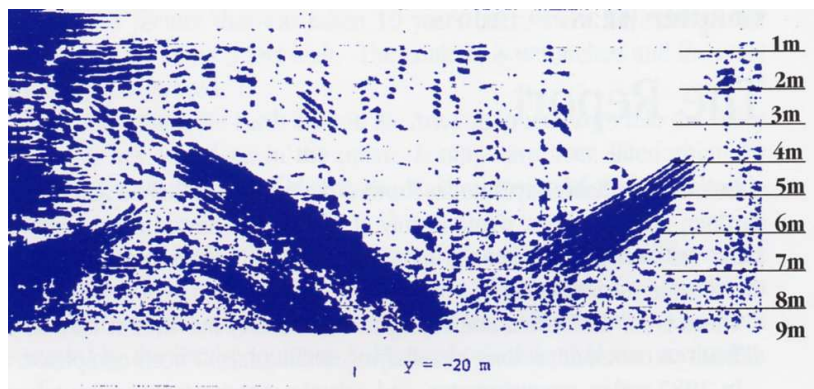
Tom Fenner se zemi pronikajícím radarem (GPR), navíc tam má kontrolní přístroj, záznamníky na magnetický pásek, grafické měřicí zařízení a baterie.

Tvar “V”, který se objevuje na mnoha z obdržených výsledků.

Tento výtisk je ze snímání Y-20, 20 metrů pod prostředkem. Viz modré označení na koordinačním obrázku dole. “V” se jasně ukazuje na všech výtiscích snímání ve žlutě označené oblasti.

Napravo vidíme poněkud přehnanou grafickou korekturu Davida Deala, ve které je “V” téměř zploštěno. Tom Fenner to vlastně už docela slušně korigoval vzhledem k nerovnému povrchu formace. Deal věří, že výsledky snímání ukazují také známky několika shroucených palub.

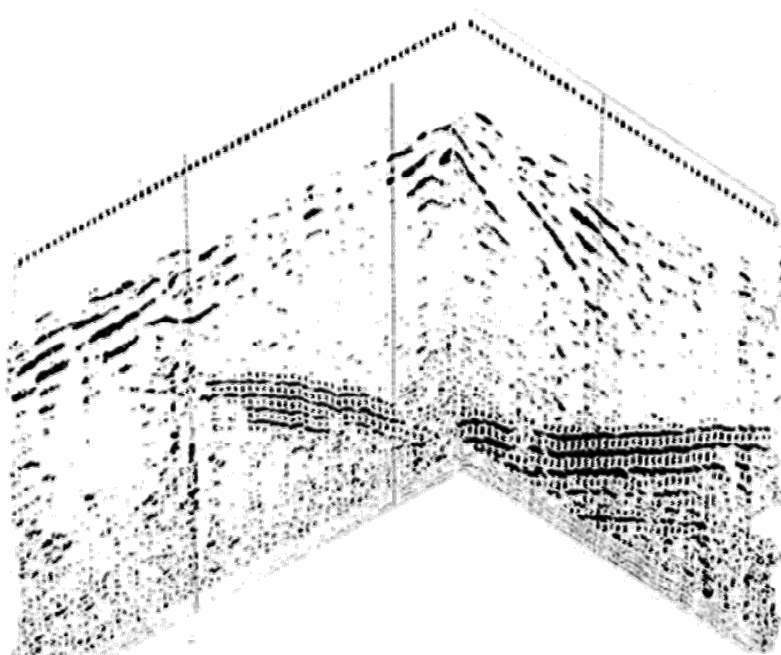

Radarová měření ukazují také jiné vrstvy a pruhy, které Fasold a Wyatt vykládají jako místnosti a chodby. To nelze dokázat, ale ty nepravidelné pruhy se na záznamech ukázaly! Oč jde?

Měření magnetometrem

Po měření radarem provedl kolektiv 1177 zkoušek magnetometrem. Ty lze vidět na obr. 8 a ukazují menší výkyvy odrážející vápenec. To možná proto, že ve vápenci je méně kovu než v okolní oblasti.

Jelikož tyto výsledky se nalézají jen v omezené oblasti, naznačuje to, že vápenec je jen částí podloží a neleží pod celou formací a tudíž tu formaci nezpůsobil.

Seizmická měření

Nakonec ta skupina provedla seizmická měření. Ta měření přidala nové znalosti k těm dřívěji provedeným. Seizmická měření ukázala dvě přímé linky o vysokém výkmitu podél prostředku "lodě" a jednu dlouhou linku o trochu doleva od středu - na levoboku.

(Ty linky lze vidět na obr. 8 mezi následujícími body

$x = 0, y = 68$ a $x = 0, y = -4$ (modrá linka)

$x = 0, y = 0$ a $x = 0, y = -76$ (zelená linka)

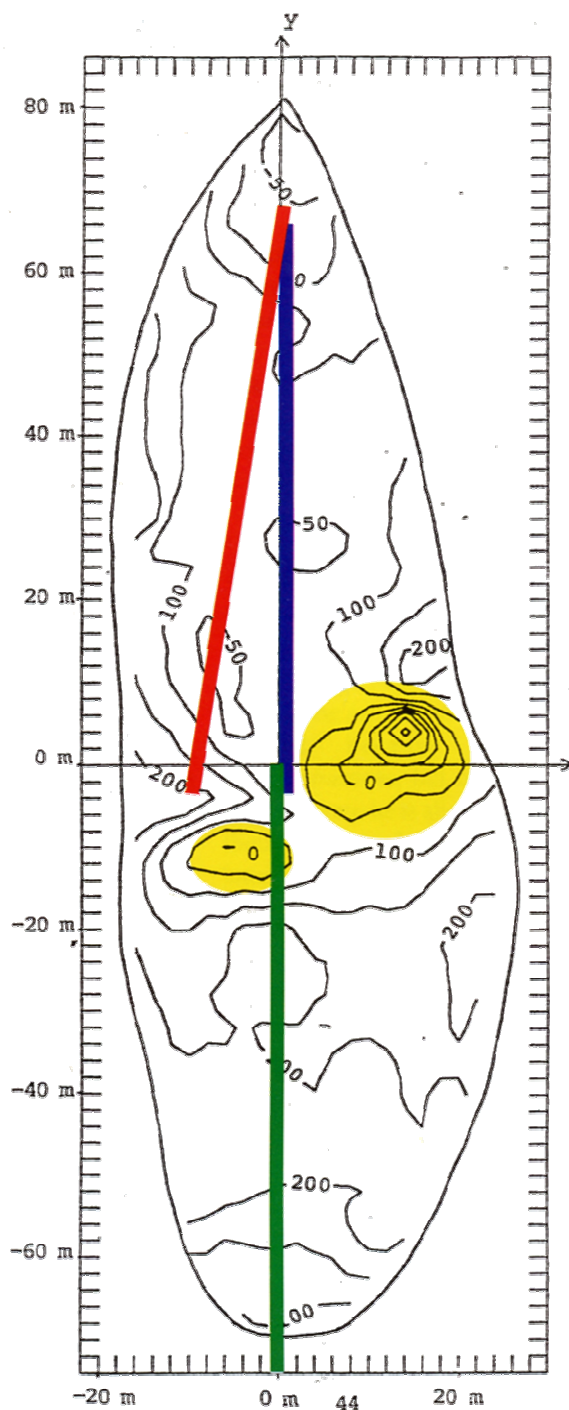
$x = 0, y = 68$ a $x = -10, y = -4$ (červená linka)

Vrstvy na linkách modré a červené byly nejhlubší a daly výsledky mezi 2400-3300 m/vt, což je docela vysoká rychlost. Na druhé straně vrstva na lince zelené dala výsledek jen 1500 m/vt. Tento výsledek pochází domněle z vápence, který z té části formace vyčnívá. Následkem tak velkého rozdílu mezi těma dvěma měřeními pisatel referátu předpokládá, že výsledky v té hlubší vrstvě nejsou z vápence, ale spíše z něčeho jiného. To se shoduje s radarovými měřeními, podle kterých byla každá vrstva rozmístěna do 4-8 metrů hlubokých porcí. To je pravděpodobně ta stejná hluboká vrstva, která dává ty výsledky ze seizmických měření.

Pisatel referátu vypočítal poměrně velkou tloušťku vrstev: 5,9 m pro vrstvu na lince modré, 2,3 m pro vrstvu na lince zelené a ne méně než 7,9 m pro vrstvu na lince červené.

Avšak z čeho se ty vrstvy skládají je možné zjistit jen vrty, uzavírá autor referátu v listopadu 1987.

Následujícího roku byly provedeny nějaké vrty, které podle Baumgardnerova úsudku ilustrovaly fakt, že předešlé výsledky byly způsobeny zvláštním charakterem podloží. Po těch vrtech se Baumgardner od "archy" distancoval. Avšak Salih Bayraktutan naprosto nesouhlasí. Vrty prý neukázaly nic, co by vedlo k takovému úsudku, protože ty vrty nebyly úspěšné, říká. (Bylo použito vodou chlazeného vrtáku, tudíž ta voda materiál zničila.)

Obrázek 8 nahoře: Výsledky 1177 měření magnetometrem. Vrstevnice magnetických polí zjevují malé výkyvy kolem vápence, tady žlutě označené. Ty tři dlouhé barevné linky ukazují vrstvy, které byly objeveny seizmickými měřeními.

Proč tedy neprovedl pořádné vrtý ? Jednoduše proto, že neměl potřebné vybavení. Po všech těch obtížích s Wyattem a Fasoldem (oba jsou nyní zesnulí) a Baumgardnerem, který si to náhle rozmyslel a začal psát proti tomu nálezu, jsou západní patroni pochopitelně zmateni.

Potřebujeme jiný druh vrtání chlazený vzduchem a pěnou ne vodou , aby se to rozjelo.

Závěr: To by mohla být Noemova Archa

Referát dochází k závěru na straně 49:

Usoudili jsme, že údaje z našich geofyzických vyšetřování žádným způsobem neodporují návrhu, že to neobvyklé naleziště tvaru lodě poblíž vesnice Mahser obsahuje pozůstatky Noemovy archy. Existence pozůstatků lidmi vyrobené velké konstrukce uvnitř naleziště, je vskutku přitažlivý způsob, jakým zodpovědět vysoce abnormální rys rozsáhlé, téměř planační reflektance, kterou lze pozorovat v radarových údajích. Avšak bez vlastních vzorků podpovrchových materiálů máme pocit, že definitivní výklad našich údajů není možný. Na druhé straně věříme, že vzorky, které je možno získat jádrovými vrtý malého počtu děr do naleziště, by mohly poskytnout potřebnou informaci. Tato informace, která spolu s geofyzikálními údaji, které už máme, by umožnila dosažení velmi pevných závěrů. Proto naléháme na turecké úřady, aby podporovaly úsilí o provedení jádrových vrtů už v roce 1988 co nejdříve, pokud to počasí dovolí.

Po tom následovalo poděkování všem tureckým úřadům, které tomu výzkumu pomáhaly: “Chceme poděkovat prof. Dr. Hursit Ertugrulovi, rektoru na Ataturské universitě za patronát nad tímto společným výzkumným projektem. Děkujeme také panu Rüsdü Naibogluovi (Emeritus General), řediteli pro bezpečnostní záležitosti, a paní Reyyan Odemisové, ředitelce oddělení pro zahraniční záležitosti, tureckému předsednictvu vlády, ale také guvernéru Agri, za jejich upřímné snahy a asistenci vedoucí k úspěchu tohoto projektu.”

Referát je datován 10. listopadu 1987, Erzurum.

My můžeme jen dodat, že od sepsání tohoto referátu už uběhlo víc než 15 let, a že vrtý, které byly následujícího roku provedeny, NEPOSKYTLY přijatelné řešení, tak jak už bylo zmíněno. To znamená, že je zapotřebí dalších vrtů.

Kapitola 32

Záhadná jména míst

Opět se vydáme k "arše". Pohled od formace archy přes údolí k Velkému a Malému Araratu je absolutně přepychový. Pro některé to znamená vážnou, dokonce i obřadní přítomnost na "svatém místě", když pomyslí na to, co archa představuje. Jiní se zajímají jen o shromažďování informací a materiálu, které by buď vyvrátily nebo potvrdily tvrzení, že toto je Noemova archa.

Pokud je druhé je pravda, pak jsme jedni z lidí, kterým se dostalo nejvyšší výsady, když je nám dovoleno se tu procházet před tím, než to bude přecpáno turisty a nebo pro turisty zavřeno. Mluvilo se o plotu kolem té formace na její ochranu. To bylo již několikrát navrženo včetně místních obyvatel, kteří v tom vidí příležitost jakýchkoli možných zisků.

Hora uvedená v Koránu

Toulali jsme se také úsekem sesuvu půdy, který údajně dopravil "archu" na její současné místo odpočinku. Místní obyvatelé to vyvýšené místo nazývají Al Judi a je k jeho vrchu asi jeden a půl kilometru. "Hledač archy" David Fasold byl klíčem k nalezení starodávného jména té oblasti a popsal to ve svých knihách.¹ Arabské jméno Al Judi znamená "výška" a to je také jméno v Koránu zmíněné jako místo přistání archy:²

Potom vyšlo slovo:

"Ó země! Pohlt' svou vodu, a
Ó obloho! Zadrž (tvůj déšť)!"

A voda klesla,
a ta věc skončila.

Archa spočinula na hoře Judi,
a svět vyšel dopředu:

"Pryč s těmi, kdo činí špatnost!"

Salih Bayraktutan, který s islámem vyrostl, říká, že arabský text nemluví o vrcholu, ale spíše o vyvýšené oblasti zemského povrchu: "výška". V anglických překladech Koránu, kde je napsáno "Hora Judi", se ten odstín často ztrácí (tak jak v tom neproslulejším překladu, Abdullaha Yusufa Aliho, s komentářem.³)

Ta první hora

Výslovnost *Al Judi* je velmi podobná *Al Cudi*, což v arabské zmaneně *Kurdská hora*. Turecké jméno toho místa je *Cudi Dagi* - *Kurdská hora*. Jelikož *kurd* může znamenat také "první", je docela možné, že původní význam byl "první hora". To je samozřejmě zajímavé vzhledem k přistání archy.

Poznámky:

¹ David Fasold: *The Discovery of Noah's Ark*, Sidgwick & Jackson Ltd., 1990, pp. 93-102, 324. David Fasold: *The Ark of Noah*, Knightsbridge Publishing Company, New York/1988 Wynwood Press*, 0-922066-10-8.

² Hud Surah 11:44 - celá Surah 11 je o Noemovi. Poslední věta ve verši 44 se odvolává na zprávu o Noeho synu, který se neoddelil od zlých lidí, ale přesto je v arše zachráněn. Kvůli jeho nepravosti by měl být zničen, ale kvůli Noemově modlitbě je mu dovoleno žít, i když je slíbeno, že bude později potrestán.

وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي
مَاءَكَ وَاسْمَأْ
أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ
وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ
وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ○

³ Svatý Korán, vydala Tahrike Tarsile Qur'an, Inc., New York.

Hora nemusela dostat jméno od Kurdů. Kurdové mohli dostat své jméno podle hory.

Jméno *Al Judi* pravděpodobně pochází z pozdějšího období. Islám, a s ním to arabské jméno, do té oblasti přišly až v 8. století, kdy arabská armáda pronikla až do Konstantinopole (Istanbulu). Avšak ta oblast byla podřízena islámu teprve až ve 14. století porážkou Turků. V té době Kurdové žili v horách spolu s Armény.

Abychom se vyhnuli zmatku, musím opět dodat, že jinou a proslulejší horu *Al Judi* lze najít asi 200 km jižně od tohoto místa na irácko-syrských hranicích. Nazývá se *Jabal Judi*. Podle tamější tradice to je místo odpočinku archy. To je založeno hlavně na faktu, že v určité době na vrcholu té hory existoval klášter a ten klášter byl možná postaven ve tvaru lodě. Po tom co muslimové převzali vládu, byl přestavěn na mešitu.

Avšak *Al Judi* či *Al Cudi*, kterou zkoumáme, leží nedaleko předmětu tvaru lodě.

Kotviště hrdinů

Jelikož toto místo je dnes velmi pečlivě střežené, nemůžeme jít celou cestu nahoru až na hřeben označující hranice s Iránem. Na mapě je ten hřeben situován mezi dvěma vrcholy známými jako "Yigityatai", což přeloženo znamená "postel hrdinů" či kolébka. Místní obyvatelé jej také nazývají "Stěna nebe".

To je ta stejná hora s jejím charakteristickým hřebenem mezi dvěma vrcholy, která byla vyryta na stěle, kterou tady Ron Wyatt našel v roce 1983. Na této stěle byla vyryta loď s osmi obličejí pod horou.

Když čteme *Gilgamešův* popis místa, na kterém navštívil *Utnapištima* (Noeho), zmiňuje se o hoře⁴ se dvěma vrcholy.⁵

Wyatt si myslel, že právě tato hora tvaru půlměsíce vytvářela přírodní přístav pro archu, tak jak už bylo dříve diskutováno.

Soudný den a vzkříšení z mrtvých

Ta nejsevernější část svahu se nazývá "Masher", což podle *Fasolda*, znamená "Soudný den". To je jasná odvolávka na soudný den, který potopa ilustrovala, nejen podle Bible a Koránu, ale podle většiny starodávných pramenů.

Místo, kam archa sklouzla, pokud tu teorii přijmeme, se nazývá "Mashur", což znamená "Vzkříšení z mrtvých". Pozoruhodné je, že ta místa se tak jmenovala dlouho před zemětřesením v roce 1948,⁶ kdy se ten předmět tvaru lodě objevil.

Proč byla ta místa tak pojmenována? Je myslitelné, že původ těch jmen by se dal stopovat celou cestu do minulosti až k arše.

Poznámky:

⁴ V sumérské verzi, ve větě "*a-na KUR ni-iri-te-nid GIŠ eleppu*", *KUR* neznámá hora, ale kopec nebo zemi nebo oblast. To se dobře hodí k oblasti nad předmětem tvaru lodě, ale ne k vrcholu jakým je hora *Ararat*.

⁵ Pro suméřany, *Mashu* byla posvátná hora. Její jméno znamená v akkadiánštině "dvojité" a tak byla znázorněna na babylonských válcových pečetích - hora dvojčat vrcholů, popsána básníky jako sedadlo bohů a podsvětí (60). Odvolávky nebo narážky na horu *Mashu* se nalézají ve třech epizodách *Gilgamešova* cyklu, který datuje mezi třetím a druhým tisíciletím př.n.l.

⁶ *Fasold* to tvrdí v "*The Ak-Update*" květen-červen 1991 a v jeho knize na str. 100.

Hory Ararat

Hory Urartu = zapadají do celé oblasti

Al Cudi = ta první nebo ta kurdská hora

Al Judi = "výška", hora archy v Korínu

Mashu = "hora dvojčet" v Gilgamešovi

3,2 km k vesnici

Karga-con-maz =

= "Krkavec neusedne"

Yigityatagi = postel hrdinů -
"Síň na nebe"

Ziyaret Dag = pouťní hora
Římská pohřebiště

první otisk
tvary lodí

tok bahna

Masber =
Den soudu

Mashur =
Vzkříšení z mrtvých

500 desítek tisíc letavých lodí
518 stop 157 metrů
Strany až 9 metrů vysoké

Jen 500 metrů do
vesnice Uzungöl, před
rokem 1948: Nazar
(slůvko, skrytí) nebo Nisir
tak jak v Gilgameši

Foto: Henri Nissen září 2002. Všímáte si: tento obraz byl prodloužen,
aby vyrovnal velkou dálku. Na správné proporce viz leteckou fotografii.

Je divné, že tyto bezvýznamné kopce a pole, na kterých pastýři hlídají své ovce, vůbec dostaly nějaká jména, a zvláště taková jména...

Očekávání soudného dne, kdy spravedlnost bude konečně viditelná, hraje velkou roli jak v Bibli tak ve svaté knize muslimů Koránu. Proč ale nazvali tato dotyčná místa tak důležitými jmény?

Ať už byla ta jména zavedena v křesťanské nebo muslimské době - to jest během posledních 2000 let - ta jména mohla označovat buď shora zmíněný soudný den a vzkříšení z mrtvých, nebo soudný den a vzkříšení v době Noeho. A proč by se ta jména vyskytovala právě v těchto oblastech, kdyby neměla nějakou spojitost s archou?

Pokud výskyt těch jmen datujeme zpět až před křesťanskou éru, pak ti, co ta jména dali, museli mít důvod k tomu, aby se v této určité oblasti odvolávali na soudný den. Jaké jiné vysvětlání by k tomu mohlo být, než potopa a archa...? Ta jména se mně honí hlavou.

Noe v Novém zákoně

Jedna žena na našem zájezdě prošla před lety krizí, která vedla k duchovní otevřenosti. Víc se tudíž zajímala o duchovní říši než o geologická fakta, která jsme my ostatní považovali za důležitá. Lidé s velkou duchovní vnímavostí tu často tuší víc než jen horniny a bahno. Vnímají dimenzi, kterou nelze vidět nebo hmatat.

Vzala si sebou Nový zákon a sedla si na vápenec uprostřed formace a četla nahlas texty o Noemovi a arše. Také Nový zákon obsahuje několik odvolávek na příběh o Noemovi ze Starého zákona. Na příklad apoštol Petr toho ve svém druhém listu hodně píše o nastávajícím soudném dnu a varuje čtenáře, že "Bůh ani starý svět neušetřil, nýbrž zachoval jen Noeho, kazatele spravedlnosti, spolu se sedmi jinými, když uvedl potopu na svět bezbožných".⁷

Také Ježíš na jiném místě Nového zákona prorokoval o době, kdy se vrátí na zem jako Mesiáš. Podle Ježíše to bude doba, kdy vše půjde jako obvykle, právě tak jak tomu bylo, když Noe lidi varoval:

"Až přijde Syn člověka, bude to jako za dnů Noeho: Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noe vešel do korábu, a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny - takový bude i příchod Syna člověka. Tehdy budou dva na poli, jeden bude přijat a druhý zanechán. Dvě budou mlít obilí, jedna bude přijata a druhá zanechána."⁸

Poznámky:

⁷ 2. Petrova 2:5.

⁸ Matouš 24:37-41.

⁹ Židům 11:6-7.

Tak jak Noe, tak také i Ježíš je zmíněn v muslimské svaté knize Koránu. Je velkým prorokem zvaným Mesiáš, poněvadž opět přijde, aby soudil svět.

Nevíme, zda jména těch míst pochází od křesťanů nebo muslimů, nebo i z dávnější doby, kdy ještě bylo možná známo místo spočinutí archy.

Pro věřícího líčení o Noemovi a potopě není jen strašnou katastrofou a varováním, ale také inspiračním příkladem toho, jak víra vše překoná. V listu Židům je Noe uveden jako jeden z příkladů člověka, který byl svou vírou zachráněn:

"Bez víry však není možné zalíbit se Bohu. Kdo k němu přistupuje, musí věřit, že Bůh jest a že se odměňuje těm, kdo ho hledají. Noe věřil, a proto pokorně přijal, co mu Bůh oznámil a co ještě nebylo vidět, a připravil koráb k záchraně své rodiny. Svou vírou vynesl soud nad světem a získal podíl na spravedlnosti založené ve víře."⁹

Řeka Aras počívá v Anatoliánské vysočině, teče na východ a tvoří hranice mezi Tureckem a Arménií. Potom teče za horou Araratem, tvoří hranice mezi azerbajdžánskou enklávou Naxčivanem a Iránem, až nakonec vtéká do Kaspického moře. Aras je současné jméno pro řecké Araxes, které se dá přeložit jako "kde loď zakotvila"... Která loď?"

Araxes - Kde zakotvili

Klid a krása. Vítr nás chladí, takže necítíme sluneční paprsky posilněné velkou nadmořskou výškou a navečer jsme červení jako raci.

Spolu s Norem Klíre Vikem stojíme na vrcholu "oblouku", pohlížejíce na údolí pod námi, tak jak se táhne na západ.

Toto údolí pokračuje severovýchodně do údolí, kterým teče řeka Araxes. Araxes tudy s největší pravděpodobností tekla také když vodní hladina byla ještě vyšší. Araxes či Araks je starodávné jméno 970 km dlouhé řeky Arasu, která tvoří hranice mezi Tureckem a dnešním státem Arménií, ale také hraničí s Iránem, před tím než končí v řece Kura v Sabirabadu, Azerbajdžán.

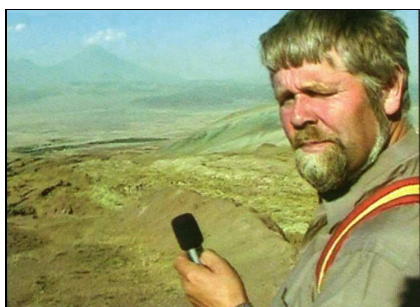
Aras je pro Arménii tou nejdůležitější řekou, neboť podél jejích břehů se nachází většina obyvatel a průmyslu.

Hranice do Arménie jsou naneštěstí zavřené kvůli politickým a historickým rozporům, podobným obchodnímu bojkotu na iránsko-tureckých hranicích kvůli náboženským nepokojům v Iránu. Okolní krajina tím velmi trpí.

Pro nás je zajímavé to, že Araxes (Arazes) je řecké slovo a znamená něco jako "kde loď zakotvila". Arazo znamená "uvázat loď", či "zakotvit". Araxo je sloveso, zatím co Arazes je jeho minulý tvar. Zajímalo by mne, odkud Araxes dostala své jméno...?

Jak se ta zvířata dostala dolů?

Klíre Vik filmuje se svou luxusní digitální DVD kamerou pro program, který budu redigovat až přijedeme domů. Zatímco jiní se dohadují jak Noe dostal zvířata do archy, Klíre je víc zvědav,

Klre Vike ve filmovém záběru, ve kterém přemýšlí, jak se zvířata dostala živá dolů se strmé hory Ararat na druhé straně údolí...

jak je dostal opět ven! Nebo přesněji, jak je dostal dolů horskou strání?

Zkoumá strmou horu Ararat, která se vizuálně zdá být hned na druhé straně údolí, ale ve skutečnosti se její vrchol tyčí ve vzdálenosti téměř 24 km.

Toto teplé léto, kdy sníh roztál víc než normálně, se očekává přes 100 horolezců, kteří se odváží zlézat nebezpečné svahy Araratu. Jsou to většinou Američané. Kuželový vrchol této sopky je pokryt ledem a jeho svahy jsou vysoce nebezpečné. Člověk riskuje, že kámen nebo kus ledu mu spadne na hlavu. Představa, že zvířata by dokázala zdolat takovou cestu dolů, je absolutní nesmysl. To je prostě nemožné.

Celá ta myšlenka o arše ležící někde tam na vrcholu hory Ararat není realistická. Všechno je proti tomu. Američanům a evropanům se to může zdát myslitelné, ale když člověk stojí tady, a hledí na ty strmé svahy, musí usoudit, že to není možné. Klre dochází ke stejnému závěru.

Avšak tady, na tomto místě kde stojíme, v klidných mírných horách, to není tak těžké si představit, jak archa mírně usedla v přístavu, který tu vytváří hory téměř U-tvaru, ani není těžké si představit, jak se zvířata rozešla do krajiny s duhou klenoucí se nad hlavami.

"Dovedu si lehce představit, jak se zvířata vyrojila z archy a mohla se bezpečně pohybovat vlnitými kopci dolů do bohatého údolí, bez jakýchkoli potíží", říká Klre, který si myslí, že toto je jedním z nejkldnějších a nejúžasnějších míst, které vůbec kdy viděl - a to říká Nor!

Idyla je rozbitá...

Avšak tato idylická scéna je hrubě narušena v době, když Dan Bent Callesen se vrátil zpět na místo, kde se nachází předmět tvaru lodě , po jeho osamoceném toulce krajinou. Potkal nějaké kurdské děti pasoucí ovce. Zpočátku s nimi jen mluvil a pak se ho kluci zeptali, zda by nechtěl jít kolem hory a podívat se na jejich zvířata. Když došli na druhou stranu, kde je nemohl nikdo vidět, chtěli po něm peníze. To odmítl, obrátil se a šel zpátky. Oni ale k němu přiběhli a chytli ho za košili. Musel rychle utíkat, protože začaly na něj házet kamením!

To nás rozzuřilo a několik z nás se za těmi kluky rozběhlo, abychom je zastrašili. Potom jsem mluvil se starým kurdským *Srážcem archy* Hassanem, který pochází ze stejné vesnice, Uzengili. Dvěma plácnutími rukou mi naznačil, co si ti kluci zaslouží.

Uzengili - původně Nazar

Vesnice Uzengili se tak vždycky nejmenovala. To jsem se dověděl z interview s Davidem Fasoldem datovaném 24. června 1986, které bylo zveřejněno, mezi jinými, v květnovém vydání "The Ark-Update" v roce 1991. V tom interview Fasold mluví s pastýřem Ali Oglu Reshit Sarihanem, který objevil "archu", tedy ten předmět tvaru lodě, v roce 1948 jako 22 letý mladík.

Fasold tvrdí, že na mapě z roku 1945 se vesnice Dogubayazit/Erivan nazývala Nazar. Avšak ve spojení se zemětřesením obyvatelé té vesnice ji přejmenovali na Uzengili, což přeloženo znamená "pobídnout ostruhou".

Nazar není tureckým slovem, ale možná je vypůjčeno z arabštiny, v níž kořen NZR může znamenat "skrýt tajnou věc". Může také pocházet z assyrského slova *nazāru*, které znamená "chránit". Obyvatelé vesnice chápali Nazar jako kdyby to bylo turecké slovo *nezir*, což znamená "skládání slibu", či "věnování slibu", či "slíbená věc", podobně jako v případě kdy prorok varuje před Božím hněvem, nebo jinak *nezire*, které může znamenat věc učiněnou, danou nebo obětovanou na splnění slibu.

To je zcela důležité, protože jméno Nisir je pětkrát uvedeno v Gilgamešovi¹⁰ jako místo přistání Utnapištimovy lodě!

V zakázané zóně

Potom tři muži z těch mladších z našeho kolektivu se vrátili ze zakázané výpravy. Vivien Broughton a Thomas Samsing spolu s Bentovým synem Jakobem Callesenem šli celou cestu až do vojenské zóny. Dostali se vzhůru k nové vojenské silnici, která protíná krajinu, kde kdysi archa spočinula, podle provizorní teorie a letecké fotografie nacházející se v této knize.

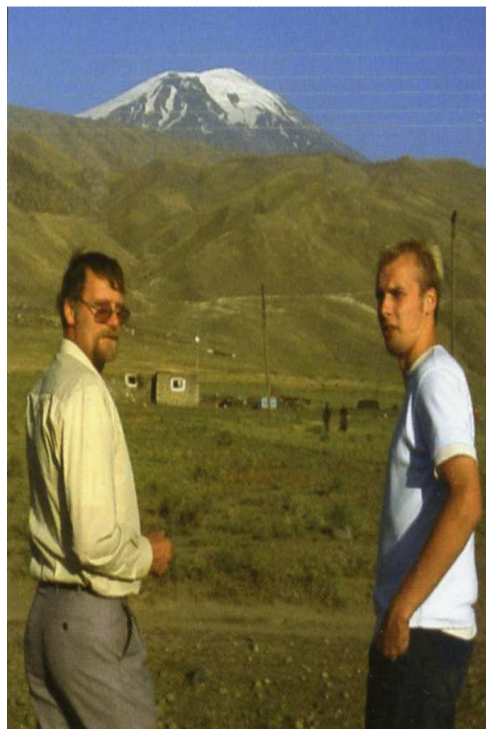
Na neštěstí, armáda postavila silnici přímo přes "místo přistání"...Aby nevyprovokovali vojsko, ti tři mladíci se neodvážili jít dál a nepodívali se na pohřebiště nebo na tu stělu napravo od horského hřebene, který označuje hranice. Na této stěle je údajně možno najít starodávnou hurriánskou rytinu tedy obrázek vyrytý na kameni, obrázek, který je datován do hurriánského období, což je nejbližší k Noemově době, ke které se můžeme přiblížit.

Na neštěstí existuje jen jedna fotografie té stěly, na které není možné rozeznat co na ní je vyryto. Jsme nuceni spoléhat se na to, co popsal Ron Wyatt a na kresbu, kterou jeho manželka načrtla podle jeho popisu, dokud nedostaneme povolení k tomu, abychom si tuto stělu mohli sami vyfotit. Pracujeme na tom zákonným způsobem.

Poustevní místo

Hned pod Yigitytagi, tím zvláštním hřebenem či sedlem mezi dvěma vrcholy, je rituální pohřebiště. To naleziště se nazývá Ziyaret Da, což znamená "dobrovolná pouť".

V pozdější kapitole budeme diskutovat o Naxuanu. Umělec a historik jménem David Allen Deal našel na leteckých fotografiích z tohoto místa rysy naznačující mnohonásobné hroby a budovy pod zemí. Zříceniny tvoří znaky, které lze na leteckých fotografiích vidět.

Otec a syn, Bent a Jakob Callesen prozkoumávají tu oblast. Tady jsme na západní straně hory Ararat. Benta přepadlo pár mladíků, kteří chtěli jeho peníze. Když se obrátil na odchod, házeli na něho kameny...

Poznámky:

¹⁰ Tabulka XI, sloupec. III, linky 140-144. nebo
Tabulka XI, sl. 134-138

134. Do země Nizirské plula loď;
135. hory Niziru tu loď zastavily, a ne-
byla schopna přes ně přelout.

136. První den a druhý den, hora Nizir
stejná.

137. Třetí den a čtvrtý den, hora Nizir
stejná.

138. Pátý a šestý den, hora Nizir stejná.
(z kaldejského popisu potopy, přeložil
George Smith)

Když v těch místech byla v roce 1998 expedice SEPDAC, bylo jim potvrzeno, že pod zemí se tam nalézají hroby a starodávne zříceniny. Profesor Robert Michelson z Georgia State University těžce pracuje na tom, aby sehnal finance na vědeckou expedici, která by tu oblast prozkoumala.

Zatím jsou tu jen náznaky, že tu kdysi existovala budova - možná legendární Naxuan, to první město po Velké potopě. Toto místo bylo možná nekropolisem, pohřebním městem, kam starodávni lidé cestovali, protože to bylo pro každého to nejsvatější místo. Možná přicházeli, aby dali almužny na místo odkud jejich praotcové začali, a aby na tom místě nechali kosti zesnulých. Ti, kteří věřili ve vzkříšení z mrtvých, určitě doufali, že jejich vzkříšení se přihodí právě na tomto unikátním místě.

Víc symbolických jmen

Pokud všechna ta výmluvná a symbolická jména ještě naše čtenáře nepřesvědčila, že jsme v blízkosti Noemovy archy, pak tady máte další místo dále na východ, nazvané Kargakonmaz.

Karga znamená vrána, *kon* znamená přistát a *maz* znamená nechce. Krkavec nechce usednout. Noe vyslal krkavce - v mnoha verzích přeloženo jako vrána - a ten nechtěl usednout...

“Když pak přešlo čtyřicet dnů, otevřel Noe v arše okno, které udělal, a vypustil krkavce; ten vylétával a vracel se, dokud se vody na zemi nevysušily. Pak vypustil holubici, kterou měl u sebe, aby viděl, zda vody z povrchu země ustoupily.” (Genesis 8:6-8)

Tady v horách je také starodávny hrad nazvaný Daronynk. Stojí na místě, které znamená "kde byla vesla obrácena". Bylo by velmi divné používat takové námořní názvosloví tady v horách..., kdyby tu kdysi nebyla loď.

Jak už bylo zmíněno, údolí na jihozápad se nazývá "Oblast osmi" a v tom údolí leží vesnice Arzap, která je plná náhrobníků s osmi křížky. Jasná narážka na těch osm z archy. Jméno Arzap může pocházet z tureckého *Arz zapt*, což znamená "chytit zemi", anebo i dále z minulosti ze semitického "erec cap", což se dá přeložit jako "přilnout k zemi".

Ty první kotevní kameny byly nalezeny v Arzapu. To jméno může vyjadřovat, jak ty kotevní kameny poprvé narazily na vrcholky okolních kopců, což přivedlo posádku archy na myšlenku "země pod námi!"... "přilnout k zemi".

Pojďme do Arzapu.

Kapitola 33

Hroby Noeho a Naamahy

Čtvrtek 5. září 2002. Vyjeli jsme do "Údolí osmi", jehož svědectví naznačuje, že tam mohl žít Noe se svou manželkou Naamahou. Podle Knihy Prímého, na kterou se podíváme v příští kapitole, jméno Noemovy manželky bylo Naamah, dcera Enocha (či Henocha), který podle Genesis 5:18-20 byl otcem Metúšelacha.¹

Jeli jsme z Dogubayazitu, toho nejvýchodnějšího města Turecka jen několik kilometrů od Iránských hranic, do vesnice Arzepe² na západ od hory Ararat a asi 20 km od formace archy.

Podobně jak v roce 2001 jsme tam jeli proto, abychom si zblízka prohlédli velké kameny, které se tam nachází. Vypadají jako kotvy nalezené na jiných místech světa, avšak tyto jsou mnohem větší. Jak je možné, že tyto obrovské kotvy skončily tady vysoko v horách, kde plavba není vůbec reálna? Ty kotvy jsou jedním z nejjasnějších náznaků, že Noemova archa má co dělat s touto oblastí.

Na ty kameny byly vyryty křížky, ale ty jsou určité pozdějšího data - pravděpodobně z dob křížáků, nebo z dob Arménů. Důvod, proč usuzujeme, že ty křížky byly přidány později, je jednoduše to, že Ronovi se podařilo najít některé kotvy zabořené v zemi a na těch křížky (ještě) nebyly.

Na těch kamenech jsou ale také jiné rytiny. Na jednom z nich například najdeme tak zvaný "zigurat", chrámovou věž, což člověku samozřejmě připomene Babylonskou věž, zmíněnou krátce po potopě. Nacházíme také starodávný symbol podobný symbolům hurriánů. A nakonec tu je vyryto velmi staré písmo, které pokud víme nebylo zatím dešifrováno.

Na čaj k Feizalovi

Než jsme dostali příležitost se na ty kameny podívat, pozval nás Feizal, "náčelník" té vesnice. Jeho dědeček je oficiální hlavou té vesnice.

Během několika posledních let se toho hodně změnilo. Vesničané byli zpočátku k cizincům nepřátelští; dokonce i na ně házeli kamením. To je možná kvůli arménským a křesťanským původům této vesnice, jejíž předkové byli pronásledováni před více než sto lety. Arméni nebyli zcela bez viny, protože chtěli získat pomoc od Ruska, avšak to je jiná a velmi komplikovaná historie. Války a rozbroje zanechaly černý stín nenávisti a nepřátelství proti "těm jiným". Nebo je to možná pocit viny? Ať už je příčina jakákoliv, mít se na pozoru proti cizincům je součástí východní kultury. Ti ostatní jsou nepřátelé, dokud není dokázáno jinak. Jakmile se ale stanete přáteli,

Nahoře: Kámen s křížky a s velmi starým hurriánským nebo hittitským symbolem.

Dole: Záběr zblízka vrchní části toho kamene s textem v písmenech, která v době focení stále ještě čekala na dešifrování. Později jsme zjistili, že to je buď Západní arménština nebo Stará arménština...

pohostinnost Východu je u vašich nohou. Ta se projevuje, mezi jinými, společným jídlem.

Kámen s Babylonskou věží, nebo alespoň vyrytým ziguratem.
Dole je záběr zblízka.

Poznámky:

¹ Podle Knihy Prímého 5:16-18, Noemova manželka Naamah byla Metúšelachovou mladší sestrou. Metúšelach znamená "když on zemře, přijde to". A vskutku téhož roku kdy on zemřel, přišla potopa. Zajímavé je, že text Knihy Prímého 4,1 nemluví o smrti Noemova tchána Henocha, ale spíše o něm říká: "Všech dnů Henochových bylo tři sta šedesát pět let". A Bible dodává: "I chodil Henoch s Bohem. A nebylo ho, neboť ho Bůh vzal" Genesis 5:23-24.

² Tu vesnici někteří dříve mylně považovali za Kazan. Kazan je ale několik kilometrů výše v horách a žádné náhrobní kameny v ní nejsou (alespoň už ne). Toto je vesnice Arzep, kterou jsme navštívili v údolí, a ve které je mnoho náhrobních kamenů spojených se jménem "Oblast osmi".

Když jsme sem přišli před rokem, žádné házení kamenů nebylo, a tak jak den pokračoval, atmosféra se stávala čím dál přátelštější. Tento rok jsme byli pozváni do Feizalova domu, který je vybaven satelitní parabolickou anténou na střeše a tkanými koberci na podlahách. Nechali jsme své boty venku a sedli si na polštáře na zemi, zatímco Feizal a jeho manželka nás vítali čajem servírovaným ve sklenicích. Přinesli jsme fotografie z předešlých návštěv a dali těm, kteří na nich byli. Hlouček dětí nakukoval otevřenými dveřmi, aby se mohly na ty cizince podívat. Po čaji a rozmluvě jdeme společně ke kamenům.

Bábelská věž a nápis na kamenu

Jsme šťastni, když vidíme, že ty kameny tam stále ještě jsou. Zkoumáme je a pořizujeme fotografie. Poléváme kameny vodou, abychom jasněji rozeznali stíny. Feizal a jiní lidé z vesnice jsou velmi nápomocni.

Našli jsme kámen s "babylonskou věží". Pochybuji ale, že ta rytina je velmi stará. Ve skutečnosti si myslím, že byla přidána po křížcích, jelikož je jasně vidět, že *Babylonská věž* byla provedena primitivnějším způsobem než ty křížky. To by pochopitelně mohlo být také tím, že byla vyryta ve velmi rané době. Nedovedu si ale představit, že křížáci, nebo kdokoliv jiný, kdo vyryl ty krásné křížky, by to udělali aniž by projevili úctu k tak starému symbolu jako je ta věž. *Babylonská věž* byla pravděpodobně přidána mnohem později rukama, které nebyly tak umělecké.

Na jiném kamenu jsou vyryta nějaká písmena, která dosud nikdo nebyl schopen dešifrovat, a "o kterých se tedy domníváme, že jsou velmi stará", říká nám Elin. A vskutku vypadají trochu primitivně. A pod nimi opět nějaké křížky a nádherně vyrytý strom či květina.

V květnu 2004 se mi podařilo částečně objasnit tu záhadu neznámého písma. Poslal jsem fotografii Michaelu Westhovi, teologu žijícímu v Arménii, který je odborníkem v té oblasti. Byl schopen to rozeznat jako arménštinu:

Ten první řádek říká: "Postav kříž". Potom následuje řádek, který nedává smysl: "jare khav sjusi". Třetí řádek začíná s: "aj. Ira (či Illa)".

Je to napsáno v západní arménštině, nářečí, jehož pravopis je dodnes nejpodobnější staré arménštině.

Na řádku "Postav kříž" (3. osoba, jednotné číslo, aorist) "pisatel" použil to druhé 'v' a ne to první 'v' arménské abecedy, což obvykle charakterizuje 3. osobu jedn. č. aorist. Jinými slovy, použil 'v', které by použil současný Armén ve východní arménštině, nebo které by použil ne-akademický člověk.

"Aramajská abeceda vešla do existence krátce po tom, co Byzantská a Perská říše si rozdělili Arménské království v roce 387 n.l., což znamenalo, že přestalo existovat", říká Westh.

V Arménii, tak jak v Iránu/Babylonu, bývalo cuneiformské, syrské nebo řecké písmo a arménská abeceda byla vytvořena jen o několik let později na zachování arménské totožnosti, jazyka a kultury.

Avšak Michael Westh si nemyslí, že ten nápis na kamenu je víc než 250 let starý a ve srovnání s arménskou normou vypadá spíše jako čmáranice na stěnách. Stále ještě ale nevíme přesný význam toho nápisu.

"Podobný nuzný styl nejdete v Arménii během špatných let od poloviny sedmnáctého století, to jest ke konci iránského období", říká Westh, který si na druhé straně myslí, že ten kříž a ozdoba pod ním jsou velmi staré. "Takovou ozdobu pod tím velkým křížkem uprostřed můžete najít v Arménii jako část kříže, kde se kříž jeví jako strom života. Avšak tady se pod křížem nachází extra 'tyč', což možná naznačuje, že kříž a ta tyč s koulí uprostřed byly vytvořeny v různých dobách".

Feizal ukazuje jeden z těch největších kotevních kamenů v Arzepu.

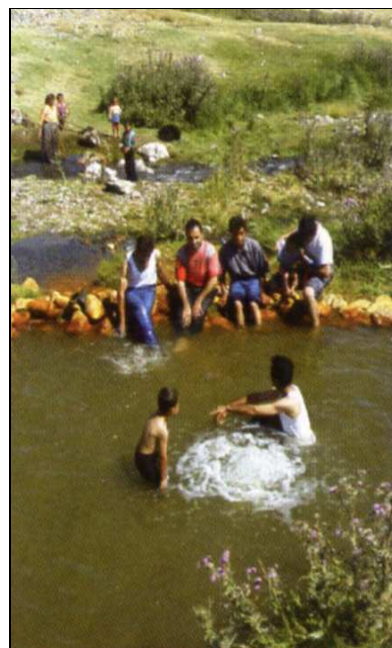
Horké prameny

Po tom, co jsme si prohlédli kameny ve vesnici, vydali jsme se spolu s Feizalem na dlouhou pěší túru do okolní oblasti, abychom našli další kameny.

Oblast osmi je plná přírodních horkých pramenů a přírodních sodové vody. Jedna turecká rodina měla svůj den na koupání a praní v jednom z pramenů, který vytlačuje vodu na povrch a vytváří malý rybník. Pochopitelně to jsou ženy, které vykonávají těžkou práci, zatímco muži a kluci se koupají v rybníku. Pozvali mne do vody a po tak dlouhé túře na pražícím slunci jsem neváhal. A tak jsem si vyhrnul nohavice kalhot a brouzдал se spolu s nimi v občerstvující sodové vodě.

Chodíme kolem s kamerami a tak nás přirozeně lidé žádají, abychom ty pěkné lidi vyfotili. Slíbili jsme jim poslat kopie. Když zjistili, že jsme tu kvůli Nuhun Gemisi - Noemově arše - ukazují na horu Ararat. My ale vysvětlujeme: "Ne, naše Nuhum Gemisi není tam".

Po celé sopečné oblasti vytryskávají horké prameny jakým je tento, přehrazen, aby vytvořil malý rybník blízko Arzepu.

Hroby Noeho a Naamahy vydrancovány?

Údolí osmi má svého jmenovce v osmi lidech, kteří přežili potopu. Ten počet se možná zvýšil v době, kdy opustili archu a nebiblické zápisy mluví i o jiných lidech. Počet obyvatel každopádně rychle rostl, neboť jen po několika staletích čteme o existenci tisíců lidí, dokonce i národů.

Předpokládáme, že ti co přežili se rychle rozrostli do tak velkého počtu, že jim to údolí nestačilo, a tak synové a jejich potomci se odstěhovali.

Šli podél řek, například Eufratu, dolů s hor a na širé pláně³. Nazvali ty pláne Šineár. Do dneška Šineár je jméno velké roviny v jižním Turecku, kterou lze najít když člověk sleduje tok Eufratu horami dolů a pak se obrátí na východ. Většina biblických odborníků si ale myslí, že Šineár označuje oblast dále na jih, v Iráku.

Tam se zakořenili a tam postavili Babylonskou věž. A tam, v Mesopotámii - mezi dvěma velkými řekami Eufratem a Tigridem - povstaly ty první známé civilizace.

Kamenný dům

Avšak Noe a Naamah pravděpodobně zůstali tady nahoře v Údolí osmi v Araratských horách. V roce 1977 dva synové Rona Wyatta, Danny a Ronny, našli dva velmi zajímavé náhrobní kameny. Na obou bylo vyryto osm křížků přes starší rytinu (tak zvaný petroglyf, kresba na kameni), která naznačovala smrt Noeho na jednom a smrt jeho manželky na druhém kameni. Kameny se nacházely před velmi starým kamenným domkem v rovném, otevřeném poli, hned pod mírnými horami.

To naleziště nafilmovali a paní Mary Nell Wyattová později načrtla ty rytiny (viz. kapitolu o Ronu Wyattovi). Na ní vidíme duhu nad osmi lidmi. Polovina z nich má dlouhé vlasy (ženy) a polovina dlouhé vousy (muži). Šest lidí je menších než ti zbylí dva, kteří s největší pravděpodobností představují Noeho a Naamahu. Na kresbě se Naamah dívá dolů se zavřenýma očima, což by mohlo naznačovat, že umřela první, zatímco oba mají zavřené oči a skloněné hlavy na tom druhém kameni. To by mohlo naznačovat, že také Noe zemřel.

Kresba ukazuje také loď na vrcholu vlny, což je opravdu podívaná tady vysoko v horách, kde nejsou ani jezera ani moře. Nemůže být pochyby o tom, že ta rytina se vztahuje na příběh o arše. Kromě toho všeho, zpráva o potopě byla nalezena na jedné zdi domu. To je dokumentováno na videu, které vlastní Wyattovi, a které zatím nechťejí dát cele k dispozici. Na videu, které prodává Wyatt Archaeological Museum, lze vidět ty dva náhrobníky, ale rytiny kvůli osvětlení vidět nejsou, lze vidět jen tmavou siluetu náhrobníků. Ty kameny a stěna byly pravděpodobně vyryty dlouho po Noemovi a Naamah. To ale nevíme, protože místní zloději ty kameny brzy po tom odstranili a dům zničili místní obyvatelé vesnice, kteří používali jeho kameny na stavbu svých vlastních domků. Video ale dokazuje, že to není jen pěkná pohádka. Ty kameny a ten dům tam určitě byly, a pozůstatky domu tam jsou dodnes. Když se člověk dobře podívá, rozezná také ty vydrancované hroby.

Já osobně pochybuji, že ten dům se datuje zpátky do dnů Noemových. To ale samozřejmě nemůže být zcela vyloučeno. Místní Arméni měli příležitost toto místo chránit po tisíce let; místo, které je přirozeně svaté pro arménské křesťany a možná také pro věřící muslimy. Dokonce i po Otomanově muslimské vládě (zhr. 1000 n.l.) tento dům a tyto náhrobníky nebyly dotčeny.

Poznámky:

³ "Když táhli od východu, našli v zemi Šineáru pláň a usadili se tam." Genesis 11:2

⁴ *The Ark Conspiracy* byla vydána v 1993 pro Australian Seminar Services, P.O. Box 3370, Greenfield Street, Adelaide 5000, South Australia, Australia.

To by dávalo smysl, kdyby to bylo považováno za svaté místo. Také muslimští Turkové respektují proroka Noeho, kterého znají z Koránu.

Je ale dobře známým faktem, že povstaly zuřivé srážky mezi Turky/Kurdy a Armény v době první světové války a po tomto období toho bylo hodně zničeno.

Na místě, kde stával ten dům, je dnes jen velká jáma. Také jsou tam dvě nové díry na pravé straně domu, kde podle náčrtů Mary Nell Wyattové bývaly náhrobníky. Místní obyvatelé chytla zlatá horečka a ne bez výsledků! Velký poklad zlata a šperků byl údajně vydrancován z hrobu Naamahy, spolu s čímkoliv jiným, co v něm mohlo být.

Hodně se mezi místními obyvateli mluví, a to mi bylo potvrzeno při mnoha příležitostech, o velkém sarkofágu 5,5 metrů dlouhém, který byl vykopán z hrobu Naamah. Sarkofág zmizel, byl odvezen v noci.

To se přihodilo ten stejný rok, kdy Wyatt a jeho synové museli utéct před místními Kurdy, kteří se je snažili přepadnout v jejich hotelu, tak jak je to zachyceno na videu. Když člověk navštíví tento kout světa, pak si uvědomí, že Wyattův příběh není tak absurdní nebo abnormální, jak se může zdát.

Tak jak současný Turek trochu pohrdavě podotýká: "To je součástí jejich mentality. Jsou zvyklí tak jednat na horách, odkud pochází. Stalo se to jejich zvykem..." Kurdi s tímto vysvětlením určitě zcela nesouhlasí.

Kdo ty hroby vydrancoval?

Jonathan Gray, australský "lovec archy" ve své knize *The Ark Conspiracy*⁴ tvrdí, že Ron Wyatt to naleziště naivně ukázal jinému "lovcovi archy". Předpokládal, že tomu kolegovi bylo možno důvěřovat. Avšak tento nejmenovaný "lovec", místo vděčnosti, učinil pakt s náčelníkem vesnice Mehmetem a uprostřed noci otevřeli hrob a odvezli všechno jeho obsah na nákladáku. Gray tu historku, anebo její části, možná má od Wyatta.

Zatímco jsme tam byli, našel jsem ale jiné vysvětlení. Říká se nyní, že za drancování stál prominentní veřejný činitel a vesničané popírají jakoukoliv zodpovědnost za tu loupež. Feizal vysvětlil Bill Fryovi, že on a jeho manželka slyšeli ten nákladák uprostřed noci a viděli, jak odjíždí se shasnutými světly a příštího dne byl hrob prázdný. To je to, co říkají. Je možné, že vládnoucí činitelé by ten drahocný sarkofág odvezli, aby jej chránili? Ron by se pak musel zmínit, že ten sarkofág byl možná přivezen do muzea v Ankaře. Oba jak Bill Fry tak

Prohížíme si kotevní kámen vysoko na vrcholu kopce. Jak se to sem dostalo...? Také na tomto kámenu jsou vyryté křížky, ale je částečně zničený na druhém konci, na kterém se nachází díra.

Feizal nám pomáhá najít "hrob Naamah"...

...a Elin okamžitě zjišťuje, kolik místa je v hrobu, tím, že vlezle do té tmavé díry, která je na této fotografii osvětlena, aby byla vidět její velikost.

Nacházíme počet kamenů z Hurriánského nebo Urartského období. Tady je jeden s mečem.

Jonathan Gray se tu marně po té rakvi ptali, nikdo o tom nic neví. V Ikoniu, kde je muzeum se sarkofágy, není žádné vědomí o takovém 5,5 m dlouhém předmětu z Oblasti osmi. Gray ve své knize tvrdí spolu s paní Wyattovou jako částečným zdrojem, že velké množství zlata a šperků bylo prodáno na černém trhu v Istanbulu, v hodnotě přes 100 milionů dolarů.

To je pravděpodobně přehnané. Kdybychom mluvili o 100 milionech v turecké měně, pak by to dávalo víc smyslu. Kromě toho, kdo jiný než ti samotní zloději by věděl, za kolik byly ty šperky prodány? S jedním ale místní obyvatelé souhlasí, že v tom hrobě bylo zlato.

Ne rakev, ale hrobka

Zajímavější než zlato a šperky je samozřejmě to, zda v tom hrobě byla kostra. V tom případě t by to mohl být Noe nebo jeho manželka Naamah.

Na tu otázku je těžší odpovědět. Mnoho jich ale souhlasí s tím, že tam byl sarkofág. Gray píše, že byl přes 6 metrů dlouhý.

"Ano, ale i 5,5 metrů", namítal jsem, "to nepřipadá v úvahu..." Hodně toho naznačuje, že Noe

a lidé před potopou byli vyšší; Gray si myslí, že byli až tři metry vysocí, ale šestimetrová rakev...? Jak by vůbec mohli najít dostatečně dlouhý kámen na vytesání sarkofágu takové velikosti...?

O několik dní později, když jsem mluvil s Dr. Bayraktutanem, dostalo se mi odpovědi. Bayraktutan, který byl zapojen do výzkumu této oblasti přes 20 let, je skeptický vzhledem ke všem těm zprávám. Ani nepodporuje vyprávění o abnormálně velké lebce, na kterou se podzvěsti podíváme.

"Ale", říká, "na druhé straně hranic v Iránu je místo, kam chodí muslimští poutníci. Nazývá se 'hrob Noemovy manželky'. Také tam je hrob o délce 5-6 metrů. Také ten je takovým typem sarkofágu, ale tělo - pokud tam nějaké je - neleží v kamenné rakvi. Stěny hrobu jsou z kamene. Staré hroby 5-6 metrů dlouhé jsou ve východní Anatolii docela normální. Tělo nezabírá celý hrob. Jenom hrobní komora je tak velká. Pokud vím, tak to také bylo tam v Oblasti osmi. Kameny tvořily hrobní komoru, která byla 5,5 metrů dlouhá. Později byly ty kameny rozebrány, protože místní lidé berou všechno, co jim je k užtku", uštěpačně poznamenává Salih.

"Nemají ponětí o archeologické hodnotě. Co vidí, berou - kámen i zlato."

Noemův oltář?

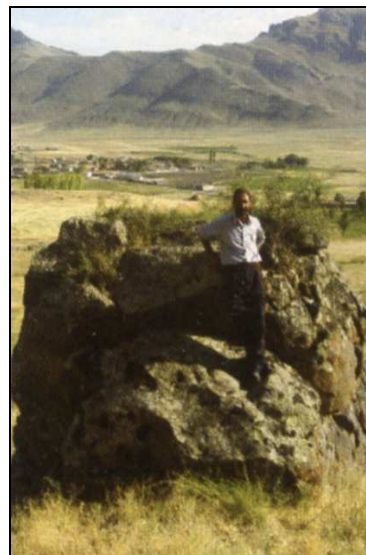
Od Billa Frye jsme slyšeli, že hroby Noeho a jeho manželky nebyly napravo od zmizelého domu, tak jak náčrtek naznačuje. Také toto byl údajně jeden z Wyattových triků na svedení lovců zlata ze stopy. Wyatt zpočátku naivně zjevil své nálezy každému, kdo se zeptal, ale později se naučil být více opatrný. Údajně mnohokrát poslal nečestné lidi na nepravou stopu.

Chodili jsme kolem a hledali místo, o kterém se Wyatt a jiní domnívají, že je Noemovým oltářem. Je prý krátkou cestu vzhůru po mírném svahu směrem na západ. Byla nás jen hrstka a byl s námi Feizal z vesnice, když jsme dorazili k domělému oltáři. Nebyli jsme moc přesvědčeni. Ve velkém kameni byla možná vytesána drážka na odtok krve, ale nevypadá to jako oltář. Gestikulací se Feizala ptáme, zda to je Noemův oltář. "Ne", a ukazuje dále vzhůru po horském svahu. Následujeme ho a společně nalézáme velké kameny s vytesanými drážkami tak, aby s nich mohla stékat krev z obětovaných zvířat. Oltář tady výše v hoře by také byl pravděpodobnější. Vyfotografovali jsme jej a natočili na video jako důkaz.

Povzbuzeni Feizalovým vedením, ptáme se ho také na hrob Noemovy manželky. Ukazuje opačným směrem od domu a opět ho následujeme přes kamenitý terén. Po dlouhé túře nám ukazuje velkou díru s plochými stěnami. To je jasně hrobní komora. Není ale dlouhá 5,5 metrů. Feizal tvrdí, že v tom hrobě leželi tři lidé. Musíme to vyjasnit. Našli jsme místního průvodce a tlumočníka jménem Zafer Öney a požádali jsme ho, aby nám vysvětlil, co nám Feizal ukázal. Když začal překládat, změnilo se to najednou na velmi komplikovanou historku. Zeptali jsme se ho podruhé a Zafer nám zase řekl něco jiného...

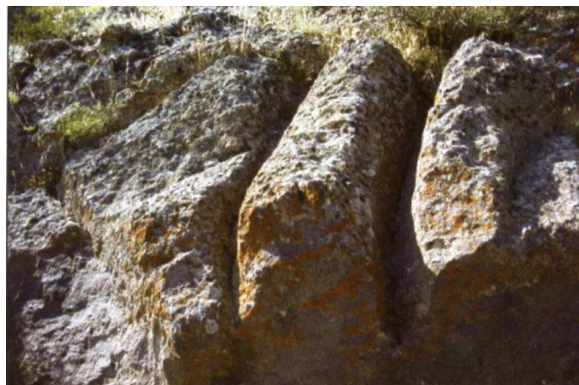
Vivien našla prst

Dostali jsme se až do oblasti, kde je celý hřbitov starodávných urartských hrobů z doby prvního království v té oblasti – Urartu. Slovo, které bylo později změněno na Ararat v Bibli. Urartu bylo velké království, které skončilo zhruba 700 př.n.l., ale jehož začátky nejsou známy. Možná jdou zpátky do doby Noeho. Tím jediným jiným národem, který mohl být v této oblasti před nimi, jsou Hurriáni. Jméno znamená strodávní nebo šlechtění. Nikdo ve skutečnosti neví, zda to byl nezávislý lid, nebo zda to byl výraz pro ty první, pravděpodobně vyšší lidi žijící zde po potopě. Vyšší lidé...?

Skalka o které někteří věří, že je Noemovým oltářem.

Dole: Možný "oltář" s drážkou na odtok krve jsme našli výše po svahu hory.

1. Ve spojení s potopou nám bible říká, že před ní (potopou) "ba ještě i potom" byli obři.

2. Jak Bible tak sumerské tabulky mluví o deseti králích, kteří žili před potopou a měli mnohem delší životy než ti, kteří přišli po potopě. Sumér je to nejstarší známé království v Mesopotámii i na světě. Desetitisíce roků dlouhé věky králů jsou mnohem delší než ty v Bibli, které jsou všechny méně než 1000 roků. To je možná kvůli nesprávnému překladu, ve kterém se týdny ve starodávných sumerských tabulkách staly roky.

3. Ron Wyatt tady našel lidskou kost, jmenovitě prostřední kloubovou kost palce na ruku, která byla téměř dvakrát tak dlouhá jako naše dnešní; téměř deset centimetrů. A existuje fotografie té kosti.

Avšak takovými skeptiky, jakými jsme, to nestačí. Chceme ten důkaz sami vidět. Najednou se něco stalo. Vivian Broughton, mladá norská ošetrovatelka, vskočila do jedné z hrobky, kterou drancovači hrobů nedávno vyprázdnili v jejich honbě za pokladem. A tam našla nějaké lidské kosti. Společně jsme odstranili několik kamenů ležících na dně a objevilo se více kostí. Některé z nich se zdají pocházet z dítěte. Avšak jedna kost nás překvapila. Je to opět kloubová kost prstu a Vivien říká, že je delší než normální kloub prstu. Vyfotili a nafilmovali jsme to, sebrali kosti do igelitového sáčku a šli dále.

Našel jsem hrob, který obsahoval nejenom beraní hlavu s jejími zatočenými rohy, což naznačuje, že to je urartský hrob, ale obsahoval také zakřivený meč! Není jen tak pohřben. Ne, ten meč vyniká, protože část kamene bezprostředně okolo něj byla odstraněna. Opět se musíme spokojit s fotografiemi a filmem a pak nechat tuto fantastickou památku předhistorie drancovačům hrobů a lovcům pokladů. To člověka štve, ale zároveň není možné chránit celé to údolí po 24 hodin denně.

Ke konci dlouhého dne túrování po prašných stezkách pod neúprosně nás bijícím sluncem, jsme se vrátili do hotelu v Dogubayazitu. Našel jsem Knihu Přímého, o které jsme se už dříve zmínili, a četl jsem záznam o Noemovi a Naamah s nadějí, že objevím něco nového.

Ron Wyatt (napravo) s palcovou kostí příliš dlouhou na to, aby byla z nějakého žijícího člověka...

Kapitola 34

Kniha Přímého

Kniha Přímého je ve Starém zákoně zmíněna dvakrát.¹ Ta kniha zmizela kolem roku 1500 n.l., avšak ve středověku se opět ukázal svitek se stejným jménem. Byla vytištěna v hebrejštině v roce 1625 v Benátkách (možná 1613) a později byla přeložena a vydána v částech v Krakově, Praze, Frankfurtu, Konstantinopoli (Istanbulu), Amsterdamu a Kalkatě.² Nakonec byla vydána v angličtině v roce 1839 v USA.

Překlad vykonal dobře známý americko-židovský politik Mordecai M. Noah.³ Překládat začal Moses Samuel, profesor hebrejštiny v Liverpoolu, Anglie, avšak když vyšla padělaná kniha Přímého, vzdal se a prodal svůj překlad M.M. Noahovi za 150 liber. 19 listopadu 1828 napsal dopis vydavateli *The London Courier*, že ten hebrejský text mu dal Žid ze severní Afriky. Tato anglická verze byla mnohokrát opětovně vytištěna a je také k dispozici na Internetu.⁴

Úžasné dílo

Ukázal se počet falešných kopií Knihy Přímého, ale daly se lehce rozeznat. Kniha Přímého, na kterou se podíváme, se od těch ostatních liší.

Pojednává o těch stejných lidech jako Bible - od Adama až k Jozuemu - a většinou se s Biblí shoduje. Zahrnuje také některé zajímavé podrobnosti o lidech, místech a datech. Data v ní uvedená vlastně objasňují 60 scházějících let kolem doby Abrahamova narození, chybu, kterou učinil irský arcibiskup James Ussher (1580-1656), když se snažil sestavit biblickou chronologii. (I když jsou v ní části, které jsou považovány za dodatky z jiných časových období a mohou být dokonce i převzaté z řecké mytologie, pokud řecká mytologie není sestavena ze společné minulosti.)

Ta kniha je tak obšrná a podrobná, že by bylo téměř nemožné ji znovu vytvořit. A podle překladatelů je napsána ve velmi jasné a starodávné hebrejštině v tak krásném stylu, že by měla být čtena jako literární dílo, i když nelze dokázat, že to je ta stejná Kniha Přímého, která existovala před 3000-3500 lety, a která je uvedena v Bibli.

Odkud pochází?

Také Josephus, proslulý židovský historik, který v Ježíšových dobách spolupracoval s Římany, věděl o Knize Přímého. Říká, že: "Touto knihou se mají rozumět určité záznamy, úmyslně chované na nějakém bezpečném místě, které

Poznámky:

¹ V Jozue 10:13 a 2 Samuelova 1:17.

² Ta kniha je přeložena do latiny, španělštiny a angličtiny. Počet těch překladů se nachází v British Library (1893-1960 katalog, Vol.II). Existuje židovské německé vydání a hebrejské vydání pro mládež, vytištěné ve Varšavě v roce 1923, právě tak jak řecký překlad nazvaný "Lo Libris de los divitiis".

³ **Mordecai Manuel Noah** (1785-1851) žurnalista, dramatik, diplomat, advokát a politik v New Yorku. V roce 1825 plánoval shromáždit všechny pronásledované židy světa, aby spolu s indiány vytvořili stát v západní části státu New York. V roce 1813 se stal konzulem v Tunisku. Byl vlastníkem a vydavatelem newyorských novin *The National Advocate*, které podporovaly statní nezávislost a otroctví. Od 1820-28 byl zvolen šerifem města New York a v roce 1829 ředitelem přístavní správy. V roce 1826 založil *The New York Enquirer*, které se sloučily s *The New York Morning Courier* v roce 1828. V roce 1833 začal *The Evening Star*, které zkrachovaly v roce 1842. Pokračoval jako žurnalista a politik až do své smrti v roce 1851. V té době byl nejznámějším židem v Americe.

popisují co se rok od roku událo mezi Hebrejci a nazývá se Jašer či Přímý kvůli věrnosti těch letopisů". Dá se přeložit také jako "správný záznam".

Podle hebrejské verze ty svitky byly nalezeny během zničení Jeruzaléma v roce 70 n.l. Titem. Když důstojník jménem Sidrus drancoval jeden dům, našel falešnou zeď, za kterou našel komoru plnou židovských svitků. Uprostřed seděl stařeček, který doufal, že všemu tomu římskému drancování unikne. Ten důstojník vzal stařečka a všechny ty spisy s sebou. Cestoval s tím od města k městu, až skončili v Seville ve Španělsku, kde si nechal postavit prostorný dům pro sebe, stařečka a ty spisy.

Když "králové Edomu" (Muslimové?) napadli Sevillu, 12 totožných kopií knihy bylo vzato do Napuli (Neapole) a později vytištěno.

Možná z knihovny v Alexandrii

I když tato historka nemusí být pravdivá, rukopis je skutečný. Může pocházet z té velké knihovny, kterou egyptský král Ptolemaios II. postavil v Alexandrii kolem roku 280 př.n.l. Shromáždil všechna díla moudrosti světa a svaté knihy, avšak v roce 391 n.l. byla ta knihovna zničena a rukopisy roztroušeny po celé severní Africe.

Víme, že mnoho Židů hledalo útočiště v Maroku a Španělsku. Přinesli s sebou také velké množství svých svatých svitků. Mnoho z nich bylo uloženo v jejich škole v Kordobě v jižním Španělsku v 11. století.

Pochybný odstavec

Francouzská profesorka Jacqueline-Lise Genot-Bismuth, která zkoumala v roce 1986 Knihu Přímého jako reprodukci hebrejské Benátské verze z roku 1625 na *Université de la Sorbonne Nouvelle*⁵ věří, že to dílo napsal nějaký vzdělaný Žid ve Středověku. Zakládá tu teorii na faktu, že v textu lze najít evropská slova, slova, která by měla pocházet z novějšího období.

Jiní věří, že ty evropské kousky mohou být pozdější přídavky, takový druh aktualizace, ale že vlastní dílo je mnohem starší. Genot-Bismuth kromě toho dokazuje možnost toho, že knihu přinesl benátskému vydavateli jistý *Jacob Syn Atya'uv* z Maroka, o kterém věří, že je ta stejná osoba jako *Jacob Zákoník*, proslulý muž, který žil v době, kdy Portugalsko mělo vztah s Marokem v 16. století.

Když se rabínská rada v Benátkách chopila vydání Knihy Přímého, setkala se to s velkými obtížemi. Museli dešifrovat starodávný hebrejský text z rozedraného svitku, který byl místy téměř nečitelný. To je nám řečeno překladatelem Josefem Haqatanem z Benátek ve vytištěné hebrejské verzi z roku 1625.

K čemu ji můžeme použít?

Nevíme, zda Knihu Přímého je ta stejná kniha zmíněná v Bibli před 3500 lety. Avšak i kdyby se dostavila později, poskytuje informaci, kterou židé - buď ústně nebo písemně - předávali od

Poznámky:

⁴ Viz.

<http://www.ccel.org/a/anonymous/jasher>.

⁵ *Seminaire sur le Sefer Hayashar de le Centre des Recherches sur la Culture Rabbinique*. Ginzberg, *The Legends of the Jews* (Philadelphia: Jewish Publication Society of America, 1912) zahrnuje Přímého 3:2-38 (vol. 1, pp. 127-30) a poznámka na konci (vol. 5, pp. 157-8) předpokládá, že Knihu Přímého je sbírkou starších pramenů. Přímý je považován za nefalšovaný zdroj v *The Jewish Encyclopedia* (NY: Funk and Wagnall, 1905), XII: 588-9 a v *The Universal Jewish Encyclopedia* (NY: Universal Jewish Encyclopedia Co., 1942), 6:41.

⁶ Hugh Nibley píše ohledně Přímého 3:5-10 následovně: "Pasáže jako tato, které se těsně drží jak hebrejského tak slovanského Henocha, ukazují, že kniha Přímého použila velmi starodávné zdroje a byla daleko víc než středověkou romancí". *Collected Works of Hugh Nibley*, Vol. 2, p. 301, fn. 380.

⁷ Deane Schaub, Logos Resource Pages, logosresourcepages.org/jasher.htm

pradávných dob.⁶ Například to, že Noemova manželka byla dcerou Henocha a jmenovala se Naamah, že lidem bylo dáno 120 let na to, aby se odvrátili od svých hříšných způsobů, nebo že stavba archy trvala pět let.

Na neštěstí si nemůžeme být o těchto informacích jisti, právě tak, jak si nemůžeme být 100% jisti o jiných zdrojích. Proto musíme přijmout Knihu Prímého jako zajímavou knihu, která může docela pravděpodobně obsahovat spolehlivou informaci. Proto jsme ji zde vzali v úvahu.

Pro věřícího křesťana je důležité, že ta kniha nebyla církví kanonizována jako inspirovaná a tak jak jeden kritik autentičnosti Knihy Prímého podotýká: "Nemohu než usoudit, že zatímco Kniha Prímého je zajímavou knihou na čtení, čtenář musí být opatrný zda vše, nebo vůbec něco ve spisech Prímého je pravda".⁷

Kniha Prímého

Přečteme si nyní kapitoly 4-6, které zvláště pojednávají o Noemovi a arše. Poznámky na okraji se vztahují na odpovídající biblické texty. Mé vlastní poznámky jsou označeny iniciály HN:

KAPITOLA 4

1 A všechny dny po které Henoch žil na zemi, byly tři sta šedesát pět roků.

2 A když Henoch vstoupil do nebe, všichni králové země povstali a vzali Metúšelacha, jeho syna a pomazali ho a určili, aby jim vládl místo jeho otce.

3 A Metúšelach jednal čestně v očích Božích, tak jak ho učil jeho otec Henoch, a také během celého svého života učil lidské syny moudrosti, poznání a bázni Boží a od dobré cesty se neodvrátil ani napravo ani nalevo.

4 Avšak v pozdějších dnech Metúšelachových, synové lidští se odvrátili od Pána, zkazili zemi, přepadávali a drancovali jeden druhého a bouřili se proti Bohu a hřešili a zkazili své způsoby a nedbali na hlas Metúšelacha, nýbrž se proti němu vzbouřili.

5 A Pán se na ně velmi rozhněval a nadále ničil semeno v té době, takže na zemi nebylo ani setí ani sklizně.

6 Neboť když zaseli do země aby mohli obdržet potraviny na svou výživu, hle, vyrostlo trní a bodláčí, které nezaseli.

7 A synové lidští se přesto neodvrátili od svých zlých způsobů a jejich paže byly stále ještě napřaženy ke konání zla v očích Božích a vyprovokovali Pána svými zlými způsoby a Pán se velice rozhněval a litoval, že učinil člověka.⁸

8 A myslel na jejich zničení a vyhlazení a tak také učinil.

9 V té době, když Lámech, syn Matúšelachův, byl jedno sto šedesát let starý, Šét, syn Adamův, zemřel.

Poznámky:

⁸ Prímého 4:7-8 :: Genesis 6:6-7.

⁹ Prímého 4:10 :: Genesis 5:8.

¹⁰ Prímého 4:13-14 :: Genesis 5:29.

¹¹ Prímého 4:18b-19,21 :: Genesis 6:5-8.

¹² Prímého 5:1-4 :: Genesis 5:11-20.

¹³ Prímého 4:13 :: Genesis 6:9-10.

¹⁴ Prímého 5:17-18 :: Genesis 5:32, 6:10.

¹⁵ Prímého 5:20 :: Genesis 5:31.

¹⁶ Prímého 5:25-33 :: Genesis 6:13-22.

¹⁷ Prímého 5:36 :: Genesis 5:27.

¹⁸ Prímého 6:1-31 :: Genesis 7:1-24.

¹⁹ Prímého 6:32-42 :: Genesis 8:1-22, 9:1.

10 A všech dnů Šétových, které žil, bylo devět set dvanáct roků a zemřel.⁹

11 A Lámech byl sto osmdesát let starý, když si vzal Ašmuau, dceru Elišaa, syna Henochova, svého strýce a ona počala.

12 A v té době synové lidští seli půdu a jen málo potravin bylo vyprodukováno, ale synové lidští se neodvrátili od svých zlých způsobů a hřešili a bouřili se proti Bohu.

13 A manželka Lámechova počala a porodila mu v té době syna, na přelomu roku.

14 A Metúšelach ho pojmenoval **Noe**, řkouce: "V jeho době země odpočívala a byla osvobozena od zkaženosti" a Lámech, jeho otec, ho nazval Menachem, řkouce: "Tento nás bude utěšovat v naší práci a mizerné lopotě na zemi, kterou Bůh proklel".¹⁰

15 Dítě rostlo a bylo odkojeno a kráčelo cestami svého otce Metúšelacha, dokonalými a čestnými před Bohem.

16 A všichni synové lidští se v těch dnech odvrátili od způsobů Pánových, tak jak se množili na tváři země se syny a dcerami a učili jeden druhého své zlé zvyky a pokračovali v hřešení proti Pánu.

17 A každý člověk si udělal boha a loupili a drancovali každý svého souseda, právě tak jak své příbuzné a zkazili zemi a země byla plná násilí.

18 A jejich soudcové a vladaři vcházeli k dcerám lidským a násilím odebrali manželky od jejich manželů tak, jak se jim zalíbilo a synové lidští v těch dnech vzali z dobytka zemského a zvěře polní a ptactva nebeského a učili míchání zvířat jeden druh s druhým, aby tím vyprovokovali Pána. A Bůh viděl celou zemi jak byla zkažená, neboť veškeré tvorstvo zkazilo své způsoby na zemi, všichni lidé a všechna zvířata.¹¹

19 A Pán řekl: "Vyhladím z tváře země člověka, kterého jsem stvořil, ano, od člověka do ptactva nebeského, spolu s dobytkem a zvířaty polními, neboť lituji, že jsem je učinil".

20 A všichni lidé, kteří kráčeli podle způsobů Pána v těch dnech zemřeli, před tím, než Pán přivedl na člověka pohromu, kterou vyhlásil, neboť to bylo od Pána, aby nezažili pohromu, o které Pán mluvil ohledně synů lidských.

21 A Noe našel milost v očích Pána a Pán vybral Noeho a jeho děti, aby z nich rozmnožil potomky po tváři celé země.

HN

• Kapitola 4. je více méně stejná jako biblické vysvětlení, avšak lidské zlo je tu přesněji určeno. V Bibli Genesis 6:5 prohlašuje: "I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka, a že každý výtvar jeho mysli i srdce je v každé chvíli jen zlý" a v 6:13 "...neboť země je plná násilí kvůli nim...". Ve dvacátém verši Prímého je zmínka, že spravedliví vymřeli před tím, než přišla potopa. To je znovu zdůrazněno v kapitole 5., verš 5.

KAPITOLA 5

1 A bylo to v osmdesátém čtvrtém roce **Noemova** života, kdy zemřel Henoch, syn Šétuv, byl devět set pět let starý.

2 A ve sto sedmdesátém devátém roce Noemova života, zemřel Kénan, syn Enošův a všechny dny Kénana byly devět set deset let, když zemřel.¹²

3 A ve dvěstě třicátém čtvrtém roce Noemova života zemřel Mahalel, syn Kénanův a dny Mahalela byly osm set devadesát pět let a zemřel.

4 A Jared, syn Mahalelův zemřel v té době, ve třístém třicátém šestém roce Noemova života. A všechny dny Jareda byly devět set šedesát dva let a zemřel.

5 A všichni, kdo následovali Pána v těch dnech zemřeli, před tím než spatřili pohromu, kterou Bůh prohlásil, že na zemi přivolá.

6 A po uplynutí mnoha let, ve čtyřista osmdesátém roce Noemova života, kdy všichni lidé, kteří následovali Pána ze synů lidských vymřeli, a zůstal potom jen Metúšelach, Bůh řekl Noemovi a Metúšelachovi, řkouce:

7 "Mluv a prolaš synům lidským řkouce: 'Takto praví Pán, odvráťte se od svých zlých způsobů a zanechte svých zlých skutků a Pán bude litovat pohromy, kterou prohlásil, že na vás přivede, takže se nepříhoda'."

8 "Neb takto praví Pán: 'Hle, dávám vám období sto dvaceti roků; pokud se ke mně obrátíte a zanecháte svých zlých způsobů, pak se také já odvrátím od pohromy, o které jsem vám řekl a nebude existovat', praví Pán".

9 A Noe a Metúšelach mluvili všechna ta Pánova slova synům lidským, jeden den za druhým, neustále k nim promlouvali.

10 Synové lidští na ně ale nedbali, ani jejich slovům nenaslouchali a byli tvrdošíjní.

11 A Pán jim udělil období sto dvaceti roků, řkouce: "Pokud se budou kát, pak Bůh bude litovat pohromy, aby zemi nezničil".

12 Noe, syn Lámechův, se v té době zdržoval od toho, aby měl manželku a děti, neboť si řekl: "Bůh nyní určitě zemi zničí, tak proč bych měl zplodit děti?"

13 A Noe byl spravedlivý člověk, dokonalý ve svém pokolení a Pán si ho vybral, aby z něho rozmnožil potomky po tváři země".¹³

14 A Pán řekl Noemovi: "Vezmi si manželku a zplod' děti, neboť jsem tě shledal spravedlivým v tomto pokolení.

15 "A uprostřed země se ty a tvé děti rozmnožíte". A Noe šel a vzal si manželku, vybral si **Naamah**, dceru Henochovu a ona byla pět set osmdesát let stará.

16 A Noe měl čtyřista devadesát osm, když si vzal Naamahu za ženu.

17 Naamah počala a porodila syna a on ho nazval Jefet, řkouce: "Bůh mne na zemi rozšířil"; a opět počala a porodila syna a on ho pojmenoval Šém, řkouce: "Bůh mi nechal pozůstatek na rozmnožení uprostřed země".

18 A Noe byl pět set dva roky starý, když mu Naamah porodila Šéma a chlapi rostli a kráčeli Pánovými cestami, tak jak je Metúšelach a Noe jejich otec učili.

19 A Lámech, otec Noeho, v těch dobách zemřel; věru ale nekráčel cestami svého otce s celým srdcem a zemřel ve sto devadesátém pátém roce Noemova života.

20 A všechny dny Lámechovy byly sedmset a sedmdesát a zemřel.¹⁵

21 A všichni synové lidští, kteří znali Pána, v tom roce zemřeli před tím, než Pán přivedl na lidské syny pohromu; neboť to byla Pánova vůle aby zemřeli, tak aby neviděli pohromu, kterou Bůh přivede na jejich bratry a příbuzné, tak jak prohlásil že učiní.

22 V té době řekl Pán Noemovi a Metúšelachovi: "Povstaňte a prolašte synům lidským všechna slova, která jsem k vám promluvil v těch dobách, aby se mohli odvrátit od svých zlých způsobů a já abych pak litoval pohromy a nepřivedl ji."

HN

- *Ve verších 8-11 je lidstvu dáno 120 let varování. Také v Bibli (Genesis 6:3) je zmíněno 120 let, ale to je normálně vyloženo jako meze lidského věku 120 let.*
- *Ve verších 15-18 se Noe ožení s Naamahou, která je o 91 roků starší a je dcera Henocha. Je nám také řečeno, že první se narodil Jefet a potom Šém (praotec židů a arabů), Chám není v této kapitole vzpomenut. V Genesis 6:10 jsou jmenováni v pořadí Šém, Chám a Jefet. Není nám řečeno, kdo z nich je nejstarší.*
- *Ve verších 22-24 je nám řečeno, že Noe a Metúšelach se snažili "syny lidské" varovat, ale když to neúčinkovalo, Bůh se rozhodl tu svou hrozbu vyplnit. V Bibli o tom neslyšíme.*
- *Ve verši 28 má Noe "na loket odshora archu dokončit". To jest přidat "nahoru" ještě jeden loket navíc. V Genesis 6:16 je text trochu nejistý. Některé bible to překládají jako Přímý, zatím co jiní to chápou jako řadu oken.*
- *Ve verši 32 Noe vybere manželky pro své kluky, zatímco Bible jen říká, že si prostě vzali své manželky s sebou do archy. Ve verši 35 je nám řečeno, že byly sourozenci a Metúšelachovy dcery.*
- *Ve verši 34 je nám řečeno, že stavba archy trvala 5 roků.*

23 A Noe a Metúšelach vystoupili a v doslechu synů lidských řekli vše, co Bůh ohledně nich řekl.

24 Avšak synové lidští nedbali, ani neposlouchali všechna jejich prohlášení.

25 A potom Pán řekl Noemovi: "Konec všeho tvorstva přišel přede mne kvůli jejich zlým skutkům a hle, zničím zemi."¹⁶

26 "Vezmi si goferové dřevo a jdi na určité místo a na tom místě postav velkou archu.

27 "A takto ji učiníš: její délka bude tři sta loktů, padesát loktů široká a třicet loktů vysoká.

28 "A uděláš v ní dveře, otevírající se z její strany, a na loket odshora ji dokončíš a pokryješ ji zevnitř i zvenčí asfaltem.

29 "Hle, přivedu potopu vod na zemi a veškeré tvorstvo bude zničeno z pod nebe, vše co je na zemi zahyne.

30 "A ty a tvoje domácnost jděte a shromážděte pár ze všeho živého, samce a samičku a přiveďte je do archy, aby se mohly na zemi rozmnožit.

31 "A shromáždí veškeré krmivo pro zvířata, aby tam byla potrava pro vás a pro ně.

32 "A vybereš pro své syny tři dívky z dcer lidských a oni se stanou manželkami tvých synů."

33 A Noe povstal a udělal archu na místě, na kterém mu Bůh přikázal. Noe učinil vše, jak mu Bůh přikázal.

34 Ve svém pěti stém devadesátém pátém roce Noe začal stavbu archy a postavil ji za pět let, tak jak mu Pán přikázal.

35 Noe pak vzal tři dcery Eliakima, syna Metúšelacha, za manželky pro své syny, tak jak Pán Noemovi přikázal.

36 A v tu dobu Metúšelach, syn Henochův, zemřel. Byl devět set šedesát let starý.¹⁷

KAPITOLA 6

1 V té době, po smrti Metúšelacha, Pán řekl Noemovi: "Běž se svou domácností do archy; hle, přivedu k tobě všechna zvířata země, divokou zvěř a ptáky nebeské. Všichni přijdou a obklopí archu."¹⁸

2 "A ty půjdeš a posadíš se u dveří do archy a všechna zvěř, zvířata a ptáci se shromáždí před tebou a ty, které si před tebou dřepnou, vezmeš a předáš je do rukou svých synů, kteří je vezmou do archy a všechny, které před tebou zůstanou stát, necháš."

3 A Pán to příštího dne způsobil a zvířata, zvěř a ptáci přišli ve velkém množství a obstoupili archu.

4 A Noe šel a posadil se u dveří archy a ze všech tvorů, které si před ním dřeply, vzal do archy a všechny, které před ním stáli, nechal na zemi.

5 A přišla lvice se svými dvěma koťaty, samcem a samičkou a ti tři si před Noemem dřeply a ta dvě lvíčata povstala proti lvici, udeřila ji a odehnala od toho místa a ona utekla ony se vrátily zpátky a dřeply si před Noemem na zem.

6 A lvice utekla a stála na místě lvů.

7 A Noe to uviděl a velice se tomu divil a povstal a vzal ta dvě lvíčata do archy.

8 A Noe donesl do archy ze všech živých tvorů, které byly na zemi, takže žádný nezůstal kromě těch, které Noe nepřinesl do archy.

9 Dva a dva přišli k Noemu do archy, ale z čistých zvířat a čistých ptáků jich přinesl sedm párů, tak jak mu Bůh přikázal.

10 A všechna zvířata a zvěř a ptactvo tam stále ještě byli a obstoupili archu z každé strany, ale déšť nezačal, až teprve o sedm dní později.

11 A toho dne Pán způsobil, že celá země se třásla a slunce bylo zatměno a základy světa se bouřily a celá země se prudce pohnula a blesky šlehalý a hromy burácely a všechny prameny propastné tůň se provalily, jak obyvatelé před tím nic takového nepoznali; a Bůh ten mocný čin učinil k hrůze synů lidských, aby už víc zla na zemi nebylo.

12 Ale synové lidští stále ještě nelitovali svých zlých způsobů a v té době zvýšili hněv Pána a dokonce ani neobrátili k tomu všemu svá srdce.

13 A na konci sedmého dne, v šesti stém roce Noemova života, vody potopy byly na zemi.

14 A všechny prameny propastné tůň se provalily a nebeské propusti se otevřely a na zem se lilo po čtyřicet dní a čtyřicet nocí.

15 A Noe a jeho domácnost a všechny živé tvory, kteří byly s ním, vešli do archy kvůli vodám potopy a Pán je zavřel dovnitř.

16 A všichni synové lidští, kteří zůstali na zemi byli vyčerpaní kvůli dešti, neboť vody se na zem valily čím dál prudčeji a zvířata a zvěř byla stále ještě shromážděna kolem archy.

17 A synové lidští se shromáždili, kolem sedmi set tisíc mužů a žen a přišli k Noemově arše.

18 A volali na Noeho řkouce: "Otevři nám, abychom mohli vejít k tobě do archy - proč bychom měli zemřít?"

19 A Noe jim hlasitě z archy odpověděl, řkouce: "Nebouřili jste se všichni proti Pánovi a neříkali, že neexistuje? Proto Pán na vás přivedl tuto pohromu, aby vás zničil a vyhladil s povrchu země.

20 Není to ta věc, o které jsem vám říkal po sto dvacet let a vy jste nechtěli dbát na hlas Pána a nyní toužíte po tom, abyste mohli žít na zemi?"

21 A oni Noemovi řekli: "Jsme ochotni se kát před Pánem; jen nám otevři, abychom mohli žít a nezemřeli".

22 A Noe jim odpověděl, řkouce: "Hle, nyní, když vidíte strasti svých duší, si přejete navrátit se k Pánu; proč jste nečinili pokání během těch sto dvaceti let, které vám Pán udělil jako určené období?"

HN – poznámky ke kapitole 6

- Tady je nám dán živý popis toho, jak se zvířata dostala do archy (verše 1-10). Bible se jen zmiňuje, že "...Vešli k Noemu do archy vždy pár po páru ze všeho tvorstva, v němž je duch života." Genesis 7:15.
- Ve verši 11 je zjeveno, jakým způsobem potopa přišla: "...Pán způsobil, že celá země se třásla a slunce bylo zatměno a základy světa tak bouřily a celá zem se prudce pohnula a blesky šlehaly a hromy burácely a všechny prameny propastné tůň se provalily, jak obyvatelé před tím nepoznali...". To člověka vede k přemýšlení o teorii, že potopa byla způsobena mohutným meteorem, nebo že jiná planeta se přiblížila tak blízko k zemi, že způsobilá prudký otřes.
- Oba jak Bible tak Příklad mluví o "pramenech propastné tůň", které se provalily (sopečné výbuchy?), takže voda z nich vytekla (vytryskla?).
- Ve verších 16-25 je nám dán obraz lidí, kteří se chtějí dostat do archy - dokonce i násilím.
- Verše 28-31 zjevují, že archa se neplavila jen tak hladce, ale byla prudce lomcována, takže všichni měli strach.
- Verš 35: Místo spočinutí je totéž: hory Araratské.
- Verš 36: nám říká, že byli otráveni uzavřeným prostorem v arše.
- Ve verši 38 nám Příklad říká, že Noe a ti ostatní byli v arše celý rok. Bible jmenuje dvě určitá data: 17. den druhého měsíce, kdy prameny ohromných propastných tůň se provalily a nebeské propusti se otevřely (Genesis 7:11) a 27. den druhého měsíce (následujícího roku), kdy země byla suchá (Genesis 8:14. Jeden rok a deset dní.)

23 Nyní ale přicházíte a toto mi říkáte kvůli strasti svých duší, nyní také Pán vás nevyslyší, ani vám nebude v tento den naslouchat, takže vaše přání nebudou úspěšná".

24 A synové lidští se přiblížili, aby se do archy probili násilím, chtěli dovnitř vůli dešti, neboť ten děšť nemohli snášet.

25 A Pán poslal všechna zvířata a zvěř, které stály kolem archy. A ta zvěř je přemohla a vyhnala je z toho místa a každý člověk šel svou cestou a opět se rozptýlili po tváři země.

26 A liják stále ještě padal na zem a padal po čtyřicet dní a čtyřicet nocí a vody na zemi velmi zmohutněly; a všechno tvorstvo, které bylo na zemi nebo ve vodě pomřelo, ať už lidé, zvířata, zvěř, plazi nebo ptáci nebesí a zůstal jen Noe a ti, co s ním byli v arše.

27 A vody zmohutněly a velmi jich na zemi přibývalo a nadnesly archu a byla vyzdvížena od země.

28 A archa plula na hladině vod a vody s ní tak zmítaly, že všichni živí tvorové uvnitř se motali jako polévka v kotli.

29 Velká úzkost se zmocnila všech živých tvorů, které byly v arše a vypadalo to, že archa se rozbije.

30 A všichni živí tvorové, kteří byli v arše, byli zděšeni a lvi řvali a býci bučeli a vlci vyli a každý živý tvor v arše mluvil a naříkal svým vlastním jazykem, takže jejich hlasy se rozléhaly do velké vzdálenosti a Noe s jeho syny volali a plakali ve svých strastech; měli velký strach, že se dostali k branám smrti.

31 A Noe se kvůli tomu modlil k Pánu a na něho volal a řekl: "Ó Pane, pomoz nám, neboť nemáme sil abychom čelili té pohromě, která nás obklopila, neboť vodní vlny nás obklopily, zlomyslné proudy nás děsí, léčky smrti se před nás postavily; odpověz nám, Ó Pane, odpověz nám, osvětli nás svou tváří a buď nám milostiv, vykup nás a vysvobod' nás."

32 A Pán vyslyšel Noemův hlas a Pán na něho pamatoval.¹⁹

33 A vichr se přehnal přes zemi a vody se uklidnily a archa plula hladce.

34 A prameny obrovské propastné tůň a nebeské propusti byly zastaveny a děšť s nebe byl zadržen.

35 A v těch dnech vody poklesly a archa spočinula na horách Araratských.

36 A Noe pak otevřel okna archy a stále ještě v té době volal k Pánu a řekl: "Ó Pane, který jsi utvořil zemi a nebe a vše, co v nich je, vyveď naše duše z tohoto uzavřeného prostoru a z toho vězení, do kterého jsi nás umístil, neboť jsem hodně unaven vzdycháním."

37 A Pán vyslyšel Noemův hlas a řekl mu: "Když dovršíš celý rok, pak vyjdeš ven".

38 A na přelomu roku, když Noeho pobyt v arše dovršil plného roku, vody byly ze země vysušeny a Noe odstranil kryt archy.

39 V té době, dvacátého sedmého dne druhého měsíce, země byla vysušena, ale Noe a jeho synové a ti, co byli s ním, z archy ještě nevyšli, až když jim Pán řekl.

40 A přišel den, kdy jim Pán řekl, aby vyšli ven a všichni vyšli z archy.

41 A vyšli a vrátili se každý ke svým cestám a svému místu a Noe a jeho synové přebývali v zemi, o které jim Bůh řekl a sloužili Pánu po všechny jejich dny, co z archy vyšli. Pán požehnal Noemu a jeho synům.

42 A řekl jim: "Buďte plodní a naplňte celou zemi; zesilněte a bohatě se rozrůstajte po zemi a rozmnožte se na ni."

Svět je rozdělen na tři

Po tom všem, v kapitole 7., jsou dána jména dětí Jefeta, Cháma a Šéma. Zajímavé je, že ta jména dětí a vnuků se stala jmény nových lidí a jejich oblastí. Na základě té informace Wayne Simpson²⁰ vytvořil seznam, ve kterém ztotožňuje národy, které povstaly. Je velmi rozsáhlý na to, abychom jej tady rozebírali, ale je velmi zajímavý. Nejdůležitější je, že synové Jefeta se rozšířili na západ a dostali se do Evropy, Šémovy děti si vzaly pozdější arabské země a Východ a Chámovi potomci dostali Egypt a Afriku.

To je ale potřeba trochu upravit: Existují známky toho, že v Induském údolí se usadili Indo-Evropané - někteří z Jefetových potomků tam šli, aby založili první velkou civilizaci na Východě.

Chámův vnuk si vzal část Šémovy oblasti (t.j. pozdějšího Izraele, která se nazývala země Kenaánská, podle jednoho z Chámových synů). A Chámův vnuk Nimrod byl prvním vládařem Mesopotámie, toho kvetoucího základu první světové civilizace. O tu stejnou oblast později mezi sebou úchvatně bojovali Semité a Indo-Evropané.

Ta třetí velká civilizace, Egypt, která prospívala na Nilu ve stejné době jako ty dvě jiné, byla s nejvyšší pravděpodobností založena Chámovými potomky, ale později byla přebrána Řeky, kteří byli mezi Jefetovým semenem a stali se králi Egypta. A tak to jde dále...

Oděv Adama a Evy v Arše?

V kapitole 7. spatříme historku o Nimrodovi, tom prvním vladaři nového světa. Byl synem Kúšovým, který byl synem Chámovým. Stal se tyranem, který později postavil Babylonskou věž. Můžeme se o tom dočíst v Knize Přímého 7, od verše 24:

24 A oděvy z kůže, které Bůh udělal pro Adama a jeho manželku, když odešli ze zahrady, byly dány Kúšovi.

25 Neb po smrti Adama a jeho manželky byly ty oděvy dány Henochovi, synu Jereda a když Henoch byl vzat k Bohu, dal je svému synu Metúšelachovi.

26 A po smrti Metúšelacha je Noe vzal do archy, a byly tam u něho až do doby když vyšel z archy.

27 A když vycházeli, Chám ty oděvy ukradl Noemovi, svému otci a vzal je a ukryl před svými bratry.

Poznámky:

²⁰ Nalezeno jako příloha k Wayne Simpsonově verzi Knihy Přímého: *The Authentic Annals of the Early Hebrews*. Morris Publishing, 1995.

28 A když Chám zplodil svého prvorozeného Kúše, tajně mu ty oděvy dal a byly s Kúšem po mnoho dní.

29 A také Kúš je ukryl před svými syny a bratry a když Kúš zplodil Nimroda, z lásky k němu mu ty oděvy dal a když Nimrod vyrostl a bylo mu dvacet pět let, ty oděvy si oblékl.

30 A když si ty oděvy oblékl, Nimrod se stal silákem a Bůh mu dal moc a sílu a stal se mocným lovcem na zemi, ano, byl mocným lovcem na poli a lovil zvěř a stavěl oltáře a na nich obětoval ta zvířata před Pánem.

31 A Nimrod se posílil a povstal mezi svými bratry a bojoval bitvy svých bratří proti jejich nepřítelům kolem dokola.

32 A Pán vydal do rukou Nimroda všechny nepřátele jeho bratrů a Bůh mu čas od času prospíval v jeho bitvách a on vládl na zemi.

33 Tudíž bylo zběžné v těch dnech, když muž uvedl do služby ty, co vycvičil v boji, aby jim řekl: "Tak jak Bůh učinil Nimrodovi, který byl mocným lovcem na zemi, a který měl úspěch v bitvách, které přemáhaly jeho bratry a vysvobodil je z rukou jejich nepřátel, tak ať Bůh posílí nás a vysvobodí nás v tento den".

34 A když byl Nimrod čtyřicet let starý, byla v té době válka mezi jeho bratry a dětmi Jefeta, takže byli v moci jejich nepřátel.

Sumér je založen

Dovídáme se také, že Nimrod šel do války proti Jefetovým potomkům a zvětšil svou moc. Postavil první město Šineár - pravděpodobně to stejné slovo jako Sumér, jméno té nejstarší mesopotámské civilizace:

43 A našli velké údolí naproti východu²¹ a postavili mu velké a rozsáhlé město a Nimrod nazval město, které postavil, Šineár, protože Pán prudce zatřásl jeho nepřáteli a zničil je.

44 A Nimrod bydlel v Šineáru a jeho vláda byla zabezpečena a bojoval se svými nepřáteli a podmanil si je a prospíval ve všech svých bitvách a jeho království se stalo hodně velké.

Abraham a Noe

Avšak Nimrod propadl zlu a pýše, a později v Knize Prímého se dovídáme, že Abraham, syn Nimrodova generála Teracha, musel utéct a hledat útočiště u Noeho, kde pobyl 39 roků, během nichž se naučil veškerou moudrost, kterou mu Noe a Šém mohli poskytnout. Během toho období přestal uctívat slunce, měsíc a hvězdy (astrologie Kaldejců) a začal uctívat samotného Boha - Stvořitele. Později odradil svého otce od uctívání stromů a po dlouhém zápase s Nimrodem, Terach a Abraham opustili Ur. Skončili v Cháranu - tak jak je řečeno v Bibli.

Poznámky:

²¹ Tady je řečeno: "naproti východu". Bible tu frázi formuluje jako: "cestovali na východ"(ČEP) nebo "od východu" (PKB) (Genesis 11:2).

Kapitola 35

SEPDAC - nový pokus

Na základě zkoumání, která už byla na předmětu tvaru lodě provedená, většina lidí by už předpokládala, že našli co hledali. Tomu tak ale není s Noemovou archou.

Nejprve musíme překonat překážku, že podle převážných teorií a konvenčního myšlení archa vůbec nikdy neexistovala a že ani potopa, během které plula, se nikdy nepřihodila.

Není tudíž lehké zapojit do toho profesionály z uznaných institucí, ani získat nutné finanční prostředky. Pokud "svědectví", které bude nalezeno, zapadá do teorie o arše, pak bude muset být ještě přesvědčivější než se normálně vyžaduje.

Je na čase, aby uznávání profesionálův v různých odvětvích se spojili s uznávanými institucemi a buď potvrdili nebo zamítli podle okolností výsledky, které už máme.

Tak jak vysvětlil profesor Robert C. Michelson: "Doba vlka-samotáře, napůl upečené 'kovbojské archeologie' skončila". To je pravděpodobně odvolávka na dva zesnulé průkopníky na tomto poli: Rona Wyatta a Davida Fasolda.

Ta poznámka ale není zcela férová. Kdyby nebylo těch dvou schopných, uznávaných vědců, ten předmět tvaru lodě by asi nikdy nebyl zkoumán. Ti první "experti" si mysleli, že to naleziště nemělo žádný význam. Někdy potřebujeme "vlky samotáře", kteří jsou ochotni pátrat po pozůstatcích přesto, že na ně lidé házejí kameny.

Lidé jako Wyatt a Fasold se k tomu pátrání nabídli. Když během soukromého pamětního obřadu, pořádaného skupinou "lovců archy" v Turecku v říjnu 1998, byl popel z urny Davida Fasolda rozsypán na formaci archy, bylo na tom něco symbolického. Symbolické bylo také to, že lidé z obou táborů se shromáždili dohromady: badatelé z obou skupin, jak araratské tak také ze skupiny Durupinárské. Pozval je Dr. Salih Bayraktutan a mezi nimi byl také Michelson.

Michelson a SEPDAC

Robert C. Michelson je hlavním výzkumným technikem v oddělení The Georgia Tech Research Institute na The Georgia Institute of Technology v Atlantě, Georgia. V říjnu 1995 tu oblast navštívil spolu s Dr. Bayraktutanem a o tři roky později, v roce 1998 zařídili seminář na Atatürk University, aby sehnali vědecké zdroje na vážnější výzkumy. Michelson byl ve vojenské zóně blízko Iránských hranic východního Turecka opět v září 1999 a v říjnu 2000.

Profesor Robert Michelson a umělec David Deal s jejich tureckou tělesnou stráží, když jim bylo v roce 2000 dáno povolení zkoumat vojenskou zónu, kde našli starodávne hroby, stopy domů a jiné věci.

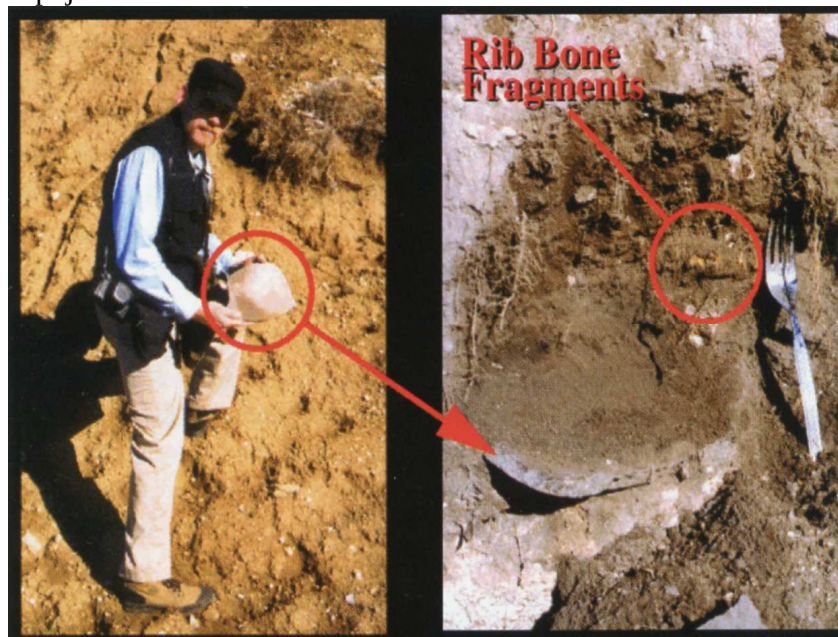
Ten seminář v roce 1998 byl nazván "The First International Workshop on Noah's Flood and the First Settlement in the Agri Mount Region" (První mezinárodní seminář o Noemově potopě a o první usedlosti v oblasti hory Agri). Proběhl mezi 5.-9. říjnem 1998. Účastníci, kteří přišli z Turecka, Spojených Států, Azerbajdžánu a Uzbekistánu, byli na expedicích na Durupinarském nalezišti, ale také v přilehlých domělých zříceninách starodávných měst Nazuanu a Seronu, dále ve vesnici "Kazan", to jest Arcep, s jejími kotevními kameny a také na jižní straně Agri Dagi (hory Ararat). Účastníci založili výzkumný projekt nazvaný SEPDAC [Scientific Enterprise in Pursuit and Discovery of Ancient Cultures (vědecká iniciativa v úsilí o objevení starodávných kultur)], ve kterém byl Michelson hlavní hybnou silou.

Jiní měli ten stejný nápad, ale vzdali se kvůli mnohým komplikacím a potížím. Michelson měl možná víc vytrvalosti.

Jedním z Michelsonových předků byl norský předseda vlády Christian Michelsen, který pomohl Norsku v získání nezávislosti na Švédsku v roce 1905. V té době se stal prvním předsedou vlády nezávislého Norska. Zatímco švédský král vyhrožoval, Michelsen vyhlásil volby, ve kterých 368 208 hlasů hlasovalo na podporu jeho myšlenky o nezávislosti a pouze 184 hlasů bylo proti! Nepochybně měl podporu lidu. Dnes je v norském Bergenu Christian Michelsen Institute, který funguje jako obojí - vědecká i humanitární organizace.

Prostřednictvím činnosti SEPDACu, současně žijící američan Robert C. Michelson připravuje jeviště pro výzkum prováděný pod společnou entitou, místo mnoha osamělých výzkumníků pracujících izolovaně, každý ve své určité oblasti. SEPDAC doufá získat podporu místních úřadů na výzkum různých věcí, jako pozůstatky starodávných tábořišť, které leží uvnitř bezpečnostního pásma na iránské straně hranic - na místě, kam není civilistům dovoleno vstoupit bez vojenského doprovodu. Plánují do toho výzkumu zapojit také Iránci na druhé straně.

Michelson ukazuje starodávňý hrob, nalezený ve vojenské zóně nad předmětem tvaru lodě

Bez předpojatých konceptů

SEPDAC je soukromě vlastněná instituce v USA a byla uznána za neziskovou organizaci. "Momentálně pracujeme několika způsoby", říká Michelson. Nejprve dáváme dohromady správný kolektiv odborníků na provádění významového a věrohodného výzkumu té oblasti. Za druhé hledáme nasměrované příspěvky k podpoře toho výzkumu.

Kriticky důležitá je objektivita SEPDAC výzkumu. Nejdeme do toho a nemůžeme do toho jít s předpojatými koncepty o těch nalezištích. Samozřejmě vyšetřujeme platné teorie ohledně původů Durupinarské "formace" (je přírodní nebo lidmi vytvořená, jde o otisk archy, atd.), ale také historii toho, co Dave Deal nazývá "Naxuan".

Když jsem se ho zeptal, zda to skutečně je Naxuan, Michelson odpověděl: "Máme každý svá jednotlivá přesvědčení a své naděje, ale dokud neprovedeme výzkum toho naleziště, nemůžeme být dogmatičtí a nerozhodně prohlásit, že to je Naxuan. Posláním SEPDACu je dostat se k pravdě. Pokud odpověď není to, v co jsme osobně doufali, můžeme se alespoň soustředit na jiné oblasti s nadějí, že jsme tu bezprostřední otázku jednou provždy vyřešili.

Kolektiv SEPDAC se bude skládat z odborníků všech náboženství (islámu, judaismu, křesťanství, ateismu...), všichni ale musí být objektivní. Důvod k objektivnosti není jen nutnost, ale také umlčení těch, kteří by nás chtěli obvinít ze zkreslování údajů nebo z předpojatosti, pokud výjdeme s úsudky, které by mohly být v rozporu se základními předpoklady akademiků nebo určitých náboženských vůdců.

Nevědecké výlety

Michelsonovi neimponují většinou "nevědecké výlety" na horu Ararat během posledních 50 let. Podle mého názoru, většina araratské práce je založena čistě na pověstech.

Existuje jen velmi málo podstaty. V Durupinaru a v oblasti vojenské zóny nad Durupinarem jsme přišli na důležitější hmatatelné svědectví, než to, které shromáždili všichni "lovci" na hoře Ararat během posledních 50 let ve formě nejasných fotografií, zarovnaných skalních výčnělků, které není možno opět najít (za předpokladu, že film nebo kamera s určitými fotografiemi archy dorazily bezpečně zpátky domů, aniž by se ztratily někde v horské trhlině, nebo podle nějaké jiné v té době náhodou populární výmluvy). Takové názory podnítily mne a jiné k určité věrohodné vědecké práci, která by tu záležitost vyřešila.

Wyatt a Fasold byli průkopníci tím, že se odtrhli od mlýna pověstí a začali brát v úvahu bezprostřední svědectví a to, co Bible a jiné starodávnné texty ve skutečnosti říkají. Žádný z nich nebyl kvalifikován na důkladnou vědu, ale otevřeli cestu pro práci SEPDACu.

Michelson byl hlavní hybnou silou na uspořádání semináře SEPDACu v Turecku v roce 1998, kde je tady vidět vpředu nalevo, spolu s Matt Kneislerem a B.J. Corbinem. V zadní řadě: Michael Holt, Dave Deal a Dr. Bill Shea stojí spolu s Dr. Salih Bayraktutanem. Ti ostatní lidé jsou turečtí vojáci na ochranu kolektivu.

Poznámky:

¹ Předmět tvaru lodě (známý také jako Durupinar), na horní fotografii napravo, byl často kritizován jako nic víc, než nějaká přírodní formace v krajině.

Na webu fanoušků hory Ararat, NoahsArkSearch.com, můžete například spatřit obrázky "podobných formací", které Rex Geissler označil červeně (prostřední fotografie). A červený text na snímku říká: "Jen několik z mnoha fantomových formací archy v proudech lávy a bahna blízko hory Ararat".

Avšak Robert Michelson poukazuje na to, že předmět tvaru lodě se nedá vůbec ani přirovnat k nahodilým stínům na této ilustraci, z nichž většina zmizí během dvou hodin po pořízení té fotografie...

Michelson pak z legrace ukázal (spodní fotografie), že když člověk používá stejnou povrchní a leda-bylou analýzu, může najít také několik obdélníkových arch. Jde o tvar lodě, o jakém tvrdil Hagopian, že ji spatřil.

(Velkou část pátrání po arše na samé hoře Ararat tvoří diskuze o obdélníkových skalách, o kterých horolezci tvrdí, že je viděli, nebo o stínech, které lze spatřit na fotografiích - ty nejnovější jsou pořízeny satelitem.)

Michelson: "Jiný falešný argument propagovaný těmi, kteří nejsou dobře obeznámeni s dynamikou a účinky proudu tekutin, je nesprávné přesvědčení, že tok rozdělený překážkou se opět dole po proudu spojí tak, aby utvořil "stín" tvaru lodě bezprostředně za překážkou. Člověku stačí, aby pozoroval kámen vyčnívající z řeky a hned zjistí, že se voda za kamenem nespojí. Tito lidé ignorují přírodní zákony², ale otevřeli cestu pro práci DEPDACu.

This aerial photograph shows the unique boat shape of the Durupinar site. Contrary to the claims of several detractors, there are no other formations of this shape in the vicinity. Often oblique pictures of unidentified lava structures are said to be boat shaped, but inspection from above, as in this photograph, would show that these are circular or oval features. As can be seen in the following figures, a circle when viewed from the side will appear oval or boat-shaped.

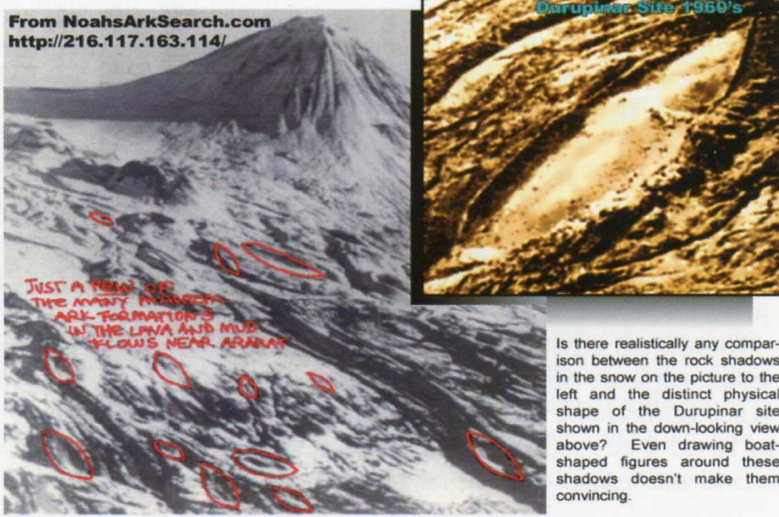

Durupinar Site June 1987

Another fallacious argument proffered by those who are not grounded in the understanding of fluid dynamics and flow effects, is the incorrect belief that flow diverted around an obstruction will separate and rejoin down stream, thereby forming a boat-shaped "shadow" immediately downstream from the obstruction. All one needs to do is observe the wake formed by a rock in the flow of a stream to see that the classic Kelvin wake spreads at a 38.8° angle, never to return to a point. Compounding the error of those making these claims is the fact that had they visited the Durupinar site and studied its morphology, they would observe that there is no obstruction at either end of the boat shaped formation that would account for a separation of the flow in the first place.

In the photograph below entitled, "Other Canoe/Boat Shapes Around Little Ararat Across Valley: Photo Courtesy of Charles Willis", Rex Geissler of ArcImaging portrays at his NoahsArkSearch.com web site "Just a Few of the Many Ark Formations..." found in the lava near Küçük Agri.

From NoahsArkSearch.com
<http://216.117.163.114/>

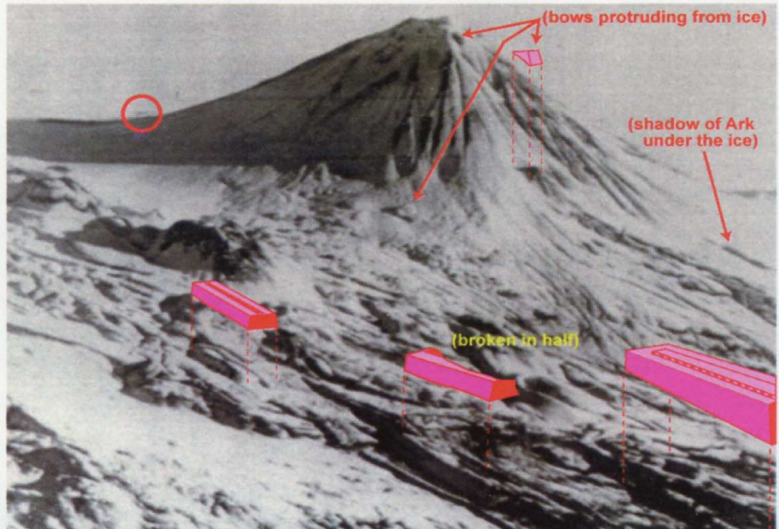
Just a Few of the Many Ark Formations... IN THE LAVA AND MUD FLOWS NEAR ARARAT

Durupinar Site 1960's

Is there realistically any comparison between the rock shadows in the snow on the picture to the left and the distinct physical shape of the Durupinar site shown in the down-looking view above? Even drawing boat-shaped figures around these shadows doesn't make them convincing.

Most of the "Phantom Arks" above disappeared two hours after this picture was taken as the Sun illuminated the scene differently, but the Durupinar site 17 km away remained unaffected. 😊

Just for fun, lets consider the same photograph and see how many rectangular "Hagopian Arks" can be found using the same faulty analysis.

(bows protruding from ice)

(shadow of Ark under the ice)

(broken in half)

Čeho je zapotřebí?

SEPDAC stanovil seznam oblastí, které by se měly zkoumat. Ten seznam je uveden v poznámkách na okraj pro profesionály, kteří by měli zájem o účast na projektu.¹

V první řadě je potřeba analyzovat půdu, což by mohlo přispět k určení věku naleziště, kdy byla období sucha nebo povodní, kdy byly aktivní sopečné činnosti atd.

Je také potřeba analýza toho, co leží pod zemí. Různé typy radarových snímaní, které by mohly (opět) ukázat, zda v tom předmětu tvaru lodě jsou nějaké známky abnormální struktury, které by mohly být lidmi utvořené, jako místnosti, chodby, kýl atd. To by tomu výzkumu pomohlo. To je geologický a fyzikální výzkum.

Je také potřeba jazykových odborníků, kteří by mohli zkoumat ta zajímavá jména, která byla objevena. Je potřeba antropologů specializujících se na předbronзовou dobu. Je potřeba odborníků na kovy (metalurgiků), kteří by mohli zkoumat ty různé znaky a symboly vyryté do kovu, které už byly nalezeny, nebo které budou nalezeny. Je potřeba historiků, kteří by mohli přeložit starodávňé texty o potopě. Potřebujeme archeology, kterým bude dáno povolení na vykopávky (což bylo do nynějška zakázáno). Potřebujeme kartografy, odborníky na zpracování údajů a seznamů různých dokumentů a samozřejmě lidí, kteří jsou schopni to vše prakticky organizovat.

Pokud se SEPDACu podaří vytvořit takový kolektiv, pak bychom byli daleko blíže k nalezení odpovědi na všechny ty hypotézy, domněnky a otázky.

Michelson také plánuje pořizování leteckých fotografií té oblasti prostřednictvím dálkově počítačem řízeného letadla, které on pomohl vyvinout na Georgia Tech Research Institute. S použitím infračerveného a dvou jiných druhů fotografování, Michelson si myslí, že může odhalit nová tajemství, která jsou zatím skryta. Bude to velmi nákladný projekt, a to první co je zapotřebí učinit, je sehnat finanční prostředky.

Velmi staré hroby a základy

Na semináři v roce 1998 Dr. Bayraktutan ohlásil svůj objev hrobu, ve kterém byla starodávňá půda a lidské pozůstatky a oboje bylo možno datovat. Bayraktutan ten hrob našel na silnici turecké stráže, postavené podél iránských hranic v oblasti, kterou nyní výzkumníci nazývají "Naxuan". To bylo možná jméno prvního města postaveného po potopě (více o tom později).

Byly odebrány vzorky kostí a hrnčířských výrobků a vzaty do Atatürské university na analýzu. "Kromě toho jsem prvního dne v 'Naxuanu' našel pohřebiště, které se jeví jako starodávňá kamenná mohyla", vysvětluje Michelson. "To bylo později odkryto a odhalili jsme do země zabořené víko či dno

Kelvinova brázda se rozbíhá pod úhlem 38,8° a nikdy se nevrací do špice. Ti, co tuto chybu propagují se navíc mýlí v další věci. Kdyby šli a sami Durupinar navštívili a prozkoumali jeho morfologii, zjistili by fakt, že ani na jednom ani na druhém konci té formace tvaru lodě vůbec v první řadě ani není žádná překážka, která by mohla být zodpovědná za rozdělení proudu."

Michelson s mikro UAV-letadlem, které vyvinul kolektiv na Georgia Tech Research Institute. Letadlo lze použít na různé typy fotografování, jako například infra-červené.

Dole: *Michelson diskutuje o technických aplikacích dálkově řízených letadel s hercem a instruktorem Alanem Aldaem na International Aerial Robotics Competition (mezinárodní soutěži ve vzdušné robotice) v roce 1995.*

Poznámky:

² Zkoumání země by zahrnovalo:

- sopečnost/geotermiku
- tektoniku (paleoseizmičnost) / datování
- sedimentární analýzu
- geochronologii
- dálkovou detekci

Geofyzikální zkoumání zahrnují:

- Ground Penetration Radar [(GPR) - zemi pronikající radar]
- gravitometrii
- měření odporu země
- akustickou seizmologii
- analýzu satelitových fotografií

Antropologické odvětví zahrnuje:

- jazykové překladače (z italského muzea, University of Pennsylvania a jinde)
- antropology (možná z Anky, kteří dobře ovládají doby od "neolitické až do bronzové")
- metalurgie (na analýzování jakýchkoliv kovových artefaktů těchto nálezů)
- historiky (kteří by rozuměli a dali do souvislosti jakékoliv starodávné nápisy popisující určité místo hodné průzkumu. Někteří z našich současných členů už tuto oblast dost ovládají).

Jiné dovednosti/služby, kterých je zapotřebí, zahrnují:

- vykopávkové archeology
- kartografy
- experty na shromažďování údajů
- specialisty na dokumentaci
- logistiky (na sladění všech činností)
- bezpečnost (vojenskou)
- odborníky na uchování archeologických pozůstatků

té mohly, pravděpodobně vyloupené, vyzděné otesanými vápencovými bloky. To víko bylo veliké přibližně 1 krát 2 metry. Nalezli jsme i jiné hroby a dokumentovali je fotograficky, aniž bychom je narušili.

Provedli jsme GPS výzkum na různých prominentních místech, která lze vidět na 1959 leteckých fotografiích, právě tak jako na několika pohřebištích.² Navíc jsme ztotožnili a fotograficky dokumentovali počet obdélníkových základů budov."

Známky života

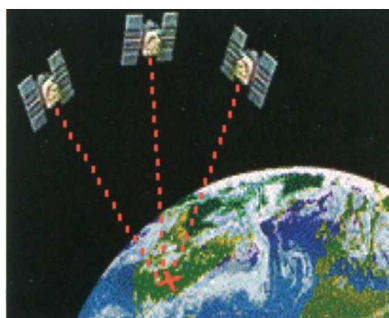
V roce 1999 Michelson, Bayraktutan a David Deal byli opět v té oblasti. Tentokrát byli výše v horách, v oblasti nazvané Naxuan, které je pravděpodobně první Noemovo město. Aby se do té přísně střežené oblasti hranic mohli dostat, museli mít vojenský doprovod.

Během jejich návštěvy našli mnoho základů lidmi postavených konstrukcí, hned pod "Stěnou nebe", pod tím charakteristickým hřebenem mezi dvěma vrcholy.

Vynikajícím nálezem byla ossuariální pohřební urna jeden metr v průměru, obsahující kosti, které tím byly chráněny před pronikem půdy, vypráví Michelson. Ty kosti (byly odebrány vzorky z toho, co se jevílo jako žebra), spolu s množstvím předhistorické půdy a střepů z keramické urny, lze křížově datovat přinejmenším čtyřmi nezávislými metodami. Uhlíkové datování kostí, analýza polenu v předhistorické půdě, datování samotné půdy a datování hrnčířských výrobků poskytnou přesné datování tohoto pohřebiště. Ty údaje pomohou k určení stáří kulturní činnosti hned pod skalním útesem nazvaným "Stěna nebe".

Podle babylonských zápisů, blízko takového skalního útesu archa přistála a tam bylo založeno první město po potopě. "Říká se, že nad tou 'Stěnou nebe' vychází slunce a vskutku slunce nad tím útesem vychází", uzavírá Michelson.

² GPS je zkratka pro Global Positioning System (systém globálního určování polohy), to jest technologická možnost určit jakékoliv místo na Zemi na základě měření jeho vzdáleností a úhlu z různých satelitů.

Kapitola 36

Dealovy objevy

Toho prvního SEPDAC semináře se zúčastnil také David Allen Deal, který též provádí výzkumy historie a napsal dvě knihy o spojitosti mezi mayánským a hebrejským jazykem a historií¹ a také třetí knihu o původu světa a starodávné minulosti. Byl dobrým přítelem Davida Fasolda a když Fasold zemřel, Deal převzal docela hodně jeho materiálů. Mezi tímto materiálem je velmi zajímavá letecká fotografie pořízená tureckou armádou v roce 1959 během mapování hraničního pásma.

Ten předmět tvaru lodě byl zpozorován právě z této fotografie! Kapitán letectva İlhan Durupinar ten snímek pořídil z výšky 6100-7600 metrů a poslal jej svému instruktorovi ve fotogrametrii, Dr. Arthuru Brandenburgerovi v Ohio, což - jak jsme se už zmínili - vedlo k americké expedici. Potom v roce 1960 byla ta fotografie zveřejněna v australském časopise PIX a v časopise LIFE v září téhož roku. Kvůli povrchnímu průzkumu té expedice ten případ byl odstaven.

Avšak Brandenburger dal kopii Durupinarovy fotografie archeologovi na Ohio State University a Dr. Siegfriedu Hornovi, který ji později dal "lovci archy" Davidu Fasoldovi. Deal dostal 20x25 cm podrobný negativ od Dr. Horna v roce 1994.

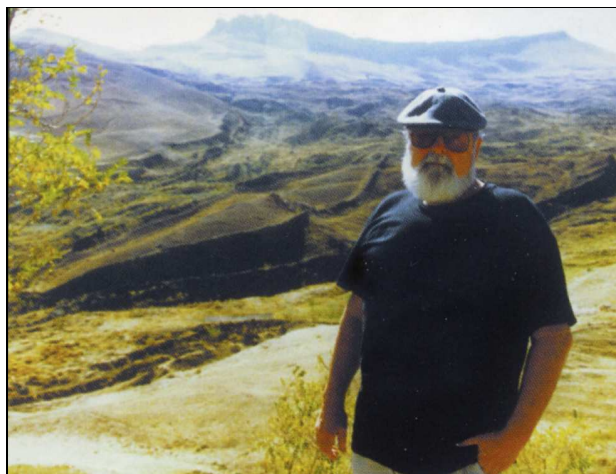
Tato fotografie, spolu s jinými snímky, kresbami a vysvětlivkami od Deala, jsou zde reprodukovány s jeho povolením. Části těchto a jiných obrázků lze najít v přepracovaném vydání knihy Davida Deala z roku 1999 "The Day Behemoth & Leviathan Died".²

Pod mikroskopem

Deal okamžitě tu fotografii zvětšil a začal ty detaily pečlivě zkoumat. Ten nejdůležitější objev učinil v roce 1995, když našel svědectví o starodávné civilizaci, o které věří, že byla Naxuan, první Noemovo město.

V roce 1998 mohl Deal to naleziště navštívit spolu s profesorem Michelsonem, Dr. Bayraktutanem a jinými účastníky SEPDAC semináře. Tam potvrdil, že takové svědectví existuje v pusté oblasti blízko iránských hranic. Ten objev je důležitý a budeme mu věnovat celou kapitolu.

Fotografie nám ale ukázala dva jiné jevy, které nám o arše něco říkají (anebo bychom se stále ještě měli spokojit s označením "předmět tvaru lodě"?):

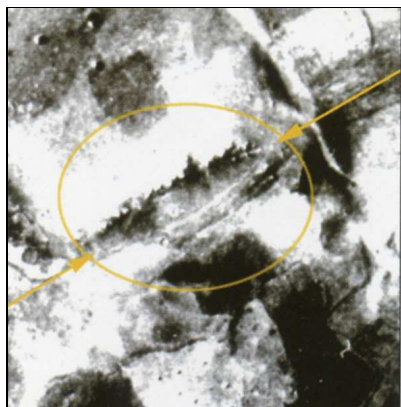

David Allen Deal s formací archy v pozadí. Foto: Jerry Kitchens.

Poznámky:

¹ *Discovery of Ancient America*, 1984, Kherem La Yah Press, Irvine, California. *The Nexus Spoken Language*, Isac Press, Institute for the Study of American Cultures, Columbus, Georgia, 1993.

² *Ta kniha byla vydána v roce 1988. Název se vztahuje na dvě obludy, o kterých se mluví v Bibli a o kterých Deal věří, že náleží do období před Stvořením zapsaným v Genesis. Věří, že hebrejský text není správně přeložen a myslí si, že to bylo vlastně znovu-stvoření, či obnova chaosu, který před tím existoval.*

Zvětšenina tak zvaného "prvního otisku" z letecké fotografie.

1. Nový otisk předmětu tvaru lodě, téměř totožný s tím, který jsme už zkoumali.

2. Jasně znatelný tok bahna vedoucí od nového otisku dolů k současnému předmětu tvaru lodě! (označen červeně) Na této fotografii pořízené v roce 1959 máme téměř jasnou trasu od prvního otisku k tomu pozdějšímu.

Wyattův otisk - nebo jiný?

V roce 1984 Ron Wyatt ve svém zpravodaji vytiskl, že spolu s Orhan Baserem z Istanbulu zkoumali oblast nad předmětem, podél svahu, a našli jiný otisk.

Rozměry, které udal, byly mnohem menší: 36x12 metrů. To vyvolává otázku: jsou to otisky stejného předmětu?

Dave Deal si to nemyslí. Argumentuje, že rozměry jsou zcela jiné a že autorem toho objevu nového otisku je on sám. Kvůli tomu si nechal mapu s jeho objevem otisku tvaru lodě, a také objev náleziště, o kterém věří, že je starodávne město Naxuan, registrovat, a zajistit autorským právem v Library of Congress v roce 1997.

Menší rozměry zveřejněné Ronem Wyattem jsou možná kvůli tomu, že v roce 1984 nemohl spatřit celý otisk, neboť už byl erodován, zatímco jej bylo možno rozeznat ve skutečné velikosti na letecké fotografii z roku 1959. Ten otisk, který Ron popisuje, byl obklopen kameny, o kterých věřil, že byly zkamenělé dřevo a zkoušky, které si později nechal provést, to naznačují.

Ten nový otisk tvaru lodě, o kterém předpokládáme, že je místo, kde archa původně usedla, se nachází asi 2,4 km od toho druhého otisku. Je umístěn výše po svahu Al Judi ve výšce asi 2260 metrů, zatímco ten druhý otisk je ve výšce kolem 1890 metrů.

Do této přísně střežené oblasti iránských hranic se dostalo jen málo lidí. Avšak ti, co se tam dostali, měli možnost potvrdit, že takový otisk skutečně existuje asi 100 metrů pod tím charakteristickým hřebenem (Yigityatagi).

"Vypadá jako ten předmět tvaru lodě. Má přesně ten stejný tvar, ale je užší", říká Dr. Salih Bayraktutan a pokračuje:

"Už v roce 1985 jsem mluvil o 'místě prvního otisku', a že ten předmět se z toho místa pohnul do jeho současné polohy. Wyatt, Fasold a já jsme se vlastně hádali, kde to místo přesně je. Deal to nyní ukázal."

To místo bylo otevřené a zřejmé, až do doby, když armáda nedávno postavila přes ten otisk silnici, dosti dlouho po tom, co ta letecká fotografie byla pořízena.

Na té fotografii lze mlhavě rozeznat ten otisk v jeho celé délce (která se rovná dolejšímu předmětu). Nachází se blízko začátku toku bahna, který je vidět, jak se klikatí dolů po svahu. Tok začíná uprostřed obrázku a směřuje nalevo, pak se otáčí doprava a nakonec opět doleva a končí ve zúženém korytu, kde jak se zdá, předmět tvaru lodě uvázl.

Jak na sebe navazují - dva předměty tvaru lodě? Opět uvažme tu teorii v novém světle, které na ni tato informace vrhá:

Místo přistání archy 2244 metrů nad
mořskou hladinou

Centrum mesha Naxuanu, Noemova města
nazvaného "Místo prvního klesání"

Konečné spočinutí archy ve vesnici
Nasar – Uzengili 2046 metrů
nad mořskou hladinou

Ta teorie v kostce

◆ Archa uvázla na Al Judy tak jak Korán prohlašuje, nebo na Nisir, tak jak tvrdí Gilgameš. Ať už jedno nebo druhé, je to v horách Arartských tak, jak nám zhruba říká Mojžíš v Bibli.

◆ Podle tradice (není ale zmíněno v Bibli) tu bylo založeno město - Naxuan či Nachidsheuan, možná Noakh-Tsywn (existují různá hláskování).

◆ V určité době tu oblast postihla katastrofa. Mohla to být blízká sopka Agri Dagh (hora Ararat), která vyhodila šestinu svého vlastního masivu do povětří. Možná jde o výbuch sopky 40 km uvnitř Iránu. Pokud věříme Wyattově zprávě, kde se zmiňuje o rytině na stéle z té zakázané oblasti, pak od doby vyrytí toho petrografu zmizela jedna hora, pravděpodobně v hurriánské éře (zhr. 2000-1000 př.n.l.). To by mohla být ta sopka v Iránu, která je nyní v pozadí jen ztěží viditelná, anebo menší místní hora situovaná napravo od našeho vrcholu.

◆ Následkem zemětřesení nebo něčeho jiného bylo "proraženo" vnitrozemní jezero a ohromné množství vody se valilo dolů po svahu hory a údolím. Voda a bahno (ze zmizelé hory?) tekly dolů a vzaly archu s sebou.

◆ Archa zanechala ten původní otisk hned pod hřebenem. Někteří lidé věří, že to je část kýlu.

◆ Archa byla v té době zjevně dostatečně pevná na to, aby sklouzla po řece bahna v jednom kuse. To naznačuje, že se to stalo před mnoha tisíci lety. Jinak by už zhnila.

Obrázek ukazuje, jak si David Deal představuje archu s kotevními kameny visícími ze zádě, jak vplouvá do přírodního přístavu tvaru U na hoře Al Judy - či Nisir, tak jak ji nazývají babylóňané.

◆ Archa se zastavila směrem dolů po svahu Al Judi ve výšce asi 2 400 metrů na místě, které kupodivu Turci nazývají Masher = Soudný den = či Mashur = zmrtvýchvstání. Možná se jedná o dvě místa. (Deal věří, že to jméno pochází z hebrejského *mašeh*, "zachráněn před vodou", což zní jako *Mošeh* - Mojžíš, "vyňat z vody".)

◆ Po tom, co tok bahna dopravil archu na její současné místo odpočinku, byla bahnem pokryta, možná po tisíce let.

◆ V minulosti, v době Josefa Flavia a jiných historických pramenů, jen "malý kousek archy" byl na místě "prvního klesání", na místě, o kterém místní Arméni pravděpodobně věděli od doby, kdy do té oblasti vpadli Turci ze severovýchodu kolem roku 1000 n.l.

◆ Následkem eroze a pozdějších zemětřesení archa opět vystoupila do popředí v roce 1948. Podle Fasolda se to přihodilo v den vzniku nezávislosti Izraele (14.5.1948). To není jisté, ale určitě se to přihodilo ten stejný měsíc.

◆ Armáda ten předmět později spatřila z letadla a v roce 1978 jiné zemětřesení způsobilo, že tento útvar je ještě lépe rozeznatelný a víc vyniká nad svým okolím. Tento proces pokračuje následkem ročních dešťů a eroze, avšak pokud té formaci nebude poskytnuta ochrana, bude časem zničena.

◆ Nyní neexistuje nic víc než otisk archy spolu s několika železnými nýty a náznaky jiných kovů (tak jak v případě korábu vikingů v Sutton Hoo, který zanechal otisk i když sám shnil). Ty divné kameny, které jsme našli jsou možná dřevěné desky, které během těch uplynulých tisíciletí zkameněly.

Letecké fotografie si vyžadují revizi

Deal také zpochybňuje délku archy udanou jeho starým přítelem Fasoldem. Wyatt a Baumgardner (spolu s jinými) naměřili délku předmětu 157 metrů, což je perfektně shodné s biblickým údajem 300 loktů v případě, že použijeme starodávného egyptského královského loktu.

Kdo ale říká, že Noe použil egyptského loktu, vyzývá Deal. Určitě použil svého vlastního loktu jako měřidla. Deal věří, že plná délka lodi je 164 metrů. A ten předpoklad není vzat ze vzduchu. Na konci předmětu tvaru lodě je nějaká půda, která se zdá jako by byla od archy odlomena.

Trasa Archy:
Tok bahna strhl loď z její původní pozice. Na cestě dolů se ta loď možná otočila.

Když Fasold a Wyatt zkoumali archu s generátorem molekulární frekvence, všimli si, že také tento extra kus obsahuje rovnoběžné linky. Avšak tyto linky byly jen tak 30 cm od sebe. Ten kus s těsnějšími rovnoběžnými linkami je 10,4 metrů dlouhý. Z toho 3,4 metry jsou zaraženy do domnělého konce předmětu tvaru lodě. Vzali tudíž těch 3,4 metry v úvahu při měření, které dalo 157 metrů.

Domnívali se, že těch zbývajících 7 metrů, které nyní leží mimo ten předmět, původně tu loď horizontálně zakončovalo.

Fasold si ale byl vědom toho, že jejich předpoklady bude možno zpochybňovat, pokud by začaly na arše vykopávky a tak jasně prohlásil, jak tu délku měřil (str. 12 v jeho knize *The Ark of Noah*).

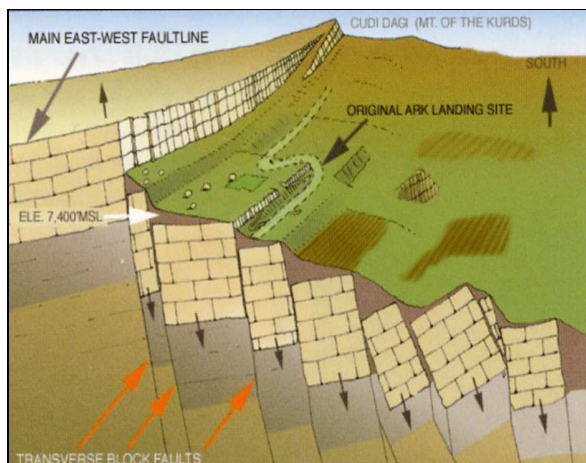
Šest měsíců před Fasoldovou smrtí si Deal s ním dopisoval o tom stejném problému. Deal si na zvětšené fotografii všiml toho, že nejenom ta nižší část předmětu tvaru lodě měla extra oddělený kus, ale měla jej také ta horní část! Ten útvar měl také ten zvláštní zužující se rys na zádi a byl 164 metrů dlouhý když byl měřen na této krajně podrobné fotografii.

"Proto nepochybuji, že archa byla původně přinejmenším 164 metrů dlouhá, možná delší, protože otisk ukazuje jen část lodi ležící v bahně, ale mohla tam být také přehnutá část. Věřím, že to vysvětluje, proč ten otisk výše po svahu hory je menší. Loď tam nebyla zabořena tak hluboko, protože hornina je tam tvrdší." A tak věřím, že délka lodi byla 167,6 metrů", říká Deal.

Ilustroval David Deal. Tady vidíme, jak zemětřesení změnilo topografii pod "tím prvním otiskem", o kterém David a jiní věří, že je místem původního přistání Archy.

Legenda k obrázku:

- HLAVNÍ VÝCHOD-ZÁPAD ZLOM
- CUDI DAGI (HORA KURDŮ)
- JIH
- MÍSTO PŮVODNÍHO PŘISTÁNÍ ARCHY
- NADMOŘSKÁ VÝŠKA 2260 m
- PŘÍČNÉ BLOKY ZLOMŮ

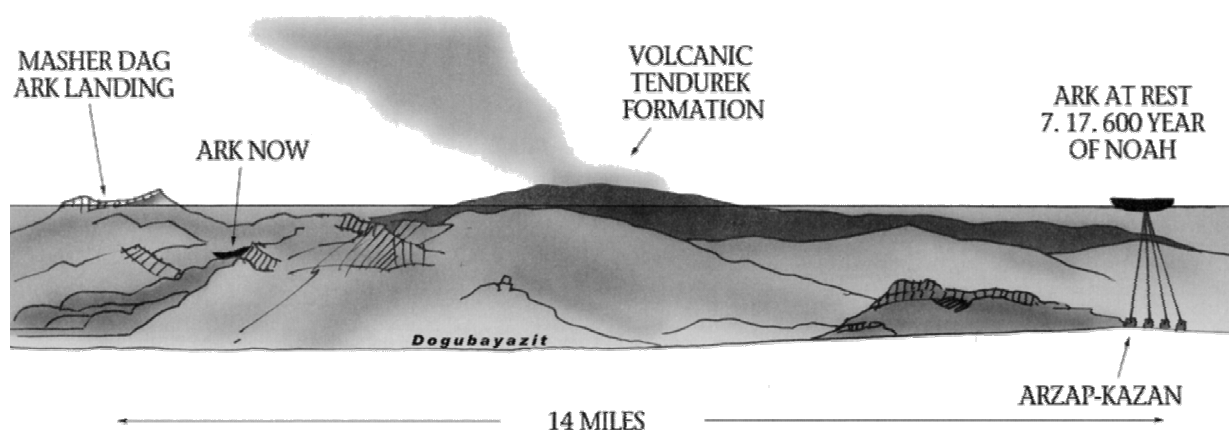
Delší loket?

Co ale těch 300 loktů? Stále je to ještě ve shodě s Biblií? Ano. Jak bylo řečeno, Dave Deal nevěří, že Noe musel použít egyptský královský loket (52,32 cm). Noe používal svého vlastního loktu kolem 55,88 cm. Deal tu délku zjistil dvěma různými způsoby. V prvé řadě vydělil 167,6 metrů třemi sty a pak porovnal vzdálenost mezi přepážkami na lodi.

Ukázalo se, že když tu vzdálenost rozdělil třemi různými lokty, ten 55,88 cm se nejlépe hodí. Kromě egyptského a Noemova vlastního loktu, Deal zkusil také domělý loket 54,66 cm (164 děleno 300). Ten 52,32 cm egyptský královský loket se shoduje jen ve 30% případů, zatímco ten loket 54,66 cm (který je odvozen z délky lodě 164 m), se shoduje ve 40% případů. Ten loket 55,88 cm se shoduje v 60% a za předpokladu eroze v hodnotě 6,5 loktů na každém konci, pak dokonce odpovídá až v 80%.

Deal je tedy přesvědčen, že archa byla delší než těch 157 metrů, délku, kterou jsme odvodili z dříve měřených rozměrů. Věří, že měla délku 167,64 metrů.

A nic nenaznačuje, že loket archy nemohl být delší než ten mesopotámský nebo egyptský. Starodávný dánský loket, který původní přistěhovalci z jihu a z východu s největší pravděpodobností

"Sedmnáctého dne sedmého měsíce archa spočinula na pohoří Araratu", avšak teprve až v 10. měsíci "se objevily vrcholky hor". David Deal předpokládá, že během těch dvou a půl měsíců Archa zakotvila nad vesnicí, kterou nyní známe jako **Arzap** (což znamená chopit se země), kde se dnes nalézají kotevní kameny. Vypadá to, že Noe se rozhodl vyplout 22 km dále k vrcholu **Masher Dag** (hora Curdu - ta první hora), velká vápencová skála, která vyčnívala z vody směrem na jihovýchod a tvořila přírodní přístav. Neplavil by se ke kouřící sopce **Tendurek** na jihu (Irán). Pokud **Agri Dag** (hora Ararat) vůbec tehdy existovala, byla by situována na severovýchodě, pravděpodobně by byla další kouřící sopkou. Tady se díváme na ilustraci Davida Deala směrem téměř zcela na jih. Uprostřed můžete vidět, kde nyní leží Dogubayazit.

Legenda k obrázku:

MASHER DAG
PŘÍSTÁNÍ ARCHY

SOPEČNÁ
FORMACE
TENDUREK

ARCHA ZAKOTVILA
17. 7. ROKU 600 NOEMOVA
ŽIVOTA

ARK NOW - ARCHA NYNÍ
ARZAP-KAZAN

přinesli s sebou před tisíci lety, má nejméně 62,74 cm. To se rovná dvěma hodně velkým dámským stopám...

Není pochyby o tom, že starodávná nordická legenda vypráví o obrech. Možná to byli jen ti první Noemovi potomci, ale to je zase jiné vyprávění.

Byla Archa také širší?

Deal věří, tak jak většina současných "lovců archy", že Noemova archa byla ve tvaru lodě. To se neshoduje s pojmem "lovců" na hoře Ararat, představujících si archu ve tvaru obdélníkového bloku. Založili si svůj pojem na kresbách ze středověku a pozdějších kresbách Elfreda Leea, na poněkud pochybných "očitých svědcích" a na nedostatku znalostí o stavbě lodí. Tato podezření jsou čím dál víc reálnější spolu s objevením a porovnáváním předmětu tvaru lodě.

Tento útvar je širší než by podle Mojžíše archa měla mít. V nejširším místě má kolem 42 metrů a Mojžíš popsal šířku archy jako 50 loktů = 26 metrů.

Wyattovo a Fasoldovo vysvětlení bylo, že strany archy se musely pod vahou bahna svalit směrem ven. Jelikož ten horní otisk na Al Judi je užší, proto také to se zdá pravděpodobnou hypotézou.

Avšak Deal má opět svou vlastní: "Myslím si, že ta loď byla vždycky tak široká jak ji vidíme v dolním otisku. To, že horní otisk není tak široký, je pravděpodobně kvůli tomu, že loď se

nezabořila moc hluboko ve tvrdé hornině blízko vrcholu hory. Loď by se nezabořila dokonce ani do vody tak hluboko, aby se celá její šířka dotýkala vodní hladiny, to jest až po samotný okraj", říká Deal, který nevidí žádný problém v rozdílu mezi šířkami. Věří, že bylo zvykem udávat průměrnou šířku loď jako její šířku a ne míru v nejširším místě.

Na Dealových kresbách máme širokou loď, která s výjimkou její velikosti člověku připomíná trup některých současných plachetnic.

Australský archeology a autor Jonathan Gray, který jinak téměř ve všem souhlasí s Wyattem, nesouhlasí s ním ohledně hypotézy o stranách vyvrácených směrem ven. Také on věří, že současná šířka předmětu je ta původní. Podle jeho argumentu to nevypadá, že strany se převrátily směrem ven, protože (domnělé) trámy, které na každé straně vyčnívají, a o kterých si myslí, že se táhnou přes celou šířku loď, jsou stále ještě horizontální a neohýbají se dolů, tak jak by se ohýbaly v případě převrácených stran.³

"Neshoduje se s biblickými rozměry"

Náš odborník na loď z dřívější části této knihy, Hans Otto Kristensen, prozatím přijímá myšlenku, že šířka loď se může udávat na základě průměrného rozměru:

"Při stavbě lodí pracujeme se dvěma šířkami: jak široká je loď na vodní lince, to jest vzdálenost mezi boky na místě, kde se dotýkají vodní hladiny. Tato šířka se nazývá šířka vodní linky. Jiná je celková šířka, která může často být větší než šířka vodní linky. Žádné jiné definice šířky nejsou", uzavírá Hans Otto Kristensen.

Nesouhlasí s tím, že Dealův výkres odpovídá biblickému zápisu, který si vyžaduje střechu vyvýšenou o jeden loket - to jest 1/50 šířky loď. Podle Kristensena, střecha na Dealově výkresu je vyvýšená přinejmenším o 6 loktů. Navíc, Dealova loď má jen dvě poschodí, zatímco podle Bible archa má mít poschodí tři.

Poznámky:

³ Jonathan Gray: *The Ark Conspiracy* (Spiknutí kolem Archy), str. 63.

⁴ Švédsko-Estonský trajekt "Estonia" se potopil 28. září 1994, což se stalo tou nejhorší evropskou lodní katastrofou od druhé světové války. Téměř 900 lidí ztratilo životy kvůli kombinaci špatného počasí a problémů s bezpečností přídě lodí.

Autor: "Nebyla by širší loď jako ta Dealova stabilnější než užší loď?"

"Čím je loď širší, tím je stabilnější (a tím bezpečnější), avšak bude se rychleji kymáčet ze strany na stranu. Z dynamického hlediska by byla nepohodlná a nejistá", odpovídá Kristensen.

Ilustruje to následující příklad: Současné trajekty postavené po potopení *Estonie*⁴ jsou kvůli stabilitě postaveny tak široké, jak je jen možné, avšak stále ještě je nutné dojít ke kompromisu, aby cestující a auta nebyla vrhána ze strany na stranu. V případě dopravy zvířat je riziko, že zvířata si zlámou kosti, pokud jsou loď příliš široké. Rozměry archy jsou tudíž perfektní na dopravu zvířat.

Kapitola 37

Naxuan nalezen?

Když turecký kapitán İlhan Durupınar pořizoval své fotografie Araratských hor, sníh roztál a dalo se fotografovat. Světlo bylo báječné, slunce bylo nízko. Proto obrysy v krajině vynikaly na negativech dostatečně jasně na to, aby je mohl poslat Dr. Arthuru Brandenburgerovi. Vycvičené oko může zpozorovat mnoho věcí.

Na kopiích té fotografie, které byly zveřejněny v časopisech PIX a LIFE a neměly tak ostrý kontrast, jediným bodem pozornosti pro převážnou většinu lidí byl ten předmět tvaru lodě.

Avšak ve vyjimečných případech někteří lidé zkoumali celou fotografii a prohlíželi si okolí. Pro Dr. Salih Bayraktutana byl ten snímek rozhodující v jeho další práci na tom projektu:

"Když jsem tu fotografii spatřil, okamžitě jsem věděl, že to je něco velmi zvláštního. Ten předmět se nejenom podobal lodi, ale způsob, jakým ležel v toku bahna byl přesně takový, jako když jsi v letadle a díváš se dolů na obrovské lodi v Atlantiku. Pomyslel jsem si, že 'toto je právě takové jako loď'.

"Mohl jsem sledovat ten tok bahna a jak se zužuje hned pod tím předmětem. Jsem přesvědčen, že ten předmět musel plavat po proudu a nezastavil se nabodnutím na skálu, která do jeho boku proniká, ale zastavil se kvůli zúženému korytu. Navíc, stále se ještě nepatrně pohybuje."

Stovky obdélníkových domů

David Allen Deal dostal ty negativy od Davida Fasolda a začal zkoumat oblast nad předmětem. Věřil, že mohl ukázat známky asi 20 domů a v červnu 1997 si nechal část negativu zvětšit z 25x44 mm na 406x457 mm.

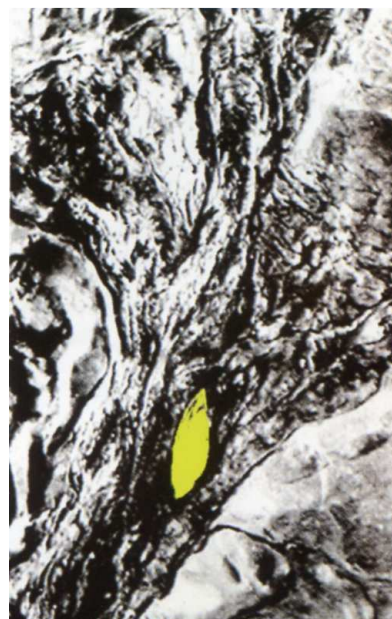
"Okamžitě jsem viděl tuny obdélníkových domů. Ne jako viditelné zříceniny, ale jako variace barev na zemském povrchu, které jsou způsobené podzemními zříceninami", říká Deal a pokračuje ve vysvětlování:

"Když dům z vepřovic není dobře udržován, déšť a sníh jej během 100 roků zničí. Nic nezbude kromě stínů, kde jsou pohřbeny základy. Avšak v pustých oblastech, jakou je tato, otisk se zachová mnohem déle. Dokonce i když zříceniny zmizí s povrchu, jejich stopy lze vidět z výšky následkem toho, že na jejich místech je tvrdší půda a tudíž chudší rostlinstvo. Dokonce i v zemědělských zemích jako Anglie, stíny na zemi, které zanechaly starodávné římské pevnosti, lze vidět po dvou tisících letech orání a sklizně."

Robert Michelson a Dr. Salih Bayraktutan nalézají známky starodávných budov a hrobů, pouhých 100 metrů od "Přístavu nebe".
Foto: David Deal

Výňatek z letecké fotografie, která přesvědčila Bayraktutana, že toto byla loď. Předmět tvaru lodě je vybarven žlutě. Všimněte si, jak se tok bahna zužuje

Poznámky:

¹ Citováno z *Jewish Antiquities*, Vol. IV, p. 43, Loeb edition, Classic Library.

² Synové Šémovi (byli): Élam a Ašúr, Arpakšád a Lúd a Aram. Synové Aramovi (byli): Ús a Chúl, Geter a Maš. Arpakšád zplodil Šelacha a Šelach zplodil Hebera. Heberovi se narodili dva synové: jméno jednoho bylo Peleg, neboť za jeho dnů byla země rozčleněna; a jméno jeho bratra bylo Joktán. Joktán pak zplodil Almódada a Šelefa, Chasarmáveta a Jeracha, Hadórama a Úzala a Diklu, Óbala a Abímaela a Šebu, Ofíra a Chavílu a Jóbaba; ti všichni jsou synové Joktánovi. Jejich sídliště bylo od **Měši** směrem k Sefáru, hoře na východě. To jsou synové Šémovi různých čeledí a různých jazyků, různé pronárody v různých zemích (Genesis 10:22-31).

³ Epická báseň o Gilgamešovi, tabulka IX, 47.

"Když jsem tu fotografii pečlivěji zkoumal, zpozoroval jsem mnoho rovných vertikálních linek otištěných na povrchu velké plochy. Možná jich tam jsou tisíce. To, co se ukázalo, byly otisky starodávného města, které nebylo vidět od dob před Josefem Flaviem", věří Deal, který to považuje za pozůstatky Naxuanu - Noemova města.

Je to Naxuan?

Naxuan není v Bibli zmíněn, ale ukazuje se v různých starodávných pramenech. Židovský historik Josefus Flavius (zhr. 75 n.l.) možná jmenuje Naxuan. Cituje kaldejského historika Berosuse (zhr. 270 př.n.l.), který se odvolává na poutní místo:

"Arméni to nazývají místo klesání (řecky apo bah tay reon), protože právě tam archa bezpečně přistála a její relikvie se ukazují do dneška."¹

William Whiston, který přeložil Josefa do angličtiny v roce 1737, v poznámce pod čarou navrhl, že řecké jméno místa přistání bylo úsekem jména aramajského města Nachicevanu (Naxuanu), údajně toho prvního města postaveného po potopě. Avšak jazykovědci nesouhlasí se stupněm přesnosti toho překladu. Pokud je ale správný, pak Josefus nebo Berosus (kaldejský kněz žijící v době Alexandra Velikého) ve skutečnosti píše: "Arméni to místo nazývají Nachidsheuan".

Město, které měl Whiston na mysli, bylo současné město Nachivan (také se hláskuje Nachidcevan a Naxcivan atd.), které je takových 240 km od Durupinarského naleziště, v azerbajdžánské enklávě vtěsnané mezi Arménií a Íránem.

Podle Deala Nachidsheuan či Naxuan(a) je odvozeno buď od Noach cywn, což znamená Noemův Sijón, to jest velké Noemovo město, nebo od Noach + cwaneh, což znamená Noemova ohrada (na ovce).

Důležité tu ale je, že Josefus mluví o existenci místa, na kterém archa kdysi přistála, a že v Berosusově době se objevovaly její relikvie. To místo či město, na které se odvolává, může docela klidně být nedávno objevené náleziště, situované na Al Judi nad předmětem tvaru lodě.

Tak jak jsme viděli v kapitole o Josefovi, v době, kdy on žil (75 n.l.), archa už pravděpodobně zmizela. Nepíše, že lze najít vlastní archu, ale zmiňuje se jen o jejich relikviích, nebo o "malém kousku archy" (tak jak Eusebius později napsal ve 3. století). Co ale je ten "malý kousek Archy"?

Ta první sídliště byla s největší pravděpodobností postavena blízko archy. Možná dokonce z materiálu z Archy. Ilustrace: David Deal

Mohl by to být ten první otisk?

Jsou Naxuan a Mesha to stejné?

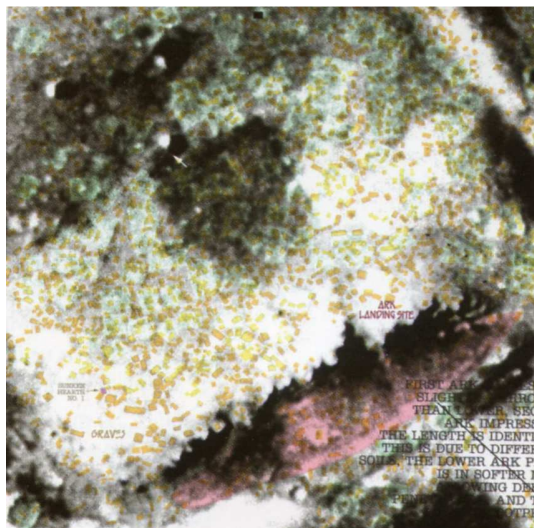
O "Naxuanu" se zmiňuje také arménský historik Moses Chronenský. Také kaldejský (babylonský) kněz a spisovatel Berosus jmenuje "Naxuan" jako Noemovo město. Claudius Ptolomey zahrnuje "Naxuan" na jeho mapě světa v jeho knize zeměpisu svazek VII, kapitla 12.

Dále na jih, kde nyní leží kurdská vesnice Uzengili, jsou známky podzemních domů, říká Deal a věří, že to je město Seron, o kterém se Josefus také zmiňuje. Ve svém překladu Josefova díla, Whiston v poznámce pod čarou na str. 29 píše, že Seron bylo druhé město, a že Naxuan bylo "místo prvního klesání".

Tak jak jsme se zmínili, jméno Naxuan není v Bibli přímo uvedeno, ale v Gilgamešovi je Noemovým městem Mesha a toto jméno se v Bibli nalézá v Genesis 10:22-31.²

Dealova teorie tedy je, že Mesha a Naxuan jsou jedno a totéž. Sám Noe nazýval město, které rostlo kolem archy Mesha, protože to znamená "vyzdvížen z vody". Později bylo známo jako Naxuan: "Nevěřím, že Noe by byl tak domýšlivý, aby pojmenoval město po sobě, ale spíše bylo město na jeho čest po něm později pojmenováno jako "Noach-cywn" - Naxuan - Noemovo velké město", říká Deal.

Gilgameš vyprávěl o hoře se dvěma vrcholy, kde archa přistála, a kde moudrý Noe (v básni nazvaný Utnapištim) po potopě žil. Gilgameš to místo nazýval "Mashu" (hora Mashu).³ Zmínil se také o "bráně do nebe", která střežila vycházející slunce. Strmé svahy mezi těma dvěma vrcholy jsou dodnes místními obyvateli nazývány "Stěnou nebe".

Deal věří, že je schopen na letecké fotografii ztotožnit všechny tyto "stíny" zřícenin. Tady jsou označeny žlutě. Tak zvaný "první otisk" archy je označen červeně.

*Dr. Salih Bayraktutan ukazuje pozůstatky náleziště ve vojenské zóně. Všimněte si silnice v pozadí, kterou vojsko postavilo.
Foto: Robert Michelson*

Semitská jména

Deal věří, že to původní jméno - Mesha/Mashu - zůstává mezi místním lidem. Kurdi, kteří v té oblasti žijí, nazývají horský svah pod Stěnou nebe dvěma různými jmény, která se podobají Mesha: Mashe-r, což může znamenat den soudu, a Mashu-r, což může znamenat vzkříšení z mrtvých. Kterým jazykem ale mluvil Noe?

Podle tradice Noeho syn Šém nadále žil v té stejné oblasti jako Noe. Pokud to je pravda, pak je možné, že Noe mluvil nějakým tím druhem staré semitštiny. Semitský jazyk nám tedy možná dá lepší vysvětlení jmén míst, než aramejščina nebo turečtina.

Biblické Mesa (Měši), ze kterého se rozšířili Joktánovi synové (kteří byli semité), možná bylo v této oblasti. Bylo na "hoře na východě" z hlediska Egypta nebo Mesopotámie. Mesha se hlásuje stejnými hebrejskými znaky jako Mojžíš (MSH) a význam je stejný "být vyňat z vody".

Možná existuje spojitost mezi těmi jmény a potopou, záchranou a možná vzkříšením z mrtvých. Deal věří, že to místo bylo užíváno jako pohřebiště - Nekropolis.

Nekropolis - poutní místo

Pokud toto je místo, na kterém Noemova archa přistála, pak to je bod původu všech národů, které to musely považovat za svaté místo. A tak tomu bylo možná po tisíce let, i když různý lid si zároveň vyvinul svá vlastní náboženství. Náboženství s osmi bohy předků lze najít v domorodých náboženstvích až tak daleko jako je Severní a Jižní Amerika. Vyprávění o arše a potopě se v různých formách nacházejí po celé zeměkouli.

Deal si myslí, že toto místo bylo kultovním pohřebištěm. Věř, že lidé z dalekých zemí sem cestovali, aby byli pohřbeni co nejbliže k tomuto svatému místu.

Podporu té torie lze najít tady nahoře na místě nazvaném Ziyaret Dog, což by mělo znamenat "dobrovolná pouť". Mnoho historiků píše o poutnících putujících do této oblasti a někteří dokonce seškrabávali asfalt z fošen, aby jej použili jako talismany na ochranu. Nevíme, jak dlouho to pokračovalo po tom, co archa zmizela, avšak zápisy naznačují, že se to dělo během mnoha staletí včetně doby Ježíšova života. Když křižáci táhli do Svaté země přes Turecko kolem roku 1200 n.l., je docela možné, že někteří z těch horlivějších křižáků si troufli zajít až do této oblasti, aby našli sebe a Boha. Podle tradice toto bylo místo spočinutí archy.

V horní oblasti blízko vrcholu byl nalezen přinejmenším jeden kultovní hrob, potvrzuje Salih Bayraktutan. Křesťanský pohřeb datovaný do roku 1245 jmenuje "loď... syn Boží".⁴

Naneštěstí ta oblast není normálně přístupná kvůli její bezprostřední blízkosti k iránským hranicím. V září 2002 nám tam nebyl vstup povolen, avšak Dr. Salih Bayraktutan tu oblast prozkoumal dříve při několika příležitostech a potvrzuje, že tam existují hroby a stopy po starodávných budovách.

Poznámky:

⁴ Deal věří, že je schopen na letecké fotografii ztotožnit všechny tyto "stíny" zřícenin. Tady jsou označeny žlutě. Tak zvaný "první otisk" archy je označen červeně.

Dr. Salih Bayraktutan ukazuje pozůstatky náleziště ve vojenské zóně. Všimněte si silnice v pozadí, kterou vojsko postavilo.
Foto: Robert Michelson

"Nemyslím si, že tam existovalo hodně velké město, tak jak David Deal věří, že o něm našel svědectví, ale nějaký ten druh města tam byl", přiznává Dr. Bayraktutan.

Pokud profesor Michelson a spolek dostanou nutnou podporu na projekt SEPDAC, pak to naleziště začnou vykopávat archeologové. Zatímco tuto knihu píší, se to ještě nestalo, avšak je tam pravděpodobně pohřbeno mnoho archeologických pokladů.

Fotografie Davida Deal a výkresy spolu s bližším vysvětlením jsou zde vtištěny s jeho povolením.⁵

Hliněný střep

Jedním z účastníků SEPDAC semináře v říjnu 1998 byl Dr. William Shea. Kvůli nemocné noze nebyl schopen následovat ostatní účastníky do té horní vojenské zóny, a tak místo toho se zašel podívat dolů na předmět tvaru lodě.

Jak tak Shea kolem toho předmětu chodil, našel hliněný střep asi 20 metrů západně od pravoboku té formace. Ten střep byl veliký asi 9,4x9,4 cm, ale na jedné straně měl jen 4,6 cm. Střep byl trochu zakulacený a vypadalo to jako by pocházel ze střední části nádoby průměrné velikosti. Byl 3cm tlustý.

Když přišel zpátky do hotelu v Erzurumu navečer 8 října 1998, očistil ten hliněný střep a pečlivě jej prozkoumal se zvětšovací sklem, které s sebou přinesl.

"V té době to vypadalo jako kdyby označení na tom střepu měla co dělat se zprávou o Noemovi a arše. Další zkoumání tu spojitost potvrdilo", vypráví Shea.

Dr. W. Shea rychle usoudil, že na vnější straně střepu (té vyduť) byla vyryta jedna nebo víc ryb a bylo tam černou barvou namalováno několik postav, možná inkoustem vyrobeným pomocí uhlí. V horním levém rohu našel kresbu dvou ptáků letících doleva, provedenou černým inkoustem. Pod nimi našel muže jak ty dva ptáky vypouští. Pochopitelně přichází na mysl myšlenka Noeho, jak vypouští krkavce a holubici, aby hledaly suchou zemi. Na vnitřní straně (té prohloubené) to vypadalo jako rytina muže s korunou a vousy. Vypadalo to také jako kdyby měl v ruce kladivo a zatloukal hřebík do něčeho, co už není vidět, protože to je mimo okraj střepu.

Možná to nejstarší písmo co existuje

Mezitím Dr. Shea učinil ohromný krok a pustil se do dešifrování nápisu. Věří, že ty malé postavy po celém střepu jsou ve skutečnosti písmena. Shea už znal jedno starodávné písmo, Proto-Sinaiské⁶, jehož nápisy zkoumal v tyrkysovéch dolech v Korharu na Sinaji v roce 1996. Na základě této znalosti věří, že může ty tři postavy rozluštit jako tři slova. Je to neuvěř-

Vnější strana Sheaova hliněného střepu pod dvěma různými osvětleními.
Foto: Bill Shea

řitelné, ale vypadá to na tři slova jako krkavec (oreb), holubice (jonah) a Noach (Noe)...!

Pokud to opravdu je starodávná Proto-Sinaistina, pak ten střep je přinejmenším z roku 1500 př.n.l. Nový nález v Egyptě dokazuje, že to písmo bylo užíváno už kolem roku 1800 př.n.l.

Vymalován a vyryt

Po tom, co Dr. Shea pracoval na objevu maleb a rytin hliněného střepu přes dva roky, spojil jsem se s ním a on měl o těch znacích a postavách tolik informací, že její shrnutí zabralo plných 18 stránek kromě 12 stránek ilustrací a fotografií!

Dr. Shea nyní věří, že našel kresby a jména nejenom těch osmi, kteří byli v arše, ale také dvou jiných rodin. Shea k tomu závěru došel zkoumáním toho ostrakonu (střepu) pod mikroskopem. Avšak když se na něj člověk dívá pouhým okem, těžko je toho na něm moc vidět a mám obavy, že Shea možná čte víc, než na tom střepu je. Proč by umělec vytvořil ty znaky tak malé?

Jsem donucen také k otázce, proč byla ta jména a písmena napsána zprava doleva a zleva do- prava, zrovna tak jak odshora dolů a opačně? Jsou příklady písma psaného podstatně ve všech směrech, ale žádný střep nebyl dosud nalezen s více než jedním typem.

Zatím se ale budeme držet jednoho faktu: blízko formace archy byl nalezen hliněný střep, který možná obsahuje kresby a možná písmena nějak spojená s archou.

Phon. Value	Schematic Forms	Early North-west Semitic	Early South Semitic	Early Letter Names	Meaning of Names
ʔ	𐤀 𐤁	𐤀 (14th) 𐤁 (13th)	𐤀 𐤁 (Jamme)	ʔalp-	ox-head
b	𐤂 𐤃	𐤂 (17th) 𐤃 (13th)	𐤂	bēt-	house
g	𐤄 𐤅	𐤄 (15th) 𐤅 (12th)	𐤄 𐤅	gaml-	throw-stick
d	𐤆 𐤇	𐤆 𐤇 (10th)	𐤆 (Jamme)	digg-	fish
ḏ	𐤈 𐤉	?	𐤈 𐤉 (Jamme)	?	?
h	𐤊 𐤋	𐤊 (10th)	𐤊	hō(?)	man calling
w	𐤌 𐤍	𐤌 (10th)	𐤌 (used for y)	wō(way)	mace
z	𐤎 𐤏	𐤎 (16th) 𐤏 (10th)	𐤎	zē(n-)	?
h	𐤐 𐤑	𐤐 (12th) 𐤑 (10th)	𐤐	hē(t-)	fence(?)
b	𐤒 𐤓	?	𐤒 (Jamme)	ba()	hank of yarn
t	𐤔 𐤕	𐤔 (16th) 𐤕 (10th)	𐤔	tē(t-)	spindle?
y	𐤖 𐤗	𐤖 (13th) 𐤗 (10th)	𐤖 (orig. w)	yad-	arm
k	𐤘 𐤙	𐤘 (7th) 𐤙 (13th)	𐤘 𐤙	kapp-	palm
l	𐤚 𐤛	𐤚 (14th) 𐤛 (13th)	𐤚 𐤛 (Jamme)	lamd-	ox-goad
m	𐤜 𐤝	𐤜 (15th) 𐤝 (13th)	𐤜 (9th) 𐤝 (8th)	mēm-	water
n	𐤞 𐤟	𐤞 (14th) 𐤟 (12th)	𐤞 𐤟	nōhʔ-	snake
š	𐤠 𐤡	𐤠 (10th)	𐤠 𐤡	(šamk-?)	?
c	𐤢 𐤣	𐤢 (12th) 𐤣 (10th)	𐤢	ʕēn-	eye
ē	𐤤 𐤥	𐤤 (15th)	𐤤 𐤥 (Jamme)	šā()	?
p	𐤦 𐤧	𐤦 (10th)	𐤦 𐤧	pīʔt-(?)	corner?
š/z	𐤨 𐤩	𐤨 (10th)	𐤨 𐤩	šā(d-)	plant
q	𐤫 𐤬	?	𐤫	?	?
q	𐤭 𐤮	𐤭 (14th) 𐤮 (10th)	𐤭 𐤮 (Jamme)	qu(p-)	?
r	𐤯 𐤰	𐤯 (16th-14th)	𐤯 𐤰	raʔ-	head of man
š/t	𐤱 𐤲	𐤱 (13th) 𐤲 (10th)	𐤱 𐤲	tānn-	composite bow
š	𐤳 𐤴	?	𐤳 𐤴 (Jamme)	?	?
t	𐤵 𐤶	𐤵 𐤶 (13th)	𐤵 𐤶 (Jamme)	tō(tān)	owner's mark

Proto-Sinaiské písmo a jeho dešifrování, Harvard Theological Studies, vol. XXII (Cambridge: Harvard University, 1966).

Kapitola 38

Poslední kontrola

Pracuji na této knize o arše už po několik roků a často jsem byl na okraji zoufalství, zavalen nekonečnou řadou záležitostí, které by měly být pročesány. Můj vydavatel mnohokrát odložil datum začátku tisku, protože jsem našel nové vzrušující oblasti při bádání.

Na začátku roku 2004 jsem musel uznat fakt, že psaní této knihy by mohlo pokračovat po zbytek mého života, zčásti proto, že nejsme schopni dojít k žádným závěrům, zda toto je či není Noemova archa, a zčásti proto, že to téma je tak vzrušující, že bych mohl psát do nekonečna. Mohli jsme se například důkladněji podívat na:

1. **Co mají Arméni v exilu říct** na jména a místa ve východním Turecku?
2. **Jakou informaci lze najít o Nachidcevanu** - Noemově městě - situovaném 100 km na východ v azerbajdžanské enklávě?
3. **Co víc je skryto v Iránu** kromě "hrobu Noemovy manželky"?

Nakladatel ale začíná urgovat, a abych ten nátlak dočasně zastavil, rozhodl jsem se zajet na dvoutýdenní návštěvu oblasti předmětu tvaru lodě kolem Dogubayazitu v Turecku v červnu 2004. Se mnou jeli dva jiní fanoušci archy: Nor John E. Madsen a Dán Flemming Andersen. Myslím, že jsem měl tehdy naději, že se ukáže nějaké nové zjevení. Málem se ukázalo.

Další zemětřesení - 18 mrtvých

Týden po našem návratu domů, 2. července 2004, dogubayazitskou oblast postihlo další zemětřesení. Možná tam někde kolem leží nové svědectví, tak jako po zemětřesení v letech 1948 a 1978.

Je mi líto vám sdělit, že 18 lidí bylo zabito a 27 zraněno, většina z horské vesnice Yigincal, jen několik kilometrů od "Vesnice osmi". Epicentrum bylo asi 2,4 km severozápadně od Dogubayazitu v horách obklopujících Údolí osmi.

Okamžitě jsem se spojil se Zaferem Onayem, místním průvodcem, kterého znám. Sdělil mi, že ta velká zeď, která vesnici protínala, se zhroutila a mnoho domů bylo poškozeno. Naštěstí žádný

Záchranná četa dorazila do zemětřesením postižených vesnic; 18 životů už bylo ztraceno.

(Foto: Zafer Onay, 2004)

I dkyž v Kazan-Arzepu nikdo neztratil život, zhroutilo se mnoho domů.

(Foto: Zafer Onay, 2004)

Feizal, který nás jen před týdnem přijal s velkou pohostinností, leží pod širým nebem. "Vesnici osmi" postihlo zemětřesení a zničilo jeho dům.

(Foto: Zafer Onay)

z našich přátel ve vesnici nebyl zraněn.

Na jedné fotografii, které Zafer poslal, byl náš přítel Feizal, ležící na matraci pod širým nebem. Když jsme ho krátce předtím navštívili, byl upoután na lůžko kvůli zlomené noze, kterou si způsobil během jeho výletu do Iránu. Za ním byl dvojkolák plný oděvů, na kterých seděl jeho malý kluk. Napsal jsem tedy Zaferovi, abych se toho o trochu víc dověděl.

Zafer odpověděl a řekl nám, že tam bylo několik otřesů půdy za sebou, a i když nikdo nebyl zraněn, Arzep byl zničen a vláda plánovala přestěhování obyvatel na jiné místo. To doufám znamená, že o

pozůstatky minulosti bude od nynějška lépe pečováno.

Na rozdíl od Arzepu, "archy", která odtud leží asi 19 km se zemětřesení o síle 5,1 stupňů RichtEROVY stupnice nijak nedotklo. Stupeň takového zemětřesení je považováno za mírné až středně silné. V Turecku podobně jakov Kalifornii jsou zemětřesení normální a docela často. Jen před několika lety si tam zemětřesení vyžádalo životy 15000 lidí...!

Smíchanina jmén

Jak vidíte, podařilo se nám navštívit Arzep právě před tím, než byl zničen. I když Feizal zůstal trčet na své posteli, pozval nás na čaj, a ukázal nám fotografie Billa Frye, Elina Berglunda a jiných zahraničních návštěvníků. Dokonce i já jsem byl na jedné z těch snímků. Člověk by nikdy neřekl, že jsem tu byl už předtím, tak jak jsem se to opět snažil připomenout! Když jsem se zeptal na cestu do Arzepu, ukázali mi jeden směr. Když jsem se ale zeptal na Kazan, poslali mne jiným směrem. Arzep ani nebyl na mapě, kterou jsme měli a na místě, kde jsem si pamatoval že Arzep byl, mapa ukazovala Sagliksuyu... Tak jsme šli tím směrem. Řídili jsme se podle mapy a nakonec jsme se dostali do Arzepu.

"Jak to všechno zapadá dohromady?" Zeptal jsem se Feizala.

"Kazan je arménské jméno. Tak se ta vesnice jmenovala před dlouhou dobou", Feizal odpověděl. "Arzep je kurdské jméno, podle kterého je nyní vesnice známa a Sagliksuyu je turecké jméno. Všechna ta jména však patří stejné vesnici."

Turecký učitel Dudy nám později řekl, že Sagliksuyu znamená "uzdravující voda". My jsme tedy předpokládali, že Turci ji tak pojmenovali podle pramenů vody bohaté na minerály, která vybublává po celém údolí. Dokonce jsme si tu vodu sami ochutnali.

Navzdory Feizalově líčení víme, že existuje jiná vesnice známá jako Kazan, situovaná někde jinde v

Zídka hned vedle toho největšího kotevního kamene byla zemětřesením otřesena.

(Foto: Zafer Onay)

okolí. Zafer později vysvětlil: "Jen vy cizinci používáte jména Kazan pro Arzep. Arzep je to původní arménské jméno, které používají také Kurdi. Kazan je úplně jiná vesnice takových deset km vzdálená"

Arzep bylo to skutečné jméno té vesnice. Vzpomněl jsem si na mnoho kamenných památníků z doby hurriáské nebo urartské, které jsme našli v naší první výpravě. Když jsme tou oblastí nyní procházeli, nebyly nikde k nalezení. Místní kluci nás sledovali, a když zjistili co hledáme, přivedli nás do jednoho domu v Arzep-Kazanu.

Uvnitř soukromého dvorku stálo zvíře vytesané z kamene. Pochopil jsem, že místní obyvatelé vzali všechny kameny z okolní oblasti a přinesli je zpátky do vesnice na ochranu. Bylo to navečer a těžko říct, zda to byl býček nebo beran. Nechali nás to ale vyfotografovat s bleskem a tak později po vyvolání jsme uviděli, co to je. Ty kameny byly pomalovány, o čemž si místní obyvatelé určitě mysleli, že je to takto krásnější. To ale nemusí být ten nejlepší způsob jak se starat o starodávné pozůstatky...

Dejte se na svou vlastní cestu k Arše!

Pokud myslíte na návštěvu "archy", abyste ji viděli na vlastní oči, mohu vás povzbudit zprávou, že to není tak těžké, jak to kdysi bývalo. Jsou prováděny pravidelné lety do větších měst jako Erzerum, Kars a Van ve východním Turecku a odtud vás autobus dopraví do cíle vaší cesty. Některé autobusy jsou malé a nacpané, ale autobus z Erzerumu do Dogubayazitu je velký a pohodlný a obvykle odjíždí na čas.

Řadu hotelů lze nyní najít v Dogubayazitu, tom nejvýchodnějším městě Turecka, situovaném v kartografickém záseku do Iránu. Ten nejlepší hotel je pravděpodobně *Grand Derya* s nedalekou restaurací, která servíruje jídlo s trochou naděje, že nedostanete infekci žaludku. Jsou tam také jiné hotely, jako *Hotel Ararat* a *Hotel Nuh* (Noe), nebo tábořiště vysoko v horách blízko hradu *Isac Pasa*, pokud to lépe vyhovuje vašim zálibám. Ceny jsou velmi slušné, i když Dogubayazit je o trochu dražší než jiná východní města kvůli jeho popularitě mezi turisty. Mnoho z nich pochází z Turecka, Iránu a jiných sousedních zemí.

Občas se zvedne politická vřava kvůli velkému počtu Kurdů, kteří chtějí svůj svrchovaný stát, avšak s ohledem na novou kurdeckou svobodu v Iráku je tu naděje, že ten turecký problém může být vyřešen bez násilí.

Na uzavřeném dvoře domu v Kazan-Arzepu jsme našli tohoto berana, který je datován pravděpodobně až z doby hurriánské nebo urartské zhr. před 3000-4000 roky.

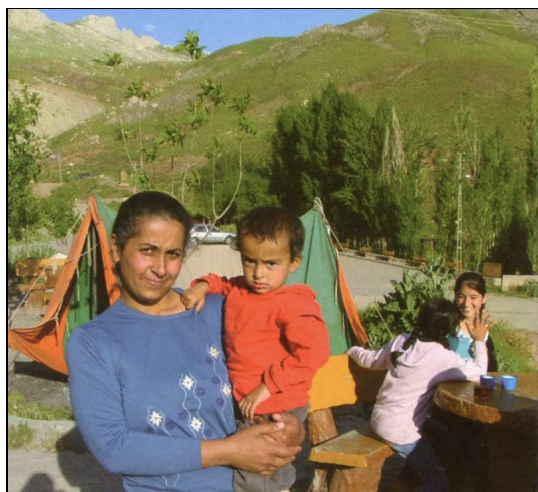
Ten druhý kamenný beran měl vyrytý zakřivený meč, který místní obyvatelé zvýraznili zelenou barvou.

Právě jak jsme se chystali odejít, kurdská odborová organizace PKK ohlásila klid zbraní proti turecké vládě, a tak jsme čekali, co se stane. Stalo se to, ale až po tom co jsme odjeli. Ve městě Van vybuchla automobilová bomba právě v okamžiku, kdy tím místem projíždělo guvernérovo auto. Bylo zabito pět kolem jdoucích nevinných lidí a 22 jich bylo zraněno. Guvernér z toho vyvázl bez vážného zranění. Za našeho pobytu v Turecku teroristické bomby vybuchly jak v Ankaře tak v Istanbulu, ale bylo to provedeno jinými organizacemi kvůli sjezdu vrchních činitelů NATO. V Iráku se přihodily ty nejhorší únosy a mučení. Takový je svět, ve kterém žijeme. To stejné platí pro přírodní katastrofy.

Tak jak během dřívějších zájezdů, jsou Turci velmi pohostinní. Obzvláště v západní části, kde žít po evropském způsobu, je "moderní". Západní zvyky se projevují do takové míry, že návštěvníci se téměř cítí, jako kdyby byli v Paříži nebo v jiném metropoli západní Evropy.

V Istanbulu v roce 2004 většina žen byla blondýnkami (obarvené vlasy) s nejnovějšími účesy a oděvy západního vkusu. Ne tak ve východním Turecku.

Pohostinní - co ale říkají?

Tam jsou k cizincům mnohem víc zdrženliví a jejich vlastní kultura je jim posvátná. Jsou ostražití a nenechají se ovlivnit hned při prvním seznámení, pozdravu či smeknutí klobouku. Avšak ten největší problém je, že jen tak málo jich mluví nějakým cizím jazykem.

Tentokrát jsme se rozhodli, že si nenajmeme anglicky mluvícího průvodce, který by nás mohl ošidit na ceně za jeho službu a my bychom zbytečně moc platili. Chtěli jsme to dokázat sami. Kromě toho to je daleko zábavnější.

Na druhé straně vzniká problém s dorozuměním. Pohybujeme se mezi těmito lidmi a nerozumíme jedinému slovu, co říkají.

Když se například procházíte kolem předmětu tvaru lodě, určitě se setkáte s drzími kluky, kteří neustále vyžadují "pajro-pajro" (to asi musí znamenat peníze) a snaží se vám prodat bezcené cetky které našli, nebo se vám nabízejí jako průvodci. Jsou docela nepříjemní a po tom, když je odmítnete, hned tak rychle nezmizí. Místo toho naléhají čím dál hlasitěji a možná vytáhnou dokonce i své praky a střílejí po vás kameny. V takové situaci musí zasáhnout úřady a promluvit si s rodiči.

Součástí kurdské a turecké kultury je pozvat cizince na čaj, tak jak jsme byli my jednoho dne pozváni během návštěvy hradu Isac Pasha vysoko v horách za Dogubayazitem.

Hedvábná silnice za horami - a vedle "archy"?

Existující pevnost je jen 400 let stará, avšak pozůstatky mnohem staršího jeskynního hradu jsou situovány na strmém horském srázu východně od současné pevnosti. Jelikož já se poněkud bojím výšek, nechal jsem horolezectví Johnovi z Norska, který je zvyklý na cestování horami. Místo toho jsem byl pozván do stanu na čaj kurdskou rodinou skládající se ze tří nebo i čtyř pokolení. Gestikulovali mi pozdvížením sklenice čaje a byli báječně pohostinní. I když jsme neměli společný jazyk, snažili jsme se dorozumět gestikulací a pomocí kurdských a tureckých slovníků.

Ukázal jsem jim naši primitivní mapu a zeptal se jich na oblast za horami. Do té doby jsme si mysleli, že Hedvábná silnice pokračovala údolím, ale místní odborník nám řekl, že se táhla tímto průsmykem. Zeptal jsem se těch Kurdů, kam ta silnice vedla. Zjistil jsem, že vede podél hradu Isac Pasha a pokračuje až do Iránu. Oficiální hranice tam už víc nebyla umístěna. Je nyní v údolí vedle hlavní silnice a museli jsme udělat třiceti kilometrovou zajížděku, abychom se tam dostali. Avšak v minulosti se ta silnice táhla tudy horami a vedla kolem hradu.

Na první pohled se zdála jen jako malá stezka, ale dále na jih se rozšiřovala na pojízdnou silnici. Zařadili jsme jedničku a jeli po Hedvábné silnici směrem na východ a později na sever. Projížděli jsme příkrými a úzkými horskými silnicemi po nervy napínající cestě, která nás po dvaceti pěti kilometrech zavedla až do Uzengili a k předmětu tvaru lodě. Jedná se o cestu zezadu. Byli jsme tři chlapi, takže vozidlo "vyzařovalo" testosteron, ale přesto tam bylo cítit strach. Bylo to oprávněné. Části silnice se mohly kdykoli pod námi shroutit, tak jak se to stává během sesuvů půdy, které jsou v této oblasti časté. Silnice byla často ztěžší rozeznatelná, a tak jsme museli několikrát vystoupit z auta ven a rozhodnout se, zda to máme riskovat dál. Blížil se večer a nebylo by snadné se obrátit a jet zpět. Ale ani strávit noc tady nebylo moudré, ani ne tak kvůli vlkům jako kvůli lidem.

Jednou ze skvělých atrakcí, ke kterým nás kluci z Vesnice osmi zavedli, byla "Noemova stopa". Ve skále přilehlé k tomu, o čem mnozí věří, že je Noemův oltář, je "stopa", ať už se tam dostala jakkoliv...

Auto náležící hotelu Turkish Anatolia se opět přehrálo, tak jak jsme cestovali strmými horskými silnicemi...

Museli jsme také sledovat černé nebe nad námi. Kdyby začalo lít, strmá blátivá cesta by se stala smrtelně nebezpečnou. Když jsme toho odpoledne jeli kolem kurdských vesnic, muži a ženy tmavé pokožky, zabalení do svých hávů, na nás zírali a nevěřili svým očím, co tam chceme. Jejich psi proti nám nabíhali a honili se kolem auta, jako kdybychom byli jednou z ovčí, které jsou trénovaní a zvyklí nahánět. Ten poslední kousek naší cesty se táhl ve tmě, a tak se nám hodně ulevilo, když jsme se konečně dostali dolů s hory na hlavní silnici v údolí. Nyní definitivně víme, že Hedvábná silnice vedla za horami celou cestu až do Iránu a cestující museli vlastně procházet kousek od předmětu tvaru lodě. Před tím než vojsko postavilo klikatou, pět kilometrů dlouhou silnici z údolí k předmětu tvaru lodě, to byla jediná spojnice, po které se dalo dostat do vesnice Uzengili.

Bydlí Reshit stále ještě v Kargakonmazu?

Tak jak jsme se dříve zmínili, ten předmět tvaru lodě objevil kurdský pastýř jménem Reshit v roce 1948. Vzpomněl jsem si, že David Fasold ho později našel v Kargakonmazu a jeho plné jméno bylo *Ali Oglu Reshit Sarihan*.

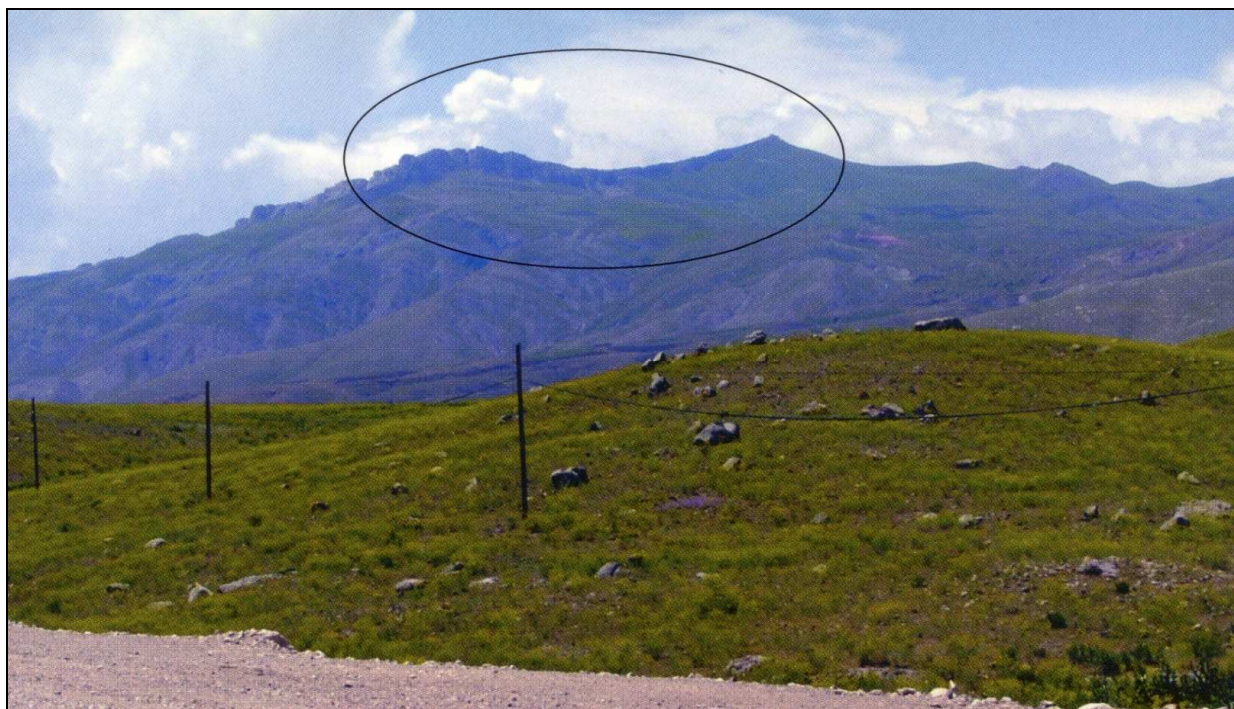
Zeptal jsem se starého strážce archy Hassana Ösera na Kargakonmaz a Reshita. Vysvětlil nám jak se dostat do Kargakonmazu, ale řekl nám, že Reshit zemřel.

"Reshit je mrtev, ale Hassan je tady", řekl s určitou samozřejmostí.

Zdá se, že jízda horami se stala naším koníčkem. Jeli jsme po hlavní silnici o trochu dále až k iránským hranicím a pak odbočili na postranní silnici a plazili se nahoru po serpentýnách.

Na cestě horou vzhůru jsme přijeli k malé vesnici. Přibližovali jsme se k Yigityatagi z druhé strany.

Sedlový tvar pohoria Yigityatagi jemožné vidieť z hlavnej cestyvedúcej k iránskym hraniciam.

Kargakonmaz znamená "neklidná vrána", což nám potvrdil učitel jménem Dudy. Dudy nic nevěděl o našich teoriích. Představoval jsem si Kargakonmaz jak leží někde ve strmých horách, kde vrána by letěla neklidně nad hlavou, ale mýlil jsem se.

Když jsme naším najatým autem dojeli úzkou silnicí co nejvýše jsme mohli, skončili jsme před malou skupinou domků s vojenským stanovištěm nedaleko za námi. Na cestě nahoru se motor několikrát přehřál. Kurdský sedlák jménem Achmed okamžitě zašel k potoku a umyl se před tím, než poslal děti aby donesly čaj a deku a my si mohli sednout .

"Je toto Kargakonmaz", zeptal jsem se.

"Ne. Kargakonmaz je tam dole", odpověděl Achmed a ukazoval dolů po svahu hory.

"Co je to tedy za vesnici?"

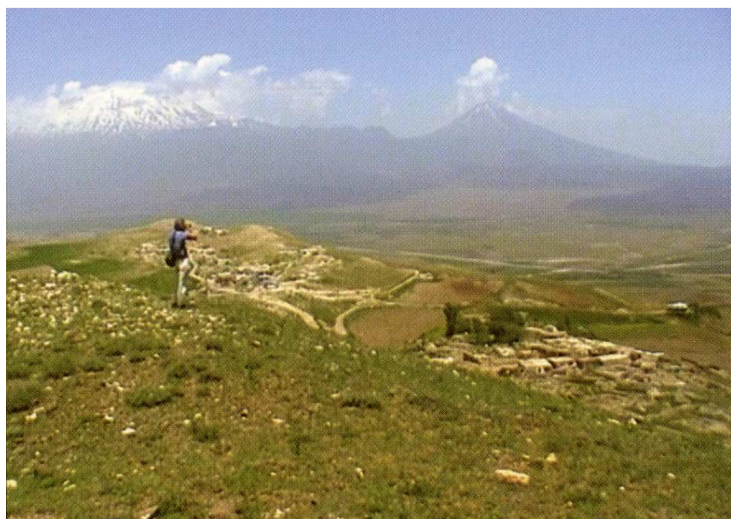
"Yigityatagi", odpověděl, a přitom svými pažemi ukazoval na všechny hory kolem dokola. Celá ta oblast je Yigityatagi. Byli jsme nebezpečně blízko zakázanému vrcholu hory. Armáda nám mohla zabránit v další cestě, ale měl jsem jiný plán...

Vzhůru k Yigityatagi

Yigityatagi je charakteristický hřeben sedlového tvaru, situovaný asi 2 km nad předmětem tvaru lodě. Je to tady nahoře, kde Wyatt tvrdil, že viděl stělu, na které byl vyrytý ten sedlovitý hřeben s ar-

*Video záběr: Na cestě vzhůru k Yigityatagi.
Hora Ararat v celé své kráse leží na protější straně údolí.*

Video záběr ze zlézání Yigityatagi s pohledem na Uzengili.

Po cestě jdeme kolem jezera s kolosálními žábami. Ararat je za námi.

chou. Tady také Michelson a Salih našli starodávný hrob a tady na tom místě David Deal tvrdil, že může matně rozeznat celé město podle otisků v půdě, které spatřil na letecké fotografii.

Yigityatagi není naneštěstí přístupný kvůli iránským hranicím. To je také důvod, proč nemůžete jít výše než pár kroků nad předmět tvaru lodě. Jsme ale chlapi, ne? Nemohli jsme si pomoci a pokusili se zlést Yigityatagi, abychom viděli, co tam je. Všiml jsem si, že vojenská vozidla pravidelně jezdila přes Uzengili, a tudíž musela existovat silnice protínající tu vesnici a vedoucí do vojenské zóny za vrcholem. Kdybychom po té silnici kousek jeli, možná bychom se mohli dostat do té oblasti z východní strany.

Trmáceli jsme se dál jednou serpentýnou za druhou, až jsme dosáhli vrcholu. Najednou jsme spatřili turecké vojáky asi 200 m od nás, kteří se k nám přibližovali. Rychle jsme auto otočili a upalovali dolů po svahu. V té chvíli jsme měli ohromnou radost, že na stranách auta bylo nalepeno jméno hotelu a vojáci tudíž neměli pochyby o tom, že jsme jenom pitomí turisté, kteří se právě ztratili.

My jsme ale plní zvědavostí kolem průzkumu "archy" a za každou cenu se chtěli dostat blíže k té "nedotknutelné" hoře. Proto jsme po krátké vzdálenosti zastavili, když jsme si mysleli, že jsme mimo vojenskou zónu. Šli jsme tedy dále pěšky. Byli jsme značně blíže k Yigityatagi než kdykoliv před tím,

ale stále ještě zbývalo takových tři čtvrtě kilometru k vrcholu hory a museli bychom projít kolem hlídky.

Ti vojáci by si naší snahy asi moc necenili. Rozmysleli jsme si to, a rozhodli se sjet celou cestu dolů až do Uzengili, kde jsme našli menší silnici. Brzy jsme však nechtěně sjeli do potoka a museli auto opustit.

Zahlédli nás kurdští kluci a okamžitě nám byli v patách a domáhali se naší hotovosti. John byl velmi laskavý a vykoupil si svou svobodu lízátkem, zatímco Flemming a já jsme si zvolili přísnější metody, které jsme se naučili od Hassana.

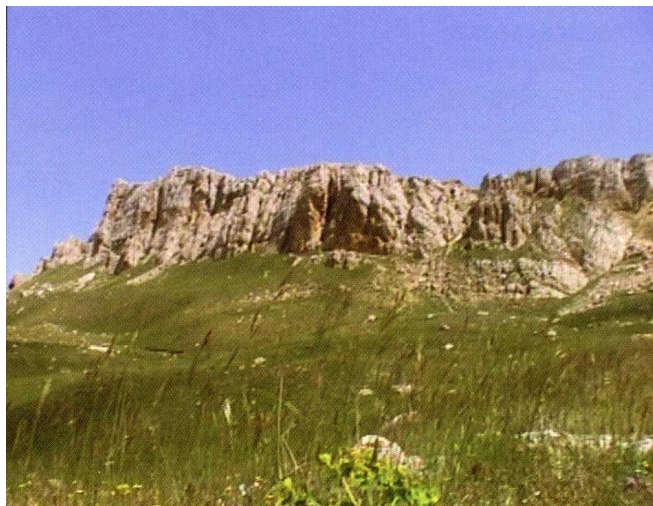
Když jsme se pustili do strmých svahů, nechali nás na pokoji, i když jsme z toho nevyvázli bez několika výstřelů z jejich štiplavých praků. Odtud jsme lezli přes jeden a půl kilometru vzhůru po strmém svahu, abychom se dostali do té nejvyšší oblasti a zároveň jsme se snažili neupoutat na sebe příliš pozornosti. Na východním rohu Yigityatagi byla vojenská hlídka a my si nebyli jisti, zda nás tam nechá projít či ne. Tak jak jsme šli tou nedotčenou krajinou s jejím vzácným rostlinstvem a hlasitě kvákajícími žáby, Flemming a John zůstávali pozadu, zatímco já jsem zrychloval hnán mou hořící zvědavostí. Směřoval jsem k té nejvyšší oblasti tak daleko na západ, jak jen to bylo možné, aby nás neodhalili. Funěl a pachtěl jsem se, až jsem konečně dosáhl cesty, kterou lze jen stěží rozeznat, když se člověk dívá od místa, kde leží předmět tvaru lodě, protože se táhne hned pod impozantním bílým hřebenem Yigityatagi. Po chvilce chůze jsem se dostal až na vrch, kde jsem se mohl toho hřebenu dotknout! Byl jsem tím nejšťastnějším mužem v Urartu.

Jsme hned pod hřebenem Yigityatagi; půda byla erodovaná.

Krajinu protíná vojenská silnice. Bujná tráva ukrývá ten "první otisk".

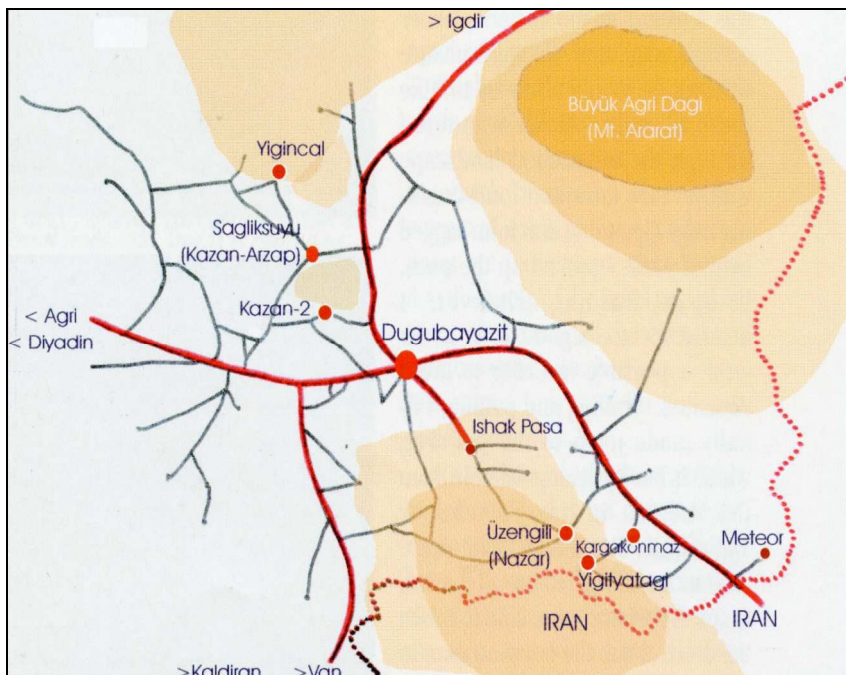

Není toho moc vidět

“Tento rok toho poskytl víc než kdy předtím”, informoval nás Salih. Potom jsem si uvědomil, že jsme ten zájezd měli odložit až na podzim, protože v létě tu oblast pokrývala bujná tráva, takže ten otisk tvaru lodě, Michelsonův hrob a Dealovy zříceniny byly všechny ukryty. Bylo tam nicméně vidět čtyřboký kámen, pravděpodobně z domu, ale ta oblast se zdála poněkud příliš malá na to, aby odpovídala Dealovu nálezu původního města Naxuan. Pohled na okolí však svědčil o tom, že v té oblasti půda nacházející se hned před patou hřebenu klesla a sklouzla během dlouhého časového období. A tak je pravděpodobné, že kdysi tu existovala velká náhorní rovina s vesnicí, ale určitě tam nebylo velké město.

Moji dva společníci mě dohnali, a jak jsme šli na východ, zpozorovali nás vojáci a začali na nás volat a my jsme si uvědomili, že se máme obrátit zpátky. Strýc Hassan nám později vyhuboval za to, že jsme šli příliš vysoko na tu horu, ale jelikož se tam mohou pohybovat kurdští pastýři, je těžké pochopit, proč by nám nemělo být dovoleno pátrat po stopách archy. Alespoň jsme nyní měli realističtější představu o tom, co by se mělo najít v okolí toho záhadného horského hřebenu. Pokud jde o mne, byl to ten nejlepší zážitek zájezdu v roce 2004.

Nikde v Dogubayazitu jsme nemohli koupit mapu místní oblasti. Avšak na stěně restaurace byla zjednodušená mapa, kterou jsme okopírovali. Po tom, co jsme vyzkoušeli, zda ty silnice označené na mapě skutečně existují, já jsem tu zjednodušenou mapu narýsoval. Předmět tvaru lodě je blízko vesnice Uzengili, na některých starých mapách nazývané Nazar, což je její dřívější jméno. Blízko Uzengili jsou také hora Yigityatagi a vesnice Kargakonmaz. Na druhé straně Dogubayazitu nacházíme Údolí osmi v němž je Kazan/Arzap/Saglik Suyu. Na jih od té vesnice je jiný Kazan. Vesnice Yigincal, která byla nejvíc zemětřesením postižena, je trochu na sever od Arzapu.

Kapitola 39

Byla Archa nalezena?

Když jsem před lety začal tuto knihu psát, doufal jsem, že dojdou k závěru, ale naneštěstí žádný závěr nemám. Myslel jsem si - a stále si ještě myslím - že pozůstatky Noemovy archy leží v místě, který známe jako "předmět tvaru lodě".

Zdá se jako by Dr. Baumgardner přesvědčivě ukázal, že archa tam není. Nebo přesněji, podle jeho názoru neexistuje žádné vědecké *svědectví*, že Durupinarské naleziště je něco víc než náhodná přírodní formace v té krajině. Také jiní se stejným způsobem snažili zamítnout Durupinarský nález, většinou kvůli jejich přesvědčení, že archa je někde jinde. A jiní zase nevěří že archa vůbec existuje.

Avšak Dr. Salih Bayraktutan právě tak objektivně obhajuje názor, že ten předmět *není* přírodní. A jak čas pokračuje, v blízkém okolí neustále vyskakují nová svědectví, která naznačují, že ta oblast skrývá něco velmi zvláštního. Pomyslete jen na jména míst.

Věrohodnost Rona Wyatta

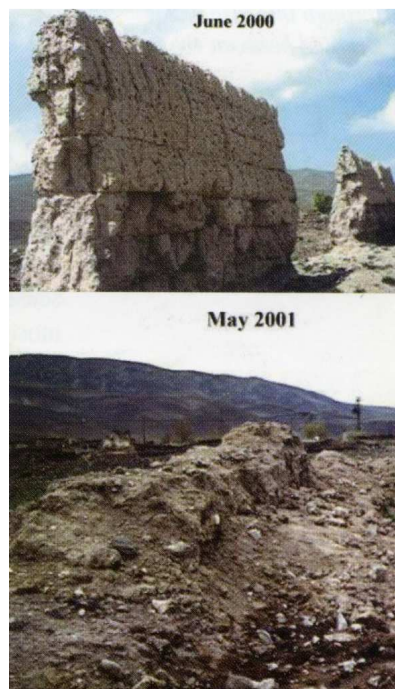
Chápeme názor Baumgardnera, Leea a jiných kritiků, že Ron Wyatt se může někdy jevit ne docela věrohodně. Někdy činil závěry příliš rychle a nezakládal je pokaždé na faktech, ale spíše na nějakém tom druhu intuice. Nebo klamal? Některé jeho "svědectví" lze lehce zamítnout, buď proto, že je nebyl schopen předložit, anebo proto, že jeho svědectví a způsob výzkumu dovolil zasévat pochybnosti spolu s pozitivními výsledky.

Ve svém zpravodaji z 1. června 2000 Bill Fry píše o staré zítce ve vesnici Kazan, o které Ron tvrdil, že měla modro-zelené kachličky, na nichž byla namalovaná archa se zvířaty na palubě. Když Bill tu zídku prohlédl v červnu 2000, žádné kresby na ní nebyly. Později, v květnu 2001 se vrátil a zídka byla místními vesničany zcela zničena! (Viz. fotografie Barbary Prattové napravo.) Bill se spojil s úřady a vyptával se vůdců vesnice. Tvrdili, že tu zídku zbořili proto, aby se zbavili návštěvníků. (Pokud je myšlení místních obyvatel takové, pak nám to možná vysvětluje, proč tolik věcí zmizelo nebo bylo zničeno.) Později se Bill zeptal manželky jednoho z vůdců vesnice, co se stalo. Řekla mu, že při jedné příležitosti ve zdi našli drahokamy (pravděpodobně křesťanské, byzantské). Zeptal se, zda na té zídce nebylo ještě něco zvláštního. "Ano, před několika lety na ni byly nějaké kachličky, téměř modro-zelené", odpověděla.

"Takové zážitky mne přesvědčily, že Ron mluvil pravdu", poznamenává Bill Fry.

Viveka Ponten pořídila tuto fotografii Wyatta u Galilejského jezera na jedné z jeho posledních cest.

Vzdálenost od hlavního města Arménie, Jerevanu, k Araratu je jen asi 48 km. Od hranic k hoře je méně než 24 km.

Hranice mezi Tureckem a Armenií je označena řekou Araxes, která teče tímto bujným údolím situovaným mezi těmito dvěma zeměmi.

Ron Wyatt ve skutečnosti učinil mnoho vzrušujících objevů, ať už byl důvod jakýkoliv.

Kritika namířená na něho byla z velké části nespravedlivá a přehnaná a často způsobená buď závistí na straně "lovců archy", nebo pokusy o obhájení jejich vlastní prestiže nebo zprávami jejich pochybných "očitých svědků".

Zajímavé je, že kritikové byli tvrdší na Wyatta než na Fasolda, navzdory Fasoldovým spekulacím a průvodním teoriím. Mohli bychom také zpochybňovat výklad hliněného střepu, který našel a popsal Dr. Shea.

Avšak předmět tvaru lodě nestojí nebo nepadá na základě věrohodnosti Wyatta, Fasolda nebo Shea. Bez ohledu na chyby nebo nedostatky, které se mohly vyskytnout, nemá to vliv na otázku, zda ten útvar je nebo není Noemovou archou.

To by mohla být Noemova Archa

Bayraktutan i Baumgardner v jejich referátech usuzují, že "údaje z našich geofyzikálních výzkumů žádným způsobem neodporují předpokladu, že ten neobvyklý předmět tvaru lodě poblíž vesnice Maher obsahuje pozůstatky Noemovy archy.

Existence pozůstatků velké lidmi vyrobené konstrukce uvnitř naleziště je vskutku přitažlivý způsob, jakým zodpovědět vysoce abnormální rys rozsáhlé, téměř planární (process zarovnávání povrchu erozí) reflexe, kterou lze pozorovat v radarových údajích." Jinými slovy: to by *mohla* být Noemova archa.

Později Dr. Baumgardner došel k závěru, že tomu tak není, zatímco Dr. Bayraktutan je ještě víc přesvědčen, že jde o pozůstatek archy.

Tak jak jsme viděli v kapitole o Baumgardnerovi, existuje solidní důvod k pochybnostem, zda jeho naprosté zamítnutí je založeno výlučně na vědeckých údajích. Osobní zklamání, hněv a nedorozumění spojené s Wyattem a Fasoldem, spolu s osobním náboženským ohlasem, to je strachem před náboženským pronásledováním, v tom nepochybně hrály určitou roli. Zavrhl by Baumgardner ten nález tak totálně, kdyby se dokázalo, že šterk z vrtů je příčinou toho předmětu tvaru lodě? Nebyl by normální vědecký postoj jednoduše posouzením, že ten předmět tvaru lodě je *s největší pravděpodobností* přírodní formací? Avšak Baumgardner se místo toho zcela zřekl Wyattových nevědeckých metod a Fasoldova flirtování s okultizmem. Tím Baumgardner znovu začaroval ten předmět tvaru lodě, aby zmizel. Pokud jde o teorii vytvoření toho předmětu tokem bahna kolem překážky, nesmíme zapomenout, že podle místních obyvatel vesnice ta formace se objevila a vystoupila ze země náhle po zemětřesení. Kdyby ten předmět vytvořil tok bahna kolem překážky, vznikal by pozvolna během dlouhého období. Avšak podle svědectví místních vesničanů - nevědeckého ale víceméně věrohodného - pastýř Reshit tu divnou formaci zpozoroval po zemětřesení na jaře v roce 1949. To nebylo na nějakém neznámém místě, na kterém nikdy před tím nebyl,

Žurnalista Tage Bechmann koupil tento obraz v roce 1998 na tržnici v Jerevanu a poslal jej autoru této knihy, aby mu připomněl znalosti o arše skryté mezi arménskými vyhnanci na druhé straně hranic. Klášter St. Gregory leží jen asi 32 kilometrů od hory Ararat. Chudý umělec namaloval toto dílo na kus hnědé lepenky.

ale na pozemku, kde byl zvyklý hlídat své ovce. Ten předmět nebyl vytvořen během dlouhého časového období. Reshit nad tím žasl a okamžitě si myslel, že to musí být Noemova loď - Nuhun Gemisi.

Vzpomeňte si, že ta formace byla do doby toho zemětřesení *pohřbena*. Teorie, že ten předmět byl vytvořen bahnem obklopujícím překážku, je tudíž úplně nereálná.

Se vši úctou ke kvalifikovanosti Dr. Baumgardnera a k jeho průkopnické vědecké práci ve spojení s geologickým vývinem Země, dovolíme si brát jeho rozhodnutí o předmětu tvaru lodě s pochybami. Ten předmět nemůžeme jen tak lehce zahodit.

Potřeba vědeckého výzkumu

Tady to je, jasné a prosté: navzdory desetiletím soukromého výzkumu v té oblasti, stále se ještě čeká na nějaký definitivní vědecký výzkum, o kterém by se nedalo pochybovat. Musí být tudíž provedena nová zkoumání.

Wyattův, Fasoldův, Baumgardnerův a Bayraktutanův výzkum vedl k vzrušujícímu náznaku toho, že ten předmět tvaru lodě není přírodní formací. Je možné, že Wyattovy a Fasoldovy unáhlené úsudky budou potvrzeny, ale je nutné provést nová zkoumání, aby se došlo k nějakému závěru. Projekt Roberta Michelsona SEPDAC je dosud ten nejlepší, ale potřebuje peníze.

Člověk může těžko uvěřit, že o tak zajímavý předmět z kulturního i historického hlediska není větší zájem. Základem pro tři největší monoteistická náboženství světa, ale také pro četné větší i menší náboženské skupiny, které si ve svých nejstarších písmnostech a ústních tradicích udržují, je památka na potopu a archu.

Výzkum potopy je také velmi důležitý pro celou vědeckou obec, včetně výzkumu a výuky, které jsou po mnoha stránkách založeny na domněnce, že žádná katastrofa jako potopa se nikdy nepříhodovala.

Představte si, co by se stalo, kdybychom našli definitivní vadu v základech, na kterých je mnoho teorií postaveno. Jaký by to byl objev! O výzkum té otázky by se měl každý člověk zajímat.

Avšak jak nám říká Dr. Bayraktutan, existuje obrovský nedostatek podpory od vědecké obce pro výzkum tak zvaných pozitivistických mezí vědy, jdoucích až mimo hranice. Takový výzkum zároveň vážně zpochybňuje vládnoucí teorie o vývoji světa.

Doufám, že tato kniha roznítí v srdcích lidí zájem o vědecké projekty, které by mohly objasnit, zda ten předmět tvaru lodě je pozůstatek nebo jen otisk Noemovy archy. Mnozí z nás prostě nebudou mít pokoj, dokud tato otázka nebude odpovězena...

A co hora Ararat?

Tak jak tato kniha navrhuje, je jen málo nebo žádný důvod k dalšímu pátrání na krásné hoře Ararat. Imponující vrchol je úžasně přitažlivý, avšak během posledních padesáti let byl prozkoumán téměř každý jeho kout.

Podívali jsme se na historické prameny, které neuvažují o této dotyčné hoře a neukazují na možnost nalezení archy někde na jejím vrcholu. Zjistili jsme, že to je spíše západoevropské nedorozumění, které vedlo mnoho lidí k domněnce, že je tam možno archu najít. Jasně jsme ukázali, že všechny ty zprávy o arše točící se kolem hory Ararat jsou vysoce nespolehlivé, a že byly naivními nadšenci a hledači archy na Araratu přijaty příliš lehkověrně.

Také geologické složení hory Ararat svědčí proti tomu, aby byla považována za kandidáta na místo spočinutí archy, pokud ta sopečná hora vůbec v té době existovala. Ať už existovala nebo ne, víme, že v Noeho době nevypadala tak, jak vypadá dnes.

Intenzivní výzkum na této hoře, jako například radarová snímání hluboko do ledu a satelitní fotografie jen potvrzují, že hora Ararat, i když imponující, nenese loď z Noemovy doby.

Je poněkud trapné, že do tohoto povrchního "lovu archy" se nadále investuje tolik času a námahy, zatímco se nedostává podpory pro výzkum mnohem hmatatelnějšího předmětu tvaru lodě.

Velmi odlišná minulost

Bez ohledu na to, zda budeme nebo nebudeme moci v tomto věku dokázat, že byly nalezeny pozůstatky Noemovy archy v Turecku na hranicích s Íránem, doufám, že tato kniha vzbudila nové a vzrušující chápání původu lidstva. Na rozdíl od chápání, kterým jsme ustavičně krmeni ve formě soustředěných a překonaných teorií o evoluci a o věčně se tvořících změnách ve vesmíru během období mnoha miliard let.

Potopu a Noeho můžeme najít ve většině starodávných kultur světa, i když jsou použita jiná jména a jiné zeměpisné okolnosti.

Vidíme, že lidstvo v minulosti netvořilo nějaký shluk primitivních opic, ale spíše organizovanou vysoce vyvinutou společnost, nad jejichž inteligencí žasneme dokonce i v dnešní době. Nemůžeme se nechat uzamknout do teorie či hypotézy, že naši předkové byli nesrozumitelní a primitivní živočichové, když ve skutečnosti existuje pozoruhodné svědectví o tom, že v určitých oblastech žily národy dokonce nám nadřazené.

Můžeme se na bibli spoléhat?

Nečiní všechny ty úžasné informace a důkazy skryté v této knize biblický zápis o Noemově arše reálnějšími, než jak se často předpokládá?

O množství zvířat a jiných druhů lze pochopitelně debatovat, ale skutečnost mohutné potopy je zřejmá, když člověk přemýšlí o mnohých svědectvích všude po celém světě. Zda byla celosvětová nebo jen místní, takže pokryla "jenom" určitou část světa, je diskusní bod pro učené vědce a teology, kteří o tom znovu a znovu debatují. Pro některé je lehčí věřit v místní potopu. Taková místní potopa nenapadá platnost vládnoucího chápání světa, ale kdo má právo tvrdit, že to chápání je pravda?

Ve skutečnosti existuje (jak je zmíněno v kapitole o Velikovském) mnoho nalezišť, které naznačují, že tato potopa obepínala celou zeměkouli. Nevíme, zda byla způsobena těsným přiblížením jiné planety k naší Zemi nebo nárazy meteorů, které roztrhaly zemskou kůru, a způsobily mohutné výtoky lávy, jež zvedly mořskou hladinu (tak jak navrhuje Baumgardnerův výzkum), anebo zda je nějaké úplně jiné vysvětlení.

Bible nám jednoduše říká, že Bůh to způsobil a propastné tůň se otevřely a liják se valil z nebe. A samozřejmě nám Bible říká, že tam byla archa - mohutná loď. Doufejme, že budoucí výzkum objasní a vyčistí názor na předmět tvaru lodě. Existuje už tak hodně svědectví naznačujícího přítomnost lodě. Kdyby byla nalezena obrovská loď ve výšce 1980 metrů v Araratských horách a ve starodávném Urartském království, pak já osobně bych neměl nejmenší pochyby ohledně toho, jak se tam ta loď dostala a která loď to byla! Nemusíte být věřící, aby vás to přesvědčilo, ale můžete být přesvědčeni a stát se věřícím...

Bible často vedla k úžasným objevům

Já považuji Bibli za *spolehlivou*. Mohu s jistotou říci, že vlastně překvapivě spolehlivou ve srovnání s jinými zdroji. Tak jak poznamenal Nelson Gluck, odborník na archeologii:

"Žádný archeologický nález se nikdy nepříčil biblickým údajům. Bylo učiněno velké množství archeologických nálezů, které potvrzují v jasném obrysu nebo v přesném detailu historické záznamy v Bibli. A to stejné platí opačně, pořádné zhodnocení biblických popisů často vedlo k úžasným nálezům."¹ Na druhé straně se při několika příležitostech ukázalo, že sbírku kritických poznámek a názorů na biblické zprávy, nebylo možno obhájit.

¹ Dr. Nelson Gluck provedl vykopávky několika archeologických nalezišť v Jordánu a 500 v poušti Negev. Našel Šalomounovy doly na měď, místo blízko Rudého moře, kde Šalomoun přivítal královnu ze Saby a mnohem víc tím, že srovnával fakta nacházející se v Bibli s archeologickými znalostmi. V roce 1963 byla jeho fotka na přední stránce časopisu novin Times.

⁸¹⁴¹ ¹⁸⁰⁸⁴ ⁸¹⁴⁷ ³⁹²⁹ ³²⁰⁵ ³¹⁰ ¹⁴³⁰⁰
 מתושלח אחרי הולידו את-למך שנים ושמנים שנה
 years eighty- two Lamech fathered he after Methuselah
³¹¹⁷ ¹⁹⁶¹ ¹³²³ ¹¹²¹ ³²⁰⁵ ⁸¹⁴¹ ³⁹⁶⁷ ⁷⁶⁵¹
 27 ישבע מאות שנה ויולד בנים ובנות: וידיו כל-ימי
 the all And and sons he and years hundred and
 of days were daughters fathered seven
⁴¹⁹¹ ⁸¹⁴¹ ³⁹⁶⁷ ⁸⁶⁷² ⁸¹⁴¹ ⁸³⁴⁶ ⁸⁶⁷² ⁴⁹⁶⁸
 מתושלח תשע ושלשים שנה ותשע מאות שנה וימת:
 he and years hundred nine and years sixty- nine Methuselah
¹¹²¹ ^{died} ³²⁰⁵ ⁸¹⁴¹ ³⁹⁶⁷ ⁸¹⁴¹ ⁸⁰⁸⁴ ⁸¹⁴⁷ ³⁹²⁹ ²⁴²¹
 28 ויחל-למך שנים ושמנים שנה ומאת שנה ויולד בן:
 son a he and years one and years eighty- two Lamech And
 fathered hundred 2088 lived
⁶⁰⁹³ ⁴⁶³⁹ ⁵¹⁶² ²⁰⁸⁸ ⁵⁵⁹ ⁵¹⁴⁶ ⁸⁰³⁴ ⁷¹²¹
 29 ויקרא את-שמו נח לאמר זה נחמנו מפעשנו ומעצבון
 the and from shall This saying Noah name his he And
 of toil work our us comfort one called
³¹⁰ ²⁹²⁹ ²⁴²¹ ³⁰⁶⁸ ⁷⁷⁹ ⁸³⁴ ¹²⁷ ⁴⁴⁸⁰ ³⁰²⁷
 30 ידיו מן-האדמה אשר אררה יהוה: ויחל-למך אחרי
 after Lamech And Jehovah has which the from our
 lived cursed ground hands
³⁸⁶⁷ ²⁵⁶⁸ ⁸¹⁴¹ ⁸⁶⁷³ ²⁵⁶⁸ ⁵¹⁴⁶ ³²⁰⁵
 הולידו את-נח חמש ותשעים שנה וחמש מאת
 hundred five and years ninety- five ,Noah he
⁷⁶⁵¹ ³⁹²⁹ ³⁶⁰⁵ ¹⁹⁶¹ ¹³²³ ¹¹²¹ ³²⁰⁵ ⁸¹⁴¹
 31 שנה ויולד בנים ובנות: וידיו כל-ימי-למך שבע
 seven Lamech the all And and sons he and years
 of days were daughters fathered
¹⁹⁶¹ ⁴¹⁹¹ ⁸¹⁴¹ ³⁹⁶⁷ ⁷⁶⁵¹ ⁸¹⁴¹ ⁷⁶⁵⁷
 32 ישבעים שנה וישבע מאות שנה וימת: וידיו
 And he and years hundred and years seventy-
 was died 5146 3205 8141 3967 2568 1121 5146
 נח בן-חמש מאות שנה ויולד נח את-שם את-חם
 ,Ham ,Sham Noah And years hundred five a Noah
 fathered of man 3315
 ואת-יפת:
 ,Japheth and

Ukázka seznamu pokolení v Genesis 5 z hebrejské Masoretské verze. Je k němu přidáno slovo ke slovu překlad do angličtiny. Text se čte zprava do leva. (z The Interlinear Bible, Hendrickson 1986)

Mnoho knih bylo napsáno na toto téma s mnoha příklady, které ukazují, že Bible nakonec mluvila pravdu. Zkušenosti potvrzují, že existuje dobrý důvod k tomu, aby se člověk spolehnul na její historické podrobnosti. A já osobně věřím, že máme co dělat s *božskou inspirací*. Avšak takový druh přesvědčení se nedá argumenty dokázat, jelikož náleží do duchovní, metafyzické sféry. Vyžaduje si to, abyste uznali duchovní dimenzi a jak je dobře známo, věda je v této oblasti poněkud ignorantní. Netvrdím, že jsem moudřejší. Zda tu duchovní dimenzi máte nebo nemáte, záleží jen na zkušenostech.

Pisatelé Bible netvrdí, že ta slova prostě spadla s nebe, nebo že jim je Bůh nadiktoval, s výjimkou pasáží, které jsou speciálně označené jako zjevení.² Bible nám přímo a jasně říká, že byla napsána obyčejnými normálními lidmi. Nepokouší se skrývat hříchy pisatelů a různých biblických postav. Mnohokrát nám však Bible připomíná, že byla napsána pod vlivem inspirace Ducha svatého.

Přinejmenším o 1000 roků dříve!

Avšak navzdory božské inspiraci Bible, kterou také já uznávám, musíme brát její číselné údaje za takové jakými jsou. V kapitole "Popletená chronologie" jsme viděli, že většina překladů Bible zahrnují chyby ohledně věku patriarchů. Musíme také přidat vynechávací činitel, podle něhož období pod cizí nadvládou, či "roky zla", byly někdy z chronologie vynechány.

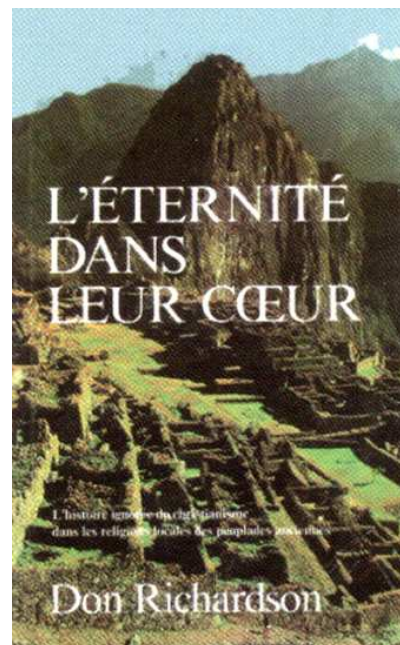
Bez jakýchkoliv změn na pravdě samotného popisu, potopa se odehrála přinejmenším o dalších 1000 roků zpátky v historii, než většina biblických odborníků uznává. Údajně existují nálezy datované do dřívějšího období než konvenční biblická chronologie a je tu také otázka, zda Adam a Eva byli stvořeni v tu stejnou dobu jako zeměkoule, nebo zda zeměkoule existovala tisíce roků před tím. (Zápis o Stvoření mluví o dnech, které nemusí být doslovné, neboť "pro Boha jeden den je jako tisíc roků" - 2 Peter 3:8.) A jak jsme se už zmínili, někteří teologové věří, že biblický zápis o Stvoření je vlastně znovustvoření či obnova zeměkoule po chaosu zanechaném dřívější civilizací.

To vše je spekulace, avšak pro mne je důležité, abychom si neutvořili skálopevné předpoklady o daleké minulosti a pak nebylil schopni přizpůsobit nebo změnit své předpoklady podle svědectví nových faktů.

Zprávy jiných lidí

Podívali jsme se na starodávné historické zprávy z jiných kultur, a jak jsme už podotkli, myslím, že jsme příliš často k těm pramenům projevíli málo nebo žádnou úctu, když jsme je považovali za pouhé mýty nebo smyšlenky. Nyní vidíme, že mohou obsahovat zrnka pravdy o historii světa, skrytá za záhadným pohádkám podobným jazykovým stylům. Často musíme ty dodatečné vrstvy sloupat, abychom se dostali k původním informacím. Antropolog Don Richardson ve své knize *Eternity in Their Hearts*³ prochází dlouhým seznamem příkladů výzkumu, které ukazují, že starodávné lidské skupiny a "nedotčené" kmeny měly své

² jako například proroci ve Starém zákoně a kniha Zjevení v Novém.

³ Regal Books, G/I. Publications: Ventura, California (pg. 198).

⁴ 2.Timoteovi 3,16

vlastní verze Boha dlouho před tím, než tam zasáhl křesťanský vliv.

A ty domorodé verze Boha byly ve skutečnosti velmi podobné verzím bělochů. Ty skupiny byly často monoteistické, to jest věřili v jednoho Všemohoucího Boha. Později však začaly uctívat mnoho malých bohů a duchů. Antropologie učí, že chápání božství se vyvinulo z primitivní víry v mnoho bohů do pokročilého monoteismu. Ve skutečnosti tomu bylo opačně. Vypadá to, že byla doba, kdy všichni věřili v jednoho Boha. Abrahámovi potomci Židé a Arabové se té víry drželi a ta se pak přenesla do křesťanství a islámu, zatímco převážná většina ostatních lidí začala pozvolna uctívat mnohonásobné bohy, jako na příklad hvězdy (Kaldis), duchy (jak je vidět v Africe), nebo začali uctívat předky a královské rodiny, které začali považovat za bohy. Musíme se vyprostit z pout názoru, že všechno se vyvíjelo z nízkých stupňů na vyšší. Bylo tomu také opačně.

Pokud jde o původ těch bohů, je v něm mnoho biblických složek stvoření, hříchu, potopy, archy a rozptýlení lidstva, které lze najít v původních zprávách různých lidských skupin. To naznačuje, že ať australský domorodec, nebo obyvatel Grónska, nebo Němec, nebo Afričan, nebo Ind, všichni máme společné předky. Naši historii lze stopovat zpátky k "těm osmi" z archy a dokonce i dále.

Toto je (naneštěstí příliš často ignorovaný a zapomenutý) kousek kulturní historie, který má schopnost nám dát úplně nový svět informací o minulosti.

Co bylo Mojžíšovým zdrojem?

Osobně si myslím, že Mojžíš, který shromáždil informace o starodávné minulosti a zapsal je v první biblické knize Genesis, ji měl z nějakých pramenů. Nezískal je z Bible, ale víme, že:

1. Měl ústní tradici od svého vlastního hebrejského lidu.
2. Možná měl písemný hebrejský materiál: Knihu Prímého, tabulky, svitky.
3. V Egyptě měl v královské knihovně přístup k písemnostem o začátcích historie jak egyptské tak jiné (jako babylonské), jelikož byl egyptským princem.
4. Strávil 40 let s jiným lidem v zemi Midjánské, lidem, který byl potomkem Abraháma a jeho třetí manželky Ketury.

Midjánci museli mít také svou ústně předávanou historii a Mojžíšův tchán Jetro, který byl knězem těch (pohanských) lidí, přirozeně Mojžíšovi řekl, co věděl.

Mojžíš mohl mít také nadpřirozená zjevení ve formě snů a vidění. Materialistická věda takovým věcem samozřejmě nerozumí, ale my se nemusíme omezovat kvůli omezení vědy. Bible se ale nikde nezmiňuje, že Mojžíš měl nějaká zjevení o starodávné historii, i když se zmiňuje o tom, že měl jiná zjevení (křesťané věří, že celá Bible byla inspirována⁴). Držme se tedy myšlenky, že založil svůj zápis na předávaných písemných a ústních tradicích.

Na základě těchto pramenů napsal do určitých podrobností tu nejlépe udržovanou a souvislou historii o původu světa.

Vzkaz z minulosti

Podle biblického principu je vzkaz důležitější než prostředky, kterými byl doručen. A tak se na chvíli odvrátíme od podrobností a budeme se zabývat vzkazem.

Když se díváme na starodávnou historii, vzkaz Bible je, že lidstvo nevzniklo úžasnou nahodilou shodou okolností, která vyprodukovala neuvěřitelně velké množství přesně načasovaných a prospěšných mutací, ale že lidstvo jsou inteligentní tvorové stvoření pozitivně inteligentí bytostí (Bohem), která mu darovala přízeň a záměr.

Dnešní moderní věda tvrdí, že jsme vznikli evolucí z primitivních nižších životních forem k postupně vyšším tvorům, avšak Bible říká opak. Ti první lidé byli dokonalejší než jsme my dnes. Nevyvinuli jsme se z opičích předků na vyšší formy, spíše jsme zdegenerovali a také jsme zničili hodně z báječné přírody, ve které žili naši předkové. Když ta mohutná potopa udeřila, ti předkové byli na vysokém stupni rozvoje.

Otázka je: dosáhli jsme od potopy stejné nebo vyšší úrovně ve vývoji a vzdělání?

Určitě jsme vyvinuli věci, které před potopou neexistovaly (?), jako auta, televize, atomové bomby a počítače. Avšak naše lidská inteligence se tím nutně nezlepšila, aniž bychom se zmiňovali o duchovním stavu.

Pokud lidé skutečně žili stovky let, pak měli příležitost a čas na shromáždění víc znalostí a zkušeností než máme my během našich krátkých životů.

S tímto názorem na starodávnou minulost se potopa jeví jako dramatická změna, kterou Bůh způsobil ve snaze zastavit rozšiřování zla na světě. Jak všichni víme, nešlo to podle plánu...

Byl začátek, bude konec...

"Rozvoj" není z biblické perspektivy věčný. Existuje začátek a konec. A Ježíš nám řekl, že ten konec bude vypadat právě jak dny za Noeho:

“Až přijde Syn člověka, bude to jako za dnů Noeho: Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noe vešel do korábu, a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny - takový bude i příchod Syna člověka.

Tehdy budou dva na poli, jeden bude přijat a druhý zanechán. Dvě budou mlít obilí, jedna bude přijata a druhá zanechána. (*Matouš 24:37-41*)

Většina lidí si nevezme z minulosti ponaučení, ani si nevšimne znamení časů. Budou se normálně nadále zaměstnávat svými záležitostmi, tak jak tomu činili lidé Noeho doby, až do jednoho dne, kdy Noe vstoupil do archy a začalo lít.

Noe je příkladem člověka, který žil spravedlivý život dokonce i když svět kolem něho byl plný nespravedlnosti. Byl duchovně otevřeným mužem, který slyšel Boží varování. Muž, který se na Boha spoléhal a podle své víry *jednal* - a tudíž přežil tu katastrofu a zažil Boží duhu, posazenou do modrého nebe nového světa.

Rád bych strávil večer s tím Noemem a jeho milovanou manželkou Naamah, tak jak seděli na horské stráni v Údolí osmi a vyprávěli svým pravnukům, jaký byl život před potopou.

Jaký to úžasný příběh!

Díky

Fotografie, ilustrace, informace, atd.:

toto jsou lidé, kterým by autor rád poděkoval za jejich laskavé povolení k použití fotografií a jiného materiálu:

Umělec **Elfred Lee** za jeho historické obrazy z pátrání po arše a za malby provedené podle líčení očitých svědků. **Dr. John Baumgardner** a **Dr. Salih Bayraktutan** za fotografie a ilustrace z jejich společných průzkumů předmětu tvaru lodě. **Dr. William Shea** za informaci a fotografie durupinarského hliněného střepu. **Dr. Robert Michelson** za informaci a materiál z jeho osobního výzkumu. Umělec **David A. Deal** za povolení k použití jeho fotografií, ilustrací a výzkumu. Výzkumník archy **Bill Fry** za povolení k použití fotografií z jeho webu www.anchorstone.com a za historické fotografie, které mu dal Ron Wyatt.

Mrs. **Elin Berglund** za její nápomocnou spolupráci na zájezdech a materiál od Rona Wyatta.

Dr. Lennart Möller za jeho fotografie z jižního Turecka, použité v jeho knize "Exodus". Miss **Viveka Ponten** za informaci a fotografie o Ron Wyattovi a Mary Nell Wyattové.

Překlad:

Největší díky našemu trpělivému a vytrvalému americkému překladateli **Tracy Jay Skondinovi**, který měl těžký úkol po mnoho let překládat kapitoly současně v době, kdy byly psány a přepisovány. Dokonce pojmenoval svého prvorozeného syna Noe.

Díky také spolupřekladateli **Dorthe Orbesenovi** za velkou pomoc s korekturou a úpravou.

Díky aj překladateli **Janu Salovskému** za překlad do českého jazyka.

Mé velmi zvláštní díky patří mé manželce Birthe za její podporu v psaní této knihy - i když mi to zabralo tisíce hodin. "Moje milovaná, Ty jsi dokonce použila své dovolené a souhlasila jsi abych já použil mé dovolené k našemu pobytu v Araratských horách. A mé díky patří také Henrikovi, Maj-Brittovi a Johnovi za jejich nesehávající zájem.

Autor:

Henri Nissen byl kvalifikovaný na žurnalistu na Danish School of Journalism v Ľrhus. Napsal tisíce článků, byl producentem v rádiu a televizi a napsal sedm knih, z nichž čtyři byly přeloženy do jiných jazyků. Rozsáhle cestoval v Asii a Africe a po tři roky pracoval v Kamerunu.

V současné době je hlavním redaktorem novin a komunikační odborný poradce pro The Lutheran World Federation ve francouzsky mluvící Africe. Noemova archa je jeho osobním koníčkem a několikrát navštívil oblast kolem hory Ararat a předmět tvaru lodě.